

Under mine sidste rejser til Østandalusien og Midtspanien oplevede jeg det utilfredsstillende ved at have en flora med, der kun dækkede en tredjedel af arterne. Derfor besluttede jeg mig til at lave en suppleringsflora for de områder i Spanien, jeg ikke har lavet en fuldstændig flora for i forvejen. Og det pågældende område er vist på næste side

Floraen her er lavet ud fra Flora Europaea og begynder med Ligusterfamilien. Dette skyldes, at jeg allerede har bearbejdet nogle af de forudgående familier på forhånd for Østandalusien og Midtspanien og ikke gider gøre det een gang til. Derfor kommer der indtil videre et hul i floraerne, der først vil blive udfyldt, når alle de mellemliggende familier er behandlet i Flora Iberica, hvilket forventes at være tilfældet i 2004 (www.floraiberica.org). Men indtil da må man altså finde sig i nogle spanske floraer, hvor en sjettedel af arterne ikke er med. Blomstringstider og højdeangivelser er overførte fra Flora dels Paisos Catalans og fra Flora Vascular de Andalucía Occidental. Udbredelserne er ofte skønnede ud fra kortene i den første flora eller kan også være hentede fra Flora Europaea. For udbredelsesangivelserne har jeg enten anvendt provinsforkortelserne, der er viste på næste side, eller også verdenshjørneangivelserne. M står altid for Midt og ikke for Madrid, medmindre det indgår i en opremsning af provinsforkortelser; og tilsvarende står S altid for syd. Enkelte blomstringstider og stedsangivelser har jeg dog overført fra Willkomm og Langes Prodrumus Florae Hispanicae.

Februar 2003

Mogens Thornberg

Ab	Albacete	J	Jaén	S	Cantabria
Al	Almería	Le	León		(Santander)
Av	Ávila	Lo	La Rioja	Sa	Salamanca
Ba	Badajoz		(Logroño)	Sg	Segovia
Bi	Viczaya	Lu	Lugo	So	Soria
Bu	Burgos	M	Madrid	SS	Guipúzcoa
C	La Coruña	Ma	Málaga	Te	Teruel
Cc	Cáceres	Na	Navarra	To	Toledo
CR	Ciudad Real	O	Asturias	Va	Valladolid
Cu	Cuenca		(Oviedo)	Vi	Álava
Gr	Granada	Or	Orense	Z	Zaragoza
Gu	Guadalajara	P	Palencia	Za	Zamora
Hu	Huesca	Po	Pontevedra		

1.

OLEACEAE

1. Bladene trekoblede eller fjersnitdelte	2.
" hele	3.
2. Træ. Kronen mangler eller med kort kronrør. Vingefrugt	Fraxinus
Busk. Blomsten med et langt kronrør. Frugten et bær	Jasminum
3. Bladundersiden lysegrå af tætsiddende, skjoldformede hår	Olea
" grøn. Ingen skjoldformede hår	4.
4. Blomsterne grønlighvide, i korte, akselstillede klaser ...	Phillyrea
" hvide, i endestillede toppe	Ligustrum

Jasminum officinale L. Lægejasmin. 1-5m. Klatrende. Bladene modsatte med 5-7 småblade, det yderste langt tilspidset og 2 x de andre. Blomsterne hvide, undertiden med rødt skær, vellugtende, 4-5-tallige. Forv.

J. fruticans L. Buskjasmin. 0,5-3m. Bladene spredte, 3-koblede, m.m. stedsegrønne, med omvendt lancetformede småblade på 1-2cm. Blomsterne gule og lugtløse. Ikke klatrende. IV-VIII.

Fraxinus ornus L. Bjærgask. 1-10m. 5-9 kortstilkede småblade, der er 2-3 x så lange som brede. Knopperne grålige eller brunlige, m.m. blåduggede. Kronblade forefindes, 5-6mm lange, hvide, linjeformede; i oprette ofte endestillede klaser. V-VI.

F. excelsior L. Ask 7-13 siddende småblade med flere takker end sideribber. Knopperne sorte. IV-V.

F. angustifolia Vahl ssp. angustifolia Smalbladet ask. 10-20m. 5-13 m. siddende, lancetformede småblade med oftest lige så mange takker som sideribber. Brune knopper. 0-1350m. III-V.

Ligustrum vulgare L. Almindelig liguster. IV-VII.

Olea europaea L. Oliventræ. 1-10m. Grå, udstående, ofte noget kantede grene. Bladene modsatte, oftest lancetformede med noget mørkt grågrøn, glat overside og lysegrå underside. IV-VI. 0-1000m.

Phillyrea. Stenved. Stedsegrønne buske eller træer. Trinde kviste. Modsatte blade. 4-tallige, små blomster. Frugten en m.m. rund, blåsort stenfrugt på 6-10mm.

P. angustifolia L. Smalbladet stenved. 1-3m. Bladene smalt lancetformede, 2-8cm x 3-15mm, helrandede med 4-6 par svage sideribber. III-V.

P. latifolia L. Bredbladet stenved. 1-5(15)m. 2 slags blade: De unge ægformede, 2-7cm, m.m. savtakke; de ældre lancetformede til elliptiske, 1-6cm, helrandede eller fint savtakke. 7-11 par oftest tydelige sideribber, der er bølgede og tydeligt delte mod spidsen. III-V. 0-1100m.

GENTIANACEAE

1. Kronen blå eller lilla	2.
" hvidgul, gul, hvid eller lyserød	4.
2. Kronen næsten helt delt i 5 linje-lancetformede, spidse flige Swertia	
Med tydeligt kronrør	3.

2.

3. Kronen ikke frynset, men tit med vedhæng mellem kronfligene	Gentiana
" med frynser, men uden vedhæng mellem kronfligene	Gentianella
4. Blomsterstilken 3-10 x blomsten. Kronen 3-6mm, firtallig	5.
" højst lig bægeret. Kronen større	6.
5. Bægerørret længere end de trekantede tænder	Cicendia
" kortere " " " "	Exaculum
6. Gulblomstrede flerårige. Nedre blade 20-30x4-5cm	Gentiana
Anderledes. Nedre blade højst 10cm lange	7.
7. Blomsten 6-8-tallig	Blackstonia
" (4)5-tallig	Centaurium

Cicendia filiformis (L.) Delarbre Bitterblad. 3-12cm. Opret enårig. Få linjeformede bladpar på 2-6mm. 3-12cm. Blomsterstilkene 15-20mm. Kronen 4-5mm og gul. IV-V. Mest N og NV.

Exaculum pusillum (Lam.) Caruel Spidsbæger. 1-10cm. Spinkel, hyppigt grenet enårig med spidse, linje-lancetformede bladpar på 2-10mm. Kronen 5-6mm, hvidgul eller lyserød. V-VII. Mest i NV.

Blackstonia. Bitterling. Glat, blågrøn enårig på 10-50cm. Bladene ofte parvist sammenvokse. Kronen m.m. hjulformet.

1. Øvre stængelblade	ikke eller næppe tilsmalnede mod grunden	perfoliata
"	tydeligt tilsmalnede mod grunden	2.
2. Øvre stængelblade	smalt forbundne ved grunden	serotina
"	ikke eller næppe forbundne	imperfoliata

Blackstonia perfoliata (L.) Hudson Spydbitterling. Bægertænderne linjeformede, 1-ribbede. V-VIII.

B. serotina (Koch) G.Beck Høstbitterling. Bægertænderne linje-lancetformede, ofte 3-ribbede forneden, 3-4 x røret. V-VIII.

B. imperfoliata (L.f.) Samp. Lancetbitterling. Bægertænderne lancetformede, tydeligt 3-ribbede, 2 x røret. VI-VII.

Centaurium. Tusindgylden.

1. Flerårig med liggende, gølge skud, disse med stilkede blade	scilloides	
1-2-årig uden gølge skud. Bladene siddende		2
2. Kronen gul (sj. lyserød med gul midte)	maritimum	
" helt lyserød		3.
3. Blomsterne i en aksformet kvast	spicatum	
" i en halvskærmformet eller åben kvast		4.
4. Stængelbladene ofte 3-strengede, ikke parallelsidede. Grund-		
bladene over 5mm brede, 3-7-strengede		5.
Stængelbladene 1-strengede, ofte parallelsidede. Grundbladene		
højst 5mm brede, 1-3-strengede		8.
5. Toårig. Med tydelig grundroset		6.
Enårig. Utydelig eller ingen grundroset		7.
6. Bægeret mest 1/2-3/4 x kronrøret. Grundbladene tydeligt		
tilsmalnede mod grunden	erythraea	

- Bægeret højst $1/3$ x kronrøret. Grundbladene aflangt-spatel-
formede med bred grund suffruticosum
7. Stænglen oftest med 2-4 led. Blomsterne langstilkede pulchellum
" " " 5-9 " " " kortstilkede tenuiflorum
8. Stängelbladene 5-7 x så lange som brede. Blomsterne mest
m.m. siddende chloodes
Stängelbladene 10-20 x så lange som brede. Blomsterne mest
stilkede 9.
9. Bægeret under $1/3$ x kronrøret microcalyx
" mindst $1/2$ x " 10.
10. Planten filtet-ru og grågrøn 11.
" jævn og glat, blågrøn 12.
11. Kronfligene mest 2-4mm. Kapslen så lang som bægeret favargeri
" " 5-8mm. " længere end " triphyllum
12. Toårig med tæt roset. Kronfligene 10-12mm linariifolium
Enårig uden grundroset. Kronfligene 5-6mm rigualii

Centaurium scilloides (L.f.) Samp. Lav tusindgylden. -30cm. Med talrige liggende, gølge skud og opstigende blomstrende skud, disse ofte runde til rudeformede. Blomsterne 15-20mm, 1-få sammen. N- og NV-kysten.

C. erythraea Rafn Marktusindgylden. IV-XI. 3 underarter:

ssp. erythraea: Kronfligene 3-6mm. Bægeret 1,7-4mm.

ssp. grandiflorum (Biv.) Melderis: Kronfligene 6-8(5-8,5)mm. Bægeret 3-4 (2,5-4,5)mm, ca. $1/2$ x kronrøret.

ssp. majus (Hoffm. & Link) Melderis: Kronfligene 8-9,5(7-11)mm. Bægeret 5-6,5(7,5)mm, $2/3$ - $3/4$ x kronrøret.

C. suffruticosum (Griseb.) Ronniger 20-60cm. Stænglen kraftig, grenet foroven. Grundbladene 5-8cm. Stängelbladene jævnt mindre opad. Blomsterne ca. 15mm, i en tæt, halvskærmformet kvast. Kronfligene 5-6mm.

C. chloodes (Brot.) Samp. Tuetusindgylden. 3-10cm. Talrige stængler, der danner tætte klumper. Rosetbladene affaldende. Stängelbladene kødede, tætstillede, 1-årede. VII-VIII. Nordlige kystklinter og strande.

C. favargeri Zeltner Smalbladet tusindgylden. 10-20cm. Toårig med tæt grundroset. Blomsterne små og stilkede. Stænglen grenet fra eller under midten.

C. triphyllum (Schmidt) Melderis Kranstusindgylden. 15-30cm. Toårig. Tæt grundroset. Blomsterne m.m. siddende i en ofte ret tæt kvast. Stängelbladene mest i kranse på 3. Midt.

C. rigualii Esteve 40-50cm. Stænglen grenet fra nær grunden. Øvre blade spidse. Blomsterne langstilkede i en meget åben kvast. Stängelbladene linjeformede, utydeligt 1-3-årede. S.

C. linariifolium (Lam.) G.Beck Storblomstret tusindgylden. 20-40cm. Stænglerne grenede over midten. Grundbladene mest 1-5cm x 3mm, utydeligt 3-årede. Stängelbladene mindre opad. Blomsterne 20-30mm. SØ.

C. microcalyx (Boiss. & Reuter) Ronniger Kortbægret tusindgylden. 10-30 cm. Toårig. Rosetbladene ca. 2cm x 2-3mm, 3-årede. Blomsterne 10-15mm, kortstilkede. Kronfligene 4-6mm. Fugtige græsenge. SV.

Centaureum pulchellum (Sw.) Druce Liden tusindgylden. Spinkel plante. Nedre blomsters stilke 2-6(1-10)mm. V-VIII.

C. tenuiflorum (Hoffm. & Link) Fritsch Kosttusindgylden. 15-25cm. Stængelen grenet foroven. Stængelbladene større opad. Blomsterne 12-14mm, i en m.m. tæt gaffelkvast, stilkene mindst 2mm. Bægeret ca. = kronrøret.

ssp. tenuifolium: En svag grundroset. Kronfligene livligt lyserøde, med helrandet spids. Kronrøret ikke indsnævret under kraven.

ssp. acutiflorum (Schott) Zeltner: Ingen grundroset. Kronfligene blege, med et hak i spidsen. Kronrøret indsnævret under kraven.

C. spicatum (L.) Fritsch Akstusindgylden. 10-40cm. Glat enårig. Aksene ensidige og løse. Bladene elliptisk-aflange, 3-5-strengede, større fra grunden mod midten. VI-X.

C. maritimum (L.) Fritsch Gul tusindgylden. 5-35cm. Få blomster i en åben kvast. Glat enårig. Bladene 3-strengede. Kronen 20-25mm. 1-2-årig med affaldende bladroset. IV-VIII.

Gentiana. Ensian.

1. Nedre og mellemste blade 20-30x4-15mm. Gul krone. 30-150cm høj ... 2.
Alle blade mindre. Blomsterne normalt blå eller lilla. Under 50cm 3.
2. Kronen æggegul, delt næsten til grunden i 5-9 flige lutea
" bleggul, klokkeformet, med 5-6 ægformede flige burseri
3. Blomsterne mest 4-tallige, i ende- og akselstillede nøgler cruciata
" " 5-tallige, ikke i nøgler 4.
4. Vedhængene mellem kronfligene 1/2 x så store som disse boryi
" " " meget mindre end disse 5.
5. Enårig. Ingen vedhæng mellem de 5 kronflige nivalis
Flerårig. Små " " " " " 6.
6. Ingen roset af store blade 7.
Med en tydelig bladroset 8.
7. Blomsterne 3-6cm. Bladene smalle, mest 1,5-4cm x 2-7mm pneumonanthe
" 1,5-3cm. Bladene 7-10x3-5mm schleicheri
8. Kronen 1,5-3cm, med smalt kronrør. Nedre blade mest 12-17x3-7mm .. 9.
" klokkeformet, 3-7cm. Nedre blade 0,7-9x1-3cm 10.
9. Rosetbladene rudeformede, næppe længere end stængelbladene
brachyphylla
De længste rosetblade ca. 2 x stængelbladene verna
10. Modne rosetblade næppe længere end brede alpina
" " mindst 1,5 x så lange som brede 11.
11. Kronen med 0-få grønne pletter i svælget occidentalis
" " tydelige grønne pletter i svælget 12.
12. Grundbladene m.m. lancetformede, 3-6 x så lange som brede
angustifolia

Grundbladene aflange, 4-5(7)cm, 2-3(5) x så lange som brede acaulis

Gentiana lutea L. Gul ensian. 50-150cm. Bladene buestrengede med 5-7 årer. Blomsterne 2-3cm, i kranse i stænglens øvre halvdel. Bægeret hindeagtigt, ensidigt kløvet til grunden. 900-2100m. VI-VII. 2 underarter:

ssp. lutea: Kronfligene spidse, bredest i nedre 1/3.

5.

ssp. montserratii (Vivant) Bolos & Vigo: Kronfligene butte, bredest i øvre 1/3. Lavere Pyrenæer.

G. burseri Lap. ssp. burseri 30-60cm. Som foregående. Kronen kan være brunpletet, har spidse vedhæng mellem kronfligene. 1550-2400m. VII-VIII. Pyrenæerne.

G. pneumonanthe L. Klokkeensian. VII-IX. Mest nordlig. Planterne fra Sierra Nevada er små og udstrakte og kaldes ssp. depressa (Boiss.) Rivas Martinez & al.

G. cruciata L. Korsensian. 15-40cm. Stængelbladene mest 3-strengede og 5-10x1-2,5cm, de nedre skedeformet sammenvoksede. Kronen 2-2,5cm, rent blå indvendigt, skidenblå/grønlig udvendigt. 1200-1600m. VII-IX.

● G. boryi Boiss. 2-5cm. Tueformet flerårig. Bladene ægformede til runde, butte, ret tykke, bruskrandede. Kronen 8-10mm, omvendt kegleformet. 900-1300m. VII-IX. Cordillera Cantabrica, S. de Gredos (J), Sierra Nevada.

G. occidentalis Jakowatz Glansribbet ensian. Bladene elliptiske til aflangt-lancetformede. Bægertænderne tit over 1/2 x røret, med indsnævret grund. På kalk. Vestpyrenæerne, Cordillera Cantabrica.

G. acaulis L. (G. kochiana) Tragtensian. 8-15cm. Indsnittet mellem bæbertænderne bredt og but. Kronen mørkeblå, (4)5-7cm. IV-VIII.

G. alpina Vill. Lav ensian. 3-7cm. Bladene ca. 1cm, rundagtige. Med spidse indsnit mellem bæbertænderne; disse ca. 1/2 x bæbertøret. Kronen mest 3-5cm. 1800-2900m.

G. angustifolia Vill. Smalbladet ensian. Bæbertet som hos acaulis. Kronen m.m. klart blå, 4-5(6)cm. 1600-1900m.

G. verna L. Vårensian. 4-9cm. Bladene bredest midtpå. 1-3 par stængelblade. Bæbertøret 10-15x4-7mm, med vingede kanter, tænderne 4mm. Kronen 15-25mm, mørkeblå. 1100-2900m. IV-VIII.

G. brachyphylla Vill. Kortbladet ensian. 3-6cm. 0-1(2) par stængelblade. Bæbertøret 2-5mm bredt, næpe vinget på kanterne. ?

G. schleicheri (Vacc.) Kunz Rudeensian. 4-8cm. Bladene rudeformede, mest 7-10x3-5mm, tætstillede, noget tiltrykte. Blomsterne som hos verna.

G. nivalis L. Sneensian. 3-12cm. Spinkel, ofte grenet fra grunden og med mange blomster. Bæbertøret 6-7x2-4mm. Kronrøret 10-18mm. Kronen mørkeblå. 1720-2860m. VII-IX. Pyrenæerne, Nordspanien.

Gentianella. Ensian.

1. Kronen ikke frynset ved kronfligenes grund	ciliata
" frynset ved kronfligenes grund	2.
2. Bæbertænderne lidt uens. Kronen 4-15mm	tenella
2 meget brede + 2 smalle bæbertænder. Kronen mest 15-25mm	3.
3. Bæbertænderne bredest over midten	hypericifolia
" " under "	campestris

6.

Gentianella tenella (Rottb.) Börner Spæd ensian. 2-10cm. Bægeret næsten helt delt. Kronen mest himmelblå, mest firtallig. Stilkene 3-10 x blomsterne. 2100-2760m. VII-IX. Pyrenæerne, Sierra Nevada.

G. ciliata (L.) Borkh. Frynset ensian. 6-25cm. Mest toårig. Kronen 35-50mm, kraftigt blå med 4 udstående flige, der er randfrynse i deres indre halvdel. 700-2300m. VII-X. Pyrenæerne, Nordspanien.

G. campestris (L.) Börner Bredbægret ensian. 1-2-årig. Kronen mest 1,5-3cm, grumsetlilla, 4-tallig. Stængelbladene 1-3,5cm, tungeformede til æg-lancetformede.

G. hypericifolia (Murb.) Pritchard Hvidlig ensian. Nær foregående, men stængelbladene elliptiske til bredt ægformede. Kronen ca. 25mm, ofte hvidlig. V- og M-Pyrenæerne.

Swertia perennis L. Stjerneensian. 15-60cm. Nedre blade i en slags roset, 4-10x1-2cm. Blomsterne i en åben kvast. Kronen hjulformet, mørkt skidenlilla. Flerårig. 1800-2400m. VIII-IX. Pyrenæerne og Nordspanien.

MENYANTHACEAE

Menyanthes trifoliata L. Bukkeblad. Mest N og NV.

Nymphoides peltata (Gmelin) O.Kuntze Søblad

APOCYNACEAE

Nerium oleander L. Nerie. 1-5m. Busk. Bladene oftest 3 sammen, linje-lancetformede, op til 12x2cm, læderagtige, noget grågrønne, med tætte, kam-lignende ribber og bruskagtig rand. 3-4cm brede, lyserøde (sj. hvide) blomster med et kronrør på 2cm. 0-500m. Sydlig. V-IX. Mest i flodlejer.

Vinca minor L. Liden singrøn. Blomsterne 2,5-3cm brede. N

V. difformis Pourret Bleg singrøn. 20-50cm. Blomsterne 3-4,5cm brede, blegblå eller næsten hvide. Bladene 2,5-7cm, glatrandede. Bægertænderne 8-13mm. I-XII.

V. major L. Stor singrøn. Blomsterne 3-5cm brede, blålilla. Bladene 2,5-9cm, fint randhårede (lup). Bægertænderne 14-18mm. III-VI.

ASCLEPIADACEAE

1. Tykke, kødede stængler. Skællignende og affaldende blade	Caralluma	
Bladene veludviklede og blivende		2.
2. Bladene aflange eller lancetformede		3.
" æg-lancetformede eller bredere		5.
3. Bladene 1,5-4,5cm, aflange. Tæt busk	Periploca	
" 6-12cm, lancetformede. Urter eller halvbuske		4.
4. Blomsterne rosa med orange bikrone	Asclepias	
" hvide	Gomphocarpus	
5. Bladgrunden dybt indbugtet. Hvidblomstret slyngplante	Cynanchum	
" højst lidt indbugtet		6.
6. Slyngplante med forveddet stængel. Bikronfligene frie	Araujia	
Urt. Bikronfligene forbundne med en hinde	Vincetoxicum	

Periploca laevigata Aiton Hornkapselbusk. 1-3m. Lettest kendelig på de 2 vandret udspærrede bælgkapsler på 5-8cm. Blomsterne 1cm brede, brunlilla og hvide ovenpå, grønlig nedeunder. 0-300m. X-V. SØ.

Araujia sericifera Brot. 2-5m. Bladene modsatte, 5-8x2-2,5cm, ægformet-aflange til trekantede, grådunede nedeunder. Blomsterne 15-20mm brede, hvide med lyserøde striber. Store bælgkapsler på 8-12x5-6cm. V-IX. Forv.

Gomphocarpus fruticosus (L.) Aiton f. Børstekapsel. 0,5-2m. Bladene 6-12cm x 2-9mm. Blomsterne ca. 1cm brede, i skærme fra de øvre bladhjørner. Ægformet, stivbørstet kapsel på 4-6x2-3cm. VI-VIII. Forvildet.

Asclepias curassavica L. Ravsilkeplante. 30-120cm. Opret 1-flerårig. Bladene 5-12x1-3cm. Fåblomstrede skærme fra bladhjørnerne. Bælgkapslerne 6-10cm. IV-VIII. Forvildet.

Cynanchum acutum L. Spids svalerod. 20-100cm. Bladene spidst ægformede med dybt hjerteformet grund, 2-7cm. Tætte skærme i bladhjørnerne på 1-6 cm lange stilke. Blomsterne 8-12mm brede. VI-IX.

Vincetoxicum nigrum (L.) Moench Sort svalerod. 40-80cm. Kronen mørkt brunlilla med rette hår på oversiden. Bladene m.m. siddende. V-VIII.

V. hirundinaria Med. Svalerod. Kronen gul med krumme hår på oversiden.

ssp. lusitanicum Markgraf: Stænglen halvglat. Kronen 3-4mm bred. N.

ssp. intermedium (Loret & Barrandon) Markgraf: Stænglen dunet. Kronen 6-9mm bred.

Caralluma europaea (Guss.) N.E.Br. Kantet ådselblomst. 10-15cm. Sukkul-lent med firkantede stængler med m.m. flade sider. Skærme af 10-flere gule, lillastriede blomster på 13-17mm. Almeria.

C. munbyana (Decne) N.E.Br. Furet ådselblomst. 5-15cm. Som foregående, men med furede sider. Skærmene med under 10 siddende, brune blomster på 6-8mm. ?

CONVOLVULACEAE

1. Klatrende snylteplanter uden bladgrønt	Cuscuta	2.
Fritlevende planter med bladgrønt		2.
2. Kronen 3-5mm, ca. halvt delt	Cressa	3.
" over 5mm, næppe delt		3.
3. Forbladene brede og bladagtige, dækker delvist bægeret ..	Calystegia	4.
" små, dækker næppe bægeret		4.
4. Støvfanget med 2 tråd- til kølleformede lapper	Convolvulus	
" " 1-3 kugleformede lapper	Ipomoea	

Cuscuta. Silke.

1. Støvfangene hovedformede	2.
" forlængede	4.
2. Blomsterne i klaser eller toppe	suaveolens
" i tætte hoveder	3.
3. Kronfligene trekantede og spidse. 5-tallig blomst	campestris
" ægformede og butte. 4-tallig blomst	australis
4. Bægerørret gennemskinneligt og netåret	approximata
" mat, ikke netåret	5.

5. Grifflerne kortere end frugtknuden		6.
" mindst lig "		8.
6. Hovederne 4-7mm brede. Blomsterne 2-3mm		brevistyla
" 10-15mm brede. Blomsterne 3-4(5)mm		7.
7. Stænglen stærkt grenet. Mest på Nælde og Humle		europaea
" næsten ugrenet. På Alm. hør		epilinum
8. Blomsterstilkene m.m. så lange som blomsterne		triumvirati
Blomsterne kortstilkede til siddende		9.
9. Bægertænderne trekantet-ægformede, spidse, ca. = røret	...	epithymum
" aflange, længere end røret		planiflora

Cuscuta australis R.Br. ssp. tinei (Insenga) Feinbrun Firtallig pileurtssilke. Bægeret ca. = kronrøret, buttandet, tænderne ikke overlappende. Kronskællene tvelappede, meget små. På pileurt m.m.

C. campestris Yuncker Svinesilke. Bægeret ca. = kronrøret. Kronfligene ca. = kronrøret. Kronskællene lange og tætfrynsede, udragende, af længde med kronfligene. Hovederne 10-12mm. Stænglen ret kraftig, gullig. VII-IX.

C. suaveolens Ser. Vellugtende silke. Blomsterne 3-4mm, aflange, stilkede, i åbne, ca. 10mm brede nøgler. Bægeret $1/3-1/2$ x kronrøret. Kronfligene ca. $1/2$ x røret, oprette. Mest på dyrkede Medicago og Trifolium.

C. europaea L. Nældesilke. VI-VIII. Nordlig.

C. epilinum Weihe Hørsilke. Gulgrøn. Bægeret = kronrøret. Kronfligene kortere end kronrøret, mest oprette. Kronskeallene kortere end kronrøret. På Hør og *Camelina sativa*.

C. triumvirati Lange Pindsvinegyvelsilke. Blomsterne 3-4mm, rødlige. Kronfligene bredt ægformede, butte, udstående, ca. = det klokkeformede kronrør. Støvdragerne udragende. På *Erinacea anthyllis*. Sierra Nevada

C. epithymum (L.) L. Lyngsilke. Kronrøret lidt længere end bægeret. Kronen mest lyserød. Stænglerne ofte rødlilla eller rødlig. Grifflerne 2 x frugtknuden. IV-IX. 2 underarter:

ssp. epithymum: Nøglerne 7-10mm. Bægeret ikke kødet. Blomsterne 3-4mm.

ssp. kotschyi (Desm.) Arc.: Nøglerne 5-6mm. Bægeret kødet. Blomsterne ca. 2,5mm. Mest på dværgbuske.

C. brevistyla A.Braun Kortgriflet silke. Bågeret hindeagtigt, ca. = kronrøret. Kronen klokkeformet med udstående flige.

C. planiflora Ten. Hvidblomstret silke. Bægeret = kronrøret, med fortyk-
kede og halvt cylindriske tænder. Kronen hvid, dens flige = røret.

C. approximata Bab. Fluevingesilke. Bægeret gulligt og fluevingeagtigt i tør tilstand, tænderne ender i en kort knude. Nøglerne 7-12mm brede.

ssp. *approximata*: Bægerfligenes kødede spids kort og but. Femtallig.

ssp. episonchum (Webb & Berth.) Feinbrun: Bægerfligenes kødede spids spids, længere end selve fligen. Blomsten ofte firtallig, 2,5mm.

Cressa cretica L. Strandpude. 10-30cm. Pudeagtig, grådunet plante. Bladene ægformede med hjærteformet grund. Blegt lyserøde blomster på 3-5mm i korte, endestillede aks. Sandstrand. VII-IX.

Calystegia soldanella (L.) R.Br. Strandsnerle. 10-50cm. Stænglerne liggende, lidet klatrende. Bladene nyreformede og noget kødede. Sandstrand.

C. sepium (L.) R.Br. Gærdesnerle. Forbladene sj. over 15mm brede, overlapper ikke og dækker ikke bægeret helt. 2 underarter:

ssp. sepium: Kronen hvid. Planten glat.

ssp. roseata Brummitt: Kronen lyserød. Stænglen oftest dunet. N og NV langs kysten.

C. silvatica (Kit.) Griseb. Skovsnerle. Som sepium, men blomsterne større, 5-9cm i flad tilstand. Forbladene dækker bægeret helt, overlapper og er 15-40mm brede i flad tilstand.

Convolvulus. Snerle.

1. Stængelbladene brat tilsmalnede i en tydelig stilk	2.
" " jævnt " mod grunden (eller med 1-2mm stilk)	4.
2. Bladene fligede. Kronen katostfarvet, 2-3cm bred	althaeoides
" hele	3.
3. Flerårig. Kronen hvid eller lyserød, 15-25mm	arvensis
Enårig. Kronen blå, 8-12mm	siculus
4. Enårig. Kronen blå til blålilla	5.
Flerårig. Kronen lyserød til hvid	8.
5. Blomsterstilken kortere end bægeret	humilis
" flere gange længere end bægeret	6.
6. Bægeret og kapslen dunede	tricolor
" " " glatte til svagt dunede	7.
7. Kronen 7-10mm. Bægerbladene butte og brodspidsede ..	pentapetaloides
" 14-22mm. " spidse	meonanthus
8. Dværgpudebusk. Højst 10cm	boissieri
Ikke pudeformet	9.
9. Stænglerne overvejende tiltrykt hårede	lineatus
" " udstående "	10.
10. Blomsterne siddende i endestillede hoveder	lanuginosus
" stilkede	11.
11. Klasestilken mest flerblomstret. Bladgrunden kileformet	cantabrica
" " 1-blomstret. Bladgrunden afrundet	valentinus

Convolvulus boissieri Steudel Pudesnerle. Tæt tiltrykt dunet, sølvbladet med stærktgrenede stængler. Bladene indtil 20mm. Blomsterne 15-20mm, meget kortstilkede, hvide til lyserøde. Bjerge i S.

C. lanuginosus Desr. Hovedsnerle. 15-30cm. Bladene linje-lancetformede, de nedre med udvidet, hindeagtig grund. Kronen 15-20mm, lyserød med 5 delvist hårede længdebånd. 0-1220m. IV-VII. S og SØ.

C. lineatus L. Smalbladet snerle. 3-15cm. Stængelbladene 2-5cm x 4-8mm. Blomsterne kortstilkede og 1-4 på hver klasestilk, 18-30mm, 2-3 x bægeret, lyserøde. 0-800m. V-VII.

C. cantabrica L. Rank snerle. 15-60cm. Bladene aflange til smalt elliptiske, de nedre med udvidet, hindeagtig grund. Kronen 12-25mm, lyserød med delvist hårede bånd. 0-1000m. V-X.

Convolvulus humilis Jacq. Kortstilket snerle. 10-30cm. Bægeret svagt dunet og hindekantet. Kronen blålilla, 7-12mm. M + S.

C. tricolor L. Jomfruskørt. 10-30cm. Bladene spatel- til omvendt lancetformede, indtil 4,5x1,5cm. Planten filtet og lådden. Kronen 15-25mm. Bægerbladene smallere midtpå. IV-VI.

C. meonanthus Hoffm. & Link Smalbladet jomfruskørt. Bladene mest linje- til omvendt lancetformede. Kronen oftest blå yderst, derefter hvid og gul inderst. S.

C. pentapetaloides L. Klokkesnerle. Nær foregående, men kronen oftest blå yderst og gul inderst.

C. sicutus L. Blå snerle. 10-50cm. Svagt dunet. Bladene lancet- til ægformede med hjerteformet grund. Planten dunet. III-VI.

C. valentinus Cav. 10-50cm. Bladene lancetformede med en stilk på 1-2mm, ellers 8-20x1-5mm. Blomsterstilken ca. = støttebladet. Kronen 18-30mm med hårede kanter. IV-VI. SØ.

C. arvensis L. Agersnerle. IV-X.

C. althaeoides L. Katostsnerle. 30-60cm. De nedre blade uregelmæssigt trekantede, de øvre næsten helt delte i 5-8 flige, hvoraf den midterste er grofttandet. Planten med udstående, ofte brunlige hår. III-VII.

Ipomoea. Tragtsnerle.

1. Bladene spidse, smalt pilformede med lange flige bagud	... sagittata
" ikke pilformede	2.
2. Bægerbladene med lange børster nær grunden, ellers dunede	purpurea
" kun dunede eller glatte	3.
3. Bægeret 13-22mm, ensartet dunet. Slingplante	acuminata
" 7-12mm, glat til håret. Ofte liggende	batatas

Ipomoea sagittata Poiret Pilbladet tragtsnerle. 0,4-4m. Slingende, m.m. glat. Bladene 3-10cm med lange flige bagud. Blomsterne 4-7cm, lyserøde til rødlilla. Bægerbladene glatte og 5-10mm. Mest strandsumpe. SØ.

I. acuminata (Vahl) R. & Sch. Spidsbladet tragtsnerle. 1-10m. Flerårig. Bladene 4-20x3-15cm, ofte 3-lappede. Kronen 4-9cm, mest blå med lyserøde bånd, ellers lyserød/hvid. VI-XI. Forvildet.

I. purpurea Roth Rød tragtsnerle. 1-5m. Enårig. Bladene hele og hjerteformede. Kronen 4-6cm, rødlilla, lyserød eller blå. VI-XI. Forvildet.

I. batatas (L.) Lam. Sød kartoffel. 0,5-1,5m. Bladene 4-14cm, mest æghjerteformede, hele til dybt 3-5(7)-lappede. Kronen 3-5cm, hvid til lyserød. Dyrket.

BORAGINACEAE

1. Nødderne åbentsiddende og tornede	2.
" ikke tornede	4.
2. Støvdragerne rager frem fra den m.m. valseformede krone	Solenanthus
" indesluttede	3.

3. Nødden kun randpigget. Blomsten forglemmigejagtig Lappula
Hele nøddens yderside pigget. Blomsten anderledes Cynoglossum
4. Kronrøret ca. så lang som bredt eller kortere 5.
" længere end bredt 7.
5. Kronrøret meget kort. Blomsten stjerneformet, spidsfliget ... Borago
" ca. så langt som bredt. Blomsten butlappet 6.
6. Stivhåret over det hele. Kronen himmelblå Pentaglottis
Glat til svagt stivhåret Omphalodes
7. Sviklen helt eller overvejende uden støtteblade 8.
" med støtteblade 11.
8. Kronen m.m. valseformet. Griflen udragende 9.
" med udbredt krave. " indesluttet 10.
9. Støvdragerne udragende Solenanthus
" indesluttede Symphytum
10. Kronrøret lukket af svælgskæl. Kronen mest lyseblå Myosotis
Kronen uden svælgskæl, hvid Heliotropium
11. Planten glat, men ofte hvidknudret Cerinthe
" tydeligt håret 12.
12. Øvre blade modsatte eller i krans. Fladtrykt frugtbæger .. Asperugo
Bladene spredte. Frugtbægeret ikke fladtrykt 13.
13. Dværgbusk Lithodora
Urter 14.
14. Griflen udragende 15.
" indesluttet i kronen 16.
15. Kronrøret let bøjet, kraven noget uregelmæssig Echium
" ret, kraven regelmæssig Onosma
16. Bæbertænderne ringformet tilbagebøjede i frugt Rochelia
" ikke ringformede 17.
17. Bæbertænderne kortere end røret 18.
" længere " " 20.
18. Støttebladene længere end blomsterne. Frugtbægeret opblæst .. Nonea
" kortere " " 19.
19. Kronrøret med 5 hårbundter. Bægeret 5-kantet Pulmonaria
" " 5 tydelige svælgskæl Anchusa
20. Kronrøret med 5 iøjnefaldende svælgskæl Anchusa
" uden eller med 5 mindre svælgskæl 21.
21. Frugten med en kort stilk. Bægeret større i frugt Alkanna
" uden stilk. Frugtbægeret næppe større Lithospermum

Heliotropium curassavicum L. Strandskorpionsurt. 20-50cm. Glat, liggende, blågrøn, noget kødet flerårig. Bladene linje-spatelformede, op til 4x1cm. Sviklerne 2-6cm, ikke bispestavsformede. Kronen 1-2,5mm, hvid. Kystnær. Forvildet sydpå.

H. europaeum L. Alm. skorpionsurt. 5-40cm. Oftest opret, tiltrykt dunet enårig. Bladene m.m. ægformede, grågrønne på begge sider. Sviklen bispestavsformet. Bægeret næsten helt delt. Kronen 2-4mm bred, hvid. VI-X.

H. supinum L. Lav skorpionsurt. 10-30cm. Hvidfiltet enårig med opret midtergren og udstrakte sidegrene. Bægeret under 1/4 delt, pæreformet og tykt i frugt. Ellers som foregående. VI-IX.

Lithospermum. Stenfrø.

1. Kronen gul. Enårig apulum
" hvid eller blå 2.
2. Enårig. Bladene 1-strengede. Frugterne rynkede arvense
Flerårig. Bladene fjerstrengede. Frugterne jævne 3.
3. Kronen mørkeblå (12)14-20mm purpurocaeruleum
" gullighvid, 4-6mm officinale

Lithospermum officinale L. Lægestenfrø. 0-1800m. V-VII.

L. purpurocaeruleum L. Blåt stenfrø. 15-60cm. Bueformede stængler i større bevoksninger. Lancetformede, spidse blade på 3,5-8cm. Kronen først rødlig, senere mørkeblå. 0-1200m. III-VI.

L. apulum L. Gult stenfrø. 5-25cm. Stivhåret. Halvskærmformet forgrenet foroven. Bladene m.m. linjeformede. Sviklerne tætte, ofte 2-3 sammen. Kronen 4-6mm. 0-1000m. III-VI.

L. arvense L. Rynket stenfrø. 3 underarter:

ssp. arvense: Frugtstilkens valseformet. Kronen hvid. Bægetænderne 4-5,5 mm, mindst så lange som kronrøret. 1 mest opret stængel på 10-50(90)cm.

ssp. permixta (Jordan) Fernandes: Frugtstilkene bredere opad. Kronen 5-7 mm, blå. Mest 1 opret stængel på 10-65cm.

ssp. gasparrinii (Heldr.) Fernandes: Frugtstilkens bredere opad. Kronen mest blå. Bægetænderne 2-3mm. 1,5-17(45)cm. Flerstænglet; midterstænglen opret, de andre udstrakte til opstigende.

Lithodora. Stenfrø.

1. Bladene elliptisk-omvendt-ægformede, under 3 x så lange som brede
nitida
Bladene linje- til lancetformede, mest over 3 x så lange som brede 2.
2. Kronen svagt stivbørstet på fligene fruticosa
" tiltrykt håret udvendigt diffusa

Lithodora fruticosa (L.) Griseb. Smalbladet stenfrø. 15-60cm. Grenene oprette, vredne, de ældste mørkegrå, de yngre hvidbørstede. Bladene 5-23 x 1-2,5(3,5)mm. Støvknapperne 2,5-3mm. III-VI. 0-1500m.

- L. nitida (Ern) R.Fernandes Skinnende stenfrø. Løst grenet. Bladene højst 20x8mm, meget tæt hvidt silkehårede på begge sider. Kronrøret indtil 14mm, kronfligene ca. 5,5mm. 1800-1900m. Sierra Mágina i J.

L. diffusa (Lag.) Johnston Opstigende stenfrø. Grenene med tiltrykte og udstående børster. Bladene m.m. tvefarvede, de ældre knudret-stivbørstede ovenpå, butte. 2 underarter:

ssp. diffusa: Grenene udstrakte eller klatrende. Bladene udstående, flade eller med lidt indadbøjet rand. Støvknapperne aflange. Nødden 3-4x2mm.

ssp. lusitanica (Samp.) Silva & Rozeira: Opret og stærktgrenet. Bladene tiltrykte, stærkt omrullede, tykke. Støvknapperne runde. Nødden 2,5-3mm.

Onosma. Æselurt. Stivbørstede planter. Lysegule, nærmest valseformede blomster på 16-25mm med meget korte kronflige. Flerårige.

O. tricerospema Lag. Hornet æselurt. Nødderne 4-9mm, rynket-knudrede. Behåringen udstående. Nedre blade 6-15cm x 4-15mm. 3 underarter:

ssp. granatensis (Debeaux & Degen) Stroh: Nødderne uden horn. Ellers som ssp. hispanica. S.

• ssp. tricerosperra: Nødderne 7-9mm, med 3 horn. Stænglen oftest rød.

Bladene grønne. Børsternes grund med en stor knude. Ab: nær Alcaraz.

ssp. hispanica (Degen & Hervier) Ball: Nødderne 4-7mm, med 3 horn. Bladene grågrønne. Stænglen mest grøngul. Børsterne småknudrede.

Onosma bubanii Stroh 15-20cm. Behåringen m.m. tiltrykt. Nødderne jævne. Nedre blade 4-5cm x 3-5mm. Kronen 16-20mm. 1700-2300m. Pyrenæerne.

Cerinth. Voksurt. Blågrønne enårige på 15-50cm. Øvre blade m.m. ægformede med siddende, hjerteformet grund.

C. major L. Storblomstret voksurt. Kronen mørkerød med gul grund, 17-22 mm. Nødderne 5,5-7x5mm. II-V.

C. gymnandra Gasparr. Kronen gul eller hvid med gul grund. Nødderne 3-4,5x2-3mm. II-V.

Alkanna lutea DC. Enårigt stilkfrø. 20-80cm. Langt stivhåret enårig. Ingen grundblade. Stængelbladene elliptisk-lancetformede. Støttebladene mindst 2 x bægeret. Kronen gul, 4-7mm. 0-800m. IV-VI. Al.

A. tinctoria (L.) Tausch Farvestilkfrø. 8-20cm. Flerårig. Kraftigt stivhåret, hårene op til 2mm. Sviklerne tætte, med støtteblade på 10-12mm. Kronen 5-8mm, mest mørkeblå. IV-VI.

Echium. Slangehoved.

1. Alle støvdragere indesluttede i kronen	2.
Mindst 1-2 støvdragere udragende	3.
2. Bægeret i blomst 6-8mm, i frugt indtil 15mm med ved grunden	
3-6mm brede flige	parviflorum
Bægeret i blomst 5-7mm, i frugt indtil 10mm med ved grunden	
2-3mm brede flige	arenarium
3. Kronen bleg	4.
" blå, lilla eller rødlilla	8.
4. Støvtrådene blege. Kronen 10-12mm	italicum
" røde	5.
5. Blomsterstanden stærkt grenet. Bladbørsterne stikkende ..	asperrimum
" aksformet	6.
6. Mest enstænglet. Stænglen stivbørstet	boissieri
" flerstænglet. Stænglen blødbørstet	7.
7. Kronen 7-10mm, blåligvid	lusitanicum
" 13-16mm, gullig	flavum
8. Kronen 7-10mm. Grundbladene 25-45cm lange	lusitanicum
" 10-40mm	9.
9. Kronen kun håret på årer og kanter	plantagineum
" m.m. jævnt håret	10.
10. Bægeret 10-17mm i blomst. Tæt hvidhåret plante	albicans
" 5-10mm " "	11.
11. De fleste blomster med 1-2 udragende støvdragere	12.
" " " " 3-5 " "	13.

12. Grundbladene fjerstrengede. Stænglen opret creticum
 " enstrengede. Stænglen opstigende sabulicola
 13. Bladene 1,5-3mm brede. Planten tæt hvidbørstet humile
 " 5-20mm " 14.
 14. Blomsterne røde. Øvre blade æg- til bredt lancetformede rosulatum
 " blå. " " lancetformede vulgare

Echium albicans Lag.& Rodr. Hvidligt slangehovede. 20-75cm. 1-flerstænglet, m.m. blødhåret flerårig. Bladene 3,5-7cm x 4-9mm. Bægeret langt hvidhåret. Kronen 16-26mm med 2-3 udragende støvdragere. IV-X. S.

E. humile Desf. Lavt slangehovede. 5-30cm. Opret, flerstænglet flerårig. Stænglen med store børster samt korte, tiltrykte hår. Bladene 2-4cm x 1,5-3mm. Kronen 13(9-16)mm, rød- eller blålilla. M + SØ. IV-V.

E. asperrium Lam. Stikkende slangehovede. 50-100cm. Stærktgrenet fra nær grunden og med hvidgrå, stikkende børster. Kronen 13-18mm, kødfarvet-lyserød, svagt uregelmæssig. 0-1000m. V-VI.

E. italicum L. Blegt slangehovede. 15-100cm. Grundbladene 20-30cm og lancetformede. Stænglen opret. Toppen ofte stærkt grenet og smalt kegleformet, ofte 15-25cm bred. 4-5 udragende støvdragere. 0-1380m. V-VIII.

E. lusitanicum L. Småblomstret slangehovede. M.m. blødhåret, flerstænglet flerårig. Grundbladene 25-45x1,5-7cm, bredt lancetformede. Aksformet blomsterstand. Alle støvdragere langt udragende. 2 underarter:

ssp. lusitanicum: Stænglen m.m. spredt håret. Kronen blålighvid, meget smalt tragtformet. V.

ssp. polycaulon (Boiss.) P.Gibbs: Stænglerne tæthårede. Kronen mørkt blå-grå, tragtformet. MV.

E. flavum Desf. Gult slangehovede. 20-70cm. Mest flerstænglet. Grundbladene 4-15x1-3cm, blødbørstede. Kronen gullig til gullig-lyserød, meget smalt tragtformet. Toppen mest 3-6cm bred. 5 udragende støvdragere. V-VI.

E. boissieri Steudel Aksslangehovede. 60-250cm. Opret toårig. Grundbladene 10-25x4-5cm, med bløde, tiltrykte børster. Akslignende blomsterstand. Kronen 16-18mm, lyserød, med 5 udragende støvdragere. S.

E. vulgare L. Almindeligt slangehovede.

E. plantagineum L. Purpurslangehovede. 20-60cm. Opret og blødhåret, 1-2-årig. Kronen 18-30mm, først blå-, siden rød-lilla, så lyserød. Mest 2 udragende støvdragere.

E. sabulicola Pomel Strandslangehovede. 10-50cm. Liggende til opstigende, flerstænglet 2-flerårig. Grundbladene m.m. lig stängelbladene. Kronen 12-25mm, mest mørkeblå. Kystnær. III-VI.

E. creticum L. ssp. coincyanum (Lacaita) Fern. Tungeslangehovede. 25-90cm. Mest flerstænglet, stivhåret toårig. Nedre blade 6-18x1-2,5cm med hvidlige hår. Kronen mørkeblå og m.m. lilla, 15-25mm. III-V.

E. rosulatum Lange 30-70cm. Opret, stivhåret flerårig. Bladene 2-8cm x 5-25mm, m.m. kortbørstede. Toppen meget åben og med bladlignende støtteblade. Kronen 11-25mm. NV.

Echium parviflorum Moench (*E. calycinum*) Bladbægret slangehovede. 10-40 cm. Frugtbægret stærkt forøget. Kronen lyseblå, 6-12mm. Liggende til opstigende, flerstænglet, stivhåret 1-2-årig. III-V.

E. arenarium Guss. Sandslangehovede. 15-25cm. Frugtbægret kun lidt forøget. Kronen mørkeblå, 10-13mm. Mest liggende, stivhåret, flerstænglet toårig. IV-V.

Pulmonaria longifolia (Bast.) Boreau Smalbladet lungeurt. 10-40cm. Grundbladene ganske jævnt tilsmalnede i en stilk, der er meget kortere end den lancetformede bladplade. 400-1600m. IV-VI. N.

P. affinis Jordan Furet lungeurt. 10-30cm. Grundbladene brat tilsmalnedede i en stilk, der er omtrent så lang som den m.m. ægformede plade, der er 2-4 x så lang som bred. 400-2100m. IV-VI. Mest Pyrenæerne.

Nonea. Kosakurt. Nødderne med en fortykket, kravelignende ring forneden.

1. Bægeret ca. 1/4 delt. Kronen hvid eller gullig		ventricosa	2.
" ca. 1/2 " " mørkere			
2. Kronen brunlilla, 8-12mm. Planten med få og små kirtelhår		vesicaria	
" blå (sj. lyserød), 6-7mm. Planten ukirtlet		micrantha	

Nonea ventricosa (S. & S.) Griseb. (*N. echioides*) Hvid kosakurt. 10-40cm. Ukirtlet enårig. Kronen ca. 1/3 delt. Bægeret 3,5-4mm i blomst, 8-12mm i frugt og opblæst. 0-1000m. III-V.

N. vesicaria (L.) Rchb. Klokkekosakurt. 10-50cm. Kronen brunlilla, 8-12 mm, ca. 1/2 delt. Bægeret 5-7mm i blomst og 10-15mm i frugt og klokkeformet. III-V.

N. micrantha Boiss. & Reuter Småblomstret kosakurt. 4-40cm. Kronen 6-7mm, blegblå, ca. 1/2 delt. Bægeret 3-5mm i blomst og 6-11mm i frugt. II-V.

Symphytum officinale L. Lægekulsukker. Stænglen vinget. Blomsterne lilla eller blegrøde. III-VI. Måske kun forvildet.

S. tuberosum L. ssp. tuberosum Knoldkulsukker. 10-40cm. Stænglen lidet vinget. Blomsterne lysegule, 13-20mm. 0-1900m. III-VI.

Anchusa. Oksetunge.

1. Bægeret højst 2/3 delt		2.
" delt næsten til grunden		4.
2. Bladene med korte hår uden samt børster med knudret grund		undulata
Alle bladenes hår med knudret grund		3.
3. Bægeret spidse. Frugtbægeret 10-15mm		granatensis
" butte. " 7-10mm		calcareo
4. Kronen 10-16mm bred, kraftigt mørkeblå		azurea
" 4-6mm bred, lyseblå		5.
5. Bladene tandede og stærkt bølgede		arvensis
" næsten helrandede, næppe bølgede		orientalis

Anchusa undulata L. Bølget oksetunge. 15-55cm. Bladene ofte med bølget, rand, spidse, linje-lancetformede. Kronen blå eller lilla, 7-13mm lang og 3-8mm bred. Mest vestlig. 2 underarter:

ssp. undulata: Frugtbægeret 6-8(10)mm. Frugtstilkene mest oprette.
III-VI.

ssp. viciosoi Valdés: Frugtbægeret 9-15mm. Frugtstilkene tilbagebøjede.
III-V.

Anchusa granatensis Boiss. Nær foregående, men stængelbladene nedløbende. Kronrøret ca. 6mm, ca. = bægeret. S.

A. calcarea Boiss. -100cm. Flerårig. Som undulata, men bægeret kun ca. 1/3 delt (ca. 1/2 delt hos u.). Kronen 7-11mm bred, røret 6-10mm; blå- eller rødlig. II-VI. S + V.

A. azurea Miller (A. italica) Blå oksetunge. 30-80cm. Bægeret dybt delt. Kronen kraftigt mørkeblå, 6-10x10-15mm. Sviklerne forlænges i frugt, så bægrene sidder 1-2cm fra hinanden. Frugterne 7-10x2-3mm. V-VIII. 0-1400m.

A. arvensis (L.) Bieb. Krumhals. Sviklerne tætte hele tiden. Kronrøret 5-7mm, bøjet midtpå. Nødderne spredt knudrede.

A. orientalis (L.) Rchb.f. Bladene bredt lancetformede. Sviklerne bliver m.m. åbne først på blomstringen. Kronrøret 4-5mm, bøjet under midten. Nødderne tæt og stærkt knudrede.

Pentaglottis sempervirens (L.) Tausch Femtunge. 30-100cm. Stivhåret flerårig. Nedre blade 10-40cm, lancet- til ægformede, undersiden med fremtrædende sideribber. Bægeret næsten helt delt. Kronen blå med hårede svælgskæl.

Borago officinalis L. Hjulkrone. 20-60cm. Enårig. Kronen klart blå, med 5 spidse, lancetformede, udspærrede flige på 8-15mm. Støvknapperne fremadstrakte som en slags rør. 0-1000m. III-VI.

Asperugo procumbens L. River. 100-2300m. IV-VIII.

Rochelia disperma (L.f.) Koch ssp. retorta (Pallas) Kotejowa Ringbæger. 5-20cm. Opret, dunet enårig. Kronen 2-4mm, blå med valseformet rør og tragtformet krave. Bægeret helt delt, tænderne til sidst bøjede ind over de 2 frugter. Smalle stængelblade. 200-1500m. IV-VI.

Myosotis. Forglemmigej.

1. Alle bægerets hår ens: rette og tiltrykte	2.
Bægeret med kroghår eller med 2 forskellige slags hår	8.
2. Stænglen med udstående hår, i det mindste forneden	3.
" tiltrykt håret forneden eller glat	4.
3. Flerårig. Kronen 4-8mm bred	secunda
1-2-årig. " 2-3mm "	sicula
4. Med udløbere, der kan være underjordiske	5.
Uden "	6.
5. Bægeret under halvt delt i blomst, tænderne bredt trekantede	lamottiana
Bægeret over halvt delt i blomst, tænderne smalt trekantede	stolonifera
6. Frugtstilkene mest kortere end bægeret	sicula
" længere end bægeret	7.

17.

7. Frugtbægeret 2-3,5mm. Frugterne 1-1,2mm, brune	debilis
" 3,5-5mm. " 1,4-1,8mm, sortebrune	laxa
8. Flerårig. Kronen (4)5-9mm bred	9.
1-2-årig. " 1-4mm bred	11.
9. Nedre frugtstilke 1,5-2 x bægeret. Frugterne m.m. spidse	decumbens
Frugtstilkene sj. meget længere end bægeret. Frugterne butte	10.
10. Blomsterstilken uden krogbørster. Bladundersiden mest glat	alpina
" med " " håret	alpestris
11. Frugtstilkene 1,5-3 x bægeret	arvensis
" gennemgående kortere end bægeret	12.
12. Blomsterne først lysegule eller hvide, siden blå	discolor
" af samme farve hele tiden	13.
13. Kronen gul	14.
" blå	15.
14. Kronen ca. 4mm lang, 2mm bred. Sjældent over 10cm høj ...	persoonii
" " 2mm " , 1mm " . Op til 20cm høj	balbisiana
15. Næsten alle frugtstilke nedadrettede	refracta
Alle eller øvre frugtstilke opadrettede	16.
16. Alle stængelhår udstående	minutiflora
" eller øvre stængelhår tiltrykte	17.
17. Uden kroghår nederst på stænglen og bladundersiderne ..	ramosissima
Med " " " " " "	stricta

Myosotis arvensis (L.) Hill Markforglemmigej. 2 underarter:

ssp. arvensis: Frugtbægeret højst 5mm, kroghårene højst 0,4mm. Nødderne højst 2mm.

ssp. umbrata (Rouy) Schwarz: Frugtbægeret indtil 7mm, kroghårene indtil 0,6mm. Frugterne højst 2,5mm.

M. ramosissima Rochel Bakkeforglemmigej. 2 underarter:

ssp. ramosissima: Kun med blomster foroven. Frugtbægeret indtil 4mm, tænderne smalt trekantede. Kronen næppe længere end bægeret.

ssp. globularis (Samp.) Grau: Med blomster næsten til stængelgrunden. Frugtbægeret næppe over 2mm, tænderne bredt trekantede. Kronen tydeligt længere end bægeret.

M. discolor Pers. Forskelligfarvet forglemmigej. 2 underarter:

ssp. discolor: Kronen først hvid eller gul, indtil 4mm. Mindst 1 par modsatte blade.

ssp. dubia (Arrondeau) Blaise: Kronen først hvid, højst 2mm. Ingen modsatte blade.

M. balbisiana Jordan Bleg forglemmigej. Kronen bleggul. Blomsterne uden støtteblade. N.

M. persoonii Rouy Gul forglemmigej. Kronen livligt gul. Blomsterne tætsiddende, de nedre med støtteblade. N + M.

M. stricta Link Rank forglemmigej. 800-2100m. III-VI.

M. minutiflora Boiss. & Reuter Småblomstret forglemmigej. -15cm. Spinkel, med fjærne blade op til de nederste blomster. Kronen næppe 1mm bred, lyseblå. Blomsterne meget tætstillede. Nedre frugtstilke tit bøjede. S.

Myosotis refracta Boiss. Nedbøjet forglemmigej. -25cm. Stænglen udstående håret foroven, kroghåret forneden, med blade op til de nedre blomster. Kronen indtil 1,5mm bred, flad. Sydlige bjerge.

M. decumbens Host ssp. teresiana (Sennen) Grau Fjældforglemmigej. 20-50 cm. Bægeret med afrundet grund. Frugterne 1,5-2x1,0-1,2mm. Stænglen normalt høj, med ofte over 6 led. 800-1800m. IV-IX.

M. alpestris F.W.Schmidt Alpeforglemmigej. 5-20(35)cm. Bægeret med tilsmalnet grund. Frugterne mest 2-2,5x1,0-1,4mm. Ikke over 6 stængelled. Bægeret med (0)-få kroghår. Blomsterstilkene 2-7mm. 1600-2400m.

M. alpina Lapeyr. Pudeforglemmigej. 3-12cm. Som foregående, men tætтуet. Bægeret med mange kroghår. Blomsterstilkene 2-3mm. 2600-2915m. Pyrenæerne

M. secunda Murray Nikkende forglemmigej. 20-40cm. Stænglen rodslående, undertiden med udløbere. Frugtstilkene 7-20mm, udstående til hængende. Kronen 5-8mm bred, først lyseblå, senere himmelblå.

M. stolonifera (DC.) Leresche & Levier Kortbladet forglemmigej. 6-20cm. Stænglerne tynde med mange, ofte stærktgrenede udløbere fra de nedre bladhjørner. Bladene brede, indtil 2(3,5)x1cm. Kronen 3-4mm bred. 2ssp: ssp. stolonifera: Udløberne glatte til tiltrykt dunede. Bladundersiden noget blågrøn.

ssp. hirsuta Schuster: Udløberne m.m. udstående hårede. Bladundersiden grøn.

M. sicala Guss. Toradet forglemmigej. -25cm. Blomsterne toradet stillede, kun de nederste frugtstilke længere end bægeret, dette 1/3 delt. Nødderne med afrundet grund. Kronen indtil 3mm bred.

M. debilis Pomel Nær foregående, men grundbladene smalt ægformede (bredt linjeformede hos s.). Bægeret ca. 1/2 delt i frugt. Kronen 4mm bred.

M. laxa Lehm. ssp. caespitosa (Schultz) Hyl. Sumpforglemmigej.

M. lamottiana (Br.Bl.) Grau -70cm. Flerårig med underjordiske udløbere. Stænglen skinende, groft, nedadrettet, tiltrykt håret lige til de øverste blade. Stængelbladene indtil 11x2cm. Bjerge i N.

Lappula. Pigrfø.

1. Frugtstilkene hængende, tynde, 1-2 x bægeret	deflexa
" skråt oprette, m.m. tykke, kortere end bægeret	2.
2. Frugten med 2-3 rækker pigge	squarrosa
" " 1 rækker pigge	3.
3. Frugtens pigge med udvidet grund og m.m. sammenflydende ..	marginata
" " veladskilte og lidet udvidede	barbata

Lappula deflexa (Wahlenb.) Garcke Hæangepigfrø. 20-80cm. Behåringen m.m. udstående og blød. Kronen 3x3-6mm, blå. Frugterne 3-5mm med 1 række pigge med udvidet og sammenflydende grund. VI-VIII. 1 sted i SØ.

L. squarrosa (Retz.) Dumort. Småhaget pigfrø. 10-50cm. Kronen blå, 4 x 2-4mm. Frugterne 2,5-4mm, med knudret overflade. 0-1600m. VI-VIII.

Lappula barbata (Bieb.) Gürke ssp. aragonensis (Reverchon) Bolos & Vigo 5-40cm. Lidet grenet. Behåringen m.m. tiltrykt. Bladene aflange-linjeformede, grålige. Frugten 2,5-3,5mm. 800-1300m. IV-VII. Sydlige Teruel.

L. marginata (Bieb.) Gürke Storhaget pigfrø. 5-30cm. Enårig. Behåringen tæt og opret-udstående. IV-V. Sj.

Omphalodes. Kærminde.

1. Nedre blomster med støtteblade. Kronen mest blå	2.
Blomsterne uden støtteblade. Kronen hvid eller blegblå. Enårig	3.
2. Flerårig. 20-65cm høj. Blomsterstilkene 5-15(55)mm	nitida
Enårig. 5-15cm. Blomsterstilkene 1-5(20)mm	kuzinskyanae
3. Bægeret med mange hår, disse over 0,2mm	linifolia
" " få hår, disse under 0,2mm	brassicifolia

Omphalodes nitida Hoffm. & Link Grundbladene 10-20x1-3,5cm, glatte ovenpå, spredt hårede nedenunder. Sviklerne åbne. Kronen 5-9mm, blå med gule folder. Nødden med langtandet vinge. NV.

O. linifolia (L.) Moench Sommerkærminde. 5-40cm. Opret og blågrøn. Grundbladene 1-5cm x 1-15mm, spatel- til kileformede, spredt stift randhårede. Blomsterstilkene 1-5mm. Kronen 5-10mm. IV-VI.

O. kuzinskyanae Willk. 5-15cm. Nær foregående. Stængelbladene elliptiske til ægformede. Kronen blå, sjældent hvid. Nødderne med stive, krummede hår. Kystklipper og strand. NV.

O. brassicifolia (Lag.) Sweet Øret kærminde. 10-15cm. Bladene 1-2(3,5)cm, stængelomfattende. Kronen 8mm, hvid. Nødden glat, meget smalvinget. Sydlige bjerge: Serrania de Ronda.

Cynoglossum. Hundetunge.

1. Kronfligene tæt hårede. Kronen lilla	clandestinum
" glatte	2.
2. Sviklen med støtteblade til spidsen. Bladene m.m. filtede	3.
" højst med 1-3 støtteblade	4.
3. Nødderne 7-10x6-7mm, med tæt pigget rand og svagtpigget midterfelt	arundanum
Nødderne 6-7x5,5-6mm, ensartet piggede	cheirifolium
4. Kronen blegblå med mørkere årer	creticum
" rødlig	5.
5. Modne nødder flade eller lidt konkave udvendigt, med en fortykket rand	6.
Modne nødder konkave udvendigt, uden en fortykket rand	7.
6. Kronen mørkeblå eller hvid, sjældent rød	dioscoridis
" rødbrun	officinale
7. Bladoversiden m.m. glat	germanicum
" m.m. håret	nebrodense

Cynoglossum cheirifolium L. Filtet hundetunge. 10-40cm. Bladene filtede på begge sider. Kronen ca. 8mm, rødlig, til sidst lilla eller mørkeblå.

C. arundanum Cosson -35cm. Tæt silkehåret. Kronen 5-9mm bred, rødligt-lilla. IV. Ma: Serrania de Ronda.

Cynoglossum clandestinum Desf. Gulhåret hundetunge. 30-50cm. Kronen 4-6 mm, med indadkrummede kronflige. Nødderne 5-7mm, uden tydelig kant. Sviklen oftest med støtteblade.

C. officinale L. Almindelig hundetunge. 400-2000m. V-VII. N.

C. dioscoridis Vill. Smalbladet hundetunge. 20-40cm. Nær foregående. Mere grøn i det. Grundbladene med svage sideribber. Stængelbladene linje-lancetformede, de midterste 7-9mm brede. 300-1900m. V-VII.

C. germanicum Jacq. Grøn hundetunge. 30-50cm. Ligner officinale, men bladene halvglatte og skinnende ovenpå. Kronen rødligt-lilla.

C. nebrodense Guss. 10-50cm. Stænglen håret til filtet. Bladene m.m. hårede eller ru på begge sider. Kronen rødligt-lilla. Svælgskællene kvadratiske.

C. creticum Miller Året hundetunge. 20-60cm. Grågrøn toårig. Frugterne uden afsat rand. Kronen 7-9mm. Nødderne uden tydelig rand. IV-VII.

Solenanthes reverchonii Degen Spansk sækkrone. 30-70cm. Stænglen ugrenet. Grundbladene 20-30x1-2cm, 3-årede. Sviklerne i en top. Kronen 6-8,5 mm, m.m. rødlig. Nødderne med flere rækker affladede pigge. S.

VERBENACEAE

Vitex agnus-castus L. Kyskhedstræ. Busk på 1-6m. Unge grene but 4-kantede. Bladene modsatte, 5-7-fingrede med hvidfiltet underside og smalt lancetformede, helrandede småblade. Blomsterne lyslilla i lange, Buddlejalignende aks. VI-VIII.

Lantana camara L. Ildkrone. 0,5-1,5m. Stinkende busk. Bladene ægformede, savtakke, rynkede, m.m. hårede, modsatte. Røde, orange eller gule blomster i halvkugleformede stande på 4-8cm fra bladhjørnerne. Blomsterne rørformede med kort, 4-tallig krave. Forvildet.

Verbena officinalis L. Jærnurt. 15-60cm. Opret flerårig med modsatte, rude-spatelformede, lappede til fligede blade. Lyslilla læbeblomster i lange, smalle og forneden spredtblomstrede aks. Kronen 4mm, svagt tolæbet. 0-1600m. V-X.

V. supina L. Lav jærnurt. 10-30cm. Liggende til opstigende, tæthåret enårig med kortere aks på op til 8cm og 1-2 x fjerfligede blade. IV-VII.

Lippia. Kølbæger. Bladene enkle. Blomsterne i aks. Kronen svagt 2-læbet. Bægeret delt i 2 kølede blade.

L. triphylla (L'Hér.) Kuntze Trebladet kølbæger. 3-6m. Løvfældende busk. Bladene 7-10cm, smalt lancetformede, ofte i kranse på 3, citronduftende ved knusning. Lyslilla blomster i lange, slanke aks, samlede i en top. Dyrket og forvildet. VII-VIII.

L. nodiflora (L.) Michx Krybende kølbæger. 10-30cm. Krybende, flerårig urt med modsatte, rude-spatelformede, m.m. tandede blade. Tætte, hovedformede aks på 2-4cm lange stilke fra bladhjørnerne. Små og blege, lidt uregelmæssige blomster. Kronen hvid. Bægeret næsten helt delt. Planten helt urteagtig. VI-X. SØ.

Lippia canescens Kunth (L. filiformis) Lillat kølbæger. 10-30cm. Som foregående, men kronen lyslilla. Bægeret halvt delt. Stænglerne med forveddet grund. VI-IX. Forvildet. ?

CALLITRICHACEAE

Callitriche. Vandstjerne.

1. Undervandsbladene gennemskinnelige	2.
" ikke gennemskinnelige	3.
2. Frugten med ofte brede vinger	lusitanica
" helt uden vinger	truncata
3. Frugten helt uvinget	obtusangula
" i det mindste vinget foroven	4.
4. Frugten længere end bred, smalvinget foroven, ellers ikke	palustris
" rundagtig, vinget hele vejen	5.
5. Griflerne blivende og tiltrykte frugten, denne m.m. stilket	brutia
" ikke tiltrykte frugten	6.
6. Delfrugterne smalvingede, parallelle set ovenfra	platycarpa
" bredvingede, vigende set ovenfra	stagnalis

Callitriche truncata Guss. ssp. occidentalis (Rouy) Schotsman Kortbladet vandstjerne. Bladene 5-11mm, ofte mørkegrønne, svagt udrandede eller afskårne fortil, ikke bredere udad. Ingen flydeblade. IV-X.

C. lusitanica Schotsman Kan have flydeblade, der så er gennemskinnelige inderst. Undervandsbladene lidt smallere mod den udrandede spids.

C. stagnalis Scop. Storfrugtet vandstjerne.

C. obtusangula Le Gall Rudevandstjerne. 10-20 elliptisk-rudeformede flydeblade. Planten ofte stor, 20-100cm. Griflerne fremstrakte eller udstående. V-X.

C. platycarpa Kütz Fladfrugtet fladstjerne.

C. palustris L. Småfrugtet vandstjerne.

C. brutia Petagna Stilkfrugtet vandstjerne.

LABIATAE

1.	Kronens overlæbe mangler eller er stærkt formindsket		2.
"	" veldudviklet, eller kronen er m.m. regelmæssig		3.
2.	Underlæben 5-delt		Teucrium
"	3-delt		Ajuga
3.	2 fungerende støvdragere		4.
4	" "		7.
4.	Kronens overlæbe tydeligt hvælvet		Salvia
"	" flad eller indadbuet		5.
5.	Bladene tandede til noget delte. Kronen næsten regelmæssig	Lycopus	
"	helrandede		6.
6.	Enårig. Kronens overlæbe helrandet til udrandet		Ziziphora
	Lav busk. Kronens overlæbe kløvet		Rosmarinus

7. Støvdragerne helt indesluttede i kronrøret	8.
" rager ud af kronrøret	11.
8. Kronen blå eller lilla	Lavandula
" af anden farve	9.
9. Støttebladene forskellige fra bladene	Sideritis
" ligesom bladene	10.
10. Flerårig	Marrubium
Enårig	Sideritis
11. Griffelgrenene tydeligt uens	12.
" ret ens	15.
12. Bægertænderne ens. Kronen 15-30mm med hvælvet overlæbe	Phlomis
Bægeret tolæbet, de nedre tænder længst	13.
13. Bægeret med buget grund. Kransene med 2-8 blomster	Acinos
" uden " "	14.
14. Mange blomster i tætte kranse	Clinopodium
Stilkede blomster i kvaste	Calamintha
15. Kronens overlæbe tydeligt hvælvet	16.
" ret eller opadbøjet, men næppe opadhvælvet	26.
16. Bægeret tolæbet	17.
" m.m. regelmæssigt	20.
17. Bægeret med en pukkel på ryggen; læberne helrandede ...	Scutellaria
" uden pukkel	18.
18. Bægeret med 8-11 tornede tænder	Molucella
" 5-tandet	19.
19. Støttebladene helt ulig stængelbladene	Prunella
" m.m. lig	20.
20. Underlæbens sideflige mangler eller reducerede til 2 små tænder	Lamium
Kronens underlæbe med veludviklede sideflige	21.
21. Kronens underlæbe med 2 hule tænder ved grunden	Galeopsis
" uden sådanne tænder	22.
22. Bladene 2/3 delte i 3 spidse lapper	Leonurus
" hele	23.
23. 13-15 bægerribber. Bladene m.m. helrandede	Micromeria
5-10 "	24.
24. Kronen kraftigt gul. Overlæben 10-12mm. Tit med udløbere	Lamiastrum
" højest lysegul. Overlæben højest 8mm	25.
25. Bægeret m.m. brat udvidet i sin øvre del	Ballota
" ikke brat udvidet foroven	Stachys
26. Støttebladene kamfligede. Blå blomster i tætte aks	Cleonia
" ikke kamfligede	27.
27. Støvdragerne udspærrede og m.m. udragende	28.
" indadbøjede foroven eller parallelle	32.
28. Kronen ret regelmæssig og 4-lappet	Mentha
" 5-lappet, m.m. tolæbet	29.
29. Blomsterne i tætte småaks i en grenet stand	Origanum
" i kranse eller aks	30.
30. Blomsterne i et ensidigt aks, blå eller hvide, 7-12mm	Hyssopus
" i alsidige stande, mest lyserøde	31.

31. Bægeret m.m. regelmæssigt Satureja
 " m.m. tolæbet Thymus
 32. Bladene mest grundstillede. Lilla krone på 17-21mm Horminium
 Med stængelblade 33.
 33. Krybende og rodslående med blå blomster fra bladhjørnerne Glechoma
 Anderledes 34.
 34. Bladene m.m. helrandede 35.
 " tydeligt tandede 36.
 35. Underlæben med små sideflige og rundtakket midterflig Nepeta
 " anderledes Satureja + Micromeria
 36. Bægerets overlæbe svagt tandet. Kronen 25-40mm Melittis
 " " tydeligt tandet 37.
 37. Bægeret noget uregelmæssigt og tolæbet Melissa
 " m.m. regelmæssigt 38.
 38. Kronens underlæbe med små sideflige og rundtakket midterflig Nepeta
 " " anderledes Stachys

Ajuga. Læbeløs.

1. Bladene 3-delte med 3 linjeformede flige. Gul krone chamaepitys
 " hele 2.
 2. Bladene smalt aflange, 1-3cm x 3-6mm iva
 " m.m. ægformede. Kronen blå 3.
 3. Stænglen tvesidet håret, i hvert fald foroven. Med udløbere reptans
 " halvglat til lådden, ensartet håret 4.
 4. Uden udløbere. Nedre blade omvendt ægformede pyramidalis
 Med " " spatelformede rotundifolia

Ajuga reptans L. Krybende læbeløs. Øvre støtteblade kortere end blomsterne. 80-2000m. IV-VII.

A. pyramidalis L. Pyramidelæbeløs. Alle støtteblade længere end blomsterne. Planten lidt gulgrøn. Bladene jævnt mindre opad. IV-VIII.

A. rotundifolia Willk. & Cutanda Bægertænderne lancetformede og tilspidsede. Bjærgskrænter i M.

A. iva (L.) Schreber Moskuslæbeløs. 5-20cm. Tueformet, tætbladet, lådden flerårig med moskuslugt. Bladene helrandede eller med 2-6 korte lapper. Kronen rødlig, lyserød eller gul, 12-20mm. 0-1300m. V-X. S + M.

A. chamaepitys (L.) Schreber Gul læbeløs. 10-20cm. Stærktlugtende enårig. Bladene noget klæbrige. Kronen citrongul, 7-15mm. 0-1500m. IV-X.

Teucrium. Kortlæbe.

1. Bladene fligede, 1-2 x delte 2.
 " hele 3.
 2. Bladene mest med 3-5 smalle flige. Kronen hvid ... pseudochamaepitys
 " " 2 x delte. Kronen lyserød. Enårig botrys
 3. Grenene tornspidsede spinosum
 Planten ikke torret 4.
 4. Bægeret tolæbet 5.
 " ikke tolæbet 6.

5. Kronen grønliggul	 scorodonia
" lyserød	massiliense
6. Blomsterstanden ikke hovedformet, længere end bred	 7.
" hovedformet, ofte bredere end lang	14.
7. Bladene helrandede	 fruticans
" rundtakke til tandede	8.
8. Urt	 9.
Dværgbusk eller med forveddet grund	10.
9. Enårig. Kronen gullig eller flødefarvet	 resupinatum
Flerårig. Kronen lyserød	scordium
10. Bladene mindst 3 x så lange som brede	 webbium
" højst 2 x " " "	11.
11. Stængel og blade hårede	 chamaedrys
" " tæt lådne	12.
12. Klasen tæt og aksagtig. Støttebladene mest helrandede	... compactum
" åben. Støttebladene mest tandede	13.
13. Kransene mest med 4 blomster	 intricatum
" " 2 "	fragile
14. Bladene helrandede eller med under 3 par rundtakker	 15.
" med mindst 3 par rundtakker	22.
15. Bladene i kranse på 4	 libanitis
" modsatte	16.
16. Bladene under 10mm lange	 17.
" over 12mm "	19.
17. Bladene hårede på begge sider	 thymifolium
" glatte ovenpå	18.
18. Hovederne sammensatte	 turredanum
" enkle	pumilum
19. Bægeret med udstående hår ved grunden	 aragonense
" glat eller tiltrykt håret	20.
20. Blomsterne i sammensatte hoveder	 turredanum
" i enkle hoveder	21.
21. Bægeret 7-10mm	 montanum
" 4-5mm	pumilum
22. Bladene ægformede, omvendt ægformede eller rundagtige	 23.
" smalt ægformede, smalt aflange eller spatelformede	26.
23. Stænglen udstående håret	 24.
" tiltrykt "	25.
24. Bladene 8-20(25)mm. Bægeret 10-12mm	 pyrenaicum
" 3-16mm. Bægeret 6-8,5mm	rotundifolium
25. Bladundersiden tættere håret end oversiden	 buxifolium
Begge bladsider ensartet hårede	freynii
26. Bladene i kranse på 3-4, i det mindste nogle af dem	 27.
" modsatte	29.
27. Stængelhårene udstående	 haenseleri
" m.m. tiltrykte	28.
28. Bægertænderne virker butte, brodden skjult af filten	.. lusitanicum
" med tydelig brod	reverchonii
29. Bægeret 6-8mm	 carthaginense
" 2,5-5mm	30.

30. Bladspidsens hår overvejende kirtlede charidemi
 " " " ukirtlede 31.
31. Stængelhårene gule aureum
 " grå eller hvide 32.
32. Blomsterhovederne med 3-20 blomster 33.
 " " over 20 blomster 34.
33. Bægeret tættere håret mod grunden. Bladene med 5-9 par
 rundtakker gnaphalodes
 Bægeret ensartet behåret. Mest 2-5 par rundtakker capitatum
34. Bladene kortstilkede. Hovederne aflange til runde polium
 " siddende. Hovederne runde eriocephalum

Teucrium fruticans L. Buskkortlæbe. 50-120cm. Busk med firkantede, hvidfildede grene. Bladene mest æg-lancetformede, 10-70x7-30mm, hvidfildede nederen. Kronen blå, 15-25mm. III-VI. S + SV.

T. pseudochamaepitys L. Tregaflet kortlæbe. 10-40cm. Nedre blade 1-2 x fjersnitdelte, de øvre ofte smalt 3-fligede. Kransene med 2 hvide eller rødlige blomster på 10-15mm. IV-VII.

T. scorodonia L. Klasekortlæbe. 30-80cm. Bladene netrynkede, mest 3-7 x 1,5-3cm. Bægeret med buget grund og bred, opadbøjet øvre tand. Kronen blegt grønliggul, 9mm. 100-1800m. VI-X. 2 underarter:

ssp. scorodonia: Stængelhårene m.m. tiltrykte. Bladene spidse. Klasens akse med 0-få kirtelhår.

ssp. baeticum (Boiss. & Reuter) Tutin: Stængelhårene udstående. Bladene afrundede. Klasens akse med talrige, korte kirtelhår. SV.

T. massiliense L. Grå klasekortlæbe. Nær foregående, men planten gråfiltet. Bladene med afskåret til afrundet grund. Bægeret kirteldunet, ikke stærkt ribbet. Kronrøret indesluttet i bægeret.

T. scordium L. Løgurt. 20-60cm. Med løglugt. Bladene lancetformede med 5-7 par tænder. Kronen lyserød, 7-10mm. 0-1000m. VI-IX. 2 underarter:

ssp. scordium: Stængelbladene med indsnævret grund. Udløberne med m.m. almindelige blade. Fåhåret.

ssp. scordioides (Schreber) Maire & Petitm.: Stængelbladene med noget omfattende grund. Udløberne mest med skælblade. Mere tathåret.

T. spinosum L. Tornet kortlæbe. 30-50cm. Kirtlet enårig. Stænglerne stærktgrenede; grenene tornspidsede og m.m. bladløse under blomstringen. Blomsterne enlige eller 4-6 sammen, 6-8mm, hvide, omvendte.

T. resupinatum Desf. Omvendt kortlæbe. -50cm. Nær foregående, men ikke tornet. Bladene takkede. Kronen gullig med lilla sidelapper. Kransene 2-blomstrede. V-VII. SV.

T. botrys L. Druekortlæbe. 10-30cm. Opret, kirtellådden enårig. Blomsterne fordelte over en stor del af de grenede stængler, rødlig til lyserøde, 15-20mm. Bladene ca. 2x1,5cm. 0-1500m. VI-X.

T. chamaedrys L. Edelkortlæbe. 20-35cm. Bladene op til 2x1cm med 5-8 par takker. Kronen 12-15mm, oftest rødlig. 0-2150m. V-IX.

Teucrium webbianum Boiss. Samlbladet kortlæbe. 10-30cm. Bladene 10-15 x 2-4mm, 4-6 x så lange som brede. Planten tyndt gråfiltet. Bladundersiden ofte hvidfiltet. Bægetænderne lidt uens. Kronen lyserød. S + SØ.

- T. intricatum Lange Indfiltret kortlæbe. Ca. 20cm. Stærktgrenet, gråligt dunet, udbredt dværgbusk. Bladene indtil 8mm, rundtakkede til næsten fligede. Kronen 15-18mm, lyserød. Al: Sierra de Gádor.

- T. fragile Boiss. Skør kortlæbe. -20cm. Tueformet, tæt og blødt lådden dværgbusk. Bladene indtil 6mm, aflange til vifteformede, tynde. Kronen 10-12mm, rødlig. S (f.eks. S.Tejada).

T. compactum Clem. Blåtoppet kortlæbe. 10-30cm. Bladene ægformede med kileformet grund, m.m. siddende. Støttebladene lancet- til linje-lancetformede, ofte m.m. lilla. Blomsterne 1-2 sammen. S: Sierra Nevada.

T. pyrenaicum L. Pyrenæisk kortlæbe. 5-20cm. Liggende til opstigende, lådden, rodslående forneden. Bladene rundagtige. Bægeret 7-10mm. Kronen 10-17mm, hvid, sjældent rødlig. 50-2300m. VI-IX. N.

T. rotundifolium Schreber Rundbladet kortlæbe. Nær foregående, men kraftigere grenet og mindre. Bladene med afskåret grund, stilken næsten = pladen eller længere. Kronen rødlig eller hvid.

T. buxifolium Schreber Buksbombladet kortlæbe. 7-25cm. Stærktgrenet dværgbusk. Stænglerne hvidfildede. Bladene 5-12mm, m.m. ægformede med 3-4 par rundtakker. Blomsterne hvide, gule eller rødlig. IV-VII. SØ.

- T. freynii Rev. -20cm. Dværgbusk med blivende, vredne grene. Bladene 2-4 mm brede, omvendt ægformede. Nedre støtteblade bladagtige, øvre spatelformede. Kronen lyserød til brunligt-flødefarvet. Al.

T. montanum L. Bjærgkortlæbe. 10-25cm. Liggende til opstigende dværgbusk. Bladene 13-30x2-4mm, smalt elliptiske, helrandede, fint grådunede nederen. Kronen 12-15mm, hvidgul. V-VIII.

T. thymifolium Schreber Timianbladet kortlæbe. 5-10cm. Tiltrykt hvidhåret, ofte liggende. Bladene 5-9mm, smalt æg- til linjeformede, helrandede. Kronen flødefarvet eller rød. Bægeret 7-9mm. SØ.

T. libanitis Schreber Ledkortlæbe. 15-25cm. Stænglen virker leddet på grund af de 3-4mm korte led. Bladene 10-15mm, helrandede, grådunede ovenpå. Hovedet lidt kegleformet. Kronen gullig. V-VII. SØ.

T. carthaginense Lange 15-25cm. Bladene 10-13mm, spatelformede med 3-5 par rundtakker, i små knipper. Bægeret stærkt ribbet. Kronen hvid. SØ.

T. aragonense Loscos & Pardo 10-40cm. Grenene spinkle. Bladene linje- til spatelformede, grønne ovenpå, hvidfildede nederen. Bægetænderne mest med brod eller tilspidsede. Kronen mest hvid. 300-1200m. Ø.

T. pumilum L. 15-40cm. Bladene helrandede, m.m. glatte ovenpå, siddende. Støttebladene længere end bægeret og bladlignende. Bægeret højst håret ved grunden, korttandet. V-VII. 2 underarter:

ssp. pumilum: Hovederne rundagtige med linjeformede svøbblade på 8-10mm, der ikke er længere end hovedets stråler. Stænglerne liggende med oprette grene. Bladene fintdunede ovenpå. M + SØ.

ssp. carolipau (Vicioso) D.Wood: Hovederne rundagtige med linjeformede svøbblade på 8-18mm, mest meget længere end hovedets stråler. Stænglerne oprette. Bladene glatte ovenpå. SØ.

T. lusitanicum Schreber (T. polium ssp. vicentinum) 25-45cm. Stænglen tæt grå- til gulhåret. Bladene 5-30x2-9mm, aflange til spatelformede. Bægeret 4-6mm. Kronen 5-9mm, hvid eller hvidlig. V-VII.

● T. turredanum Losa & R.Goday Meget tæt ved pumilum, men bægeret tæt håret. SØ: NØ for Almeria.

T. reverchonii Willk. 10-35cm. Bladene 5-25x $\frac{1}{2}$ -5mm, m.m. lancetformede, i det mindste nogle i kranse på 3. Bægeret 4-5,5mm. Kronen 4,5-6,5mm, hvid. S

T. capitatum L. Hovedkortlæbe. -60cm. Tæt hvid- til gråfiltet. Bladene smalt aflange, svagt rundtakke, omrullede. Bægeret 2,2-3,5mm. Kronen 3-6mm, hvid. II-XI.

T. aureum Schreber Gylden kortlæbe. 15-30cm. Hovederne 12-25mm brede. Bægeret 5-6,5mm, meget spidstandet. Bladene ret brede: 8-20x2-12mm, tænderne 1,5-2,5mm brede ved grunden. Kronen mest gul. 100-1750m.

T. polium L. 6-17(20)cm. Hovederne mest over 1cm brede. Bægeret (3)5-7mm. Kronen 5-10mm. Mangestænglet dværgbusk, grenene mest oprette eller opstigende. 0-1100m.

T. gnaphalodes L'Hér. Udstrakt kortlæbe. 15-30cm. Stænglerne udstrakte, tæt uldhårede. Bladene 4-13mm, ofte med udvidet grund, i knipper, ofte med gyldne hår, stærkt omrullede. 100-1000m. M + S + Ø.

T. eriocephalum Willk. Uldhovedet kortlæbe. 13-30cm. Bægeret med stive, enkle, m.m. udstående hår. Hovederne ægformede, 15-25x10-15mm. Bladene 7-11mm, med 4-6 par rundtakke, bredere ved grunden. S.

T. haenseleri Boiss. 10-35cm. Bladene i kranse på 3-4, 5-35x1-8mm, m.m. lancetformede, med 3-12 par rundtakke. Bægeret 3,5-6mm. Kronen 5,5-7mm, hvid. V-VII. S.

● T. charidemi Sandwith Kirtelspidset kortlæbe. 8-30cm. Grenene vredne. Grene og blade tæt hviduldne. Bladene 5-19mm, smalt trekantede, med 6-8 par rundtakke, omrullede. Bægeret 4mm, jævnt håret. Al: Cabo de Gata.

Scutellaria. Skjolddrager.

1. Blomsterne i et tæt aks. Støttebladene helrandede, ofte lilla		2.
"	spredte i bladhjørnerne	3.
2. Bladundersiden gråfiltet		orientalis
"	glad til dunet	alpina
3. Kronen 10-18mm, blå. Bladene mest 3-4x1-2cm		galericulata
"	6-10mm, bleggrød. Bladene mest 8-20x4-10mm	minor

Scutellaria orientalis L. Gul skjolddrager. 5-20cm. Bladene 10-15x5-20

mm, fra dybt takkede til fligede med smalle flige, med afskåret grund, mørkegrønne ovenpå, gråfildede nedenunder. Kronen 15-30mm, gul. SØ.

S. alpina L. Alpeskjolddrager. 10-30cm. Opstigende og m.m. dunet. Blade-
ne 1,5-3cm, ægformede og takkede. Støttebladene noget hindeagtige. Kro-
nen 20-25mm, rødlilla med hvid underlæbe. 1500-2700m. VI-VIII.

S. galericulata L. Almindelig skjolddrager.

S. minor Hudson Liden skjolddrager. 10-30cm. Opret og m.m. glat, ret
spinkel. Bladene æg-lancetformede med få takker ved den ofte hjærteforme-
de grund. VI-IX.

Prasium majus L. Murgrøn. 30-100cm. Halvbusk med gulliggrå, længdespruk-
ken bark. Bladene 2-5cm, ægformede. Bægeret tragtformet med 3-tandet o-
ver- og 2-tandet underlæbe, op til 25mm i frugt. Kronen 17-20mm, oftest
hvid, ellers rødlilla. 0-400m. IV-VI. SV.

Marrubium. Kransburre.

1. Bægeret med 10 krogbøjede tænder. Kronen hvid	vulgare
" " 5 rette tænder. Kronen lyserød til rødlilla	2.
2. Bægetænderne udspærrede og tornagtige i frugt, længere end
kronen	alysson
Bægetænderne bløde, kortere end kronen	supinum

Marrubium vulgare L. Kransburre. 20-45cm. M.m. gråhvidfiltet. Bladene
m.m. runde, uregelmæssigt rundtakkede, med en stilk på 1-2cm. Bladpladen
2-4cm. 0-1500m. V-IX. Overalt.

M. alysson L. Viftebladet kransburre. 20-40cm. Tæt hvidulden. Bladene
vifteformede med lang, kileformet grund. 0-500m. III-VI.

M. supinum L. Lilla kransburre. 10-45cm. Bladene nyreformede til runde,
tæt hviduldne på begge sider, de nedre med stilken længere end pladen.

Sideritis. Kortkrone.

1. Enårige. Støttebladene ligesom bladene	2.
Flerårige. Støttebladene ulig	3.
2. Bægeret med 1 stor og 4 almindelige tænder	romana
" " 5 ret ens tænder	montana
3. De fleste blade med stikkende tænder	4.
Højst med en stikkende bladspids	6.
4. Mellemste blade med mindst 10 par bladtorne	serrata
" " " 1-5 par bladtorne	5.
5. 1-3 par bladtorne. Kransene mest sammentrængte	spinulosa
3-5 " " " m.m. adskilte	ilicifolia
6. Bægeret uden nogen ring af lange hår indvendigt	7.
" med en ring af lange hår indvendigt (de er synlige udefra)	8.
7. Alle blade m.m. helrandede. Støttebladene med -11 tænder	incana
Nedre blade tandede. Støttebladene mest med over 11 tænder	lacaitae
8. Kronen hvid	9.
" gul, lyserød eller rødlilla	11.
9. Indtil 100cm. Kransene mest tætstillede. Kronen ca. 6mm	foetens
" 30cm. " " adskilte. Kronen 7-10mm	10.

29.

10. Stænglen med nogle lange, rette, udstående hår		<i>hirsuta</i>	
" kort krushåret		<i>leucantha</i>	
11. Støttebladene kortere end bægrene			12.
" mindst lig	"		15.
12. Bladene groft tandede			13.
" helrandede til fåtandede			14.
13. Stænglen tiltrykt og kruset filtet		<i>scordioides</i>	
" håret af m.m. rette hår		<i>hirsuta</i>	
14. Indtil 30cm. 5-15 mest tætsiddende kranse		<i>hyssopifolia</i>	
" 15cm. 1-3 oftest	" "	<i>glacialis</i>	
15. Kransene samlede i et tæt aks (de nedre 1-2 kan være adskilte)			16.
" overvejende adskilte			25.
16. Stængel og blade tæt hviduldne. Kronen rødlilla		<i>stachydioides</i>	
" " grønne/grågrønne. Kronen højst med rødt skær			17.
17. Nedre blade med hjerteformet til afrundet grund		<i>ovata</i>	
" " tilsmalnet grund			18.
18. Busk. Indtil 1(2)m			19.
Urt med forveddet grund			20.
19. Kronen blegrød. Bladene 1-2mm brede		<i>luteola</i>	
" mest gul. " 2-10mm "		<i>arborescens</i>	
20. Bægeret 9-10mm. Bladene tæt låddent-filtede, 5-8mm brede	..	<i>serrata</i>	
" 5-9mm			21.
21. Kronen mørkebrun indvendigt. (2)3-5 kranse		<i>javalambrensis</i>	
" gul eller rødlig indvendigt			22.
22. Støttebladene groft tornt-tandede med mange tænder		<i>lineariifolia</i>	
" ikke " "			23.
23. Kronen mørkere indvendigt		<i>giennensis</i>	
" ikke mørkere indvendigt			24.
24. Uden udløbere		<i>hyssopifolia</i>	
Med "		<i>lurida</i>	
25. Busk indtil 1(2)m			19.
Urter med forveddet grund			26.
26. Bladene mindst 5 x så lange som brede, helrandede		<i>angustifolia</i>	
" under 5 x " " " "			27.
27. Stænglen m.m. glat eller med nogle m.m. rette hår			28.
" med krusede og tiltrykte hår			29.
28. Bægeret 9-17mm. Kronen mørk indvendigt		<i>endressii</i>	
" 5-8(9)mm. Kronen ikke mørk indvendigt		<i>hirsuta</i>	
29. Kransene talrige og mangeblomstrede. Bredt nyreformede støtte-			
blade		<i>reverchonii</i>	
3-12(14) kranse med 2-6 blomster			30.
30. Nedre støtteblade 6-15x10-20mm, ligesom de øvre		<i>scordioides</i>	
" " 4-10x6-8mm, ulig de øvre		<i>leucantha</i>	

Sideritis foetens Clem. (*S. lasiantha*) Stinkende kortkrone. -100cm. Bladene få, linjeformede, helrandede. 10-25 m.m. sammentrængte kranse. Kronen ca. 6mm, hvid med rødtribede læber. SØ.

S. arborescens Salzm. Buskkortkrone. -100cm. Busk med oprette, urteagtige stængler. Bladene m.m. lancetformede, 15-35mm, ofte fjærnt tandede i øvre halvdel. Nedre støtteblade 8-15x8-20mm, kirtlede. IV-VII. Ma.

- Sideritis luteola Font Quer Blegrød kortlæbe. Nær foregående. Bladene helrandede eller med få, utydelige tænder. Gr.

S. hirsuta L. Tofarvet kortkrone. 10-50cm. Bladene 10-20x4-10mm, tandede, bløde. Nedre støtteblade 6-15x8-20mm, indskåret-tandede. Kronen 8-10 mm, mest med hvid over- og gul underlæbe. 0-1400m. IV-VIII.

S. endressii Willk. Brunstrubet kortkrone. 10-30cm. Bladene 10-35x5-20 mm, m.m. rundtakkede. Planten gulliggrøn. Bægeret 9-17mm. 5-10 kranse med 6 blomster. Nedre støtteblade 8-9mm. 2 underarter:

ssp. endressii: Bladene 10-25x5-15mm. Støttebladene 8-9mm. Bægeret 9-12 mm. Kronen 9-13mm. ?

- ssp. laxespicata (Degen & Debeaux) Heyw.: Bladene indtil 35x20mm. Støttebladene indtil 20x35mm. Bægeret 13-17mm. Kronen 18-20mm. J + Ab.

S. scordioides L. ssp. cavanillesii (Lag.) Ball & Heyw. Filtet kortkrone. 10-30cm. Bladene 7-30x3-10mm, tæt gråfiltede, dybt indskåret-tandede. Bægeret 6-9mm med lancetformede, m.m. tornagtige, ofte udadkrummede tænder. Kronen 8-10mm. Nedre støtteblade 6-15x10-20mm. V-VII. M + Ø.

S. glacialis Boiss. Iskortkrone. Bladene 5-10x2mm, helrandede eller med få afrundede tænder fortil. Støttebladene 5-6x5-6mm. Kronen gul med mørkebrune eller lilla tegninger indvendigt. Bjærgene i S.

S. hyssopifolia L. Klippe kortkrone. 10-40cm. Glat til lådden. Bladene m.m. lancetformede, mest tandede. Støttebladene helrandede til tandede, undertiden tornspidsede. Kronen 9-12mm. 1300-2800m. VI-IX. 2 underarter:

ssp. hyssopifolia: Bladene mest 4-10mm brede. Nedre støtteblade 9-12 x 9-16mm, indskåret-tandede.

ssp. guillonii (Timb.-Lagr.) Rouy: Mellemste og øvre blade 2-4mm brede. Nedre støtteblade 58x3-4(6)mm, med 0-3 tænder. Pyrenæerne.

- S. ovata Cav. Ægbladet kortkrone. 10-30cm. Med udløbere. Glat eller fåhåret. Nedre blade 15-30x12-18mm. 4-8, 6-blomstrede kranse. Støttebladene 8-15x6-10mm, indskåret-tandede. Cordillera Cantabrica.

- S. lurida Gay Bladene 20-25x3-4mm, helrandede til svagt tandede. Støttebladene ca. 7mm, bredt ægformede og tandede. Bjærgene i N + MV.

S. lineariifolia Lam. Smalbladet kortkrone. 10-60cm, Glat til svagt dunet. Stænglen ofte tvesidet håret. Bladene 15-40x1,5-3,5mm, helrandede, tornspidsede. Nedre støtteblade 8-14x9-16mm. N + M + Ø.

- S. giennensis Pau Bladene 15-25x2,5mm, linje-lancet- eller -spatelformede. Mest 2-6 kranse. Støttebladene med stor, tydelig, helrandet midtertand. SØ: Sierras de Cazorla, Cabrilla og del Cuarto.

S. angustifolia Lag. Stænglen filtet. Bladene 10-18(30)mm. Nedre støtteblade 5-10x4-14mm, tornet-tandede, uden tydelig, forlænget endetand. Ellers som lineariifolia. 0-1200m. V-VII. Ø + S. (*S. tragoriganum*)

S. javalambrensis Pau -20cm. Stænglen grønlig, m.m. tæt håret af fremadbøjede, halvt udstående hår. Bladene mest 10-14x1-2mm, ofte tæt kirtelprikkede, tiltrykt fremadrettet hårede. Ø: Sierra de Javalambre.

- Sideritis reverchonii Willk. Som angustifolia, men stænglen filtet. Bladene 15-30x5-7mm, aflangt-lancetformede. Talrige, mest mangeblomstrede kranse. Nedre støtteblade 6-12x10-15mm. Kalkgrus. Ma. nær Ronda.
- S. spinulosa Barnades Tornet kortkrone. 10-30cm. Glat til filtet-lådden. Bladene 10-20x7-8mm. 5-12 mest sammentrængte, ca. 6-blomstrede kranse. Nedre støtteblade 7-15x12-20mm. Kronen ej længere end bægeret. VI-VII.
- S. serrata Cav. Savbladet kortkrone. Som foregående, men kraftigere og med forveddet stængel. Bladene 25-40x5-8mm, tæt filtet-lådne og kirtlede, helrandede eller med mindst 10 par tænder. SØ: Tobarra, S. for Albacete.
- S. ilicifolia Willd. 20-40cm. Glat eller meget svagt håret. Stænglen kirtelvortet foroven. 3-6 m.m. adskilte, mangeblomstrede kranse. Nedre støtteblade 10-15x12-16mm, ca. = bægeret. Ø
- S. leucantha Cav: Hvidblomstret kortkrone. 10-40cm. Grå- til hvidfiltet. Bægertænderne trekantede, m.m. brodspidsede. Mellemste blade 7-16x2-6mm, tornspidsede. Kronen næsten altid hvid. SØ (vestpå til Malaga). (S. pusilla (Lange) Pau fra Al Gr Ma har rød lilla bægertænder, der er helt dækkede af lådne hår.)
- S. stachydioides Willk. Rød kortkrone. -20cm. Nedre blade 10-15x4-8mm, helrandede. 5-10 mest tætsiddende, ca. 6-blomstrede kranse. Nedre støtteblade 8-15x4-5mm. Al: nær Vélez Rubio.
- S. incana L. Grå kortkrone. 10-40cm. Grå/hvidfiltet. Mest bladet forveddet. Bladene 15-40x1,5-4mm. Kransene adskilte. Nedre støtteblade 3-10 x 2-8mm, tandede. 2 underarter:
- ssp. incana: Tæt filtet som ung, siden spredt filtet. 2-5 kranse. M
- ssp. virgata (Desf.) Malag.: Vedvarende tætfiltet. Indtil 10 kranse. S+SØ.
- S. lacaitae Font Quer 30-70cm. M.m. filtet. Nedre blade 20-50x2-5mm. Øvre blade smallere og helrandede. Nedre støtteblade 6-7x8-10mm. 4-14 tit adskilte kranse. MS: østlige del af Sierra Morena.
- S. romana L. Stortandet kortkrone. 5-25cm. Lådden. Bladene m.m. elliptiske, takkede. Overlæben på bægeret med 1 stor tand, underlæben med 4 alm. tænder, alle tornspidsede. 0-1300m. III-VII.
- S. montana L. ssp. ebracteata (Asso) Murb. Alm. kortkrone. 5-20cm. Bladene elliptiske til lancetformede. Bægertænderne tornspidsede. Kronen gul. 0-1000m. IV-V.
- Melittis melissophyllum L. Vild hjærtensfryd. 30-50cm. Ægformede blade på 5-8x3-5cm med 10-20 par tænder. Kransene m.m. ensidige med 2-4 blomster i de øvre bladhjørner. Bægeret 12-25mm. 300-1200m. V-VII.
- Phlomis. Løvehale. Store, iøjnefaldende flerårige.
1. Kronen gul eller orange 2.
 - " lyserød 3.
 2. Bladene jævnt tilsmalnede i en utydelig stilk. Gul krone lychnitis
 - " brat " " tydelig stilk crinita
 3. Bladoversiden m.m. glat og skinnende grøn. Urt herba-venti
 - " stjernehaaret. Busk purpurea

Phlomis herba-venti L. Vindløvehale. 20-60cm. Nedre blade æg-lancetformede med hjærteformet grund, 7-20x5-10cm, undersiden blegere end oversiden. Kronen 15-25mm. 100-1200m. V-VIII.

P. lychnitis L. Smalbladet løvehale. 20-50cm. Nedre blade 4-15x0,2-1cm, aflangt-linjeformede; stængelbladene kortere og lidt bredere. Støttebladene med påsat spids. Kronen 2-3cm. 0-1500m. V-VII.

P. crinita Cav. Orange løvehale. 30-70cm. Nedre blade æg-lancetformede, 3-13x1,5-6cm, med ofte hjærteformet grund. Støttebladene ægformede uden påsat spids. Kronen 2-3cm, gul eller orange. V-VII. S + SØ.

P. purpurea L. Høj løvehale. 0,3-2m. Nedre blade 3,5-9x1,7-4cm, m.m. lancetformede, hvidt stjerneuldnede nederunder. Kransene med 10-12 blomster på 23-26mm. Forbladene 12-20x2-4mm. III-VI.

Galeopsis. Hanekro.

1. Stænglen stivhåret, ihvertfald på de m.m. tykke bladfæster	tetrahit
" ikke stivhåret. Bladfæsterne ikke fortykkede	2.
2. Kronen 25-30mm, gul eller hvid, røret 3-5mm bredt foroven	.. segetum
" 10-25mm, rød	3.
3. Bægeret hvidt, med tiltrykte, matte hår	angustifolia
" grønt, med udstående, klare hår	ladanum

Galeopsis tetrahit L. Almindelig hanekro. N.

G. segetum Necker Gul hanekro. 10-50cm. Stænglen krushåret og kirtlet, især foroven. Bægeret 7-10mm, silkefiltet. 400-1700m. VII-X. M.sj. i N.

G. angustifolia Ehrh. Smalbladet hanekro. Bladene 5-10 x så lange som brede med 0-4 par tænder og kileformet grund. Forbladene kortere end bægeret. 0-1800m. VII-X.

G. ladanum L. Sandhanekro. Bladgrunden kileformet. Bladene 2-4 x så lange som brede med mest 4-7 par tænder, der er uregelmæssige og meget lave. Bladene tynde med lidet fremtrædende ribber. 900-2100m. VII-X.

Lamium. Tvetand.

1. Enårig		2.
Flerårig		4.
2. Støttebladene m.m. siddende. Frugtbægertænderne sammenknebne		
	amplexicaule	
Støttebladene m.m. stilkede. Frugtbægerets tænder udstående		3.
3. Bladene rundtakke. Kronrøret opadkrummet forneden		purpureum
" uregelmæssigt lappede. Kronrøret ret		hybridum
4. Kronen rød		maculatum
" hvid		5.
5. Støvknapperne hårede. Underlæben med 2-3 par sidetænder		album
" glatte. " " 1 " "		flexuosum

Lamium aplexicaule L. Liden tvetand. Alm.

L. hybridum Vill. Fliget tvetand.

L. purpureum L. Rød tvetand.

Lamium flexuosum Ten. Klippetvetand. 30-60cm. Ligner album, men bæger-tænderne lidt kortere end bægeret og noget tornagtige. III-V. ?

L. album L. Døvnælde.

L. maculatum L. Plettet tvetand. 20-50cm. Kronen 20-35mm med hvidligt rør og rød, ofte plettet underlæbe. Bladene ofte blegpittede. Mellemste stængelled lange, ofte 10-20cm. IV-X.

Lamiastrum galeobdolon (L.) Ehrend. & Pol. Guldnælde. 2 underarter?:
ssp. galeobdolon: Kransene med op til 8(10) blomster. Øverste støtteblade, 1-2 x så lange som brede, m.m. buttandede. ?

ssp. montanum (Pers.) Ehrend. & Pol.: Kransene med (8)10-15 blomster. Øverste støtteblade 1,5-3,5 x så lange som brede, ofte spidstandede.

Leonurus cardiaca L. Almindelig hjertespan. VI-IX.

Molucella spinosa L. Tragtbæger. 30-60cm. Glat enårig. Bladene ægformet-runde, indskåret-tandede, 2-6cm. 6-10-blomstrede kranse i bladhjørnerne med sylformede, tornagtige forblade. Bægeret krumt, tragtførm med tornet rand. Kronen 25-40mm, bleg rød eller hvid. V-VI.

Ballota hirsuta Benth. Håret tandbæger. 50-80cm. Planten tæthåret til filtet. Nedre blade bredt ægformede og rundtakkede, 3,5-7x2,5-6cm. Bægeret med skiveformet krave og 10-flere tænder. Kronen lyserød eller hvidlig. V-VII.

B. nigra L. Tandbæger. IV-X. Alm. 2 underarter?:

ssp. foetida Hayek: Bægeret skrånende oprette.

ssp. uncinata (Fiori & Bég.) Patzak: Bægeret tilbagekrummede. ?

Stachys. Galtetand.

1. Bladene overvejende i roset. 1-3 par stængelblade. Flerårige		2.
" ikke overvejende i roset; oftest flere par stængelblade		4.
2. Kronen bleggul med kløvet eller udrandet overlæbe		alopecuros
" rød (hvid) med hel overlæbe		3.
3. Bægeret tydeligt netåret. Kronen 20-24mm		monieri
" ikke netåret. Kronen 12-18mm		officinalis
4. Enårig		5.
Flerårig		8.
5. Bægeret ca. 1/2 x røret. Bægeret tæt håret		annua
" ca. = røret eller længere		6.
6. Kronen helt eller delvist (underlæben) gul		ocymastrum
" hvid eller lyserød		7.
7. Bægeret 5-7(8)mm i blomst. Kronens overlæbe helrandet		arvensis
" 7-10mm i blomst. Overlæben udrandet		brachyclada
8. Kronen bleggul		9.
" rød eller hvid		11.
9. Stængel og blade m.m. filtede. Aksets kranse tætstillede	..	maritima
" " glatte til hårede. Kransene ofte adskilte		10.
10. Kronen 15-20mm. Kransene med 6-16 blomster		recta
" 10-16mm. " 2-6 "		annua

11. Kransene med 2-10 blomster. Alle forblade under 1/2 x bægeret ..	12.
" " 10-30 " . Forbladene ofte lig bægeret	15.
12. Bladgrunden kileformet til afrundet. Blomsterne hvide	annua
" m.m. hjærteformet	13.
13. Bladene rundagtige og butte, 20-50x15-50mm	circinata
" æg- til lancetformede og spidse	14.
14. Bladene æg-hjærteformede, alle stilkede	silvatica
" aflange, de øvre siddende	palustris
15. Hele planten tæt, sølvhvidt filtet	byzantina
Bladoversiden grøn eller grågrøn	16.
16. Bladundersiden tæt gråfiltet	germanica
" grøn	17.
17. Planten kirtlet foroven. Kronen brunrød	alpina
" ikke kirtlet. Kronen ikke brunlig	heraclea

Stachys alopecuroides (L.) Benth. Rævehalegaltetand. 20-50cm. Bladene trekantet-hjærteformede, 1-2 x så lange som brede, 3-10x3-7cm. Akset tæt. Blomstrende stængler sidestillede. 1500-2100m. VII-VIII. Midtpyren. + NV.

S. monieri (Gouan) P.W. Ball. Hovedgaltetand. 10-40cm. Bladene 2-8x1-3cm, rundtakkede. Kransene i et tæt aks. Bægeret 10-15mm. Pyrenæerne.

S. officinalis (L.) Trevisan. Betonie. 30-70cm. Blomstrende stængler sidestillede. Grundbladene m.m. aflange, mest 6-7x2-2,5cm, med hjærteformet grund. Akset tæt. Bægeret 5-9(12)mm. 0-2200m. VI-X.

S. alpina L. Alpegaltetand. 40-100cm. Bladene 5-18cm, aflangt ægformede, grønne eller grågrønne, tandede. Stænglen udstående håret. Ligner noget en Skovgaltetand. 700-2150m. VI-VIII. Nordlig.

S. germanica L. Filtet galtetand. 30-60cm. Bladene 3-12x1-5cm, m.m. aflange, m.m. grønne ovenpå. Stænglen gråfiltet. Bladgrunden let hjærteformet. 2 underarter:

ssp. germanica: Nederste støtteblade med kielformet grund, bredest over grunden. N.

ssp. lusitanica (Hoffm. & Link) Coutinho: Nederste støtteblade med hjærteformet grund, bredest ved grunden. SV.

S. byzantina C. Koch. Lammeøre. 20-80cm. Nedre blade 6-13x1,5-4cm, lancetformede, meget finttandede, virker umiddelbart helrandede. Kransene ret tætsiddende. 0-1000m. VI-VIII. Dyrket og sjældent forvildet.

S. heraclea All. Lådden galtetand. 10-60cm. Stænglen med udstående hår på 2-3mm. Akset løst. Støttebladene m.m. helrandede med udtrukken spids. 100-1700m. VI-VII.

S. silvatica L. Skovgaltetand. Nordlig.

S. palustris L. Kærgaltetand. M.sj. helt mod nord.

S. recta L. ssp. recta Bleggul galtetand. 15-60cm. Bladene 2-6x0,5-2cm, bredt lancetformede. Planten glat til noget håret. Støttebladene ægformede, 11x5mm. 0-1900m. VI-IX.

Stachys circinata L'Hér. Rundbladet galtetand. 30-50cm. Opret og tæt håret. Bladene med dybt hjerteformet grund, rundtaktede. Kransene med ca. 6 hvide til røde blomster på 15-20mm. III-VI. S.

S. maritima Gouan Strandgaltetand. 10-30cm. Med blivende bladroset. Bladene aflange til bredt ægformede, 2,5-4x1-1,5cm. Kransene med 4-6 blomster på 12-14mm. Sandstrand. VI-X. ?

S. ocymastrum (L.) Briq. Håret galtetand. 20-50cm. Opret og udstående håret. Bladene aflangt til bredt ægformede, 1-5x0,7-4cm. 4-6-blomstrede kranse. Kronen 12-13mm med kløvet overlæbe. 0-700m. IV-VI.

S. annua (L.) L. Enårig galtetand. 10-40cm. Bladene lancetformede, 2-6 x 1-2,5cm, svagt tandede. Bægertænderne smalt trekantede, brodspidsede, randhårede til nær spidsen. 300-1200m. VI-X. N

S. arvensis (L.) L. Agergaltetand.

S. brachyclada De Noë Bredbægret galtetand. 5-20cm. Nær arvensis. Blade- ne ægformet-runde, 15-30x12-20mm. Øvre kranse tætstillede. Bægeret tæt håret, 6-8mm i blomst, med stakke på over 1mm. III-VI. Et sted sydpå.

Nepeta. Katteurt. Underlæbens midterflig mest konkav og rundtakket, side- fligene mest små. Overlæben ofte udrandet. Støvtrådene parallelle.

1. Blomsterne i kvaste i en åben stand	2.
" i kranse i m.m. aksformede, ofte grenede stande	3.
2. Stænglen dunet til filtet, hårene over 1mm	hispanica
" m.m. glat	beltranii
3. De yderste forblade mindst lig bægeret	4.
" " " oftest kortere end bægeret	8.
4. Støttebladene 3-5mm brede. Kronen 12-17mm	5.
" mindst 5mm brede. Kronen 9-13mm	6.
5. Bægertænderne kortere end bægerrøret. Kronen hvid, 16-17mm	granatensis
Bægertænderne mindst = røret. Kronen lyserød, 12-14mm	apuleii
6. Støttebladene lancetformede, noget oprette, overlappende, røde	tuberosa
Støttebladene bredere, udstående, ikke overlappende	7.
7. Støttebladene oftest noget tandede. Kronen bleglilla	gienensis
" helrandede. Kronen rødlig	reticulata
8. Kronen hvid eller bleggrød med røde prikker	9.
" uden røde prikker, mest blå	10.
9. Bladene 2-8x2-5cm. Kronen 7-10mm, rager 3-4mm ud af bægeret	cataria
" 1-4x0,3-2cm. Kronen 10-12mm, rager 5-7mm ud	nepetella
10. Stænglen glat eller fintdunet. Kronen 6-8(10)mm, lyslilla	nuda
" dunet. Kronen 8-12mm, blå	11.
11. Mellemste og øvre blade siddende, 3-9x2-4,5cm	latifolia
Bladene 1-4x0,5-2cm. Bladstilken indtil 1,5cm	12.
12. Grundbladene lancetformede, m.m. dunede	amethystina
" ægformede, uldhårede til fildede	mallophora

Nepeta tuberosa L. Knoldkatteurt. 30-80cm. Stængelbladene 3-8cm, æg- til lancetformede med hjerteformet grund, mest længere end stængelledde- ne. Støttebladene 10-12mm. Kronen 12-13mm, blålig.

- Nepeta reticulata Desf. Stængelbladene meget længere end leddene. Støttebladene grønlighvide, ofte med lyserød rand. Kronen 11-12mm. S
- N. gienensis Degen & Hervier Stængelbladene mest kortere end stængelleddene, ikke tilspidsede. Støttebladene ægformede, med påsat spids, grønlighvide, ofte med lyserødt skær. Kronen 9-11mm. S.
- N. apuleii Ucria Rosenkatteurt. 30-80cm. Stænglen fintdunet. Støttebladene 9-12x3-5mm, stive, spidse, rødlig. Forbladene 7-12x1-4mm. S
- N. granatensis Boiss. Klæbrig katteurt. 80-160cm. Stænglen klæbrigt-lådden. Bladene 4-8cm, æg-hjærteformede, spidse, groft tandede, klæbrigt dunede. Støttebladene 12-18x3-4mm, rødspidsede. S.
- N. cataria L. Katteurt. 40-100cm. Bladene ægformede, tofarvede, gråfiltede nedenunder, kraftigt tandede, med stilke på 0,5-4cm. Kransene mangeblomstrede. Støttebladene som bladene. 0-1500m. VI-IX.
- N. nepetella L. Spinkel katteurt. 30-80cm. Bægeret krumt og noget uregelmæssigt, 5-8mm. Mest grådunet, uregelmæssigt grenet, m.m. forveddet forneden. IV-VIII. 2 underarter:
- ssp. nepetella: Bægerrøret 5-5,6mm, tænderne 1,8-2,6mm, hindekantede. Bladene lidt dunede, grønne på begge sider, nedre 3-5,5x1-2cm.
- ssp. cordifolia (Willk.) Ubert & Valdés: Bægerrøret 3,5-4mm, tænderne 1,2-1,5mm, ikke hindekantede. Unge blade filtede, nedre 2-4cm x 4-9mm.
- N. amethystina Poiret Ametystkatteurt. Nær foregående. Bægeret 5-8mm, dunet eller filtet. Bladene mest grønne ovenpå.
- N. mallophora Webb & heldr. Nær nepetella. Bægeret 6,5-7,5mm, uldhåret.
- N. latifolia DC. Bredbladet katteurt. 50-100cm. Støttebladene jævnt mindre opad. Planten undertiden blålig, dunet og kirtlet. Blomsterstanden akslignende. 900-1900m. VII-IX.
- N. nuda L. Glat katteurt. 50-100cm. Stængel og blade næsten glatte. Nedre blade med 1-5mm lange stilke, 2-5cm, m.m. ægformede med m.m. hjærteformet grund, rundtaktede. Blomsterstanden grenet. Forbladene 2-3mm.
- N. hispanica Boiss. & Reuter Kvastkatteurt. 20-50cm. Fint dunet til halvglat. Bladene smalt lancetformede, 2-4cm. Blomsterne i åbne kvaste, enkønnede, 7-10mm, lyslilla. Bægeret 6-7mm. V-VI.
- N. beltranii Pau Nær foregående, men kvastene mere tætte. Bægeret 4-6mm. Vaciámadrid nær Madrid.
- Glechoma hederacea L. Korsknapp. N.
- Prunella. Brunelle.
1. Bladene smalt lancetformede, 1-8cm x 3-10mm, helrandede *hyssopifolia*
 - " æg-lancetformede, ofte over 2cm brede 2.
 2. Kronen gullighvid. Øvre blade oftest delte *laciniata*
 - " lilla 3.
 3. Øverste blade sidder et stykke fra akset. Kronen 20-30mm *grandiflora*
 - " " " nær akset. Kronen 13-15mm *vulgaris*
- Prunella hyssopifolia L. Smalbladet brunelle. 10-40cm. Glat eller svagt

håret. Bladene overvejende siddende, noget læderagtige. Kronen 15-17mm, lilla eller lyserød. V-VIII.

Prunella laciniata (L.) L. Fliget brunelle. 5-30cm. De øvre blade mest lappede til fligede. Stængel og blade tæt dunede. De øvre blade sidder nær akset. Kronen 15-17mm. 50-1800m. VI-VIII.

P. vulgaris L. Almindelig brunelle. Vidt udbredt.

P. grandiflora (L.) Scholler Storblomstret brunelle. 5-45cm. Kronrøret krumt. VI-IX. 2 underarter:

ssp. grandiflora: Bladgrunden afrundet eller tilsmalnet, ikke lappet.

ssp. pyrenaica (G. & G.) A. & O. Bolos (P. hastifolia): Spydbladet brunelle. Bladgrunden m.m. afskåret og spydformet eller øret. Kronen 25-30mm.

Cleonia lusitanica (L.) L. Kamaks. 12-30cm. Kort stivhåret enårig. Bladene 3-9cm, aflange, rundtakkede til lidt fligede. 6-blomstrede kranse i tætte aks med 2-3cm lange, blå blomster. M + S.

Melissa officinalis L. Hjærtensfryd. 50-80cm. Med citronduft. Bladene bredt ægformede, svagt hårede, kirteldunede nedenunder. Kronen bleggul eller bleglilla, 8-15mm. 0-1000m. VI-IX.

Ziziphora hispanica L. Aksflaskebæger. 5-10cm. Opret enårig. Bladene æg- til æg-lancetformede, butte, helrandede, 4-8x3-7mm. Kransene tætstil- lede i en akslignende stand. Bægeret 5-7mm, smalt rørformet og lidt krumt, smalt foroven. Kronen lyserød, 9-10mm. V-VI.

Z. acinoides L. -25cm. Nær foregående, men bladene omvendt ægformede og finttandede mod spidsen. Kransene adskilte. Blomsterne stilkede. MØ.

Fællesnøgle for Satureja og Micromeria. Bønneurt og Murtråd.

1. Enårig. Bladene bløde, 10-30x1-4mm, m.m. linjeformede	S. hortensis	
Flerårig. Bladene læderagtige		2.
2. Bladene nåleformede og omrullede, 2-4x0,5(1)mm	M. inodora	
" anderledes, som regel større		3.
3. Bladene bredest i nedre halvdel eller midtpå		4.
" " i øvre		6.
4. Bægertænderne så lange som brede	M. fruticosa	
" længere end		5.
5. Støttebladene linjeformede, ulig de nederste blade	M. graeca	
" ægformede, m.m. lig	M. nervosa	
6. 2-4 blomster i ofte langstilkede kvaste, ikke i kranse	S. salzmännii	
Blomsterne i kranse		7.
7. Nedre støtteblade 10-20mm, længere end kransene	S. montana	
" " 3-10mm, højst lig kransene		8.
8. Bladene randhårede. Indtil 10cm høj	S. intricata	
" ikke udspræget randhårede. 10-55cm høj		9.
9. Bægeret tydeligt kirtelprikket. Bladene mest butte	S. obovata	
" med få og små kirtler. " spidse	S. cuneifolia	

Satureja salzmännii P.W. Ball Svøbbønneurt. 20-35cm. Stærktgrenet og liggende. Bladene linje-spatelformede, 6-10mm; støtte- og forblade lige sådan, omgiver de mest endestillede kvaste som en slags svøb. V-VII. SV.

Satureja montana L. ssp. montana Vinterbønneurt. 10-40cm. Bladene omvendt lancetformede, ofte knippestillede, 5-30x2-6mm, ofte længere end stængelledene. Kronen 6-10mm, lyslilla.

S. cuneifolia Ten. Kilebladet bønneurt. 10-50cm. Nær foregående. Bladene 5-16x1,5-4mm, de nedre omvendt ægformede, de øvre smalt spatelformede.

S. obovata Lag. Bladene fintdunede med hår på 0,1-0,3mm, ofte med finttandet spids, omvendt ægformede. Kransene med små støtteblade. VIII-IX.

● S. intricata Lange Nær foregående. Tueformet, de blomstrende grene indtil 10cm. Blomsterne ofte enlige. Bjerge i SØ.

S. hortensis L. Bønneurt. 10-30cm. Ofte lillaanløben. Bladene ofte kortere end stængelledene. Bægeret lidet uens, de nedre længere end røret. Kronen lyslilla, 4-7mm. VII-X. Dyrket og sjældent forvildet.

Micromeria fruticosa (L.) Druce Buskmurtråd. 20-60cm. Fint gråfiltet dværgbusk. Bladene ægformede, 5-16x3-9mm, med en stilk på 2-5mm. Blomsterne i ret løse kvaste, hvidlige, 5-10mm. 0-1400m. VII-X.

M. nervosa (Desf.) Benth. Ægbladet murtråd. 10-40cm. Kransene som hos følgende, men blomsterne 4-6mm. Bægeret langt og tæt udstående håret.

M. graeca L. ssp. graeca Alm. murtråd. 10-40cm. Bladene 5-12x2-7mm, de nedre ægformede og de øvre smallere med omrullet rand. Blomsterne i kortstilkede kvaste, 6-8mm, lyserøde. IV-VII.

M. inodora (Desf.) Benth. Lyngmurtråd. 10-30cm. Stærktgrenet, lyngagtig dværgbusk med stive, nedløbende, knippestillede blade. Kransene med 1-2 rødlig blomster på 8-10mm. XI-III. 1 sted i S.

Acinos. Voldtimian.

1. Bladene 1-1,5 x så lange som brede	rotundifolius
" over 1,5 x så lange som brede	2.
2. Enårig. Kronen 7-10mm. Mest opret	arvensis
Flerårig. Kronen 10-15mm	alpinus

Acinos rotundifolius Pers. Rundbladet voldtimian. 10-20cm. Opret enårig. Bladene rudeformet-runde, 6-15x4-12mm, med nogle tænder. Kronen 7-10mm, lidet udragende. 400-1600m. V-VIII.

A. arvensis (Lam.) Dandy Almindelig voldtimian. V-VIII.

A. alpinus (L.) Moench Alpevoldtimian. 10-30cm. Planten stærkt grenet med rodslående stængler. VI-VIII. 2 underarter:

ssp. meridionalis (Nyman) P.W.Ball: Bægeroverlæbens tænder 0,5-1mm. Bægerhårene krusede. 600-1800m.

ssp. alpinus: Bægeroverlæbens tænder 1-2mm. Bægerhårene mest rette.

Calamintha. Bjærgmynte.

1. Bægeret 12-16mm. Kronen 25-40mm, lyserød	grandiflora
" 3-10mm. " højst 22mm	2.

2. Nedre bægeretænder 2-4mm, oftest tæt og langt randhårede .. *silvatica*
 " " 1-2mm, med 0-få lange randhår *nepeta*

Calamintha grandiflora (L.) Moench Bøgemynthe. 20-50cm. Stænglen liggende med oprette, blomstrende skud. Bladene ægformede, 3-5x2-4cm. Kransene 1-5-blomstrede, m.m. ensidige. VII-IX. ?

C. silvatica Bromf. Alm. bjærgmynthe. 30-80cm. Stænglerne opstigende. Bladene bredt ægformede til runde, takkede. Bægeret 6-10mm. VI-X. 2ssp.:
ssp. silvatica: Større blade 5-6x3-4cm. Kvaststilkene op til 15mm. Kronen 15-22mm. 500-1350m.

ssp. ascendens (Jordan) P.W.Ball: Større blade 1,5-3x1-2cm. Kvaststilkene 1-3(10)mm. Kronen 10-16mm.

C. nepeta (L.) Savi Grå bjærgmynthe. 20-40cm. Som foregående, men bladene helrandede til svagt tandede. Bægeret 3-7mm. 2 underarter:

ssp. nepeta: Bladene ægformede, 1,3-1,5 x så lange som brede, op til 35mm. Kvastene med 10-20 blomster og længere end støttebladene.

ssp. glandulosa (Req.) Ball: Bladene æg-rudeformede, ca. så lange som brede, op til 22mm. Kvastene med 5-11(15) blomster, sj. længere end støttebladene.

Clinopodium vulgare L. Kransbørste. VII-IX. Udbredt. 2 underarter:

ssp. vulgare: Bægeret 7-9,5mm; nedre tænder 2,5-4mm, de øvre -2,5mm.

ssp. arundanum (Boiss.) Nyman: Bægeret 9,5-12mm; nedre tænder 4-5,5mm, de øvre 2,5-4mm.

Hyssopus officinalis L. Isop. 20-50cm. Nedertil forveddet flerårig. Bladene 20-30x2-9mm, helrandede og ofte omrullede. Bægeret rørformet, 5-5,5mm. Kronen 7-9mm. Mest 800-1500m. VII-X. 4 underarter:

ssp. officinalis: Planten m.m. glat. Støttebladene uden stak. Bladene ofte 5-10mm brede. Dyrket og sjældent forvildet i lavlandet.

ssp. aristatus (Godr.) Nyman: Planten m.m. glat. Støttebladene med stak. Bladene 2-6mm brede.

ssp. canescens (DC.) Nyman: Planten m.m. grålådden. Kronen 9-12mm, blå. Bladene 1,5-3cm x 2-9mm.

ssp. cinereus (Pau) Bolos & Vigo: Planten m.m. grålådden. Kronen 7-8mm, undertiden bleg. Bladene 1-2cm x 1-3mm.

Origanum. Merian.

1. Bægeret med 5 ens tænder	2.
" 1- eller 2-læbet	4.
2. Stænglen mest ugrenet. Bægeret tæt rødkirtlet. Kronen 8-10mm	
	<i>compactum</i>
Stænglen grenet foroven. Bægeret gulkirtlet. Kronen 4-7mm	3.
3. Støttebladene urteagtige, mest rødlig, 1-ca.2 x bægeret ..	<i>vulgare</i>
" hindeagtige, bleggrønne, 2-3 x bægeret	<i>virens</i>
4. Bægeret 2-læbet. Aksene indtil 3,5cm	<i>majoricum</i>
" 1-læbet. " 5-12mm	<i>majorana</i>

Origanum compactum Benthams Aksmerian. -35cm. Dværgbusk. Bladene 18-20 x 10-15mm, tæt kirtelprikkede. Aksene 10-23mm, tæt knippestillede, danner en lang, mellembudt top. Rødlilla støtteblade. Kronen 8-10mm. V-VI. SV.

Origanum vulgare L. Almindelig merian. 0-1550m. VII-IX.

O. virens Hoffm. & Link Grøn merian. 30-70cm. Støttebladene ofte m.m. omvendt ægformede eller aflange, tilspidsede. Kronen mest hvid. VI-IX.

O. majorana L. Havemerian. 20-50cm. Bladene helrandede, m.m. gråfiltede, mest 8-20x5-10mm. Støttebladene gråfildede. Bægeret ensidigt kløvet. Kronen ca. 4mm, hvid eller lyserød. VI-IX. Dyrket og sj. forvildet.

O. majoricum Camb. (O. majorana x virens?) -60cm. Bladene indtil 25x18 mm, kort lādne. Aksene ægformede til aflangt-prismeformede. Støttebladene 3-4mm, m.m. ægformede. Kronen lyserød.

Thymus. Timian.

1. Bladene med m.m. trekantet tværsnit, 6-10x1-1,2mm	capitatus	2.
" ikke med "		
2. Øvre bæbertænder lig med de nedre	mastichina	3.
" " ulig de nedre		
3. De hedre bæbertænder næsten bladagtige, trekantede	caespititius	4.
" " lancet-sylformede		
4. Bladranden indrullet		5.
" ikke eller kun svagt indrullet		17.
5. Støttebladene ulig bladene, mindst 2 x så brede som bladene		6.
" m.m. ligesom bladene		9.
6. Med krybende skud	mastigophorus	7.
Uden " "		
7. Kronen 6-10mm. Støttebladene ofte lidt tandede eller lappede	villosus	8.
" ca. 15mm. Støttebladene helrandede		
8. Støttebladene hindeagtige og hvidlige. Hvidlig krone	membranaceus	
" læderagtige og rødlilla. Rødlilla "	longiflorus	
9. Bladene ikke randhårede	vulgaris	10.
" i det mindste randhårede ved grunden		
10. Med lange, krybende skud		11.
Uden krybende skud		12.
11. De øvre bæbertænder 0,5-0,7mm, så lange som brede	serpyllloides	
" " 1-1,5mm, smalt lancetformede	loscosii	
12. Bægeret 5-7mm. Kransene med 2 blomster	antoninae	13.
" 3-4mm. " mest med flere blomster		
13. Øvre bæbertænder ikke randhårede		14.
" " randhårede. Blomsterne mest i hoveder		15.
14. Kransene adskilte. Blomsterne hvidlige	zygis	
" tætsiddende	orospedanus	
15. Bladene siddende. Kronen hvid eller flødefarvet	baeticus	16.
" stilkede. " rød		
16. Bladene 3-5mm	hiemalis	
" 8-10mm	glandulosus	
17. De blomstrende skud kun hårede på kanterne	pulegioides	18.
" " alsidigt eller tvesidet hårede		
18. Støttebladene ægformede, ulig bladene		19.
I det mindste de nedre støtteblade m.m. lig bladene		21.
19. Bladene 0,5-1mm brede. Kronen næppe længere end bægeret	aranjuezii	
" 1,5-2,5mm brede. Kronen tydeligt udragende		20.

20. De største støtteblade mindst 5mm brede. Læderagtige blade

				granatensis
	Største støtteblade højst 4mm brede. Bladene urteagtige			bracteatus
21.	Bladene uden tydelige sideribber			leptophyllus
	" med " "			22.
22.	Sideribberne når bladranden og løber sammen i spidsen			praecox
	" forsvinder før bladranden			nervosus

Thymus capitatus (L.) Hoffm. & Link Hovedtimian. 20-40cm. Dværgbusk med m.m. oprette stængler. Bladene nåleformede, ofte i kinpper. Ægformede hoveder med tæt taglagte støtteblade. V-X. S.

T. mastichina L. Pindsvinetimian. 20-50cm. Opret med knippestillende blade på 8-10x2-3mm, glatte til fildede. Hovederne 10-20mm brede. Alle bægeretænder langt randhårede, så hovedet ligner Harekløvers. IV-VI.

T. caespititius Brot. Tuetimian. Tueformet med krybende skud med 2-7cm lange, oprette skud. Bladene ca. 8x1,7mm. Kransene 2-blomstrede, i åben stand. De øvre bægeretænder næsten væk. Kronen 6-14mm. NV.

T. villosus L. Tandet timian. 15-30cm. Dværgbusk med opstigende/oprette grene med bladknipper. Bladene 7-10x0,5-1mm, fildede. Støttebladene indtil 20x10mm, ofte grønne. Bægeret 4-6mm med valseformet rør. SV.

T. longiflorus Boiss. Langblomstret timian. 10-30cm. Stängelbladene 8-12x1mm. Støttebladene 10-15x6-10mm, randhårede, skjuler bægerene helt. Kronen rørformet, 10-15mm. V-VI. SØ.

T. membranaceus Boiss. Hindebladet timian. Som foregående, men støttebladene kun svagt randhårede. V-VI. SØ.

T. antoninae Rouy & Coincy Spredtblomstret timian. 10-15cm. Dværgbusk. Bladene 5-8x0,5mm, fildede. Ingen særlig blomsterstand. Kronen 8-12mm og rørformet. Ab.

- T. mastigophorus Lacaita Krybende hovedgrene med oprette blomsterskud på 3-7cm og akselstillede bladknipper. Bladene 5-7x0,5-0,7mm, m.m. glatte, lidt kødede, omrullede. Hovedformet aks. Kronen 6-7mm. NM.

T. vulgaris L. Havetimian. 10-30cm. Dværgbusk. Bladene 3-8x0,5-1,5(2,5) mm, butte. Kronen hvid eller blegrød. 3 underarter:

ssp. palearensis (Bolos & Vigo) Bolos & Vigo: Stænglerne udstrakte. Støttebladene bredere end de alm. blade. 480-2200m. Midtpyrenæerne.

ssp. vulgaris: Stænglerne oprette/opstigende. Støttebladene bredere end stängelbladene. Korte og tætte hoveder. II-V. 0-1800m.

ssp. aestivus (Reuter) A. & O. Bolos: Stænglerne meget oprette. Støttebladene så smalle som stängelbladene. Blomsterstanden mere åben og aflang. Senereblomstrende. 0-200m.

T. hiemalis Lange Vintertimian. 10-30cm. Ligner foregående. Bladene i knipper, 0,5-1mm brede. Bægeret farvet, m.m. håret, alle tænder randhårede. Kronen indtil 7mm, lyst rødlig. XI-III. SØ.

T. glandulosus Lag. Meget nær foregående, men med længere stængelled. Al

Thymus zygis L. Mellembrodt timian. 10-30cm. Grenene oprette. Planten med kamferduft. Bladene 6-10x0,5-1mm, støttebladene ligeså. Bægeret mest filtet. Kronen 4-5mm. V-VII. Udbredt.

T. baeticus Boiss. Nær foregående. Bladene 5-8x0,5-1mm, fintdunede. Blomsterstanden ofte mangeblomstret, undertiden grenet. Bægeret tæthåret. S + SØ.

T. loscosii Willk. Bladene 4-8mm, støttebladene næppe bredere. Bægeret 4-5mm. Kronen 6-8mm, hvidlig. VI-VII. 2 underarter:

ssp. loscosii: Bladene 0,5-1mm brede, m.m. omrullede. Blomsterstanden uskarpt afsat, kransene mest med 2 blomster, disses stilke -1mm. NØ.

ssp. fontqueri Jals: Bladene 1-2mm brede, lidet omrullede. Blomsterne i hoveder, deres stilke ca. 2mm; kransene mest 6-blomstrede. L: Pobra de Segur.

T. serpylloides Bory 5-10cm. Bladene 4-8x0,5-1mm. Skuddene kun med bladknipper forneden. Blomsterstanden næsten hovedformet, åben; blomsterstilke indtil 3mm. Bægeret 3,5-4,5mm, dunet. Kronen 5-6mm. Mest over 2000m.

● ssp. serpylloides: Øvre bægertænder ikke randhårede. Kronen rødlilla.

Bladene svagt dunede til glatte, grønne med røde kirtler. Sierra Nevada.

ssp. gadorensis (Pau) Jals: Øvre bægertænder randhårede. Kronen bleggrød. Bladene fintdunede, blegt grågrønne med gule kirtler. Al: S. de Gádor.

T. orospedanus H. del Villar Bægerrøret kortere end læberne. Over 1800m. SØ.

● T. granatensis Boiss. Med lange, krybende, forveddede skud. Bladene 7-10 x 1,5-2,5mm. Støttebladene 8-11mm, ofte rødlilla. Bægeret 5-7mm, de øvre tænder 1-2mm. Kronen 8-12mm, lyserød. Bjerge i S.

T. aran juezii Jals 3-10cm. Med korte, forveddede skud med rækker af 3-10cm høje blomstrende skud, dunede til hvidlådne. Bladene 5-9x0,5-1mm, m.m. kødede, smalt spatelformede. Støttebladene 6-9x3-4mm. M + Ø.

● T. bracteatus Lange -12cm. Med lange, krybende skud med små bladknipper. Bladene 8-12x1,5-2mm, urteagtige, bleggrønne, glatte. Støttebladene 2,5-4 mm brede, bleggrønne. Bægeret 4,5-6mm. Kronen hvidlig. M + Ø.

T. leptophyllus Lange Oprette blomstrende skud på 2-4cm. Bladene spatelformede, 4-8x1-1,5mm, tilsmalnede i en kort stilk. Bægeret m.m. håret, de øvre tænder kun ganske kort randhårede. 1200-1800m. M + Ø.

T. praecox Opiz Tidlig timian. Med lange, noget forveddede, krybende skud med rækker af blomstrende skud, hvert med et lilla bladknippe forneden. Bladene mest omvendt ægformede. 2 underarter:

ssp. praecox: Stænglen trindt håret.

ssp. polytrichus (Kerner) Jals: Stænglen tvesidet håret.

T. nervosus Gay Bladgrunden kileformet. Bladene bredest i øvre 1/3. De blomstrende skud tæt bebladede. Sideribberne fremtrædende og m.m. parallelle. Nedre blade i et bladknippe. 1440-2940m. Midtpyrenæerne.

T. pulegioides L. Bredbladet timian. 400-2150m.

Lycopus europaeus L. Sværtevæld. 0-1400m. Udbredt undtagen mod syd.

Mentha. Mynte.

1. Bladene mest under 1cm brede	2.
" " over 1cm	3.
2. Forbladene hånd- til fjerfligede. Bladene 1-4mm brede	cervina
" hele. Bladene 4-13mm brede	pulegium
3. Støttebladene lig bladene	4.
" små og uanselige, ulig bladene	6.
4. Bægeret bredt klokkeformet med bredt trekantede tænder	arvensis
" smalt klokke- til rørformet med smalle	5.
5. Blomsterstilken håret. Bægeret 3,5-4mm	verticillata
" glat. " 2-3,5mm	gentilis
6. Bladene tydeligt stilkede	7.
" m.m. siddende	8.
7. Blade og bægerør hårde	aquatica
" " glatte	piperita
8. Bladene under 4,5cm, undersiden med mange grenhår	suaveolens
" 5-9cm, undersiden med 0-få grenhår	9.
9. Bladene bredest nær midten	longifolia
" " " grunden	spicata

Mentha cervina L. Smalbladet mynte. 10-40cm. Stænglerne liggende og rodslående nederst, oprette øverst. Støttebladene som bladene: 10-25mm. 4 bægeretænder. Kronen 5-6mm, lyslilla. Medt i V og NV.

M. pulegium L. Polejmynte. 15-60cm. Liggende til opstigende. Bladene mest smalt elliptiske med 0-6 par tænder. Mange kranse i bladhjørnerne. Kronen 4,5-6mm. Bægeretænderne lidt uens. 0-1000m. IV-X.

M. arvensis L. Agermynte. Nordpå.

M. verticillata L. Kransmynte.

M. gentilis L. Engmynte.

M. aquatica L. Vandmynte.

M. piperita L. Pebermynte. Bladene 4-8x1,5-4cm, oftest savtakke. Blomsterne oftest i et aflangt, forneden mellembudt aks.

M. suaveolens Ehrh. Rundbladet mynte. 40-100cm. Bladene 3-4,5x2-4cm, butte, bredest nær grunden, stærkt rynkede, oftest savtakke, m.m. grå/hviduldne nedeunder. 0-1200m. VII-IX. Alm.

M. longifolia (L.) Hudson Grå mynte. 50-100cm. Bladene 5-9x2-4cm, grå-til hvidfildede nedeunder, ofte udstående tandede, jævne til svagt rynkede ved grunden, spidse. 250-1850m.

M. spicata L. Grøn mynte. 50-100cm. Planten m.m. glat og grøn. Bladene 5-9x1,5-3cm, ofte udstående tandede. VII-X. Dyrket og forvildet.

Rosmarinus officinalis L. Rosmarin. 30-120cm. Busk med brun bark. Blade-
ne 1-3,5cm x 1,2-3,5mm, med omrullet rand og hvidfiltet underside. Blomsterne lyseblå, 10-12mm, få sammen. Kronens overlæbe kløvet, underlæbens midterflig skeformet. Blomsterstilke og bægre uden lange hår. I-XII.

Rosmarinus eriocaulis Jordan & Fourr. Lav rosmarin. Som foregående, men oftest udstrakt. Grenene grå. Bladene 5-15x1-2mm. Blomsterstilke og bægre både med stjernehaar samt lange kirtelhaar. Kalkklipper. S.

Lavandula. Lavendel.

1. Bladene 1-2 x delte. Intet bægervedhæng	multifida
" hele	2.
2. Bladene tandede	dentata
" helrandede	3.
3. Akset med en dusk højblade allerøverst	4.
" uden højblade i spidsen	5.
4. Højbladene i akssets top lilla (eller hvide)	stoechas
" " " grønne	viridis
5. Støttebladene æg-rudeformede. Forbladene m.m. manglende	angustifolia
" linje-lancetformede. Forbladene 2-5mm	6.
6. Modne blade grågrønne. Bægeret med 13 årer	latifolia
" " hvidfildede. Bægeret med 8 årer	lanata

Lavandula stoechas L. Toplavendel. 30-100cm. Bladene 6-30x1-5mm. Akset mest 2-3cm x 9-18mm, meget tæt. Bladene mest gråfildede. Kronen mest mørklilla. 0-1100m. V-VII. 3 underarter:

ssp. stoechas: Aksstilken kortere end akset. Støttebladene ægformede, spidse eller tretandede. NØ.

ssp. pedunculata (Miller) Samp.: Aksstilken (4)10-32cm. Nedre støtteblade meget brede, overlappende, længere end bægrene, m.m. stængelomfattende, ofte butte, rundtakke. M.

ssp. sampaiana Rozeira: Aksstilken længere end akset. Nedre støtteblade ikke længere end bægrene og ikke overlappende, linjeformet-elliptiske. V.

L. viridis L'Hér. Grøntoppet lavendel. -75cm. Nær foregående, men stængel og blade kort hårede. Kronen hvid. SV. IV-VI.

L. dentata L. Tandet lavendel. 20-60cm. Bladene 1-4,5cm x 1-7mm, tandede til lappede. Aksene 1,5-5cm, langstilkede, med en dusk lilla højblade foroven. Støttebladene ægformede. I-V. S + Ø.

L. multifida L. Fjerlavendel. 20-100cm. Bladene med trekantet omrids, mest 2 x delte. Aksene tynde, 2-7cm, firkantede og langstilkede. Kranse- ne 2-blomstrede. Blomsterne 10-12mm, lilla. S.

L. angustifolia Miller Ægte lavendel. 30-100cm. Bladene 2-5cm x 2-3mm. Aksstilken 10-30cm. Aksene m.m. mellembudte, 2-8x1-1,3cm. Kronen 10-12 mm, lilla. 600-1700m. VI-VIII. 2 underarter:

ssp. angustifolia: Støttebladene mest kortere end bægeret, dette 4,5-6mm, den øvre tand med utydeligt vedhæng.

ssp. pyrenaica (DC.) Guinea Støttebladene mest længere end bægeret, dette 6-7mm, den øvre tand med tydeligt vedhæng. Pyrenæerne.

L. latifolia Med. Bredbladet lavendel. 30-80cm. Bladene 3-6cm x 5-8mm, samlede forneden på stænglen. Aksstilken 2-5cm. Kronen 8-10mm, lyslilla. 0-1600m. VIII-IX.

L. lanata Boiss. Uldhåret lavendel. -60cm. Bladene 2-9cm x 2-13mm, blivende hviduldne ligesom stænglen. Kronen 8-10mm, lyslilla. VII-IX. S

Horminium pyrenaicum L. Dragemund. 10-25cm. Med roset af ægformede blade på 5-6x4-5cm, glatte og skinnende ovenpå, med 3-5cm lange stilke. 0-1 par små stængelblade. Klasen lidt ensidig. Bægeret mørklillat. Kronen 17-21mm. VII-VIII. Alm. i Midtpyrenæerne.

Salvia. Salvie.

1. Kronen lysegul. Bladene spydformet-trekantede glutinosa
- " ikke gul. Bladene ikke spydformede 2.
2. Stænglerne eller stængelgrunden forveddede 3.
- " urteagtige 7.
3. Kronen rød. Bladene 1,5-2,5cm, trekantet-ægformede microphylla
- " højst lyserød. Bladene m.m. aflange 4.
4. Stænglen bladet foroven officinalis
- " m.m. bladløs foroven 5.
5. Stænglen glat. Blomsterstilkene 0-2mm blancoana
- " i hvert fald håret forneden 6.
6. Kronen 20-25mm. Bladene aflange til aflangt-linjeformede
- lavandulifolia
- Kronen 30-40mm. Bladene aflangt-elliptiske candelabrum
7. Bægetænderne med en stak og m.m. tornagtige 8.
- " ikke tornagtige 11.
8. Nedre blade aflange, 4-20x0,7-2(2,5)cm phlomoides
- " " bredt ægformede, oftest over 4cm brede 9.
9. Stænglen foroven stærkt uldhåret, uden kirtelhår aethiopis
- " " med kirtelhår 10.
10. Støttebladene 15-35x10-25mm, mest hindeagtige og farvede .. sclarea
- " 5-10x7-12mm, urteagtige og grønne argentea
11. Kronen med blålilla overlæbe og hvid underlæbe bicolor
- " anderledes farvet 12.
12. 1-2-årig. Bladene regelmæssigt rundtakke viridis
- Flerårig. " savtakke til fligede 13.
13. Kransene med 12-30 blomster verticillata
- " " 4-10 " 14.
14. Bægeret med 1-1,5mm lange hår. Bladene tit dybt delte ... verbenaca
- " " 0,3-0,4mm lange hår. Bladene svagt lappede pratensis

Salvia officinalis L. Lægesalvie. 20-60cm. Bladene ca. 6cm, rynkede, med grågrøn over- og hviddunet underside. Kransene noget ensidige. Kronen blålilla, op til 35mm. V-VI.

S. lavandulifolia Vahl (*S. oxyloba*) Smalbladet salvie. 20-50cm. Bladene smalt aflange til aflangt-linjeformede, fildede. Bægeret 8-12mm. Kronen 20-25mm, blå. 150-1600m. V-VIII.

● S. candelabrum Boiss. -80cm. Stænglen fågrenet, håret forneden, glat og bladløs foroven. Bladene indtil 9cm. Toppen åben med 3-5-blomstrede, stilkede kvaste. Overlæben hvid med lilla tegninger. V-VI. S.

S. blancoana Webb & Heldr. -100cm. Bladene indtil 9cm, smårynkede, tiltrykt dunede. Kransene med 2-6 blå blomster på indtil 40mm. Bægeret 10-14mm, klæbrigt kirtlet. SØ.

Salvia microphylla Kunth Småbladet salvie. 1m. Grenet halvbusk. Bladene ægformede, savtakke, indtil 30x18mm. Bægeret 9-10mm, rørformet. Kronen 23-25mm, tatkirtlet, karminrød. V-VII. Dyrket og forvildet.

S. phlomoides Asso Løvehalesalvie. 15-50cm. Planten uldhåret, m.m. bladløs foroven. Støttebladene 15-25x8-25mm, hvidfildede. Blomsterne 25-32mm, hvide til lyserøde. VI-VII. Ø + S.

S. argentea L. Sølvsalvie. 30-80cm. Opret og stærkt grenet stængel. Bladene indtil 9x6cm, tæt uldhårede. Bægeret klæbrig kirtlet. Kronen hvid, 18-22mm, stærkt seglkrummet. V-VII.

S. aethiopis L. Filtet salvie. 30-100cm. Stængel og unge blade hviduldfarvede. Bladene 9-16x3-8cm, groft og uregelmæssigt tandede. Kronen 10-15mm og hvid. Planten ikke klæbrig. 500-1400m. VI-VIII.

S. sclarea L. Harpikssalvie. 50-110cm. Mest toårig. Bladene dunede, med hjerteformet grund. Støttebladene rødlig eller hvidlige. Blomsterne 2-3cm, lyslilla eller lyserøde. 0-1200m. V-IX. Forvildet.

S. glutinosa L. Klæbrig salvie. 40-100cm. Bladene 10-13x6-8cm med spidse hjørner. Planten stærkt klæbrig. Kransene mest 2-blomstrede. Kronen 3-4cm, lysegul med rødbrune tegninger. 350-1600m. VIII-IX. NØ.

S. bicolor Lam. (S. barrelieri) Tofarvet salvie. -100cm. Kirtellådden. Bladene trekantet-hjerteformede, uregelmæssigt rundtakke. Blomsterstilkene 7-12mm. Kronen 23-30mm. V-VI. SV.

S. viridis L. Blåtoppet salvie. 20-50cm. Blomsterstanden ofte med en dusk af lilla eller grønne højblade øverst. Kronen 14-18mm, lyserød eller lyslilla. Blomsterstilkene hængende i frugt. IV-VI. SV.

S. verticillata L. Kranssalvie. 40-80cm. Bladene ægformet-trekantede, 8-12x5-8cm, groft tandede, stilken ofte med 2 lapper. Blomsterstilkene 3-5mm. Kronen 8-15mm, blålig. V-VIII. Forvildet?

S. pratensis L. Engsalvie. 30-50cm. Bladene aflangt ægformede med hjerteformet grund, oversiden rynket, undersiden dunet. Kransene med 4-6 blålig blomster på 2-3cm. 200-2000m. V-VIII.

S. verbenaca L. Jærnurtssalvie. 20-80cm. Nedre blade elliptiske, 6-10 x 3-4cm, m.m. kirtlede ovenpå. Kransene med 6-10 blomster på 6-10(15)mm. ssp. controversa (Ten.) Arc. (S. clandestina): 5-25cm. Bladene dybt delte med 1-3mm smalle flige, meget tykke.

ssp. verbenaca: 10-50cm. Stængelbladene lidet udviklede, aflange, mest under 1,5(2,5)cm brede. 0-1300m. I-XII. Alm.

ssp. horminoides (Pourr.) Pugsl.: 40-80cm. Stængelbladene mest 2-10 x 2-7,5ccm. Stænglen ret bebladet. Toppen ofte med mørklillat skær.

SOLANACEAE

1. Støvdragerne sammenbøjede	2.
" adskilte	4.
2. Kronen klokkeformet. Buske til småbuske	Withania
" hjul- til tragtformet	3.

3. Bladene 2 x fjersnitdelte	Lycopersicon	
" hele til 1 x delte	Solanum	
4. Blomsterne i toppe eller klaser		5.
" enlige eller i små nøgler		7.
5. Blomsterne i klase. Bladene tandede til indskårne	Hyoscyamus	
" i top. Bladene m.m. helrandede		6.
6. Bægeret 4-7mm. Blomsterne ofte m.m. siddende	Cestrum	
" 8-20mm. " stilkede	Nicotiana	
7. Ofte tornet busk	Lycium	
Urter		8.
8. Stængelløs rosetplante	Mandragora	
Med bladet stængel		9.
9. Blomsterne parvise i bladhjørnerne, lilla. Enårig	Triguera	
" ikke parvise		10.
10. Frugten en kapsel. Enårig. Kronen 4-19cm, tragtformet	Datura	
" et bær		11.
11. Bægeret delt næsten til grunden. Kronen hvid	Salpichroa	
" højst halvt delt		12.
12. Bægeret omvokser bærret som en slags kapsel	Physalis	
" " ikke bærret	Atropa	

Lycium. Bukketorn.

1. Bladene gennemgående bredest på midten	barbarum	
" " " over midten		2.
2. Bægeret 5-7mm. Kronen 20-22mm	afrum	
" 1,5-4mm. Kronen 8-18mm		3.
3. Bladene 3-15mm. Bægeret 1,5-2mm. Kronen 13-18mm	intricatum	
" 2-5cm. " 2-3mm. Kronen 11-13mm	europaeum	

Lycium europaeum L. Europæisk bukketorn. 1-4m. Kraftigt tornet. Bladene 3-10mm brede. Kronen lyserød eller hvid, fligene 3-4mm. Bærret rødt. 0-600m. IV-IX.

L. intricatum Boiss. Tykbladet bukketorn. 30-150cm. Stærkt tornet. Bladene 1-6mm brede, meget tykke. Kronen lilla, bleglilla eller hvid, fligene 2-3mm. Bærret orangerødt. 0-300m. XII-V. S + SØ.

L. barbarum L. Almindelig bukketorn. 1-3m. Fåtornt. Kronen 9mm, røret smalt valseformet på 2,5-3mm. Bladene 2-10x0,5-3cm. Kronen lilla. Bærret rødt. III-X. Dyrket og forvildet.

L. afrum L. Storblomstret bukketorn. 1-2m. Stærkt tornet. Bladene 10-23 x 1-2mm. Kronen noget valseformet, brunlilla. Bærret sortlillat. Forv.SØ.

Atropa bella-donna L. Galnebær. 0,5-2m. Kronen 2,5-3cm, klokkeforet, brunlilla eller grønlig. Sort, kugleformet bær. Kronfligene indtil 1/3 x kronrøret. Blomsterstilkene nikkende. 130-1500m. VI-VIII.

A. baetica Willk. Gulblomstret galnebær. 30-45cm. Planten gulgrøn og glat. Blomsterstilkene oprette. Kronen tragtformet, grøn til gul, fligene ca. = kronrøret. Bærret ca. 10mm. S.

Hyoscyamus niger L. Bulmeurt. Stængelbladene siddende. Kronen hvidgul med lilla årer. 400-1900m. V-IX.

H. albus L. Hvid bulmeurt. 30-50cm. Stængelbladene stilkede. Kronen hvidgul, uden lilla årer, men med grønligt eller lillat svælg. IV-IX.

Withania somnifera (L.) Dunal Filtet klokkebæger. 60-100cm. Unge grene tæt fildede. Bladene ægformede, indtil 8x4cm, med tætfiltreret underside. Kronen 5-6mm. Frugtbægeret pæreformet. 0-300m. V-VIII. Spredt i S + SØ.

W. frutescens (L.) Pauquy Buskklokkebæger. 1-3m. Unge grene dunede, ældre glatte. Bladene bredt ægformede, 1-5x1-4,5cm, svagt hårede nederunder. Kronen 13-18mm. Frugtbægeret klokkeformet. XII-IV. S + SØ.

Physalis alkekengi L. Jødekirsebær. Kronen smudsighvid og 5-lappet. Frugtbægeret orange. 100-1000m. V-X.

P. philadelphica Lam. Mældeblade blærebæger. 30-60cm. Kronen gullig, ulappet. Enårig og m.m. glat. Bladene æg- til æg-lancetformede, helrandede til noget tandede. Frugtbægeret gulgrønt. V-II. Forvildet.

P. peruviana L. Ananaskirsebær. 30-100cm. Kronen gullig og ulappet. M.m. tæt dunet flerårig. Bladene bredt ægformede med m.m. hjærteformet grund. Gulgrønt frugtbæger. V-VII. Forvildet.

Salpichroa origanifolia (Lam.) Baillon Svaleæg. 30-80cm. Flerårig med nikkende, klokkeformede blomster på 6-10mm i bladhjørnerne. Bærret ægformet, 1-1,5cm, hvidt og spiseligt. VII-IX. Forvildet.

Solanum. Natskygge.

1. Planten kraftigt torneret på stængler og bladundersider	sodomaeum	
Højst med få eller svage torne		2.
2. Planten med stjernehaar, i det mindste på de unge skud	... bonariense	
" uden "		3.
3. Forveddet slyngplante. Lilla blomster	dulcamara	
Ikke slyngende. Blomsterne m.m. hvide		4.
4. Kvastene med 3-5 blomster. Bærret rødt eller gult	luteum	
" " (3)5-10 blomster		5.
5. Frugstilk mest opret-udstående. Bærret sort eller grønt	.. nigrum	
" stærkt nedbøjet. Bærret sort (eller rødt)	sublobatum	

Solanum nigrum L. Sort natskygge. 0-1400m. V-XI.

S. luteum Miller Håret natskygge. Kvaststilkene 7-13mm (14-30mm hos nigrum), ofte nedbøjede. Bærret ofte længere end bredt. V-XI. 2 underarter: ssp. luteum (villosum): Stænglen butkantet. Planten lådden med udstående og kirtlede haar. Bærret rødt til gult.

ssp. alatum (Moench) Dostal: Høj rød natskygge. Stænglen skarpkantet. Planten glat til tiltrykt dunet, ukirtlet.

S. sublobatum Willd. (S. gracile, S. chenopodioides) Nedbøjet natskygge. 10-60cm. Ret forveddet flerårig. Blomsterne med lillat skær. Bladene ofte helrandede. 0-300m. II-X. Indslæbt.

S. dulcamara L. Bittersød natskygge. 0-1550m. VI-IX.

Solanum bonariense L. 1-2m. Busk. Unge stængel ofte fåtornet. Bladene mest lancetformede, hele eller bugtede. Blomsterne blålilla, 2,5-3cm brede. Bærret rundt, 7-10mm, gult. IV-VII. Forvildet.

S. sodomaëum L. Sodomaæble. 50-120cm. Tætgrenet busk med gule torne på 5-9mm. Bladene bugtet-lappede. Kronen 2-3cm bred, lilla, blå eller hvid. Bærret 2-3cm, gult eller brunt. II-VI. Indslæbt i S + SØ.

Lycopersicon esculentum Miller Tomat. Dyrket og forvildet.

Mandragora autumnalis Bertol. Alrune. Rosetplante med m.m. glatte, omvendt lancetformede, 10-30cm lange, let bølgede blade. En kortstilket kvast af lyslilla, 2-2,5cm lange blomster fra rosettens midte. Bærret gult til orange, ellipsoidisk. IX-XI. SV.

Triquera ambrosiaca Cav. 15-45cm. Enårig. Bladene mest omvendt ægformede, indtil 11x6cm, takkede. Blomsterne hængende. Bægeret tæt faltet. Kronen 15-20mm, lilla med sort svælg, tragtformet. Blomsterparrene adskilte. Planten moskuslugtende. II-V. S.

Datura stramonium L. Pigæble. Kronen 6-8cm. Bægertænderne 5-7(10)mm. Planten oftest glat. Kapslen opret, tornene mest 5-10mm. Udbredt.

D. innoxia Miller Storblomstret pigæble. 30-200cm. Kronen 11-19cm, rørformet. Planten dunet. Kapslen nikkende, med mange tynde torne på 7-10mm. V-IX. Forvildet.

D. ferox L. Hjærtebladet pigæble. 50-150cm. Kronen 4-6cm, tragtformet. Bægertænderne 3-5mm. Planten mest glat. Kapslen nikkende, med kraftige, kegleformede torne på 1-3cm. VIII-XI. Forvildet.

Cestrum parqui L'Hér. Kapunbusk. 1-3m. Busk. Bladene lancetformede, 3-14x1-4cm. Blomsterne gule eller gulgrønne med et kronrør på 15-20mm og kronflige på 3-6mm. Et aflangt, sortagtigt bær på 7-10mm. V-VI. Forvild.

Nicotiana glauca Graham Grågrøn tobak. 1-3m. Glat, træformet busk. Bladene 5-25cm, lancet- til æg-rudeformede, grågrønne. Kronen gul, 3-4cm, med et langt rør og en kortlappet krave. IV-VII. Forvildet i S.

N. rustica L. Bondetobak. 60-120cm. Klæbrig enårig. Blomsterne i top, 12-17mm, rør-tragtformede. Bladene 10-15cm, stilken uvinget. Forvildet.

N. tabacum L. Virginsk tobak. 70-300cm. Klæbrig enårig. Blomsterne i top, 35-55mm, tragtformede. Bladene indtil 50cm eller mere, nedløbende siddende eller med en kort, vinget stilk. VI-IX. Dyrket.

BUDDLEJACEAE

Buddleja davidii Franchet Sommerfuglebusk. VII-IX. Forvildet.

SCROPHULARIACEAE

1. Kronen m.m. hjulformet, med et kort kronrør, ret regelmæssig		2.
" ikke "		4.
2. Kronen 4-tallig, mest blå, med 2 støvdragere		Veronica
" (4)5-tallig, hvid eller gul med 4-5 støvdragere		3.

3. Stænglen krybbende. Bladene rundagtige, 1-2cm. Hvid krone	Sibthoropia
" opret. Gul krone	Verbascum
4. Kronrøret med en pukkel eller spore ved grunden	5.
" uden "	12.
5. Kronrøret ikke lukket af en pukkel	6.
" lukket af en pukkel	7.
6. Nedre blade mest modsatte, ikke rosetdannende	Chaenorhinum
" " spredte og rosetdannende	Anarrhinum
7. Kronen med en but pukkel ved grunden	8.
" " " spids spore "	10.
8. Enårig. Bægertænderne længere end kronrøret	Misopates
Flerårig. Bægertænderne kortere end kronrøret	9.
9. Bladene håndstrengede	Asarina
" ikke håndstrengede	Antirrhinum
10. Bladene smalle og m.m. siddende	Linaria
" brede og stilkede	11.
11. Bladene lappede, stilken længere end pladen	Cymbalaria
" ikke lappede, stilken kortere end pladen	Kickxia
12. Bægeret med 4 tydelige og m.m. ens tænder	13.
" 5-tandet eller tolæbet	22.
13. Kronen næsten regelmæssigt 4-delt, blå, 2 stvødragere	Veronica
" tolæbet, 4 stvødragere	14.
14. Snylteplanter uden bladgrønt	Lathraea
Planter med bladgrønt	15.
15. Bægerrøret sammentrykt, skiveformet opblæst. Enårige	Rhinanthus
" ikke skiveformet opblæst	16.
16. Blomsterne i ensidige aks	Odontites
" ikke i ensidige aks	17.
17. Flerårig. Kronen gul med flad overlæbe	Tozzia
Enårige	18.
18. Nedre blade helrandede	Melampyrum
Bladene tandede	19.
19. Kronens overlæbe med 2 skråt oprette lapper	Euphrasia
" " hel eller udrandet	20.
20. Kronen sortlilla	Bartsia
" hvid, rød eller gul	21.
21. Bægeret klokkeformet. Kronen hvid og lyserød	Bellardia
" rørformet. Kronen rød eller gul	Parentucellia
22. Kronrøret kort og m.m. kugleformet, længere end læberne	Scrophularia
" rør- til tragtformet	23.
23. Bladene fjersnitdelte	Pedicularis
" hele	24.
24. Alle blade grundstillede. Kronen 3mm, regelmæssig	Limosella
Med stængelblade	25.
25. Stængelbladene spredte	26.
" modsatte	27.
26. Klasen halvskærmagtig. Blomsterne oprette med 5 ret ens lapper	Erinus
Klasen forlænget. Blomsterne udstående til hængende	Digitalis

27. Stænglen krybende og rodslående. Klokkeformede blomster *Bacopa*
 " mest opret, ikke rodslående 28.
28. Blomsterne gule *Tozzia*
 " hvide til blegrøde 29.
29. Bladene rundagtige. Blomsterne i et langt aks *Lafuentea*
 " smallere. Blomsterne enlige i bladhjørnerne 30.
30. Bægertænderne uens. Kronen 12-16mm *Gratiola*
 " ens. " 5-8mm *Lindernia*

Gratiola officinalis L. Nådesurt. 15-30cm. Glat og opret. Bladene lancetformede, spidse, 2-5cm, m.m. savtakke, kirtelprikkede. Kronen rørformet med en noget tolæbet krave. Sumpe og grøfter. VI-IX.

Lindernia procumbens (Krocker) Philcox Slamurt. 5-15cm. Glat, liggende til opstigende. Bladene 3-årede, helrandede, elliptiske, modsatte, indtil 20x10mm. Ofte 2 blomster sammen på 8-20mm lange stilke. Kronen 5-6mm, hvid til blegrød, smalt klokkeformet med tolæbet krave.

L. dubia (L.) Pennell Opret slamurt. 5-20cm. Ofte m.m. opret. Bladene ofte noget takkede, 10-30x7-15mm. Blomsterstilkene 6-15mm. Kronen 7-8mm, lyslilla, tydeligt længere end bægeret. VI-X. Indslæbt.

Bacopa monnieri (L.) Pennell Vandisop. -60cm. Glat flerårig. Bladene m.m. spatelformede, noget kødede, 7-20mm, m.m. helrandede. Blomsterne enlige. Kronen 8-10mm, blegt rød lilla med 5 ret ens lapper. Åbredde og fugtige, kystnære steder. Indslæbt.

Limosella aquatica L. Dyndurt.

Verbascum. Kongelys.

1. Hvert støtteblade med kun 1 blomst 2.
 Alle eller nedre støtteblade med flere blomster 7.
2. Klasens akse glat. Støttebladene 2-3mm *hervieri*
 " " kirteldunet. Støttebladene mest over 3mm 3.
3. Planten glat forneden *blattaria*
 " også kirteldunet forneden 4.
4. Støttebladene og bægertænderne savtakke *creticum*
 Bægertænderne helrandede 5.
5. 5 støvdragere. Griflen under 17mm. Blomsterstilkene 2-5(7)mm *virgatum*
 4 " " 17-30mm. Blomsterstilkene 8-20mm 6.
6. Bægeret ca. 4mm. Kronen 30-35mm bred *branadesii*
 " 6-9mm. Kronen 35-50mm bred *laciniatum*
7. Støvtrådshårene hvide eller gule 8.
 " i hvert fald delvist rød lilla 12.
8. De nedre støvknapper nedløbende. Klasen mest enkel 9.
 " " " ej " " grenet 11.
9. Øvre stængelblade ikke nedløbende *phlomoides*
 " " nedløbende 10.
10. Støvfanget nedløbende på griflen. Kronen mest 3-5cm bred *densiflorum*
 " hovedformet. Kronen mest 15-30mm bred *thapsus*
11. Blomsterstilkene 6-11mm. Bladoversiden næsten glat *lychnitis*
 " 2-5mm. " grådunet *pulverulentum*

12. Grundbladene bølget-bugtede, u- til kortstilkede sinuatum 13.
 " m.m. hele, tydeligt stilkede
 13. Planten grøn 14.
 " grå- eller hvidfiltet 16.
 14. Grundbladene med jævnt tilsmalnet grund. Klasen kirtlet .. virgatum 15.
 " " brat " " ukirtlet
 15. Grundbladene med afskåret til afrundet grund chaixii
 " " hjærteformet grund nigrum
 16. Støttebladene 5-7mm, bredt ægformede. Klasen grenet ... dentifolium 17.
 " 6-20mm, linje- til lancetformede eller aflange
 17. De nedre støvtråde glatte. Bladene helrandede. Åben klase nevadense 18.
 " " " også med rødlilla hår
 18. Nedre støvknapper nedløbende. Bladene tandede boerhavii
 Alle " nyreformede. " lidet tandede rotundifolium

Verbascum blattaria L. Klasekongelys. 40-70cm. Stænglen kantet, kirtlet foroven. Bladene glatte, rundtakkede til fligede. Kronen 2-3cm med lilla grund. Øvre støvtråde med hvide og rødlilla hår. VI-XI. Spredt i N + Ø.

V. virgatum Stokes Kirtelkongelys. 40-100cm. Grøn og svagt dunet. Blade- ne bløde, de nedre uregelmæssigt tandede, undertiden m.m. fligede. Klase- aksen kirtelhåret. Kronen 3-4cm bred. VI-IX.

V. barnadesii Vahl 50-90cm. Kirteldunet overalt. Grundbladene 7-13 x 1,5-2,5cm, fligede med uregelmæssigt tandede flige. Klasen åben, mest u- grenet (eller fågrenet). Griflen 17-23mm. IV-VI.

V. laciniatum (Poirot) Kuntze Nær foregående. 70-180cm. Grundbladene med færre og bredere flige. Griflen 22-30mm. Støttebladene æg- til ske- formede. V-VII. SV.

V. creticum (L.) Cav. Lappet kongelys. 40-150cm. Bægertænderne ægforme- de, 8-15x5-10mm. Nedre blade ofte med 2-3 par småblade. Støttebladene 12- 25mm. Kronen 4-5cm bred med lillat svælg. IV-VI. ?

- V. hervieri Degen 150-300cm. Stænglen fnugget-filtet forneden. Grundbla- dene 25-50x7-18(25)cm, sølv-silkefiltede. Klasen enkel og åben. Hvide støvtrådshår. Kronen 20-25mm bred. 5 støvdragere. SØ.

V. phlomoides L. Hjørtebladet kongelys. 30-120cm. Grå-, hvid- eller gul- filtet toårig. Bægeret 5-12mm. Kronen 2-5,5cm bred. Nedre støvtråde glat- te. Støttebladene æg-lancetformede, 9-15mm.

V. densiflorum Bertol. Uldbladet kongelys.

V. thapsus L. Filtet kongelys. VI-XI. 3 underarter med overgangsformer: ssp. thapsus: Nedre støvtråde glatte eller lidet hårede. Grundbladene u- til kortstilkede, indtil 60x17cm.

ssp. crassifolium (Lam.) Murb.: Bjærgkongelys. Nedre støvtråde tæt håre- de. Kronfligene m.m. aflange. Klasen tæt. Griflen fortykket foroven.

ssp. giganteum (Willk.) Nyman: Nedre støvtråde tæt hårede. Kronfligene rundagtige. Klasen m.m. mellembudt. Griflen ikke fortykket foroven.

V. boerhavii L. Ægbladet kongelys. 30-120cm. Klasen mest ugrenet. Støt- tebladene 12-26x2-6mm. Stängelbladene ikke nedlø-

bende. Grundbladene 10-30x4-12cm. 0-2100m. IV-VII.

- Verbascum nevadense Boiss. 70-100cm. M.m. tæt gråligt fnugget-filtet. Grundbladene 12-25x4-12cm, stilken 5-12cm. Klasen ugrenet. Støttebladene 6-15(25)mm, linjeformede. Kronen 3-4cm bred. Bjærgene i S + SØ.

V. dentifolium Delile 100-160cm. Vedvarende gråfiltet toårig. Grundbladene 22-45x6-12cm, helrandede til tandede. Længere blomsterstilke 3-5mm. Kronen 22-28mm bred. S: Sierra Nevada og omegn.

V. sinuatum L. Bugtet kongelys. 50-100cm. Kort, men tæt grå- til hvidfiltet. Blomsterstanden grenet og åben. Støttebladene bredt ægformede, 3-8mm. Kronen 1,5-2,5mm bred. 0-1400m. VI-IX. Udbredt.

V. pulverulentum Vill. Hvidtøttet kongelys. 50-120cm. Tæt hvidfnugget toårig, de ældre dele m.m. halvglatte. Grundbladene 12-40x6-15cm. Toppen grenet og ret tæt. Bægeret 2-3,5mm. 100-1500m. VI-IX.

V. rotundifolium Ten. ssp. haenseleri (Boiss.) Murb. Rundbladet kongelys. 50-150cm. Tæt hvidfiltet. Nedre blade bredt ægformede, 15-25x6-17cm. Toppen u- til fågrenet. Støttebladene 8-15mm. 100-1000m. V-VII.

V. lychnitis L. Blegt kongelys. 80-150cm. Stænglen grenet foroven og også ofte forneden. Nedre blade lancetformede, mørkegrønne ovenpå, hvidfildede nedenunder. Blomsterstilkene 6-11mm. 350-2200m. Mest i N.

V. chaixii Vill. Savbladet kongelys. 50-120cm. Flerårig. Grundbladene 12-25x6-9cm, med stilke på 5-12cm. Toppen oftest grenet. Blomsterstilkene så lange som bægeret, 3-6mm. 400-1250m. VI-IX.

V. nigrum L. Mørkt kongelys. 350-2200m. VI-IX. Pyrenæerne.

Scrophularia. Brunrod.

1. Kronen 3,3-6(6,5)mm. Bægertænderne 1,5-2,5mm	2.
" 6-23mm. Bægertænderne 3-6mm	4.
2. Bladene mest helrandede til tandede	frutescens
" delte	3.
3. Bladene 1 x delte. Staminodiet linjeformet (sj. væk)	canina
" 2 x " . Intet staminodium	crithmifolia
4. De fleste blade fligede til snitdelte	5.
" " " helrandede til takkede	8.
5. Bladene dunede, i det mindste nedenunder	lyrata
Planten glat	6.
6. De fleste støtteblade bladagtige. Kronen 12-20mm	sambucifolia
" " " små, ikke bladagtige	7.
7. Bladene 1 x lyreformet delt	sublyrata
" 2 x fjersnitdelte	sciophila
8. Støttebladene overvejende bladagtige	9.
" " små, ikke bladagtige	13.
9. Enårig	10.
Flerårig	11.
10. Bægerbladene ikke hindekantede, spidse	peregrina
" smalt " , butte	arguta

11. Stænglen kirtelulden. Bladene m.m. rundagtige	pyrenaica	
" dunet. Bladene æg- til lancetformede		12.
12. Bægertænderne ca. 4mm, hindekanten under 1mm bred	scorodonia	
" 5-6mm, " over 1mm "	reuteri	
13. Stænglen med tydelige vinger	auriculata	
" uvinget		14.
14. Stænglen dunet		15.
Stængel og blade glatte		16.
15. Bladoversiden kirteldunet	herminii	
" m.m. glat	alpestris	
16. Bægertændernes hindekant under 0,5mm bred. Nordlig	nodosa	
" " mest over 0,5mm bred		17.
17. Bladene tynde. Kvaststilkene under 10mm	oxyrhyncha	
" tykke. " 10-15mm	laevigata	

Scrophularia peregrina L. Skarptakket brunrod. 10-60cm. Grøn og m.m. glat. Stænglen hul, tit rødlig. Bladene æg-hjærteformede, uregelmæssigt savtakke, de øvre spredte. Brunlilla krone. IV-VI.

S. arguta Aiton Småbladet brunrod. Nær foregående. Stænglen m.m. dunet. Bladene højst 4x3cm, dobbelt tandede. Kapslen kegleformet. SØ: Sierra de Gádor.

S. pyrenaica Bentham Gulgrøn brunrod. 10-50cm. Bladene bredt ægformede til rundagtige, 3-11x3-10cm, dobbelt takkede, med hjærteformet grund. Kronen gullig med rødbrun overlæbe. 900-1600m. VI-VII. Sj. i Pyrenæerne.

S. scorodonia L. Dunet brunrod. 25-100cm. Bladene æg-lancetformede med hjærteformet grund, dobbelt takkede, indtil 12x6cm. Blomsterstilkene kirteldunede. Kronen 8-12mm, mat rødlig. III-VII.

● S. reuteri Daveau 30-80cm. M.m. kirteldunet. Bladene indtil 25x20cm, ægformede, mest hele, dobbelt tandede. Bægertænderne med bølget rand. Kronen 9-12(14)mm, gulgrøn med orange til rødlig overlæbe. MV.

S. sambucifolia L. Hyldebrunrod. Bladene fjersnitdelte, mest med stor endeflig. Bægertænderne bølgede. Kronen grønlig med rødbrun overlæbe. Staminodiet omvendt ægformet. III-IV. S.

S. sciophila Willk. 25-60cm. Støttebladene linjeformede. Bægertænderne flade. Kronen 8-14mm, gulgrøn med rødlig overlæbe. Staminodiet rundt til ægformet. 300-1300m. III-VI. SØ.

S. sublyrata Brot. 20-80cm. Noget forveddet. Bladfligene elliptiske med uregelmæssigt savtakke flige. Bægertænderne flade. Kronen 6-10mm, gulgrøn med brunlilla overlæbe. Staminodiet nyreformet. MV.

S. laevigata Vahl -70cm. Bladene indtil 5x2cm, æg- til æg-lancetformede, dobbelt tandede. Blomsterstilkene kirtlede, 2-3 x bægert. Kronen ca. 8mm, grøn med rødlig overlæbe. Rundt staminodium. III-VI. S + SØ.

S. oxyrhyncha Coincy -80cm. Nedre blade ofte med 1-2 lapper forneden, ellers indtil 20x10cm, dobbelt tandede. Frugtstilkene 10-15mm. V-VII. MV.

Scrophularia alpestris Gay Hjerterbladet brunrod. 40-150cm. Bladene 5-22x3-12cm, enkelt tandede, æg-lancet- til ægformede. Kronen 10-14mm, rød. Staminodiet nyreformet. 1000-2500m. VI-VIII. N.

S. herminii Hoffm. & Link 30-90cm. Kirteldunet. Bladene indtil 15x10cm, savtakke, de nedre m.m. butte, de øvre spidse. Kronen 8-9mm, gulgrøn med rødlig overløbe. Staminodiet rundt til nyreformet. MV.

S. nodosa L. Knoldet brunrod. 350-1600m. N.

S. auriculata L. Øret brunrod. 50-200cm. Nedre blade ofte med 1-2 par smålapper på bladstilken. Bladene skinnende, 5-20x2-10cm. Toppens led ofte længere end de enkelte kvaste. Staminodiet m.m. rundt. V-IX. Udbredt.

S. lyrata Willd. Lyrebladet brunrod. -1m. Stænglen smalvinget. Bladene ofte med 1-4 par smålapper samt stort endeaftsnit. Bægertændernes hindekant tandede-frynset. Kronen gulgrøn med lilla overløbe. III-VIII. V + SV.

S. canina L. Fliget brunrod. 20-60cm. Kronen brunlilla med hvide sidelapper. Frugtstilkene 1,5-3mm, ikke meget længere end bægeret. Planten mangestænglet. Støvdragerne ofte udragende. 0-1500m. IV-IX. Udbredt.

S. crithmifolia Boiss. 3080cm. Mangestænglet. Bladene 3-15x2-6cm med mange, smalle, indskåret-tandede flige. Kapslen mest 5-6mm. Nær foregående. 500-2100m. V-VII. S.

S. frutescens L. Strandbrunrod. 30-60cm. Mangestænglet. Bladene læderagtige, skinnende, de øvre spidslappede, 1,5-4cm. Kronen brunlilla med hvide sidelapper. Sandstrand. II-V(I-XII). S.

Anarrhinum. Paddegab. Kronen rørformet med en noget tolæbet krave.

1. Planten kirtelhåret. Kronen bleggul til flødefarvet		duriminium	
"	glat. Kronen blå, lyslilla, sj. hvid		2.
2. Mange stængelblade. Klaserne tætte. Kronen 4-5mm		bellidifolium	
Få stængelblade. Klaserne løse. Kronen 6-7mm		laxiflorum	

Anarrhinum bellidifolium (L.) Willd. Desmerpaddegab. 15-30(80)cm. Bægertænderne 0,2-0,4mm brede, smalt trekantede. Kronen bleglilla til blå. Klasen mest grenet. 0-1325m. V-X.

A. laxiflorum Boiss. Smalbladet paddegab. Nær foregående. Bægertænderne 0,4-0,9mm brede, m.m. aflange. Kronen hvid til blegblå. Klasen mest ugrenet. IV-VI.

A. duriminium (Brot.) Pers. Gult paddegab. 15-90cm. Grundbladene indtil 17x4,5cm. Stængelbladene mest 3-delte med små sideflige og lancetformet til rund midterflig indtil 17mm. Kronen ca. 6mm. NV.

Antirrhinum. Løvemund.

1. Stænglen (uden klasen) m.m. tæt dækket af ukirtlede hår		2.
"	"	
"	glat eller kirtelhåret	6.
2. Næsten alle blade modsatte		sempervirens
De fleste øvre blade spredte		3.
3. Bægerets og kapslens hår mest kirtlede		4.
"	"	
"	"	
"	ukirtlede	5.

4. Bægertænderne 4-5mm.	Kronen 18-25mm		charidemi
" 5-8mm.	" 25-35mm		molle
5. Blomsterstilkene mest længere end bladene,	disse 3-10mm	microphyllum	
" " kortere " " ,	" 12-30mm		
			pulverulentum
6. Kronen gul eller bleggul		7.	
" rød eller hvid		9.	
7. Liggende dværgbusk		grosii	
Opret urt		8.	
8. Kronen 18-25mm. Klasen 20-35cm med 30-60(100) blomster	..	meonanthum	
" 30-40mm. " 5-20cm med 5-30 blomster		braun-blanquetii	
9. Bladene glatte		10.	
" kirteldunede		11.	
10. Kronen 17-30mm. Bægertænderne 3-6mm		barrelieri	
" 30-45mm. " 6-8mm		majus	
11. Kronen 35-45mm. Øvre blade ofte modsatte eller i krans	...	australe	
" 20-32mm. " " spredte		12.	
12. Kronen 20-25mm. Stænglen opstigende eller liggende		hispanicum	
" 25-32mm. " oftest m.m. opret		graniticum	

Antirrhinum sempervirens Lapeyr. Stedsegrøn løvemund. 10-25cm. Mest ukirtlet. Bladene 12-30x5-17mm, aflange til elliptiske, stilken 3-7mm. Kronen 20-25mm, hvid, ofte lyserødt stribet. 1000-2250m. VI-VII.

A. pulverulentum Lazaro Som foregående, men hårene længere. Kronen bleggul. 1000-2000m. V. J til Te.

- A. microphyllum Rothm. Småbladet løvemund. Nær sempervirens, men blade-
ne 3-10x2-5mm, ægformede til runde; stilken 1-2mm. Blomsterstilkene 1-2
cm. Gu: nær Sacedón.
- A. charidemi Lange Buskagtig løvemund. -35cm. Indfiltret dværgbusk.
Stængler og blade ukirtlede. Bladene 8-28x4-9mm, mest spredte. Kronen ly-
serød med gul svælpukkel. IV. Al: Cabo de Gata.

A. molle L. Blød løvemund. 10-40cm. Tæt håret. Stænglerne ofte hvidlige, udstrakte til opstigende. Bladene 8-30x5-20mm, bredt ægformede, de nedre modsatte. Kronen mest hvid med rødtribet overlæbe. V-VIII. Midtpyren.

- A. grosii Font Quer Liggende løvemund. 12-40. Liggende dværgbusk, kirteldunet. Bladene 20-30x12-22mm, ægformede, modsatte fornedet. Kronen 30-35mm. Av: Sierra de Gredos.

A. hispanicum Chav. Klæbrig løvemund. 20-60cm. Udstrakt til opstigende, kirteldunet til -lådden dværgbush. Bladene lancetformede til runde, kan være modsatte forneden. Kronen hvid eller lyserød. Gr + Al. 2 underarter: ssp. hispanicum: Stængel- og bladhårene mest under 0,5mm. Bladene lancet-til bredt ægformede. Mere vestlig.

ssp. mollissimum (Rothm.) Webb: Stængel- og bladhårene indtil 2mm. Blade-
ne bredt ægformede til rundagtige. Mere østlig.

A. meonanthum Hoffm. & Link -120cm. -120cm. Svagt grenet. Bladene 25-70 x 8-30mm, lancet- til ægformede, modsatte forneden. Kapslen 7-10mm. M + NV.

Antirrhinum braun-blanquetii Rothm. -120cm. Grenet foroven. Mest glat bortset fra klasen. Bladene 25-60x4-15mm, spidse, modsatte forneden. Kapslen ca. 15mm. NV.

A. barrelieri Boreau Smalbladet løvemund. 50-120cm. Opret med mange, ofte snoede grene. Bladene 7-60x1-3(9)mm, ofte m.m. hængende, de nedre modsatte. Klasen med 20-50 lyserøde blomster. 0-1000m. III-VI. S + Ø.

A. graniticum Rothm. -120cm. Mest tæt kirteldunet overalt. Bladene 15-50x3-12(20)mm, modsatte forneden. Kronen lyserød eller hvidlig med gul svælgpukkel. M + S.

- A. australe Rothm. Kransløvemund. Nær foregående. Stænglen opret, kraftig, svagt grenet. Bladene ægformede. Blomsterne ofte 2-3 sammen. Blomsterstilkene 1-5mm. S + SØ.

A. majus L. Haveløvemund. -1m. Nedre blade ofte 3 sammen. Klasen mest tæt. Støttebladene 5-10(15)mm. IV-VI. 3 underarter:

ssp. tortuosum (Bosc.) Rouy: Bægerbladene glatte. Kronen 25-30(40)mm. Bladene 10-60x1-5(10)mm, de øvre ofte modsatte. S.

ssp. majus: Bægeret kirtelhåret. Stængelbladene 30-60x5-15mm. Stænglen opret, svagt grenet.

ssp. cirrhigerum (Welw.) Franco: Bægeret kirtelhåret. Stængelbladene 20-40x3-8mm. Stænglen liggende til opret, stærkt grenet. SV.

Asarina procumbens Miller Krybende løvemund. 10-60cm. Stænglerne liggende. Bladene modsatte, rundt hjerte- til nyreformede, kortlappet-tandede, 2-5x3-6cm. Kronen 30-35mm, gullighvid. 700-2100m. IV-IX. Midtpyrenæerne.

Misopates orontium (L.) Agerløvemund. 20-50cm. Kronen 5-15mm, kortere end bægertænderne, lyserød. Bægeret 8-17mm. IV-IX.

M. calycinum (Lam.) Rothm. Hvid agerløvemund. 20-80cm. Kronen 18-22mm, hvid, længere end bægertænderne. Bægeret 15-20mm.

Chaenorhinum. Torskemund.

1. Flerårig	2.
Enårig	5.
2. Med udløbere med skælblade ved grunden af planten. Sierra Nevada	
	glareosum
Planten uden udløbere	3.
3. Sporen 5,5-8mm. Kapslen ægformet	macropodium
" 2-5(6)mm. Kapslen m.m. kugleformet	4.
4. Stænglerne tæt kirtellådne hele vejen	villosum
" glatte eller med alm. hår forneden	origanifolium
5. Mest med grundbladsroset. Sporen jævnt tilspidset	6.
" uden roset. Sporen m.m. valseformet	7.
6. Sporen mindst lig kronrøret. Kronens læber vidt udspærrede	
	grandiflorum
Sporen mest kortere end kronrøret. Læberne ikke udspærrede	
	rubrifolium
7. Kronen højst 9mm. Sporen 1,5-2,5mm, m.m. valseformet, but	minus
" mindst 9mm. " 3-5mm, lidt tykkere midtpå	8.

8. Kronen 13-19mm, med blå læber og gullig svælgpukkel *robustum*
 " 9-17mm, lyslilla med mørkere årer *serpyllifolium*

Chaenorhinum origanifolium (L.) Fourr. Bredbladet torskemund. 5-30cm. Mangestænglet, opstigende til opret. Klaserne løse, i hvert fald i frugt. Kronen 9-20mm. 3 underarter:

- *ssp. segoviense* (Willk.) Fern.: Hele planten tæt dunet af hvide, udstående eller nedbøjede alm. hår. Kronen 11-13mm, lyserød. På mure i Segovia
- ssp. origanifolium*: Planten glat forneden. Bladene ægformede, 7-22x4-10 (2-13)mm, Nedre frugtstilke indtil 18(30)mm.
- ssp. crassifolium* (Cav.) Goday & Borja: Bladene æg-lancetformede, 5-13 x 2-6mm, tykke og stive. Nedre frugtstilke 5-10(17)mm. S + Ø.

- *C. glareosum* (Boiss.) Willk. -30cm. Mangestænglet, opstigende. Bladene indtil 12x7mm, lysegrønne, glatte. Klaserne halvskærmagtige med få blomster på 17-24mm. Sporen 4-6mm med snæver grund. Ca. 3000m. Sierra Nevada.

C. villosum (L.) Lange Lådden torskemund. -35cm. Hele planten tæt klæbrigt lådden af gullige hår. Bladene indtil 16x10mm, ret tykke. Kronen 10-18mm, læberne lyslilla eller bleggule. III-VII. 2 underarter: S.

ssp. villosum: Bægerbladene 0,5-1,5mm brede. Bladene indtil 11x7mm, mest ægformede. Behåringen hvidlig, lidt klæbrig.

ssp. granatensis (Willk.) Valdés: Bægerbladene 1-3mm brede. Bladene indtil 16x10mm. Behåringen gullig, ganske klæbrig.

C. macropodum (Boiss. & Reuter) Lange 10-35cm. Stænglen kirtellådden, opstigende til opret. Bladene indtil 30x10mm, halvglatte, butte. Kronen 17-26mm, lyslilla med lilla striber. Blomsterstilkene indtil 25mm. 2ssp: *ssp. macropodum*: Klasen løs hele vejen; blomsterstilkene forholdsvis kraftige. Bægetænderne 2-3mm brede, smalt elliptiske. Gr.

- *ssp. degenii* (Hervier) Fern.: Klasen tæt foroven; blomsterstilkene tynde. Bægetænderne 1-1,5mm brede, spatelformede. J Gr Ma.

C. serpyllifolium (Lange) Lange Timianbladet torskemund. 5-25(40)cm. Kirtellådden, især foroven. Grenet fra grunden. Bladene indtil 17x8mm, halvglatte. Kronen lyslilla med mørkere striber. V-VI. M.

C. robustum Loscos Nær foregående, men bægeret 5,5-7mm med 1-2mm brede tænder (3,5-6mm med ca. 0,5mm brede tænder hos *serp.*). V-VI. Ø.

- *C. grandiflorum* (Cosson) Willk. 5-20(30)cm. Bladene indtil 25x12mm. Klaserne åbne. Bægeret 3-6mm. Kronen 12-17mm, blåliglilla. Sporen 5-7mm, danner en but vinkel med kronrøret. SØ.

C. rubrifolium (Robill. & Cast.) Fourr. Rødbladet torskemund. 3-20cm.

Bladene indtil 20x9mm, de nedre ofte med rød underside. Mest enstænglet.

ssp. raveyi (Boiss.) Fern.: Kronrøret udvidet fortil; sporen 4-6,5mm, ikke nedbøjet. Fugtige, sandede steder i bjærgene mellem Gr og Ma.

ssp. rubrifolium: Kronrøret valseformet; sporen 1-3,5(4,5)mm, nedbøjet. 0-1000m. IV-IX.

C. minus (L.) Lange Liden torskemund. 0-2000m. V-X.

Linaria. Torskemund.

1. Frøene ikke skiveformede og højst meget smalt vingede	2.
" skiveformede og vingede	18.
2. Blomsterstilkene mest over 4mm	3.
" " under 4mm	8.
3. Kronen gul til bleggul	4.
" lilla til bleglilla	6.
4. Kronen bleggul til flødefarvet, sporen oftest mørklilla	pedunculata
" klart gul	5.
5. Klasen tæt og kort, lidt længere i frugt. Bægeret 5-7mm	viscosa
" åben, meget længere i frugt. Bægeret 3-5mm	spartea
6. Sporen stærkt krummet, 10-14mm	elegans
" næsten ret	7.
7. Klasen med 3-8 blomster. Stænglen bugtet-opstigende	nigricans
" mest med over 10 blomster. Stænglen opret	incarnata
8. Bladene højst 2,5mm brede	9.
" mindst 4mm "	15.
9. Kronen lilla, lyslilla eller hvid	10.
" gul	12.
10. Planten glat. Kronen bleglilla til hvid, blååret	repens
Klasen kirteldunet. Kronen lilla	11.
11. Svælgpuklen brunlig og hvidrandet	reverchonii
" lilla	clementii
12. Planten glat	oligantha
Klasen kirteldunet	13.
13. Frugtstilkene mest over 3mm	viscosa
" " under 3mm	14.
14. Stænglen 5-12cm, liggende til opstigende. Bægeret ca. 4,5mm	huteri
" 15-30cm, ofte m.m. opret. Bægeret 2,5-3mm	bipunctata
15. Helt glat. Kronen 20-30mm. Sporen 8-11mm, mest lilla	triphylla
I hvert fald klasen kirteldunet	16.
16. Kronen hvid til bleglilla	nivea
" gul til bleggul	17.
17. Bladene mest i kranse. Kronen gul	cavanillesii
" " spredte. " bleggul	hirta
18. Sporen indtil 3,5mm lang	19.
" mindst 4mm lang	23.
19. Hele planten tæt kirteldunet	arenaria
Planten højst kirteldunet i klasen	20.
20. Kronen gul	21.
" lyst blålilla	22.
21. Stænglerne liggende til opstigende	glaucia
" oprette	simplex
22. Sporen 1,5-3mm, stærkt krum	arvensis
" ca. 1mm, ret eller svagt krummet	micrantha
23. Bladene mest over 5mm brede	24.
" " under 5mm "	26.
24. Kronen lilla, 35-55mm, med gul svælgpukkel	triornithophora
" gul	25.
25. Blomsterstilkene 2-10mm. Sporen 9-12mm	platycalyx
Blomsterne m.m. siddende. Sporen 12-15mm	latifolia

26. Kronen med lilla, blå eller orangerød grundfarve	27.
" gul eller med gul grundfarve (eller hvid)	40.
27. Kronen grålilla med mørklilla svælgpukkel	28.
" uden mørkere svælgpukkel	29.
28. Kronrøret gulligt	rossmaessleri
" ikke gulligt	anticaria
29. Kronen med hvid, gul eller orange svælgpukkel	30.
" uden lys svælgpukkel	34.
30. Mørkeblå krone med hvidlig svælgpukkel	pelisseriana
Svælgpuklen gul eller orange	31.
31. Hele planten kirteldunet	lilacina
Planten glat under klasen	32.
32. Kronen med bleggul spore. Klasen kirteldunet	depauperata
" " lilla " " mest glat	33.
33. Stænglerne mest oprette. Kronen (16)22-29mm, mørklilla ..	faucicola
" " liggende. Kronen 13-22mm, lilla ..	alpina
34. Støttebladene 12-20mm. Kronen mat lillagul	glacialis
" meget mindre	35.
35. Blomsterstilkene overvejende længere end støttebladene,	
klasen derfor åben	36.
Blomsterstilkene mest kortere end støttebladene, de nederste	
kan dog godt være længere. Klasen tæt	37.
36. I hvert fald med kirteldunet klase	satureioides
Planten glat, dog med spredte, siddende kirtler	diffusa
37. Kronen rødligt lilla. Frøene tæt finvortede	amoi
" ikke rødlig	38.
38. Bladene mest i kranse. Planten mest glat	alpina
" " spredte, de nedre dog tit i krans. Klasen mest	
kirteldunet	39.
39. Frøets vinge ikke fortykket. Sporen tyk. Bladene omrullede	aeruginea
" " fortykket. Sporen tynd	amethystea
40. Støttebladene 12-20mm. Kronen mest bleggul	glacialis
" højst 10mm	41.
41. Kronen gul med rødbrune striber. Metalskinnende frø	caesia
" anderledes	42.
42. Kronen hvid med gul svælgpukkel eller gul med lillaplettet	
svælgpukkel	amethystea
Kronen anderledes	43.
43. Planten kirteldunet til halvglat forneden	44.
" helt glat forneden	45.
44. Kronen 15-35mm. Sporen 9-17mm. Frøene 1,6-3,2mm	verticillata
" 9-17mm. " 5-8mm. " 0,6-1,7mm	saxatilis
45. Planten opret. Klasen ofte lang i blomst	46.
" liggende til opstigende. Klasen kort i blomst	47.
46. Kronen 15-20mm. Sporen længere end underlæben	angustissima
" 25-33mm. " kortere " "	vulgaris
47. Bladene mest over 1,5mm brede	48.
" " under 1,5mm "	50.
48. Kronen kraftigt tegnet med lillat eller brunt	tristis
" højst med lillat skær	49.

49. Blomsterstilkene kortere end støttebladene oblongifolia
 " længere " propinqua
 50. Kronen med blå eller lilla årer. Planten helt glat 51.
 " anderledes 52.
 51. Klasen tæt. Kronen 10-20mm badalii
 " ret åben. Kronen 7-12mm glauca
 52. Klasen ret åben. Kronen 7-12(14)mm glauca
 " tæt i blomst. Kronen 12-27mm 53.
 53. Bladranden stærkt omrullet aeruginea
 Bladene m.m. flade 54.
 54. Sporen 10-15mm. Frøets vinge grå eller sort supina
 " (4)7-11mm. Frøets vinge hvidlig oblongifolia

Linaria pedunculata (L.) Chaz. Langstilket torskemund. 10-30cm. Mest en-
 årig, m.m. blågrøn, glat bortset fra bægeret. Blomsterstilkene 10-20(25)
 mm. Kronen 11-16mm, ofte lillaåret. Bladene noget kødede. III-V. SV + SØ.

L. cavanillesii Chav. Ægbladet torskemund. 15-40cm. Liggende til opsti-
 gende. Bladene 15-22x9-14mm. Klasen tæt. Kronen 23-30mm. Sporen 9-13mm.
 Skyggefulde klippeklofter. IV-VII. SØ.

L. oligantha Lange Modsatbladet torskemund. 5-25cm. Enårig. Bladene
 8-15x0,5-1mm, modsatte fornedet, i krans foroven. Klasen åben, med 2-7
 gule blomster på 18-25mm. Sporen 11-14mm. III-V. SØ.

L. huteri Lange 5-12cm. Kirteldunet enårig, liggende til opstigende.
 Bladene 10-15x1-2mm, i krans fornedet. Klasen tæt og kort. Kronen 13-20
 mm, gul. Sporen 6-7mm, mest lyst rødlig. IV-V. S.

L. bipunctata (L.) Dum.-Cour. 15-30cm. Enårig, i hvert fald kirteldunet
 foroven. Bladene 6-20x0,5-1mm, i krans fornedet. Klasen kort, åben i
 frugt. Kronen 11-4mm, gul, sporen 4-6mm, ofte rødlig. V + M.

L. hirta (L.) Moench 15-80cm. Opret. Tæt kirteldunet ihvertfald foroven.
 Bladene 25-50x4-15mm, halvt omfattende, de nedre modsatte. Blomsterne
 m.m. siddende. Kronen 18-30(40)mm. Sporen 10-16mm. M + S + Ø. IV-VII.

L. triphylla (L.) Miller Trebladet torskemund. 10-45cm. Lidt blågrøn.
 Bladene 15-35x10-25mm, mest i kranse på 3, 3-årede. Kronen mest hvid med
 orange svælgpukkel. 0-600m. IV-VI. SØ, ellers sj.

L. spartea (L.) Willd. Børstebladet torskemund. 15-60cm. Bladene 7-40 x
 0,5-1mm. Kronen 18-30mm, klart gul (sj. lilla) sporen 9-18mm. Blomster-
 stilkene 3-15mm. Klaserne meget åbne i frugt. III-VI.

L. viscosa (L.) Dum.-Cour. Klæbrig torskemund. 20-60cm. Klasen tæt og
 kort. Blomsterstilkene 3-8mm, m.m. oprette, 1-2 x støttebladene. Bladene
 0,5-1mm brede. Kronen 24-30mm. Sporen 9-12mm. II-VI. S.

L. incarnata (Vent.) Sprengel Blå torskemund. -50cm. Bladene 0,5-1mm
 brede, spredte alle sammen. Klasen løs i blomst med zigzagbøjet akse.
 Kronen 14-18mm, svælgget vidt åben. Ret spore. V.

L. elegans Cav. 20-70cm. Enårig. Glat fornedet, kirteldunet foroven.

Opret. Bladene 7-35x0,5-4mm, spredte. Lange, løse klaser. Kronen 17-25mm, lilla til lyslilla, svælgpuklen hvidlig. N + M.

- Linaria nigricans Lange Sort torskemund. -17cm. Bugtet opstigende, ofte glat enårig. Bladene 5-12x1-2mm, sorte som tørre. Klasen åben, med stilke på 4-10mm. Kronen 16-20mm, lilla eller lyslilla. Sporen 9-12mm. Al.
- L. clementei Haenseler 80-150cm. Blågrøn, opret flerårig. Bladene 12-20 x 1mm, i krans forneden, meget spredte foroven. Klasen tæt. Kronen 13-17 mm og lilla. Sporen ca. 3,5mm og ret. Ma.
- L. reverchonii Wittrock 40-110cm. Nær foregående. Ma: S. de Mijas.
- L. nivea Boiss. & Reuter 20-60cm. Blågrøn flerårig. Bladene 4-7mm brede, ca. 2-6cm lange, i krans forneden, ellers spredte. Klasen lang, kirteldunet. Kronen hvid til bleglilla, 12-14mm. Sporen 4-5mm. M.
- L. repens (L.) Miller Stribet torskemund. 30-120cm. Flerårig. Klasen tit lang. Kronen 8-15mm, hvid til bleglilla med lilla årer, svælgpuklen undertiden gul. Sporen 3-5mm, kegleformet. 0-2400m. V-IX.
- L. triornithophora (L.) Willd. Fugletorskemund. 50-130cm. Glat flerårig. Bladene 25-75x5-30mm, spidse, i adskilte kranse på 3. Klasen med 3-15 blomster, mest i kranse, stilkene 10-30mm. Sporen 16-25mm. NV + MV.
- L. pelisseriana (L.) Miller Hedetorskemund. 15-50cm. Glat og blågrøn enårig. Bladene 12-40 x ca. 1mm, m.m. oprette. Klasen tæt. Kronen 15-20mm, med stærkt forlænget, parallellappet overlæbe. Sporen 7-9mm. V-VII.
- L. vulgaris Miller Alm. torskemund. Klasen glat eller kirtelhåret. Sporen 10-13mm. Bægertænderne æg- til omvendt lancetformede, halvspidse.
- L. angustissima (Loisel.) Borbas Akstorskemund. 30-70cm. Nær foregående, men helt glat. Sporen 7-10mm. Bægertænderne linje-lancetformede og tilspidsede. 0-1600m. V-X.
- L. latifolia Desf. Bredbladet torskemund. 35-50cm. Glat, opret enårig. Bladene 35-70x7-25mm, de fleste i kranse på 3. Klasen 7-15cm, tæt. Bægeret 7-10mm. Kronen grønåret, 30-35mm. SV. III-IV.
- L. platycalyx Boiss. 10-30cm. Glat og blågrøn, liggende til opret. Bladene 3-35x2-20mm, bredt elliptiske til ægformede, mest i kranse på 3. Fåblomstret klase. Kronen 20-27mm med orangegul pukkel. IV-VI. SV.
- L. anticaria Boiss. & Reuter Grålilla torskemund. 7-45cm. Mest glat flerårig. Bladene 7-35x1,5-10mm. Tætte klaser af 18-26mm lange blomster med mørkere årer. Bladene mest 4-6 sammen. IV-VI. S
- L. rossmaessleri Willk. Nær foregående, men bladene smallere og mest spredte. Gr Ma: Sierra de Almirajara.
- L. lilacina Lange Nær anticaria. Bladene mest i kranse. Klaserne tætte. Kronen 17-27mm, rødligt lilla og brunstribet. Sporen 8-12mm, bøjet. J.
- L. verticillata Boiss. 5-35cm. Opstigende til opret flerårig. Bladene mest 6-25x1,5-6mm, 3-5 sammen forneden. Klasen fåblomstret og tæt. Støt-

tebladene 3-10mm. Kronen bleggul, undertiden stribet. S: Sierra Nevada med omegn.

Linaria tristis (L.) Miller 10-90cm. Bladene 8-40x0,5-4,5mm, ofte uregelmæssigt i krans forneden. Klasen med 2-15 blomster på (18)21-28mm. Sporen 11-13mm. Bægeret 7-9mm. III-VI. S.

L. aeruginea (Gouan) Cav. Bronzetorskemund. 3-40cm. Blågrøn, liggende til opstigende flerårig. Bladene 4-18x0,3-1,7mm, i krans forneden. Bægeret 3-6mm. Kronen 15-27mm, gul, m.m. brunlillat anløben. IV-VI. S + Ø.

- L. amoi Campo -30cm. Liggende flerårig. Bladene 13-27x0,8-2,9mm, omrullede, i krans forneden. Klasen tæt, med 2-20 blomster på 20-28mm og spore på 10-14mm. Bægeret 5-9mm. Blomsterstilkene 1-3mm. Ma Gr: Sierra Tejada og Sierra Almijara.

L. caesia (Pers.) DC. Brunstribet torskemund. 10-35cm. Blågrøn. Bladene 5-30x0,5-2mm, de nederste tit 4-5 sammen. Bægeret 5-6,5mm. Kronen 19-25mm. Sporen 9-12mm, krum. IV. V.

L. supina (L.) Chaz. Lav torskemund. 5-30cm. Liggende med opstigende grene. Bladene 8-16x1mm, ofte i krans og ensidigt vendte. Klasen mest med 2-5 blomster på 13-20mm, lysegule. 0-2550m. V-VII.

L. oblongifolia (Boiss.) Boiss. & Reuter 5-20cm. Enårig. Bladene 3-7mm, mest i kranse forneden, i krans eller spredte foroven. Kronen (12)15-22mm, gul. Klasen tæt i blomst, med 1-10 blomster. Bjærgene i S. 2 ssp.: ssp. oblongifolia: Bladene (1)2-5mm brede. Kronen 15-22mm. Blomsterstilkene kortere end støttebladene.

ssp. haenseleri (Boiss. & Reuter) Valdés: Bladene 0,5-2mm brede. Kronen 12-17mm. Blomsterstilkene mest længere end støttebladene.

L. badalii Willk. 10-20cm. Glat enårig. Bladene 5-19x0,5-1,5mm, ofte omrullede, i krans forneden. Kronen gul med lilla eller blå årer. Sporen 5-7,5mm. Klasen tæt. N, sydpå til Te.

- L. propinqua Boiss. & Reuter Nær foregående, men bladene 1-3,5mm brede, undertiden omvendt lancetformede. Klasen løs. Sporen 7-9mm, længere end underlæben (kortere end hos bad.). N.

L. glauca (L.) Chaz. 5-25cm. Glat og blågrøn eller kirteldunet foroven, udstrakt til opstigende-opret. Bladene 5-15x0,3-1mm, i krans forneden. Klasen med 3-7 blomster, gule. Sporen 3-8mm, kraftig. IV-IX. 4 ssp.:

- ssp. glauca: Enårig og glat. Frøene 1,2-1,5mm brede, vingen ca. 0,2mm bred og sort.

- ssp. olcadium Valdés & Webb: Glat flerårig. Frøene ca. 1,5mm brede, vingen 0,3-0,4mm bred og sort. SØ: Nær Albacete.

ssp. aragonensis (Lange) Valdés: Enårig, klasen mest kirteldunet. Frøene 1,5-2,2mm brede, vingen 0,4-0,6mm bred og hvid. Ø.

ssp. bubanii (Font Quer) Valdés: Glat 1-flerårig. Kronen med blålige årer. Frøene 1,5-2,5mm, vingen 0,4-0,6mm bred og sort. Midtpyrenæerne.

L. diffusa Hoffm. & Link 10-40cm. Udstrakt til opstigende, m.m. blågrøn 1-2-årig. Bladene 5-12x0,5-2mm, i krans forneden. Klasen fåblomstret, tæt i blomst. Kronen 9-15mm, lyst blålilla. Sporen 6-10mm. V.

- Linaria satureioides Boiss. 5-25cm. M.m. blågrøn, udstrakt til opstigende 1-2-årig. Bladene 5-15x0,5-1,2mm, i krans forneden. Klasen åben, med 4-10 lyst rødlig lilla blomster på 8-14mm med lilla årer. Sporen 4-7mm. S.

L. depauperata Leresche 5-15cm. Opstigende enårig. Bladene blågrønne, 5-15x0,7-1,3mm, mest spredte. Klasen næsten hovedformet med 2-4 blomster på 16-27mm, lilla til orangerøde med bleggul spore på 8-12mm. SØ?

L. alpina (L.) Miller Alpetorskemund. 5-24cm. Blågrøn og mest glat, udstrakt til opstigende. Bladene 5-15x0,7-1,5mm, mest i krans. Klasen tæt. Kronen 13-22mm, mest lilla med gul svælgpukkel. 1600-3030m. VI-IX. N + M. (L. filicaulis Boiss er planter fra NV med løse, fåblomstrende klaser og korte frugtstilke.)

- L. faucicola Leresche & Levier 10-27cm. Glat 1-flerårig. Bladene 7-20 x 1,5-5mm, mest i kranse på 4- Klassen ret åben, med 2-4(9) lilla blomster. Sporen 10-13mm (8-10mm hos alpina). N: Picos de Europa.

- L. glacialis Boiss. Istorskemund. 5-15cm. Opstigende, tætblad 1-flerårig. Bladene 10-15x2-6mm, mest i kranse på. 2-4(9) lillagule, grumsede, stribede blomster på 20-27mm mellem de alm. blade. S: Sierra Nevada.

L. amethystea (Lam.) Hoffm. & Link Ametysttorskemund. 5-20cm. Bladene 4-20x0,3-2,5mm, de nedre 4-5 sammen. Klasen mest åben, med 2-5(10) m.m. lillabrogede blomster. I-V. 2 underarter:

ssp. amethystea: Kronen 10-22mm, blålig lilla med mørkere plettet svælg, sj. hvidlig med gul pukkel. Sporen 4-11mm. Klasen åben i frugt.

ssp. multipunctata (Brot.) Chater & Webb: Kronen 18-26mm, gul, med lilla plettet svælgpukkel. Sporen 10-15mm. Klasen tæt i frugt. SV.

L. saxatilis (L.) Chaz. Klippetorskemund. 7-35cm. Halvglat til kirteldunet, opstigende til opret (1-) flerårig. Bladene 4-20x1-5mm, de nedre i krans. Kronen gul, sporen kan være lilla. N + M.

L. arenaria DC. Sandtorskemund. 5-15cm. Busket enårig. Bladene 5-14 x 1,5-2,5mm, i krans forneden. Klasen kort. Kronen 4-7mm, gullig, sporen 2-3mm, undertiden lilla. Bægeret 4-5mm. NV.

L. arvensis (L.) Desf. Agertorskemund. 10-40cm. Opret og blågrøn enårig. Bladene 7-10x0,5-2mm, i krans forneden. Kronen 4-7mm. 0-1350m. III-VI.

L. simplex (Willd.) DC. Ugrenet torskemund. 8-30cm. Som arvensis, men kronen 6-8mm, sporen 2-3,5mm, ret. 0-1250m. IV-VI.

L. micrantha (Cav.) Hoffm. & Link Småblomstret torskemund. 5-25cm. Blågrøn enårig. Bladene 15-30x2-10mm. Kronen 2,5-5mm. IV-VI.

Cymbalaria muralis Gaertner & al. Vedbendtorskemund. 0-1000m. IV-XI.

Kickxia. Torskemund.

1. Alle blade med afrundet eller hjerteformet grund		2.
Øvre " " spyd- til pilformet grund		3.
2. Bægetænderne 4,5-8x2-4mm i frugt. Kronen 10-15mm		spuria
" " ca. 3x1mm. Kronen 8-11mm		lanigera
3. Kronen 4-6mm. Bladene lancetformet spydformede		cirrrosa
" 9-15mm. " trekantet spydformede		4.

4. Sporen krum *commutata*
 " ret *elatine*

Kickxia cirrhosa (L.) Fritsch Pilbladet torskemund. Bladene m.m. glatte, minder noget om Rødknæs. Kronen hvid, lillaanløben og -stribet. IV-VI.

K. elatine (L.) Dumort. Spydbladet torskemund. Enårig. Kronen gullig eller blålig med lilla overlæbe. 0-1200m. VI-X. 2 underarter:

ssp. elatine: Mellemste blade spydformede og spidse, øvre spidse og savtakke. Kronen 7-10mm. Stilken 3-6 x bageret.

ssp. crinita (Mab.) Greuter: Mellemste blade m.m. ægformede, svagt spydformede, butte; øvre spydformede og butte. Kronen 10-15mm. Blomsterstilke 2,5-3 x bageret.

K. spuria (L.) Dumort Rundbladet torskemund. Kirteldunet til -lådden enårig. Kronen 10-15mm, gul med mørklilla overlæbe og krum spore. Planten ikke klæbrig, ikke særligt stiv. 0-1000m. VI-X. 2 underarter:

ssp. integrifolia (Brot.) R.Fern.: Tæt håret. Stænglerne med blomstrende sidegrene. Bægertænderne i blomst 3-4x1,5-2,5mm.

ssp. spuria: Spredt til middelhåret. Stænglerne mest ugrenede. Bægertænderne i blomst 4-5x2-3mm.

K. lanigera (Desf.) Hand.-M. Uldtorskemund. Tæt kirtellådden, klæbrig og stiv enårig. Stænglerne hvidlige. Kronen hvidlig med lilla overlæbe og blåprikket svælgpukkel. 0-600m. VI-VIII.

Digitalis. Fingerbøl.

1. Kronen lyserød (sj. hvid)	2.
" orangebrun til rødbrun	3.
2. Hele planten klæbrigt gulkirtlet	<i>thapsi</i>
Planten næppe klæbrig	<i>purpurea</i>
3. Halvbusk. Kronen 20-30mm	<i>obscura</i>
Urt. Kronen ca. 12mm	<i>parviflora</i>

Digitalis obscura L. Buskfingerbøl. 30-120cm. Glat halvbusk uden blade forneden. Bladene 10-13cm x 6-10mm, linje-lancetformede, læderagtige og skinnende. Klasen noget ensidig. Kronen orangegul til -brun. V-VII. 2ssp: ssp. obscura: Bladene mest helrandede. Bægerbladene æg-lancetformede. MØ og SØ.

ssp. laciniata (Lindley) Maire: Bladene oftest dybt savtakke. Bægerbladene lancetformede. S.

D. purpurea L. Almindeligt fingerbøl. V-IX. 2 underarter:

ssp. purpurea: Nedre blade lancet- til ægformede, jævnt tilsmalnede i stilken, grønne til hvidlige.

ssp. mariana (Boiss.) Rivas Goday: Nedre blade bredt ægformede, brat tilsmalnede i stilken, tæt hviduldne, især nederen. MS.

D. thapsi L. Klæbrigt fingerbøl. -60cm. Nær foregående. Blomsterstilke ca. 2 x bageret. IV-VIII. M + V.

- D. parviflora Jacq. Småblomstret fingerbøl. 30-60cm. Stænglen stærkt blad, Bladene m.m. lancetformede, højst svagt tandede, læderagtige.

Lang og tæt klase. Kronen rødbrun med lilla årer. Bjærgene i N.

Erinus alpinus L. Leverbalsam. 15-25cm. Noget tueformet, håret og lidt klæbrig flerårig med omvendt ægformede blade. Stænglen opret med en kort klase. Bægeret næsten helt delt. Kronen rødlig, ret regelmæssig, med 5 udrandede flige, 6-11mm. 500-2650m. V-X.

Veronica. Ærenpris.

1. Blomsterne spredte i bladhjørnerne. Liggende enårige	2.
" i klaser	6.
2. Bladene 3-9-lappede	3.
" sav- til rundtakke	4.
3. Blålig krone. Midterste bladlap 2-3 x de andre	hederifolia
Hvid krone. Bladlapperne mere ens	cymbalaria
4. Frugtbægertænderne æg-hjærteformede med overlappende grund ..	polita
" æg-lancetformede, uden overlappende grund ..	5.
5. Kapseludrandingen stumpvinklet. Kronen 8-12mm bred	persica
" spidsvinklet. " 4-8mm "	agrestis
6. Blomsterne i sidestillede klaser	7.
" " endestillede "	22.
7. Planten m.m. glat. På fugtig bund	8.
" håret. På tørrere bund	12.
8. Alle blade stilkede. Blomstrende skud krybende forneden	beccabunga
Øvre " siddende. " " m.m. oprette	9.
9. Enårig med elliptisk kapsel	anagalloides
Flerårig. Kapslen ægformet til rund	10.
10. Klaserne ofte spredte. Bladene m.m. linjeformede	scutellata
" modsatte. Bladene m.m. lancetformede	11.
11. Stilken vandret udstående. Blomsterne lyserøde	catenata
" skråt opret. Blomsterne lyseblå	anagallis-aquatica
12. Bladene 1-2 x fjersnitdelte	tenuifolia
" takke til fligede	13.
13. Bladstilkene 7-15mm. Kapslen ca. 8mm bred	montana
" højst 7mm. Kapslen højst 6mm bred	14.
14. Stænglen tveskægget. Planten udstående håret	chamaedrys
" ikke tveskægget	15.
15. Bladene samlede nær grunden i en løs roset	aphylla
Med stängelblade	16.
16. Frugtstilken mindst 2 x støttebladet	urticifolia
" højst 2 x "	17.
17. Kronen blegrød. Bladene ofte fligede i spidsen	rosea
" blå	18.
18. Bladstilken 2-6mm. Klasen kirtelhåret	officinalis
" 0-2mm	19.
19. Bægertænderne butte. Bladene 7-10x2-4mm	aragonensis
" spidse	20.
20. Stænglen mest 30-100cm. Bladene 2-7cm. Klaserne 10-20cm ..	teucrium
" " 10-30cm. " 8-30mm. " kortere	21.

21. Bægeret og kapslen hårede		orsiniana
" " " glatte		prostrata
22. Enårige		23.
Flerårige		30.
23. Øvre stængelblade hånd- eller fjerfligede		24.
" " takkede		27.
24. Kronen hvid, ikke længere end bægeret		chamaepithyoides
" blå		25.
25. Øvre stængelblade håndfligede. Frugtstilken ofte længere end støttebladet		triphyllous
Øvre stængelblade fjerfligede. Frugtstilken ofte kortere end støttebladet		26.
26. Griflen ca. 0,5mm, så lang som kapselindbugtningen		verna
" ca. 1,5mm, længere end		dillenii
27. Planten m.m. glat. Bladene aflange. Blomsterne hvidlige		peregrina
" håret. Bladene ægformede. Blomsterne blå		28.
28. Frugtstilken højst 1/2 x bægeret		arvensis
" mindst af bægerets længde		29.
29. Kapslen ca. så bred som lang. Frugtstilken ca. = bægeret	..	praecox
" bredere end lang. Frugtstilken 2-3 x bægeret		acinifolia
30. Kronrøret længere end bredt		spicata
" meget bredere end langt		31.
31. Med en slags bladros for nederen. Små eller ingen stængelblade	..	32.
Uden bladros for nederen		33.
32. 1-3 par små stængelblade		bellidioides
Ingen stængelblade over rosetten		aphylla
33. De større blade 2-8x1-5cm, savtakke		ponae
Bladene under 20(25)mm, ikke eller svagt tandede		34.
34. Stænglerne m.m. oprette		35.
" liggende ved grunden		37.
35. Stænglen helt urteagtig. Bladene tydeligt hårede		alpina
" forveddet for nederen. Bladene halvglatte		36.
36. Kronen mørkeblå med rødlig midte. Klasen ukirtlet		fruticans
" mest lyserød. Klasen med nogle kirtelhår		fruticulosa
37. Klasen m.m. hovedformet		38.
" forlænget		40.
38. Blomsterstilkene ca. 1mm. Bladene i hvert fald randhårede		nummularia
" 4-7mm. Bladene glatte		39.
39. Blomsterne lyserøde		repens
" blå		turbicola
40. Bladene 5-25x3-12mm. Griflen mindst lig kapslen		serpyllifolia
" 7-11x2-4mm. " kortere end "		aragonensis

Veronica bellidioides L. ssp. lilacina (Townsend) Nyman Lilla ærenpris. 5-25cm. Bestanddannende. Grundbladene 12-40x7-15mm, tydeligt takkede mod spidsen, tæt hårede. Kronen 9-10mm bred, lilla med hvid midte. VII-VIII. 1900-2800m. Midtpyrenæerne.

V. serpyllifolia L. Glat ærenpris. V-X. 2 underarter:

ssp. serpyllifolia: Klasen med 25-40(15-60) hvide til blegblå blomster. Klasen uden kirtelhår. 60-1600m.

ssp. humifusa (Dickson) Syme. Klasen med 5-15(25) lyseblå til klart lil-lablå blomster, desuden med kirtelhår. 1300-2500m.

Veronica repens Clarion Krybende ærenpris. 5-10cm. Krybende, rodslående og tæppedannende. Bladene 4-8mm, elliptiske til runde, ret helrandede. Klasen med 3-6, 10mm brede blomster. Bjerge i S + SØ.

- V. turbicola Rivas Martinez & al. Tørveærenpris. Som foregående, men den korte klase med 8-15 blomster. S: Sierra Nevada.

V. alpina L. Fjældærenpris. 5-15cm. Bladene spredt hårede til næsten glatte, uden kirtler. Kronen mørkeblå, 4-7mm bred. Kapslen elliptisk, 5-7mm lang, som ung tit med turkisfarvet skær. 2300-3000m. VII-VIII.

V. fruticans Jacq. Klippeærenpris. 5-15cm. Blomstrende skud med 3-6 par blade fra dette år, mest kortere til kun lidt længere end stængelledene. Klasen med 3-7(1-9) blomster. 1400-2700m. VI-IX. N

V. fruticulosa L. Rosenærenpris. 10-20cm. Blomstrende skud med 8-12 par blade fra dette år, mindst 2 x stængelledene. Klasen med (5)8-20 blomster. 1500-2700m. VI-IX. Sydpå til Sierra Nevada.

V. nummularia Gouan Pengebladet ærenpris. 5-15cm. Bladene 4-8x3-5mm, ægformet-elliptiske, helrandede, tætsiddende. Kronen 6mm bred, blå eller lyserød. Griflen = kapslen. 2000-2900m. VII-VIII. Pyrenæerne, Kantabrien.

V. ponae Gouan Pyrenæisk ærenpris. 10-50cm. Dunet. Bladene ægformet-trekantede. Blomsterstilkene 8-20mm. Bægeret 3,5-4mm. Kronen ca. 10mm bred, blå til lilla. Kapslen 5-6x5-6mm. 1200-2200m. VI-IX. N + S.Nevada.

V. urticifolia Jacq. Nældeærenpris. 25-70cm. Dunet. Bladene ægformet-trekantede, 4-10x2-5cm. Blomsterstilkene 6-8mm. Bægeret 2mm. Kronen ca. 7mm bred, lyslilla. Kapslen 3,5-4x4-5mm. 800-1900m. VI-VIII. Pyrenæerne ?

V. teucrium L. Bredbladet ærenpris. Ofte 5 bægerblade. Kronen 12-18mm bred, himmelblå. Griflen 5-6mm. 100-1200m. V-VII.

V. orsiniana Ten. Ofte 5 bægerblade. Kronen 10-15mm bred. Griflen 4-5mm. 100-1600m.

V. tenuifolia Asso 10-15cm. Planten m.m. krybende og med forveddet grund. Bladene 6-20x3-15mm, tætstillede, med stilke på 4-5mm. Kronen 8-14mm. 100-1000m. V-VII. NØ.

V. prostrata L. ssp. scheereri J.P.Brandt Stenærenpris. 10-25cm. De golve skud korte og udstrakte. Bladene 8-25x2-12, spredt dunede, lancet- til linjeformet-aflange. Kronen mørkeblå, 8-11mm; stilkn 1-3mm.

V. rosea Desf. Rosenærenpris. 10-20cm. Krusdunet og opstigende med forveddet grund. Bladene 8-12mm, omvendt lancetformede. Mest 2 modsatte klaser. Kronen 10-12mm bred. Ma: Peña de los Enamorados nær Antequera.

V. aragonensis Stroh Mangestænglet. Stænglerne dunede. 1-2 klaser på 2-6cm. Kronen 8-10mm bred, blegblå. Kapslen næppe længere end bægeret. 1400-2490m. VI-VII. Midtpyrenæerne ml. R. Gallego og R. Flamicell.

V. aphylla L. Sneærenpris. 3-8cm. Klaserne med 2-5 6-8mm brede, blålilla

blomster. Stilkene længere end støttebladene. Bladene dunede, ofte bredt ægformede. 1600-2700m. VI-VIII. N.

Veronica officinalis L. Lægeærenpris. 300-2300m. N + M.

V. chamaedrys L. Tveskægget ærenpris. 300-2200m. N + M.

V. montana L. Bjærgærenpris. 100-1500m. N.

V. scutellata L. Smalbladet ærenpris. 1150-2000m.

V. beccabunga L. Tykbladet ærenpris. 0-2250m.

V. anagalloides Guss. Dyndærenpris. 10-40cm. Ligner følgende, men stænglerne svampede (hule hos a.aq.), ofte rødligt anløbne. Bladene smalt lancetformede. Stilken ca. = støttebladet. V-VIII.

V. anagallis-aquatica L. Lancetbladet ærenpris. 0-1900m.

V. catenata Pennell Vandærenpris. V-IX.

V. acinifolia L. Stilkærenpris. 3-10cm. Bladene ægformede, ikke eller svagt tandede. Planten m.m. kirteldunet overalt. Kronen blå, 2-3mm bred. Kapslen ca. 2x3mm, bredt nyreformet. Griflen ca. 1,5mm. III-VI. NV.

V. praecox All. Tidlig ærenpris. 5-20cm. Kirteldunet. Frugtstilkene 2,5-8mm, bueformet opstigende. Kapslen bredt elliptisk. Griflen længere end indbugtningen. 200-1800m. III-VI.

V. triphyllos L. Trefliget ærenpris. 800-1400m. III-V.

V. arvensis L. Markærenpris. 0-2150m. III-X. Udbredt.

V. verna L. Vårærenpris. 550-2200m. IV-VII.

V. dillenii Cr. Hedeærenpris. 5-30cm. Ligner verna, men kraftigere. Kronen 4-5mm bred og mørkeblå. 850-2140m. IV-VII. ?

V. peregrina L. Vandærenpris. 5-20cm. Opret. Bladene 3-5 x så lange som brede, helrandede til svagt tandede. Kronen 2-3mm bred. IV-VII.

● V. chamaepithyoides Lam. 5-15cm. Nedre blade ægformede, svagt lappede, resten m.m. dybt 3-5-lappede. Klasen tæt, indtager det meste af stænglen. Øvre støtteblade fjerfligede. Kronen 2mm bred. IV-VI. Dyrket jord. M.

V. agrestis L. Flerfarvet ærenpris. 400-1500m. III-X.

V. polita Fries Blank ærenpris. 0-1500m. II-X. Alm.

V. persica Poiret Storkronet ærenpris. 0-1200m. I-XII.

V. hederifolia L. Vedbendærenpris. 0-1750m. 3 underarter:

ssp. hederifolia: Frugtstilken 3-4 x bægeret, med en hårstribe. Kronen 6-9mm bred, lyseblå med hvid midte. Bægeret langt randhåret, ellers glat.

ssp. triloba (Opiz) Celak.: Trelappet ærenpris. Frugtstilken højst 2,5 x bægeret, med en hårstribe. Kronen 4-6mm bred, mørkeblå. Bægeret dunet og kort randhåret. Bladets midterlap bredere end lang.

ssp. sibthorpioides (Debeaux & al.) Walters: Som foregående, men frugtstilken trindt håret. Bladets midterlap længere end bred. SØ.

Veronica cymbalaria Bodard Hvid ærenpris. 5-40cm. Bladene runde med 5-9 lapper, ofte rødligt anløbne nedenunder, tit med noget hjærteformet grund. Kronen 6-12mm bred. Kapslen randhåret. 0-500m. II-X. Mest S + MS.

V. spicata L. ssp. spicata Aksærenpris. 1500-2300m. Midtpyrenæerne.

Sibthorpia europaea L. Hvid kilderanke. -30cm. Liggende og rodslående flerårig med rundtakke, nyreformede til runde blade på 10-20x10-25mm. Små, hvide, 1,5-2,5mm brede, hjulformede blomster i bladhjørnerne.

Lafuentea rotundifolia Lag. 20-40cm. Opret, tæthåret flerårig med m.m. runde, savtakke blade på 1-3cm. Et ret tæt aks på 5-25cm med hvide, rødtribede blomster på 7-8mm med valseformet kronrør og let tolæbet krave. II-VI. S + SØ.

Melampyrum. Kohvede.

1. Klasen alsidig. Blomsterne vendte i 4 retninger	2.
" ensidig. " " 1-2 retninger	3.
2. Støttebladene hjærteformede og foldede langs midten	cristatum
" ikke hjærteformede, m.m. flade	arvense
3. Kronen (8)10-20mm, røret 2 x bægeret	pratense
" 6-9mm, røret ca. = bægeret	silvaticum

Melampyrum cristatum L. Kantet kohvede. 700-1400m. V-VIII. N

M. arvense L. Agerkohvede.

M. pratense L. Almindelig kohvede. 600-2200m. VI-VIII.

M. silvaticum L. Skovkohvede. 1500-2200m. VII-VIII. M.sj. i N.

Tozzia alpina L. Guldsvelg. 15-40cm. Grenet flerårig med skællet stængelgrund. Bladene ægformede, siddende, 12-15mm, lidt kødede. Kronen 4-7 mm, tragtformet med tolæbet krave, gul, rødtribet indvendigt. VI-VIII.N.

Euphrasia. Øjentrøst.

1. Mellemste og øvre blade langkirtlede: håret 10-12 x kirtlen	2.
Evt. kirtelhår korte: hårets længde højst 6 x kirtlen	3.
2. Kronen 8-12mm lang langs ryggen	rostkoviana
" 5-7mm " " "	hirtella
3. Kronens længde (8)10-15mm	alpina
" " 2-9(10)mm	4.
4. Støttebladenes tænder rører ikke hinanden	salisburgensis
" " " hinanden	5.
5. Nederste blomst ved 2-4. bladfæste	6.
" " sidder højere oppe	7.
6. Nedre støttebladets tænder ofte 2-3 x så lange som brede	willkommii
" " " bredere end lange	minima
7. Støttebladene med kileformet grund, alle tænder fremadrettede	8.
" " afrundet grund	10.
8. Stængel og grene meget tynde og sortagtige. Bladene stærkt lilla. Kronen mest lilla	micrantha
Stængel og grene enten kraftige eller lyse. Bladene svagt eller middel lillaanløbne. Kronen mest hvid	9.

9. Kapslen mest 4-5,5mm. Mest 2-6 eller flere par grene stricta
 " " 5-7mm. 0-3(6) par grene pectinata
10. Nederste blomst ved (5)10-14. bladfæste. Støttebladene
 med 4-7 par tænder nemorosa
 Nederste blomst ved (1)2-6. bladfæste. Støttebladene
 med 2-4(5) par tænder minima

Euphrasia rostkoviana Hayne Kalkøjentrøst. 5-25cm. Støttebladene bredest i nedre 1/3, med afrundet grund og 3-5 par butte tænder. Kronen vokser under blomstringen til 8-12mm. 1200-1800m. IV-VII. 2 underarter:
ssp. rostkoviana: Nederste blomst ved 6-10. bladfæste. Stængelledene mest under 3 x bladernes længde. Midtpyrenæerne.

ssp. montana (Jordan) Wettst.: Bjærgøjentrøst. Nederste blomst ved 2-6. bladfæste. Stængelledene 2-6 x så lange som bladene. Pyrenæerne.

E. hirtella Jordan Lådden øjentrøst. 5-20cm. Især de øvre støtteblade tætstillet taglagte, ellers rundagtige til ægformede ligesom de mellemste blade. 1000-1920m. VI-IX. N + M.

E. nemorosa (Pers.) Wallr. Kort øjentrøst. 1000-1650m. Sj. i N.

E. stricta D. Wolff Spids øjentrøst. 10-35cm. Kapslen 2,5-3,5 x så lang som bred. Bladene mest glatte. Akset ret åbent. Planten ofte grenet og tit lilla. Nederste blomst ved 7-14(3-18). bladfæste. 400-2000m. N.

E. pectinata Ten. Kamøjentrøst. 5-35cm. Kapslen 3-5 x så lang som bred. Akset tæt, støttebladene tit taglagte. U- eller lidet grenet. Nederste blomst ved 5-8(4-9). bladfæste. 300-1800m. N.

E. alpina Lam. Alpeøjentrøst. 5-20cm. Støttebladene tit rudeformede, større end stængelbladene. Kronens underlæbe tydeligt større end overlæben. Nederste blomst mest ved 5-8. bladfæste. VI-IX. 1100-2400m. N.

E. minima Jacq. Liden øjentrøst. 2-12(20)cm. Kronen 4-6mm lang langs ryggen. Ofte ugrenet. Støttebladernes øvre tænder ofte indadkrummede. Ingen udadrettede bladtænder. VII-IX. 3 underarter:

ssp. minima: Støttebladene med 3-4(5) par korte tænder uden stak. Kronen ofte gul. 1600-2700m. N.

ssp. sicardii (Sennen) Bolos & Vigo: Støttebladernes tænder med stak. Kronen ofte hvid eller lilla. Planten spinkel, 2-12cm, ofte ugrenet. Støttebladene med 2-3 par tænder. 1600-2700m. N.

ssp. masclansii Bolos & Vigo: Som foregående, men kraftigere, 5-15(20)cm og ofte grenet. 1300-1500m. Ø.

E. micrantha Rchb. Lyngøjentrøst. -25cm. Mest med 2-7 par tynde, oprettede grene. Nederste blomst ved 6-14(4-16). bladfæste. Kronen 4,5-6,5mm. Nedre støtteblade æg- til rudeformede. Lyngheder. N.

- E. willkommii Freyn -8cm. Med 0-2 par oprette grene. De øvre støttebladets tænder mest brodspidsede. Kronen 4,5-5,5mm, gullig med lillaagtig overlæbe. 1900-3000m. S: Sierra Nevada (eneste art her).

E. salisburgensis Funck Brun øjentrøst. 5-20cm. Bladene aflangt lancetformede, over 2 x så lange som brede (uden tænderne), disse 1-2mm og meget spidse, 2-3(1-4) par; ofte meget lilla. 350-2300m. VII-X. N.

Odontites. Rødtop og Gulddtop. Enårige.

1. Kronen rød	2.
" gul	5.
2. Kronen glat	3.
" håret	4.
3. Stængel og blade m.m. udstående kirtelhårede	granatensis
" " " tiltrykt, ukirtlet dunede	purpurea
4. Bladene linjeformede og helrandede	kaliformis
" lancetformede og takkede	verna
5. Bladene 4-10mm brede, lancetformede, oftest tandede	lanceolata
" 1-4mm " , helrandede (sj. med 1-2 par tænder)	6.
6. Kronen 17-25mm. Planten kirteldunet	longiflora
" 5-12mm	7.
7. Stænglen i hvert fald delvist udstående kirtelhåret	viscosa
" tiltrykt eller kruset, ukirtlet dunet	8.
8. Kronen 9-12mm, glat. Bægeret 6-10mm	tenuifolia
" 5-8mm, m.m. dunet. Bægeret 3-4mm	lutea

Odontites tenuifolia (Pers.) G. Don f. Tyndbladet gulddtop. 10-40cm. Tæt tiltrykt dunet. Bladene indtil 10x1,5mm, få. Aksene ca. 2cm, meget tætte. Støttebladene linjeformede, kortere end bægeret. VII-IX.

O. longiflora (Vahl) Webb Langblomstret gulddtop. 12-30cm. Bægertænderne linjeformede. Akset løst og fåblomstret, ofte mellembudt. Kronen mest hvidgul. Støvdragerne indesluttende. 0-1400m. VII-X. S + Ø + N.

O. viscosa (L.) Clairv. Klæbrig gulddtop. 20-60cm. Kronen 5-6mm med m.m. indesluttende støvdragere. Planten friskgrøn med udstående grene. Bladene 10-40x1-3mm, med 0-2 par tænder. VIII-IX. 2 underarter:

ssp. viscosa: Bægeret med tydelige kirtelhår. Stængel og blade kirtlede. Støttebladene 5-7mm.

ssp. hispanica (Boiss. & Reuter) Rothm.: Bægeret næsten uden store kirtelhår. Stængel og øvre blade ikke eller lidet kirtlede. Støttebladene 3-6 mm. 200-1300m.

O. granatensis Boiss. Sevenbomsrødtop. 8-20cm. Grenene bugtede, opstigende. Bladene 10-25mm, linje-lancetformede, helrandede. Klasen ret åben, indtil 3cm, med 4-9 mat rødlig blomster på 6-7mm. VII-IX. N: Cordillera Cantabrica; S: Sierra Nevada.

O. purpurea (Desf.) G. Don f. Tofarvet rødtop. Nær foregående, indtil 40cm med få korte grene. Støvknapperne glatte (hårede i spidsen hos gr.). S.

O. lutea (L.) Clairv. Dunet gulddtop. 10-50cm. Mere mørkegrøn, ofte med rødligt skær, med m.m. udstående grene. Bægeret glat eller svagt dunet. Kronens læber gabende, støvdragerne udragende. 0-1200m. VIII-X. N + NØ.

O. lanceolata (Gaudin) Rchb. Bredbladet gulddtop. 10-40cm. Kirteldunet. Støttebladene meget længere end blomsterne. Grenvinklerne spidse. Planten ret stærkt bebladet. Kronen 8-9mm. 600-1750m. VIII-X. Midtpyren.

O. kaliformis (Pourret) Pau Smalbladet rødtop. 20-40cm. Tæt, gråligt dunet. Kronen 5-6mm, med tydeligt afskåret overlæbe. VIII-X. Sj. i Ø+S.

Odontites verna (Bell.) Dumort. Rødtop. 2 underarter:

ssp. verna: Tidlig rødtop. Støttebladene tydeligt længere end blomsterne. Bladene bredest nær grunden. VI-VII.

ssp. serotina (Dumort.) Corb.: Høstrødtop. Støttebladene næppe længere end blomsterne. Bladgrunden let tilsmalnet. VIII-X.

Bartsia alpina L. Sorttop. 10-30cm. Noget skjalleragtig, ugrenet plante med sortlilla blomster og mørke- til sortgrønne blade. Planten kirtelhåret. Bladene ægformede. Kronen 15-20mm. Bægertænderne butte. 1600-2500m. VI-VIII. Mest i Pyrenæerne.

B. spicata Ramond Kalksorttop. Som foregående, men stænglen noget gernet. Mellemste og øvre støtteblade linje-lancetformede og helrandede, ej længere end bægeret, dette spidstandet. Midtpyrenæerne. Cord. Cantabrica.

Parentucellia viscosa (L.) Caruel Engguldtop. 10-50cm. Kirteldunet enårig. Bladene som Skjallers. Kronen 15-25mm, gul og rødtopagtig. Klasen alsidig. 0-800m. V-IX.

P. latifolia (L.) Caruel Stenrødtop. 3-25cm. Minder mest om en Rødtop, men klasen alsidig og bladene omvendt ægformede med 2-4 par ret dybe tænder. Kronen 9-11mm, teglstensrød. 0-1125m. III-VI.

Bellardia trixago (L.) All. Rosenmund. 5-50cm. Kirteldunet enårig. Vækst og blade som hos Skjaller. Kronen 20-25mm, hvid med lys rødlig overløbe. 0-1000m. IV-VII.

Pedicularis. Troidurt.

1. Kronen gul	2.
" rød	5.
2. Kronens overløbe med et langt næb. Bægertænderne tandede ..	tuberosa
" " uden eller med et kort næb	3.
3. Bægertænderne rundtakkede. Bægeret låddent	schizocalyx
" " helrandede. " håret på ribber og/eller rand	4.
4. Kronens overløbe ender i 2 tænder. Bladene dunede	comosa
" " but. Bladoversiden glat, mørkegrøn	foliosa
5. Kronens overløbe ender i et langt næb på over 2mm	6.
" " uden eller med et kort næb	8.
6. Alle blomsterstilke over 1/2 x bægeret	keneri
Blomsterne meget kortstilkede	7.
7. Bægre og støtteblade m.m. glatte	pyrenaica
" " " hårede	mixta
8. Stængelbladene i kranse på 3-4. Overløben but	verticillata
" " spredte. Overløben ender i 2 tænder	9.
9. Bægertænderne hele og lavt trekantede	asparagoides
" " delte	10.
10. Bægeret tolåbet. Kronens overløbe med en tand før spidsen	palustris
" " ej tolåbet. Overløben helrandet før spidsen	silvatica

Pedicularis foliosa L. Bladet troidurt. 15-50cm. Nedre blade 10-20cm, 2 (3) x delte. Støttebladene længere end blomsterne, disse 20-25mm med lådden overløbe. Bægerets ribber og rand hårede. 1500-2100m. VI-VIII. N.

Pedicularis verticillata L. Kranstrolldurt. 5-30cm. Stænglen svagt fir-kantet med 4 hårstriber. Støttebladene ofte lilla. Bægeret med korte, helrandede tænder. Kronen 12-18mm, glat. VI-IX. N + Sierra Nevada.

P. palustris L. Engtrolldurt. 1500-2000m. Sj. i N.

P. silvatica L. Mosetrolldurt. 2 underarter:

ssp. silvatica: Bægeret glat. N + M.

ssp. lusitanica (Hoffm. & Link) Cout.: Bægeret håret på kanterne. SV.

P. comosa L. Dusktrolldurt. 20-50cm. Bægeret hindeagtigt, mørkåret og med stivhårede kanter. Bladene 5-25x5-8cm. Akset kun med blade forneden. Kronen 22-25mm, med glat overlæbe. 1500-2500m. VI-VIII. N + M + S. Nevada.

P. asparagoides Lapeyr. Buttandet trolldurt. 20-50cm. Bægeret hindeagtigt med m.m. glatte kanter. Klasen løs, kun med blade forneden. Kronen 22-25mm, med glat underlæbe. VI-VIII. ?

● P. schizocalyx (Lange) Steininger Nær foregående, men akset tæt, forlænget i frugt. Bægeret låddent med rundtakke tænder. Kronen gul med randhåret underlæbe. V (f.eks. Navarredonda i Sierra de Guadarrama).

P. tuberosa L. Knoldtrolldurt. 10-25cm. Stænglen med 2 hårstriber, m.m. lådden forneden. Bægeret dunet til låddent. Kronen 16-20mm. Bladstilken uldhåret. Bægerrøret netåret. VI-VIII. M.sj. i Pyrenæerne.

P. kernerii D.Torre Tveskægget trolldurt. 5-15cm. Stænglerne liggende til opstigende. Planten glat eller svagt håret, stænglen dog med 2 hårstriber. Klasen fåblomstret. Kronen 12-20mm. VII-VIII. Midtpyrenæerne.

P. pyrenaica Gay Pyrenæisk trolldurt. 10-25cm. Stænglen med 2 hårstriber. Bladene glatte, højst stilken håret. Akset kort og hovedformet. Kronen indtil 20mm. 1600-2940m. VI-VIII. Pyrenæerne.

P. mixta Gren. Spansk trolldurt. Nær foregående, men akset løsere og længere. Kronen indtil 18mm. 1500-2400m. VI-VIII. Pyrenæerne + Kantabrien.

Rhinanthus minor L. Liden skjaller. Tænderne på kronens overlæbe under 1mm lange. Bægeret glat, højst randhåret. 400-2100m. V-VIII.

R. mediterraneus (Sterneck) Adam. Sydlig skjaller. Tænderne på kronens overlæbe over 1mm lange. Bægeret kort dunet på hele overfladen. Kronens svælg lukket. Stænglen sortstribet. 300-2000m. V-VIII.

Lathraea squamaria L. Skælrod. 60-1300m. III-V. Mest Vestpyrenæerne.

L. clandestina L. Lav skælrod. 5-8cm. Grenet underjordisk stængel. De enkelte blomsterstande med 4-8 lyslilla blomster på 4-5cm i jordhøjde. På Pil, Poppel og Æl langs floder. 350-1400m. III-V. N.

LOBULARIACEAE

Globularia. Kugleblomst. Små, lyseblå blomster i mest 1-2cm brede hoveder med svøblade under sig.

1. Med forveddede, krybende eller oprette grene	2.
Flerårige urter, højst med forveddet grund	4.

2. Busk med oprette grene alypum
Krybende og ofte rodslående grene 3.
3. Bladene 10-30x3-8mm, ofte udrandede cordifolia
" 10-20x1-3mm, spidse repens
4. Stænglen med 0-3 små blade 5.
" " mange småblade 6.
5. Ingen udløbere. Bladene 6-12cm nudicaulis
Med udløbere på 1-5cm. Bladene 4-7cm gracilis
6. Grundbladenes overside med tydelige sideribber punctata
" " uden " " 7.
7. Grundbladene med 2-flere par lange, tornagtige tænder spinosa
" mest spidse eller tretandede 8.
8. Bladene omvendt ægformede, randen bølget-rundtakket valentina
" lancetformede til elliptiske, tretandede vulgaris

Globularia punctata Lapeyr. Almindelig kugleblomst. 10-30cm. Grundbladene omvendt ægformede til spatelformede, afrundede til svagt udrandede. 100-1540m. VI-VIII. Bi Cu Hu

G. vulgaris L. Tandet kugleblomst. 4-20cm. Bladstilken ofte længere end pladen. Hovedet ca. 2,5cm bredt. Svøbbladene lancetformede og tilspidsede. 250-1650m. III-IX. Ret udbredt.

G. valentina Willk. 20-30cm. Bladene spidse eller kort tilspidsede. Svøbbladene ægformede med lang, påsat spids. IV-VI. NØ.

G. spinosa L. Tornet kugleblomst. -15cm. Grundbladene indtil 4x1,5cm, med kalkudskillelser som modne. 5-8 stængelblade. 700-2250m. V-VI. Ab Al Gr J Ma.

G. alypum L. Buskkugleblomst. 30-60cm. Unge kviste og blade med kalkudskillelser. Bladene 1-3cm x 2-8mm, i knipper på kortskud, spredte på langskuddene. Hovederne 1-3cm brede. 25-900m. II-V. Mest mod syd.

G. cordifolia L. Lav kugleblomst. 3-12cm. Svøbbladene æg-lancet- til ægformede, tilspidsede. Bladpladen omvendt ægformet til rund, brat tilsmalnet i stilken, 1-3-strengt. 300-2000m. V-VII. Hu Na.

G. repens Lam. Smalbladet kugleblomst. 1-3cm. Svøbbladene lancetformede, kort tilspidsede. Bladpladen lancet- til omvendt lancetformet, jævnt tilsmalnet i stilken. 300-2750m. V-VI. N.

G. nudicaulis L. Langbladet kugleblomst. 10-30cm. Stænglen furet-kantet, højst med små skælblade på 4-7mm. Grundbladene m.m. oprette, tynde, 1-strengede. Hovederne 1,5-3cm brede. 1300-2250m. VI-VIII. N.

G. gracilis Rouy & Richter (*G. fuxeensis*) Spinkel kugleblomst. Nær foregående, men mindre. Kurvene ofte under 1,5cm brede. 1100-2100m. VI-VIII. N

ACANTHACEAE

Acanthus mollis L. Blød bjærnetidsel. 30-100cm. Staude med 20-60cm lange, lappet-fligede grundblade, et tæt aks på 9-40cm med 4-5cm store, hvide og rødårede maskeblomster uden overløbe, og med 4cm store, ægformede, tornede støtteblade. 0-700m. IV-VIII. Dyrket og forvildet.

PEDLIACEAE

Sesamum indicum L. Sesamplante. 30-60cm. Opret, dunet enårig. Bladene modsatte, ægformede, de øvre spredte og smallere. 3cm lange, fingerbølsagtige blomster i bladhjørnerne med en noget udtrukken tunge forneden, af hvid farve. Dyrket.

GESNERIACEAE

Ramonda myconi (L.) Rchb. 8-20cm. Alle blade i roset, bredt ægformede, 2-6x1-5cm, hvidhårede ovenpå, rusthårede nedenunder, tandede og stilkede. Skafterne kirteldunede med 1-6, 3-4cm brede, mørklilla blomster med gul midte, næsten regelmæssige. 500-2000m. V-VIII. Midtpyrenæerne.

OROBANCHACEAE

Cistanche phelypaea (L.) Cout. Kvellerkvæler. 20-100cm. Glat og stærkt gul snylteplante. Kronen m.m. regelmæssig og 5-lappet, 3-5cm, let krummet og smalt tragtformet. 0-600m. IV-V. Ab Al Gr J Po.

Orobanche. Gyvelkvæler.

1. Bægeret på hver side nær grunden med et forblad. Kronen m.m. lilla 2.
" uden forblade 8.
2. Støvknapperne hårede 3.
" glatte, eller højst med enkelte hår ved grunden 5.
3. Kronen 25-38mm. Stænglen ugrenet arenaria
" 16-22mm. " tit grenet 4.
4. Klasen forneden med stilkede blomster. Kronens underlæbe butlappet
lavandulacea
Klasen forneden med 0-få stilkede blomster. Kronens underlæbe
m.m. spidslappet schultzii
5. Planten tæt uldhåret, især på stængel, støtteblade og bægre tunetana
" fintdunet eller kirtelhåret 6.
6. Stænglen fintdunet. Kronen 21-25mm med lange, hvide hår på
begge læber purpurea
Stænglen kirtelhåret. Kronen 10-22mm, uden lange, hvide hår
på læberne 7.
7. Stænglen forholdsvis tyk: 12-15cm x 5-7mm. Kronen forholdsvis
smal: 14-16x2-3mm rosmarina
Stænglen forholdsvis tyndere. Kronen forholdsvis tykkere ramosa
8. Kronen skinnende rød eller kastanjebrun indvendigt 9.
" ikke skinnende rød eller kastanjebrun indvendigt 11.
9. Kronen 13-14mm. Støvfanget kastanjerødt sanguinea
" 18-26mm. " gult 10.
10. Kronen m.m. gul udvendigt, skinnende rød indvendigt gracilis
" kastanjerød udvendigt, kastanjebrun indvendigt foetida
11. Underlæben kirtelrandhåret 12.
" ikke kirtelrandhåret 16.
12. Støvfanget kraftigt gult til orangegult 13.
" rødlillat 15.
13. Bladene 20-35mm, uden kirtelhår. Underlæbens midterflig
m.m. spids rapum-genista
Bladene 15-20mm, med kirtelhår. Underlæbens midterflig afrundet 14.

14. Kronen tydeligt rødåret indvendigt, m.m. klokkeformet austrohispanica
 Kronen ikke rødåret indvendigt, rør-klokkeformet laserpitii-sileris
 15. Kronens overlæbe med lyse kirtelhår caryophyllacea
 " " " mørke " alba
 16. Kronen indsnævret på eller over midten 17.
 " ikke indsnævret 18.
 17. Kronen blålilla med hvidlig grund cernua
 " gullig med lillat skær hederae
 18. De 2 bægerblade sammenvoksede neden under kronen 19.
 " " " helt eller næsten frie 20.
 19. Støttebladene kirtelhårede clausonis
 " m.m. glatte latisquama
 20. Kronen rør-klokkeformet til klokkeformet 21.
 " tydeligt rørformet 23.
 21. Støvfanget mørkt rødliglat til kastanjebrunt reticulata
 " lyst 22.
 22. Kronen hvidlig, tit med lilla årer. Støvfanget hvidt til lyserødt crenata
 Kronen brunrosa. Støvfanget gult haenseleri
 23. Støvtrådene hårede foroven. Støvfanget m.m. hvidt ballotae
 " glatte " " farvet 24.
 24. Bægerbladene delte i 2 m.m. ens tænder. Kronen gul med
 rødlige eller rødlig lilla årer calendulae
 Bægerbladene hele eller med 2 uens tænder 25.
 25. Akset spinkelt og løstblomstret. Kronen 12-18mm minor
 " tæt. Kronen 15-25mm 26.
 26. Kronen med et knæk nær grunden, mest lilla amethystea
 " jævnt bøjet eller med et knæk foroven 27.
 27. Bægertænderne ikke trådformede amethystea
 " trådformede loricata

Orobanche ramosa L. Grenet gyvelkvæler. 5-30cm. Stænglen ofte grenet, 2-6mm tyk. Bladene 3-8x2-4mm. Støttebladene 5-10mm. Kronen lidt indsnævret midtpå. III-VIII. 0-900m. 3 underarter:

ssp. ramosa: Bægeret 4-5mm med trekantede tænder, ca. 2 x så lange som brede. Stænglen ofte grenet. Kronen 9-14mm. Ikke i NV.

ssp. nana (Reuter) Cout.: Bægeret 4-7mm, tænderne med trådformet vedhæng. Stænglen mest ugrenet. Kronen 10-15mm. Spredt, dog ikke i NV.

ssp. mutelii (F.W.Schultz) Cout.: Bægeret 6-9mm, tænderne med trådformet vedhæng. Stænglen mest grenet. Kronen (14)16-20mm. Spredt, ikke i NV.

O. lavandulacea Rchb. Lavendelblå gyvelkvæler. 25-45cm. Blomsterne m.m. vandret udstående. Støvfanget hvidt. Klasen tæt, mangeblomstret, m.m. spids foroven, (12)19-47cm. På Psoralea bituminosa. V-VI. 400-600m. J.

O. rosmarina Beck Rosmaringgyvelkvæler. Mest ugrenet. Bladene ca. 10x3mm. Støttebladene ca. 12mm. Kronen mørkeblå, ofte snævrest over midten, kun svagt udvidet herover. På Rosmarin. V-VI. CR.

O. schultzii Mutel Rank gyvelkvæler. 10-30cm. Bladene 10-18x3-5mm. Støt-

tebladene 10-15mm. Bægeret 8-12mm, tænderne længere end røret. På Ærte- og Skærmbloster. 100-2000m. IV-VII. Al Gu Hu J M Ma.

Orobanche tunetana Beck 8-23m. Bladene næsten glatte forneden. Kronen buekrummet udstående, lidt indsnævret midtpå, tæt kirtelhåret. På forskellige urter. 5-1000m. III-V. Al.

O. arenaria Borkh. Sandgyvelkvæler. 15-60cm. Støttebladene 15-25mm. Bægeret 15-20mm, tænderne ofte kortere end røret. Støvtrådene udgår 6-7mm fra grunden. På Markbynke. 5-1600m. V-VII. Spredt over det meste.

O. purpurea Jacq. Røllikegyvelkvæler. 15-60cm. Stænglen 4-6mm tyk. Bladene 10-15mm. Kronen 21-25mm, mørkåret mod spidsen; noget kantet og ikke særligt udvidet udad. Især på Røllike. 0-2000m. VI-VII. Mest i M + Ø.

O. cernua Loefl. Krumkronet gyvelkvæler. 20-40cm. Kronen 12-15(18)mm, opblæst og hvidligt hindeagtig forneden, stærkt krum og svagt dunet. Stænglen 5-8mm tyk. Mest på Bynke, Solsikke. IV-VII. M + Ø + S.

O. crenata Forsskål Bønnegyvelkvæler. 20-40cm. Kronen 20-30mm, ret glat, med store, rundagtige, bredt udstående lapper. På dyrkede Ærtebloster. 5-1000m. III-VII. S + MS.

O. alba Stephan Timiangyvelkvæler. Kronen hvidlig og rødåret eller mere rød i det. Bægerbladene ofte udelte. Griflen stærkt mørkkirtlet. På Timian m.m.? 900-2300m. V-IX. Spredt.

O. reticulata Wallr. Tidselgyvelkvæler. 30-80cm. Ligner alba, men støvtrådene m.m. glatte forneden (tæthårede hos alba). 1600m. VI-VIII. Hu

O. haenseleri Reuter Nyserodsgyvelkvæler. 25-65cm. Kronen 22-28mm, med udstående lapper på underlæben, krum. På Helleborus foetidus. 800-2000m. V-VII. Al Gr Hu J Ma

O. amethystea Thuill. Ametystgyvelkvæler. 20-40cm. 0-1250m. V-VI. 2ssp.: ssp. amethystea: Bægertænderne m.m. trådformede. Kronen lilla, bøjet nær grunden, ellers ret. Overlæben tydeligt tvelappet.

ssp. castellana (Reuter) Rouy: Fingerbølsgyvelkvæler. Bægertænderne ikke trådformede. Kronen m.m. jævnt bøjet, lyserød-kastanjebrun; ov læben helrandet til tvelappet. På Fingerbøl. Cc J Lo M So Za.

O. calendulae Pomel Morgenfruegyvelkvæler. 15-40cm. Akset tæt foroven, løst forneden. Kronen 15-18mm, krum. Støvfanget mest rødlillat, ellers orangegult. På Kurvbloster. 0-1050m. IV-VI. Gr J Ma

O. loricata Rchb. (O. artemisiae-campestris) Bittermælksgyvelkvæler. 10-30cm. Kronen 16-20mm, hvid eller bleggul, med lilla årer og anstrøg. På Bynke, Bittermælk og andre Kurvbloster. 0-1100m. IV-VII. Spredt.

O. minor Sm. Kløvergyvelkvæler. 10-45cm. Kronen bleggul, ofte med lillat skær eller lilla årer. Støvfanget mest rødlillat. Overlæbens lapper ofte lige fremadrettede. På Ærtebloster. 0-1100m. IV-VII. Udbredt.

O. ballotae Pujadas Tandbægeryvelkvæler. 35-55cm. Bægerbladene hele eller med uens lapper, 5-9mm. **Kronen 10-14mm**, lidt opblæst forneden og

hjælmformet foroven, hvidlig. På *Ballota hirsuta*. IV-V. Al Gr J Ma.

Orobanche clausonis Pomel Krapgyvelkvælet. 15-40cm. Kronen 15-19mm, gul og kirtelhåret. Bægerbladene 7-9mm, med m.m. ens tænder. Støvfanget rødligt eller lyserødt. På *Rubiaceer*. IV-V. Gr Ma.

O. hederæe Duby Vedbendgyvelkvæler. 15-30cm. Kronen 10-22mm, ret glat, indsnøret midtpå. Støvdragerne m.m. glatte, udgår 1-3mm fra grunden. Støvfanget gult. På Vedbend. 0-1200m. IV-IX. Udbredt.

O. latisquama (F.W.Schultz) Batt. Glat gyvelkvæler. 20-40cm. Planten m.m. glat. Stænglen ofte mørkt rødlig. Kronen 25-40mm, smalt tragtformet, noget hjælmformet krummet fortil. Støvfanget hvidligt. III-VI. Ø+S.

O. caryophyllacea Sm. Snerregyvelkvæler. 20-50cm. Kronen 22-30mm, med nellikeduft, mest gulligt til rødligt brun, rigt kirtelhåret. På *Rubiaceer*. 1400-1900m. VII-VIII. M + N + Ø.

O. laserpitii-sileris Reuter Foldfrøsgyvelkvæler. 35-55cm. Støttebladene 20-25mm. Kronen mest 24-28mm, bleggul med kastanjerøde årer udvendigt og kirtelhår med rødlig grund og gul spids. Bægetænderne ens. VII. Hu.

O. rapum-genistæe Thuill. Høj gyvelkvæler. 30-60cm. Kronen 20-23mm, bleggul til rødlig. Overlæben næsten hel og fremadrettet. Stængelgrunden stærkt fortykket. På Gyvel og Visse. 200-2400m. IV-VII. Spredt.

O. austrohispanica M.J.Y.Foley Tornbladsgyvelkvæler. 20-30cm. Stænglen gulligrød. Kronen 18-25mm, noget klokkeformet, kirtlet, kølet foroven, gullig til lysebrun. På *Ulex*. 0-1700m. IV-V. Al Gr Ma.

O. gracilis Sm. Visseggyvelkvæler. 20-50cm. Kronen 18-26mm, gullig med røde årer og rand, vellugtende. Underlæben randhåret, overlæben fremadrettet. På Ærteblomster. 0-2000m. IV-VII. Spredt.

O. foetida Poiret Stinkende gyvelkvæler. 30-60cm. Kronen 20-25mm, med stinkende lugt. Underlæben ikke randhåret. Akset ofte tæt og mangeblomstret. På Ærteblomster. 0-1200m. IV-VI. Spredt.

O. sanguinea C.Presl (*O. crinita*) Blodrød gyvelkvæler. 15-40cm. Kronen m.m. glat, mørkerød med gul grund, skinnende rød indvendigt, ofte ret krummet. På *Lotus* og *Medicago*. IV-V. Ma Gr.

LENTIBULARIACEAE

Pinguicula. Vibefedt.

1. Kronens overlæbe og underlæbe lige lange	lusitanica	
" " meget kortere end underlæben		2.
2. Kronen hvid med gule pletter	alpina	
" lilla, blå eller lyserød		3.
3. Kronen 9-16mm. Sporen 2,5-5(6)mm, under 1/2 x resten af kronen ...		4.
" 12-26mm. " (6)7-18mm, tit over 1/2 x resten af kronen		5.
4. Bladene tydeligt længere end brede. Nordlig	vulgaris	
" lidt længere end brede. Gr	nevadensis	
5. Bladranden indrullet. Vårbladene tiltrykte jorden		6.
" m.m. omrullet og bølget. Vårbladene m.m. oprette		7.

6. Kronens svælg mørklillat. Kronen mest 13-17mm dertosensis
 " " hvidt. Kronen mest 16-25mm grandiflora
7. Sommerbladene elliptiske til omvendt ægformede, randen let bølget
 mundi
- Sommerbladene linje- til lancetformede, stærkt bølgede 8.
8. Øvre bægertænder m.m. ægformede. Vårbladene spidse vallisneriifolia
 " " m.m. aflange. Vårbladene butte longifolia

Pinguicula vulgaris L. Almindelig vibefedt. VI-VII. N + M. Universales.

- P. nevadensis (Lindb.) Casper Kortbladet vibefedt. Bladene tiltrykte jorden, gulgrønne, med indrullet rand, 1,5-4,5x0,7-2,5cm. Kronen lyslilla med lillat svælg. 2000-3100m. VII-VIII. Gr: Sierra Nevada.

P. grandiflora Lam. Storblomstret vibefedt. 6-18cm. Bladene 3-6x1,5-3cm. Sporen mest 10-16mm. Kronen lilla. Bægerets underlæbe indtil 1/3 delt. 500-2300m. III-VIII. N + østlige Sierra Nevada (Al) og Penyalara (Madrid)

P. dertosensis (Canyig.) Mateo & Crespo 5-13cm. Bladene 3-7x1,5-2,5cm. Sporen mest 7-12mm. Kronen mest lilla. Bægerets underlæbe indtil 1/2 delt. 600-1700m. IV-VI. Gr (S. de Tejada) J (S. de Cazorla) Te (Puerto de Beceite).

P. longifolia Ramond Smalbladet vibefedt. 6-16cm. Vårbladene 3-6,5 x 1,5-2,5cm under blomstringen; sommerbladene 7-17x1,2-2,5cm i frugt. Kronen 18-27mm, lilla. Sporen 10-16mm. 900-2000m. V-VII. Hu.

- P. vallisneriifolia Webb Kruset vibefedt. 7-15cm. Vårbladene 2,5-7x1-2 cm; sommerbladene 10-25x0,7-2,5cm. Kronen 15-22mm, lyslilla til lyserød, sporen 11-18mm. 600-1700m. V-VI. Ab (Rio Tus) J (S. de Cazorla & Segura) Gr (S. de Cázulas).

- P. mundi Blanca & al. 5-12cm. Vårbladene 3-6x1,5-2,5cm; sommerbladene 6-11x1,5-3cm. Kronen 14-21mm, lilla, sporen 9-14mm. 900-1600m. VI-VII. Ab (S. de Alcaraz, Calar del Mundo) Cu (Serr. da Cuenca) Gu (SØ-hjørnet).

P. alpina L. Fjældvibefedt. 5-8 lyst gulgrønne, tiltrykte blade på 1,5-3 x 0,5-1cm. Kronen 7-11mm. Sporen 2-3mm. 1800-2700m. VII-VIII. Hu Na.

P. lusitanica L. Bleg vibefedt. 4-15cm. Bladene grågrønne, tiltrykte jorden, stærkt indrullede, 1-3cm x 3-9mm. Kronen 5-9mm, bleglilla til lyserød. Sporen 2,5-4,5mm. 10-1200m. IV-VIII. V.

Utricularia. Blærerod.

1. Bladfligene uden børster. Sporen ca. så lang som bred minor
 " med " " længere end bred 2.

2. Underlæben med stærkt nedadrettet rand. Sporen kirtlet fortil
 vulgaris
 Underlæben næsten flad. Sporen kirtlet fortil og bagtil australis

Utricularia minor L. Liden blærerod. Nordlige halvdel.

U. vulgaris L. Almindelig blærerod. Le S.

U. australis R.Br. Slank blærerod. 0-2000m. VI-IX. Udbredt.

RUBIACEAE

1. Bladene modsatte med små fodflige. Dværgbusk *Putoria*
 " i kranse på 4 eller flere 2.
2. Blomsterne i tætte aks med taglagte støtteblade *Crucianella*
 " ikke i aks 3.
3. Blå blomster i hoveder med m.m. sammenvoksede svøbblade *Sherardia*
 Blomsterne ikke i hoveder, uden " 4.
4. De fleste blomster dækkede af hvide, hindeagtige, foldede
 forblade. Enårig *Callipeltis*
 Blomsterne frie 5.
5. Kronen 5-tallig. Frugten en sort stenfrugt *Rubia*
 " 4-tallig. " tør 6.
6. Gule blomster i korte kvaste over de 4 blade *Cruciata*
 Anderledes 7.
7. Frugtstilken med en tornformet udvækst. Små enårige *Valantia*
 " uden udvækst 8.
8. Kronrøret højst så langt som kronfligene *Galium*
 " længere end kronfligene 9.
9. Blomsterne i kvaste eller endestillede hoveder *Asperula*
 " siddende og kransstillede *Galium*

Putoria calabrica (L.f.) Pers. Stinkkælderhals. 30-80cm. Stærktgrenet med indtil 1m brede puder. Bladene 1-2cm x 3mm, akselbladene 1mm. Lyserøde blomster i små, endestillede kvaste med 10-12mm lange kronrør. V-IX.

Sherardia arvensis L. Blåstjerne. 0-1600m. Alm.

Crucianella. Korsaks. Små, gullige, langrørede kroner, der rager lidt frem mellem aksenes tæt taglagte støtteblade.

1. Flerårig med forveddet grund. Bladene i kranse på 4 *maritima*
 Enårige. I det mindste de øvre blade i kranse på 6-8 2.
2. Støttebladene linje-sylformede, 5-7x0,5-1mm. 5 kronflige *patula*
 " lancetformede, 5-9x1,5-3mm. 4 kronflige 3.
3. Akset 6-15cm x 2-4mm. Støttebladene sammenvoksede forneden *latifolia*
 " 2-8cm x 4-6mm. " frie *angustifolia*

Crucianella maritima L. Strandkorsaks. 10-50cm. Liggende. Bladene æg-lancetformede, hvidkantede, let tornspidsede, læderagtige, 4-10x2-4mm. Aksene 3-5x1cm. Kronerne 10-14mm. Sandstrand. IV-IX. Sydkysten.

C. patula L. Sylkorsaks. 5-20cm. Akset 1-2cm x 8-10mm, ikke tæt. Planten opret, stiv, udspærret. Bladene 5-7x0,5-1mm. IV-VI.

C. angustifolia L. Smalbladet korsaks. 5-20cm. Bladene 5-15x0,5-1mm. Støttebladene ligner forbladene. Akset firkantet. V-IX. Alm.

C. latifolia L. Bredbladet korsaks. 20-40cm. Bladene 10-30x2-4mm. Forbladene meget smallere end støttebladene. Akset trindt. V-VI. S + SØ.

Asperula. Mysike.

1. Bladene i kranse på 6-8		2.
" " " " 4		4.
2. Blå blomster i et hovede med randhårede svøbblade		arvensis
Blomsterne ikke blå		3.
3. Mest over 12 stængelled. Stænglen kraftig		hirsuta
" under 12 " " spinkel		hirta
4. Bladene (3,5)4-25mm brede. Hvide til bleggule blomster		5.
" 0,3-2mm brede		6.
5. Blomsterne i kvaste. Bladene mest 10-25x4-10mm		laevigata
" i hoveder. " 30-60x10-25mm		taurina
6. Kronrøret 2,5-4mm, rørformet, brat udvidet øverst. Kronen 4-8mm		aristata
Kronrøret 1,5-2,5mm, nærmest tragtformet. Kronen 2,5-4(5)mm		7.
7. Grundbladene æg- til omvendt ægformede, tætstillede		pyrenaica
" m.m. lancetformede, sjældent tætstillede		8.
8. Kronfligene ofte tydeligt kortere end røret, med tydeligt vedhæng		cynanchica
Kronfligene ofte ca. = kronrøret, med utydeligt vedhæng		occidentalis

Asperula aristata L.f. ssp. scabra (Presl) Nyman Brodmysike. 10-60cm. Kvastene aksformede. Mellemste stængelled (2)3-4 x bladene. Bladranden lidet omrullet. 0-1775m.

A. pyrenaica L. Pyrenæisk mysike. 3-20(30)cm. M.m. tætтуet. Mellemste stængelled 1-2(3) x bladene, disse 8-16x0,3-1,3mm. 1200-2000m. Pyren.

A. occidentalis Rouy Strandmysike. 3-16cm. Løsttuget, udstrakt-opstigen-
de. Bladene 3-20x1-2mm, grønne, m.m. kødede. Toppen æg-halvskærmformet.
Blomsterne lyserøde, m.m. i nøgler. Sandstrand. N.

A. cynanchica L. Bakkemysike. Bladene 20-35(15-40)x0,8-1,5mm. Mest 10-50
cm høj. Kronen bleglilla til hvidlig, stilkene 0-1mm. 0-1775m. IV-VII.

A. hirsuta Desf. Håret mysike. 15-50cm. Bladene 12-20x0,8-1mm, hårede
nedenunder, mest m.m. glatte ovenpå. Blomsterne i langstilkede hoveder.
Kronen brunligrød til blegrød, 7-10mm. S.

A. hirta Ramond Kurvmysike. 8-12cm. Bladene 9-15x1-2mm, udstående håre-
de på kant og midterribbe. Blomsterne i hoveder. Kronen lyserød til hvid-
lig, 5-7,5mm. 2000-2600m. VII-VIII. N.

A. taurina L. Treribbet mysike. 20-40cm. Stængler og blade m.m. udståen-
de hårede. Bladene 3-ribbede. Blomsterne omgivne af støtteblade. Kronen
8,5-14mm. hvid til bleggul.

A. laevigata L. Skovmysike. 30-70cm. Bladene tydeligt netårede og lyse-
re nedenunder, 1-årede. Blomsterstilkene 0,5-2mm. Blomsterne 1,3-2mm.
Kvastene ende- og sidestillede. V-VII. SØ.

A. arvensis L. Blåmærke. Minder noget om en Blåstjerne, men blomsterne
mørkere blå, i hoveder, omgivne af 10-20 langt randhårede svøbblade. Kro-
nen 4-6mm. 5-30cm høj. 0-1900m. IV-VII. Udbredt.

Galium. Snerre.

1. Enårig	2.
Flerårig	12.
2. Bladranden med tilbagerettede småtorne	3.
" " fremadrettede	5.
3. Frugtstilken nedbøjet. Bladoversiden glat	tricornutum
" " skråt opret. Bladoversiden dunet	4.
4. Kronen grøngul, 0,8-1,3mm bred. Frugten 2-3mm	spurium
" " hvid, 1,5-1,7mm bred. Frugten 3-5mm	aparine
5. Frugten 4-6mm, vortet. Bladene 2-5mm brede	verrucosum
" " under 2mm. Bladene smallere	6.
6. Kvastene kortere end bladene	7.
" " længere	9.
7. 3-7 blomster ved hver krans	verticillatum
1-2 " " " "	8.
8. Delfrugterne valseformede, 1,3-1,5mm	murale
" " ægformede, under 1mm	minutulum
9. Støttebladene m.m. længere end delkvastene	setaceum
" " kortere end delkvastene	10.
10. Delkvastene tætte og mangeblomstrede. Stilken 1-1½ x frugten	viscosum
Delkvastene løse og fåblomstrede	11.
11. Kvaststilkene 1-3 x de ret kraftige blomsterstilke	parisiense
" " 3-7 x " trådfine blomsterstilke	divaricatum
12. Halvbusk med hurtigt affaldende blade	ephedroides
Bladene blivende	13.
13. Bladene 3-ribbede, i kranse på 4	14.
" " 1-ribbede	17.
14. Bladene højst 2 x så lange som brede	15.
" " over 2 x " " " "	16.
15. Stænglen 10-20cm høj, glat (sj. fåhåret)	rotundifolium
" " 30-50cm " , tæt udstående håret	scabrum
16. Kronen svagt tragtformet. Bladene mest 8-11mm brede ...	broterianum
" " hjulformet. Bladene mest 3-5mm brede	boreale
17. Delfrugterne kugleformede. Stænglen ofte ru. Bladene butte	18.
" " ægformede	20.
18. Frugtstilkene ikke udspærrede. Bladene m.m. linjeformede ...	debile
" " udspærrede. Bladene omvendt lancetformede	19.
19. Kronen 4-4,5mm bred. Stænglen tydeligt hvidkantet	elongatum
" " 2-3,5mm " " ikke hvidkantet	palustre
20. Frugt og frugtknude m.m. hårede	21.
" " " ikke	28.
21. Blomsterne siddende, m.m. tragtformede	22.
" " stilkede	24.
22. Kronen 4-6,5mm, dybt tragtformet	boissieranum
" " 1,5-3mm, svagt	23.
23. Bladundersiden glat eller finvortet. Kronfligene under 1,3mm	concatenatum
Bladundersiden tæt fintdunet. Kronfligene mindst 1,5mm	baeticum

24. Kronen tragtformet. Frugt og frugtknude med kroghår odoratum
 " hjulformet. " " alm. hår 25.
25. Kronen rødlig. Begge bladsider lige behårede maritimum
 " gul til gulgrøn. Bladundersiden mere behåret end oversiden 26.
26. Bladene 13-30x4-6(8)mm. Kronen grønliggul viridiflorum
 " 1-2(3)mm brede. " gul 27.
27. Bladene med stak. Kronfligene med brod. Frugten tæthåret tunetanum
 " uden " " spidse verum
28. Kronen skål- til tragtformet 29.
 " hjulformet 34.
29. Stænglen ru af småtorne uliginosum
 " jævn 30.
30. 3-10(15)cm høj. Bladene 4-15mm. Tue- til pudeformet 31.
 20-90cm høj. Bladene 10-40mm 32.
31. Blomsterne i korte kvaste, der er lidt længere end bladene cometerhizon
 Blomsterne enlige i bladhjørnerne i de 2-3 øvre kranse pyrenaicum
32. Bladene 10-20x2-6mm pruinsum
 " 0,5-2mm brede 33.
33. Blomsterne i tætte nøgler. Blomsterstanden mellembrudt ... murcicum
 " ikke i " " næppe mellembrudt glaucum
34. Jordstænglen kraftig. Stænglen ofte over 30cm, ofte kraftig
 og opret. Delblomsterstandene aflange til kegleformede 35.
 Jordstænglen tynd, næppe forveddet. Stænglen ofte under 30cm
 svag og opstigende. Delblomsterstandene halvskærmformede 43.
35. Bladene overvejende under 10mm 36.
 " " over 10mm 39.
36. Stænglerne dybt begravede i strandsandet. Gulblomstret .. arenarium
 Anderledes 37.
37. Stænglerne 15-60cm, oprette fruticescens
 " 2,5-6cm, opstigende. Tue- til pudeformet 38.
38. Planten håret erythrorhizon
 " glat pulvinatum
39. Blomsterne m.m. gule 40.
 " hvide 41.
40. Stænglen m.m. firkantet forneden. Kronen hvidgul pomeanicum
 " m.m. trind forneden. Kronen gul verum
41. Bladene 1-2mm brede lucidum
 " 2-7mm " 42.
42. Kronen 2-3mm bred, blomsterstilkene mindst lige så lange .. mollugo
 " 3-5mm " " ofte kortere album
43. Bladene mest under 1,2mm brede 44.
 " " over 1,2mm " 46.
44. Bladene 3,5-5mm caespitosum
 " 5-12(19)mm 45.
45. Bladets brod 0,6-1,1mm. Mellemste stængelled indtil 2 x bladene idubedae
 Bladets brod 0,3-0,6mm. Mellemste stængelled 2-4 x bladene pinetorum
46. Mellemste stængelled mest under 2 x bladlængden 47.
 " " " over 2 x " 48.

47.	Frugten ca. 1,5mm. Bladene ret tykke. Nordlig		marchandii
	" ca. 1,1mm. " tynde. Sydlig		nevadense
48.	Blomsterstilkene mest kortere end kronens bredde		49.
	" " længere " " "		51.
49.	Kronen lyserød. Sydlig		rosellum
	" hvid, højst med et svagt lyserødt skær. Nord og Midt		50.
50.	Stænglen jævnt. Bladene ofte bredet i øvre 1/4		saxatile
	" hvidkantet, ru til håret forneden. Bladene mest		
	linje-lancetformede		rivulare
51.	Stænglen tynd, under 1mm tyk. Planten ikke sort som tør	...	helodes
	" kraftig, over 1mm tyk. Planten svætes som tør		
			asturiocantabricum

Galium rotundifolium L. Rundbladet snerre. Bladene ægformede til rundagtige, 14-18x6-10mm. En endestillet, ret fåblomstret og åben halvskærm. Frugtknuden med kroghår. Kronen 3-4mm bred. 1000-1900m. V-VII. N + M.

G. scabrum L. Egbladet snerre. Bladene bredt ægformede, 20-35x10-16mm. Blomsterstanden lang, ægformet og mangeblomstret. Frugt og frugtknude med kroghår. Bladene dunede. V-VII. V + SØ.

G. broterianum Boiss. & Reuter 35-70cm. Stænglen glat eller spredt langhåret, opstigende, firkantet. Bladene mest 18-30mm, hårede, især på ribber og rand. Blomsterstanden mellembudt og tætblomstret. VIII-X. M.

G. boreale L. Trenervet snerre.

G. ephedroides Willk. Bladløs snerre. 35-50cm. Buskagtig med stive, fir-kantede, opstigende, nedentil stærktgrenede stængler. Bladene 5-10x2-3mm, utydeligt 3-årede. Kronen hvidgul. Al (f.eks. Rio Almanzora mellem Cuevas og Huercal-Overa; Barranco de Caballar ved Almeria). V.

G. odoratum (L.) Scop. Skovmærke. Mest i N.

G. uliginosum L. Sumpsnerre. N.

- G. viridiflorum Boiss. & Reuter 40-80cm. Stænglen ret kraftig. Bladene ru ovenpå, ret tæt, udstående langhårede nedenunder. Blomsterstanden lang og valseformet. Flodbredder. VI. Ma: El Nacimiento ved Yunqueira.

G. debile Desv. Spinkel snerre. 20-60cm. Bladene 4-6 sammen, uden klar spids, 15-25x0,8-2mm, ofte omrullede. Frugten tydeligt knudret.

G. palustre L. Kærstnerre. Veludviklede blade 4-20x1,5-6mm.

G. elongatum Presl Vandsnerre. Veludviklede blade 15-27x2-8mm.

G. boissieranum Ehrend.& Krendl 35-50cm. Bladene 6-8 sammen, 5-15x0,5-2 mm, stive, med stærkt ru rand, skinnende ovenpå, fintdunede nedenunder. Kronen gul eller rødlig, 4-6,5mm. V-VII. S + MS.

G. baeticum (Rouy) Ehrend.& Krendl 35-80cm. Bladene mest 15-35x1-2mm, 6-10 sammen; ellers som hos foregående. S. VI-VII.

G. concatenatum Cosson 20-65cm. M.m. opret, ikke særligt grenet foruden. Bladene 15-22x1-3mm. Ellers som boissieranum. V-VI. SV.

Galium maritimum L. Lådden snerre. 20-80cm. Hele planten tæt udstående håret. Bladene 7-17x1-4mm, 6-8 sammen, m.m. nedbøjede. Kvastene mangeblomstrede og ret tætte. Kronen 2-2,5mm bred. 0-1770m. VI-IX. Ø ?

G. tunetanum Lam. Låddenblomstret snerre. 30-80cm. Opret. Bladene 20-25 x 1-1,5mm, skinnende og ru ovenpå, fildede nedenunder, ofte omrullede til midterribben. Kronen 3-3,5mm bred, håret udvendigt. S.

G. verum L. Gul snerre. 0-2500m. Ret udbredt.

G. pomeranicum Retz. (G. album x verum) Kronens farve går fra klart gul til hvidlig.

- G. erythrorhizon Boiss. & Reuter Tueformet med forveddet jordstængel. Bladene 5-6x1-2mm, 4-6 sammen, uden stak, skinnende læderagtige. Blomsterstanden fåblomstret, udspærret, bladet. Kronen gullig. S: Sierra Nevada og Sierra de Cazorla.

- G. pulvinatum Boiss. Nær foregående, men mere pudeformet. Bladene 3-5 x 1-2mm, (4)5-6 sammen, m.m. flade. Blomsterstilkene indtil 5mm (2-3mm hos er.). Ma: S. de las Nieves, S. de Antequera, over Yunquera.

G. arenarium Loisel. Sandsnerre. Med meget lange udløbere nede i sandet. Bladene 3-8x1-3mm, kødede, skinnende. Kronen 3-4mm bred. Blomsterstanden fåblomstret, lang og smal, meget kortgrenet. Østligste nordkyst.

G. mollugo L. Smalbladet snerre. 900-1725m.

G. album Miller Hvid snerre. 400-1600m.

G. frutescens Cav. 15-60cm. Planten stiv, forveddet forneden, med korte stængelled. Bladene 3-10(15)x0,5-1(2)mm, omrullede med stærkt ru rand. Kronen 2-3mm, hvid til gullig, stilken kortere end kronen. V-VII. MØ + S.

G. lucidum All. Sylsnerre. 25-70cm. Bladene 10-30x1-2mm, ru, noget omrullede. Kronen 3-5mm bred. 0-1500m. V-VII.

- G. pruinosum Boiss. 20-100cm. Stænglen m.m. rund, med 4 ribber, glat. Bladene 5-7 sammen. Blomsterstanden ægformet, med halvskærmformede, fåblomstrede kvaste. Tragtformet, hvid krone. Bjerge i S.

G. murcicum Boiss. & Reuter 40-90cm. Med udløbere. Stænglen glat. Bladene 10-25x0,5-2mm, omrullede til midterribben. Blomsterstanden mellembrudt med tætte, kortstilkede nøgler. Kronen tragtformet, 3-4mm. SØ.

G. glaucum L. Blågrøn snerre. 40-80cm. Stænglen mest trind, med 4 ribber. Bladene 20-40x0,5-2mm, mest 8-10 sammen. Kronen bredt skålformet: røret ofte meget kortere end fligene.

G. cometerhizon Lap. Kiselsnerre. Bladene 5-6(7) sammen, 5-15x1,5-3mm, ret butte, sorte som tørre. Med få akselstillede blomster, 1,5-2mm brede, skålformede, hvide. 2300-3000m. VIII-IX. Midtpyrenæerne.

G. pyrenaicum Gouan Mossnerre. 3-7cm. Pudedannende. Bladene 4-6(11) x 0,5-0,7(1,5)mm, skinnende. Stængelledene ofte kortere end bladene. Kronen 2mm bred, hvid. 1800-2700m. VI-VIII. N + S.

- Galium rosellum (Boiss.) Boiss. & Reuter Lysrødt snerre. 10-20cm. Løsttuet med trådformede udløbere. Bladene mest 5-6x1,3-1,6mm, 6-7 sammen. Kronen 1,7-2mm bred, stilkene 0,5-0,8mm. Bjerge i Ø + SØ.
- G. helodes Hoffm. & Link 20-30cm. Mørkegrøn som tør. Mellemste stængelled 3-5 x bladene, disse mest 9-15x1,2-2,2mm, mest 6 sammen, 6-8,5 x så lange som brede. Blomsterstanden bredt pyramideformet, stilkene 1-1,5mm. NV.
- G. rivulare Boiss. & Reuter Tyndbladet snerre. 20-60cm. Grøn til brunlig som tør. Mellemste stængelled 1,5-4 x bladene, disse mest 14-25x1,6-2,8mm, mest 6 sammen, tit 7,5-10 x så lange som brede. N + M.
- G. asturiocantabricum Ehrend. 20-40cm. Nær helodes. Bladene 17-27x2-3mm, 6-7 sammen. Blomsterstilkene 1,5-2mm. Med lange, underjordiske udløbere (korte hos helodes). Bjerge i NV.
- G. pinetorum Ehrend. 7-25cm. Grønlig til brunlig som tør. Bladene mest 5-12x0,9-1,2mm, mest 7-8 sammen, 5-12 x så lange som brede. Blomsterstilkene 0,4-1mm. Kronen 2,1-2,8mm bred. Meget foranderlig. I bjerge.
- G. marchandii R. & Sch. Skærmsnerre. 7-20cm. Ofte mørkt gråbrun til sort som tør. Bladene mest 7-17x1,1-2,3mm, mest 8-9 sammen, 7-9 x så lange som brede, småtykke. Blomsterstilkene 1-1,5mm. Kronen 2,5-3mm bred. Bjerge. N
- G. nevadense Boiss. & Reuter 7-15cm. Grønlig som tør. Bladene mest 6-10 x 1,1-1,9mm, mest 7 sammen, 5-7 x så lange som brede. Blomsterstilkene 1-1½ mm. Kronen 2-2,6mm bred. VI-VII. Høje bjerge i S.
- G. idubedae (Pau) Pau 5-25cm. Bladene mest 5-12x0,3-0,6mm, nåleformede, 13-20 x så lange som brede. Kronen 2-2,5mm bred. Bjerge i M. Nålesnerre.
- G. saxatile L. Lyngsnerre. 15-35cm. Bladene mest 6-7 sammen, mest 4-11 x 1,5-2,5mm. Blomsterstanden ægformet. Kronen 2,5-4mm bred. N + M.
- G. caespitosum Lam. Fåblomstret snerre. 3-5cm. Danner en flad pude; sortbrun som tør. Bladene mest 3,5-5x0,4-0,6mm, ofte 8-10 sammen, ret tynde, skinnende, jævne. Meget fåblomstret. Kronen 2-4mm bred. Pyrenæerne
- G. setaceum Lam. Børstesnerre. 5-30cm. Bladene linje-børsteformede, 5-17 x 0,4-0,9mm, mest 6-8 sammen. Blomsterstilkene 1-3mm. Støttebladene 3-5 mm. Kronen ca. 0,5mm bred, brunlilla. 0-1200m. V-VI. S + SØ.
- G. spurium L. Hørsnerre. 30-100cm. Kvastene med 1-7 blomster, længere end bladene; stilkene rette, men ofte skarpt bøjede lige ved frugten. Denne glat eller med krogbørster. 0-1300m. III-VI.
- G. aparine L. Burresnerre. 0-1850m. VI-IX.
- G. tricornutum Dandy Vortesnerre. 15-40cm. Kvastene kortere end bladene. Frugten vortet. Bladranden med bagudrettede småtorne. Frugten uden krogbørster, men med små, spidse vorter. 0-1525m. V-IX.
- G. verrucosum Hudson Rynket snerre. 5-50cm. Kvastene kortere end bladene, nedbøjede efter blomstringen. Kronen grønlighvid til hvid. Bladranden med fremadrettede torne. 0-1000m. II-VI.
- G. viscosum Vahl 10-30cm. Bladene 5-18x1-3,5mm, 6-10 sammen, grønligbru-

ne som tørre. Enkeltkvastene med 14-21(27) blomster ved de 2 led under midterblomsten. Kronen gullighvid, 0,8-1,6mm bred. S.

Galium parisiense L. Marksnerre. 5-40cm. Toppen kegleformet til aflang. Vinklen mellem frugtstilkene $45-90^{\circ}$, disse mest 0,1-0,2mm tykke. 0-1445 m. V-VII. Alm.

G. divaricatum Lam. Udspærret snerre. 5-30cm. Toppen bredt omvendt ægformet. Vinklen mellem frugtstilkene $20-45^{\circ}$, disse mest 0,05-0,075mm tykke. 0-1560m. V-VI.

G. minutulum Jordan Enkeltblomstret snerre. 2-10cm. Bladene 1,5-3mm, friskgrønne, 4 i krans. Kronen hvidlig, 0,5mm. Trådformede, opstigende stængler. 0-1000m. IV-VI. Spredt og sj.

G. verticillatum Danth. Kranssnerre. 5-20cm. Opret, ikke særligt håret. Bladene 4-8x1-2mm, 4-6 sammen, nedbøjede, til sidst tiltrykte stænglen. Kronen gullig, 1-1,5mm bred. 700-1700m. V-VI.

G. murale (L.) All. Mursnerre. 5-20cm. Kransene med 4-6 omvendt ægformede blade på 3-10x0,8-2,5mm. Frugtstilkene nedbøjede. Kronen ca. 0,7mm bred, gullig. 0-1100m. IV-VI.

Callipeltis cucullaria (L.) Steven Foldsnerre. 5-20cm. Bladene i kranse på 4(6), 3-12x1-4mm. Kvastene med 5-7 blomster, den midterste fri, de andre dækkede af de foldede forblade. 100-800m. III-IV. Mest i S + SØ.

Cruciata. Korsblad.

1. Enårig. Bladene med 1 ribbe	pedemontana
Flerårig. Bladene med 3 ribber	2.
2. Kvaststilkene med 2 forblade. Stænglen mest 1-2mm håret ...	laevipes
" uden " . Stænglens hår 0-0,8mm	glabra

Cruciata laevipes Opiz Alm. korsblad. 20-60cm. Med underjordiske udløbere. Stænglen mest udstående håret. Bladene 12-20x4-10mm, gullige ud for kvastene. Kvastene ofte med 5-9, 2-3mm brede blomster. IV-VI. 0-2100m.

C. glabra (L.) Ehrend. Glat korsblad. 5-20cm. Med underjordiske udløbere. Længst stængelled 1,5-3cm. Stænglen mest glat. Bladene 7-16x3-7mm. Kvastene med 3-5 blomster. 500-2400m. V-VII. N + M.

C. pedemontana (Bell.) Ehrend. Enårigt korsblad. 10-35cm. Stænglen ru af nedadrettede småtorne samt udstående håret. Bladene 3-11x2-4mm. Kvastene uden forblade, med (1)2-3 blomster på 0,5-1mm.

Valantia. Hornsnerre. Små, enårige planter med 4-bladede kranse. Blomsterne i korte, 3-blomstrede kvaste med 2 han- og 1 tvekønnet blomst. Frugtstilken nedbøjet, udvidet og tornet, omslutter frugten.

V. muralis L. Glat hornsnerre. 2-6(15)cm. Bladene ægformede, 2,5-6mm. Stængler og blade glatte. Frugtstilken med et rygstillet horn. Stilk og horn med nogle krogborster. 0-1300m. IV-VI. S.

V. hispida L. Ru hornsnerre. Stænglen stivhåret. Frugtstilken uden horn, men med mange børster. 0-800m. IV-VI. S.

Rubia. Krap. Grove, flerårige snerrer, noget klatrende med modhager på bladene og ofte også på stænglerne.

R. peregrina L. Vild krap. 30-120cm. Bladene stedsegrønne, 1-ribbede, mørkegrønne og læderagtige. Kronen gulgrøn, 4-6mm. Støvknapperne 0,2-0,3 mm, højst 2 x så lange som brede. V-VIII. 2 underarter:

ssp. peregrina: Bladene mest brede, 10-60x4-20mm, i kranse på 4(6).

ssp. longifolia (Poirot) Bolos: Bladene smalt lancetformede, 20-60x3-8mm og i kranse på (4)6. Kan godt blive 2(8)m. 0-1000m.

R. tinctorum L. Farvekrap. 30-100cm. Bladene 4-6 sammen, løvfældende, 3-ribbede, lysegrønne. Kronen bleggul. Støvknapperne 0,5mm, 5-6 x så lange som brede. 0-1300m. VI-VIII. Forvildet. Mest alm. i NØ.

PLANTAGINACEAE

Plantago. Vejbred.

1. Bladene modsatte	2.
" i roset eller spredte	5.
2. Flerårig. Stænglerne forveddede	3.
Enårig. Stænglerne urteagtige	4.
3. Bladene 1-6cm x 1mm, m.m. helrandede	sempervirens
" 1-2cm x 2-3(5)mm, m.m. tandede	asperrima
4. Bladene 3,5-7cm. Nedre støtteblade med lang stak	arenaria
" 1-2,5cm. " uden stak	afra
5. Bladene ægformet-elliptiske	6.
" linje- til lancetformede	7.
6. Bladene glatte til svagt dunede	major
" dunede	media
7. Bladene fligede til tandede	8.
" helrandede eller svagt tandede	9.
8. Bladet med båndformet midterdel og fliget	coronopus
" lancetformet og skarptakket	serraria
9. Bladene linjeformede	10.
" linje-lancet- til lancetformede	19.
10. Akset ægformet	11.
" valseformet. Flerårig med flere rosetter	13.
11. Støttebladene lådne langs køl og rand. Enårig	notata
" glatte eller lidt hårede	12.
12. Mest flerårig. Skaftet kort låddent	ovata
Enårig. Skaftet tiltrykt dunet	loeflingii
13. Bladene (1)2-5mm brede, ikke stive	14.
" 0,5-1mm " , stive, trekantede, ihvertfald i spidsen	17.
14. Bladene trinde og kødede	crassifolia
" flade eller furede, lidt eller ikke kødede	15.
15. Ydre blade korte, bredt trekantede, ofte visne i blomst	alpina
Alle " m.m. ens, 3-25cm x 1-5mm	16.
16. Større blade 4-5mm brede. Støttebladene ægformede og	
meget kort randhårede	maritima
Bladene 1-3mm brede. Støttebladene lancetformede og randhårede	serpentina

17. Bladene meget stive og rette, m.m. blivende som visne subulata
 " ofte m.m. krumme, hurtigt affaldende 18.
18. Bladene halvglatte og fåbørstede. Planten grøn holosteuum
 " stærkt bebørstede eller randhårede. Grågrøn radicata
19. Støttebladene lådne over det hele 20.
 " højst lådne på køl og forkant 21.
20. Nedre støtteblade 3-4mm, lancetformede. Skaftet sribet ... lagopus
 " " 6-8mm, sylformede. Skaftet trindt bellardii
21. Bladene spredte amplexicaulis
 " i roset 22.
22. Skaftet furet eller sribet, i det mindste foroven 23.
 " trindt 24.
23. Bladene tæt tiltrykt dunede. Skaftet med 6-12 striber argentea
 " glatte eller lidt hårede. Skaftet mest 5-furet lanceolata
24. Akset valseformet, ofte mellembudt forneden albicans
 " m.m. ægformet 25.
25. Bladene glatte eller svagt dunede, grønne atrata
 " hvidt langhårede på begge sider 26.
26. Bladene smalt lancetformede. Støttebladene overvejende hårede
 monopserma
 Bladene lancetformede. Støttebladene overvejende glatte. Ma nivalis

Plantago major L. Glat vejbred. 2 underarter:

ssp. major: Bladene 5-9-strengede med m.m. hjærteformet grund, mest halvglatte og tykke. Kapslen mest med 6-10 frø.

ssp. intermedia (DC.) Arc.: Bladene 3-5-strengede, med kileformet grund, mest dunede, tynde. Kapslen med 14-34 frø.

P. coronopus L. Fliget vejbred. 0-1000m. Udbredt.

P. serraria L. Savbladet vejbred. 10-30cm. Flerårig. Bladene 5-20x0,5-4 cm, regelmæssigt og skarpt savtakke. Aksene valseformede, 6-10cm.

P. crassifolia Forsskål Tykbladet vejbred. 8-15cm. Flerårig. Bladene 5-20cm, svagt og meget fjærnt tandede. Aksene 6-10cm, valseformede. Mest langs kysten. 0-500m. V-IX.

P. maritima L. Strandvejbred.

P. serpentina All. Slangevejbred. 8-35cm. Minder meget om foregående. Bladene m.m. kødede. Akset 2-8(10)cm. 400-2250m. V-IX.

P. subulata L. Sylvejbred. Bladene 1(1,5)mm brede, kun trekantede i spidsen, sortagtige som tørre, glatte til svagt dunede. Akset tæt, 4-5mm bredt. Støttebladene ægformede. Kystnær.

P. holosteuum Scop. Kølet vejbred. Bladene mest under 1mm brede, trekantede over et stykke. Støttebladene æg-lancetformede. Planten mest sort som tør. 800-1700m.

P. radicata Hoffm. & Link Som foregående, men planten mest grøn som tør. 900-1400m.

P. alpina L. Alpevejbred. 5-12cm. Bladene mest 3-10cm x 2-5mm, ikke kø-

dede, mest helrandede, med 3 utydelige ribber. Akset 1-3(4)cm.

Plantago media L. Dunet vejbred. 300-2000m. V-IX.

P. atrata Hoppe Bjærgvejbred. 5-20cm. Bladene 5-20cm x 5-15mm. Støttebladernes køl glat eller svagt dunet. Akset 1,5-3cm. Støttebladene ikke udrandede. Støvknapperne gullige eller lyslilla. VI-VIII.

P. monosperma Pourret Silkevejbred. 3-10cm. Bladene 5-10cm x 5-10mm. Skaftet næppe længere end bladene. Akset 1-2cm. Støttebladene let udrandede, med langhåret køl. Hvide støvknapper. 2000-2800m. N.

● P. nivalis Boiss. Snevejbred. Bladene 3-7x0,5-1cm, flade og spidse. Skaftet indtil af bladernes længde, silkehåret. Akset under 1cm, kuglerundt. Støvknapperne gule. Ma: Sierra Nevada.

P. amplexicaulis Cav. Skedevvejbred. 10-25cm. Bladene 3-15cm x 3-15mm, m.m. tæt udstående hårede, med stængelomfattende grund. Støttebladene mindst så brede som lange. III-V. S + SØ.

P. lanceolata L. Lancetvejbred. 0-2300m. IV-X. Alm.

P. argentea Chaix Sølvvejbred. 20-50cm. Bladene 10-30cm x 5-15mm, m.m. tæt tiltrykt sølvhårede. Støvknapperne hvide (gule hos lanceolata). 1000-1800m. V-VIII. Ø. Sj.

P. lagopus L. Harefodsvejbred. 5-40cm. Mest enårig. Bladene lancetformede, 3-7-strengede. (Kan have spredte blade). Aksene først runde til ægformede, senere lidt længere, hvidlådne. 0-1000m. III-VI. M + S.

P. albicans L. Hvidbladet vejbred. 10-30cm. Jordstænglen ofte grenet. Bladene smalt lancet- til næsten linjeformede, 5-8mm brede, ofte bølgede, silke-uldhårede. Filtede skafter. Akset 3-20mm. IV-VII. 0-1000m.

P. ovata Forsskål Uldhåret vejbred. 2-10cm. 1-flere rosetter. Bladene 2-10cm x 1-8mm, med lange uldhår. Aksene 0,5-3x0,5-1cm. Skaftet lidt længere end bladene. Støttebladet meget hindeagtigt. II-IV. SØ.

P. loeflingii L. Bønnevejbred. 2-15cm. Bladene 2-7cm x 1-7mm, 3-årede, finttandede. Skafterne mest kortere end bladene. Aksene ægformede, løse. Forreste bærerblade helt hindeagtige. IV-VI.

P. notata Lag. Lådden bønnevejbred. Som foregående, men akset virker låddent på grund af støttebladene.

P. bellardii All. Røvehalevejbred. 3-10cm. Som lagopus, men bladene ofte smallere og aksene lancetformede. IV-VI. S + M.

P. arenaria W.& K. (P. indica) Grenet vejbred. 10-50cm. Stænglen med bløde, udstående eller opadrettede hår. V-VIII. M.sj.

P. afra L. (P. psyllium) Loppefrø. 3-15(40)cm. Stænglen ofte stærkt kirteldunet, i hvert fald foroven. 0-1000m. IV-VII. Udbredt.

P. sempervirens Cr. Spergelvejbred. 10-30cm. Ofte stærktgrenede, kortdunede stængler. Nedre støtteblade ofte med brod. Mest opret. Aksene 5-15mm med (3)5-12 blomster. 0-1600m. V-VIII. Udbredt.

Plantago asperrima (Gand.) Hervier Rubladet vejbred. Stænglerne ofte liggende og indfiltrede. Bladene ru-fintdunede til låddent ru. Aksene ca. 5mm med 3-5 blomster. Meget stedvis i M + Ø + S.

Littorella uniflora (L.) Asch. Strandbo. V-VIII. Mest i NV.

CAPRIFOLIACEAE

Sambucus ebulus L. Sommerhyld. Staupe på 80-150cm. Bestanddannende. Fodflige til stede. Støvknapperne mørklilla. 0-1650m. V-VIII. Udbredt.

S. nigra L. Almindelig hyld. 0-1600m. Udbredt.

S. racemosa L. Druehyld. 1000-2070m. N.

Viburnum opulus L. Kvalkvæd.

V. lantana L. Pibekvalkvæd. 1-3m. Kviste og blade brunligt stjernedunede. Bladene m.m. ægformede, 4-14x3,5-9cm, spidse og med let hjerteformet grund, savtakke, med rynket overside. Ingen forstørrede blomster i halvskærmen. 300-1600m. IV-V. Mest N + M.

V. tinus L. Vintersnebolle. 1-3m. Busk med modsatte, helrandede, m.m. ægformede blade med glat og skinnende overside og dunet til glat underside. Ensartede, flødefarvede, 5-9mm brede blomster i 1n 6-10cm bred halvskærm. 0-1200m. I-IV. S + V.

Lonicera. Gedeblad og vedvindel.

1. Slynplanter	2.
Oprette buske eller træer	8.
2. Blomsterne 2 sammen i bladhjørnerne	3.
" i hoveder eller kranse	4.
3. Modne blades undersider glatte til svagt dunede	japonica
" " " tæt dunede	biflora
4. Alle blade frie	periclymenum
Det øverste bladpar under blomsterne sammenvokset	5.
5. Hovederne stilkede	etrusca
" siddende	6.
6. Bladene løvfældende, elliptiske	caprifolium
" stedsegrønne, ægformede til aflange	7.
7. Hovederne med 2-6(9) blomster. Griflen dunet	implexa
" " 12-25 " glat	splendida
8. Blomsterparret næsten siddende	arborea
" langstilket	9.
9. Kronen m.m. regelmæssig	10.
" tolæbet	11.
10. M.m. håret. Forbladene forbundne	caerulea
Glat. Forbladene frie	pyrenaica
11. Forbladene kortere end frugtknuden. Bærret blåsort	nigra
" mindst lig " rødt eller gulligt	12.
12. Kviste og blade dunede	xylosteum
" " m.m. glatte	13.
13. Bladgrunden kileformet til afrundet. Marven fyldt	alpigena
" afskåret til hjerteformet. Marven hul	tatarica

Lonicera caerulea L. Blåt gedeblad. 60-120cm. Blomsterne næsten regelmæssige, hvidgule. De 2 frugtknuder helt sammenvoksede. Bærret blåsort. Bladene m.m. glatte. 1600-2000m. V-VII. ?

L. pyrenaica L. Pyrenæisk gedeblad. 20-100cm. Blomsterne næsten regelmæssige, hvide til blegrøde. Bærrene adskilte, røde. Bladribberne gennemskinnelige. Bladene højst 35x15mm. 600-2600m. V-X. Mest i Pyrenæerne.

L. alpigena L. Fjældgedeblad. 60-200cm. Kronen tolæbet, rødligbrun. De 2 frugtknuder helt sammenvoksede. Bærret rødt. 1450-2000m. V-VII. M-Pyr.

L. nigra L. Sort gedeblad. 1-2m. Kronen tolæbet, hvid med blegrødt skær. Bærrene adskilte, sorte. Bladene gennemskinnelige med matte ribber, friskgrønne ovenpå, blåliggrønne nedenunder. 1300-2000m. V-VII. M-Pyren.

L. tatarica L. Tatarisk gedeblad. -3m. Glat. Bladene 2,5-8x1,7-4,5cm, m.m. ægformede. Kronen tolæbet, hvid til lyserød. Dyrket og forvildet.

L. xylosteum L. Dunet gedeblad. N + M.

L. arborea Boiss. Trægedeblad. -9m. Unge kviste rødlilla, fintdunede, de ældre hvidlige. Bladene 2,5-4x1,2-2,5cm, glatte ovenpå, grådunede nedenunder. Kronen lyserød. Bærret gulligt. VI-VII. S.

L. biflora Desf. Tveblomstret vedvind. 1-4m. Kvistene hvidt fløjlsårede. Bladene glatte og mørkegrønne ovenpå. Kronen gullig, røret meget længere end læberne. V-VIII. SØ.

L. japonica Thunb. Stuegedeblad. 2-5m. Kvistene hårede og rødlig. Unge blade dunede. Kronen hvid med rødt skær, røret ca. = læberne. V-VIII. Dyrket og forvildet.

L. implexa Aiton Stedsegrøn vedvind. 1-4m. Bladene skinnende mørkegrønne ovenpå, blågrønne nedenunder. Støvdragerne indesluttet i kronen. Flere sammenvoksede bladpar under hovedet. 0-900m. IV-VII.

L. splendida Boiss. Blågrøn vedvind. Stærkt blågrøn. Støvdragerne udragende. Kronrøret kirteldunet, 1,5-2 x læberne (2,5-4 x hos implexa). Flere sammenvoksede bladpar. V-VII. S.

L. caprifolium L. Havevedvind. Bladene mørkegrønne ovenpå, blågrønne nedenunder. Støvdragerne rager 5-10mm ud af kronrøret; dette ca. 1,5 x læberne. Dyrket og forvildet.

L. etrusca G.Santi Stilket vedvind. 1-4m. Unge kviste dunede. Bladene løvfældende, blå- eller hvidgrønne med ofte fintdunet underside. Kronen m.m. glat. 0-1500m. Udbredt.

L. periclymenum L. VI-IX. 2 underarter:

ssp. periclymenum: Bladundersiden ikke blågrøn. Øverste bladpar mest siddende.

ssp. hispanica (Boiss. & Reuter) Nyman: Bladundersiden blågrøn. Øverste bladpar ofte kortstilket. M + S.

1. Kronrøret med en spore eller pukkel nær grunden *Centranthus* 2.
" uden " " " " "
2. Flerårig *Valeriana* 3.
Enårig
3. Kronrøret over 2 x kronfligene, disse tolæbede *Fedia*
" under 2 x de kun svagt uens kronflige *Valerianella*

Valerianella. Vårsalat.

1. Alle støtteblade bredt hindekantede og tit langt randhårede 2.
Ydre " lidet " , højst svagt " 6.
2. Frugtbægeret består af 12-16 lige lange, m.m. linjeformede tænder
multidentata
Frugtbægeret med 4-6 trekantede tænder 3.
3. Frugten noget halvkugleformet, but 3-kantet i tværsnit *pumila*
" ikke " , " 4-kantet " " 4.
4. Frugtens krave næsten helt delt *discoidea*
" " halvt delt 5.
5. Frugten uden tænder ca. 2,5mm. Bægertænderne med krogformet stak
coronata
Frugten uden tænder ca. 1,5mm. Bægertænderne med en m.m. krog-
formet brod divaricata
6. Frugten med 1-3 kraftige horn i spidsen 7.
" anderledes 8.
7. De endestillede nøgler frugter med 3 horn *echinata*
" " " " " 1 " *martinii*
8. Frugten med et 6-tandet bæger *eriocarpa*
Bægeret reduceret til en enkelt tand eller manglende 9.
9. Frugten uden tydelig tand. Blomsterne blegblå 10.
" med " " " hvide eller lyserøde 11.
10. Frugten med en tydelig længdefure *carinata*
" uden nogen længdefure *locusta*
11. Bægertanden af frugtens længde, skævt kraveformet *muricata*
" kortere end frugten 12.
12. Frugten 1-1,5mm. Støttebladene tiltrykte frugterne *microcarpa*
" 2,5-3mm 13.
13. Blomsterne lyserøde. Frugten vindruekærneformet *dentata*
" hvide. Frugten æg-kugleformet *rimosa*

Valerianella coronata (L.) DC. Kronvårsalat. 10-30cm. Bladene ofte fli-
gede eller groft tandede. Blomsterne lyst rødlig. Frugten stivhåret
med netåret bæger. 300-1600m. V-VII. Udbredt.

- V. divaricata Lange Frugterne samlede i m.m. tætte, halvkugleformede,
endestillede nøgler, med falder ud enkeltvis. S.

V. pumila (L.) DC. Furet vårsalat. 10-40cm. Blomsterstanden 3-4 x gaf-
feldelt. Kronen lyserød. Frugten halvkugleformet, but trekantet, oftest
uden krave. 0-1300m. V-VI.

V. discoidea (L.) Loisel. Pindsvinevårsalat. 10-30cm. Nær *coronata*, men
ofte med 3-4 par modsatstillede hovedstilke. Bægerkraven med 6-12 uregel-

mæssige, mest hagekrummede tænder. 0-1100m. IV-VI.

• Valerianella multidentata Loscos & Pardo Mangetandet vårsalat. 2-10cm. Nær foregående. Bægertænderne kan være m.m. krumme i spidsen. Mellem Lygeum spartum. IV-VI. Ebrodalen.

V. locusta (L.) Laterrade Tandfri vårsalat. 0-1450m. IV-VI. Mest N + M.

V. martinii Loscos Enhornet vårsalat. 10-20cm. Bladene lidet tandede. Frugterne 4-5mm. Ligner ellers foregående. 1000-1600m. V-VII. Sj. i MØ.

V. carinata Loisel. Kølet vårsalat. 10-30cm. Frugten med but 4-kantet tværsnit, 2,5x1mm. Bladene m.m. helrandede. 50-1300m. IV-VI.

V. echinata (L.) DC. Hornet vårsalat. 5-20cm. Stængelbladene tandede til fligede. Nedre enlige frugter med 1 horn og 8-10mm; øvre 3-6mm, smalle og 3-hornede. 0-950m. III-VI. Mest i M.

V. dentata (L.) Pollich Tandet vårsalat. 10-20cm. Bægeret kort og skævt afskåret med uens tænder. 400-1350m. IV-VII. N + Ø + MSV.

V. rimosa Bast. Opblæst vårsalat. 10-40cm. Blomsterstanden flere gange gaffeldelt. Frugten 2,5mm, med en kort, ganske svagt tandet spids. V-VII.

V. eriocarpa Desv. Uldfrugt vårsalat. 10-30cm. Øvre blade med tandet grund. Støttebladene linjeformede, spidse og randhårede, i frugt oprette og overrørende frugterne. 0-1250m. IV-VI.

V. muricata (Steven) Baxter Skævkrevet vårsalat. 10-30cm. Ligner foregående undtagen på frugtens krave. IV-V.

V. microcarpa Loisel. Småfrugt vårsalat. 5-25cm. Frugten mest dunet, med en kort, bred og but bægertand. III-IV. Mest S + SV.

Fedia. Læbebaldrian. 10-30cm. Glat og noget kødet, flere gange gaffelgernet med spatelformede til elliptiske blade. Blomsterne i tætte kvipper på kølleformet opsvulmede stilke. Rød krone. II-V. SV.

F. cornucopiae (L.) Gaertner Kronen 8-16mm, stærkt rødlig. Kvastenes øvre frugter æg-kugleformede.

F. scorpioides Dufresne Kronen ca. 20mm, mørkrosa. Kvastenes øvre frugter aflange-lidt valseformede.

Valeriana. Bladrian.

1. Grundbladene fjersnitdelte med flere par småblade		officinalis	
"	hele (eller med 1 par småblade)		2.
2. De nedre blade 8-20cm brede, ægformede til runde		pyrenaica	
"	"		
"	under 8cm brede		3.
3. Stængelbladene uligefinnede med 5-flere afsnit			4.
"	hele eller 3-delte		6.
4. Blomsterne tvebo, i en ret åben stand. Sumpplante		dioica	
"	yvekønnede, i tæt stand. Klippeplanter		5.
5. Enstænglet. Frugten håret mellem ribberne		tuberosa	
Flerstænglet. Frugten glat		globulariifolia	
6. Blomsterstanden med under 10 lyserøde blomster		longiflora	
"	"		
"	mindst 10 blomster		7.

- [illegible]

Valeriana officinalis L. 300-2200m. VI-IX. 2 underarter:

ssp. repens (Host) Bolos & Vigo: Krybende baldrian. Med overjordiske udløbere. Stængelbladene med 2-8 par småblade. VI-VIII. Pyrenæerne.

ssp. collina (Wallr.) Nyman: Bakkebaldrian. Ingen eller underjordiske udløbere. Stængelbladene med 6-12(14) par småblade. V-VI. N + M.

V. tuberosa L. **Knoldbaldrian.** 10-40cm. Roden fortykket. Korte, underjordiske udløbere. Blomsterne lyserøde, 8mm lange. Frugten 3-4mm. 500-2000m. V-VI. Spredt.

V. pyrenaica L. Bredbladet baldrian. 70-110cm. Grundbladene med hjerteformet grund og dybt, uregelmæssigt tandede. Øvre blade tit med 1-2 par smalle småblade ved grunden. 1200-2000m. VI-VII. N.

V. dioica L. Tvebo baldrian. V-VI. N.

V. globulariifolia Ramond (V. apula) Spatelbaldrian. 10-20cm. Forveddet og grenet jordstængel. Øvre blade med mest 1-2 par smalle småblade. Lyserøde blomster. 1700-2700m. VI-VIII. N + 1 sted i SØ.

V. longiflora Willk. Langblomstret baldrian. 5-8cm. M.m. uden stængelblade. Grundbladene bredt ægformede, 5-13x5-10mm, stilken 1-2,5cm. Lyserød krone. Kronrøret 6-12mm. Meget kortstænglet. IV-V. Bjerge i NØ.

V. montana L. Bjærgbaldrian. 20-40cm. Stænglen dunet foroven og på bladfæsterne. Grundbladene med tilsmalnet grund. Alle blade spidse. N + M.

V. tripteris L. Trebladet baldrian. 30-60cm. Stænglen ofte håret ved
bladfæsterne. Grundbladene m.m. tandede. N.

Centranthus. Sporebaldrian. Rød krone.

1. Flerårige. Bladene hele. Sporen over 3,5mm	2.
Enårige. Øvre blade fligede. Sporen indtil 1,5mm	4.
2. Kronrøret 12-14mm. Bladene (1)2-4cm x ca. 5mm	nevadensis
" 5-10(11)mm	3.
3. Bladene æg-lancetformede, de mellemste 8-14x2-6cm, grønne	ruber
" linje-lancetformede, grå, 5-15cm x 4-10mm	lecoyii
4. Kronrøret 1-3mm, med en udvækst på under 0,5mm	calcitrapae
" 5-8mm, " " spore på 1-1,5mm	macrosiphon

Centranthus ruber (L.) DC. Rød sporebaldrian. 30-70cm. De større blade ægformet-trekantede. Kronrøret 6-11mm, sporen 5-10mm. V-IX. Mest N + S.

C. lecoqii Jordan Lancetbladet sporebaldrian. 20-60cm. Bladene 3-5-strengede. Kronrøret 5-8mm, sporen 4-5mm. 0-1400m. VI-VIII. Mest i N.

C. nevadensis Boiss. 15-30cm. Tueformet. Flere, mest aflange kvaste.
Kronens spore 4-5mm. 4-12 stængelblade. VII-VIII. Bjerge i S.

C. calcitrapae (L.) Dufr. Fliget sporebaldrian. 10-40cm. De nedre blade

mest hele, ægformede til runde, de øvre smalfligede. IV-VII. Mest alm.
Centranthus macrosiphon Boiss. Sommerbaldrian. 20-40cm. Bladene hele
 eller buttandede, de øvre dog skarpttandede med fliget grund. IV-VI. S.

DIPSACACEAE

1. Stænglen tornet	Dipsacus	
" uden torne		2.
2. Svøbbladene halvt sammenvoksede	Pycnocomon	
" frie		3.
3. Kronen 5-delt		4.
" 4-delt		5.
4. Bægerbørsterne fjerhårede	Pterocephalus	
" ikke fjerhårede	Scabiosa	
5. 8-16 bægerbørster	Knautia	
0-5 "		6.
6. Svøbbladene i flere end 3 rækker	Cephalaria	
" i 1-3 rækker		7.
7. Bægeret med 4-5 børster	Succisa	
" uden børster	Succisella	

Cephalaria leucantha (L.) R. & Sch. Hvidt skælhovede. 50-100cm. Flerårig
 med smalt fjersnitdelte blade. Svøbbladene ægformede. Kurvbundens avner
 aflangt-spatelformede. Kronen hvid eller gullig, 4-delt. 0-1300m. VII-IX.
 (C. linearifolia Lange fra Sierra Nevada har længere, m.m. helrandede el-
 ler svagt lyreformede eller snitdelte blade med få, helrandede afsnit.)

Dipsacus. Kartebolle.

1. Stængelbladene kortstilkede. Hovederne kugleformede	pilosus	
" siddende		2.
2. Avnerne med tilbagekrummet spids, af blomsternes længde	sativus	
I hvert fald de nedre avner længere end blomsterne, m.m. rette		3.
3. Stængelbladene tandede til helrandede	fullonum	
" fligede	comosus	

Dipsacus fullonum L. Gærdekartebolle. 0-1650m. VII-IX. Udbredt.

D. sativus (L.) Honckeney Ægte kartebolle. 50-200cm. Som foregående, men
 med mange torne på stængel og blade. Bladene ofte lappede eller delte.
 Blomsterne hvide eller lyserøde. Dyrket tidligere. Mest væk nu.

D. comosus Hoffm. & Link 30-270cm. Grundbladene bugtede. Hovederne 4-6cm,
 æg-valseformede. Svøbbladene noget opadkrummede, meget længere end de ly-
 serøde blomster. Ydre avner tæt spindelvævshårede. VI-VIII.

D. pilosus L. Håret kartebolle. 800-1700m. VI-IX. Pyrenæerne.

Succisa pratensis Moench Djævelsbid. N.

S. pinnatifida Lange Fliget djævelsbid. Grundbladene takkede; de mellem-
 ste stængelblade lyreformet delte. Stænglen tiltrykt håret. Kurvene ca.
 1,5cm brede. VIII-IX. NV.

- Succisella microcephala (Willk.) G.Beck Høstflaskefrø. -20cm. Stænglen halvglat foroven, tæt stivhåret forneden. Grundbladene tæt stivhårede. Stängelbladene helrandede. Stænglen u-fågrenet. Lyst blålilla blomster. Hovederne 1-1,5cm brede. IX-X. Tørre, sandede græsgange i MV.

Knautia. Blåhat.

1. Enårig med hele stängelblade	integrifolia	2.
Flerårige		
2. Alle blade hele eller tandede		3.
Stängelbladene fligede (sj. hele hos enkelte individer)		4.
3. Stænglen stivhåret forneden	arvernensis	
" blødhåret	nevadensis	
4. Kronen overvejende blålilla	arvensis	5.
" " rødlilla		
5. Øvre blades endeflig rude-lancetformet	purpurea	
" " " ægformet-rundagtig	subscaposa	

Knautia arvernensis (Briq.) Szabo Langhåret blåhat. 30-120cm. Ofte med flere sidestillede stængler fra grundrosetten. Kurvene 3-5cm brede, rød-til blålilla. VI-IX. Mest i N.

K. nevadensis (M.Winkler) Szabó Kratblåhat. 35-60cm. Stænglen med korte og lange, bløde hår. Bladene grønne, rund- til dybt savtakke; de øvre æg- til lidt hjerteformede, halvglatte ovenpå, blødhårede ndenunder. S.

K. arvensis (L.) Coulter Almindelig blåhat.

K. purpurea (Vill.) Borbas (K. collina) Bakkeblåhat. 15-50cm. Svøbblade- ne 5-10x2-5mm, meget kortere end blomsterne. Stænglen fint håret. Øvre blade med 4-8 par flige. 0-1500m.

K. subscaposa Boiss. & Reuter 20-30(60)cm. Stænglen groft håret. Øvre blade med 2-5 par flige. Bladene omvendt æg- til bredt omvendt lancetfor- mede, de øvre mest med 2-5 par flige. S + M.

K. integrifolia (L.) Bertol. Enårig blåhat. 20-80cm. Grundbladene hele eller noget delte, omvendt æg-lancetformede. Kronen blålilla. 12-24 bæ- gertænder. Kurven næsten flad. V-VII. 1 sted på Nordkysten.

Pterocephalus. Fjerhovede.

1. Stænglerne udstrakte, indtil 5cm. Bladene helrandede ...	spathulatus	
" oprette. Bladene 1-2 x smalfliget fjersnitdelte		2.
2. Svøbblade og avner lancetformede. Flerårig	intermedius	
" " " langspidsede. Enårig	diandrus	

Pterocephalus diandrus (Lag.) Lag. Småblomstret fjerhovede. -45cm. Bla- dene 1 x delte, 2-5cm x 8-15mm. Kronen 5-7mm, lyseblå til lyslilla. Bæge- ret med 20-24 børster, der er skålformet sammenvoksede forneden. IV-VI.M.

P. intermedius (Lag.) Cout. Sandfjerhovede. -80cm. Bladene 2 x delte, 4-9x1,5-3,5cm. Kronen 7-9mm, lyslilla. Bægeret med 5-7 næsten frie nør- ster. IV-VI. S.

P. spathulatus (Lag.) Coulter Spatelbladet fjerhovede. Bladene 6-20x4-5

mm, spatelformede og helrandede. Tæt, hvid/gråulden-filtet flerårig. Kronerne 15-18mm, lyserøde. 13-16 frie bægerbørster. SØ.

Scabiosa. Skabiose.

1. Enårige 2.
2-flerårige 5.
 2. Svøbbladene 3-delte til fjerfligede monspeliensis 3.
" hele 4.
 3. Bægerkraven 2-2,5(1,6-2,7)mm sicular 4.
" 6-9,5mm
 4. Stængelbladene overvejende hele og tandede stellata
" " fjerfligede simplex
 5. Alle blade helrandede 6.
Med tandede eller delte blade 7.
 6. Bladene linjeformede: 4-8cm x 1,5-4mm graminifolia
" lancetformede, over 5mm brede saxatilis
 7. Bægerkraven smal. Frugthovedet aflangt-ellipsoidisk. Toårig 8.
" bred og tragtformet 9.
 8. Ydre frugter uden eller med meget korte bægerbørster ... semipapposa
Alle " med lange bægerbørster atropurpurea
 9. Frugten med 8 gruber foroven pulsatiloides
" " 8 længdefurer 10.
 10. Bladene dækkede af stjernehaar cinerea
" uden stjernehaar 11.
 11. Alle blade meget tæt hviduldent fildede turolensis
Bladene stivhårede til halvglatte 12.
 12. Bægerbørsterne 3-5mm. Øvre blade 1-2 x delte columbaria
" 1-3mm. " " 2-3 x " triandra
- Scabiosa saxatilis Cav. ssp. grosii Font Quer 20-40cm. Stænglen udstrakt. Grundbladene 2-6cm, bredt lancetformede, grønne ovenpå, stjernefildede nedenunder. 1-2(3) par stængelblade. Mest 3-5 runde hoveder. S.
- S. pulsatiloides Boiss. Kobjældeskabiose. 1(2) par grundblade på 1,5-4 cm, 1-2 x delte. Svøbbladene 7-12(20)mm, 1/2-3/4 x blomsterne. 2 ssp.:
- ssp. pulsatiloides: 4-12(20)cm. Bladene sølvuldne. 1 kurv. VI-VIII. Ma: Cerro del Trevenque ved Sierra Nevada.
- ssp. macropoda (Costa) Nyman: 10-35cm. Bladene grønne og hårede. 3 hoveder. 400-1250m. VI-VII. NØ.
- S. graminifolia L. Græsbladet skabiose. 20-30cm. Tæt sølvagtigt silkehaar. Bladene 1-strengede. Blålilla kroner. 1000-2130m. VI-VIII. N.
- S. stellata L. Stjærneskabiose. 10-20cm. Hovederne 23-50mm brede. Randkronerne 14-21mm. Frugten 6,7-8,5mm. 0-1000m. IV-VI.
- S. simplex Desf. 20-45cm. Hovederne 19-25mm brede. Få randkroner på 12-16mm. Frugten 5,2-7,1mm.
- S. monspeliensis Jacq. Lille stjærneskabiose. Stængelbladene mest fjerfligede. Hovederne 14-20mm brede. Frugten 3,6-5,7mm. Bægerbørsterne 8-16 mm, 2-2,5 x kraven. Randkronerne 12-13mm. V-VII.

Scabiosa sicula L. 10-20cm. Nedre blade aflangt-lancetformede, resten med 2-3 par smalle flige. Bægerkraven randhåret af udløbende ribber; børsterne 2-4 x kraven. IV-V. S + østlige halvdel.

S. atropurpurea L. Vejskabiose. 20-60cm. Bægerkraven ca. 1/5 x frugten, med 8 ribber, der fortsætter opad fra frugten og udvides og løber sammen øverst. Mellemste og øvre blade delte. 0-1300m. II-XII. Ret udbredt.

S. semipapposa Salzm. Kortbørstet vejskabiose. 15-40cm. Nær foregående, men tættere dunet. Randkronerne tydeligt længere end de andre.

S. cinerea Lap. Fløjlskabiose. Bladene hvidligt dunede, de nedre lancetformede og rundtakket-tandede, de øvre 1-2 x delte med stort, lancetformet endeaftsnit. Blålilla krone. Pyrenæerne.

S. turolensis Pau (*S. tomentosa*) Uldhåret skabiose. Nedre blade 1-2 x delte med korte, elliptisk-ægformede, helrandede til tandede flige og et lidt længere endeaftsnit. Rødlilla blomster. VII-VIII. S + M.

S. triandra L. (*S. gramuntia*) Finbladet skabiose. 20-90cm. Bladene tæt stivhårede, de nedre lyreformede. Bægerbørsterne mangler ofte, ellers korte, lyse eller brune. 0-1900m. V-X.

S. columbaria L. Dueskabiose. 700-1700m.

Pycnocomon rutifolium (Vahl) Hoffm. & Link Rudeskabiose. -1,5m. Flerårig. Bladene 1-2 x smalfliget fjersnitdelte. Kurvene 0,5-2cm brede, lyserøde, gullige til hvide. Sandstrand. IV-X.

CAMPANULACEAE

1. Blomsterne uregelmæssige og tolæbede	2.
" regelmæssige	3.
2. Kronen 8,5-13mm, kløvet langs ryggen	Lobelia
" 2-6mm. Kronrøret ikke kløvet	Laurentia
3. Kronen delt næsten til grunden	4.
" højest 2/3 delt	5.
4. Blomsterknopperne rette. Kronfligene hurtigt frie	Jasione
" krumme. Kronfligene forbundne øverst	Phyteuma
5. Frugtknude og kapsel prismatiske	Legousia
" " æg-, kugle- eller pæreformede	6.
6. Kronrøret 1-1,5mm bredt. Griflen langt udragende	Trachelium
" mindst (2)3mm bredt. Griflen højest lidt udragende	Campanula + Wahlenbergia

Campanula og Wahlenbergia. Klokkeblomst.

1. Med tilbagebøjede bægervedhæng mellem bægertænderne	2.
Uden " " " "	5.
2. Enårig	3.
Flerårig	4.
3. Kronrøret længere end fligene. Kronen m.m. rørformet	dichotoma
" kortere " " " bredt klokkeformet	semisecta

4. Planten liggende og fløjlsåret mollis
 " m.m. opret og stivåret speciosa
5. Enårig 6.
 Flerårig 11.
6. Blomsterne siddende. Kronen 2-5mm 7.
 " langstilkede 8.
7. Kronen kortere end bægeret, 1-2mm, blegblå fastigiata
 " længere " " , 3-5mm erinus
8. Bægetænderne kortere end røret. Kronen blegblå
 Bægetænderne længere end røret. Kronen blå Wahlenbergia nutabunda 9.
9. Stænglen mest glat, liggende specularioides
 " stivåret, i hvert fald i nedre 1/3 10.
10. Griflen let dunet. Stængelbladene aflange til linjeformede lusitanica
 Griflen glat (i nedre 2/3). Stængelbladene ægformede til aflange decumbens
11. Med et endestillet hovede af siddende blomster glomerata
 Blomsterne stilkede 12.
12. Stængelbladene omtrent så lange som brede 13.
 " tydeligt længere end " 15.
13. Kronen blegblå Wahlenbergia hederacea
 " blå 14.
14. Bægeret håret eller finvortet. Bladene tiltrykt hårede .. adsurgens
 " glat og jævnt. Bladene glatte arvatica
15. Stængelbladene stilkede og over 1,5cm brede 16.
 " under 1,5cm brede 18.
16. Stænglen trinde, i det mindste i sin nedre halvdel latifolia
 " tydeligt kantet 17.
17. Bægetænderne tilbagebøjede. Blomsterne ensidige rapunculoides
 " oprette. Blomsterne alsidige trachelium
18. Kronen 3-4x2,5-4cm, meget bred persicifolia
 " mindre, oftest længere end bred 19.
19. Stængelbladene siddende, noget omfattende, æg- til lancetformede precatoria
 Stængelbladene overvejende stilkede 20.
20. Kronen tragtformet, indtil 1/2 delt. Oprette toårige 21.
 " m.m. klokkeformet, ikke meget over 1/3 delt. Flerårige 22.
21. Blomsterstilkene med 2 forblade ved grunden rapunculus
 " " " over midten patula
22. Kronen indsnævret ved munding. Sierra Nevada willkommii
 " ikke indsnævret 23.
23. Med grundblade under blomstringen 24.
 Grundbladene mest væk under blomstringen 26.
24. Grundbladene ægformede eller æg-lancetformede herminii
 " hjærteformede 25.
25. Stængelbladene 10-25mm cochleariifolia
 " 4-8mm jaubertiana
26. Blomsterknopperne oprette 27.
 " nikkende 29.

27. Stængelbladene 5-14x2-6mm, elliptiske til lancetformede cantabrica
 " overvejende meget længere 28.
 28. Bægeret med kirtler eller korte hår eller finvortet hispanica
 " uden " " hår mellem ribberne rotundifolia
 29. Stænglerne stive og oprette med mange blomster recta
 " opstigende og fåblomstrede 30.
 30. Med rodknolde. 8-15cm høj. Kronen 15-18mm ficarioides
 Tyndrodet. 10-25(5-40)cm høj. Kronen 18-24(16-28)mm scheuchzeri

Campanula fastigiata Dufour Knippekløkke. 3-5(8)cm. Gaffelgrenet med knippestillende grene. Små blade, de nedre ægformede. Kronen ca. 1,5mm og blegblå. Bæger-tænderne 2-3mm. IV-VI. S + Ø.

- C. arvensis Lag. -20cm. Mange liggende stængler. Nedre blade 8-12x7-12 mm, med 3-5 lapper; runde til trekantede. Stænglerne med 1-få blomster på 11-16mm. 500-2000m. VII-VIII. Le O P S.

- C. adscorgens Levier og Leresche -20cm. Nær foregående, men nedre blade med 7-11 lapper. Kronen 6-10mm. 500-2000m. VII-VIII. Le Lu Or.

C. lusitanica L. 8-40cm. Opret, med langstilkede blomster. Bladene rundtakke, stængelbladene 21-40x5-16mm. Kronen 12-17mm, tragtformet. Bæger-tænderne 3-4 x bæger-røret. 0-1200m. V-VIII. Ikke Ø og Pyrenæerne.

C. patula L. Engkløkke. 30-80cm. Kronen 15-25mm, indtil halvt delt, lys-lilla. Toppen åben. Blomsterstilkene mest meget længere end blomsterne. Roden tynd. 700-1800m. V-VII. N.

C. rapunculus L. Rapunselkløkke. 40-100cm. Kronen 10-20mm, blegblå, mindre delt end hos patula. Blomsterstilkene mest kortere end blomsterne. Roden fortykket. Blomsterne oprette, i en grenet stand. 0-2100m. III-VIII

C. persicifolia L. Smalbladet kløkke. 2 uskarpe underarter: N.

ssp. persicifolia: Frugtknuden glat.

ssp. subpyrenaica (Timb.-Lagr.) Fedorov: Frugtknuden stivhåret eller stivbørstet.

C. speciosa Pourret Prægtig kløkke. 20-50cm. Kantet, stivhåret stængel. Bladene 5-10cm, linje-lancet- til linjeformede. Kronen 15-32mm. Bægerved-hængene kortere end bæger-tænderne. 475-2100m. V-VII. Hu Na Te

C. dichotoma L. Gaffelkløkke. 10-15cm. Udstående stivhåret og gaffelgrenet. Bladene elliptiske, m.m. helrandede. Korte blomsterstilke. Kronen 12-20mm. Kronrøret 4-6mm bredt. 0-1200m. V-VII. Al Ma

C. mollis L. (C. velutina) Fløjls-håret kløkke. -30cm. Mange opstigende stængler. Planten ofte hvidfiltet. Bladene m.m. omvendt ægformede. Kronen 12-20mm, dunet udvendigt. 0-1650m. V-VII. Ab Al CR Cu Gr J Ma

C. semisecta Murb. (C. dichotoma p.p.) -30cm. Ligesom dichotoma, dog med en anderledes krone. 200-1700m. V-VII. Ab CR Cu Gr J Te

C. decumbens A.DC. -40cm. Liggende til opstigende. Bladene m.m. ægformede. Kronen 11-13mm. Frugtknuden stivhåret. 400-1700m. V-VII. M + S + Ø.

C. specularioides Cosson 10-20cm. Mest glat. Bladene rundagtige til aflange. Stænglen noget gaffelgrenet. Kronen 8,5-12mm, bredt kløkkeformet.

500-1500m. VI-VII. Ma (f.eks. Castijo Blanco ved Ronda).

Campanula glomerata L. Nøgleklokke. 0-2200m. VI-IX. N + MØ.

C. herminii Hoffm. & Link Kærklokke. 5-40cm. Løsttuet og halvglat. Bladene med kileformet grund, smallere opad, fåtandede. Stænglen opret og med 1-få blomster på 10-20mm. 600-3000m. VI-IX. N + M + Sierra Nevada.

C. erinus L. Tofarvet klokke. 3-10cm. Noget gaffelgrenet. Bladene 1-2cm, omvendt ægformede med 2-3 par tænder. Kronen 3-5mm, blå eller hvidlig. 0-1680m. III-VIII. Udbredt.

C. latifolia L. Bredbladet klokke. 1000-1800m. He Le Na S.

C. trachelium L. Nældekløkke. 0-1900m. N + NØ.

C. rapunculoides L. Ensidig klokke. 600-1850m. Hu Na Z.

C. hispanica Willk. Spansk blåkløkke. Planten glat eller håret. Grundbladene tænder ofte store og spidse. Bægertænderne 2-4(8)mm. Griflen ofte udragende. Kapslen m.m. forveddet. 100-2200m. VI-VIII. N + M + Ø. 2ssp
ssp. hispanica: Ikke over 40cm. Toppen m.m. sammentrængt.
ssp. catalanica Podl.: Indtil 75cm. Toppen åben. Østpyrenæerne.

● C. willkommii Witasek 8-15cm. Grundbladene runde til ægformede, rundtakede til helrandede. Stængelbladene elliptiske til smalt lancetformede. Knopperne oprette. Bægertænderne tiltrykte. Kronen 12-15mm. S. Nevada.

● C. cantabrica Feer 5-15cm. Roden roeformet. Stænglen glat og kantet, bladløs foroven, mest 1-blomstret. Kronen 12-15mm. 1000-2000m. VI-VIII. Le Lu O.

C. recta Dulac Lancetbladet klokke. 20-40cm. Stænglen tæt besat med smalt lancetformede blade på 2-5cm x 2-4mm, randhårede forneden. Kapslen nikkende. Kronen 1-2cm, blålig. 1500-1600m. VI-VIII. Pyrenæerne.

C. precatoria Timb.-Lagr. Kanthåret klokke. 20-50cm. Stænglen kantet og håret på kanterne forneden. Stængelbladene æg- til lancetformede, 15-35 x 6-12mm med m.m. omfattende grund. 1300-2000m. VI-VIII. Hu.

C. cochleariifolia Lam. Lav klokke. 5-10cm. Mange, tæppedannende, golde skud. Nedre blade rundagtige til ægformede, tandede. Stængelbladene elliptiske til lancetformede, fjærnt savtakke. 1500-2800m. Hu Na. VI-VIII.

C. jaubertiana Timb.-Lagr. ssp. jaubertiana Dværgkløkke. 3-6cm. Nær foregående. Stængelbladene æg- til lancetformede. Planten grådunet. 1500-2800m. VI-VIII. Hu.

C. scheuchzeri Vill. Randhåret klokke. 10-25cm. Blomsterne oprette midt under blomstringen, ellers nikkende, dybere blå end hos de beslægtede arter. Bladene med randhåret grund. 1600-2800m. VI-VIII.

C. ficarioides Timb.-Lagr. Vorterodskløkke. Nær foregående. Pyrenæerne.

C. rotundifolia L. Blåkløkke. Planten glat eller m.m. dunet ved grunden. Grundbladene tænder lidet store og lidet spidse. Fågrenet. Bægertænderne 4-8mm. Griflen indesluttet. Kapslen hindeagtig.

Legousia. Spejlblomst. Blå- til lillablomstrede enårige med kortstilkede og m.m. oprette blomster.

1. Kronen 1/3-1/2 x bæbertænderne	2.
" mindst lig "	3.
2. Bæbertænderne rette, mest meget kortere end frugtknuden	hybrida
" krummede, omtrent af frugtknudens længde	falcata
3. Blomsterne i små halvskærme samlede i en bred top	speculum-veneris
" akselstillede i et løst aks	castellana

Legousia hybrida (L.) Delarbre Liden spejlblomst. 5-25cm. Bladene bølgede. Planten rudunet. Blomsterne akselstillede, 1-3 sammen. Bæbertænderne 4-10mm. Kronen 2-4mm, lilla. 0-1250m. IV-VII. Udbredt.

L. falcata (Ten.) Fritsch Seglspejlblomst. 10-50cm. Bladene lidet bølgede. Planten glat til dunet. 1-3 blomster sammen i bladhjørnerne. Bæbertænderne 10-20mm. Kronen 3-5mm, lilla. 0-1100m. VI. J Ma

L. castellana (Lange) Samp. (L. scabra) Ru spejlblomst. 10-50cm. Stiv og rudunet. Frugtknuden 10-17mm, mest ru. Bæbertænderne 5-13mm. Kronen ca. = bæbertænderne. 180-1800m. V-VII. Udbredt.

L. speculum-veneris (L.) Chaix Spejlblomst. 10-40cm. Spinkel, glat eller dunet. Bladene lidt bølgede. Frugtknuden 8-10mm. Bæbertænderne 4-10mm. Kronen lilla, ofte længere end bæbertet. 0-400m. V-VII. Av J Te To.

Trachelium caeruleum L. Krophals. 40-100cm. Næsten glat flerårig. Blå-lilla, næsten metalliske, rørformede blomster i halvskærme. Bladene ægformede, spidse, de større ca. 1,5 x så lange som brede, tandede. 0-1600 m. IV-IX. Udbredt.

Phyteuma. Rapunsel.

1. Akset valseformet til aflangt-ægformet	2.
" m.m. kugleformet. Blå blomster	3.
2. Kronen hvidlig til blålig, lidt krum i knop. 2 støvfang ...	spicatum
" blå, meget krum i knop. Ofte 3 støvfang	pyrenaicum
3. Nedre blade hjerteformede	charmelii
Alle blade aflange til linjeformede	4.
4. Bladene linjeformede	hemisphaericum
" aflange, æg- eller spatelformede	5.
5. Bladene helrandede til fåtandede. Hovederne med 4-6(12) blomster	
	globulariifolium
Bladene tandede. Hovederne med 15-30 blomster	orbiculare

Phyteuma spicatum L. Aksrapunsel. Med grundblade under blomstringen. Pyrenæerne + N.

P. pyrenaicum R.Schulz Pyrenæisk rapunsel. Mest uden grundblade under blomstringen. 800-2300m. VI-VIII. M + M.

P. charmelii Vill. Nyrebladet rapunsel. 7-25cm. Alle blade tynde og friskgrønne. Grundbladene ca. så lange som brede. Stängelbladene linjelancetformede. 1500-3000m. VI-VIII. Al Gr (Sierra Nevada) Hu Te Z

Phyteuma hemisphaericum L. Halvkuglerapunsel. 5-15cm. Bladene 0,5-2mm brede. Ydre svøbbblade æg-lancetformede, m.m. tandede, ofte randhårede. Hovedet 10-15mm med 10-12 blå blomster. 1600-2950m. N + MN.

P. orbiculare L. Kuglerapunsel. 10-50cm. Grundbladernes plade bredest under midten, af forskellig form. Svøbbbladene æg-lancetformede, helrandede til savtakke. VI-VIII. 2 underarter:

ssp. anglicum (R.Schulz) P.Fourn. (P. tenerum): Stænglen bladløs med bladene mindre opad. Ofte 2 støvfang. 1000-1650m.

ssp. ibericum (R.Schulz) P.Fourn.: Stængelbladene meget små undtagen de nederste. Ofte 3 støvfang. 500-1700m.

P. globulariifolium Sternb. & Hoppe Skebladløs rapunsel. 1-12cm. Stænglen med 1-2(4) blade. Grundbladene mest 14-18x4-5mm, ofte furede. ?

Wahlenbergia hederacea (L.) Rchb. Vedbendklokke. 10-30cm. Glat og spinkelet med liggende stængler. Bladene 5-15mm, rundagtige og spidslappede med hjerteformet grund, kan være noget vedbendagtige. Kronen 6-10mm, klokkeformet og blegblå. 0-1850m. III-X. Hyppig i vestlige halvdel.

W. nutabunda (Guss.) A.DC. Stilklokke. 10-30cm. Opret enårig, glat eller noget stivhåret. Bladene tandede, 1-3cm x 3-6mm. Blomsterne langstilkede i en åben top, 2-3mm (?), blegblå. 0-400m. IV-VII. Al.

Jasione. Blåmunke.

1. Grundbladene meget større end stængelbladene *foliosa*
" ikke meget større end stængelbladene 2.
2. 1-2-årig uden golde rosetter 3.
Flerårig. Oftest med golde rosetter 5.
3. Bladene mest nedløbende. Stænglen tætbladløs *corymbosa*
" ikke " 4.
4. Planten ofte tæt lådden. Bægerstænglerne m.m. tæthårede i spidsen
penicillata
Planten mere spredt håret. Bægerstænglerne glatte til spredt
hårede *montana*
5. Svøbbbladene i 2 løse rækker, ikke taglagte. Løsttuget og pude-
dannende *cavanillesii*
Svøbbbladene taglagte i 2-4 rækker 6.
6. Stænglerne rodslående ved bladfæsterne. Bladranden lidet fortykket
laevis
Stænglerne ikke rodslående. Bladranden m.m. fortykket 7.
7. Blomsterstilkene 1,5-3,5mm. Kystplante *maritima*
" 0-2mm. Indlandsplante 8.
8. Planten løst opstigende, mest 20-40cm *sessiliflora*
" helt udstrakt eller udstrakt forneden, mest 5-15cm *crispa*

Jasione montana L. Almindelig blåmunke. 0-1700m. Udbredt.

J. penicillata Boiss. Penselhåret blåmunke. 4-16cm. Grågrøn enårig. Stænglerne udstrakte. Bladene 6-12x1-3,5mm, uregelmæssigt takkede, randen ikke fortykket. 300-2000m. V-VII. S (f.eks. Sierra Tejada).

Jasione corymbosa Poiret 4-10cm. Enårig. Stænglen bladet til nær spidsen. Bladene 4-10x1,5-3,5mm, tykke, med fortykket rand. Ydre svøblade ægformede. Bægertænderne glatte. Sandstrand. V-VII. Gr Ma.

J. crispa (Pourret) Samp. Lav blåmunke. 3-15cm. Bladene ret tæt stillede, (2,5)5-11x1-3mm. 5 underarter:

- ssp. amethystina (Lag. & Rodr.) Tutin: Svøblade og bægertænder med 0-få hår (eneste ssp.). Svøbladene lilla. Tættuet, kun grenet ved grunden. Ofte bladløs et stykke under hovedet. 1700-3470m. S: Sierra Nevada.
- ssp. mariana (Willk.) R. Mart.: Svøbladene i hvert fald hindeagtige forneden. Bladene 1,5-3mm brede. 300-700m. IV-VII. Ab Ba Cc CR To J.
- ssp. centralis (R. Mart.) R. Mart.: Svøbladene urteagtige, helrandede. Bladene mest under 5x1mm. M + Ø.
- ssp. tomentosa (A. DC.) R. Mart.: Stænglen foroven uldhåret eller tæt lådden. Bladene tiltrykte. 1000-1500m. V-VI. Ab Av Ba Cc CR J To.
- ssp. crispa: Svøbladene urteagtige og tandede. Stænglen foroven noget håret til glat. 800-2600m. VII-VIII. M + N.

J. sessiliflora Boiss. & Reuter Tykrandet blåmunke. Bladene mest 7-12 x 1,3-3mm, tykke, med fortykket rand, rundtakket bølgede. Blomsterstilkene 0-0,7(1)mm. 600-2030m. V-VIII. Ikke i S.

J. laevis Lam. Flerårig blåmunke. 5-40cm. Bladene 4-45x1-5mm, ikke bølgede. Mest 3 rækker, ofte lilla og stortandede svøblade. VI-X. N + M.

ssp. laevis: Mest 20-40cm. Stænglen med 12-17(7-25) blade.

ssp. carpetana (Boiss. & Reuter) R. Mart.: Mest 10-15cm. 2-3(4) stængelblade. Bjerge i M.

J. foliosa Cav. Mangebladet blåmunke. 4-12cm. Glat flerårig. Mange grundblade på 7-30x1,5-3mm. 1-2 rækker svøblade, der ligner de øvre stængelblade. 500-2400m. V-IX. Ab Al CR Cu Gr J Ma. 2 underarter:

ssp. foliosa: Stænglerne kraftige og opstigende. Stængelbladene linjelancetformede.

ssp. minuta (Agardh) Font Quer: Stænglerne trådformede, udstrakte, med spatelformede blade. Sydvestlig.

J. maritima (Duby) Merino Klitblåmunke. 25-50cm. Danner puder på 30-40 cms bredde. Stænglerne mest udstrakt-opstigende. Bladene 6-10x1,5-3mm. Klitter. VI-VII(X). NV: C Lu Po.

- J. cavanillesii Vicioso 3-20cm. Stænglerne liggende, meget grenede, ofte med blade til spidsen. Bladene 2,5-6,5x0,5-2,5cm, m.m. taglagte, de øvre ofte rødlig. 1650-2460m. VII-IX. Le O S (f.eks. Picos de Europa).

Lobelia urens L. Bidende lobelie. 20-60cm. Næsten glat, opret flerårig. Bladet stængel med aflange, tandede blade. 10-15mm lange, blå blomster i en mangeblomstret, ofte grenet stand. 0-1700m. V-XI. Vestlige halvdel.

Laurentia gasparrinii (Tineo) Strobl (Solenopsis laurentia) Enårig stilklobelie. 3-20cm. Spinkel og glat med ofte ugrenet og fåbladet stængel. Bladene 5-8x3-5mm, omvendt ægformede. Blomsterne kongebå med hvidt svælg, på 2-7cm lange stilke. Fugtige græsenge. IV-VI. V + M + SV.

COMPOSITAE

1. Alle eller de indre kroner rørformede 2.
" kroner tungeformede 138.
2. Bladene tornede eller småtornet tandede. Eller stænglen tornet ... 3.
Blade og stængel uden torne 19.
3. Med 3-grenede akseltorne. 3-delte utornede blade Xanthium spinosum
Ingen 3-grenede akseltorne 4.
4. 1-blomstrede kurve samlede i et kugleformet hovede Echinops
Flerblomstrede kurve 5.
5. I hvert fald nogle frugter med fjerformet fnok 6.
Fnokken hårformet eller manglende 13.
6. De indre svøbblade skinnende og randkroneagtige Carlina
Anderledes 7.
7. Kurvbunden kødet. Kronen blå eller hvid Cynara
" ikke kødet 8.
8. Randkronerne større end midterkronerne Galactites
Alle kroner lige store 9.
9. Ydre svøbblade bladagtige og med sidetorne Atractylis
" " ikke bladagtige (men kurvene kan godt være
omgivne af højtsiddende blade) 10.
10. Bladranden ikke finttornet mellem de store torne Ptilostemon
" finttornet mellem de store torne 11.
11. Bladoversiden hvidåret Notobasis
" grøn 12.
12. Svøbbladene med et krummet, fjerfliget vedhæng Picnomon
" uden " " " " Cirsium
13. Blomsterne gule 14.
" røde eller hvide 15.
14. Bladene fligede til snitdelte, kraftigt tornede Carthamus
" bugtede og småtornede Cnicus
15. Svøbbladene med et tandet vedhæng. Hvidbrogede blade Silybum
" stort set helrandede (evt. frynset-tandede) 16.
16. Kurvbunden uden børster eller avner Onopordum
" med " " " 17.
17. Ydre svøbblade m.m. bladagtige, indre med vedhæng Carduncellus
Indre " uden vedhæng 18.
18. Kurvbunden med avner. Bladene hvidårede Tyrimnus
" " børster Carduus
19. Bladene overvejende modsatte 20.
" " spredte eller i roset 31.
20. Lille, gråfiltet enårig. Kurvene siddende i bladhjørnerne Micropus
Kurvene stilkede 21.
21. Med hårformet fnok 22.
Uden " " 23.
22. Med gule, tungeformede randkroner Arnica
Alle kroner rørformede, lyserøde eller hvidlige Eupatorium
23. Med hvide eller rødlige randkroner 24.
Randkronerne gule eller manglende 26.
24. Flerårig. Mange og store tungekroner Phalacrocarpum
Enårig. Få og små tungekroner 25.

25. Bladene lancetformede, mest siddende Eclipta
 " ægformede og stilkede Galinsoga
26. 1 række delvist sammenvoksede kurvsvøblade Ambrosia
 Kurvsvøbladene frie 27.
27. Med en fnok af 2-4 børster med modhager på Bidens
 Fnokken anderledes 28.
28. Bladene fjersnitdelte Tagetes
 " hele 29.
29. Bladene stilkede Helianthus
 " siddende 30.
30. Ingen iøjnefaldende tungekroner Flaveria
 8 iøjnefaldende tungekroner Guizotia
31. Kronernes tænder flere gange længere end brede. Kronen forholds-
 vis brat udvidet midtpå. Ingen tungekroner. Tidselgruppen .. 32.
 Rørkronernes tænder korte. Kronen mere jævnt udvidet midtpå 50.
32. Svøbladene ender i en hagekrummet torn Arctium
 " anderledes 33.
33. Dværgbusk med forveddede grene Staehelina
 Urter, højst med forveddet grund 35.
35. Svøbladene med et udvidet, laset, frynset eller flertornet
 vedhæng i spidsen 36.
 Svøbladene uden vedhæng 39.
36. Kurven 6-8cm bred Leuzea rhapsodicoides
 " mindre 37.
37. Kurven kogleformet med lille åbning og korte kroner Leuzea conifera
 " anderledes og med lange kroner 38.
38. De ydre svøblade lidt bladagtige. M.m. stængelløs
 Carduncellus mitissimus
 De ydre svøblade ikke bladagtige; men kurven kan godt
 have et svøb under sig af egentlige blade Centaurea
39. Blomsterne gule 40.
 " røde eller hvide 42.
40. De ydre svøblade m.m. bladlignende Carthamus
 " " " ikke " 41.
41. Svøbladene lancetformede og tornspidsede Serratula
 " brede og uden torn Centaurea
42. Svøbladene mørkrandede, ender i en gul torn. Enårige 43.
 " anderledes 44.
43. Stängelbladene næppe nedløbende; fligene m.m. helrandede Cyanopsis
 Nedre stängelblade kort nedløbende; fligene tandede Volutaria
44. Fnokken først gyldenbrun, siden sortagtig. Smalfliget enårig Crupina
 " anderledes 45.
45. Nedre blade fligede og med en stilk på 20-40cm og en plade på
 20-40x10-20cm, hvidfildede nedenunder Leuzea centauroides
 Bladene mindre 46.
46. Kurvsvøbladene ender i en torn eller kraftig brod 47.
 " uden torn 48.
48. Kurvsvøbet 10-15mm bredt, æg-kugleformet. Svøbladene ægfor-
 mede med sort spids og kort brod Mantisalca
 Kurvsvøbet 20-50mm langt. Svøbladene anderledes Serratula

48. Planten glat til fintdunet	Serratula	
Bladundersiden gråt spindelvævslådden til hvidfiltet		49.
49. Kurvene i en tæt halvskærm. Stænglen 7-25cm	Saussurea	
" enlige. Stænglen 0-10(13)cm	Jurinea	
50. Med tydeligt synlige, tungeformede randkroner		51.
Tungekroner mangler eller nogenlunde af skivekronernes længde		94.
51. Med hårformet fnok		52.
Fnokken ikke hårformet		61.
52. 1 række kurvsvøbblade + ofte flere udvendige ekstravøbblade ...		53.
Flere rækker egentlige kurvsvøbblade		54.
53. Stænglen kun med skælblade	Tussilago	
" med løvblade	Senecio	
54. Randkronerne hvide til lilla		55.
" gule		56.
55. 2-3 rækker trådformede randkroner	Erigeron	
1 rækker randkroner	Aster	
56. Kurvbunden hvælvet	Doronicum	
" flad til svagt hvælvet		57.
57. Den hårformede fnok omgivet af korte skæl	Pulicaria	
Ingen skælformet fnok		58.
58. Over 20 tungekroner	Inula	
Indtil 20 tungekroner		59.
59. Planten enten klæbrigt kirtlet eller tykbladet		60.
" er ingen af delene	Solidago	
60. Med en ydre række af korte fnokhår. Mange korte kirtelhår	Jasonia	
Alle fnokhårene lige lange	Inula	
61. Kurvbunden med avner		62.
" uden "		73.
62. Randkronerne hvide		63.
" gule		67.
63. Kurvene små og i tæt halvskærm	Achillea	
" mellemstore		64.
64. De ydre frugter stærkt vingede	Anacyclus	
Frugterne ikke vingede		65.
65. Frugterne stærkt sammentrykte	Achillea	
" m.m. trinde		66.
66. Rørkronerne med en sæk eller spore ved grunden. Tungekronerne		
gule allerinderst. Aflangt bladomrids	Chamaemelum	
Rørkronerne uden sæk eller spore	Anthemis	
67. Ydre svøbblade bladagtige og store		68.
Ingen bladagtige svøbblade		69.
68. De ydre svøbblade ikke tornspidsede	Asteriscus	
" " " tornspidsede	Pallenis	
69. Kurvene små og i halvskærm	Achillea	
" mellemstore, mest enlige		70.
70. Bladene 1-3 x delte		71.
" hele		72.

71. Kurvene siddende, ofte med grene under sig Cladanthus
 " stilkede Anacyclus
72. Bladene næsten så brede som lange, 10-40x5-35cm Helianthus annuus
 Grundbladene 2-6x1-2cm, m.m. spatelformede Lepidophorum
73. Randkronerne hvide eller over i det lyserøde 74.
 " gule eller med tydelig, gul indre del 87.
74. Flerårige med de fleste blade lavtsiddende 75.
 Med veludviklede, højtsiddende stængelblade 77.
75. Med lavtsiddende stængelblade Leucanthemopsis
 Alle blade grundstillede 76.
76. Bladene 2-3 x delte Leucanthemum arundanum
 " hele Bellis
77. Bladene 2-3 x delte og ganske smalfligede 78.
 " mindre delte 81.
78. Bladene gråt silkehårede, især nedenunder Tanacetum
 " m.m. glatte og grønne 79.
79. Ydre frugter lidt krumme, med et øre foroven. Bladfligene
 med sylformet spids Otospermum
 Ydre frugter rette og uden øre 80.
80. Kurvbunden halvkugleformet og fyldt Matricaria
 " kegleformet og hul Chamomilla
81. Bladene 1-2 x delte med store, lancetformede hovedafsnit Tanacetum
 " anderledes 82.
82. Flerårig 83.
 Enårig 84.
83. Mange 10-16mm brede kurve Balsamita
 1-få bredere kurve Leucanthemum
84. Svøbbladene ikke hindekantede fortil Bellis annua
 " hindekantede fortil 85.
85. Stængelbladene stilkede Hymenostemma
 " siddende og ofte ørede 86.
86. Svøbbladsranden udvidet foroven Leucanthemum paludosum
 " ikke udvidet Coleostephus
87. Rørkronerne grønlig-sorter Arctotheca
 " gule til orange 88.
88. Randkronerne gule til orange med sort grund Gazania
 " uden sort grund 89.
89. Ydre frugter store og krumme Calendula
 Ingen store og krumme frugter 90.
90. Flerårige med bladene nær grunden Leucanthemopsis
 Enårige 91.
91. Bladene 2 x delte Chrysanthemum coronarium
 " 0-1 x delte 92.
92. Bladene smalle og kamfligede Prolongoa
 " m.m. spatelformede og tandede 93.
93. De ydre frugter med 2 vinger Chrysanthemum segetum
 Frugterne uvingede 93a.
- 93a. Fnokken kortere end frugten, rør-, øreformet eller væk Coleostephus
 Frugten med en lang tunge foroven på ca. 2 x frugten Glossopappus

94. Bladene 1-3 x delte	95.
" hele	105.
95. Kurvene siddende m.m. i jordhøjde med blade omkring sig	96.
" højtsiddende	97.
96. Bladene 1 x delte. Frugterne lådne	Gymnostyles
" 2 x " " glatte	Soliva
97. 1 række kurvsvøbblade + nogle små, ydre ekstravøbblade ...	Senecio
Kurvsvøbet anderledes	98.
98. Kurvene i tætte halvskærme, klaser eller toppe	99.
" enlige eller i åbne stande	101.
99. Kurvene i halvskærm, kraftigt gule	Tanacetum
" i top eller klase	100.
100. 1 række sammenvoksede kurvsvøbblade	Ambrosia
Få rækker frie svøbblade	Artemisia
101. Kurvene kraftigt rødbrune. Mest under 20cm	Artemisia granatensis
" anderledes	101a.
101a. Bladfligene trådformede	Chamomilla
" flade	102.
102. Halvbuske med smalle og kirtfligede, 1 x delte blade ...	Santolina
Urter. Bladene anderledes	103.
103. Frugterne ikke eller svagt fladtrykte. Mest flerårige ...	Anthemis
" tydeligt fladtrykte. Enårig	104.
104. Kurvbunden med avner. Kurvene 1-2cm brede	Anacyclus
" uden " " 4-10mm "	Cotula
105. Bladene m.m. så lange som brede	106.
" tydeligt længere end brede	110.
106. Siddende, reducerede kurve i bladhjørnerne. Enårig	Xanthium
Stilkede kurve	107.
107. Blomsterne gule	Senecio
" ikke gule	108.
108. Stænglen 1-blomstret	Homogyne
" flerblomstret	109.
109. Stænglen kun med skælblade	Petasites
" med løvblade	Adenostyles
110. Kurvsvøbbladene i 1 række, ofte med nogle små ydre ekstra- svøbblade	111.
Flere rækker kurvsvøbblade	112.
111. Med hindeagtige kurvsvøbblade	Lasiopogon
" urteagtige	Senecio
112. Halvbuske. Bladene linjeformede med korte, stærkt tiltrykte flige	Santolina
Bladene uden sådanne tiltrykte flige	113.
113. I hvert fald bladundersiderne grå- til hvidfildede	114.
Planten grøn, glat eller håret	125.
114. Med pudeformede kurvnøgler omgivne af store højblade	115.
Eventuelle kurvnøgler ikke pudeformede	116.
115. Hvidfiltet flerårig	Leontopodium
Gråfiltet enårig	Evax
116. Kurvene helt skjulte under deres uld	Bombycilaena
I det mindste kurvsvøbbladenes stakke synlige	117.

117. Svøbbladene skinnende gule. Kurvene i tæt halvskærm .. Helichrysum 118.
 " højst gullige
118. Halvbusk. Kurvsvøbbladene brune Phagnalon 119.
 Urter
119. Kurvene i en tæt halvskærm 120.
 " anderledes stillede 121.
120. Svøbbladene stærkt filtede. Hele planten hvidfiltet Otanthus
 " m.m. hindeagtige Antennaria
121. Indre svøbblade 13-25mm, lyserøde, kronbladsagtige ... Xeranthemum 122.
 Svøbbladene mindre
122. Svøbbladene elliptiske, butte, lige lange Lasiopogon 123.
 " af anden form eller uens
123. Kurvsvøbbladene m.m. filtede eller hårede Filago 124.
 " hindeagtige
124. Bladoversiden skinnende grøn Filago spicata
 " ikke skinnende Gnaphalium
125. Kurvsvøbbladene skinnende røde, gule eller hvide Helichrysum 126.
 " anderledes
126. Frugten uden hår- eller børsteformet fnok 127.
 " med " " " 130.
127. Ydre svøbblade bladagtige. 1-2-årig Carpesium 128.
 Ingen bladagtige svøbblade
128. Bladene helrandede til fåtandede. Enårig Cotula 129.
 " mangetakkede. Flerårige
129. Planten matgrøn, tæthåret og kirtelprikket Balsamita
 " glat eller dunet Leucanthemum
130. Kronerne hvidgrå til hvidgule. Enårige Conyza 131.
 " gule til brunlige
131. Busk. Strandplante Baccharis 132.
 Urter, højst med forveddet grund
132. Enårig med rigt kirtlede, linjeformede blade Leysera 133.
 Anderledes
133. De yderste kroner er gule og tungeformede (ofte skjulte bag kurvsvøbet) 134.
 Ingen eller lyslilla tungeformede randkroner 135.
134. Den hårformede fnok omgivet af korte skæl Pulicaria
 Ingen skælformet fnok Inula
135. Bladene kirtelhårede Jasonia 136.
 " ikke kirtelhårede
136. Bladene kirtelprikkede Aster 137.
 " ikke kirtelprikkede
137. Planten glat. Bladene 3-5cm x 5-10mm Aster tripolium
 " grådunet. Bladene 10-25x1mm Nolletia
138. Stænglen tidselagtigt tornet-vinget Scolymus 139.
 " uden torne; tornspidsede grene kan dog forekomme
139. Frugten helt uden fnok. Enårige 140.
 " med hår-, fjer-, skæl- eller børsteformet fnok 143.
140. Alle blade grundstillede Arnoseris 141.
 Med stængelblade
141. De ydre frugter lange og stjerneformet udstående Rhagadiolus 142.
 " " " korte, ej " "

142. Stænglen med mange kurve Lapsana
 " " 1 kurv Hispidella
143. I hvert fald de indre frugter med fjerformet fnok 144.
 Frugterne med hår-, skæl- eller børsteformet fnok 150.
144. Bladene ligestrengede og helrandede 145.
 " anderledes 146.
145. Flere rækker kurvsvøbbblade Scorzonera
 1 række kurvsvøbbblade Tragopogon
146. Kurvbunden med avner Hypochoeris
 " uden " 147.
147. 1 række på 7-8 kurvsvøbbblade Urospermum
 Flere rækker kurvsvøbbblade 148.
148. Alle blade i roset Leontodon
 Med stængelblade 149.
149. Frugterne længdestribede Scorzonera
 " tværrynkede Picris
150. Frugterne stærkt sammentrykte 151.
 " ikke eller kun lidt sammentrykte 156.
151. Frugterne med næb 152.
 " uden næb 153.
152. 2 rækker kurvsvøbbblade, den ydre lille Mycelis
 Flere rækker kurvsvøbbblade Lactuca
153. Blomsterne blå eller rødlilla 154.
 " gule 155.
154. Blomsterne rødlilla Prenanthes
 " blå Cicerbita
155. I det mindste de ydre svøbbblade hindekantede Launaea
 Svøbbbladene ikke hindekantede Sonchus
156. Blomsterne blå 157.
 " ikke blå 158.
157. Kurvsvøbbbladene hindeagtige og skinnende Catananche
 " urteagtige Cichorium
158. Ydre svøbbblade sylformede, længere end de indre, udstående Tolpis
 " " ikke længere end de indre 159.
159. Nogle eller alle frugter med skæl- eller børsteformet fnok ... 160.
 Frugterne med hårformet fnok 163.
160. Svøbbbladene hindeagtige og skinnende Catananche
 " urteagtige 161.
161. Stænglerne bladløse Hyoseris
 " bladede 162.
162. Flere rækker kurvsvøbbblade Rothmaleria
 2 rækker kurvsvøbbblade Hedypnois
163. Frugten stærkt tværrynket Reichardia
 " ikke " 164.
164. Stænglerne ugrenede, helt bladløse, hule og tyndvæggede Taraxacum
 " anderledes 165.
165. Frugten med en krone foroven omkring næbbet Chondrilla
 " uden nogen krone foroven 166.

166. Frugterne afskårne foroven 167.
 " tilsmalnede foroven 168.
 167. Kurvbunden langhåret. Bladene oftest tæt stjernefildede Andryala
 " ikke langhåret Hieracium
 168. Ofte med udløbere. Bladene mest grundstillede. Stænglen foro-
 ven og kurven forneden med sorte kirtelhår Aetheorhiza
 Anderledes Crepis

Eupatorium cannabinum L. Hjortetrøst. 0-1650m.

E. adenophorum Sprengel Rudebladet hjortetrøst. -2m. Stængel og stilke med korte kirtelhår. Bladene hele, trekantede eller rudeformede og takkede. Kurvene 5-10mm brede, hvidlige. Dyrket og forvildet.

Solidago virgaurea L. Almindeligt gyldenris. 2 underarter:

ssp. virgaurea: Kurvene 10-15mm brede. Svøbbladene 5-7mm. Oftest over 20 cm høj. 300-1600m.

ssp. minuta (L.) Arc.: Kurvene 15-20mm brede. Kurvsvøbet 7-10mm. Planten mest under 30cm høj. Bladene mest smalle. 1600-2800m.

Solidago canadensis L. Kanadisk gyldenris. Stænglen håret, i hvert fald foroven. Kurvsvøbet 2-3mm. Rørkronerne 2,4-3mm. Forvildet.

S. altissima L. Grådunet gyldenris. 70-200cm. Nær foregående, men med mere hårede blade og stængel. Kurvsvøbet 3,2-5mm. Rørkronerne 3-4mm. IX-X. Forvildet.

S. gigantea Aiton Sildigt gyldenris. Stænglen glat. Kurvsvøbet mest 3,5-5mm. Forvildet.

Bellis annua L. Enårig tusindfryd. 5-12cm. Halvglat til stivhåret enårig med bladede stængler. Bladene 6-25x3-15mm, m.m. finttandede, randhårede. Kurvene 5-15mm brede. 0-1200m. I-VI. S + MS.

B. perennis L. Almindelig tusindfryd. Svøbbladene 3-5mm. Kurven under 3cm bred. Bladene 1-årede, friskgrønne. 0-2400m. Udbredt.

B. silvestris Cyr. Mørk tusindfryd. 10-30cm. Svøbbladene 7-10mm. Kurvene 3-4cm brede. Bladene 3-18cm, omvendt lancetformede, dunede, mørkegrønne, 3-årede. Kurvstilkene stivhårede. 0-950m. IX-I. Spredt.

Aster. Asters.

1. 1-2-årig. Talrige små kurve med korte randkroner squamatus
 Flerårig 2.
2. En tæt halvskærm af kraftigt gule kurve uden tungekroner.
 Linjeformede, siddende blade linosyris
 Mest med tungekroner. I modsat fald er bladene bredere 4.
4. Stænglerne ugrejede med 1 kurv alpinus
 " m.m. grejede, almindeligvis med flere kurve 5.
5. Bladene 5-10x1-3cm med øret og stængelomfattende grund novi-belgii
 Bladgrunden ikke øret eller stængelomfattende 6.

6. Randkronerne golde, griflen ikke udragende 7.
 " frugtbare og med udragende griffel 8.
 7. 2 slags blade: brede grundblade og nåleformede stængelblade
 Bladene ret ens aragonensis
 " spidse. Bladene ikke kodede tripolium
 9. Toppen kirtelprikket. Randkronerne lilla willkommii
 " ikke kirtelprikket. Randkronerne ofte hvide 10.
 10. Ydre svøbblade med en sylformet, grøn spids pilosus
 " " uden " " " lanceolatus

Aster novi-belgii L. Høstasters. Blomsterne mest lyslilla. Forvildet.

A. lanceolatus Willd. Lancetbladet asters. 60-120cm. Randkronerne mest hvide, ca. 1mm brede. Stænglen altid med hårstriber foroven. Bladene ca. 8 x så lange som brede. Kurvene ofte ensidige på grenene. Forvildet.

A. pilosus Willd. Håret asters. 30-60cm. Planten glat til håret. Kurvene i en bred top på lange stilke med linjeformede blade, undertiden ensidigt stillede. Randkronerne ca. 1,5mm brede. Forvildet.

A. squamatus (Sprengel) Hieron. Skælasters. 30-80cm. Stærktgrenet. Kurvene med korte, lyslilla randkroner, der er 1-2mm længere end svøbet. Bladene lancetformede, indtil 8x1cm. IX-II. Indslæbt.

A. willkommii Sch.Bip. 5-40cm. Stængler og blade meget kort (0,1mm) og fint grådunede. Svøbbladene med siddende kirtler. Tungekronerne 7-14x1-2 mm. Med grundbladsroset. Bladene 15-40x2-6mm. VIII-XI. 600-1000m. Ø + SØ.

A. alpinus L. Alpeasters. 5-25cm. Bladene helrandede, blødhårede, de nedre spatelformede. Randkronerne blålilla. Kurvsvøbbladene ret ens. 1500-2800m. VI-VIII. N.

A. tripolium L. Strandasters. 2 underarter:

ssp. tripolium: Ydre frugter så lange som de indre. Ofte ret kraftigt kødet. Randkroner kan mangle. Nord og nordvestkysten.

ssp. pannonicus (Jacq.) Soó: Ydre frugter kortere og tykkere end de indre. Planten svagt kødet. Altid med randkroner. Middelhavskysten. ?

A. sedifolius L. Rustænglet asters. 20-50cm. Stænglen ru. Bladene linje-lancetformede, helrandede, kirtelprikkede, rurandede. Kurvsvøbet tit med klæbrig glans. Kronerne lyst blålilla. 0-1000m. IX-X. 2 underarter?:

ssp. sedifolius: Bladene kirtelprikkede.

ssp. trinervis (Pers.) Thell.: Bladene ikke kirtelprikkede. N.

A. aragonensis Asso Nålebladet asters. 10-50cm. Stængelbladene 1-årede. Grundbladene omvendt lancet- til spatelformede, kirtelprikkede, 1,5-3cm. Med få kurve. Ø + M. IX-X.

A. linosyris (L.) Bernh. Guldasters. 15-40cm. Stænglerne tætbladede. Bladene 1-1,5(3)mm brede. Svøbbladene lange og smalle, ofte udadkrummede. Kronerne kraftigt gule. 700-1600m. IX-X. N + M.

Erigeron. Bakkestjerne.

1. Stænglerne liggende til opstigende. Nedre blade ofte tretakkede
karvinskianus
 Stænglerne oprette. Bladene hele 2.
2. Nedre stængelblade æg-lancetformede, tit tandede annuus 5.
 " " smalt spatel- til næsten linjeformede 3.
3. Randkronerne korte, 1-1,5 x kurvsvøbet. Mest 1-2-årig acer 4.
 " " mindst 1,5 x kurvsvøbet. Flerårige
4. Stængel og svøbbblade med tætte, korte kirtelhår + lange alm. hår.
 Lilla randkroner major 5.
 Stængel og svøbbblade uden kirtelhår. Lyslilla/hvide randkroner
5. Bladene efterhånden glatte bortset fra randhårene 6.
 " " tvesidet dunede (de ældste grundblade kan blive glatte) 7.
6. Svøbbbladene svagt dunede til næsten glatte, mest grønspidsede
glabratus
 Svøbbbladene noget til tæt dunede, lillaspidsede uniflorus
7. Ikke eller løsttuet. 1-3 kurve. 5-30cm høj. Nordlig alpinus frigidus
 Tættuet. 1 kurv. Indtil 7cm høj. Sierra Nevada

Erigeron annuus (L.) Pers. Smalstråle. VII-VIII. Forvildet. ?

E. karvinskianus DC. Tretakket bakkestjerne. 20-40cm. Flerårig. Blomstrende stængel uden grundroset, ellers mangebladet. Kurvene 1,5cm brede. Randkronerne hvide til vinrøde. IV-IX. Forvildet i N og NV.

E. acer L. Bitter bakkestjerne. 100-1525m. N + M.

E. alpinus L. Alpebakkestjerne. 5-20cm. Grundbladene noget spidse. Svøbbbladene bredest i nedre 1/3, ofte lillaspidsede. Stænglen mest grøn. Rørkronerne gule. Grundbladene kort og tæt krushårede. 1550-2700m. N.

E. glabratus Hoppe & Hornsch. Glat bakkestjerne. 10-20cm. Grundbladene 3-5cm x 4-6mm, m.m. glatte, dog randhårede. Svøbbbladene oftest bredest i nedre 1/3, kun hårede langs randen. 1900-2400m. VII-VIII. Pyrenæerne.

- E. major (Boiss.) Vierh. -15(30)cm. Planten dunet. Grundbladene smalt spatelformede. Stænglerne opstigende og tynde. 1-4 kurve. S: S. Nevada.

E. uniflorus L. Snebakkestjerne. 5-15cm. 1 kurv. Kurvsvøbet tæt hvidt uldhåret. Svøbbbladene bredest nær midten. Tungekronerne hvide eller lyslilla. 2000-2950m. VII-VIII. 2 underarter:

ssp. uniflorus: Bladene 4-7(2-9)mm brede, ofte stærkt udvidede fortil. Randkronerne 2,5-5mm.

ssp. aragonensis (Vierh.) Bolos & Vigo: Bladene 2-3(7)mm brede, lidet udvidede fortil. Randkronerne 4-9mm.

- E. frigidus Boiss. Tuebakkestjerne. Med kort, krybende, grenet jordstængel. Grundbladene indtil 2,5(3,5)cm x 4(6)mm, smalt spatelformede, stærkt randhårede og med lange tætte hår. Mest over 3000m. VII-IX. Gr.

Conyza. Bakkestjerne.

1. Kurvsvøbet næsten glat. 3 rækker svøbbblade canadensis 2.
 " " som regel håret. 2 rækker svøbbblade
2. Nedre blade 1-strengede bonariensis albida
 " " også med sideribber

Conyza canadensis (L.) Cronq. Kanadisk bakkestjerne. Alm.

C. bonariensis (L.) Cronq. Håret bakkestjerne. 10-60cm. Nær canadensis, men ofte noget tættere håret. Nedre blade linje-lancetformede. Ingen randkroner (korte hos canad.). 0-1160. VII-IX. Alm. i S + M.

C. albida Willd. (C. floribunda) Høj bakkestjerne. 50-150cm. Nær foregående, men lidt mere grågrøn. Nedre blade omvendt lancet- til linjeformede. Toppen pyramideformet. 0-1000m. VII-IX. S + SV.

Nolletia chrysocomoides (Desf.) Cass. 15-30cm. Stærktgrenet, tiltrykt grådunet flerårig. Bladene 10-25x1mm, helrandede. Små, halvkugleformede, enlige kurve i grenspidserne. Kurvsvøbet ca. 6mm, til sidst nedbøjet. Med gule rørkroner, ingen tungekroner. VI. Ma: Sierra Bermeja.

Baccharis halimifolia L. Korsrod. Glat, lidt klæbrig, tvebo busk indtil 3m. Bladene indtil 6x4cm, ret tykke, rude- til omvendt lancetformede, mest groft fjærntakkede. Toppe af talrige små kurve. Forvildet vandkantsplante. IX-XI. NV.

Filago. Museurt.

1. Kurvsvøbbladene med en tydelig stak 2.
" uden stak, højst tilspidsede 9.
2. Kurvene skjulte af deres uld, kun stakkene rager ud micropodioides
Kurvsvøbbladene synlige 3.
3. Svøbbladene med lange, stive hår på kanten og foroven, ellers
glatte desertorum
Svøbbladene anderledes 4.
4. Planten m.m. uden stængel og med grenene tiltrykte jorden congesta
" opret 5.
5. Nedre kurve enlige, øvre 2-5 sammen ramosissima
Alle kurve i nøgler på 3-60 6.
6. Bladene bredest midtpå vulgaris
" " i øvre halvdel 7.
7. Svøbbladene med udadbøjet, aldrig rødlig spids pyramidata
" " opret, ofte rødlig spids 8.
8. Kurvene i nøgler på 10-25, overragede af 1-2 højblade lutescens
" " " " 3-8(10), ikke overragede af højblade fuscens
9. Bladoversiden skinnende grøn spicata
" ikke skinnende grøn 10.
10. Kurvene enlige i bladhjørnerne i et m.m. ensidigt aks ... mareotica
" mest i nøgler 11.
11. Stænglen ca. 1cm, grenet fra grunden med udstrakte grene hispanica
" opret, mindst (2)3cm 12.
12. Planten klaseagtigt grenet arvensis
" gaffelgrenet (eller ugrenet) 13.
13. Bladene 15-25mm, linje-sylformede, ofte omrullede gallica
" 4-10mm 14.
14. Nedre blade linje-lancetformede, 6-10mm, øvre aflangt-lancet-
formede, 4-5mm clementei
Alle blade ens 15.

15. Kurvsvøbbbladene butte. 5-15(30)cm høj minima
" spidse, ofte med lilla spids. 3-8(2-12)cm duriaei
- Filago vulgaris Lam. Kuglemuseurt. Nøglerne med 20-50 kurve. Svøbbblade-
ne med gul stak. 0-1400m.
- F. lutescens Jordan Gulgrå museurt. 10-25cm. Kurvsvøbbbladene gule, i 3
(4) rækker over hinanden. Planten lidet regelmæssigt grenet. Bladene
15-20x3-6mm, gulliggrønne. 500-1400m. IV-VII.
- F. fuscens Pomel Brun museurt. 5-12cm. Planten grålig. Kurvsvøbbblade-
ne i 3(4) rækker over hinanden, brunrødlige, især midtpå, med en lilla
plet nær spidsen og ofte rødlig stak. SØ.
- F. pyramidata L. Bredbladet museurt. 5-30cm. Gråhvidt filtet. Nøglerne
med 8-16 kurve, der ofte overrages af 3-4(5) højblade. 4-6 rækker kurv-
svøbbblade over hinanden. Bladene 10-15mm. 0-1300m. VI-IX.
- F. desertorum Pomel Ørkenmuseurt. 5-8cm. Med udstrakte til skråt opsti-
gende grene. Bladene hvidfildede, til sidst glatte, de øverste af nøgler-
nes længde. Stakken m.m. krum og udspærret. II-IV. S.
- F. ramosissima Lange 5-10cm. Tyndgrenet og gråfiltet. Nedre blade om-
vendt lancetformede, øvre omvendt ægformede. Svøbbbladene stråfarvede.
Nøglerne med 3-5 højblade ca. af kurvenes længde. SØ.
- F. congesta Guss. Pudemuseurt. 10-16cm. Kurvene skarpt 5-kantede, 3-6
(2-18) sammen i nøgler, der omkranses af højbladene. Planten hvidfiltet.
0-400m. III-VI. S
- F. duriaei Cosson Bladene 5-10x0,6-3,5mm; højbladene ca. = nøglerne.
Disse med 8-10 femkantede og helt hårede nøgler. S. V-VI.
- F. micropodioides Lange Uldhovedmuseurt. 1-4cm. Ofte ugrenet. Ligner
Bombycilaena erecta, men med udragende svøbbbladsstakke. Bladene mest
2,5-9x1-2,5mm. Nølget(rne) med 3-6 kurve. 100-300m. III-V. SØ.
- F. mareotica Delile Aksmuseurt. 5-10cm. Planten grålig, grenet foroven.
Bladene 3-5x0,5-1mm, tiltrykte stænglen. Kurvene brunlige, aflangt-valse-
formede, 3-4x1,5mm. 0-100m. III-IV. SØ.
- F. hispanica (Degen & Hervier) Chrtek & Holub Dværgmuseurt. Tiltrykt
gråfiltet. Bladene aflangt-spatelformede, med brod. Kurvene dækkede af
uldhåret filt. Svøbbbladene med hætteformet spids. SØ: Sierra de Segura.
- F. spicata Forsskål Skinnende museurt. 3-12cm. Grenene udstrakte eller
opstigende. Bladene 8-14x1-1,5mm, tråd-sylformede, udstående. Kurvene en-
lige eller 2-5 sammen, rødligbrune. IV-V. SØ: nær Almeria: Cabo de Gata.
- F. arvensis L. Agermuseurt. 400-1800m. VI-VIII.
- F. minima (Sm.) Pers. Liden museurt. 0-1500m. Mest N + M.
- F. clementei (Willk.) Holub 2-10cm. Grålig. Kurvene 2-5 sammen. Svøbbbla-
dene fildede forneden, hindeagtige foroven. S.
- F. gallica L. Spidsbladet museurt. 2-25cm. Grålig. Bladene spidse, 1-1,5

mm brede. Svøbbladene udtrukne i en lang, but spids. Højbladene ofte lange. 0-1100m. V-IX. Mest i S, V og M.

Evax. Pudekurv.

1. Kurvsvøbbladene uden stak. Højbladene ca. = kurvnøglet .. nevadensis	
" med en stak på 1-2mm. Højbladene mindst 2 x	
kurvnøglet	2.
2. Højbladene halvspidse til tilspidsede	3.
" afrundede	4.
3. Højbladene 15-40x3-7mm, ca. 4 x kurvnøglet	asterisciflora
" 7-18x1-2,5mm, ca. 2 x "	carpetana
4. Højbladene 7-8mm brede	lusitanica
" 2-5mm "	pygmaea

Evax pygmaea (L.) Brot. Alm. pudekurv. Højbladene 5-15mm, 2-3 x nøglerne. Planten 2-4cm høj. 0-1100m.

spp. pygmaea: Sidegrenene korte. Planten hvidfiltet. Højbladene lidt stive. II-V.

spp. ramosissima (Mariz) Fern.: Sidegrenene lange. Planten gråfiltet. Højbladene bløde. Mest på sandstrand. II-IV.

E. asterisciflora (Lam.) Pers. Spidsbladet pudekurv. 3-13cm. Stænglen stiv, enkel eller grenet. Stængelbladene 12-25x4-5mm, spatelformede, næsten modsatte, tiltrykt hårede. Kurvsvøbet halvglat, brungult. IV-V.

E. carpetana Lange Smalbladet pudekurv. 0-7cm. Ugrenet eller med opstigende sidegrene fra grunden. Stængelbladene 5-14x1-2,5mm. Højbladene m.m. stive, hvid- til gråfildede. Svøbbladene stak 1,5-2mm. IV-V.

E. lusitanica Samp. Dværgpudekurv. Stængelløs, gråfiltet. Højbladene 15-18mm. Kurvnøglet 8-16mm bredt, de enkelte kurve svært skelnelige. Svøbbladene stråfarvede, med en grøn plet under spidsen. II-IV. S.

E. nevadensis Boiss. Bjærgpudekurv. 1-5cm. Uldhåret, men flere stængelblade. Højbladene 7-10x2,5-3mm. Kurvene tætstillede, pyramide-kegleformede med m.m. tiltrykt filtet kurvsvøb. Bjærg i S + Ø.

Bombycilaena. Fureblomst. Museurtelignende planter. Kurvene helt skjulte under deres uld, samlede i nøgler.

B. erecta (L.) Smolj. (Micropus e.) Fureblomst. 5-13cm. Planten grålig-hvid. Kurvnøglerne 8-10mm brede, af samme farve. Bladene med lidt bølget rand, 10-18x1,5-2,5mm. 100-1600m. V-VIII. Udbredt.

B. discolor (Pers.) Lainz (Micropus d.) Tofarvet fureblomst. 5-16cm. Planten hvid, men kurvnøglerne brunlige, 10-16mm brede. Bladene flade, 12-17x2-5mm. 0-700m. IV-VI.

Micropus supinus L. Kamfureblomst. 2-20cm. Liggende eller opstigende, silkefiltet enårig. Bladene bredest nær spidsen, modsatte, 12-20x4-11mm. Kurvene rundagtige, enlige i bladhjørnerne. IV-VI. Mest i S, lidt i M.

Gnaphalium. Evighedsblomst.

1. Kurvnøglerne uden blade under sig	luteo-album
" med støtteblade	2.

2. Hvert nøgle med flere støtteblade	uliginosum	
" " " 1 støtteblad		3.
3. 2-8cm høj, med 1-6 kurve	supinum	
Over 10cm, med over 12 kurve		4.
4. Stængelbladene 1-strengede	silvaticum	
" 3-strengede	norvegicum	

Gnaphalium silvaticum L. Rank evighedsblomst. N + MN.

G. norvegicum Gunn. Sætere evighedsblomst. 10-30cm. Blomsterstandens støtteblade så lange som eller længere end blomsterstanden. Nøglerne mere sammentrængte mod spidsen. 1900-2750m. VII-VIII. Sj. i N.

G. supinum L. Dværge evighedsblomst. 2-8cm. Tæppedannende med talrige guldskud. Kurvene mest enlige. Bladene 4-15x1-2mm, tæt fildede på begge sider. Kurvsvøbbladene lysebrune, stjerneformet udstående i frugt. Mest i N

G. uliginosum L. Sumpe evighedsblomst. 900-1650m. VII-X. Mest i N.

G. luteo-album L. Gulhvid evighedsblomst. 5-30cm. Hvidfildet. Bladene spidse, 1-ribbede, 10-25x2-5mm. Svøbbladene glatte og gullige. Blomsterne gullige, rødlige foroven. 0-1300m. VII-IX. Udbredt.

Helichrysum. Evighedsblomst.

1. Urter. Bladene m.m. lancetformede	2.
Halvbuske. Bladene linjeformede	3.
2. Bladundersiden hvidfildet. Kurvene i en halvskærm	foetidum
" grøn. Kurvene enlige, 2,5-7cm brede	bracteatum
3. Ydre kurvsvøbblade glatte. Kurvsvøbet æg-kugleformet	stoechas
" " fildede. " valse-klokkeformet	4.
4. Kurvene mest med 8-15 blomster, der er lidt længere end svøbet	
Kurvene mest med 15-25 blomster, der er kortere end eller lig kurvsvøbet	picardii
	italicum

Helichrysum stoechas (L.) Moench Kugleevighedsblomst. 10-50cm. Kurvsvøbet 4-7x4-7,5mm. Svøbbladene m.m. butte. Bladene mest 10-25x1-2mm. VI-IX. 0-1600m. Udbredt.

H. italicum (Roth) G. Don f. ssp. serotinum (Boiss.) P. Fourn. Smalbladet evighedsblomst. 10-40cm. Kurvsvøbet 4-5,5x3-4mm, spindelvævshåret i nedre 1/4-1/2. Stænglen grålig. Bladene 6-40x0,3-1,5mm. 0-1600m. Udbredt.

H. picardii Boiss. & Reuter -60cm. Kurvsvøbet 3-5x2-3,5mm, tæt spindelvævshåret i nedre halvdel. Stænglerne tæt hvidfildede. Bladene 4-45 x 0,5-2mm. V-VIII. Klitter. - Klite evighedsblomst.

H. foetidum (L.) Cass. Stinkende evighedsblomst. 20-100cm. Stinkende toårig. Bladene 3-7cm, grønne ovenpå, mest bredt lancetformede, siddende og stængelomfattende. Kurvsvøbet skinnende gult. Dyrket og forvildet.

H. bracteatum (Vent.) Andrews Kæmpee evighedsblomst. 40-120cm. Enårig. Bladene 5-12cm, aflangt-lancetformede, tilspidsede, kortstilkede. Kurvsvøbet skinnende, rød, gult eller hvidt. Dyrket og forvildet.

Lasiopogon muscoides (Desf.) DC. Mosevighedsblomst. 2-10cm. Udstrakt, hvidfiltet enårig med blade på 1-4x0,4-0,7mm. Nøgler af 3-6 små, endestillede kurve. Svøbbladene 2-3x0,5mm, uldhårede på ryggen, hindekantede, glatte og afrundede fortil. II-IV. SØ.

Antennaria dioica (L.) Gaertner Alm. kattedod. Svøbbladene vedhæng hvidt eller rødt. Planten med udløbere. Nedre blade m.m. spatelformede. 1500-2800m. V-VI. Mest i N.

A. carpatica (Wahlenb.) Bluff & Fing. Sølvkattedod. 5-20cm. Svøbbladsvedhængt brunligt. Planten uden udløbere. Bladene lancetformede, uldhåret-filtede på begge sider, svagt 3-strengede. VII-VIII. Pyrenæerne.

Leontopodium alpinum Cass. Edelwejs. 5-20cm. Hele planten tæt hvidfiltet. 5-6 endestillede kurve, omgivne af 5-13 3-kantet-lancetformede højblade. 1700-2400m. VII-VIII. Midtpyrenæerne.

Phagnalon. Stenkurv. Halvbuske på 10-40cm med svagt tandede, tofarvede blade og brunskællede kurve.

P. sordidum (L.) Rchb. Nøglestenkurv. Kurvene mest 2-4 sammen. Bladene ca. 1mm brede. 0-800m. V-VI.

P. saxatile (L.) Cass. Smalbladet stenkurv. Kurvene enlige. Mellemste svøbblade med småbølget rand, de inderste m.m. spidse, de ydre til sidst ud- til nedbøjede. Bladene m.m. linjeformede, med omrullet, lidet tandet rand. 0-1000m. V-VII.

P. rupestre (L.) DC. Klippestenkurv. Kurvene enlige. Kurvsvøbbladene med flad rand, alle butte og tiltrykte. Bladene lancetformede med bølget rand, 2-6mm brede. 0-800m. V-VI.

Leysera leyseroides (Desf.) Maire Avnesvøb. 5-15cm. Opret, grenet enårig med linjeformede, kirteldunede blade. Kurvsvøbet 8-9mm med butte, m. m. hindeagtige svøbblade. Fnokken består af korte skæl; på de indre nødder desuden af nogle få lange hår. IV-V. SØ (f.eks. Cabo de Gata).

Inula. Alant.

1. Randkronerne højst en anelse længere end skivekronerne	2.
" tydeligt længere end skivekronerne	3.
2. Stærktgrenet, kirtelhåret, smalbladet enårig	graveolens
Svagtgrenet, ukirtlet, lancetbladet toårig	conyza
3. Nedre blade 40-80x10-20cm. Kurvene 6-7cm brede	helenium
" " mindre	4.
4. Bladene kødede, linjeformede, trinde	crithmoides
" flade, ikke kødede	5.
5. Planten klæbrigt kirtlet. Mange kurve i top	viscosa
" ikke kirtlet. 1-få kurve i halvskærm	6.
6. Bladoversiden tydeligt netåret	7.
" ikke tydeligt netåret	8.
7. Ydre kurvsvøbblade kortere end de indre	salicina
" " så lange som de indre	hirta
8. Stængelbladene med omfattende grund	9.
" " tilsmalnet	10.

9. Ydre svøbblade udstående til nedbøjede *britannica*
 " " oprette *helenioides*
 10. Ydre svøbblade æg-lancetformede med udbøjet spids *helvetica*
 " " lancetformede med tiltrykt spids *montana*

Inula helenium L. Lægealant. 400-1500m. VII-VIII. Forvildet.

I. helvetica Weber Grå alant. 30-100cm. Opret og gråfiltet. Bladene grå-filtede nedenunder, dunede ovenpå; de nedre 8-12x1,5-2,5cm. 400-1400m. VII-IX. Pyrenæerne + Ø.

I. salicina L. Pilealant. 300-1600m. N + MN.

I. hirta L. Hvas alant. 15-45cm. Stænglen stivhåret og bladene stærkt ruhårede. Kurvsvøbet stivhåret og tiltrykt. Kurvene mest enlige. Nedre blade 4-8x1-2cm. VI-VII. ?

I. britannica L. ssp. hispanica (Pau) Bolos & Vigo Soløjealant. Sj. i Ø.

I. montana L. Bjergalant. 20-30cm. Blødt hvidulden. Grundbladene linje-spatelformede, 5-10cm x 8-13mm. 1-få kurve. 250-1750m. V-VII.

I. helenioides DC. Silkealant. 20-50cm. Planten hvidulden. Bladene af-langt-lancetformede, m.m. helrandede, de nedre 10-18x1,5-3cm. Kurvene i halvskærm, 5-8cm brede. 0-1300m. VI-VIII. Mest i østlige halvdel.

I. conyza DC. Trekløftalant. 50-120cm. Kurvene i en top, 1cm brede, val-seformede med taglagt og ofte rødspidset svøb. VII-IX. Mest i N og Ø.

I. crithmoides L. Strandalant. 40-70cm. Glat halvbusk. Bladene 2-4,5cm x 2-4mm, helrandede eller med tretandet spids. Kurvstilkene med mange skælformede højblade, fortykkede og hule. VIII-IX. Mest langs kysten.

I. graveolens (L.) Desf. Tægealant. Kamferlugtende. Bladene linjeforme-de, 20-33x1-2mm, spidse, m.m. helrandede; de nederste indtil 1cm brede. Mange små, 4-7mm brede kurve. 20-50cm. Enårig. VIII-X. Mest i V.

I. viscosa (L.) Aiton Klæbrig alant. 40-130cm. Stænglerne forveddede forneden, stivhårede foroven. Nedre blade smalt til aflangt lancetforme-de, spidstakke og ru. Kurvsvøbet 6-8mm. 0-1000m. IX-X.

Pulicaria. Loppeurt.

1. Randkronerne mindst 5mm. Stængelbladene med omfattende grund 2.
 " 0-3mm fremragende. 1-2-årige 3.
2. Kurvsvøbet 5-8mm i blomst. Mest med talrige kurve *dysenterica*
 " 9-15mm i " . Med 1-få kurve *odora*
3. Alle blade æg-lancet- eller lancetformede, m.m. bølgede ... *vulgaris*
 I hvert fald grenenes blade linjeformede eller smalt aflange 4.
4. Randkronerne kortere end kurvsvøbet *sicula*
 " 2-3mm længere end kurvsvøbet *paludosa*

Pulicaria odora (L.) Rchb. Knoldloppeurt. 30-65cm. Flerårig. Ofte med blivende roset af æg-lancetformede blade. Tungekronerne 10-12mm i alt. Kurvstilkene ofte med flere småblade. 0-700m. IV-VIII. Mest i V.

Pulicaria dysenterica (L.) Bernh. Strandloppeurt. 30-70cm. Ingen blad-roset. Flerårig. Tungekronerne 5,5-8mm i alt. Kurvstilkene med 0-1 små-blade. 0-1600m. VII-X. Udbredt undtagen i M.

P. vulgaris Gaertner Almindelig loppeurt. 10-30cm. Stinkende. Stængel-bladene bløde, med halvt omfattende grund. Planten ofte håret. Tungekro-nerne omtrent lig kurvsvøbet, dette håret. VIII-IX. Spredt og sj.

P. sicula (L.) Moris Smalbladet loppeurt. 20-60cm. Svagt håret til glat. Bladene 15-30mm, spidse, ofte omrullede. Mange kurve på 7-10mm. Kurvsvø-bet højst med få korte hår. VIII-IX. M.sj. i S.

P. paludosa Link Nær foregående. Kurvsvøbet med hår, der ofter er læn-gere end svøbbbladsbredden. Fnokskællene mindst 1/2 sammenvoksede (kun ved grunden hos sicula). 20-40cm høj. VI-VII. Mest i V.

Carpesium cernuum L. Kraveblomst. 20-80cm. 1-2-årig. Bladene smalt rude-formede. Kurvene endestillede, omgivne af flere blade. Blomsterne blegt gulgrønne. Planten dunet. 100-1000m. VIII-IX. Et sted i NV.

Jasonia glutinosa (L.) DC. (*J. saxatilis*) Stenalant. 10-30cm. Tæt kir-teldunet, klæbrig, mangestænglet, m.m. forveddet flerårig. Helrandede, lancetformede blade. Ingen tungekroner. Kurvene 15-20mm. Bladene 1-2,5cm. 0-1600m. VII-VIII. S + Ø + N.

J. tuberosa (L.) DC. Knoldalant. 10-40cm. Glat eller løst kirteldunet, ofte flerstænglet flerårig med rodknolde. Bladene 3-6cm, halvbutte. Med tungekroner. Kurvene 15-20mm. 0-1500m. VI-IX. Mest i N + Ø.

Pallenis spinosa (L.) Cass. Tornet stjærnesvøb. 30-60cm. 1-2-årig. Gre-nene rager op over stænglen. Bladene spatel- til lancetformede, brod-spidsede. Ydre svøbbblade bladagtigt forlængede og tornspidsede. V-VII.

Asteriscus aquaticus (L.) Less. Vandstjærnesvøb. 10-40cm. Opret enårig, der er halvskærmformet gaffelgrenet i øvre 1/2. Ydre svøbbblade bladag-tigt forlængede, længere end de citrongule randkroner. VI-VIII. M + S.

A. maritimus (L.) Less. Strandstjærnesvøb. 2-5(15)cm. Udstrakt flerårig med forveddet grund. Bladene aflangt spatelformede, stilkede. Ydre svøb-blade af længde med de guldgule, dybt 3-tandede randkroner. IV-VII. Kystklipper. S.

Guizotia abyssinica (L.) Cass. Nigerfrø. 1-2m. Opret, grenet enårig. Bladene lancetformede, tandede, mest modsatte, noget stængelomfattende, 3-18x1,5-5cm. 5 ydre, ægformede kurvsvøbbblade; de indre hindeagtige. Randkronerne 10-15mm. X-XII. Indslæbt.

Bidens. Brøndsel.

1. De fleste eller alle blade lancetformede og hele	2.
" " " " " dybt delte	3.
2. Kurvene oprette. Bladene stilkede. 5-6 gule randkroner	aurea
" nikkende. " siddende	cernua
3. Bladene 2 x delte eller smalfligede	subalternans
" 1 x " med lancetformede afsnit	4.

4. Ydre svøblade bladagtige. Midtersmåbladet kortstilket .. tripartita
 Ingen bladagtige svøblade. " langstilket 5.
 5. Kurvene ca. 2cm brede. Frugterne sortagtige, kileformede .. frondosa
 " ca. 1cm " " tenformede, gulbørstede pilosa

Bidens cernua L. Nikkende brøndsel. NV.

B. tripartita L. Fliget brøndsel. 0-1600m. N.

B. frondosa L. Sortfrugt brøndsel. 30-120cm. Bladene ofte lillaanløbne; endeaftsnittet lang-, sideaftsniittene kortstilkede. Frugterne affladede, rynkede, med oprette hår. 0-600m. IX-XI. Sj.

B. pilosa L. Håret brøndsel. 30-100cm. Kurvene 5-15mm. Frugterne glatte bortset fra nogle få oprette børster på ribberne. VII-X. S.

B. aurea (Aiton) Sherff Smalfliget brøndsel. 40-70cm. Bladene lancetformede eller også dybt delte med linjeformede flige. Kurvsvøbladene hindeagtige. Randkronerne ofte mørkårede. X-I. S + SV.

B. subalternans DC. 10-80cm. Bladene mest 4-18x3-10cm, yderste flige smalt lancetformede. Kurvene 7-15mm brede, uden randkroner. Kurvsvøbladene hindekantede, de ydre 3-4mm, de indre 7-8mm. VIII-XI.

Eclipta prostrata (L.) L. 20-90cm. Bladene aflange til lancetformede, spidse, fjærnt tandede, siddende eller de nedre kortstilkede, 4-13cm. Kurvene 6-10mm brede, randkronerne ca. 6mm. IX-XI. Indslæbt. Mest i SV.

Helianthus tuberosus L. Jordskok. 1-2m. Stænglen ru og stivhåret foroven. Bladene æg-lancetformede, 8-15x5-8cm, tilspidsede, modsatte, men de øvre spredte. Kurvene 4-5cm brede. 0-1450m. VIII-X. Dyrket og forvildet.

H. annuus L. Solsikke. VII-X. Dyrket og lidt forvildet.

Ambrosia maritima L. Strandambrosie. 20-60cm. Enårig. Bladene 2 x delte med brede flige, tæt gråhårede nederunder, mest 2-3x1-2,5cm, de nedre modsatte. Noget bynkeagtig. Klaser af nikkende hankurve med sammenvoksede svøblade. Sandstrand. VII-IX. V-Ma.

Xanthium. Brodfrø. Enårig. Stor, pigget frugt.

1. Stænglen med gule, tredelte torne ved bladstilkens grund .. spinosum
 " uden torne 2.
 2. Frugterne 12-15x6-10mm med 2 m.m. rette torne i spidsen strumarium
 " 20-30(17-35)x6-29mm med rette eller krumme endetorne 3.
 3. Frugternes pigge tykke og spredte og oftest hagekrummede orientale
 " " tynde og tætte og m.m. rette italicum

Xanthium spinosum L. Tornet brodfrø. 20-80cm. Liggende til opstigende, ofte dunet. Bladene 3-5-kløvede, hen ad Hjærtespands, med gråfiltet underside. 0-1300m. VII-X. Udbredt.

X. strumarium L. Skræppebrodfrø. 30-60cm. Bladene bredt trekantede og håndstrengede, 8-12x7-12cm, uregelmæssigt lappet-tandede. Frugterne ellipsoidiske til ægformede. VIII-X. 2 underarter:

ssp. strumarium: Frugternes pigge ikke så tætte, afstanden tit over 1/2 piglængde; frugten uden pigge foroven.

ssp. brasiliicum (Vellozo) Bolos & Vigo: Pigafstanden oftest meget mindre end den halve piglængde, piggene følgelig tætsiddende.

Xanthium italicum Moretti Plettet brodfrø. 30-120cm. Stængler og blade ru. Stænglen ofte med mørke streger og pletter. Ellers som strumarium. Frugterne aflange. 0-1000m. VII-X. 2 underarter:

ssp. cavanillesii (Schouw): Piggene meget fine og tætte. Endetornene tydeligt længere end piggene. Bladene trekantede, lidet lappede. Alm.

ssp. italicum: Piggene mere tykke og adskilte. Endetornene ikke meget større end piggene. Bladene brede.

X. orientale L. Storfrugtet brodfrø. 30-80cm. Som foregående. Frugterne aflange, længere end hos italicum. VII-X. NV + Ø.

Galinsoga parviflora Cav. Håret kortstråle. Kurvstilkene ikke kirtlede. Avnerne 3-kløvede.

G. ciliata (Rafin.) Blake Kirtelkortstråle. Kurvstilkene kirtlede. Avnerne udelte.

Flaveria bidentis (L.) O.Kze. 1-2,5m. Opret, grenet, lidet håret enårig med tandede, lancetformede, 3-årede, modsatte blade. Kurvene små, samlede i grenenderne, med 2-4 rørkroner + 1 kort tungekrone (1,5mm). VII-X. Indslæbt.

Tagetes minuta L. Gulgrøn fløjlsblomst. 20-200cm. Opret, aromatisk enårig. Fjersnitdelte blade med savtakke, lancetformede afsnit. Halvskærm af gulgrønne kurve på 8-12mm med 3-4 svøbblade. 3-4 gulgrønne randkroner på 1-3mm. VIII-XI. Forvildet. Sj. i S.

Santolina. Cypresurt. Dværgbuske med ofte iøjnefaldende, langstilkede, gule kurve uden randkroner.

1. Planten klæbrigt kirtlet. Stænglen bladet næsten til kurven	viscosa
" ikke klæbrigt kirtlet. Stænglen bladløs et stykke foroven	2.
2. Planten silkehåret. Midtvestlig	oblongifolia
" filtet til halvglat, men ikke silkehåret	3.
3. De fleste blade flade	elegans
" " " m.m. trinde	4.
4. Nogle blades flige 2,5-7mm	tomentosa
Bladfligene ikke over 2mm	5.
5. Bladfligene meget korte og tiltrykte, svære at se, i 2 rækker	6.
" tydelige, eller i flere rækker	7.
6. Planten glat til svagt småfiltet	rosmarinifolia
" tæt hvid- til gråfiltet	canescens
7. Kurvsvøbet mest filtet. Blomsterne mørkegule	chamaecyparissius
" " glat. Blomsterne lysegule	squarrosa

Santolina oblongifolia Boiss. Silkehåret cypresurt. 15-30cm. De golde skud lange og halvt udstrakte med korte sideskud. Bladene flade, nogle fligede, de øvre helrandede. Kurven 15-18mm bred. Bjerge i MV.

Santolina elegans Boiss. Fladbladet cypresurt. 10-20cm. Med tynde, krybende, grenet rodstock. Gråfiltet. Bladene m.m. aflange, indskåret-tandede til snitdelte. Kurvsvøbbladene lådne og kølede. Kurven 7-10mm bred. SØ.

S. viscosa Lag. Klæbrig cypresurt. 15-40cm. Bladene tætsiddende foruden, med lapperne i 2 rækker. Øverste blade små og helrandede. Kurven 10-15mm bred. Indre svøbblade med bred, laset, hindeagtig spids. SØ.

S. tomentosa Pers. (*S. pectinata*) 35-45cm. Kurvene 8-15mm brede. Blade-
ne ofte m.m. glatte. Svøbbladene lidet hårede, stærkt kølede. Pyrenæerne.

S. squarrosa DC. Kurvsvøbbladene især hindeagtige i spidsen. Blomsterne bleggule. Kurvsvøbet ofte glat. VI-VIII.

S. chamaecyparissius L. Bladene grå- til hvidfildede. Kurvsvøbet oftest filtet. Blomsterne mørkegule. VI-VII.

S. rosmarinifolia L. Grøn cypresurt. 35-45cm. Kurvsvøbet 7-12mm bredt.

S. canescens Lag. Grå cypresurt. 35-65cm. Svøbbladene vedhæng langt nedløbende. Kurvgrunden indtrykket. V-VIII. S.

Anthemis. Gåseurt.

1. Enårig	2.
Flerårig	4.
2. Kurvbundens avner børsteformede. Planten stinkende	cotula
" " bredere. Planten ikke "	3.
3. Bladene 5-8x2-3cm. Kurven mest 2,5-4cm bred	altissima
" 1,5-5x0,5-1,5cm. Kurven 1-3cm bred	arvensis
4. Avnerne ofte brune mod den tandede eller lasede spids	carpatica
" uden tandet eller laset spids	5.
5. Bladene uden kirtelprikker, dunede, 3-14x1-4cm	triumfetti
" med "	6.
6. Især de ydre frugter med knudrede ribber	tuberculata
Frugterne med jævne ribber	7.
7. Stænglen opstigende eller liggende. Bladene kødede. Strandplante	
	maritima
Stænglen opret. Bjærgplante. Mest uden randkroner	alpestris

Anthemis carpatica Willd. Karpatisk gåseurt. 10-35cm. Bladene lysegrønne, spredt hårede til silkehårede. Kurvsvøbet 14-15mm bredt. Svøbbladene med mørk hindekant. Frugterne 2,2-3,0mm. 1000-2800m. V-VII.

A. alpestris (Hoffm. & Link) 10-35cm. Mangestænglet. Bladene grønne, m.m. tiltrykt hårede, lidt kødede. Svøbbladene rand bleg eller brun. Frugterne 2-2,5mm. Bjærg i M + V.

A. maritima L. Strandgåseurt. 10-40cm. Halvbusk. Kurvsvøbbladene spidse og lyst hindekantede. Randkronerne ofte nedadrettede. Frugterne med et øre på indtil 1mm. Sandstrand. V-VIII. Vestligste Ma.

A. tuberculata Boiss. Knudret gåseurt. 10-40cm. Ofte grenet over midten. Kurvsvøbbladene spidse med brun rand og spids. V-VI. 2 underarter:

ssp. tuberculata: Med eller uden randkroner. Bladene indtil 5cm. Avnerne linje- eller smalt lancetformede og sortspidsede. Frugten 1,75-2,25mm. M + S.

• ssp. turolensis (Pau) R.Fern. & Borja: Med randkroner. Ret tæt uldhåret. Avnerne lidt kortere, mest ikke sortspidsede. Frugten højst 1,75mm. Cu: Serrania de Cuenca.

Anthemis arvensis L. Agergåseurt. 0-1680m. Udbredt. 2 underarter:

ssp. arvensis: Frugterne m.m. trinde. Frugtstilkene ikke fortykkede.

ssp. incrassata (Loisel.) Nyman: Frugterne med et svagt firkantet tvær-snit. Frugtstilkene tydeligt fortykkede.

A. cotula L. Stinkende gåseurt. 0-1600m. VI-IX. Udbredt.

A. triumfetti All. Kamgåseurt. 30-80cm. Avnerne lancetformede med en kort spids. Bladskaffet tandet mellem fligene. 2-ordens flige tætstillede. Kurvene 3-5cm brede. Svøbbladenes spids frynset. VI-VII. 2 ssp.:

ssp. triumfetti: Med randkroner. Frugtstilkene ikke fortykkede.

ssp. aligulata (Losa) J.Sanchez: Ingen randkroner. Frugtstilkene tykkere i spidsen.

A. altissima L. Høj gåseurt. 20-120cm. Bladene 2-3 x delte. Ydre svøb-blade uden hindekant og spidse, de indre med hindekant og butte. Avnerne med en skarpt afsat brod af avnens længde. V-IX. ?

Achillea. Røllike.

1. Randkronerne gule	2.
" hvide, lyserøde eller højst gullighvide	4.
2. Mellemsste stængelblade spatelformede og savtakke	ageratum
" " fjersnitdelte	3.
3. Bladene 1 x fligede med korte, helrandede lapper på 1mm	santolinoides
" 2 x " "	tomentosa
4. Bladene hele og savtakke	5.
" fjersnitdelte	6.
5. Bladene ikke kirtelprikke	ptarmica
" kirtelprikke	pyrenaica
6. Mellemsste stængelblade med over 10 par afsnit	millefolium
" " " under 10 par	7.
7. Mellemsste stængelblade 1-2,5cm x 3-12mm	odorata
" " 2-10x1,2-4cm	8.
8. Mellemsste blades 1.ordens afsnit uregelmæssigt delte	ligustica
" " " regelmæssigt	nobilis

Achillea ptarmica L. Nyserøllike. N.

A. pyrenaica Sibth. Dunet nyserøllike. 20-60cm. Ligner foregående. Halv-skærmen med (1)2-6 kurve på 1-4cm lange stilke. Bladene fintdunede. 1200-2650m. VII-IX. Mest i Pyrenæerne.

A. millefolium L. Almindelig røllike. Mest i N og M.

A. odorata L. Vellugtende røllike. 10-40cm. Ingen udløbere. Nedre blade 2,3x0,5-1,5cm. Bladskaffet utandet. Mellemsste blades 1.ordens flige 1,5-3mm. 800-1400m. VI-VII. N + Ø + S.

Achillea nobilis L. Ædelrøllike. 20-60cm. Bladene 1,5-3x1-1,5cm, med ægformet omrids; fligene 1mm brede, skaftet tandet. Svøbbladene 2-3 x så lange som brede. Randkronerne ofte hvidgule. 500-1100m. V-VIII. M.sj.

A. ligustica All. Skarpfliget røllike. 30-90cm. Mellemste blade 2-3x1,5cm, ægformede, med noget tandet skaft og indtil 2-3mm brede flige. Svøbbladene 3-4 x så lange som brede. Hvide randkroner. VI-VII. M.sj. i SØ.

A. tomentosa L. Gul røllike. 10-40cm. Minder om Alm. røllike, men bladene meget mere fildede, mest 2-3cm x 3mm; de nedre indtil 8cm. Svøbbladene lysebrune og hindekantede. 1000-1400m. VI-VII. Ø.

A. ageratum L. Balsamrøllike. 25-40cm. Med kamferlugt. Bladene kirtelprikke, knippestillede, indtil 5x1,2cm. Randkronerne ca. 1mm. 0-1100m. VII-VIII. Mest i S + Ø.

A. santolinoides Lag. Kortlappet røllike. 20-40cm. M.m. dunet og tæt-bladet. Bladene indtil 15x3mm. Halvbusk. Bladene 3-dimensionelt fligede. Randkronerne 1-2mm. VI-VII. SØ.

Chamaemelum.

1. De fleste stængelblade 1 x delte. Enårig	mixtum
" " " 2-3 x delte	2.
2. Flerårig. Svøbbladene med lys hindekant	nobile
Enårig. Svøbbladene med mørk hindekant	fuscatum

Chamaemelum mixtum (L.) All. Tofarvet gåseurt. 20-50cm. Mest tæthåret. Kurvsvøbbladene grønne, noget uldhårede, med bred, lys hindekant. II-XI.

C. fuscum (Brot.) Vasc. Vårgåseurt. 5-30cm. M.m. glat, ofte rødlig i nedre halvdel. Bladfligene linjeformede. Kurvstilkene fortykkede. X-V.

C. nobile (L.) All. Romersk kamille. 10-30cm. Lådden og aromatisk. Bladfligene linjeformede. Kurvstilkene ikke fortykkede foroven. Svøbbladene skinnende og svagt hårede. III-VI. Mest i SV + M + N.

Matricaria perforata Mérat (*Tripleurospermum inodorum*) Lugtløs kamille. Enårig. Stænglen helt urteagtig, opret eller opstigende, lysegrøn. Frugtens ribbemellemrum mindst 1/3 x ribbernes bredde. Mest N + NV.

M. maritima L. Strandkamille. 2-flerårig. Stænglerne træede forneden, ofte rødlige, liggende til oprette. Frugtens ribbemellemrum mindre end 1/3 af ribberne. Langs ksyten. NV + N.

Chamomilla recutita (L.) Rauschert Vellugtende kamille. Med randkroner.

C. suaveolens (Pursh) Rydb. Skivekamille. Ingen randkroner. Rørkronerne grønne. Svøbbladene blegrandede. Mest i N og NV.

C. aurea (Loefl.) Gay (*Matricaria a.*) Udstrakt kamille. 4-15cm. Enårig. Stænglerne mest liggende. Ingen randkroner. Svøbbladene mest brunkantede. Rørkronerne gule. Kurvene mere langstilkede. IV-VI. Spredt.

Cladanthus arabicus (L.) Cass. Adonisokseøje. 10-60cm. Enårig. Bladene Nigella-agtigt smalfligede, 1-2 x delte. Kurvene med blade eller grene under sig. Svøbbladene med et stort, brunligt, hindeagtigt vedhæng. Randkronerne kraftigt gule. IV-V. S.

Anacyclus. Bertram. Bladene 2-3 x delte. Frugterne sammentrykte, de ydre med 2 brede vinger.

1. Randkronerne næppe synlige	2.
" tydelige	3.
2. Ydre frugters vinger danner en nogenlunde ret vinkel udad	valentinus
" " " afrundede udad og foroven	clavatus
3. Randkronerne gule	radiatus
" hvide på oversiden	4.
4. Flerårig. Randkronerne rødlig nedeunder	pyrethrum
Enårig. Randkronerne helt hvide	clavatus

Anacyclus radiatus Loisel. Gul bertram. 20-60cm. Enårig. Bladene halv-glatte til tæt fildede. Kurvsvøbbbladene med et vedhæng hen ad Alm. knop-urts. Frugtstilkene kølleformede. VI-VIII. SV.

A. clavatus (Desf.) Pers. Køllebertram. Som foregående, men svøbbbladene uden vedhæng, ofte med rødlig rand. Ydre frugters vinger butte foroven og på siderne. V-VI. Udbredt.

A. valentinus L. Kronløs bertram. 10-40cm. Ligner meget den kronløse form af clavatus, men skelnes på frugterne. IV-VII. S + SØ.

A. pyrethrum (L.) Link Romersk bertram. 10-45cm. M.m. lådden. Med roset af store blade, hvorfra de liggende stængler udgår. Svøbbbladene spredt lådne, med lilla eller hvidlig rand. SØ.

Otanthus maritimus (L.) Hoffm. & Link Sølvøre. 20-40cm. Tæt hvidfiltet flerårig. Bladene 9-12x4-5mm, omvendt lancetformede, butte, siddende, kø-dede. Kurvene kugleformede, i en tæt halvskærm. Sandstrand. VI-IX. N + S.

Chrysanthemum segetum L. Gult okseøje. Ikke så meget i M.

C. coronarium L. Kronokseøje. 20-60cm. Enårig. Bladene 2 x delte med of-te tandede afsnit. Ydre svøbbblade med brunligt kantbånd og hvidlig hinde-kant. Randkronerne gule eller hvide med gul grund. Ydre frugter med een ensidig vinge. 0-600m. IX-V. Mest i S.

Tanacetum.

1. Ingen tungeformede randkroner	2.
Med tungeformede randkroner, der er hvide	4.
2. Flerårig. Stængelbladene over 5cm	vulgare
Enårig. Stængelbladene indtil 3cm	3.
3. Gråligt uldhåret. Stængelbladene 0,5-1cm, butlappede ..	microphyllum
Grønligt dunet. Stængelbladene 1-3cm, spidslappede	annuum
4. Kurvene enlige. Bladundersiden grålig	cinerariifolium
" i halvskærm. Bladundersiden grøn	5.
5. Stængelbladene siddende	corymbosum
" stilkede	parthenium

Tanacetum vulgare L. Rejnfan. Mest i N.

T. microphyllum DC. Småbladet rejnfan. 20-60cm. Stærkt grenet. Nedre blade 2 x delte, stængelbladene 1 x delte. 5-20 kurve i en tæt halvskærm. Kurvene ca. 5mm brede. X-XI. M + S.

Tanacetum annuum L. Enårig rejnfan. 20-60cm. Grundbladene 2 x, stængelbladene 1 x delte. 6-40, 3,5-4,5mm brede kurve i en tæt halvskærm. V-XI.

T. cinerariifolium (Trev.) Sch.Bip. Sølvokseøje. 10-50cm. Bladene 2-3 x delte, ret smalfligede, kirtelprikkede, med veladskilte 1.ordens afsnit. Bladene stilkede. Kurvsvøbet 12-18mm. V-VII. Forvildet.

T. corymbosum (L.) Sch.Bip. ssp. corymbosum Lundokseøje. 30-80cm. Bladene nærmest rejnfansagtige; de yderste flige meget spidse. Nedre blade 6-25cm. 3-14 kurve i halvskærm. 100-1700m. N + M.

T. parthenium (L.) Sch.Bip. Matrem. VI-VIII. Forvildet.

Balsamita major Desf. Balsam. 30-120cm. Matgrøn, tæthåret flerårig. Bladene aflange, tandede, stærkt kirtelprikkede, læderagtige. 30-100, 5-8mm brede kurve (uden randkroner) eller 10-16mm brede med hvide randkroner. VII-IX. Dyrket og sj. forvildet.

Phalacrocarpum. Flerårige med modsatte blade, 3 rækker svøbbblade og hvide eller rødlige randkroner.

P. oppositifolium (Brot.) Willk. Gråfiltet eller -silkehåret. Bladene 1-2 x delte. Kurvene med randkroner 2,5-5,5cm brede. Bjerge i N + NV.

P. hoffmannseggii (Samp.) Lainz Sølvhvidt silkehåret. Bladene smalt kileformede forneden, spatelformede foroven med 4-5 par tænder fortil. Kurvene med randkroner 2,5-3cm brede. NV.

Otospermum glabrum (Lag.) Willk. Øret okseøje. 15-30cm. Glat, friskgrøn enårig. Bladfligene linje-sylformede, brodspidsede. Bladfligene ofte trekoblet stillede. Fnokken et hindeagtigt øre. III-V. SV.

Leucanthemopsis. Okseøje.

1. Randkronerne hvide	2.
" gule	4.
2. Randkronerne gule mod grunden. Bladene med 7-15 flige pulverulenta	
" helt hvide. Bladene med 5-7 lapper eller tænder	3.
3. Bladene linje-spatelformede	pallida
" æg- til spatelformede	alpina
4. Bladene højst indskåret-tandede	pallida
" fligede	5.
5. Tættuet. 5-9 bladflige. Ydre svøbbblade halvglatte	radicans
Løsttuet. (5)7-15 bladflige. Ydre svøbbblade dunede	flaveola

Leucanthemopsis alpina (L.) Heyw. Alpeokseøje. 3-15cm. Svøbbbladene med sortbrun rand. 1700-3000m. VII-IX. 2 underarter:

ssp. alpina: Bladene spatelformede, 1 x delte med 5-7 lapper. Pyrenæerne.

ssp. cuneata (Pau) Heyw.: Bladene spatelformede med 5 rundtakker fortil. NM: Sierra de Urbión.

L. pallida (Miller) Heyw. Bleggult okseøje. 5-20cm. Planten grønlig til hvidfiltet eller silkehåret. Ydre svøbbblade lancetformede, spidse og mørkt hindekantede. Randkronerne gule eller hvide med gul/lilla grund.

- ssp. spathulifolia (Gay) Heyw.: Bladene rundt til kile-spatelformede, indskåret-tandede. Svøbbladene langdunede. Gule randkroner. SØ.
- ssp. pallida: Bladene linje-spatelformede med 3-7 fremadrettede, lancetformede lapper. Kurvsvøbet silkehåret. Hvide eller gule randkroner. M.
- ssp. virescens (Pau) Heyw.: Bladene linje-spatelformede med mange tænder. Kurvsvøbet halvglat. Randkronerne gule. Ø + MØ.
- Leucanthemopsis flaveola (Hoffm. & Link) Heyw. 10-20cm. Gråligt til grønligt silkehåret eller dunet. Bladfligene lancetformede og brodspidsede. Ydre svøbblade ægformede, spidse, smalt brunt hindekantede. NV.
- L. radicans (Cav.) Heyw. Krybende okseøje. Med mange udløbere, gråt til grønt silkehåret eller dunet. Bladfligene aflangt-linjeformede. Kurvene 1,5-2cm brede. Ydre svøbblade bredt, rødbrunt kantede. S: Sierra Nevada.
- L. pulverulenta (Lag.) Heyw. 10-20cm. Grå- til hvidfiltet, mangestænglet. Bladfligene linjeformede, brodspidsede. Ydre svøbblade spidse og fildede, smalt og mørkt hindekantede. Kurvene 1,5-2,5cm brede. 2 ssp.:
ssp. pulverulenta: Løsttuet og kortlevende. Bladpladen med aflangt omrids. Randkronerne gule ved grunden eller halvt gule. N + M.
- ssp. pseudopulverulenta (Heyw.) Heyw.: Tættuet og længelevende. Bladpladen med rundt omrids. Randkronerne kun gule helt inde. Ø + SØ.
- Prolongoa pectinata (L.) Boiss. (P. hispanica) 10-20cm. Enårig. Grenet ved grunden med langstilkede kurve. Bladene kamfligede, tiltrykt hårede. Kurvene 2-2,5cm brede. Frugterne trekantede, indadkrummede, med et øre på 1,5-2mm. II-V. S + M.
- Lepidophorum repandum (L.) DC. 20-50cm. Glat 1-2-årig. Grundbladene 2-6 x 1-2cm, m.m. spatelformede, savtakke, langstilkede; de øvre siddende, m.m. aflange. Kurven 2-4cm bred. Randfrugterne med en fnok af trekantede skæl; indre frugter 5-kantede, uden fnok. SV + NV.
- Glossopappus macrotus (Durieu) Briq. Tungeokseøje. 10-40cm. Glat enårig. Nedre blade 2-4cm, omvendt ægformede, butte, fjærnt tandede, stilkede; mellemste aflangt-spatelformede, siddende. Frøets tunge ca. 2 x frugten. SV.
- Hymenostemma pseudanthemis (Kunze) Willk. 10-20cm. Enårig med midtfæstede hår, grenet ved grunden. 2-3 rækker mørkrandede svøbblade. Randkronerne 5-10mm, med gul grund. IV-V. SV.
- Coleostephus. Enårige, der ligner Gult okseøje meget; med bredt butte, savtakke blade. Randkronerne mest gule. Frugterne cylindriske.
- C. myconis (L.) Rchb.f. Rørøkseøje. Bladene m.m. regelmæssigt savtakke. Ydre frugter med en rørformet, hindeagtig fnok op om kronrøret; indre frugter med et øre halvt op om kronrøret. V-VII.
- C. clausonis Pomel Bladene uregelmæssigt savtakke. Fnokken en krone eller manglende.
- Leucanthemum. Okseøje. En udvidet nøgle bagest efter slægtsoversigten.
1. Enårig. Tungekronernes grund med m.m. gulligt skær paludosum
 Flerårig. Tungekronernes grund uden gulligt skær 2.

2. Alle blade grundstillede arundanum
Med stängelblade 3.
3. Randkronernes frugter med et øre mindst lig kronrøret gracilicaule
" " uden øre, skivekronernes ofte med vulgare

Leucanthemum vulgare Lam. Hvidt okseøje. Mest i M og N. - Hertil følgende m.m. klart adskilte underarter eller arter:

L. maximum (Ramond) DC.: Randkronerne mest over 2,5cm. Stängelbladene med tætte, korte, regelmæssige, m.m. fremadrettede tænder. Kurvene 7-9cm brede. Grundbladene helrandede til tandede. Pyrenæerne.

L. pallens (Gay) DC.: Randkronerne mest under 2,5cm. Svøbbladene med bleg rand. Mellemste blade tandede. Mest mangestænglet med udspærrede grene. 40-80cm.

L. aligulatum Vogt: Ingen tungekroner. 1000-1500m. Midtpyrenæerne.

L. crassifolium (Lange) Willk.: Kurvene 2-3cm brede. 5-25cm. Næsten forveddet. Bladene kødede, de nedre så lange som brede, bredt tandede.

Nordkysten.

L. delarbrei Timb.-Lagr.: Grundbladene m.m. fligede. Kurvene 1,5-2,5cm brede. Randfrugterne uden fnok. Pyrenæerne.

L. silvaticum (Hoffm. & Link) Nyman: Skovokseøje. Grundbladene tandede. Kurvene 3,5-5cm brede. Svøbbladene lysebrune til farveløse. Randfrugterne med en brodspidset, hindeagtig fnok. N + V.

L. pluriflorum Pau: Stænglen liggende for 20-40cm, derefter opstigende og stærkt grenet foroven. NV.

L. barrelieri (Dufour): 15-40(5-50)cm. Mest 1-kurvet. Stängelbladene fligede eller dybt og løst tandede. Randfrugterne højst med svag fnok. Svøbbladene brunkantede. Pyrenæerne. (Står nær L. gaudinii).

L. gracilicaule (Dufour) Alavi & Heyw. Smalbladet okseøje. 35-50cm. Svøbbladsranden blegbrun. Grundbladene med rund til bredt ægformet plade. Øvre stängelblade smalt aflange og tandede, de øvre linjeformede. V-Ab.

L. arundanum (Boiss.) Cuatrec. Tueokseøje. 5-15cm. Dunet til halvglat. Bladene 1-5cm, med udvidet, hindeagtig grund. Kurvene 1,5-2,5cm brede. Randkronerne hvidligt-lyserøde. VI-VII. S + SØ.

L. paludosum (Poiret) Bonnet & Barratte Enårigt okseøje. 5-25cm. Blade- ne aflangt-spatelformede. Planten glat. Rørkronerne uregelmæssige med 2-3 lapper. Bladene tandede eller uregelmæssigt delte. X-V. S + SØ.

Cotula coronopifolia L. Firkløft. 5-20cm. Bladene stängelomfattende, 2-5cm, linjeformede, helrandede eller med få og fjærne lapper. Glat og meget aromatisk enårig. Mange 1cm brede kurve, der er nikkende i knop, uden randkroner, med lillabræmmede svøbblade. VI-VIII. Kystnær.

Soliva pterosperma (Juss.) Less. -20cm. M.m. lådden, liggende enårig. Bladene 2 x delte med 3-5 hovedflige. Bladstilken med omfattende og hindeagtig grund. Kurvene omgivne af blade, 5-8mm brede. Frugten med en bred vinge, der er lappet forneden. Forvildet på fugtige steder.

Gymnostyles stolonifera (Brot.) Tutin 2-5cm. M.m. lådden, liggende enårig. Bladene 1 x fjersnitdelte med 5-9 m.m. aflange lapper. Kurvene 5-8 mm brede, omgivne af blade. III-V. V + NV.

Artemisia. Bynke.

1. 5-20(30)cm høje planter med få kurve, mest i klase 2.
Mest over 20cm høje med oftest mange kurve i top 5.
2. De nedre kurve nikkende som modne 3.
Kurvene oprette hele tiden 4.
3. Kurvsvøbbladene med lysebrun rand *pedemontana*
" " brun rand *eriantha*
4. Ydre svøbblade hindekantede, indre brunrandede *umbelliformis*
Svøbbladene med kraftigt rødbrun rand *granatensis*
5. Bladene mest under 1cm 6.
" " over 1cm 8.
6. Bladene 1,5-3(5)mm. Kurvene nikkende *lucentica*
" mest 5-10mm. Kurvene m.m. oprette 7.
7. Afstanden mellem 1.ordens bladflige mest 2-5mm *barrelieri*
" " " " " 1mm eller lidt mere
herba-alba
8. Bladfligene 4-6mm brede, mørkegrønne ovenpå, gråfildede nedenunder 9.
" smallere, eller bladene ensfarvede 10.
9. 1.ordens bladflige ujævnt tandede til fjersnitdelte *vulgaris*
" " helrandede og spidse *verlotiorum*
10. Bladstilken uden øret grund 11.
" med " " 12.
11. Bladfligene trådformede *abrotanum*
" mest 3-4mm brede *absinthium*
12. Kurvsvøbbladene helt eller næsten glatte 13.
" m.m. uldhårede 14.
13. Kurvene nikkende *chamaemelifolia*
" oprette *campestris*
14. De yderste bladflige 2-3mm lange *barrelieri*
" " " over 3-4mm, i hvert fald de længste af dem 15.
15. Kurvene m.m. oprette *gallica*
" nikkende *alba*

Artemisia vulgaris L. Grå bynke. Mest i N.

A. verlotiorum Lamotte Spidsfliget bynke. 50-20cm. Med lange udløbere og derfor bestanddannende. Svøbbladene halvglatte. Blomsterne rødlig. Ligner eller foregående. 0-1400m. VII-XI. Spredt.

A. absinthium L. Malurt. Spredt i N Ø og M. Sierra Nevada.

A. alba Turra Kamfermalurt. 30-80cm. Glat til hvidfiltet, men ikke sølvskinnende. Bladene 2-3 x delte, fligene knap 1mm brede. Kurvene i en ganske smal, lidet grenet top. 850-1400m. IX-X. Sj. i Ø og NØ.

A. gallica Willd. 15-40cm. M.m. askegråt filtet, især på de unge grene. Bladfligene 0,4-0,7mm, de yderste meget korte. Bladene mest 2-6cm. Kurvene smalle, i en tæt, smal top. Mest kystnær. VIII-XII. ?

A. abrotanum L. Ambra. 50-100cm. Stærkt aromatisk busk, citronduftende. Bladene mest 3-5cm, 1-3 x delte. Kurvene kugleformede, 3-4mm, med støtteblade på 1-3 x kurvene. VII-X. Forvildet.

Artemisia chamaemelifolia Vill. Kamillebynke. 30-50cm. Bladene mørke, de nedre 3 x, de øvre 2 x delte, siddende, ikke kirtelprikkede. Smal, ensidig, bladet top. 900-2250m. VII-X. Sj. i Cordillera Cantabrica.

A. umbelliformis Lam. (*A. mutellina*) Alpemalurt. 6-12cm. Kurvene 3-5mm brede. Svøbbladene kortdunede, den brune rand ikke dækket af hårene. Nedre blade 2-3cm, 2 x tredelte. 2500-2830m. VII-VIII. Midtpyrenæerne.

A. eriantha Ten. Hvidfingret bynke. 10-20cm. Hvidfiltet med bitter lugt. Nedre blade 2 x tredelte med vifteformede flige. Kurvene 4-7mm i en tæt, ensidig klase. 2300-2800m. VII-VIII. Midtpyrenæerne.

● A. granatensis Boiss. Pomeransmalurt. -20cm. Tættuet. Planten grøn, men også sølvagtigt silkehåret. Bladene fjerfligede med trelappede afsnit. Stænglen med 1-4 kurve. Over 2500m. S: Sierra Nevada.

A. pedemontana Balbis Uldbynke. 15-30cm. Hvidulden. Golde skud ofte rodslående. Kurvene indtil 6x5mm, bredt halvkugleformede. Kurvbunden tæt langhåret. 600-1350m. V-VII. MØ.

A. lucentica Bolos, Valles & Vigo (*A. reptans* p.p.) 10-40cm. Mangestænglet. Bladene hånddelte med 3-5 flige, de øvre blade ofte m.m. hele. Kurvene 3mm brede, m.m. halvkugleformede. X-XII. SØ.

A. barrelieri Besser Udspærret bynke. 20-50cm. Stærkt aromatisk, gråtil hvidfiltet, med udspærrede grene. Bladene 2-15mm, ofte i knipper. Kurvsvøbet 2-2,5x1,5-2mm, ægformet. XII-V. S + SØ.

A. herba-alba Asso Smalbladet bynke. 10-40cm. Stærkt aromatisk. Bladene 1-2 x delte. Kurvsvøbet aflangt, 1,5-2,5mm bredt, meget hindeagtigt og lidet håret. 0-800m. X-XII. Østlige halvdel.

A. campestris L. Markbynke. VIII-X. 3 underarter:

ssp. glutinosa (Gay) Batt.: Klæbrig bynke. Topgrenene klæbrige. Stænglerne temmelig forveddede- Kurvene smalt aflange. 0-1400m. Udbredt.

ssp. maritima Arc.: Strandbynke. Bladfligene korte og kødede, hvælvede men ikke kølede nedenunder. Sandstrand. N + NV.

ssp. campestris: Bladfligene ikke kødede, kølede nedenunder. Pyrenæerne.

Tussilago farfara L. Følfod. 0-2000m. Mest i N og Ø.

Petasites hybridus (L.) Gaertner & al. Rød hestehov. Vestpyrenæerne.

P. paradoxus (Retz.) Baumg. Alpehestehov. Modne blade 40-60cm, grofttandede, mest længere end brede, tæt hvidfildede nedenunder. Stænglens skælblade og blomsterne rødlig. 1300-2000m. M.sj. i Midtpyrenæerne.

P. fragrans (Vill.) Presl Vellugtende hestehov. Bladene 6-20cm, regelmæssigt finttandede, nyre-hjæreteformede. Stænglen med 2-7 skælblade, over halvdelen med en rudimentær bladplade. Oftest 5-10 kurve med hvidligt-blegrøde blomster. I-III. NV. Sj. i N.

Homogyne alpina (L.) Cass. Almindelig alpesalat. 10-25cm. Grundbladene 2-4cm, runde med indskåren grund, let takkede, skinnende ovenpå, stilke- ne 2-10cm. Svøbbladene mest lilla, i 1 række. Rødlige kroner. VI-VII. 1400-2300m. Midtpyrenæerne. 1 sted i N.

Adenostyles. Hovblad. Halvskærme af mange små kurve med få lyserøde til lyslilla blomster. Mest 5 kurvsvøbblade. Bladene nyreformet-trekantede med indskåren grund. Øvre bladstilke ørede. 60-200cm. VII-VIII.

A. alliariae (Gouan) A.Kerner Øret hovblad. Kurvene med 3-6(20) blomster, svøbbladene 4-6mm. Bladtænderne meget uens, hos de nedre blade kan de gå fra 1-10(15)mms længde. 1500-2500m.

A. orientalis Boiss. (A. pyrenaica) Trekantet hovblad. Kurvene med (7) 10-20 blomster, svøbbladene 6-7(8)mm. Bladtænderne mindre uens, på de nedre blade går de fra 1-5(8)mm. 1700-2200m. Pyrenæerne + Kantabrien.

Arnica montana L. Guldblomme. 1600-2400m. VI-VII. N.

Doronicum. Gemserod.

1. Ingen grundblade under blomstringen	austriacum	
Med grundblade under blomstringen		2.
2. Grundbladene med tydeligt indskåren grund		3.
" højst med svagt indskåren grund		4.
3. Bladstilkene glatte eller svagt hårede	carpetanum	
" tæt lådne	pardalianches	
4. Randkronerne uden fnok. Nedre blade vejbredagtigt ribbede	plantagineum	
Randkronerne med fnok. Bladene ikke vejbredagtige		5.
5. Grundbladene elliptisk-aflange	clusii	
" ægformede	grandiflorum	

Doronicum austriacum Jacq. Høj gemserod. 60-100cm. Ingen udløbere. Stænglen kantet, glat forneden, med 5-12 kurve. Nedre blade m.m. violinformede p.g.a den bredvingede stilk. 1800-2200m. VII-VIII. Pyrenæerne. ?

D. carpetanum Boiss. & Reuter 40-80cm. Nedre blade 4-7x3-6cm, ægformet-runde, langstilkede. 6-8 stängelblade, de mellemste ægformede med udvidet og omfattende stilk. (1)2-3 kurve. Svøbbladene 8-14mm. N + M.

D. plantagineum L. Vejbreddgemserod. 30-80cm. Grundbladene med bredt kileformet grund og fremtrædende ribber, 5-11x3-5cm. Nedre stängelblade omfattende. Kurven mest enlig. Svøbbladene 14-20mm. IV-V. Ret udbredt.

D. pardalianches L. Hjærtebladet gemserod. 30-90cm. Grundbladene 7-12 x 7-11cm, ægformet-runde. Mellemste stängelblade violinformede. Mest 2-6 kurve. Svøbbladene 12-18mm. Med underjordiske udløbere. IV-VIII. N.

D. grandiflorum Lam. Storblomstret gemserod. 10-40cm. Grundbladene med ofte noget afskåret grund. De nedre stängelblade ofte noget violinformede. Stænglen mest 1-kurvet. Svøbbladene 15-22mm. VII-VIII. Pyren. Sj. i N

D. clusii (All.) Tausch Filtet gemserod. 10-30cm. Nedre blade elliptisk-spatelformede, jævnt tilsmalnede i stilken; bladranden med lange alm. hår samt kortere krushår. Mest kun 1 kurv. Pyrenæerne + Kantabrien.

Senecio. Brandbæger.

1. Ingen tungekroner	2.
Med tungekroner	5.

2. Blomsterne rødlige. Alle blade grundstillede og hele boissieri 3.
- " gule. Med stængelblade mikanoides 4.
3. Flerårig med forveddede stængler vulgari 6.
- Enårig flavus 23.
4. Bladene fligede. 5-8 ydre småsvøbbblade 7.
- " tandede. 0-3 " " 10.
5. Bladene helrandede, tandede eller svagt lappede 8.
- " m.m. dybt delte 9.
6. Smalbladede dværg- eller halvbuske 11.
- Bladene lancet-, spatel- eller ægformede. Oftest urter 13.
7. 5 tungekroner quinquerradiatus 8.
- 10-15 tungekroner nevadensis 9.
8. Bladene 3-7mm brede og butte 11.
- " 1-3(4)mm brede og spidse linifolius 13.
9. Ydre svøbbblade bredt hindekantede. Forveddet forneden .. inaequidens 11.
- " " smalt " . Dværgbusk 13.
10. Kun 1 række svøbbblade, ingen ydre svøbbblade 13.
- Med ydre svøbbblade petraeus 12.
11. Enårig elodes 14.
- Flerårig helenitis 15.
12. Grundbladene over 20cm auricula 18.
- " 5-20cm 16.
13. Næsten alle blade grundstillede 17.
- Med tydelige stængelblade doria 19.
14. 5-8 tungekroner fuchsii 20.
- 10-20 tungekroner 21.
15. Bladene kantet-lappede. M.m. forveddet angulatus 16.
- " tandede carpetanus 17.
16. Øvre blade dybere delte end de nedre 21.
- " " ikke dybere delte end de nedre doria 19.
17. Bladene mindre op ad stænglen fuchsii 20.
- Alle stængelblade m.m. lige store 21.
18. 5-10 ekstraskvøbbblade 20.
- 10-20 22.
19. Bladene med udstående tænder eller helrandede; glatte eller
fåhårede nedenunder pyrenaicus 21.
- Bladene savtakke; oftest uldhårede/filtede nedenunder paludosus 22.
20. Frugterne m.m. dunede. Stænglen med 1-8 kurve lopezii 21.
- " glatte. Stænglen med 1-4 kurve lagascanus 22.
21. Kurvsvøbet 8-10mm med 10-12 ydre svøbbblade 22.
- " 10-15mm " 12-20 " " eripus 24.
22. Mest under 30cm. Meget få og små stængelblade doronicum 24.
- " over 30cm. Nedre stængelblade veludviklede adonidifolius 25.
23. Bladene 3 x smalfligede, fligene 0,7-1,5mm brede 24.
- Ingen smalt linjeformede bladflige cineraria 25.
24. Stængler og bladundersider kraftigt hvidfildede 26.
- " " grønne 30.
25. Tungekronerne korte og indrullede 30.
- " veludviklede, ikke indrullede

26. Ingen kirtelhår. 5-8 ydre svøbbblade vulgaris
Med kirtelhår. 1-6 ydre svøbbblade 27.
27. Bladene lappede med m.m. lilla underside lividus
" fligede, undersiden ikke lilla 28.
28. Flerårig. 15-20 tungekroner på 6-8mm nebrodensis
Enårig. 8-15 tungekroner 29.
29. Ydre kurvsvøbbblade 1/10-1/4 x de indre silvaticus
" " 1/2 x de indre viscosus
30. Ingen ydre kurvsvøbbblade 31.
Med ydre svøbbblade 32.
31. Kurvene enlige. Planten lådden i nedre halvdel minutus
" i halvskærm. Planten halvglat til dunet gallicus
32. Enårig. Svøbbbladene nedadrettede i frugt gallicus
2-flerårig. Svøbbbladene udstående i frugt 33.
33. De nedre blade m.m. tandede, de øvre dybere delte carpetanus
De fleste blade 1-2 x delte 34.
34. 4-6 ydre kurvsvøbbblade, 1/2 x de indre erucifolius
2-5 " " , 1/4 x " " 35.
35. Stængelbladene med 5-7 par flige. Indre frugter tætdunede jacobaea
" " 1-4 " " " " 0-fåhårede aquaticus

Senecio mikanoides Otto Jærnbanevedbend. -3(6)m. Glat klatreplante. Bladene 3-10cm, runde til trekantet-nyreformede med 3-11 lapper eller kanter. Halvskærm af 5-7mm brede kurve. VIII-X. Dyrket og sj. forvildet.

S. angulatus L.f. 30-60cm. Glat. Bladene 3-5x2,5-3cm, ægformede og svagt kantede med afrundet grund. Halvskærm af 12-25mm brede kurve med 4-6 tungekroner og 3-7 ydre svøbbblade. VIII-X. Forvildet.

S. cineraria DC. Gråblad. 30-60cm. Dværgbusk. Bladene med m.m. grøn overside og m.m. ægformet omrids, 3-10x1,5-5cm, fligede med delte flige. 10-13 tungekroner. Tæt halvskærm. Kystklipper. VI-VII. Forvildet i N.

- S. boissieri DC. Rødmende brandbæger. 5-12cm. Tueformet med grenet rod-stok. Rosetbladene sølvgrønne, silkehårede, spatelformede blade på indtil 3cm. Stænglen med 1 kurv. Blomsterne orangerøde. Bjerge i S.

S. linifolius (L.) L. (*S. malacitanus*) Hørbladet brandbæger. 20-50cm. Tætbladete stængler. Bladene 2-5cm x 1-3mm, m.m. kødede, helrandede til svagt tandede. 3-6(12) ydre svøbbblade. 0-650m. IV-X. S + SØ.

S. inaequidens DC. Smalbladet brandbæger. 20-60cm. Bladene 3-8cm x 1-3mm, m.m. finttandede. 10-20 ydre kurvsvøbbblade. IV-X. Sj. indslæbt.

- S. nevadensis Boiss. & Reuter -25cm. Stænglerne opstigende, mest uden bladknipper (som hos linifolius), 2-5cm, aflangt- til linje-lancetformede. 2100-3450m. S: Sierra Nevada. VIII.

- S. quinqueradiatus Boiss. 20-50cm. Halvglat dværgbusk. Bladene 3-7cm x 3-7mm, helrandede til bugtet-tandede, ikke kødede. Kurvene 10-15mm brede, langstilkede, med 1-3 ydre svøbbblade. 2000-3450m. Sierra Nevada.

Senecio fuchsii Gmelin Pilebladet brandbæger. 60-150cm. Bladene ca. 5 x så lange som brede. Stænglen mest brunlilla og glat. 7 kurvsvøbbblade. 5-6 tunge- og 8-14 rørkroner.

S. doria L. Tykbladet brandbæger. 60-150cm. Bladene glatte, mørkt blå-grønne, kålagtige, de nedre meget store: 10-40x3-12cm. Mange kurve i en sammensat halvskærm. Kurvsvøbet helt bleggrønt. VI-VII. 2 underarter: ssp. doria: Grundbladene linje-elliptiske til aflangt-omvendt ægformede, oftest tandede. Frugterne glatte. Ø + N + MN.

ssp. legionensis (Lange) Chater: Grundbladene aflangt-spatelformede, helrandede. Frugterne m.m. hårede. NV.

S. lopezii Boiss. 30-100cm. Bladene hurtigt mindre og færre opad; de nedre 20-30x2,5-7cm, helrandede til m.m. udstående tandede. Kurvsvøbet 10-14mm med 10-15 ekstrasvøbbblade. 12-20 tungekroner. III-V. SV.

S. paludosus L. Kærbrandbæger. 0,5-2m. Bladene smalt lancetformede, savtaktede med fremadbøjede tænder. Kurvene ca. 3cm **brede**. Lysegule randkroner. Hul stængel. 5-10 ydre svøbbblade på ca. 1/2 x kurvsvøbet.

S. auricula Bourgeau 10-40cm. De nedre blade kile-spatelformede, butte, helrandede eller med 3-5(7) tænder i spidsen, læderagtige, kødede, m.m. glatte. (1)2-8 kurve. IV-V. M.sj. I M + S + Ø.

S. pyrenaicus L. 15-60cm. M.m. glat. Ingen grundblade. Bladene lancetformede, uregelmæssigt og kraftigt tandede, de midterste 5-18x1-5cm. 3-5(15), 2-4cm brede kurve med 5-8 ydre svøbbblade. 1660-2725m. Mest N+M.

S. doronicum (L.) L. Storblomstret brandbæger. 20-60cm. Kraftig stængel. Bladene udstående spidstakkede; de nedre større og m.m. brat tilsmalnede i stilken; stænglens med omfattende grund. 1500-2500m. V-VII. 2 ssp.: ssp. doronicum: Ydre svøbbblade ca. = de indre. Kronbladene mørke- til orange-gule. 1-3 kurve. N + Ø.

ssp. gerardii (Godron & Gren.) Nyman: Ydre svøbbblade ca. 1/2 x de indre. 1(2) kurv med lysegule randkroner. S.

S. lagascanus DC. Nær doronicum. Stænglen spinkel. 10-13 gyldengule randkroner. Grundbladene jævnt tilsmalnede i stilken. 1-4 kurve. VI-VII. 900-1300m. N + Ø.

S. eriopus Willk. -55cm. Nedre blade ægformede til elliptiske, helrandede til tandede, m.m. i roset. Kurvsvøbet 14-19mm, de ydre 1/2 x de indre. 1-2 kurve. Grundbladene med hjærteformet/afrundet grund. IV-V. SV.

● S. elodes Boiss. -170cm. Grundbladene 20-45x3,5-9cm, oprette, helrandede eller svagt udstående tandede. elliptisk-aflange, ret glatte. 8-30 kurve i halvskærm. 15-18 tungekroner. 2300-2700m. Sierra Nevada.

S. helenitis (L.) Sch. & Th. 30-70(120)cm. Grundbladene 5-20x1-4cm, m.m. oprette, ægformede til spatelformede. Få stængelblade. 3-12(20), 20-25mm brede kurve i en ret åben halvskærm. 2 underarter:

ssp. macrochaetus (Willk.) Brunerye: Grundbladene regelmæssigt finttandede. Kurvsvøbet spindelvævsuldent i nedre 1/4, ellers glat. V-Pyrenæerne.

ssp. helenitis: Grundbladene helrandede eller uregelmæssigt tandede. Kurvsvøbet spindelvævsuldent overalt.

Senecio jacobaea L. Engbrandbæger. Forekommer i former med mindre delte blade end herhjemme.

S. aquaticus Hill Vandbrandbæger. 2 underarter:

ssp. aquaticus: Øvre stængelblades flige fremadrettede. Få 2,5-3cm brede kurve.

ssp. erraticus (Bertol.) Tourlet: Øvre stængelblades flige retvinklet udstående. Mange 12-20mm brede kurve.

S. erucifolius L. Smalfliget brandbæger. 40-120cm. Bladenes midterbælte 2-3mm bredt; 5-7 par ofte kun 2mm brede og ensidigt tandede afsnit. Alle frugter korthårede (de ydre glatte hos jacobaea). VII-IX. N + NØ.

S. carpetanus Boiss. & Reuter Lancetbladet brandbæger. 20-50cm. Bladene lancetformede, de nedre m.m. helrandede; gradvist mindre og dybere tandede og fligede opad. 7-8 randkroner. VIII-X. MN.

● S. nebrodensis L. Klistret brandbæger. -50cm. Toppen stærkt klæbrig. Stænglerne dybt stribede. Stængelbladene indtil 10cm. Kurvene 20-25mm brede. Kurvsvøbet 10-12mm. 1-2 ydre svøbbblade. Bjerge.

S. adonidifolius Loisel. Kamillebrandbæger. 30-70cm. Glat og opret. Nedre blade 5-15x2-4cm. Mange små kurve i halvskærm med 3-6 tungekroner. 2-3 ydre svøbbblade. 700-2400m. VII-VIII. N + M.

S. minutus (Cav.) DC. Dværgbrandbæger. 4-25cm. Lådden enårig. Nedre blade ofte spatelformede, mellemste m.m. fligede, de øvre smalfligede. Kurven (10)20-35mm bred. 500-1100m. IV-VII.

S. gallicus Vill. Fligøret brandbæger. 10-40cm. Bladene med smalle, tandede og ofte noget omrullede, ofte retvinklet udstående flige, småtykke, med tandede til fligede, omfattende øren. 0-1400m. IV-VIII. Udbredt.

S. petraeus Boiss. & Reuter -40cm. Halvglat enårig. Bladene tandede til lappede, øreformet omfattende. Få kurve. Svøbbbladene 7-11mm. Randkronerne 7-13mm længere end svøbet. III-VI. SV.

S. silvaticus L. Skovbrandbæger. Mest i N + V.

S. lividus L. Fennikelbrandbæger. 20-40cm. Med fennikellugt. Planten fåhåret forneden og m.m. kirtelhåret i toppen. Bladene m.m. lappede, glatte eller noget kirtlede. 4-6 ydre svøbbblade. IV-V. 0-1000m. Mest i V.

S. viscosus L. Klæbrigt brandbæger. Mest i N.

S. vulgaris L. Almindeligt brandbæger. Alm.

S. flavus (Decne) Sch.Bip. -30cm. Glat og noget kødet, stærktgrenet. Nedre blade bredt ægformede, ofte med hjerteformet grund, lilla nederunder, stilkede. Kurvene 4-6mm brede. Kystnær. Al.

Calendula. Morgenfrue.

1. Randkronerne oftest under 2 x svøbet. Enårig	2.
" " mindst 2 x "	4.
2. Nogle ydre frugter med 2-4mm brede vinger	tripterocarpa
De ydre frugter højst ganske smalvingede	3.

3. De ydre frugter stærkt krummede	arvensis
" " " svagt	malacitana
4. 90-150(70-300) skivekroner	officinalis
40-70(28-100) " . Altid flerårig	5.
5. Tungekronerne orange	fulgida
" gule	6.
6. Bladene hvidt spindelvævsfildede, ukirtlede	tomentosa
" grønne, kirtlede	7.
7. Stængelbladene tynde, siddende, med øret grund	lusitanica
" tykke, med tilsmalnet grund	8.
8. Alle blade spidse	suffruticosa
Nedre " m.m. butte	algarbiensis

Calendula suffruticosa Vahl Kystmorgenfrue. 25-50cm. Mest opret. Bladene ikke kødede, ofte udspærret-tandede. Kurvene 3-4cm brede. III-V.

C. lusitanica Boiss. Øret morgenfrue. 20-50cm. Opret eller udbredt. Bladene ikke kødede, oftefjærnt finttandede. Kurvene mest 2-4cm brede. II-V.

C. fulgida Rafin. Ikke i Spanien.

C. tomentosa Desf. Filtet morgenfrue. Ofte udbredt eller opstigende med hvidfildede stængler. Kurvene mest 4-5cm brede. Bladene smalt omvendt ægspatelformede, undertiden næsten helrandede. SV.

C. algarbiensis Boiss. Tykbladet morgenfrue. Stænglerne liggende. Bladene ofte ret kødede. Kurvene 2-3,5cm brede. Langs kysten. S.

C. officinalis L. Havemorgenfrue. Dyrket og lidt forvildet. Mest enårig.

C. arvensis L. Agermorgenfrue. 15-25cm. Ofte temmelig grenet. Randkronerne orange eller gule. Kurvene 1-2(3,5)cm brede. 0-1300m. I-X. Udbredt.

C. tripterocarpa Rupr. Trevinget morgenfrue. Ofte mindre end foregående. Kurvene 5-12mm brede. Randkronerne ikke meget længere end kurvsvøbet. II-V.

C. malacitana Boiss. & Reuter Ret lille plante. Bladene mest 2-8mm brede. Kurvsvøbbladene 4-6mm (6-8mm hos *arvensis*). Frugterne med tydeligt næb og 2-3mm lange torne.

Arctotheca calendula (L.) Levyns 10-40cm. Enårig. Bladene lyreformede med hvidfiltet underside. Kurvene 3-5cm brede. Ydre svøbblade ofte med et fjerfliget, hindeagtigt vedhæng. Kystnær. III-VI. SV + NV + N. Forv.

Gazania rigens (L.) Gaertner Påfugleblomst. 30-50cm. Liggende flerårig. Bladene 3-8cm, m.m. aflange, helrandede, langstilkede med tæt hvidfiltet underside. Kurvstilkene oprette, 8-25cm. Kurvene 5-8cm brede. Skivekronerne orange. IV-X. Dyrket og forvildet.

Carlina. Bakketidsel.

1. De indre svøbblade sølvhvide eller rødlilla	2.
" " " gule eller stråfarvede	3.
2. De indre svøbblade sølvhvide eller noget lyserøde	acaulis
" " " rødlilla på begge sider	lanata

3. Stængelløs med 1 kurv, der er 3-7cm bred uden svøbbblade *acanthifolia*
Med bladet stængel og mindre kurve 4.
4. De indre svøbbblade stråfarvede *vulgaris*
" " " klart gule 5.
5. Nogle kurve siddende i forgreningspunkterne *racemosa*
Alle " endestillede *corymbosa*

Carlina acanthifolia All. Gråfiltet bakketidsel. 3-5cm. Alle blade i roset, 10-30x6-15cm, gråfildede nedenunder. Blomsterne lyslilla. VII-IX.

ssp. acanthifolia: Indre svøbbblade stråfarvede. Bladene mest fligede, under 2 x så lange som brede.

ssp. cynara (Pourret) Rouy: Indre svøbbblade klart gule. Bladene mest snitdelte, mindst 2 x så lange som brede. 800-2200m. Pyrenæerne.

C. acaulis L. Sølvbakketidsel. 5-30(60)cm. Ofte kun 1 kurv, denne 3-5cm bred uden svøbbbladene. Skivekronerne hvide til brunlilla. Indre svøbbblade 35-45x3mm. 2 underarter?:

ssp. acaulis: Stænglen 1-15cm høj. Bladafsnittenes grund bred. Bladskaffet bredt vinget. ?

ssp. simplex (W. & K.) Nyman: Stænglen 20-40cm. Bladafsnittenes grund smal. Bladskaffet næppe vinget. 1100-2450m. VIII-X. N + 1 sted i M.

C. lanata L. Rødspidset bakketidsel. 10-30cm. Tæt uldhåret, mest enårig. Blomsterne lyst rød lilla. Indre svøbbblade ca. 12x1,5mm. VII-VIII. S + Ø.

C. vulgaris L. ssp. vulgaris Almindelig bakketidsel. N + MØ.

C. corymbosa L. Skærmbakketidsel. 20-40cm. Glat eller fåhåret flerårig. Ofte med mange kurve i halvskærm. VII-VIII. Udbredt. 2 underarter:

ssp. corymbosa: Ydre svøbbblade ofte betydeligt længere end de indre. Øvre stængelblade lancetformede med 4(6) par lapper. Måske kun på Balearerne.

ssp. hispanica (Lam.) Bolos & Vigo: Ydre svøbbblade højst meget lidt længere end de indre. Øvre stængelblade aflangt-trekantede, ofte med over 5 par lapper. 0-1150m.

C. racemosa L. Guldbakketidsel. 10-40cm. Mest enårig. Ofte noget spindelvævsfaltet. Talrige kurve. Stænglen m.m. gaffelgrenet. Kurvene sidder både i grenspidserne og i forgreningspunkterne. S.

Atractylis. Strålehovede.

1. Stængelløs. Kurvsvøbet 30-70mm *gummifera*
Med stængelblade. Kurvsvøbet 5-22mm 2.
2. Enårig. Øvre stængelblade højst lidt længere end kurvsvøbet *cancellata*
Flerårig. Øvre stængelblade meget længere end kurvsvøbet 3.
3. Ydre svøbbblade ulig de øvre stængelblade *tutinii*
" " " " " " *humilis*

Atractylis gummifera L. Lavt strålehovede. Bladene 15-40cm, fligede og kraftigt tornede, ofte visne under blomstringen. Den enlige kurv med rød lilla blomster. Mellemste svøbbblade med 3 udstående spidser. IX-X. S+SV.

Atractylis humilis L. Tornet strålehovede. 20-30cm. Med forveddet grund. Bladene hårde, læderagtige og kraftigt tornede, 2,5-5cm x 5-8mm. Kurvene 1,5-2,5cm brede. Ydre svøbblade opret-udadbuede. VII-IX. MØ+SØ.

A. cancellata L. Enårigt strålehovede. 3-30cm. Bladene smalt lancetformede, ret bløde, med fint tornet-tandet rand. De øvre blade kamtornede, omgiver kurven som et svøb. Kurvsvøbet 5-15x5-12mm. V-VI. S + M.

● A. tutinii Franco Stenstrålehovede. 5-12cm. Bladene lysegrønne, tæt finvortede ovenpå, de nedre indtil 5x1,5cm, tyndtornede; de øvre bredere. Ydre svøbblade opret-udstående. Stenede skrænter. Al: Cabo de Gata.

Xeranthemum. Papirsblomst. Enårige med linjeformede til aflange, helrandede blade. Kurvsvøbbladene hindeagtige, de inderste m.m. lyserøde, efterligner randkroner.

X. inapertum (L.) Miller Spinkel papirsblomst. 10-40cm. De indre svøbblade 13-17mm, m.m. oprette, højst 1,5 x de mellemste. Kurven med 15-50 blomster. 100-1430m. V-VII. Udbredt.

X. annuum L. Stor papirsblomst. 25-75cm. De indre svøbblade 17-25mm, m.m. udstående, 2 x de mellemste. Kurven med 70-120 blomster. VI-VIII. M.sj. og måske kun forvildet fra haver.

Echinops. Tidselkugle.

1. Bladoversiden med småtorne	strigosus
" glat eller dunet	2.
2. Stænglen filtet, ikke kirtlet	ritro
" kirtelhåret eller -dunet	3.
3. Kronen hvid eller grålig	sphaerocephalus
" blå	fontqueri

Echinops strigosus Stivbørstet tidselkugle. 20-100cm. Bladene 1-2 x delte med linjeformede flige og hvidfiltet underside og kraftige randtorne. Kurvstanden 2,5-7cm, blegblå. V-VII. S + MS.

E. fontqueri Pau 40-70cm. Bladene kirtelhårede, med trekantede til lancetformede flige og korte, tynde torne. Kurvstanden 4-7cm, blålig. Kronen blå. Indre svøbblade mindst 1/3 sammenvoksede. SØ.

E. sphaerocephalus L. Kirtlet tidselkugle. 50-160cm. Bladene 10-20x5-9 cm, hvidfildede nedenunder, med trekantede flige og korte, tynde torne. Kurvstanden 3-6cm, hvid eller blegblå. VII-VIII. Midtpyrenæerne + MØ.

E. ritro L. ssp. ritro Glatbladet tidselkugle. 20-40cm. Bladene 5-15 x 2,5-4cm, hvidfildede nedenunder, 1-2 x delte, med torne på 3-15mm. Kurvstanden 3,5-4,5cm, tydeligt blå. VI-IX. Østlige halvdel.

Arctium. Burre.

1. Kronen kirtlet uden for svæget. Kurvene mest i nøgler	chabertii
" ikke kirtlet uden for svælget. Kurvene ikke i nøgler	2.
2. Kurvstandens hovedgrene halvskærmagtige	3.
" " klaseagtige	4.

3. Svøbet tæt spindelvævshåret. Indre svøbblade uden krog .. tomentosum
Kurvsvøbet helt eller næsten glat. Indre svøbblade med krog lappa
4. Blomsterne længere end det grønne kurvsvøb på 15-18x15-25mm .. minus
" ikke længere end det stråfarvede kurvsvøb på
20-25x30-35mm pubens

Arctium lappa L. Glat burre. Pyrenæerne. M.sj.

A. tomentosum Miller Filtet burre.

A. minus Bernh. Liden burre. M og N, lidt i S.

A. pubens Bab. Melet burre. Kurvsvøbet m.m. åbent foroven som modent, meget spindelvævshåret som ungt. Pyrenæerne.

A. chabertii Briq. Nøgleburre. 40-100cm. M.m. filtet. Kurvene mest samlede i nøgler på 3-6. Blomsterne ikke længere end de ca. 13mm lange indre kurvsvøbblade. VII-VIII. S.

Saussurea alpina (L.) DC. Alm. fjældskær. 7-25cm. Opret flerårig. Blade- ne lancetformede med gråt spindelvævslådden underside. Kurvene 15-20mm, i tæt, endestillet halvskærm. 1050-2650m. VII-VIII. M.sj. i Midtpyren.

Stachelia dubia L. Smalbladet fjerkurv. 10-40cm. Busk med hvidfiltede grene og bugtet-tandede, linje-lancetformede blade på 15-35x2-3mm med mørkegrøn over- og hvidfiltet underside. Kurvene 1-4 sammen, 15-20x3-5mm med lyserøde blomster. 0-1300m. VI-VII. S + østlige halvdel.

- S. baetica DC. Lav fjerkurv. -15cm. Bladene 8-15x4-8mm, tandede til fligede med ofte 2 par flige- Kurvene enlige, svøbet 15-20x7-8mm. Kronerne rødlilla. Ellers som foregående. Ma: bjerge vest for Malaga.

Jurinea. Bisamtidsel.

1. Bladene hele	fontqueri
" fligede	2.
2. Stænglen 0-4cm. Ydre svøbblade m.m. tilbagekrummede	humilis
" 6-10(4-13)cm. Svøbbladene tiltrykte	pinnata

Jurinea pinnata (Lag.) DC. Smalfliget bisamtidsel. Bladene fjersnitdelte, gråhvidt filtede, med fjærne, ca. 1mm brede flige. Ofte med 2(3) kurve. Svøbbladene med rødlilla grund og hvid/bleggrøn spids. VI-VII. S.

J. humilis (Desf.) DC. Lav bisamtidsel. Bladene spindelvævsdunede, med 2-5mm brede flige, hvidfiltede nedenunder. Kurven enlig, 2-3,5cm lang. 750-2500m. VI-VII. Udbredt, men spredt.

- J. fontqueri Cuatrec. Stænglen 0-4cm. Bladene m.m. ægformede, spindelvævsfiltede nedenunder, kortdunede til halvglatte ovenpå. Kurven 3-4cm, m.m. rund. Kurvsvøbet grønt og tiltrykt. 2000m. J: Sierra de Mágina.

Carduus. Tidsel.

1. Kurvsvøbet valseformet	2.
" kugle- til klokkeformet	5.
2. Bladundersiden meget spredt spindelvævshåret	cephalanthus
" tydeligt spindelvævshåret eller filtet	3.

3. Flerårig. Kronen 14-16mm. Stænglen gråfiltet		asturicus	
1-2-årig. " 10-14mm			4.
4. Øvre kurve 1-3 sammen		pycnocephalus	
" " 4-8 "		tenuiflorus	
5. Stængel og bladundersider hvidfildede			6.
" " " højst spindelvævsfildede			7.
6. Bladene med 10-20 par lapper		carlinoides	
" " 6-8 "		carpetanus	
7. Mellemste svøblade mest over 2mm brede. Kurvbredden tit over 3cm			8.
" " " indtil 2mm brede			12.
8. Ydre og mellemste svøblade S-formet krummede		platypus	
" " " ikke S-formet krummede			9.
9. Svøbladernes ribbe utydelig		nutans	
" " fremtrædende			10.
10. Kurven mest siddende. Fnokken 12-18mm		chrysacanthus	
" " stilket. " 18-29mm			11.
11. Kronen 20-25mm. Kurvstilkene 1-2mm tykke		broteroi	
" 25-30mm. " 2-4mm "		granatensis	
12. Bladtornene mest over 5mm		carlinaefolius	
" " under 5mm			13.
13. Stænglen m.m. spindelvævshåret			14.
" m.m. glat			16.
14. Ydre og mellemste svøblade stærkt tilbagebøjede midtpå		nigrescens	
Svøbladene tæt taglagte. Kurvene tit m.m. siddende			15.
15. Mellemste svøblade kamformet randhårede		myriacanthus	
" " anderledes		bourgeanus	
16. Kurvene mest 2-5 sammen		crispus	
" m.m. enlige			17.
17. Flerårig. Kronen 14-16mm		argemone	
Toårig. Kronen 18-20mm		vivariensis	

Carduus granatensis Willk. Kravetidsel. 20-70cm. Kurven 3-5x4-8cm med tydeligt navleformet grund og jævn stilk. Nedre og mellemste svøblade skråt nedadbøjede. 8-10 par trekantede bladlapper. S + SØ.

C. nutans L. Nikkende tidsel. 40-200cm. Kurvene mest 3-4cm brede. Svøbladene med ægformet grund. Grundbladene med 6-8(5-9) par lapper. Ydre svøblade nedbøjede til halvt oprette. VII-IX.

C. broteroi Welw. -80cm. Kurven 3-5x3,5-6cm, dybt navleformet ved grunden. Svøbladene oprette til nedbøjede, ikke indsnørede, de mellemste 2-2,5mm brede. 8-10 par bladlapper. V-VII. SV.

C. platypus Lange -85cm. Kurven 3-4x3-6cm, næppe med navleformet grund. Mellemste svøblade 2-3mm brede, ribben fremtrædende i ydre 2/3. 6-8 par bladlapper. NV + M.

C. chrysacanthus Ten. ssp. hispanicus Franco Gultornet tidsel. -40cm. Kurvene 3-5x4-6cm. Stænglen m.m. spindelvævshåret. Kronen 20-25mm. Fnokken 19-22mm. Kurven 3-5x4-6cm, fladtrykt kugleformet. Ø. ?

C. crispus L. ssp. multiflorus (Gaudin) Franco Kruset tidsel. Bladene indtil 2/3 delte. Indre svøblade rødlilla. VII-IX. M.sj.

Carduus vivariensis Jordan ssp. assoi (Willk.) Kazmi Hagetidsel. 40-100 cm. Toårig. Stængeltornene indtil 8mm. Kurvene 2,5-3,5cm brede, 0-3cm stilkede. Svøbbladene m.m. tilbagebøjede og m.m. glatte, ribben kun fremtrædende i ydre 1/2. 900-1800m. S + M + Ø. VI-VII.

C. nigrescens Vill. Ribbetidsel. -65cm. Kurvstilkene ofte nøgne, indtil 12cm. Ydre og mellemste svøbblade stærkt tilbagebøjede midtpå. 8-10 par bladlapper, tornene indtil 2mm. NØ.

C. argemone Pourret Tyndbladet tidsel. 20-60cm. 8-10 par bladlapper. Bladundersiden lysere, med fremtrædende årer og korte torne på 2-3mm. Bladene bløde i det. Kurvene 2-4cm brede. VII-VIII. N.

C. carlinaefolius Lam. Furetidtsel. -50cm. Ofte halvskærmformet grenet foroven. Bladtornene indtil 10mm. Kurvstilken indtil 15cm. Kurvene 18-25 mm brede. Kronen 16-20mm. 1400-2300m. Pyrenæerne + NØ.

C. bourgeanus Boiss. & Reuter 10-40cm. Blad- og stængeltorne indtil 5mm. Ydre og mellemste svøbblade med en endetorn på 1-2mm, m.m. glatte; indre svøbblade 2 x de ydre. M + S + SØ. IV-VII.

C. myriacanthus Salzm. Kamhåret tidsel. -30cm. Enårig. Bladene med 10-12 par lapper og torne på indtil 1,5mm. Kurvene 20-25x15-25mm, klokkeformede, mest enlige. Svøbbladene 0,75-1mm brede. Strand. IV-V. SV.

C. asturicus Franco -40cm. Flerårig. Bladene gråfildede nedenunder, m.m. glatte ovenpå, med 3-5 par lapper og torne på indtil 10mm. Kurvsvøbet 10-18x3,5-8mm, m.m. siddende. 3-5 kurve sammen. 600-1600m. NV.

C. carpetanus Boiss. & Reuter -50cm. Bladtornene indtil 10mm. Kurvene 20-30x10-20mm, klokkeformede, 0-4cm stilkede, ofte 3-5 sammen. Svøbbladene tæt taglagte, hindekantede. VI-VII. MN.

C. carlinoides Gouan Skær tidsel. 15-40cm. Stærkt grenet fra grunden og stærkt tornet. Kurvene m.m. siddende, i tætte klumper på 5-15, 18-25 x 12-15mm. VII-VIII. 2 underarter:

ssp. carlinoides: 10-14 par store bladlapper. Svøbbladene 1,5-2,5mm brede, med en torn på 1,5-2,5mm. Pyrenæerne og Cordillera Cantabrica.

● ssp. hispanica (Kazmi) Franco: 14-20 par små bladlapper. Svøbbladene 1-2 mm brede, med en torn på 2,5-5mm. S: Sierra Nevada.

C. tenuiflorus Curtis Smalhovedet tidsel. 30-100cm. Kurvsvøbet 15-20 x 4-10mm. Svøbbladene 1,5-2mm, glatte eller spindelvævshårede, med jævn midterribbe. 6-10 par bladlapper. Stænglen vinget til spidsen. V-VI. Alm.

C. pycnocephalus L. Piltidsel. 30-80cm. Kurvsvøbet 15-20x7-13mm. Svøbbladene 2-2,5mm brede, spindelvævshårede, med ru spids. 2-5 par bladlapper. Kurvstilken uvinget. 0-1250m. V-VI. Ret udbredt.

C. cephalanthus Viv. Lædertidsel. 30-100cm. 1-2-årig. Kurvene 13-20 x 7-10mm, 5-20 sammen, overrages af de øvre blade. Bladene læderagtige med kraftige torne. Stænglen hvidfiltet foroven. IV-VI.

Cirsium. Tidsel.

1. Bladoversiden finttornet	2.
" ikke finttornet	8.
2. Mellemste stængelblade langt nedløbende	vulgare
" " højst 1(2,5)cm nedløbende	3.
3. Bladoversidens småtorne meget uens	odontolepis
" " ret ens	4.
4. Mellemste svøbblade med en udvidet, mindst 1mm bred spids	eriphorum
" " uden eller med svagt udvidet spids	5.
5. Kurvsvøbbladernes torn 4-7mm	26.
" " under 4mm	6.
6. Mest 1-2m. Svøbbladene tiltrykte, jævnt tilsmalnede	scabrum
Under 1m. " m.m. udstående, brat smallere midtpå	7.
7. Mellemste stængelblade ca. 1 cm nedløbende	echinatum
" " ikke nedløbende	giraudiasii
8. Stænglen 0-15cm	9.
" over 15cm	10.
9. Svøbbladstornene 0-1mm. Bladtornene 2-5(7)mm	acaule
" 1-2mm. " 6-12mm	gregarium
10. Stænglen bladet til spidsen	11.
" uden blade foroven	20.
11. Stænglen med tornede vinger, i hvert fald forned	12.
" uden vinger, eller bladene højst 2cm nedløbende	15.
12. Bladoversiden dunet til lådden	13.
Bladene m.m. glatte	14.
13. Stænglen vinget op til kurvene. Bladene urteagtige	palustre
" uvinget mod spidsen. Bladene læderagtige	flavispina
14. Kurvsvøbet 10-15mm. Bladtornene 4-10(15)mm. Flerårig	monspessulanum
" 10-12mm. " 2-4mm. Toårig	bourgaeum
15. Kronen gullig eller hvid. Kurvene med blade under sig	16.
" rødlilla (sj. hvid). Kurvene mest uden blade om sig	19.
16. Bladene læderagtige	17.
" urteagtige med spinkle torne	18.
17. Bladtornene 9-13(7-16)mm	glabrum
" 3-5mm	albicans
18. Planten lådden af rødbrune hår	carniolicum
Stænglen svagt gråt spindelvævshåret foroven	oleraceum
19. Mange, mest lyslilla kurve i en åben halvkærm	arvense
Enlige, rødlilla kurve	valentinum
20. Nedre blade m.m. nedløbende	21.
Bladene ikke nedløbende	23.
21. Bladene med lange, bugtede hår på begge sider	valentinum
" m.m. glatte	22.
22. Kurvsvøbet 10-15x8-15mm, mellemste svøbblade butte	monspessulanum
" 15-20x20-25mm, " " spidse	welwitschii
23. Bladtornene 4-8mm	valentinum
" mindre	24.
24. Bladene bugtet-tandede til noget lappede, hvide nedenunder	dissectum
" mest fligede til snitdelte, grønne nedenunder	25.

25. Svøbbladene mest med udstående spids, spidse filipendulum
 " oprette, de ydre butte tuberosum
26. Kurvene omgivne af 5-10 højblade, tit meget længere end kurvene
 richteranum
- Kurvene omgivne af 10-20 højblade, ikke meget længere end kurvene
 ferox

Cirsium ferox (L.) DC. Barberkosttidsel. 60-100cm. Kurvsvøbet 2,5-4cm bredt; de omgivende højblade linjeformede og kort kamtornede. Kurvsvøbet noget kegleformet. VIII-IX. Sj. i MØ.

C. richteranum Gillot Skærmtidsel. 15-50cm. Bladene bredt øreformet omfattende. Kurvene med mange blade om sig, 1,5-3 x kurven, mest i en skærmagtig top. 1000-1300m. VII-VIII. Midtpyrenæerne.

- C. giraudisii Sennen & Pau 20-80cm. Bladtornene 3-12mm. Kurvene i en stærkt grenet top, med 5-12 udstående tornede højblade om sig, der tit er meget længere end kurvene. Mellemste svøbblade med randhåret spids. M.

C. eriophorum (L.) Scop. Uldtidsel. 60-150cm. Kurvene 3-5x4-7cm, oftest tæt uldhårede. Svøbbladene rødspidsede og med et m.m. rude- eller lancetformet vedhæng yderst. Kurvene tit enlige. VII-VIII. 600-1500m.

C. odontolepis Boiss. Stråletidsel. 40-100cm. Bladoversidens længste småtorne 2,5-7mm. Mellemste svøbblade med en udvidelse på 1-2,5mm i spidsen. Kurven lidt uldhåret. VII-VIII. M + Ø + S.

C. scabrum (Poiret) Bonnet & Barratte Rubladet tidsel. 1-2(4)m. Bladene meget store, ca. 1cm nedløbende, indtil halvt delte. 1-3 kurve på lange grene i en åben top, med 3-6 højblade om sig.

C. echinatum (Desf.) DC. Pindsvinetidsel. 20-40cm. Bladene mest snitdelte med tvedelte afsnit med kraftige torne. Kurvene omgivne af 2-8 ofte lange blade. Svøbbladsspidserne udstående. 300-1350m. VI-VII. Mest S + Ø.

C. vulgare (Savi) Ten. Horsetidsel. 0-1600m. VI-IX. 2 underarter:

ssp. vulgare: Svøbbladernes spidser rette eller lidt krumme, ender i en torn på 1-3(5)mm. Udbredt.

ssp. crinitum (Boiss.) Arenes: Svøbbladernes spidser stærkt tilbagekrummede og med en torn på 3-7mm. Pyrenæerne.

C. dissectum (L.) Hill Tørvetidsel. 30-80cm. Med korte udløbere og tynde rødder. Bladlapperne bredt trekantede. Bladundersiden spredt til tæt spindelvævsfiltet. Svøbbladene tiltrykte og spidse.

C. filipendulum Lange Hedetisel. 30-80cm. Med lange, underjordiske udløbere, nogle rødder tenformede. Stängelbladene ørede; fligene med 3-5 tandede lapper, ofte med stikkende torne. 1-3 kurve.

C. tuberosum (L.) All. Knoldtidsel. Med korte udløbere og tenformede rødder. Stängelbladene siddende til halvt omfattende. Bladligene med 2-3 tandede lapper. Kurven enlig. 700-1500m. VI-VIII.

C. carniolicum Scop. ssp. rufescens (Ramond) P.Fourn. Egebladet tidsel. 80-100cm. Bladene indtil 25x15cm, med brede, butte lapper. Kurvene 1-4 sammen, omgivne af højblade med langtornede, rødbrune frynser. Pyren.

Cirsium oleraceum (L.) Scop. Kåltidsel.

C. glabrum DC. Glat tidsel. 10-50cm. Bladene m.m. glatte, læderagtige, med kraftige torne på 9-13mm, 10-25cm, bølgede. Kurvene mest enlige, stilkede. Kronen bleggul. 1275-2000m. VIII-IX. Pyrenæerne, 1 sted i N.

- C. albicans Willk. 30-100cm. Nær foregående. Stænglen halvglat. Kurvene mindre, 1-3 sammen. De øverste blade kortere end kurvene. Svøbbladene med en svag torn på indtil 2mm. Kronen hvidlig. Usikker art. Gr.

C. acaule Scop. Lav tidsel. N + MØ.

- C. gregarium Boiss. 0-15cm. Kurvene mest enlige. Tæt på foregående. S.

C. valentinum Porta & Rigo 20-60cm. Med lange, bugtede hår på stængel og blade. Med blade næsten til spidsen. Enlig, langstilket kurv. Fnokken tit kun fjerformet i nedre halvdel. 500-1500m. VI-VII. MØ. Sj.

C. monspessulanum (L.) Hill Pilebladet tidsel. 50-200cm. Stænglen ofte ret grenet foroven. Bladtornene fremadrettede. tornene svage eller stærke. 0-1500m. VI-VIII. Østlige halvdel + SV. 2 varieteter:

var. monspessulanum: Bladene m.m. helrandede, glatte på begge sider, mest i stænglens nedre halvdel. Ofte under 70cm høj. Mest i bjærgene.

var. ferox Cosson: Bladene bugtede, hårede nedenunder, jævnt fordelte over hele stænglen. Mest 70-200cm. Mere i lavlandet.

C. welwitschii Cosson (C. rosulatum) Nær foregående, men stænglen u- til fågrenet. Bladene forholdsvis lavt siddende. Kurven ofte enlig. Bladene blødtornede. Fugtige steder. SØ.

- C. bourgaeum Willk. 80-110cm. Bladene næsten flade, fligede med 2-3-lappede afsnit og bløde torne. Kurvene 2-8 sammen. Kurvsvøbet 10-12x7-9 mm og glat. Mellemste svøbblade med rundt, randhåret vedhæng. Av.

C. palustre (L.) Scop. Kærtidsel. 700-2250m. N.

C. flavispina Boiss. (C. pyrenaicum) 50-150cm. Stænglen stærkt grenet over midten. Bladene med meget kraftige torne på 8-12mm samt småtorne på 1-2mm. Kurvene 3-8 sammen. VII-VIII. Ret udbredt.

C. arvense (L.) Scop. Agertidsel. Mest i N og M, mindre alm. i S.

Picnocomon acarna (L.) Cass. Tornsvøb. 20-50cm. Gråt spindelvævsfiltet enårig. Stænglen finttandet vinget. Kurvene i nøgler, omgivne af de øvre blade som en slags svøb. Svøbbladene med en krummet, fliget spids. VI-IX.

Notobasis syriaca (L.) Cass. Spydtidsel. 20-150cm. Enårig. Stænglen u-vinget. Bladene læderagtige, de øvre næsten reducerede til de kraftige torne; omgiver kurvene som et svøb. 0-900m. V-VI. S + SV.

Ptilostemon hispanicus (Lam.) Greuter 30-80cm. Bladene lancet- til æglancetformede, mørkegrønne ovenpå, hvidfildede nedenunder, lidt bugtede, med ret ensartede torne på 10-20mm. Svøbbladene rødlillat spidsede, de ydre nedbøjede, kraftigt tornspidsede. VI-X. S.

Galactites tomentosa Moench Kamtidsel. 15-100cm. M.m. hvidfiltet enårig. Bladene hvidårede eller -brogede ovenpå, fildede nedenunder. Kurvene m.m.

stilkede med stærkt forøgede ydre kroner og svøbbladstorne på 5-10mm, der er grønne. Bladtornene 1,5-6mm. Kronerne lyserøde. 0-900m. V-VI.

Galactites duriaei Spach Hovedkamtidsel. 10-70cm. Nær foregående, men bladtornene 6-15mm. Kurvene m.m. siddende i nøgler med lidt forøgede randkroner og gule svøbbladstorne på 10-25mm. 0-600m. IV-V. SØ.

Tyrimnus leucographus (L.) Cass. Stilktidsel. 30-100cm. Enårig. Kurvene 1,5-2,5cm, enlige på lange, bladløse stilke. Bladene tynde, nedløbende, hvidårede med gråulden underside, bugtet-tandede. V-VII. S.

Onopordum. Æselfoder.

1. Stængelløs (eller med kort stængel)	acaulon
Med opret, bladet og vinget stængel	2.
2. Svøbbladene 4-7mm brede på det bredeste sted	3.
" linje-lancetformede, 2-4mm brede	5.
3. Svøbbladene oprette og tiltrykte. Planten lidet håret	nervosum
Ydre svøbblade tilbagebøjede. Planten gråfiltet	4.
4. Svøbbladene med en ægformet grund på 4-8x4-6mm samt en lang, smalt trekantet spids på 15-25(10-30)mm	macracanthum
Svøbbladene lancetformede, yderst med en -3mm lang torn	illyricum
5. Stængler og modne blade gråfildede	acanthium
" " " " grønne	corymbosum

Onopordum acaulon L. Lav æselfoder. 5-10cm. Bladene indtil 40x12cm, hvid- til gråuldne ovenpå, tæt hvidfildede nedenunder. 1-flere indtil 3 cm langt stilkede kurve. VII-VIII. 2 underarter:

ssp. acaulon: Bladene over 3 x kurvene, snitdelte med 4-6 par bredt trekantede lapper med 2-3 par gullige torne. Kurvene 5-7cm brede. S + Pyren.
ssp. uniflorum (Cav.) Franco: Bladene højst 3 x kurvene, lappede til fligede med 6-8 par tandede lapper. Kurvene 3-5cm brede. S + Ø + M-Pyren.

O. nervosum Boiss. Netåret æselfoder. 1-3m. Bladene indtil 50x20cm, med hvidlige årer, ellers grønne. Stænglens vinger kraftigt netårede. Kurvene kegle-ægformede, 3-5x3-5cm. V-VIII. Ret udbredt i S + M.

O. acanthium L. Alm. æselfoder. Mest i nordlige halvdel. 2 underarter?:
ssp. gautieri (Rouy) Franco: Kurvene i nøgler på 3-5. Kronen 14-20mm. Midtpyrenæerne?.

ssp. acanthium: Kurvene enlige eller 2-3 sammen. Kronen 22-25mm. Udbredt.

O. corymbosum Willk. Skærmæselfoder. 50-120cm. M.m. klæbrig. Stænglen gullig, meget og halvskærmformet grenet foroven. Talrige kurve på 30-40 x 35-50mm. 100-1200m. V-VII. Ø.

O. macracanthum Schousboe Langtornet æselfoder. 50-150cm. Stængler og bladundersider hvidfildede. Bladene indtil 40x20cm. Kurvene 3-6cm brede med meget udstående svøbblade. V-VII. S.

O. illyricum L. ssp. illyricum Æghovedet æselfoder. 50-150cm. Nedre blade fligede, 20-55x8-15cm med 8-10 par lapper. Kurvene 3-4x4-6cm. Ydre svøbblade tilbagebøjede i øvre halvdel. VI-VII. Spredt i S + M + MN.

Cynara. Ærteskok.

1. Stængelløs	tournefortii
Med stængel	2.
2. Stængelbladene med linjeformede, omrullede flige	humilis
" " lancetformede til aflange, flade afsnit	3.
3. Kronen hvid. De store bladtorne ca. 5mm	alba
" blå. " " 15-35mm	cardunculus

Cynara humilis L. Smalfliget ærteskok. 15-80cm. Stænglen ofte hvidfiltet, bladundersiderne ligeledes. Bladoversiden grøn. Nedre blade 2 x delte. Kurvene 3-6x2-4,5cm. Svøbet rødlillat. Kronen mest blå. V-VII. M + S.

- C. alba Boiss. Hvid ærteskok. 40-70cm. Bladene spredt og kort filtede til uldhårede, tydeligt netårede nedenunder. Kurvsvøbet 2-4cm med bleggrønne svøblade, de ydre nedbøjede. S.

C. cardunculus L. Spansk ærteskok. 20-100cm. Bladundersiden hvidfiltet, oversiden friskgrøn og kortfiltet. Bladtornene gule. Kurvsvøbet 45-60 x 40-55mm. Svøbladstornene 1-5cm. 0-1300m. VI-VII. S + SV.

C. tournefortii Boiss. & Reuter Lav ærteskok. Bladene 15-35x4-20cm, gråfiltede nedenunder; med gule torne på indtil 5mm. Kurven enlig, 4-8cm. Mellemste svøblade med et skeformet vedhæng og en torn på 4-7mm. M + S.

Silybum marianum (L.) Gaertner Marietidsel. 20-150cm. Grønstænglet toårig. Nedre blade 25-50cm, store og kraftige, skinnende og læderagtige, hvidbrogede med kraftige torne. Kurvene 2,5-4cm. Svøbladene med en lang, furet og noget nedbøjet torn på 2-5cm med mindre sidetorne midtpå. Alm.

S. eburneum Cosson & Durieu Hvidstænglet marietidsel. 20-150cm. Nær foregående, men stænglen hvidlig og de nedre blade stivhårede. De nederste svøblade uden endetorn, de mellemste med en m.m. ret på 2-7cm. V-VI. Ø.

Serratula. Skær.

1. Svøbladene spidse. Mest med flere kurve i halvskærm	tinctoria
" med brod eller torn	2.
2. Blomsterne gule eller hvide (sj. blegrøde)	3.
" lyserøde til rødlilla eller gulligt-rødlilla	4.
3. Blomsterne flødefarvede til hvide, sjældent lyserøde	leucantha
" gule	flavescens
4. Stænglen med blade næsten lige til kurven	5.
" bladløs foroven (eller med meget få og små blade)	6.
5. Bladene sortgrønne som tørre, stærkt tandede til fligede	abulensis
" bleggrønne " " , mest finttandede	pauana
6. Svøbladene jævnt tilsmalnede i en lang torn	baetica
" brat " i tornen eller brodden	7.
7. Svøbladene ender i en brod	nudicaulis
" " " torn	8.
8. Stængelbladene finttandede. Planten fintdunet	cichoracea
" fligede. Planten noget filtet	pinnatifida

Serratula tinctoria L. Engskær. VII-IX. N. 2 underarter:

ssp. tinctoria: -1m. Kurvsvøbet ca. 6mm bredt. Kurvene i en åben stand, de nedre langstilkede.

ssp. macrocephala (Bertol.) Rouy: -50cm. Kurvsvøbet 6-12mm bredt. Få m.m. siddende kurve samlede i stængelenderne.

Serratula pinnatifida (Cav.) Poir. Fliget engskær. 10-40cm. 1-få kurve på 2-3cm, m.m. valseformede. Ydre svøbbblade gulgrønne, brat tilsmalned i en m.m. udstående, gul torn. V-VII. M + S.

S. abulensis Pau 5-30cm. Bladene langstilkede, fintdunede nedenunder, med ret utydelige sideribber. Kurvsvøbet 35-42x35-45mm, klokkeformet. Ydre svøbbblade 2-5mm brede, ofte lilla. V-VI. MV.

S. baetica Boiss. -50cm. Grundbladene helrandede til tandede, stilken mindst = pladen. Ofte uden stængelblade foroven. Kurven 3-4cm, klokkeformet, 1-4 sammen. Indre svøbbblade pergamentagtige. SV.

● S. pauana Iljin 8-30cm. Bladene bredt ægformede til smalt lancetformede, langstilkede. Kurven enlig, 3-5cm, indtil 4cm bred, bredt klokkeformet. Ydre svøbbblade 2-5mm brede. Blomsterne gulligt-rødlilla. M + SØ.

S. nudicaulis (L.) DC. Rosetengskær. 13-25(70)cm. Få stængelblade. Rosetbladene næsten helrandede til groft savtakke. Kurvene 2-2,5cm, enlige, bredt klokkeformede. Svøbbbladene sortspidsede. 500-1800m. VI-VII. Spredt.

S. flavescens (L.) Piret Gul skær. 30-65cm. Alle blade hele, 10-25x1-5cm m.m. lancetformede, brodtakke. Kurvene 2,5-4cm, 1-5 sammen. Svøbbblads-tornene ofte nedbøjede. VI. M + Ø + S.

S. leucantha (Cav.) DC. Hvidblomstret skær. 20-70cm. M.m. glat. Bladene fint og regelmæssigt savtakke. Kurvene m.m. kugleformede, 2,5-3,5cm. Svøbbbladsspidserne noget tilbagebøjede. 100-1000m. V-VI. Ø.

S. cichoracea (L.) DC. ssp. mucronata (Desf.) Jah. & Maire Gultornet engskær. 20-60cm. Kurvene 3-4cm, mest enlige. Kurvsvøbet skinnende, tornen 4-5mm, ofte stærkt nedbøjet som moden. SØ.

Leuzea. Kæmpeknopurt.

1. Kurvsvøbbbladene uden vedhæng	centauroides
" med et rødbrunt vedhæng	2.
2. 100-150cm høj. Kurven 6-8cm bred og kugleformet	rhaponticoides
5-30cm høj. Kurven 2,5-4cm bred og ægformet	conifera

Leuzea centauroides (L.) Holub Fliget kæmpeknopurt. 80-120cm. Grundbladene 20-40x10-20cm, fligede med lancetformede, tandede afsnit, hvidfildede nedenunder. Kurven enlig, 5-6x5-6cm. Svøbbbladene brunlige, smalt lancetformede. 1500-2000m. VIII. Midtpyrenæerne.

L. conifera (L.) DC. Kogleknopurt. 5-30cm. Stænglen hvidulden med blade op til kurven. Bladene helrandede til lyreformede, hvidfildede nedenunder. Kurven enlig, 4x3cm, med snæver munding. VI-VII. Mest i S + Ø + N.

L. rhaponticoides Graells Bladene fligede, spredt dunede nedenunder, de øverste bugtede. Blomsterne lillaagtige. VII-VIII. M (f.eks fyrreskov ved Hoyocasero nord for Sierra de Gredos i Av).

Volutaria lippii (L.) Maire Toradet skælfrø. 20-50cm. Rubladet enårig med fligede blade med aflange, fjærnttandede afsnit. 10-12mm lange kurve i en åben stand. Svøbbladene hårede og ribbede, løber ud i en 3mm lang, gul spids. Fnokken består af børster og skæl. IV-V. Indslæbt i SØ.

V. maroccana (Barratte & Murb.) Maire Nær foregående, men bladene snitdelte med helrandede, linjeformede afsnit. De øvre blade så lange som de nedre. Svøbbladene med et lille, sort vedhæng. Måske forvildet i SØ.

● Cyanopsis muricata (L.) Dostal Flerradet skælfrø. -50cm. Øvre grene bladløse. Bladene m.m. lange, hele til fligede med fjærnttandede afsnit. Kurvene indtil 5cm brede. Kurvsvøbet ca. 15mm bredt. Blomsterne lyserøde, de ydre indtil 2cm. Fnokken med flere rækker skæl. V-VI. Ma.

Mantisalca salmantica (L.) Briq. & Cav. Stiv knopurt. 30-100cm. 2-flerårig. Stænglen opret, kantet og stivhåret. Bladene 8-12cm, de nedre fjer-snitdelte. Kurven 10-15mm, ægformet, langstilket, med snæver munding. Frugterne tværrynkede, alle ens og med tydelig fnok. VI-VIII. Udbredt.

M. duriaei (Spach) Briq. & Cavil. 10-30cm. Nær foregående, men enårig. Ydre frugter uden fnok. De spanske planter har finttakke, omvendt lancetformede blade. V-VI. M.sj. i M og MN.

Centaurea. Knopurt.

1. Alle eller de ydre blomster blå	2.
Blomsterne ikke blå	5.
2. Enårig	3.
Flerårig	4.
3. Nedre blade aflange og butte. Vedhængen rødsort	depressa
" " lancetformede og spidse. Vedhængen brunt	cyanus
4. Svøbbladene frynser 2-3 x så brede som den sorte kant ..	triumfetti
" " af kantens bredde	montana
5. Mellemste kurvsvøbblade uden vedhæng. Gule blomster	6.
" " med et laset, frynset eller tornet	8.
vedhæng i spidsen	8.
6. Grundbladene hele. Stængelbladene hele eller lyreformede ...	africana
Alle blade fjersnitdelte	7.
7. Bladene mørkegrønne. Stænglen lådden under de nedre bladfæster	linaresii
Bladene bleggrønne. Planten glat	alpina
8. Svøbbladsvedhængen udelte eller laset, men ikke frynset,	9.
højst med brod, men uden torne	12.
Svøbbladsvedhængen med et frynset eller tornet vedhæng	10.
9. Nedre blade 1-2 x delte med m.m. linjeformede afsnit	11.
" " hele eller med bredere afsnit	latronum
10. Kurvsvøbet 7-8(6-10)mm bredt. Vedhængen med rødbrun plet	alba
" " 12-15mm bredt. Vedhængen helt hvidt	vinyalsii
11. Bladene med spydformet til øret grund	jacea
" " anderledes	13.
12. Svøbbladsvedhængen med flere torne	24.
" " højst med 1 torn	14.
13. Blomsterne røde eller orange	20.
" " gule	

14.	Svøbbladstornene fjerformet stillede		calcitrapa	
	" håndformet "			15.
15.	Vedhænet indsnævret ved grunden		micracantha	
	" ikke indsnævret ved grunden			16.
16.	Svøbbladstornene mindst 3mm			17.
	" under 3mm			19.
17.	Stænglerne uvingede		sphaerocephala	
	" vingede			18.
18.	Stænglen halvskærmformet grenet. Vedhænet med 5-7 torne	sonchifolia		
	" lidet grenet. Vedhænet med (5)7-11 torne	seridis		
19.	Vedhænet med frynser ud over tornene		diluta	
	" kun med torne		aspera	
20.	Øvre blade ikke nedløbende. Stænglen uvinget		nicaeensis	
	" " nedløbende. Stænglen vinget			21.
21.	Kurvsvøbet (12)15-20mm bredt			22.
	" 7-12mm			23.
22.	Kurvsvøbet meget tæt spindelvævshåret		eriphora	
	" lidt uldhåret til halvglat		sulphurea	
23.	Svøbbladstornene håndformet stillede		solstitialis	
	" fjerformet "		melitensis	
24.	Vedhænet ikke nedløbende ad svøbbladet, uden torn			25.
	" løber ned ad svøbbladet			32.
25.	Vedhænet m.m. linjeformet og med nedbøjet spids			26.
	" ikke "			29.
26.	Bladene gråhvidt uldne. Vedhænet rødbrunt		janeri	
	" ru eller korthårede. Vedhænet lyse- til mørkebrunt			27.
27.	Stænglerne oprette. Svøbbladene fildede		hyssopifolia	
	" udstrakte			28.
28.	Midterste stængelblade m.m. linjeformede, 1-5mm brede	... linifolia		
	" " m.m. aflange, 4-7mm brede	antennata		
29.	Mellemste stængelblade med pilformet grund		sempervirens	
	" " uden "			30.
30.	Vedhænet med 7-10 par frynser		microptilon	
	" " 14-20 "		nigra	
31.	Svøbbladet med en smal, sort rand, der fortsætter langt nedad		pullata	
	Svøbbladsvedhænet kort nedløbende			32.
32.	Stænglen 0-8cm			33.
	" mindst 10cm			39.
33.	Blomsterne lyserøde		amblensis	
	" gule til orange			34.
34.	Svøbbladsvedhænet næsten helrandet, med torn på 4-16mm	lagascana		
	" frynset			35.
35.	Bladene hviduldne			36.
	" fnugget-fildede til halvglatte			37.
36.	Fnokken meget kortere end frugten. Blomsterne orange	.. macrorrhiza		
	" 2 x frugten. Blomsterne gyldengule	granatensis		
37.	Bladene udelte		argecillensis	
	" mest delte			38.

38.	Blomsterne orangegule	haenseleri
"	bleggule	toletana
39.	Kurvsvøbet 3-12mm bredt. Blomsterne røde	40.
"	mindst 12mm bredt	50.
40.	Mellemste stængelblade nedløbende	diluta
	Bladene ikke nedløbende	41.
41.	Toårige	42.
	Flerårige	45.
42.	Vedhænet højst med en brod på 0,5mm	43.
"	med en torn på mindst 0,5mm	44.
43.	Kurvsvøbet 3-5mm bredt	paniculata
"	5-8mm "	micrantha
44.	Åbent forgrenet med få kurve. Nordvestlig	aristata
	Stærktgrenet med mange kurve	paniculata
45.	Nedre svøblade uden fremtrædende ribber	46.
	Svøbladene med fremtrædende ribber	47.
46.	Fnokken 1/5-1/3 x frugten. Blomsterne rødlig. Nordvestlig	limbata
"	ca. = frugten. Blomsterne lyserøde. Vestlig	schousboei
47.	Mellemste blade hele. Planten opret og langgrenet	monticola
"	" delte	48.
48.	Fnokken ca. = frugten. Stænglerne oprette	lagascae
"	1/8-1/2 x frugten	49.
49.	Fnokken 1/8 x frugten. Bladene hvidfildede	bombycina
"	1/4-1/2 x frugten	boissieri
50.	Vedhænet ender i en torn	51.
"	højst med en brod	57.
51.	Blomsterne gule	52.
"	rødlilla	55.
52.	Bladene hviduldne	granatensis
"	ikke hviduldne	53.
53.	De ydre blomster længere end de indre	collina
"	" " ikke længere	54.
54.	Vedhænet med en torn på indtil 4mm	prolongi
"	" " " " 7-35mm	ornata
55.	Vedhænet med en torn på 7-35mm	ornata
	Vedhængets torn kortere	56.
56.	Svøbladene utydeligt eller ikke ribbede	polymorpha
"	tydeligt ribbede	boissieri
57.	Blomsterne gule	clementei
"	røde	58.
58.	Mellemste stængelblade hele og med pilformet grund	sempervirens
"	" anderledes	59.
59.	Svøbladene uden ribber, mest med ensfarvede, brune til	
	sorte vedhæng	60.
	Svøbladene anderledes	61.
60.	Få runde, ca. 6mm brede svøblade	cephalariifolia
	Mange ægformede, 3-4mm brede svøblade	scabiosa
61.	Vedhænet løber ud i en spids	carratracensis
"	halvmåneformet	intybaceus

Centaurea sempervirens L. (Cheirolophus s.) Pilbladet knopurt. 30-60cm. Ru-dunet flerårig. Bladene lancetformede, spidse, de nedre spydformede, de mellemste med pilformet grund. Vedhænet håndformet frynset. V. M.sj.

C. intybacea Lam. (Cheirolophus i.) Lyreknopurt. 40-100cm. Bladene mest smalfliget lyreformede. Kurvene 12-20x10-15mm, smalle foroven; alle blomster ens. Svøbbladene hårde og skinnende. 0-800m. IV-X. Ø.

C. africana Lam. Tungeknopurt. 50-100cm. Stænglen mest ugrenet. Kurvsvøbet 16-24x13-25mm. Svøbbladene mørkstribe, bredt ægformede. Blomsterne bleggule. VI. SV.

- C. linairesii Laz.-Ibiza 100-150cm. U-fågrenet. Bladene 20-25x10-13cm med m.m. smalt lancetformede, næsten tornet-tandede flige. Kurvsvøbet ca. 20mm bredt. Mellemste svøbblade bredt ægformede. NV.

C. alpina L. Fjerbladet knopurt. 60-90cm. Bladene glatte, læderagtige, blågrønne, 1 x delte med lancetformede, mest savtakke afsnit. Kurvene 2-2,5cm brede. Svøbbladene mørkstribe. Bjærgskove. SØ.

C. collina L. ssp. serratulifolia (Sennen & Pau) Hayek Bakkeknopurt. 30-80cm. Bladene ru, de nedre ofte lidt delte, stængelbladene mest fligede. Kurvsvøbet (1,5)2-3cm bredt. Vedhænet lyst til brunt. VI-VIII. Spr.

C. ornata Willd. 10-40cm. Opret og noget grenet. Nedre blade 10-30cm. Kurvsvøbet 1,5-2,5(1-3)cm bredt, med kraftige torne. V-VIII. 2 ssp.:

ssp. ornata: Nedre blade mest 2 x delte. Kurvene kortstilkede. Tornene (5)7-17mm. Fnokken 2 x frugten. 200-1000m. Udbredt.

ssp. saxicola (Lag.) Dostal: Nedre blade lidet delte. Kurvene langstilke. Tornene 10-30mm. Fnokken = frugten. SØ.

C. granatensis Boiss. 5-30cm. Nedre blade udelte, de følgende noget lyreformede. Blomsterne gyldengule. Vedhænet med en torn på 3-6mm. Fnokken 2 x frugten. S + SØ.

C. clementei Boiss. 30-50cm. Bladene hvidfildede, fligede med bredt ægformede afsnit. Kurvsvøbet ca. 25mm bredt. Vedhænet ægformet-trekantet og mørkebrunt. Alle kroner lige store. V-VI. SV.

C. prolongi Boiss. (C. pauneroi) 20-50cm. Bladene halvglatte. Grundbladene lancetformede og helrandede; nedre stængelblade lyreformede. Kurvsvøbet 15-18mm bredt. Vedhænet bredt trekantet med måneformet grund. SV.

- C. polymorpha Lag. 20-40cm. Bladene uldhårede til dunede, de nedre lyreformede, de øvre fligede. Kurvsvøbet 15-25mm bredt. Svøbbladene spindelvævsfnuggede. Vedhænet trekantet, mørkebrunt. Vinmarker, ved Encinacorba SV for Zaragoza.

C. scabiosa L. Stor knopurt. N + NØ.

C. cephalariifolia Willk. 30-50cm. Nær foregående. Svagt grenet foroven. Kurvsvøbet 15-20mm bredt, ægformet. Vedhængene ca. 1mm. Blomsterne lyserødt-orange. VI-VII. Ø.

- C. macrorrhiza Willk. 0-6cm. De ydre blade æg-lancetformede, helrandede eller lappede, resten meget lange og lyreformede. 1-3 kurve, 15-20mm bre-

de. Vedhængen trekantet, tornspidset. VII. Al: Sierra de Maria.

Centaurea toletana Boiss. & Reuter 2-5cm. Bladene 1-2 x delte, fildede som unge. Ofte flere 24-28mm brede kurve. Vedhængen 10-12mm, æg-lancetformet, stråfarvet. VI-X. M + SØ.

- C. haenseleri (Boiss.) Boiss. Stængelløs. Bladene gråfildede, mest fjer-snitdelte. 1-3, ca. 25mm brede kurve. Vedhængen indtil 8mm, trekantet-lancetformet, frynset-savtakket. VI-VII. Ma: Sierra Bermeja.

- C. argecillensis Gredilla Stængelløs. Bladene fnugget-småfildede, senere halvglatte, hele; helrandede eller brodtandede. 1 stillet kurv, 18-20mm bred. Vedhængen lancetformet. Gu: Nord for Brihuega på bakkeskrænter.

- C. amblensis Graells 1-5cm. Bladene uldhårede, mest snitdelte til flige-de med bredt ægformede, savtakke afsnit. 8-12 kurve, ca. 16mm brede. Vedhængen langt, lancetformet, tilbagebøjet, med torn på 5mm. VI-VII. Av.

C. lagascana Graells 0-8cm. Bladene uldhårede, mellembrodt fjersnitdelte, efterhånden glatte ovenpå; fligene aflange, fjærntandede. VI-VII. ssp. lagascana: Bladene kortstilkede. 1-10 kurve. Blomsterne gule. Tornene indtil 16mm. Santander + Palencia.

ssp. podospermifolia (Loscós & Pardo) Dostal: Bladene langstilkede. Kurven enlig. Tornene 4-8mm. Blomsterne lysegule. Te.

C. schousboei Lange 30-50cm. Opret og halvskærmformet grenet. Bladene uldhårede til fildede, grå; de nedre fjersnitdelte med få afsnit. 2 ssp: ssp. schousboei: Kurvsvøbet 6-9mm bredt med tilsmalnet grund. Vedhængen med 6-9 par brune frynser. VII. V.

ssp. septentrionalis (Arènes) Dostal: Kurvsvøbet 5-7mm bredt med afrundet grund. Vedhængen med 4-5 par hvidlige frynser. NV.

C. limbata Hoffm. & Link 10-20cm. Bladene gråfildede, senere halvglatte; de nedre 2 x fjersnitdelte. Kurvsvøbet ca. 8mm bredt, æg-kegleformet. Vedhængen brunligt med en udbøjet torn på 0,5-1,5mm. NV.

C. aristata Hoffm. & Link 30-80cm. Bladene ru og grønne, de nedre fjer-snitdelte. Få kurve. Vedhængen tilspidset med en opret eller udbøjet torn på 0,8-1,5mm. NV. 2 underarter:

- ssp. langeana (Willk.) Dostal: Kurvsvøbet 5-10mm bredt, med tilsmalnet grund.

ssp. aristata: Kurvsvøbet 4-7(8)mm bredt, med afrundet grund.

C. paniculata L. Topknopurt. 40-80cm. Stærktgrenet fra midten eller un-der. Nedre blade 1-2 x delte. Kurvsvøbet 5-10x3-6mm, med tilsmalnet grund og tiltrykte svøbblade. 3-6 par frynser og en torn på 0-3mm. 3 ssp.:

ssp. paniculata: Vedhængen uden nogen torn i spidsen. S + Ø.

ssp. castellana (Boiss. & Reuter) Dostal: Vedhængen 3,5mm, lysebrunt, tor-nen mest 2-3mm. M + S + Ø.

- ssp. cossoniana (Arènes) Dostal: Vedhængen 1,5mm, mørkebrunt, tornen 0,7-0,8mm.

C. micrantha Hoffm. & Link 40-90cm. Stærktgrenet med en åben top. Bladene grønne ovenpå, uldhårede nedenunder, de nedre 2 x delte. NV. 2 ssp.:

ssp. micrantha: Vedhængen mørkebrunt. Frynserne ca. 1mm.

ssp. melanosticta (Lange) Dostal: Vedhængen sort, frynserne ca. 0,5mm.

Centaurea boissieri DC. 10-30cm. Mest udstrakt til opstigende med forveddet grund. Fnokken 1/4-1/2 x frugten. V-VII. S + Ø. 7 underarter:

1. Stænglen m.m. opret. Bladoversiden hvidfiltet til -ulden. Ab spachii
Stænglerne udstrakte eller opstigende 2.
2. Bladene hvidfildede 3.
" gråfildede eller spindelvævshårede 4.
3. Bladafsnittene lancetformede. Vedhængen trekantet-lancetformet
willkommii
Bladafsnittene linjeformede. Vedhængen ægformet. J jaennensis
4. Kurvsvøbet æg-valseformet 5.
" æg- eller æg-kugleformet 6.
5. Vedhængen langt kamfrynset. SØ resupinata
" meget kort frynset-tandet. SØ prostrata
6. Stænglerne opstigende. Kurvsvøbet æg-kugleformet. S + Ø .. boissieri
" liggende. Kurvsvøbet ægformet. Te pinae

C. lagascae Nyman 10-20cm. Stænglen grenet omkring midten. Nedre blade lyreformede, de mellemste smalfligede. Kurvsvøbet 12-15x7-9mm. Vedhængen med udbøjet spids på 5mm. De nedre frynser sammenflydende. SØ.

- C. bombycina Boiss. 10-20(40)cm. Tueformet med bladrosen. Mellemste blade med omvendt ægformede flige. Kurvsvøbet 10-12x7-9mm. Tornene 2-3mm.
ssp. bombycina: Tættuet. Vedhængen med tydelig hindekant og en torn på ca. 2mm. Blomsterne lyserøde til røde. Gr: Sierra Tejada.
ssp. funkii (Sch.Bip.) Dostal: Løsttuet. Vedhængen uden tydelig hindekant, tornen ca. 3mm. Blomsterne røde, siden gullige. Gr: Sierra Nevada samt bakker omkring Granada. VI-VII.

- C. monticola Boiss. 20-30cm. Bladene uldhårede, efterhånden m.m. glatte; de nedre fligede, de mellemste hele. Kurvsvøbet 12-15x7-9mm. Tornene 2-3mm. Lyserøde blomster. VII-VIII. S: Sierra Nevada.

- C. carratracensis Lange 20-60cm. Opret med 0-få grene. **Bladene** fnuggetuldne, senere m.m. glatte, de nedre hele eller lyreformede. Kurvsvøbet 12-18mm bredt. Frynserne sammenflydende med randen. Ma: Carratraca.

C. calcitrapa L. Stjærnetidsel. 20-80cm. Udspærret grenet. Kurvene m.m. siddende. Kurvsvøbet 12-15x7-9mm. Midtertornen 8-30mm, kraftig og gul, sidetornene 3-5mm. 0-1500m. V-IX. Alm.

C. sonchifolia L. Svinemælksknopurt. 30-50cm. Bladene hele, finttornet-savtakke, lidet nedløbende. Planten ru og noget kirtlet, sj. filtet. Kurven ca. 20mm bred med nedbøjede vedhæng. Sandstrand.

C. seridis L. 30-80cm. Opret. Bladene kort stivhårede. Kurvene enlige, 20-25mm brede, omgivne af de øvre blade. Vedhængene lidt nedbøjede. 2ssp:
ssp. maritima (Dufour) Dostal: Nedre blade lyreformet fligede, de øvre halvt øreformet omfattende. Vedhængen stærkt nedbøjet. Sandstrand. S+SØ.

- ssp. seridis: Nedre blade bugtet-lappede, øvre aflangt-lancetformede og lappede. S.

Centaurea sphaerocephala L. Sandknopurt. 5-50cm. Udstrakt til opret. Med blade op til kurven. Nedre blade mest lyreformede, øvre ofte hele. Kurven 20-35mm bred. Vedhængen rødbrunt, med 5-13 torne på 3-5mm. 3ssp: ssp. sphaerocephala: 5-15(50)cm. Bladene spindelvævshårede, brodtandede. Kurven 25-30mm bred med afrundet grund. ssp. polyacantha (Willd.) Dostal: 5-15cm. Bladene spindelvævshårede, brodtandede. Kurven 30-35mm bred, med afskåret grund. ● ssp. malacitana (Boiss.) Dostal: -30cm. Bladene filtede, lidt klæbrige, tornet-tandede. Kurvsvøbet ca. 20mm bredt. S.

C. aspera L. Raspeknopurt. 20-50cm. Bladene tandede til fligede, grønne og ru. Kurvene med blade under sig. Tornene 2-3,5mm. III-IX. 3 ssp.: ssp. scorpiurifolia (Dufour) Nyman: U- til fågrenet. Bladene hele eller savtakke. Kurvsvøbet 10-15mm bredt. S.

ssp. aspera: Stærktgrenet. Stængelbladene fjerfligede, de øvre m.m. lancetformede. Kurvsvøbet ca. 20mm bredt, med 3-5 torne. Ret udbredt.

ssp. stenophylla (Dufour) Nyman: Grenet. Nedre blade fligede til dybt tandede, de øvre smalt linje- til trådformede. Kurven 6-15mm bred. Ø.

C. micracantha Dufour 20-50cm. Opret, stærktgrenet enårig med mellembrudt smalvingede grene. Nedre blade fligede, øvre lancetformede. Kurvene i halvskærmagtige klynger, ca. 8mm brede. 4-6 parallelle, gule torne. S.

C. solstitialis L. Tornet knopurt. 30-70cm. Gråfiltet enårig. Kurvsvøbbladene med 3-5 torne, hvoraf den midterste oftest er 10-15mm og udstående. 0-1200m. VII-XI. S + MN + MØ.

C. melitensis L. Vinget knopurt. 30-60cm. Ru enårig. Kurvsvøbbladene med en udstående midtertorn på 5-8mm og 2-4 par sidetorne. 0-1200m. IV-VII. Udbredt. (C. maroccana Ball har midtertornen 2,5-5cm lang.)

C. sulphurea Willd. 30-50cm. Opret enårig, udspærret grenet foroven, smalvinget, med blade næsten til spidsen. Bladene m.m. linjeformede, eller de nedre lyreformede. Tornene mørklilla, 15-20mm. S + SØ.

C. nicaeensis All. Øreknopurt. 30-60cm. Toårig. Nedre blade lyreformede, øvre lancetformede. Kurvene 12-18mm brede. Den store torn 10-15mm. Stænglerne kantede. V-VIII. SØ.

C. eriophora L. Uldhovedknopurt. 20-40cm. Dunet enårig med bredvingede stængler. Kurvene enlige med brunlige endetorne på 15-20mm og 3 par korte sidetorne. Bladene indskåret-tandede til fligede. IV-VI. S.

C. diluta Aiton 30-50cm. Stængelbladene kort nedløbende, de øvre m.m. hele. Kurvene 8-15x8-15mm med hårde, blegbrune svøbblade med et blegt, ofte udrandet vedhæng, ujævnt frynset og tit med 1-3 korte torne. V-VI. SØ.

● C. latronum Pau -60cm. Topformet grenet med risformede grene fra midten. Bladene grønne, de nedre 1 x delte. Vedhængen dækker ikke svøbbladene, spidsen udrandet med en stiv brod. MN.

C. alba L. Rasleknopurt. 10-40cm. Udstående, halvskærmagtigt grenet over midten. Bladene grågrønt uldhårede, de nedre 1-2 x delte. Vedhængen dækker svøbbladene, hætteformet, skinnende med udrandet spids. VI-VIII.

Centaurea vinyalsii Sennen Uldknopurt. bladene uldhåret-dunede eller spindelvævshårede, senere halvglatte. Vedhængen laset. Stænglen med lange grene. Blomsterne lyserøde. 2 underarter:

ssp. vinyalsii: Nedre stængelblade tunge-lancetformede, bugtet-fligede ved grunden, de øvre linjeformede; uldhåret-dunede og senere halvglatte. Kurvsvøbet 12-14(16)mm bredt. NØ.

ssp. approximata (Rouy) Dostal: Bladene gråliggrønne, spredt spindelvævshårede. Stængelbladene linjeformede med 1-2 par smalle flige ved grunden. Kurvsvøbet ca. 12mm bredt.

C. jacea L. Almindelig knopurt.

C. microptilon Gren.& Godron Kortfnokket knopurt. 30-100cm. Stærktgrenet. Bladene grønne, spredt filtede nedenunder. Kurvsvøbet 10-13x(6)8-10mm.

Vedhængen sort- eller rødbrunt, m.m. lancetformet. N. 2 underarter:

ssp. microptilon: Grenene lange. Kurvene kortstilkede. 7-8 par frynser. Bladene linjeformede, helrandede eller med tandet grund.

● ssp. emporitana (Vayr.) Dostal: Grenene korte. Stængelbladene lancetformede med spydformet grund, de øvre omslutter kurven. 10 par frynser. N.

C. nigra L. Sorthovedknopurt. 30-100cm. Randkronerne ikke forøgede. Vedhængen brunsort til sort, bredt ægformet-trekantet til ægformet, dækker svøbbladene; frynserne mindst lig vedhængets bredde. VII-IX. 2 ssp.:

ssp. nigra: Frynserne mørkebrune, 15-20 par.

ssp. carpetana (Boiss.& Reuter) Nyman: Frynserne lyse- eller gulbrune, 14-16 par. Vestpyrenæerne + bjerge i M.

● C. janeri Graells 5-10cm. Mange opstigende, ugrene stængler. Bladene linje-lancetformede, helrandede. Kurvene siddende, 15xca.12mm. Vedhængen kort, noget nedbøjet. VII-VIII. Av: Sierra de Ávila.

C. antennata Dufour 5-18cm. Med mange, m.m. udstrakte, grene stængler. Kurvsvøbet 8-10mm bredt. Vedhængen brunt. Bladhårene mest 0,5-1mm lange. V-VII. 500-1000m. SØ.

C. linifolia L. Hørbladet knopurt. 10-30cm. Mangestænglet og m.m. udstrakt. Kurvsvøbet 7-10mm bredt. Vedhængen med mørkebrun grund og rødlig spids. Bladhårene mest 0,1-0,3mm. 0-1130m. V-VII. M + Ø + S.

● C. hyssopifolia Vahl 10-30cm. Mange stængler, grene fra grunden. Bladene ru-dunede, m.m. linjeformede. Mange kurve. Kurvsvøbet 15-16x6-8mm. Vedhængen 3-6mm, lysebrunt, dækker i svøbbladene. V-VII. MS.

C. montana L. Bjærgknopurt.

C. triumfetti All. Fløjlsknopurt. 3 underarter?:

ssp. semidecurrens (Jordan) Dostal: Svøbbladenes frynser lysebrune. 30-60 cm høj. Stænglen kort og bredt vinget. Bladene grønne ovenpå, alle helrandede. 400-2000m.

ssp. triumfetti: Svøbbladenes frynser sølvhvide. 10-50cm. Bladene smalt lancetformede, oftest helrandede. Kurvsvøbet 12-20mm bredt. ?

ssp. lingulata (Lag.) Dostal: Svøbbladenes frynser sølvhvide. 15-25cm. Nedre blade aflangt-spatelformede, fjærnt tandede, gråfiltede. Kurvsvøbet ca. 13mm bredt. 800-1400m.

Centaurea cyanus L. Kornblomst.

C. depressa Bieb. Gråbladet kornblomst. 20-60cm. Stænglen uvinget, med mange skrå grene fra grunden. Bladene gråfildede. Fnokken 6-8mm. Vedhængs frynser ca. 2mm. V-VI. Sj. indslæbt i M og MØ.

C. pullata L. Svøbkнопurt. 5-30cm. Bladene ru og grønne, oftest bredt lyreformet fligede, de øverste svøbdannende. Kurvsvøbbbladene med en udtrukken, gullig og frynset spids. II-VI. S + MS. 2 underarter:

ssp. pullata: Flerårig. Mellemste vedhæng 4-10mm, mest med 4-7 par frynser. Roden fortykket.

ssp. baetica Talavera: Enårig med tynd rod. Mellemste vedhæng 3-5mm med 3-4(2-5) par frynser.

Crupina. Krybefrø. Slanke enårige på 20-50cm. Bladene 1 x delte, smalfiligede og finttandede. Smalt ægformede kurve i en åben top.

C. vulgaris Cass. Alm. krybefrø. Kurvgrunden kegleformet. Kurvene med 3-5 blomster. Frøets tilhæftningspunkt rundt og endestillet. V-VII. Udbr.

C. crupinastrum (Moris) Vis. Flerblomstret krybefrø. Kurvgrunden afrundet. Kurven med 9-15 blomster. Frøets tilhæftningspunkt linjeformet og sidestillet. IV-VI. S.

Cnicus benedictus L. Korbendikt. Stænglen 0-30cm. Enårig. Bladene blødtornede, lysegrønne med hvidåret underside, mest bredfligede; de øverste omgiver kurven som et svøb. Mest i kornmarker. IV-VII. Udbredt.

Carthamus. Svøbtidsel.

1. Bladene oftest helrandede eller tornet-tandede tinctorius
" " delte 2.

2. Flerårig med forveddet grund. Indre svøbbblade uden vedhæng arborescens
Enårig. Indre svøbbblade med vedhæng lanatus

Carthamus tinctorius L. Saflor, Farvetidsel. 10-60cm. M.m. glat enårig. Bladene m.m. lancetformede, udelte. Kurvene 3cm brede, omgivne af udelte højblade, pæreformede. Blomsterne kraftigt orange-gule. Sj. forvildet.

C. lanatus L. Gul svøbtidsel. 30-60cm. M.m. ulden-lådden. Bladene tidseagtigt tornede, fjerfligede. Kurvene enlige med tornede højblade omkring sig. 0-1200m. VI-VIII. Udbredt.

C. arborescens L. Flerårig svøbtidsel. 60-250cm. Stærktgrenet, kirteldunet. Bladene ægformede, skarpttandede; de øvre svøbdannende. Kurvene 4-6cm. V-VII. S.

Carduncellus. Æselkurv.

1. 10-flere stængelblade 2.
0-6 stængelblade 3.
2. Tornene hvidlige. Stænglen spindelvævsdunet til halvglat caeruleus
" gullige. " fildet til tæt spindelvævshåret araneosus
3. Bladene bløde mitissimus
" tornet-tandede 4.

4. Ydre svøbblade udstående. 6-9 par bladflige monspelliensium
 " " tiltrykte. (8)11-13 par bladflige pinnatus

Carduncellus monspelliensium All. Udspærret æselkurv. Bladene 6-15x2-6 cm, med 6-9 par flige. 2-40cm høj. Ydre svøbblade bladagtige, ca. = kurven, denne 3-5x2-4cm. Blomsterne blå eller røde. 300-1750m. V-VII. Ø+MN.

C. mitissimus (L.) DC. Blød æselkurv. Ofte stængelløs. Bladene tit m.m. glatte, fligene 3-7mm brede og aflange. Ydre svøbblade tiltrykte. Blomsterne blå. VI-VII. N.

C. pinnatus (Desf.) DC. Rustfnokket æselkurv. 2-20cm. Grundbladene indtil 20cm, blågrønne, med m.m. ægformede flige. Ydre svøbblade tandede til fligede mod spidsen. Kronerne vist nok rødlilla. V-VI. M.sj. i MS.

C. caeruleus (L.) C.Presl Blå æselkurv. 20-60cm. Ugrenet flerårig. Bladene lancetformede, hele til m.m. fligede. Kurvene oftest enlige, blå. Ydre svøbblade bladagtige, mindst = kurven. 0-500m. V-VI. S + MS.

C. araneosus Boiss.& Reuter Gultornet æselkurv. 15-30cm. Nedre blade fligede, de øvre fligede til tandede. Ydre svøbblade udstående, mindst = de indre, med torne eller tornede lapper på 5-8mm. M + Ø + S.

Scolymus maculatus L. Hvidkantet gyldenrod. 30-90cm. Planten stærkttornet som en tidsel, men med gule, cikorielignende blomster. Enårig. Både blade og stængler med en hvid, fortykket rand. Kurvene i en slags halvskærm. VI-VIII. S + MV.

S. hispanicus L. Alm. gyldenrod. 20-250cm. Flerårig. Som den foregående, men ikke hvidkantet. Kurvene i en smal top. 0-1225m. VII-IX. Udbredt.

Cichorium. Cikorie.

1. De øvre grene tornagtige. Kurvsvøbet 5-8mm spinosum
 Planten ikke tornet. Kurvsvøbet 11-14mm 2.
2. Flerårig. Ydre svøbblade ca. 1/2 x de indre. Indre frugters
 fnokskæl 0,1-0,2mm intybus
 Enårig. Ydre svøbblade næsten lig de indre. Indre frugters
 fnokskæl 0,7-1,4mm 3.
3. Kurvstilken stærkt fortykket. Lidet grenet pumilum
 " lidt fortykket. Stærkt " endivia

Cichorium intybus L. Cikorie. Alm.

C. endivia L. Endivie. (20)60-130cm. Bladene tandede til fligede, næsten glatte. Dyrket og sjældent forvildet.

C. pumilum Jacq. Vild endivie. 15-30(60)cm. Bladene høvlfligede, de nedre hårede. VI-X. S.

C. spinosum L. Torncikorie. 5-15(30)cm. Halvkugleformet tornehalvbusk. Bladene kødede og glatte, 3-6cm, høvlfligede eller tandede. V-VI.

Catananche caerulea L. Blå rasleblomst. 30-70cm. Flerårig. Nedre blade mest linjeformede, 20-30cm x 2-7mm, sj. med 2-4 flige. Svøbbladene sølvhvide, de nedre ægformede. Kronen mørkeblå. VI-VIII. Ret udbredt.

Catananche lutea L. ssp. carpholepis (Sch.Bip.) Nyman Gul rasleblomst. 10-40cm. Enårig. Bladene smalt lancetformede, de nedre indtil 15cm. Svøbbladene hindeagtige og gulbrune. Lysegule blomster. IV-VI. S.

- Rothmaleria granatensis (Boiss.) Font Quer 2-30cm. Blågrøn flerårig. Grundbladene 2-10cm, i roset, tykke, indskåret-tandede til fligede, med krusede, tandede flige. Stængelbladene tilsvarende, men mindre. Kurvsvøbet 10-12mm. Svøbbladene taglagte, bredt hindekantede. Fnokken består af 5-6 ægformede, tandede skæl. V-VII. S: Sierra Nevada og Sierra Harana.

Tolpis umbellata Bertol. Gult kristøje. 10-25cm. Enårig. De fleste blade grundstillede. Alle kroner gule. Kurvene omgivne af indadkrummede, børsteformede, ydre svøbblade på 4-7(10)mm. IV-VI.

T. barbata (L.) Gaertner Kristøje. 10-60cm. Enårig. De fleste stængelblade i nedre halvdel. De indre kroner brunlilla, de ydre tit med grønlig underside. De ydre svøbblade 11-17mm, omgiver kurven som hos foregående. IV-VII.

Arnoseris minima (L.) Schweigger & Koerte Svineøje. VI-VII. Mest N + MN.

Hyoseris. Svinefoder. Rosetplanter med fligede blade med tandede, ægformede afsnit. 2 rækker kurvsvøbblade, den ydre kort.

H. scabra L. Ru svinefoder. Enårig. Kurvstilken udpræget kølleformet fortykket. Bladene 5-8x1cm. Kurvsvøbet 7,5-10mm i frygt. III-V. S.

H. radiata L. Glat svinefoder. Flerårig. Kurvstilken svagt fortykket. Bladene 10-14x2-2,5cm. Kurvsvøbet 13-17mm i frugt. III-V. S.

Hedypnois cretica (L.) Dum.Cour. Ribbekurv. 5-40cm. M.m. håret enårig rosetplante med ofte grenede og noget bladede stængler. Indre frugter med under 6 børster på 4-6mm. Kurvsvøbet stærkt indadkrummet i frugt. III-VI. 0-1000m. Udbredt.

H. arenaria (Schousboe) DC. Sandribbekurv. 5-50cm. Indre frugter med talrige børster eller hår på 7,5-10mm. Indre svøbblade rette eller svagt indadkrummede i frugt. Sandstrand. IV-V. Ma.

Rhagadiolus stellatus (L.) Willd. Stjernefrø. 20-40cm. Opret, grenet enårig. Nedre blade spatelformede og tandede forneden. Let kendelig på de 10-15mm lange, stjerneformet udspærrede, noget krummede, 8-15 ydre frugter. De korte, indre frugter jævne. 0-1300m. IV-VI.

R. edulis Gaertner Lyrebladet stjernefrø. 10-40cm. Som stellatus, men de nedre blade lyreformede med 3-4 par sideflige. De ydre frugter m.m. rette; de korte, indre frugter rynkede. 400-1000m. IV-VI.

Urospermum picroides (L.) Scop. Rut halefrø. 30-45cm. M.m. stivhåret enårig. Bladene stængelomfattende, høvlfligede til tandede. 1-9 op til 4cm brede, langstilkede kurve. Frugt og næb afsatte fra hinanden. IV-VI.

U. dalechampii (L.) Scop. Blødt halefrø. 25-40cm. Udstående håret flerårig. Nedre blade høvlfligede, øvre m.m. helrandede. Op til 5cm brede, langstilkede kurve med svovlgule kroner. 0-1100m. III-VI. Sj. i Sv og MØ.

Hypochoeris. Kongepen.

1. Svøbbladene lige lange, med 2 rækker børster på 2-3mm *achyrophorus* 2.
 " uens, glatte eller med 1 række børster
2. Stænglen stivhåret. 1 række fnokhår. Bladene tandede *maculata* 3.
 " glat (evt. stivhåret forneden). 2 rækker fnokhår
3. Randkronerne længere end svøbet. Randfrugterne med næb *radicata*
 " så lange som " . " uden " *glabra*

Hypochoeris maculata L. Plettet kongepen. 100-2400m. N.

H. radicata L. Almindelig kongepen. 0-2200m. Udbredt.

H. glabra L. Glat kongepen. 0-1000m. V-VI. Ret udbredt.

H. achyrophorus L. Enårig kongepen. 12-35cm. Enårig. Stænglerne ofte grenede. Bladene svagt tandede. Ydre fnokhår 0,5mm, den indre række 4-6 mm. 0-500m. IV-V. S.

Leontodon. Borst.

1. De ydre frugter uden, med skælformet eller kort (1mm) hårformet fnok 2.
 Alle frugter med fjerformet fnok 5.
2. Alle kroner ensfarvede. Glatte blade. Ydre frugter uden fnok *salzmannii* 3.
 De ydre kroner med stribet yderside
3. De indre frugter med et næb på 5-7mm *maroccanus* 4.
 " " " " " " " " højst 3,5mm
4. De ydre kroner med en grønlig stribe på ydersiden *tuberosus*
 " " " " " " " " grålilla " " *taraxacoides*
5. Stænglen med 0-3(5) skælblade. Stænglen med grenhår, bladene for det meste også 6.
 Stænglen med 2-mange skælblade. Hårene enkle 8.
6. Stænglen 1-4cm. Frugterne højst med kort næb. Sierra Nevada .. *boryi* 7.
 " 5-70cm. Alle eller indre frugter med tydeligt næb
7. Bladene med smal endeflig. Frugten korthåret i øvre 1/2 *crispus*
 " " bred " " ikke håret *hispidus*
8. Randkronerne ensfarvet gule 9.
 " med en farvet stribe på ydersiden 12.
9. Frugterne med et næb på 1/4-1/2 x frugten. 0-få stængelhår 10.
 " uden næb 11.
10. Mindst 12 fnokhår. Sierra Nevada *carpetanus*
 Ca. 10 fnokhår. Almeria *hispidulus*
11. Fnokken blegbrun, til sidst stråfarvet *pyrenaicus*
 " snehvid *montanus*
12. Støvfanget mørkt. Stænglerne mest grenede *autumnalis* 13.
 " gult. " " ugrenede
13. Randkronerne udvendigt med en blålig stribe *carpetanus* 14.
 " " " " " rødlilla stribe
14. Kurvsvøbet 7-8mm. Sierra Nevada *microcephalus*
 " 9-11mm. Nordlig *duboisii*

Leontodon pyrenaicus Gouan Pyrenæisk borst. 4-30cm. Kurvsvøbet 9-11mm med få til mange mørke hår opblandede med kortere hvidlige hår. 2 ssp.:
ssp. pyrenaicus: Bladene 10-40x3-10mm, m.m. helrandede, stilken 2-8cm. 1700-2950m. VII-VIII. Pyrenæerne.

ssp. cantabricus (Widder) Finch & Sell. Bladene 15-40x4-8mm, finttandede til fligede, stilken utydelig eller indtil 2cm. NV.

L. montanus Lam. Sortfiltet borst. 1-10cm. Bladene tandede til høvlfli-
 gede, med få-mange lange hår. Kurvsvøbet 12-18mm, tæt, langt, lysegråt
 håret. Pyrenæerne.

L. autumnalis L. Høstborst. Sj. i N.

L. carpetanus Lange Blåstribet borst. 10-45cm. Bladene glatte til fåhå-
 rede, ofte med lilla grund. Kurvene først nikkende, med mange lange gråli-
 ge hår blandet med korte hvidlige. VI-VII. 2 underarter:

ssp. carpetanus: Randkronerne blåstribede udvendigt. NV + M + Ø.

• ssp. nevadensis (Lange) Finch & Sell: Kronerne ensfarvet gule. Sierra Ne-
 vada.

L. duboisii Sennen Lillastrbet borst. 5-30cm. Næbbet under 1/4 x frug-
 ten. Bladene sjældent med lilla grund. Kurvene først nikkende, med tæthå-
 ret svøb på 9-11mm. 1550-2600m. VII-VIII. Pyrenæerne ? Kantabrien.

• L. microcephalus (Boiss.) Boiss. Småhovedet borst. 3-10cm. Bladene 10-45
 x 2-5mm, helrandede, med 0-få hår. VII-IX. S: Sierra Nevada. Engplante

L. salzmännii (Sch.Bip.) Ball Kølleborst. 10-30cm. Kurvstilkene ofte
 fortykkede, med 0-3 skælblade. Kurvsvøbet 10-12mm, glat eller med få
 alm. hår i en strib. II-IV. S.

L. hispidulus (Delile) Boiss. 10-20cm. Enårig. Ofte grenet med 1-3 kurve
 pr. stængel. Kurvsvøbet 9-12mm, ofte blødhåret, evt. med en strib stive
 hår midtpå også. Frugten stærkt tværknudret. Al.

L. hispidus L. Stivhåret borst. N.

• L. boryi Boiss. Lav borst. 1-4cm. Bladene 10-30x6-8mm, tæt grenhårede,
 m.m. kruset-fligede. Kurvsvøbet 11-16mm, mest glat eller med en hårstri-
 be. S: Sierra Nevada.

L. crispus Vill. ssp. bourgaeanus (Willk.) Finch & Sell Kruset borst.
 7-40cm. Bladene med talrige, langstilkede 2-5-grenede hår samt få sidden-
 de stjernehaar. Svøbet med stive, hvide, alm. hår eller lange, tvekløvede
 hår. M.

L. tuberosus L. Knoldborst. 7-35cm. Rødderne tenformede. Bladene høvl-
 fligede. Stænglerne uden skælblade, med få gaffelgrende hår. De ydre
 frugter krumme og korthårede (højst 4mm). XI-IV. S + M.

L. maroccanus (Pers.) Ball Enårig. Stænglerne uden skælblade. Ydre frug-
 ter med skælformet fnok. Svøbbladene kort stjernedunede, i hvert fald i
 randen. Bladene 10-14x3-4cm, tandede, med mange 2-grende hår. II-IV. S.

L. taraxacoides (Vill.) Mérat Hundesalat. III-IX. 2 underarter:
ssp. taraxacoides: Mest 2-flerårig. Indre frugters næb ca. 1mm.

ssp. longirostris Finch & Sell: Mest enårig. Indre frugters næb 2-4mm.

Picris. Bittermælk.

1. De ydre svøblade ægformede til æg-lancetformede	2.
" " " smalt lancetformede ligesom de indre	3.
2. De ydre kurvsvøblade næsten så lange som de indre	<i>echioides</i>
" " " højst 1/2 x de indre	<i>comosa</i>
3. Kurvsvøbet 12-20mm. Stænglen med 1(2) kurv	<i>hispanica</i>
" 8-13mm. " " flere kurve	<i>hieracioides</i>

Picris echioides L. Vingekurv. De 3-5 store ydre svøblade er æg-hjerteformede. Stærkt stivhåret. Børsterne ofte med hvidknudret grund. 30-60cm. 1-2-årig. 0-1000m. VI-IX. Udbredt.

P. comosa (Boiss.) Jackson 30-60cm. 1-2-årig med stive hår og småtorne med knudret grund. Mange kurve. Kurvsvøbet 20-25mm. De ydre æg-lancetformede med kamtornet rand. De indre med et vedhæng på ryggen. V-VI. S.

P. hispanica (Willd.) Sell Storhovedet bittermælk. 4-25cm. Stivhåret flerårig med lavtsiddende blade, disse ret smalfligede. Kurvsvøbet 13-20 mm. Mange af hårene stive med fortykket grund. IV-VI. S + M + NØ.

P. hieracioides L. Ru bittermælk. 5 underarter:

ssp. spinulosa (Bertol.) Arc.: Kurvene meget kortstilkede, i nøgler i grenenderne. Kurvsvøbet glat til fåhåret.

ssp. longifolia (Boiss. & Reuter) Sell: Øvre blade linje-lancetformede, mest 1-4mm brede, ikke stængelomfattende. S + Ø.

ssp. villarsii (Jordan) Nyman: Kurvsvøbet sortagtigt (eneste ssp.), 10-13 mm, glat til fåhåret.

ssp. rielii (Sennen) Bolos & Vigo: Kurvstilkene jævnt fortykkede opad. Bladene stærkt bølgede i randen. Meget stivhåret. Pyrenæerne. 800-2000m.

ssp. hieracioides: Kurvstilkene næppe fortykkede. Kurvsvøbet 9-12mm.

Scorzonera. Svinerod.

1. Bladene mest snitdelte. Ydre svøblade ofte med horn	<i>laciniata</i>
" helrandede eller tandede. Svøbladene uden horn	2.
2. Frugterne tæt hårede. Bladene med lange hår	3.
" glatte	4.
3. Kurvsvøbet glat eller svagt låddent nederst	<i>hirsuta</i>
" tæt låddent	<i>albicans</i>
4. Stænglen tæt besat med linjeformede blade til spidsen	<i>graminifolia</i>
Bladene grundstillede eller overvejende i den nedre halvdel	5.
5. Bladene foldede og kølede eller indrullede	6.
" flade eller bølgede	8.
6. Stænglen med 1-3 ofte små blade	<i>baetica</i>
" bladløs	7.
7. Frugten 20-30mm. Sydvestlig	<i>transtagana</i>
" 9-11mm. Pyrenæerne	<i>aristata</i>
8. Frugterne 7-11mm med jævne ribber	9.
" 10-22mm, ihvertfald de ydre frugter med knudrede ribber	10.

9. M.m. spindelvævshåret forneden. Kronen 1,5-2 x kurvsvøbet .. *humilis*
 Helt glat. Kronerne 1-1,5 x kurvsvøbet *parviflora*
 10. Stænglen bladløs eller med 1 lille blad *brevicaulis*
 " flerbladet 11.
 11. Bladene uregelmæssigt tandede og kraftigt bølgede *crispatula*
 " højst svagt tandede, stundom noget " *hispanica*

Scorzonera laciniata L. (*Podospermum* l.) Enårigt fodfrø. 15-45cm. Frugterne 9-15mm med en bleg, hul fod på ca. 1/3 af frugten. Flerstænglet enårig. Stænglerne mest grenede. 0-1650m. IV-VII. Udbredt.

S. graminifolia L. (*S. angustifolia*) Fyrresvinerod. 10-50cm. Bladene 1,5-3,5(5)mm brede, flade, smalt hindekantede. Kurvsvøbet 3-5cm. Kronerne bleggule. Frugten 15-25mm. 0-1400m. V-VI. Udbredt.

S. humilis L. Lav svinerod. 10-40cm. Grundbladene lancetformede med en stilk af pladens længde, 7-11-strengede. 1500-2000m. V-VI. N.

S. parviflora Jacq. Småblomstret svinerod. 20-40cm. Stænglen med 1-3 kurve og ofte 1-3 små blade. Grundbladene 5-15mm brede. Kronerne voksgule. Kurvsvøbet 12-25mm. Saltholdig jord. MØ ?

S. baetica (Boiss.) Boiss. Kølet svinerod. 20-60cm. Glat eller noget dunet ved grunden. Bladene kølede med langt tilsmalnet spids og udvidet grund. Kronerne ca. 1,25 x kurvsvøbet. IV-V. S.

S. transtagana Coutinho 20-40cm. Bladene 10-20cm x 1-2mm, græslignende, ret oprette, med tætstillede, ret stive skeder. Kurvsvøbet 20-30mm. Kronerne rødlig eller rødlig udvendigt. SV.

S. aristata Ramond Staksvinerod. 20-30cm. Bladene 2-5mm brede og oprette. Nedre svøblade hvidkantede, ofte med sylformet spids. VII-VIII. N.

S. hispanica L. (*S. glastifolia*) Sortrod. 50-100cm. Stænglen oftest grenet i øvre halvdel. Bladene m.m. lancetformede, de øvre smallere. Kurvsvøbet 20-30mm. Frugterne 10-15(20)mm. V-VII.

S. crispatula (Boiss.) Boiss. Kruset svinerod. 15-40cm. Stænglen udelt eller med 1(2) gren, meget lidt bebladet. Tæt grundbladsroset. Kurvsvøbet 25-45mm. Frugterne 15-18mm. V-VII.

S. brevipaulis Vahl Kortstænglet svinerod. 15-50cm. Bladene 5-20x1-4cm, langt tilspidsede; randen fliget-tandet til bølget-rundtakket. Kurvsvøbet 25-40mm. Frugterne ca. 20mm. SØ.

S. hirsuta L. Håret svinerod. 20-40cm. Stænglen stribet og med snoede hår. Bladene stive, med fremtrædende ribber og snoede hår. Fnokken blegt rustbrun. Frugten 6-8mm med hår på 3-5mm. 250-1480m. V-VI. N + NØ.

S. albicans Cosson Hvidlig svinerod. 3-17cm. M.m. tæt uldhåret-lådden over det hele. Bladene 2-10cm x 3-7mm, flade eller foldede. Frugten 5-7mm med hår på ca. 3mm. Fnokken blegt rustbrun. V-VI. S.

Tragopogon. Gedeskæg.

1. Kurvstilkken ikke fortykket under kurven 2.
" fortykket under kurven 3.
2. Blomsterne lilla med gul grund. Bladene 1-3mm brede *crocifolius*
" gule *pratensis*
3. Blomsterne gule *dubius*
" lilla 4.
4. Ydre frugter med en fnok af 5 ru børster *hybridus*
Alle " " fjerformet fnok *porrifolius*

Tragopogon hybridus L. (*Geropogon glaber*) Børstegedeskæg. 20-50cm. Glat enårig. Bladene græsagtige, 3mm brede. Kronerne lyst rødlilla, 1/3-1/2 x kurvsvøbet. Ydre frugter 3,5-5cm. IV-V. S.

T. porrifolius L. *ssp. australis* (Jordan) Nyman Kortkronet havrerod. 20-50cm. Ofte fintdunet toårig. Kronerne ca. 1/2 x kurvsvøbet. 8 svøbbblade. Frugterne 3,5-4,5cm. 0-1300m. V-VI. Ret udbredt.

T. dubius Scop. Storfrugtgedeskæg. 25-50cm. Øvre stængelblade med udvidet grund. Kronerne meget kortere end de 8-12(5-18) svøbbblade. Næbbet ca. = frugten. 0-1700m. V-VI. N + NØ.

T. crocifolius L. Tofarvet gedeskæg. 20-60cm. Bladgrunden lidt udvidet. 5-7(12) svøbbblade, der er 1,5-2 x randkronerne. Gule støvfang. V-VII.

T. pratensis L. Enggedeskæg. 2 underarter?:

ssp. pratensis: Svøbbbladene kortere end eller lig kronerne.

ssp. minor (Miller) Wahlenb.: Svøbbbladene ca. 2 x kronerne.

Reichardia. Haresalat. 1-flerårige. Kendelige på de ægformede, hindekantede ydre svøbbblade og de mange lignende skæl ned ad kurvstilkken; denne fortykket.

1. Kronerne med lilla grund 2.
" " gul grund 3.
2. Kurvsvøbet 10-15x10-15mm. Fnokken 7,5-9,5mm *tingitana*
" 15-22x15-30mm. " 11-14mm *gaditana*
3. Ydre svøbbblade 2-5x1,5-2,5mm med 0,2-0,45mm bred hindekant *picroides*
" " 4-7x2,5-3,5mm " 0,5-1,25mm " " *intermedia*

Reichardia tingitana (L.) Roth Sandharesalat. 5-35cm. Ydre kurvsvøbbblades hindekant 0,5-0,85mm bred. 1-2-årig. III-VI. S.

R. gaditana (Willk.) Cout. Kystharesalat. 15-50cm. 2-flerårig. Ydre svøbbblades hindekant 0,7-1,4mm bred. II-IV. SV + NV.

R. intermedia (Sch.Bip.) Cout. Bredhindet haresalat. -60cm. 1(2)-årig. Ydre kroner gule eller med et lillat bånd på ydersiden. Inderste nødder 4,5-5,5(3,5-6)mm. II-V.

R. picroides (L.) Roth Almindelig haresalat. 10-45cm. Ydre kroner med et grønligt bånd på ydersiden. Flerårig. Inderste nødder 3-4,1mm. II-V.

Launaea. Gedeøje.

1. Tornede dværgbuske 2.
Urter uden torne 3.

2. Bladfæsterne samt jordstænglens top	ikke uldhårede		arborescens
"	"	"	uldhårede
3. Bladranden med hvide småtænder		nudicaulis	
"	uden "	"	4.
4. Kurvsvøbet	16-18x4-7mm. Svøbbladene bredt hindekantede	resedifolia	
"	18-22x(7)10-12mm. Svøbbladene smalt hindekantede	pumila	

Launaea resedifolia (L.) O.Kuntze Sandgededeje. 10-40cm. 2-flerårig. Bladfligene mest linjeformede, helrandede og med brod. Knopperne oprette eller lidt nikkende. IV-VII. M + Ø + S.

L. pumila (Cav.) O.Kuntze Nikkende gedeøje. 10-30cm. Flerårig. Bladfligene linjeformede til trekantede. Knopperne mest nikkende. IV-VII. Ø.

L. lanifera Pau Uldhåret gedeøje. 15-40cm. Fåbladet dværgbusk. Stænglerne mange gange grenede med udspærrede, forholdsvis bløde torne. Blade-
ne tandede til fligede, sidder mest nær grunden. Kurvsvøbet 12-14mm. SØ.

L. arborescens (Batt.) Murb. Buskagtigt gedeøje. 20-60cm. Nær foregående, men kurvsvøbet 10-12mm. Bladene mest smalfligede. XII-V. SØ.

L. nudicaulis (L.) Hooker f. Småtorneret gedeøje. 10-30cm. Bladene mest lyreformede til høvfligede med bredt trekantede flige. Kurvsvøbet 12-15 x 4-6mm. Svøbbladene hætteformede, bredt hindekantede. IV-VI. SØ.

Aetheorhiza bulbosa (L.) Cass. Knoldhøgeskæg. 7-30cm. Fleårig med underjordiske rodknolde. Stænglen mest kun med 1 kurv med sortagtige kirtelhår ved grunden og på stilken. Bladene mest grundstillede. II-VI. S + N.

Sonchus. Svinemælk.

1.	Stængelgrunden forveddet. Bladene med hvidfiltet grund .. pustulatus	
"	ikke forveddet	2.
2.	Stængelbladene med spidse øren. Frugterne rynkede til knudrede ...	3.
	Øvre stængelblade med afrundede øren	5.
3.	Kurvsvøbet tæt hvidfiltet forneden	tenerimus
"	glat eller kirtelhåret forneden	4.
4.	Frugten med 3(4) ribber på hver side	asper
"	" flere " " " "	oleraceus
5.	1-2-årig. Frugterne jævne mellem striberne	asper
	Flerårig. " mest m.m. rynkede mellem striberne	6.
6.	Kurvene m.m. siddende. Bladene ret tornede, læderagtige	crassifolius
"	tydeligt stilkede. Bladene højst svagt tornede	7.
7.	Frugterne højst svagt tværrynkede. Ca. 27 svøbblade	maritimus
"	stærkt tværrynkede. 38-50 svøbblade	arvensis

Sonchus asper (L.) Hill Ru svinemælk. Udbredt. 2 underarter:

ssp. asper: Bladørerne afrundede og store. Enårig. Uden bladroset.

ssp. glaucescens (Jordan) Ball: Blådererne spidse og små. Toårig. Med grundbladsroset. Bladene læderagtige og blågrønne.

S. tenerrimus L. Smalfliget svinemælk. 10-80cm. Mest flerårig. Bladene med lancetformede flige med indsnævret grund, sjældnere med linjeformede flige. Støvfanget qult til mørkt. I-XII.

Sonchus oleraceus L. Almindelig svinemælk. Alm.

S. maritimus L. Strandsvinemælk. 20-80cm. Blomsterne i en lidet grenet, halvskærmagtig top. Bladene aflangt-lancetformede, m.m. helrandede til svagt bugtede. VI-IX. 2 underarter:

ssp. maritimus: Kurvsvøbet mest 15-18mm, ydre svøblade æg-lancetformede. Med 2-4(1-10) kurve, der er 2-3cm brede.

ssp. aquatilis (Pourret) Nyman: Kurvsvøbet mest 8-14mm, ydre svøblade lancetformede. Mest mange 1,5-2,5cm brede kurve. 0-1000m.

S. crassifolius Pourret Tykbladet svinemælk. 10-50cm. Blomsterne i en klaseagtig top med korte sidegrene. Bladene blågrønne, aflange, bredest i øvre 1/4. Sj. i M.

S. arvensis L. Agersvinemælk. M.sj.

S. pustulatus Willk. 15-30cm. Stænglen grenet, med grøngul bark for-
den. Bladene mest samlede under blomsterstanden, fligede, med helrandede
flige. IV. Al: Roquetas nær Almeria.

Lactuca. Salat.

1. Blomsterne blå	2.
" gule	3.
2. Stængelbladene med spidse øren. Kurvene 1,5-2cm brede	tenerrima
" " butte " " 3-4cm brede	perennis
3. Bladene langt nedløbende	viminea
" ikke "	4.
4. Bladundersiden med småtornede sideribber. Montes de Toledo ..	livida
" højst med småtornet midterribbe	5.
5. Stængelbladene helrandede, uden småtorne i randen	saligna
" med småtorne i randen	6.
6. Bladene mest lodretstillede. Frugten grålig, finttornet foroven	serriola
Bladene mest vandretstillede. Frugten sortlilla, glat	virosa

Lactuca viminea (L.) J. & C. Presl Rissalat. 20-80cm. Nedre blade fligede med skaft og flige 1-5mm brede. Talrige m.m. siddende kurve. VII-IX.3ssp: ssp. viminea: Frugten med næb (8)9-15mm, næbbet ca. = frugten. Blomsterne mest med 4 bleggule kroner. 0-1400m.

ssp. chondrilliflora (Boreau) Bonnier: Frugten med næb 7-9mm, næbbet 1/4 -1/2 x frugten. Blomsterne mest med 5 kraftigt gule kroner.

ssp. ramosissima (All.) Bonn.: Frugten med næb 9-11mm, næbbet ca. = frugten. 20-30cm høj, grenet fra grunden med mange korte, udstående grene.

L. serriola L. Tornet salat. 0-1200m. Udbredt.

L. saligna L. Pilsalat. 30-100cm. Nedre blade udelte til fligede, øvre aflange til linjeformede med pilformet grund. Blomsterne ofte lillaanløbne. 0-1000m. VI-VIII.

L. virosa L. Giftsalat. 30-150cm. Nær serriola. Bladene mest hele i det, midterribben ikke stivhåret. Stærktlugtende. 500-1700m. VII-VIII.

• L. livida Boiss.& Reuter Blå dugget toårig med småtornet stængel. Øvre

blade høvlfligede med pilformet grund. Toppen med udspærrede grene. M: Montes de Toledo (f.eks. over San Pablo i To). VII-VIII.

Lactuca tenerrima Pourret Smalfliget salat. 10-60cm. Frugten med næb 7-10mm. Frugten omvendt ægformet. Fnokken gullig. Bladfligene m.m. linjeformede og fjærntsiddende. I-X.

L. perennis L. Blå salat. 20-50cm. Frugten med næb 10-14mm. Frugten smalt elliptisk. Fnokken hvid. Bladfligene aflange, ret tætsiddende. V-VII. 200-1750m. N. 1 sted i SØ.

Cicerbita alpina (L.) Wallr. Fjældssalat. 50-250cm. Blomsterstanden klaseformet, kirtelhåret. Bladenes endeaftnit stort og bredt trekantet, ørerne spidse. Frugterne 4-5mm. 1800-2200m. VII-VIII. Midtpyrenæerne.

C. plumieri (L.) Kirschl. Glat fjældssalat. 40-150cm. Blomsterstanden glat og halvskærmformet. Bladenes endeaftnit ikke bredere end sidefligene, ørerne butte. Frugten 5-7mm. VII-VIII. N.

Prenanthes purpurea L. Rød nikkesalat. 50-150cm. Bladene glatte med blågrøn underside, elliptiske, fjærnt tandede, stængelomfattende. Mange fåblomstrede, m.m. nikkende kurve i en stor top. VII-VIII. Pyrenæerne.

Mycelis muralis (L.) Dumort Skovsalat. Mest i N.

Taraxacum. Mælkebøtte.

1. Frugten rødlig	2.
" uden rødt eller lyserødt skær	5.
2. Frugten med en kort, kegleformet spids på under 1/5 af frugten, mørkt rødlilla	<u>schroeteranum</u>
Frugten med valseformet spids på 1/5-1/3 x frugten	3.
3. Ydre svøbbblade tiltrykte til udstående	<u>erythrospermum</u>
" " m.m. tilbagebøjede	4.
4. Bladene oprette, svagt delte til lyreformede	<u>gasparrinii</u>
" udstående og fjerfligede	<u>fulvum</u>
5. De indre svøbbblade m.m. hornede i spidsen	6.
Svøbbbladene uden horn	7.
6. Planten filtet, især på bladstilken og bladundersiden	<u>serotinum</u>
Bladene m.m. glatte	<u>obovatum</u>
7. Ydre svøbbblade bredt hindekantede. Smalle, lidet delte blade	<u>palustre</u>
" " smalt eller ikke hindekantede	8.
8. Rosetterne mest i grupper, med blivende, gamle bladresten	<u>dissectum</u>
" enlige, uden gamle bladresten	9.
9. Ydre svøbbblade udstående til hængende	10.
" " oprette til tiltrykte	11.
10. Ydre svøbbblade 6-12mm. Selve frugten ca. 3,5mm	<u>praestans</u>
" " 11-20mm. " " 2,5-3,5mm	<u>officinale</u>
11. Næbbet tykt og 1/2-1 x frugten	<u>pacheri</u>
" tyndt, længere end frugten	12.
12. Ydre svøbbblade smalt hindekantede	13.
" " ikke	14.

13. Frugten 3-4mm. Kronerne ret blege, med en grå eller brun stribes
 Frugten 4-5,5mm. Kronerne friskgule, med en rød/rødlilla stribes
 14. Næbbet ca. 1,5 x frugten. Kurven 15-20mm bred. Kurvsvøbet 8-12mm
 Næbbet over 2 x frugten. Kurven 30-50mm bred. Kurvsvøbet 12-15mm

Taraxacum serotinum Høstmælkebøtte. 5-15cm. Kurvsvøbet med brunligt eller rødtligt skær. Fnokken gullighvid. Ydre svøbbblade m.m. tiltrykte. Kronerne bleggule. Forekommer som småarten T. pyropappum Boiss. & Reuter. 300-1550m. VII-IX. Udbredt i M.

T. pacheri Dværgmælkebøtte. 3-5cm. Bladene friskgrønne, m.m. glatte, fligede. Kurvstilken håret lige under kurven. Denne 2-3cm bred. Ydre svøbbblade tiltrykte. Kronerne med en grå eller brun stribes. Forekommer i Sierra Nevada som den endemiske småart T. nevadense H.Lindb.f.

T. schroeteranum Hand.-Mazz. Mosemælkebøtte. 10-20cm. Glat. Bladene hele til svagt lappede, stilken lang, smal og rød. Ydre svøbbblade grågrønne, ofte med rødtligt skær, uden hindekant. Bjerge i M.

T. obovatum (Willd.) DC. Ægbladet mælkebøtte. 5-25cm. Kurvsvøbet grønt, de ydre svøbbblade ægformede, de indre med et kraftigt horn i spidsen. Fnokken hvid. Bladene mest lidet delte. 0-1300m. IV-IX. Udbredt.

T. spectabile Nordisk mælkebøtte. 3-30cm. Bladene matgrønne, ofte mørkplettede. Blad- og kurvstilke ofte rødlilla.

T. praestans Plettet mælkebøtte. 8-25cm. Bladene matgrønne, ofte mørkplettede. Stilken ofte vinget og tandet. Kurvstilken ofte håret. Kurven 35-55mm bred.

T. palustre Smalbladet mælkebøtte. M.sj. i Ø som T. litophyllum.

T. adamii Engmælkebøtte.

T. apenninum (T. alpinum) Alpemælkebøtte. 3-10cm. Bladene 3-10cm, hele eller spidslappede, mørkegrønne. Kronerne mørkegule, undertiden lidt rødlige. V-VIII. Sj. i N.

T. dissectum (Ledeb.) Ledeb. Bjærgmælkebøtte. 3-10cm. Bladfligene smalt trekantede og tilbagebøjede. Ydre svøbbblade m.m. tiltrykte. Kronerne bleggule. Ydre svøbbblade brunribbede. VII-VIII. S.Nevada + Pyrenæerne.

T. erythrospermum Rødfrugtet mælkebøtte.

T. fulvum

T. gasparrinii

T. officinale Fandens mælkebøtte. Udbredt.

Chondrilla juncea L. Riskurv. 40-80cm. Grågrøn 2-flerårig, stærkt risagtigt grenet plante med oprette grene; stivhåret forneden og glat foroven. Øvre blade lange og linjeformede. Kurvene talrige, smalt valseformede, 9-12x2,5-5mm. 0-1250m. VII-IX. Alm.

Lapsana communis L. Haremad. 0-1500m. Udbredt.

Crepis. Høgeskæg.

1. Kurvsvøbbladene taglagte. Kronerne svovlgule albida
" i 2 rækker 2.
2. I det mindste de indre frugter med et tydeligt næb 3.
Alle frugter uden tydeligt afsat næb 9.
3. Ydre frugter med 2 vinger. Ydre svøbblade bredt hindekantede sancta
Frugterne uvingede. Ydre svøbblade ikke hindekantede 4.
4. Svøbbladene med stive, gullige børster midtpå setosa
" anderledes 5.
5. Ydre frugter 5-9mm, indre frugter 12-17mm foetida
Frugterne ikke så forskellige 6.
6. Bladene aflange til omvendt ægformede, højst høvltandede tingitana
" fligede 7.
7. Stængelbladene uden øret eller pilformet grund bursifolia
" med " " " " 8.
8. Kurvene oprette i knop. Støvfanget mest brunt eller grønt vesicaria
" nikkende i " " gult bellidifolia
9. Med korte udløbere. Ingen grundblade. 1-3 stængelblade pygmaea
Anderledes 10.
10. Fnokken gullighvid. Flerårig med glatte blade paludosa
" renhvid 11.
11. Kurvsvøbet helt glat. Ydre svøbblade 1/7-1/6 x de indre ... pulchra
" dunet til håret 12.
12. 1-2-årige 13.
Flerårig 16.
13. Griflen gul 14.
" brunliggrøn 15.
14. Ydre svøbblade 1/2-2/3 x de indre, disse 8-13mm biennis
" " 1/3-1/2 x " " " 4-7(9)mm capillaris
15. Stængelbladenes rand indrullet og fåtandet tectorum
" " fald og flertandet nicaeensis
16. Kronerne røde på ydersiden. Kurvsvøbet 9-15mm oporinoides
" ensfarvet gule 17.
17. Stængelbladene med spidse øren 18.
" " afrundede øren 19.
18. Ydre svøbblade ca. 1/2 x de indre, alle kirtelhårede .. conyzifolia
Alle " m.m. lige lange, uden kirtelhår pyrenaica
19. Bladene m.m. dybt delte lampsanoides
" m.m. helrandede mollis

Crepis paludosa (L.) Moench Kærhøgeskæg. N.

C. pygmaea L. Dværghøgeskæg. 6-12(20)cm. Krybende jordstængel og opstiggende stængler. Bladene 3-4x2-3cm, ægformede, med 1-3 par smålapper på den smalvingede, ikke ørede stilk. 2 underarter:

ssp. pygmaea: Kurvsvøbet 10-15mm. Frugterne 4-6,5mm. 1800-2800m. VII-VIII. N.

● ssp. anachoretica Babcock: Kurvsvøbet 16-19mm. Frugten ca. 9mm. 1850-2050m. J: Sierra de Mágina.

Crepis lampanoides (Gouan) Tausch Violinhøgeskæg. 30-90cm. Bladene gulhårede, de nedre lyreformede, de mellemste violinformede med 2 store øren. Kurvsvøbet 9-11x6-10mm, tætkirtlet. V-VIII. N + M.

C. mollis (Jacq.) Asch. Blødhåret høgeskæg. 30-75cm. Bladene m.m. guldu-nede. Kurvsvøbet med uens, sorte, gule eller brune kirtelhår, 8-10x5-6mm. Bladene aflange, rosetten mest blivende. VI-VIII. Sj. i Pyrenæerne.

C. conyzifolia (Gouan) Kerner Tykgrenet høgeskæg. 20-50cm. Blomsterne gylden-til orange-gule. Svøbet 16-20mm. Kurvstilkene fortykkede i spidsen. Svøbbladene hårede indvendigt. 1500-2100m. VII-VIII. Sj. i N.

C. pyrenaica (L.) Greuter (C. blattarioides) Loppeurtshøgeskæg. 30-70cm. Blomsterne gyldengule. Kurvsvøbet 13-17mm. Kurvstilkene ikke fortykkede. Svøbbladene glatte indvendigt. 1400-2200m. VII-IX. N.

C. albida Vill. Svovlhøgeskæg. 3-70cm. Kraftig, ofte grålig plante. Kurvsvøbet 15-24x10-20mm, de ydre svøbblade bredt hindekantede. Frugterne med et kort, tykt næb, 9-18mm. 250-1800m. V-VII. 5 underarter:

ssp. longicaulis Babc.: Mest 35-55cm høj. Stænglerne grenede. Kurvsvøbet 12-18mm bredt midtpå. Indre svøbblade 16-22mm. Frugterne 12-18mm. M + SØ.

ssp. scorzonoides (Rouy) Babc.: Bladene utydeligt stilkede, uden kirtelhår, ofte med tyk filt. 12-30(45)cm. Stænglerne mest filtede. S + Ø.

ssp. grosii (Pau) Babc.: Ydre svøbblade lancetformede, indre tilspidsede eller med trådformet spids. Bladene stilkede. Mest 15-30cm. S + SØ.

ssp. asturica (Lacaita & Pau) Babc.: Planten halvbuskagtig, 15-30cm, glat eller svagt filtet. Bladene stilkede. NV.

ssp. albida: 3-30cm. Bladene stilkede. Ydre svøbblade æg- til lancetformede, indre lancet- til linje-lancetformede. Ikke halvbuskagtig. Udbredt.

C. tingitana Ball Bredbladet høgeskæg. 15-25cm. M.m. glat flerårig. Nedre blade 3-9x1-4cm, høvltandede. Få stængelblade med øret grund. Kurvene få, svøbet 11-13mm, gråt fintdunet. Tyknæbbet frugt. III-V. SV.

C. biennis L. Toårigt høgeskæg. Sj. i N + Ø.

C. oporinoides Boiss. 8-50cm. Bladene glatte til korthårede, de nedre høvfligede. Flerårig. Få kurve. Svøbbladene butte, fint gråfiltede. Frugterne 7-9,5mm. 1700-3000m. S + SØ.

C. tectorum L. Taghøgeskæg. ?

C. pulchra L. Glinsende høgeskæg. 30-60cm. Stænglen kirtlet-klæbrig i nedre halvdel, glat i øvre. Kurvstilkene glatte. Kurvsvøbet 5-8mm. Mange kurve i halvskærm. 100-1500m. V-VII. Udbredt, men sj. i nordlige halvdel.

C. foetida L. Stinkende høgeskæg. 10-50cm. Stinkende enårig. Bladene m. m. stivhårede, stængelens høvfligede til dybt fligede. Unge kurve nik-kende. Blomsterne citrongule. 0-1250m. V-IX. Udbredt.

C. sancta (L.) Babc. Lysrandet høgeskæg. 5-20cm. Enårig rosetplante med få og små stængelblade. Grundbladene tandede til lyreformede, kort lyshårede. Kurvbunden stivhåret mellem blomsterne. III-V. Indslæbt i S.

Crepis nicaeensis Balbis Fransk høgeskæg. Ligner meget Grønt høgeskæg, men frugterne 2,5-3,8mm (1,4-2,5mm hos cap.). Planten mere stivhåret i sin nedre del. Kurvbunden grubet og randhåret. V-VII. Sj. i N + Ø.

C. capillaris (L.) Wallr. Grønt høgeskæg. Udbredt.

C. vesicaria L. Opblæst høgeskæg. 10-80cm. Bladene m.m. dunede på begge sider, sj. glatte. 1-flerårig. Øverste blade ofte linjeformede. III-VII. ssp. vesicaria: Ydre svøblade ægformede og tydeligt opblæste. Kurvstilkene med tilsvarende skælagtige støtteblade. ?

ssp. taraxacifolia (Thuill.) Thell.: Mandelhøgeskæg. Ydre svøblade lancetformede, ikke opblæste. Frugterne blegbrune, med tyndt næb og tynde ribber. 0-1400m. Udbredt og alm.

ssp. congenita Babc.: Som foregående, men frugterne grønliggule, med tykt næb og tykke ribber.

C. setosa Haller f. Børstehøgeskæg. 15-50cm. Enårig. Bladene lyshårede. Stænglen bebørstet forneden. Ydre kurvsvøblade udstående. Griflen sortgrøn. Næbbet 1/2-1 x frugten. VI-VIII. Omkring Pyrenæerne, ellers m.sj.

C. bellidifolia Loisel. Bittert høgeskæg. 35-50cm. Enårig med liggende til opstigende, rødtribede stængler. Bladene overvejende grundstillede. Kronerne med rødlig yderside. 0-1500m. V-VII. M.sj. i M og S.

C. bursifolia L. Hyrdetaskeagtigt høgeskæg. 5-35cm. M.m. dunet flerårig med mange liggende til bueformet opstigende stængler og mest lyreformet fligede blade. Kronerne grønlig udvendigt. V-VII. M.sj. i M. Indslæbt.

Hispidella hispanica Barnades Enårig med stjernehaar samt indtil 12mm lange, udstående alm. haar. 2-30cm. Bladene 10-60x2-10mm, helrandede. Frugtstilkene fortykkede øverst. Kurvsvøbet stærkt indadbøjet og fortykket i frugt, 8-12mm. 1 række kurvsvøblade. V-VII. M. Mest i bjærgene.

Andryala. Filtkurv. Kurvbundens haar ofte længere end frugterne.

1. Stænglen med 1 kurv	agardhii
" " flere kurve	2.
2. Svøbladene kun med stjernehaar	ragusina
" også med alm. haar eller kirtelhaar	3.
3. Alle kurvsvøblade flade. 2-flerårig	integrifolia
De fleste svøblade indrullede. Enårige	4.
4. Stænglens øvre del med mange kirtelhaar	laxiflora
" " " " 0-få	arenaria

Andryala agardhii Haenseler Lav filtkurv. 7-15cm. Flerårig med roset af langstilkede blade på 15-35x5-15mm, tæt fildedede af alm. haar. Stænglen stjernefiltet med kirtelhaar foroven. Kurvsvøbet 10-12mm. VI-VII. S.

A. integrifolia L. Alm. filtkurv. 30-70cm. Stjernehaarene tættere og blandede med kirtelhaar i øvre halvdel. Ofte stærkt grenet i øvre 1/3. Kurvene mest i en tæt halvskærm. Kurvsvøbet 7-11mm. III-XII. Udbredt.

A. laxiflora DC. Åben filtkurv. 20-45cm. Foroven med mange alm. og kirtelhaar. Bladene helrandede til bugtet-tandede. Kurvsvøbet 10-13mm med 4-6 rækker svøblade. VI. Sydlige halvdel.

Andryala arenaria (DC.) Boiss. & Reuter Sandfiltkurv. 10-50cm. Stjernehaarene gullige. Bladene hele til fligede, ofte med hjerteformet grund. Kurvsvøbet 7-9mm, med 2-3 rækker svøblade. IV-VI. SV + S.

A. ragusina L. Hvid filtkurv. 20-40cm. Ofte flerstænglet flerårig, mest hvidt filtet, sjældnere rustbrunt. Kurvstanden åben. Bladene helrandede til tandede. 0-1000m. VI-VII. Udbredt og alm.

Hieracium. Høgeurt. Kun hovedarterne omtales.

1. Frugterne 1-2,5mm, med en knudret ring foroven. Kan have udløbere. Bladene uden tydeligt afsat stilk 2.
Frugterne mest 3-4,5mm, med en jævn ring foroven. Ingen udløbere.
Bladene ofte med tydeligt afsat stilk 18.
2. Hovedrosetten uden kurv bærende stilke. Kurvene sidder for enden af udløbere castellanum
Hovedrosetten med en blomstrende stængel 3.
3. Hovedstænglen med 1 kurv og bladløs. Næsten altid med udløbere ... 4.
" " 2-flere kurve samt blade 12.
4. Kurvsvøbladene 1,5-3mm brede i det mindste ved grunden. Udløberne mest korte og med blade så store som rosetbladene 5.
Kurvsvøbladene 0,5-1,5mm brede. Udløberne mest lange og med mindre blade end i rosetterne 8.
5. Svøbladene med 0-få stjernehaare, lysegrønne peleterianum
" tydeligt stjernehaarede 6.
6. Svøbladene ret lysegrønne, alle spidse, ukirtlede ... periphanoïdes
" mørke- til sortgrønne, de ydre butte 7.
7. Indre svøblade butte, tæthårede og ofte sortagtige hypeuryum
" " tilspidsede, middelhårede, mest grå billyanum
8. Svøbladene helt dækkede af mørke alm. haare på 4-8mm pseudopilosella
" anderledes 9.
9. Bladene blågrønne, uden stjernehaare lactucella
" tæt stjernehaarede, i hvert fald nedenunder 10.
10. Udløberne lange pilosella
" korte 11.
11. Bladoversiden tæt stjernehaaret argyrocomum
" ikke " tardans
12. Med lange udløbere 13.
Uden eller med korte udløbere 14.
13. Bladundersiden uden stjernehaare lactucella
" med " flagellare
14. Stænglen 5-14(22)cm. Svøbladene uden alm. haare vahllei
" mest over 25cm 15.
15. Stængel og blade glatte eller med spredte alm. haare praealtum
" " " med mange alm. eller kirtelhaare 16.
16. Med korte udløbere. Stænglen oftest med 10-30 kurve ... anchusoides
Ingen udløbere. Stænglen med 2-10 kurve 17.
17. Stænglen 20-40cm med 5-10 kurve. Svøbet 9-10mm pseudohybridum
" 15-20cm " 2 kurve. Kurvsvøbet 10-13mm neohybridum
18. Med grundblade under blomstringen 19.
Ingen grundblade under blomstringen. (Stængelbladene kan evt. danne en falsk roset lidt over stængelgrunden, hvor bladfæsterne fordeler sig over f.eks. 1 cm) 81.

19. Bladene uden kirtelhår, ej heller med småkirtler langs randen ..	20.
" m.m. kirtelhårede, i det mindste langs randen	71.
20. Kurvbundens gruber uden randhår på tænderne	21.
" " med " " "	32.
21. 0-1 stængelblade	22.
2-mange veludviklede stængelblade	25.
22. Den ene (sj. 2) kurv fortykket, buget, m.m. kugleformet, tæt og langt uldhåret. Bladene helrandede	piliferum
Kurvsvøbet m.m. smalt: valse- til m.m. ægformet	23.
23. Bladranden m.m. blødhåret, uden småkirtler. Kurvsvøbet tæt kirtelhåret	murorum
Bladranden med m.m. stive hår samt småkirtler	24.
24. Bladranden med tydelige småkirtler samt 0-få bløde hår ..	schmidtii
" " næppe synlige småkirtler samt nogle bløde hår	glaucinum
25. Bladranden kun med bløde hår. Kurvsvøbet tætkirtlet	26.
" med m.m. stive hår	30.
26. Stængelbladene stilkede til siddende, med tilsmalnet grund	27.
" noget omskedende eller omfattende ved grunden	28.
27. Kurvsvøbet med 0-få alm. hår	argillaceum
" mange " "	vulgatum
28. 2-4 stængelblade med noget omskedende grund	umbrosum
Flere stængelblade med m.m. tydeligt omfattende grund	juranum
29. 2-4 stængelblade, de nedre med noget omskedende og de øvre med noget omfattende grund	viride
Stængelbladene stilkede eller med tilsmalnet grund	30.
30. Stænglen tæt besat med børsteagtige hår (indtil 5-7mm)	onosmoides
" glat eller m.m. blødhåret	31.
31. Bladene m.m. faste og stive, ikke plettede ovenpå	saxifragum
" m.m. bløde, ofte plettede ovenpå	maculatum
32. Kurvbundens gruber med tætte, mest korte randhår. Gult støvfang	33.
" " mest få og overvejende lange randhår	51.
33. Kurvsvøbbladene højst med stjernehaar ved grunden	34.
" også " " på kant og flade	45.
34. Stængelgrunden med en dusk uldhår	35.
" højst med nogle uldhår (ikke i dusk)	43.
35. Kurvsvøbet med 0-få alm. hår	36.
" m.m. tydeligt uldhåret	40.
36. Kurvstilken med nogle til mange m.m. store kirtler	37.
" " 0-få korte kirtler	38.
37. 10-20cm høj med 0-3 stængelblade, randen uden småkirtler	lawsonii
20-40cm " eller mere, med 2-5 eller flere stængelblade, randen ofte svagt småkirtlet	cordifolium
38. Kurvsvøbet m.m. tæt kirtelhåret	bowlesianum
" med 0-få kirtelhår	39.
39. Mest 5-20cm høj, bladene mest under 6x2cm. Svøbet 6-8mm	laniferum
" 20-40cm eller mere. Bladene større. Svøbet 9-11mm	phlomoides
40. Kurvsvøbet m.m. tæt kirtelhåret	subsericeum
" med 0-få kirtelhår	41.

41. Begge bladsider tæt hårede, randen med m.m. fjerformede hår.
10-20cm høj med 1-4 kurve og 1-3 stængelblade mixtum
Bladenes randhår ikke fjerformede 42.
42. Bladene uldhårede på begge sider og helrandede mixtiforme
Bladoversiden glat til noget uldhåret, randen finttandet
colmeiroanum
43. Mest 10-25cm. Kurvsvøbet m.m. tæt uldhåret med 0-få kirtelhår
ramondii
Mest 30-50cm. Kurvsvøbet m.m. uldhåret, med få-mange kirtelhår 44.
44. Kurvsvøbet m.m. kirtelhåret. Stængelgrunden fåhåret cerinthoides
Kurvsvøbet lidet " " håret fontanesianum
45. Kurvsvøbet med 0-få alm. hår 46.
" " mange alm. hår 50.
46. Mest 20-50cm med 2-5 stængelblade og få-flere kurve. Kurvsvøbet
m.m. tæt stjernehaaret. Bladene m.m. tandede purpurascens
5-30cm høj med 0-3 stængelblade, helrandede til lidt tandede 47.
47. Kurvsvøbet 6-9mm, m.m. tæt stjernehaaret over det hele candidum
" 7-13mm, ikke stjernehaaret over hele overfladen 48.
48. Kurvsvøb og kurvstilke med m.m. talrige kirtelhår briziflorum
" " " " 0-få kirtelhår 49.
49. 5-20cm høj. Bladene mest under 6x2cm. Kurvsvøbet 7-10mm elisaeum
20-30cm " " " over 8x2,5cm. " 9-12mm rupicaprinum
50. Stængelgrunden m.m. tæthåret. Bladene mest hårede på begge sider
inuliflorum
Stængelgrunden med 0-få hår. Bladene glatte til svagt hårede
på begge sider coleoidiforme
51. Bladoversiden tydeligt plettet, altid glat. 0-3 små stængelblade 52.
" ikke eller svagt plettet (og så m.m. håret) 53.
52. Kurvsvøbet uden alm. hår. Syd for Pyrenæerne aragonense
" med få-nogle alm. hår. Pyrenæerne atropictum
53. Kurvsvøbet m.m. tæt stjernehaaret. Stængelgrunden tit uldhåret .. 54.
" med 0-få stjernehaaret 58.
54. Bladene tæt hårede på begge sider og m.m. dækkede af hårene 55.
Bladoversiden glat til noget håret 56.
55. 30-50cm. Kurvsvøbet med nogle alm. + mange kirtelhår loeplingianum
10-30cm. " uden alm. hår, med ret få kirtelhår vellereum
56. Kurvsvøbet med 0-meget få kirtelhår samt få alm. hår guarramense
" tydeligt kirtelhåret 57.
57. Planten m.m. spinkel. Bladene ret små, mest helrandede aragonense
" m.m. kraftig. " middelstore, tit m.m. tandede
loscosianum
58. Bladene med m.m. stive og børsteagtige hår på rand og stilk 59.
" uden " " " " " " " " 60.
59. Stængelgrunden m.m. uldhåret. Bladene tæt eller meget tæt
besatte med m.m. stive og børsteformede hår bourgaei
Stængelgrunden ikke eller svagt uldhåret. Bladene højst noget
tæt besatte med m.m. stive hår på rand og stilk aymericianum
60. Bladoversiden med alm. hår 61.
" m.m. glat 62.

61. Kurvsvøbet med 0-få stjernehaar. Bladene lancetformede ... valirense
 " tydeligt stjernehaaret. Æg-lancetformede blade eriopogon
62. 0-2 stængelblade 63.
 3-5 m.m. veludviklede stængelblade 66.
63. Kurvsvøbet tæt alm. haaret, med få til nogle kirtelhaar 64.
 " m.m. tæt **kirtelhaaret**, med 0 til nogle alm. haar 65.
64. Bladene m.m. blågrønne, næsten helt glatte lamprophyllum
 " friskgrønne, tydeligt randhaarede souliei
65. 30-80cm. Stængelgrunden noget uldhaaret. Bladene lidt stive
 solidagineum
 Stænglen 20-50cm, grunden m.m. glat. Bladene bløde olivaceum
66. Modne frugter sorte eller brunsorte. Bladene ikke violin-
 formede og ikke tydeligt netårede nedenunder 67.
 Modne frugter blege eller lysebrune, sj. m.m. sorte. Stængel-
 bladene m.m. violinformede (i det mindste de nederste) og
 m.m. tydeligt netårede nedenunder 70.
67. Kurvsvøbet med mange alm. haar og få kirtelhaar souliei
 " m.m. kirtelhaaret, med 0 til en del alm. haar 68.
68. Stængelgrunden noget uldhaaret. Bladene lidt tykke og faste.
 Kurvsvøbet næsten altid uden alm. haar sonchoides
 Stængelgrunden glat eller lidt uldhaaret. Bladene m.m. tynde
 og bløde 69.
69. Stængelgrunden m.m. glat. Mellemste af de ofte 2-5 stængel-
 blade med afrundet til lidt omfattende grund vogesiacum
 Stængelgrunden lidt uldhaaret. Mest 3-8 stængelblade, de mel-
 lemste med m.m. hjerteformet omfattende grund alatum
70. Få grundblade. 5-10 stængelblade. Kurvsvøbet med 0-få alm. haar
 turritifolium
 Med bladroset. 2-6 stængelblade. Kurvsvøbet med få til en
 del alm. haar pinicola
71. Kronerne gyldengule og helt uden randhaar. Med ret mange kirtel-
 haar. Bladene tit uregelmæssigt og dybt tandede humile
 Kronerne ikke både gyldengule og uden randhaar 72.
72. Få og små stængelblade. Stænglen med få kurve ucenicum
 Med veludviklede stængelblade, i hvert fald forneden 73.
73. 5-10 m.m. tydeligt violinformede stængelblade viscosum
 Stængelbladene ikke " 74.
74. Bladene med store og kraftige kirtler 75.
 " " korte og tynde kirtler 76.
75. Mest 5-8 eller flere stængelblade. Kurvsvøbet 14-15mm chamaepicris
 " 2-5 stængelblade. Kurvsvøbet mest 10-13mm amplexicaule
76. Bladranden m.m. tæt kirtelhaaret 77.
 " fåkirtlet 79.
77. I det mindste grundbladene med nogle randhaar cordatum
 Bladene uden randhaar 78.
78. Bladene helrandede til noget finttandede. Kurvbundens
 gruber meget tæt randhaarede. 10-40cm pseudocerinthe
 Bladene finttandede til noget tandede. Kurvbundens gruber
 lidt eller højst middel randhaarede rupicola

79. Bladene tæt hårede på begge sider, ofte store pardoanum
 " højst noget hårede 80.
80. Stængelgrunden glat eller svagt uldhåret glaucocerinthe
 " tydeligt uldhåret salvifolium
81. Bladranden uden kirtelhår (højst svagt småkirtlet) 82.
 " m.m. kirtelhåret 92.
82. Alle blade m.m. ensartede og m.m. jævnt fordelte 83.
 Bladene m.m. tydeligt uens: de nedre større og m.m. samlede
 i en falsk roset, resten jævnt eller brat mindre 90.
83. Kurvsvøbet uden kirtelhår (eller med få og små) 84.
 " med få til ret mange kirtelhår 87.
84. Kurvstandens øvre del tydeligt skærmformet 85.
 Kurvstanden ikke tydeligt skærmformet foroven 86.
85. Bladene mindst 6-10 x så lange som brede umbellatum
 " 2-3 x så lange som brede, med afrundet grund latifolium
86. Mellemste blade med tilsmalnet grund laevigatum
 " " " m.m. udvidet, afrundet eller omskedende
 grund sabaudum
87. Mellemste blade ikke violinformede, med lidt omfattende grund
 inuloides
 Mellemste blade tydeligt violinformede, med omfattende grund 88.
88. Kurvsvøbet med en del alm. hår. Frugterne sorte/brunsorte cantalicum
 " " 0-få alm. hår. Frugterne blege til brunlige 89.
89. Nedre blade visne i blomst. 15-30 eller flere stængelblade
 prenanthoides
 Nedre blade ikke visne under blomstringen. 5-15 stængelblade juranum
90. Kurvbundens gruber med korte og ikke randhårede tænder.
 Kronerne uden randhår racemosum
 Kurvbundens gruber med lange og m.m. frynset-fligede tænder.
 Kronerne randhårede 91.
91. Kurvsvøbet højst med få kirtelhår eller med småkirtler nobile
 " med kirtelhår compositum
92. Bladene med mange alm. hår og svagt kirtlede langs randen .. rectum
 " " " kirtelhår og 0-få alm. hår 93.
93. Mellemste blade stængelomfattende, elliptiske til ægformede,
 m.m. helrandede eller finttandede. Kurvsvøbet 10-12mm
 ramosissimum
 Mellemste blade m.m. lancetformede eller æg-lancetformede,
 mest savtakke. Kurvsvøbet 12-15mm 94.
94. Kurvbundens gruber med 0-få randhår. Griflen grønlig eller
 brunlig. Helt uden alm. hår pallidiflorum
 Kurvbundens gruber m.m. tæt randhårede. Griflen gullig
 eller sortagtig. Med 0-få alm. hår chamaepicris

Hieracium castellanum Boiss. & Reuter Bladene tæt stjernehaarede på begge sider og med spredte lange hår. Hovedrosetten uden stængler; udløberne ender i 1-3 stængler, hver med en enkelt kurv. VII-X.

H. peleterianum Mérat Klithøgeurt. Kurvsvøbet tæt alm. håret. Indre svøbblade m.m. langt tilspidsede og m.m. rødlig i spidsen. V.VIII.

Hieracium periphanoides Zahn 5-20cm. Kurvsvøbet m.m. tæthåret, dog med kortere hår end hos foregående. VI-VIII. M.sj. i Ø.

H. hypeuryum Peter 5-40cm. De indre svøblade ikke rødspidsede. VII-VIII. N. 1 sted i Ø.

H. billyanum Retz 5-30cm. De indre svøblade rødspidsede. VII-VIII. 1300-2500m. Pyrenæerne. M.sj. i Ø.

H. pseudopilosella Ten. 15-25cm. Stænglen m.m. kraftigt håret i sin øvre del; med 0-mange kirtler. V-VII. Udbredt.

H. lactucella Wallr. Lancetbladet høgeurt. N.

H. pilosella L. Håret høgeurt. Nordlige halvdel + SØ.

H. argyrocomum (Fries) Zahn 17-30cm. Korte, kraftige, bladede udløbere. Grundbladene 3-7cm x 6-10mm, med tætte stjernehaar + mange lange alm. haar på begge sider. Kurvsvøbet med mange stjerne- + alm. haar. M + S.

H. tardans Peter Sildig høgeurt. 5-30cm. Svøbladene tæt stjernehaarede overalt og m.m. tæt, kort (1-3mm) alm. haarede. Stænglen lidt alm. håret i øvre del, men m.m. uden kirtler. V-X. Nordlige halvdel + SØ.

H. flagellare Willd. Svøbehøgeurt. 12-40cm. Grundbladene med lange alm. haar på begge sider. Stænglen gaffelgrenet med (1)2-6 kurve. Svøbladene med få stjernehaar, talrige kirtelhaar smat alm. haar.

H. vahllei Froelich Grundbladene blågrønne med få-mange lange, stive alm. haar + talrige uens, gullige kirtelhaar. Stænglen med talrige stjernehaar + uens gullige kirtelhaar; kurvsvøbet ligeledes. 1-3(4) kurve. M + Ø.

H. praealtum Vill. Spidsbladet høgeurt. Kurvsvøb og -stilke med m.m. talrige kirtelhaar samt 0-få alm. haar. Grundbladene 3-18cm.

H. anchusoides AT. 20-60cm. V-VIII. Sj. i M + Ø.

H. pseudohybridum AT. Kurvsvøb og kurvstilk med 0-få kirtelhaar. VI. Ø.

H. neohybridum AT. Kurvsvøb og kurvstilk m.m. uden kirtelhaar. V. M.sj. i Ø.

H. piliferum Hoppe Blkødhåret høgeurt. 5-15cm. Bladene lancetformede til aflange, med få-mange lange, alm. haar; jævnt tilsmalnede i stilken. Stængel og blade mest uden kirtelhaar. VII-VIII. Pyrenæerne.

H. murorum L. Skovhøgeurt. Kurvsvøbet mest uden alm. haar. N + M. 1 sted i S.

H. schmidtii Tausch (H. pallidum) Bleg høgeurt. 10-40cm. Bladene tit lidt tykke i det. Kurvsvøbet m.m. kirtelhåret samt m.m. alm. håret. Gule grifler. V-IX. N + M. 1 sted i S.

H. glaucinum Jordan Skarptandet høgeurt. 15-80cm. Kurvsvøbet m.m. kirtlet. V-IX. N + M. 1 sted i S.

H. argillaceum Jordan 30-100cm. Stænglen med mange alm. haar, især for enden, med mange stjerne- og kirtelhaar foroven. Kurvsvøbet med mange kirtel- og stjernehaar.

Hieracium vulgatum Fries Almindelig høgeurt. VI-VIII. N + M.

H. umbrosum Jordan 30-60cm. Stængelbladene næppe violinformede. Stængelen med få-mange alm. hår overalt. Kurvstilkene med mange stjerne- og kirtelhår, men m.m. uden alm. hår. Kurvsvøbet med mange kirtelhår. N + M.

H. juranum Fries 30-80cm. Toppen m.m. udviklet og flerkurvet. Bladene ikke stærkttandede, de midterste tydeligt violinformede. Kurvsvøbet tæt kirtelhåret, mest uden alm. hår. VII-VIII. Pyrenæerne, 1 sted i NV.

H. viride AT. 30-70cm. Stængelbladene hurtigt mindre opad. Bladene m.m. blågrønne, med stive alm. hår ovenpå og i randen. VII-VIII. Pyren. + N.

H. onosmoides Fries 30-50cm. Bladene m.m. blågrønne, aflangt-lancetformede, randen m.m. børstehåret, undersiden m.m. tæthåret. Kurvsvøbet med få stjernehaar og mange alm. hår. V-VIII. N.

H. saxifragum Fries 30-60cm. Bladene blågrønne, m.m. lancetformede og m.m. glatte ovenpå. Kurvstilke og -svøb med talrige kirtelhår smat få-mange alm. hår. VII-VIII. Pyrenæerne. 1 sted i NV.

H. maculatum Sm. Plettet høgeurt. 20-80cm. Grundbladene aflangt-lancet-til m.m. ægformede. V-VIII. N + M.

H. lawsonii Vill. Låddenrodet høgeurt. Bladene lidt blågrønne med få-mange 1-2mm lange hår, helrandede. 0-2 oftest små stængelblade. 1-5 kurve med få-mange stjerne- + talrige uens kirtelhår. VII-VIII. Pyren. + Ø.

H. cordifolium Lapeyr. Blygriflet høgeurt. 20-80cm. Stængelbladene m.m. udviklede. Stængelen med få mange 2-6mm lange alm hår overalt. Bladene ofte lådne. Kurvsvøbet med talrige uens kirtelhår. VI-VII. Pyrenæerne.

H. bowlesianum AT. & Gaut. Bladene m.m. tæt hårede, uldne, med bugtet-tandet rand. 2-3 m.m. udviklede stængelblade. 20-40cm. VI-IX. Pyrenæerne.

H. laniferum Cav. Bladene blågrønne, helrandede til finttandede, m.m. glatte. 0-3 reducerede stængelblade. 1-2 kurve. Svøbet 6-8mm. Kurvstilkene glatte eller med få stjerne- og kirtelhår. V-VIII. Spredt i N + Ø + S.

H. phlomoides Froelich Sortfrugtet høgeurt. Bladene ofte m.m. tæthårede på begge sider. . 1-3 stængelblade, i hvert fald 1 veludviklet. Kurvsvøbet 9-12mm, glat eller med få kirtelhår. VII-VIII. Pyrenæerne.

H. subsericeum AT. 5-40cm. Bladoversiden ofte m.m. håret. Kurvstilkene tydeligt kirtlede samt med alm. hår. VI-VIII. Pyrenæerne. Ellers m.sj.

H. mixtum Froelich 10-20cm. Grundbladene bølgede, 10-40x7-25mm. 1-2 kurve; stilkene lange med talrige stjerne- samt få kirtelhår. Kurvsvøbet 10-12mm, med lange alm. smalt få og små kirtelhår. VII-VIII. N.

H. mixtiforme AT. Nær foregående, men hårene kortere og ingen m.m. fjerformede hår. 1400-2300m. V- og M-Pyrenæerne. (H. loretii Fries)

H. colmeiroanum AT & Gaut. 20-40cm. Bladranden fint- til bugtet-tandet. VII-VIII. Pyrenæerne. 1 sted i N.

Hieracium ramondii Griseb. Planten ofte halvglat, med 1-3 m.m. reducerede stængelblade. VII-VIII. Pyrenæerne. 1 sted i N.

H. cerinthoides L. Øret høgeurt. 25-40cm. Stænglen med få-mange alm. hår. Bladene med alm. hår, især langs randen. Grundbladene 2-22x1,5-4,5 cm. 2-5 æg-hjerte- til æg-lancetformede stængelblade. VII-VIII. N.

H. fontanesianum AT. & Gaut. Stænglen m.m. tæthåret. Bladene ret tæt hårede, i hvert fald nedenunder. Kurvsvøbet lidet kirtlet, ret tæt håret. Pyrenæerne + Kantabrien.

H. purpurascens Scheele 20-50cm. Kurvsvøbet med talrige kirtel- og stjernehaar. VI-VII. Pyrenæerne.

H. candidum Scheele 5-30cm. Kurvsvøbet med 0-få kirtelhår. Kurvstilkene med 0-få kirtelhår og mange stjernehaar øverst. Bladene oftest tæt uldhårede på hele overfladen (kan være glatte). VI-VIII. Pyrenæerne + S.

H. briziflorum AT. 10-20cm. Bladene oftest tæt uldhårede. Stængelbladene 0-2, oftest små og skællignende. Kurvsvøbet med mange stjernehaar. V-IX. Pyrenæerne. Sj. i ø + S.

H. elisaeanum AT. Grundbladene 4-8cm x 5-15mm, m.m. lancetformede, helrandede til finttandede, kort krushårede på fladerne og med -3,5mm lange hår på undersidens ribbe. Stænglen m.m. glat. VI-VIII. 1400-2200m. S + Ø.

H. rupicaprinum AT. & Gaut. Ligner phlomoides, men med talrige stjernehaar på kurvsvøbet, dette 9-12mm. V-VIII. Pyrenæerne. 1 sted i S.

H. inuliflorum AT. & Gaut. 10-30cm. Stænglen m.m. håret. 1-få kurve. Bladene m.m. lancetformede, oftest uldhårede på begge sider. VI-VIII. Pyr.

H. coleoidiforme Zahn 15-30cm. Med (1)2-få kurve. Bladene m.m. elliptiske. Kurvsvøbet med 0-få kirtler. VI-VIII. Midtpyrenæerne. 1 sted i Ø.

H. aragonense Scheele 10-15cm. Bladene helrandede til finttandede, 4-6 x 2-3cm, med talrige alm. hår nedenunder og på randen. 0-1(2) små stængelblade. 1-3 kurve. Svøbet med talrige kirtelhår. V-VII. Sj. i S + Ø + M.

H. atropictum AT. & Gaut. 15-30cm. Bladene m.m. tydeligt tandede, i det mindste forneden. Kurvsvøbet med få-nogle stjernehaar. VI-VIII. Pyren.

H. loeflingianum AT. & Gaut. Mest med flere kurve. Bladranden bugtet-tandet til småkruset. VI-VIII. Pyrenæerne.

H. vellereum Scheele Med få kurve. Bladene m.m. aflangt-lancetformede, tandede eller helrandede. V-VII. Midtpyrenæerne.

H. quadarramense AT. & Gaut. 10-35cm. Bladene m.m. lancetformede, glatte eller lidt hårede ovenpå, 25-50x5-20mm. 0-3 små stængelblade. Mest 2-5 kurve. Kurvstilkene tæt stjernehaar. VI-VII. Sj. i M + S.

H. loscosianum Scheele (H. baeticum) 10-40cm. Bladene 25-50x5-20mm, med lange, tætte alm. hår, i hvert fald nedenunder, undertiden plettede. 0-1 stængelblade. 2-5 kurve med talrige kirtelhår. V-VIII. S + Ø + Vestpyr.

Hieracium bourgaei Boiss. 20-40cm. Bladene tæt besatte med m.m. stive og børsteformede hår på rand og stilk, helrandede til fåtandede. 1-2 små stængelblade. Kurvsvøbet med mange alm. og få, små kirtelhår. N+Ø.V-VIII.

H. aymericianum AT. 20-40cm. Grundbladene 25-110x10-30mm, m.m. tandede, Kurvsvøbet 10-15mm med få stjernehår, få-mange alm. hår og talrige uens kirtelhår. 1-3 stængelblade, det nedre udviklet. Sj. i Midtpyrenæerne.

H. valirense AT.& Gaut. 30-40cm. Bladene småbugtede til finttandede, tæt hårede nedenunder, m.m. hårede ovenpå. 1-2 smalt lancetformede stængelblade. Gule grifler. V-VIII. Sj. i Midtpyrenæerne.

H. eriopogon AT.& Gaut. 20-50cm. Bladene m.m. tæt hårede på begge sider, helrandede til finttandede. 2-4 stængelblade, kun det nedre stort. Kurvsvøbet tæt og langt kirtelhåret. VI-VIII. Midtpyrenæerne.

H. lamprophyllum Scheele 20-60cm. Stænglen m.m. glat. Griflerne m.m. mørke. Kurvsvøbet med tætte alm. hår og 0-meget få kirtelhår. VII-VIII. Pyrenæerne.

H. souliei AT.& Gaut. 30-40cm. Bladene tydeligt hårede på rand, midterribbe og stilk. Stænglen m.m. håret, i hvert fald forned. VII-VIII. Midtpyrenæerne + 1 sted i Kantabrien.

H. solidagineum Fries Bladene mest friskgrønne, de nedre ofte ret store. Ofte 2 stængelblade, det nedre ret udviklet. IV-IX. Pyrenæerne + MØ.

H. olivaceum Gren.& Godr. Bladene tit oliven- eller lidt blågrønne. 1-2 svagt udviklede stængelblade. VI-VIII. Pyrenæerne + Kantabrien.

H. sonchoides AT. 30-80cm. Stængelbladene m.m. hurtigt mindre opad; det nedre stort og bredstilket, de mellemste med halvt stængelomfattende grund. Kurvsvøbet tæt uens kirtelhåret. VI-VIII. Midtpyrenæerne.

H. vogesiacum (Kirschl.) Fries 20-80cm. Bladene m.m. tandede, undertiden dybt tandede, de nedre m.m. lancetformede. VII-VIII. N.

H. alatum Lapeyr. 40-80cm. Stænglen med få-mange alm. hår hele vejen og stjerne- og kirtelhår foroven. Bladene med alm. hår, især på midterribbe, rand og stilk. Kurvsvøbet 10-15mm. VI-VIII. Midtpyrenæerne.

H. turritifolium AT. 20-70cm. Stængelbladene m.m. violinformede. Står nær cantalicum. VII-VIII. Midtpyrenæerne.

H. pinicola AT.& Gaut. 10-50cm. Ligner umbrosum. Stænglebladene kan være noget violinformede. Kurvsvøbet tæt kirtelhåret. VII-VIII. Midtpyren.

H. humile Jacq. Lav høgeurt. 10-30cm. Med 3-12 kurve. Stænglen ofte grenet fra grunden. Bladene tit m.m. uregelmæssigt og dybt tandede. 1-4 stængelblade. VI-VIII. Pyrenæerne.

H. ucenicum AT. 10-60cm. Kurvsvøbet tæt kirtlet, uden alm. hår. Bladene m.m. tæt kirtlede, svagt hårede på randen, finttandede. Modne frugter sorte. VII-VIII. N.

H. viscosum AT. Klæbrig høgeurt. 40-80cm. Toppen ret grenet, flerkurvet. Planten gulliggrøn med talrige gullige kirtelhår. Kurvsvøbet 12-13mm. VII-VIII. Pyrenæerne + NV.

Hieracium chamaepicris AT. 10-35cm. Bladene med blege kirtelhår, uregelmæssigt tandede. Planten næsten altid uden alm. hår. Kurvsvøbet 13-15mm. Randkronerne bleg- til lysegule. VII-VIII. Pyrenæerne.

H. amplexicaule L. Hjærtebladet høgeurt. 10-50cm. Stængel og blade tæt brunligt klæbrigt-kirtlede. Grundbladene 3-2x1-6cm. Stængelbladene ofte ægformede med øret grund. Kronerne gyldengule. V-VIII. N + M + S.

H. cordatum Scheele 10-65cm. Stængelgrunden ofte m.m. håret. Toppen tit uden alm. hår. , med lange, buede stilke. Kurvsvøbet 8-12mm. Stænglen med lange, blege alm. hår. VII-VIII: Pyrenæerne, ellers m.sj. i N og Ø.

H. pseudocerinthe (Gaudin) Koch 10-40cm. Stænglen med talrige blege kirtelhår. Bladene mest kun med blege kirtelhår på underside og rand, blå- eller mørkegrønne. 2-6 stængelblade. VII-VIII. N + NØ.

H. rupicola Jordan 10-30cm. Nær foregående. VI-VIII. Vestpyrenæerne.

H. pardoanum AT.& Gaut. 20-40cm. Stænglen med alm. hår overalt og kirtelhår foroven. 2-4 lancet- til ægformede, halvt omfattende stængelblade. Kurvsvøbet 10-12mm med mange uens kirtelhår, uden alm. hår. V-VIII.M-Pyr.

H. glaucocerinthe AT.& Gaut. 10-20cm. Stænglen spredt håret. Bladene blågrønne nedenunder, m.m. glatte ovenpå, med bølget-tandet rand, uden alm. hår og med små, spredte kirtelhår. VII-VIII. Midtpyrenæerne.

H. salvifolium AT.& Gaut. 25-60cm. Bladene frisk- eller lidt blågrønne. 3-5 store stængelblade med bred m.m. omfattende grund. Bladene m.m. hårede på begge sider. Kurvsvøbet uden alm. hår. VII-VIII. 1 sted i N.

H. umbellatum L. Smalbladet høgeurt. Bladranden omrullet. N.

H. latifolium Froelich 40-100cm. Alle eller i hvert fald de midterste blade med afrundet eller hjørteformet grund; med få-mange stjernehaar, især nedenunder. VIII-X. Pyrenæerne.

H. laevigatum Willd. Rank høgeurt. 30-100cm. 4-25 stængelblade på 3-20 x 1-4cm, m.m. lancetformede, fint til dybt tandede, m.m. spidse. Kurvstilke med få-mange stjernehaar. VII-VIII. N.

H. sabaudum L. Bredbladet høgeurt. 40-100cm. Bladene 2-18x1-4cm. Kurvstilkene med småblade og få-mange stjernehaar. Kurvsvøbet oftest uden stjernehaar. Griflerne mest mørke. VIII-X. N + MN.

H. inuloides Tausch 30-100cm. Planten temmelig glat. Bladene lancet- til omvendt lancetformede, fint til stærkt tandede. Kurvsvøbet ret tæt kirtelhåret, med 0-få alm. hår. VIII-IX. Sj. i MØ + N.

H. cantalicum AT. 30-70cm. 10-15 blade på 4-10x1,5-4cm, blågrønne, m.m. stængelomfattende, med få-mange hår. 5-15 kurve i en åben top. Kurvsvøbet 9-14mm, med spredte stjernehaar, mange kirtel- og få alm. hår. VII-VIII. N.

H. prenanthoides Vill. Netåret høgeurt. 30-120cm. Bladene jævnt mindre opad. Toppen mest mangelkurvet. Kurvsvøbet med talrige kirtelhår, mest få stjernehaar og 0-få alm. hår. Mørke grifler. VII-IX. Pyrenæerne + NV.

H. racemosum W.& K. Klasehøgeurt. 10-80cm. Bladene 20-160x3-40mm, de nedre tilsmalnede i en vinget, halvt omfattende stilk. VII-X. M + Ø. M.sj.

Hieracium nobile G. & G. 20-60cm. Som racemosum, men lådden overalt. Kirtelhårene uanselige. 6-20 blade. VII-IX. N.

H. compositum Lapeyr. Rustfrugtet høgeurt. 20-50cm. Som racemosum, men tættere håret overalt. Grundblade kan forefindes. VII-X. N + NØ.

H. rectum Griseb. 10-100cm. Mest 10-30, m.m. stærkt savtakkeblade med få-mange stjernehaar. Kurvsvøbet med mange stjerne- og kirtelhaar og 0-få alm. haar. VII-IX. Pyrenæerne. ?

H. ramosissimum Schleicher 20-70cm. Nær viscosum, men svøbbladene tæt stjernehaarede. Kronerne kirtelhaarede i spidsen. VII-IX. M.sj. i N.

H. pallidiflorum Jordan 10-50cm. Hele planten klæbrigt kirtlet. Indtil 15 blade. Kurvsvøbet 12-18mm. Helt uden kirtelhaar. Kronerne hvidgule. VIII. Pyrenæerne.

ALISMATACEAE

1. Luftbladene pilformede. Blomsterne enkönnede	Sagittaria
Bladene ikke " " tvekønnede	2.
2. Kronbladene 3mm. 6-9 bælgkapsler med sammenvokset grund	Damasonium
" større. Bælgkapslerne frie, mest flere	3.
3. 1-5 blomster på lange stilke fra bladhjørnerne	Luronium
Blomsterne i 1-flere kranse over hinanden. Alle blade grundstillede	4.
4. Frugterne i et rundt hovede med endestillet griffel	Baldellia
" i en enkelt kranse med sidestillet "	Alisma

Sagittaria sagittifolia L. Pilblad.

Baldellia. Søpryd.

1. Bladene elliptiske, afrundede fortil, stilken brat afsat	alpestris
" m.m. lancetformede, tilsmalnede i begge ender	2.
2. Stænglerne liggende og rodslående	repens
" ikke rodslående	ranunculoides

Baldellia ranunculoides (L.) Parl. Søpryd. Ligner Lancetskeblad. 3-11 blomster/kranse. Blomsterstilkene m.m. rette. Kronbladene 6-8x7-11,5mm.

B. repens (Lam.) Lawalrée Krybende søpryd. 2-5(7) blomster/kranse. Blomsterstilkene m.m. bøjede. Kronbladene 9-13x9-13mm.

B. alpestris (Cosson) Vasc. Butbladet søpryd. Bladene ikke over 3,5x1cm, elliptiske. Kronbladene 3-4mm. Bjærge i NV.

Luronium natans (L.) Rafin. Vandranke. Flydebladernes plade elliptisk, højst 4x1,5cm. VI-IX.

Alisma plantago-aquatica L. Vejbredskeblad.

A. lanceolatum With. Lancetskeblad. -30cm. Bladene lancetformede, indtil 1,5cm brede, med kileformet grund.

Damasonium. Damstjerne. Alle blade grundstillede; flydende og aflange hos vandformen, æg- til lancetformede hos landformen. Oftest 6 stjerneformet udstående bælgkapsler.

Damasonium alisma Miller Damstjerne. -40cm. Bælgkapslerne med 2 frø. Blomsterne mest i flere kranse. Nedre frugtstilke 4-25mm. Kronbladene 2,8-3mm. 2 underarter:

ssp. alisma: Nedre frugtstilke 16-25mm, ofte opret-udstående. V-VI.

ssp. bourgaei (Cosson) Maire: Nedre frugtstilke 4-9mm, ofte nedbøjede. IV-V. S.

D. polyspermum Cosson Mangefrøet damstjerne. -30cm. Bælgkapslerne med mange frø. Blomsterne mest i en skærm. Frugtstilkene 2,5-4cm lange. Kronbladene 5-6mm. IV-VI. M + S.

BUTOMACEAE

Butomus umbellatus L. Brudelys.

HYDROCHARITACEAE

Hydrocharis morsus-ranae L. Frøbid.

Stratiotes aloides L. Kребseklo.

Elodea canadensis Michx Vandpest.

Vallisneria spiralis L. Vandskrue. Ålegræslignende ferskvandsplante med 8-12mm brede blade. Hnubblomsterne på lange, skruesnoede stilke.

JUNCAGINACEAE

Triglochin. Trehage.

1. 6 ægformede frugter på 3-4mm. Blomsterne 3-4mm	maritimum	2.
3 smalle frugter på 5-12mm. Blomsterne mindre		
2. Frugterne kølleformede, bredest foroven	palustre	3.
" aflangt linjeformede, bredest forneden		
3. Modne frugter m.m. tiltrykte. Høstblomstrende	laxiflorum	
" " skråt oprette. Vårblomstrende	barrelieri	

Triglochin maritimum L. Strandtrehage.

T. palustre L. Kærtrehage.

T. laxiflorum Guss. Høsttrehage. 3-10(20)cm. Stængelgrunden knoldformet. De yderste blade uden plade. Ofte kun 2-4 blade med plade; disse kortere end klasen. X-XI. Kystplante.

T. barrelieri (Loisel.) Rouy (T. bulbosum) Knoldtrehage. 3-10(20)cm. Stængelgrunden knoldformet. Mange blade, alle med plade, af længde med klasen. III-IV. Strandenge.

VANDAKSAGTIGE PLANTER

1. Bladene tydeligt modsatte eller 3 sammen	2.
Stængelbladene spredte eller i knipper. De øvre kan være modsatte	5.
2. Bladranden tydeligt savtakket	Najas
Bladene helrandede	3.
3. Bladene smalt båndformede, 1-2mm brede	Zannichellia
" æg- til lancetformede	4.

4. Bladene mest i kranse på 3		Elodea
" " modsatte		Groenlandia
5. Bladene udgår fra nær grunden, båndformede		6.
" sidder på lange stængler		10.
6. Bladene børsteformede, 0,15mm brede		Althenia
" flade, mindst (0,5)1mm		7.
7. Jordstænglen tyk og tæt besat med gamle bladresten		Posidonia
" anderledes		8.
8. Ferskvandsplante		Vallisneria
Saltvandsplanter		9.
9. Bladene finttandede i spidsen (lup), 3-6mm brede		Cymodocea
" helrandede		Zostera
10. Blomsterne i forlængede aks		Potamogeton
" 1-2 sammen, dog hver med flere bælgkaspler		11.
11. Bladene højst 4cm. Blomsterne kortstilkede		Althenia
" 10-20cm. Blomsterne langstilkede		Ruppia

POTAMOGETONACEAE

Potamogeton. Vandaks.

1. Alle eller nogle blade elliptiske, lancet- eller ægformede		2.
" blade bånd-, linje- eller børsteformede		10.
2. Undervandsbladene uden bladplade		natans
" med		3.
3. Undervandsbladene kort- eller langstilkede		4.
" helt siddende		7.
4. Undervandsbladene kortstilkede. Ingen flydeblade		lucens
" langstilkede. Ofte med flydeblade		5.
5. Flydebladene gennemskinnelige		coloratus
" uigennemskinnelige		6.
6. Undervandsbladene helrandede. Frugterne 1,5-2,5mm	... polygonifolius	
" finttandede.	3-4mm	nodosus
7. Stænglen fladtrykt. Bladranden savtakket, ofte kruset		crispus
" trind. Bladene højst finttandede		8.
8. Undervandsbladene med hjærteformet grund		perfoliatus
" " kileformet grund		9.
9. Undervandsbladene spidse, oftest 5-6cm, finttandede		gramineus
" butte, over 10cm, mest helrandede		alpinus
10. Bladene mest tråd-børsteformede. Bladskeden tilvokset til		
bladgrunden		11.
Bladene græsagtig flade. Bladskeden helt eller næsten fri		12.
11. Bladene tilspidsede. Stænglen stærkt grenet, zigzagbøget	pectinatus	
" butte. Stænglen kun grenet ved grunden	filiformis	
12. Bladene jævnt afsmalnende udad		trichoides
" lige brede i hele deres længde		13.
13. Bladene slappe, 3-5cm x 1-1,5mm. Skedehinden åben		berchtoldii
" stive, 3-4cm x 0,5-1mm.	" lukket	pusillus

Potamogeton natans L. Svømmende vandaks.P. polygonifolius Pourret Aflangbladet vandaks.

Potamogeton coloratus Vahl Vejbredvandaks.

P. nodosus Poiret Knudevandaks. Flydebladene store, elliptiske eller lancetformede, 9-14x3-6cm. Undervandsbladene lancetformede, op til 20x4 cm. Aksstilkene fortykkede foroven. Stængelleddene kortere forneden, hvor stænglen derfor bliver knudret. IV-VIII.

P. lucens L. Glinsende vandaks.

P. gramineus L. Græsbladet vandaks.

P. alpinus Balbis Rustvandaks.

P. perfoliatus L. Hjerterbladet vandaks.

P. pusillus L. Spinkelt vandaks.

P. berchtoldii Fieber Lidet vandaks.

P. trichoides Cham.& Schl. Hårfint vandaks.

P. crispus L. Kruket vandaks.

P. filiformis Pers. Trådvandaks.

P. pectinatus L. Børstebadet vandaks.

Groenlandia densa (L.) Fourr. Tæt vandaks.

RUPPIACEAE

Ruppia maritima L. Almindeligt havgræs. Blomsterskaftet 2,5-4cm, let krummet, ikke spiralsnoet. V-VI.

R. cirrhosa (Petagna) Grande Langstilket havgræs. Blomsterskaftet 2,5-30 cm x 0,3-0,5mm, spiralsnoet, rødligt. Bladene 0,5-1mm brede, fodfligene matte. Frugterne 2,3-3,2mm. VI-VII.

R. drepanensis Tin. Tyndbladet havgræs. Blomsterskaftet 10-45cm x 0,2-0,3mm, spiralsnoet, hvidligt. Bladene 0,1-0,2mm brede, fodfligene gennemskinnelige. Frugterne 1,8-2,3mm. IV-VI. S.

POSIDONIACEAE

Posidonia oceanica (L.) Delile Gedebollegræs. Jordstænglen tæt besat med fibre og bladresten, skyller op på stranden som "gedeboller". Ålegræsagtig havplante. Bladene 8-15mm brede, med 13-17 strenge, 10-30cm lange med but til udrandet spids. X-VI.

ZOSTERACEAE

Zostera marina L. Ålegræs. Bladene 3-10mm brede og 5-9-strengede. Bladspidsen helrandet (i modsætning til Cymodocea).

Z. noltii Hornem. Dværgbændeltang. Bladene 5-20cm x 1mm, 1-strengede, med udrandet spids.

ZANNICHELLIACEAE

Althenia filiformis Petit Dværgvandkrans. 5-50cm. Vandplante med krybende jordstængel med korte stængler med blade på 1-4cm. Disse stængler kan

være så korte, at bladene virker knippestillede. Med en skælformet skede ved grunden af hver stængel samt een mellem stænglerne. Brakvand. IV-V.

Zannichellia. Vandkrans. I Vestandalusien regnes med disse 4 arter:

1. Bladene indtil 1,5mm brede, smallere mod grunden	obtusifolia	
" " 0,6mm " , " " spidsen		2.
2. Frugtens stilk 1-1,7mm, støvfanget tungeformet	pedunculata	
" " 0,2-1mm, " skive- eller tragtformet		3.
3. Nogle blomster med 4-8 frugter, disses næb 0,3-1,1mm	contorta	
Alle " " 2-3(5) frugter, næbbet 1-1,7mm	peltata	

Zannichellia contorta (Desf.) Cham. & Schlecht. Tæt vandkrans. De oprettede stængler indtil 5cm, med meget korte led. Bladene indtil 2,5cm. Støvtrådene 9-31mm. V-XI. S + Ø.

Z. peltata Bertol. Bladene indtil 30cm. Støvtrådene 10-30mm. V-IX.

Z. obtusifolia Talavera & al. Butbladet vandkrans. -50cm. Bladene indtil 42x1,5mm, butte og brodspidsede (spidse hos de andre arter). Frugtens stilk 0,3-1,5mm, næbbet 1-1,5mm. V-VI. V + SV.

Z. pedunculata Rchb. Stilkfrugtet vandkrans. Bladene indtil 45x0,3mm. Støvtrådene 1,7-3,5mm. Frugtens næb 0,8-1mm. V-VI.

Cymodocea nodosa (Ucria) Asch. Finttandet ålegræs. Et saltvandsålegræs med 3-5mm brede blade med 7-9 ribber og finttandet spids.

NAJADACEAE

Najas. Najade. Enårige, gaffelgrenede vandplanter. Bladene 2-3 sammen, tydeligt takkede. Enlige, akselstillede frugter.

N. marina L. Stor najade. Bladene 15-40mm lange og 1-2mm brede uden de grove tænder, der får bladene til at ligne noget, der er afgravidet af vandinsekter. VI-IX.

N. minor All. Skør najade. Bladene op til 3cm lange og under 1mm brede (tænderne indbefattede) med 5-17 par tænder, der er tydelige og skarpe. Bladskederne afskårne fortil. VII-IX.

LILIACEAE

1. Blomsterne udgår næsten lige fra løget, stænglen meget kort		2.
" sidder på en tydelig stængel		5.
2. 1 griffel, der er tredelt nær spidsen	Bulbocodium	
3 frie grifler		3.
3. Blosterbladene rørformet sammenvoksede forneden	Colchicum	
" frie hele vejen		4.
4. Blomsterne hvide til lyserøde. Bladene udgår lige under blomsterne	Androcymbium	
Blomsterne lyst rødlig. Bladene udgår fra løgets top	Merendera	
5. Blomsterne i bladhjørnerne eller i klaser fra bladhjørnerne		6.
" i en m.m. endestillet stand		10.
6. "Bladene" nåleformede	Asparagus	
" flade		7.

7. Bladene bløde og løvfældende	8.
" stive og stedsegrønne	9.
8. Bladgrunden stærkt stængelomfattende	Streptopus
" ikke	Polygonatum
9. Slyngeplante med tornet stængel	Smilax
Stænglen ikke tornet	Ruscus
10. Blomsterne i en skærm, i knop omgivne af svøbblade	11.
" sjældent i skærm og i så fald uden svøb	12.
11. Blosteret sammenvokset foruden. Ingen løglugt	Nothoscordum
" helt frit. Planten med løglugt	Allium
12. Bladene kødede med tornet-tandet rand	Aloe
" helrandede	13.
13. Blosterbladene mindst 1/5 sammenvoksede	14.
" under 1/5	17.
14. Bladene ægformede til aflange, 2 per plante	Convallaria
" linje- til lancetformede	15.
15. Blosteret indsnøret ved munden	Muscari
" ikke indsnøret fortil	16.
16. Blomsterne blå, lilla eller hvide, 8-11mm	Brimeura
" matorange til gulbrune, 12-17mm	Dipcadi
17. 3-4 helt frie grifler	18.
1 griffel, undertiden med tredelt spids	20.
18. 4 blade i krans oppe på stænglen	Paris
Bladene spredte eller grundstillede	19.
19. Bladene bredt ægformede til elliptiske, længdefoldede	Veratrum
" sværdformede	Tofieldia
20. Støvtrådene tæt hårede	21.
" m.m. glatte	22.
21. Blomsterne i top, hvide indeni, rødlilla udenpå	Simethis
" i klase, gule	Narthecium
22. Sivformede stængler med skælagtige blade. Blå blomster	Aphyllanthes
Med grønne blade	23.
23. Bladene grundstillede (1-2 kan dog omskede stænglen lidt)	24.
Med stængelblade eller bladagtige støtteblade	30.
24. Blomsterne blå, lilla eller lillarøde	25.
" hvide, hvidgule eller hvidgrønne	26.
25. Hver blomsterstilk med 2 støtteblade	Hyacinthoides
" " " 1 støtteblad	Scilla
26. Blosterbladene med 3 ribber	27.
" " 1 ribbe	28.
27. Blomsten tragtformet. Støvknapperne rygfæstnede	Paradisea
" hjulformet.	Anthericum
28. Blosteret uden eller med en bred, grøn ribbe. Med løg	Ornithogalum
" med en smal, mest rødlig ribbe	29.
29. Planten med løg. Ingen blade under blomstringen	Urginea
" uden løg. Med	Asphodelus
30. 2 hjærteformede blade	Maianthemum
Bladene ikke hjærteformede	31.

31. Støvfanget siddende Tulipa
 " stilket, på en griffel 32.
 32. Blomsterne lysegule, 6-20mm, m.m. oprette Gagea
 " ikke gule, eller også større 33.
 33. 2 ægformet-elliptiske, ofte spættede blade Erythronium
 Med flere ensfarvede blade 34.
 34. Støvknapperne endefæstnede Fritillaria
 " rygfæstnede Lilium

Tofieldia calyculata (L.) Wahlenb. Mosebjørnebrod. 15-30cm. Bladene overvejende grundstillede, 2-15cm. Blomsterne gullige, i en valseformet, tæt klase, 2-3,5mm. 625-2300m. VI-VIII. Pyrenæerne.

Narthecium ossifragum (L.) Hudson Benbræk. N.

Veratrum album L. Hvidt foldblad. 50-150cm. De nedre blade 10-25x6-15cm og m.m. foldede langs ribberne. Mange 15-25mm brede, mest hvidgrønne blomster i en stor top. 700-2400m. VII-VIII.

Asphodelus. Skarnlilje. Ny og udvidet behandling på side 295.

1. Bladene m.m. trinde og hule, 1-5mm brede 2.
 " flade, 1-4cm brede 3.
 2. Blosteret 12-16mm. Kapslen rund, 5-7mm bred fistulosus
 " 6-10mm. " ægformet, 4mm bred tenuifolius
 3. Blosterribben grøn. Blomsterne mest i en klase albus
 " rød. " i en rigtgrenet top 4.
 4. Støttebladene gullige eller hvidlige. Kapslen 8-14x5-11mm .. ramosus
 " mørkebrune. Kapslen 5-7x4-5mm aestivus

Asphodelus fistulosus L. Trind skarnlilje. 30-50cm. Blomsterne i en smalt pyramideformet top. Blosteret 12-16mm. III-V.

A. tenuifolius Cav. Tyndbladet skarnlilje. 30-40cm. Bladene indtil 15cm, 2mm tynde. Blosteret 6mm. II-V.

A. ramosus L. (*A. microcarpus*) Dødslilje. 40-150cm. Bladene 15-40x1-3cm. Stænglen tit stærktgrenet. Blomsterstilken leddet omkring midten. Blosteret 15-22mm. Kapslen ægformet. III-VII.

A. aestivus Brot. (*A. cerasifer*) Stor skarnlilje. 1-1,5m. Bladene indtil 40x2cm. Blomsterstilken leddet under nedre 1/3. Kapslen omvendt ægformet. Blosteret 12-15(20)mm. II-VI.

A. albus Miller Hvid skarnlilje. 30-150cm. Bladene 15-60x1-2cm. Blosteret 15-21mm. Klasen tæt og valseformet, sjældent med korte sidegrene. 2ssp: ssp. albus: Støttebladene mørkebrune. Kapslen 8-15x6-13mm. V-VIII.

ssp. villarsii (Verlot) Richardson & Smythies: Støttebladene hvidlige og hindeagtige. Kapslen 16-20x18-25mm. II-VI.

Anthericum. Edderkopurt.

1. Blosterbladene 16-22mm, 6-10mm længere end støvdragerne liliago
 " 10-14mm, højst 2mm længere end støvdragerne 2.
 2. Bladene 1,5-2(5)mm brede. Blomsterne i en klase baeticum
 " (1,5)4-7mm " " mest i top ramosum

Anthericum liliago L. Ugrenet edderkopurt. Blomsterstilken leddet lidt under midten. V-VIII.

A. ramosum L. Grenet edderkopurt. Blomsterstilken leddet nær grunden. VI-VIII.

● A. baeticum (Boiss.) Boiss. Moseedderkopurt. Bladene 8-16cm x 1,5-2(3) mm. Blomsterstilkene højst 6mm i blomst, kortere end støttebladene. Våde enge. Bjerge i S.

Paradisea liliastrum (L.) Bertol. Paradislilje. 30-50cm. Mange græsagtige, 3-5mm brede blade. 4-10 noget ensidige blomster på 3-5cm, klokkeformede og hvide med lilla ribbe. Blomsterstilken ikke leddet. 10-50-2400m. VI-VIII. Pyrenæerne.

P. lusitanica (Cout.) Samp. Stor paradislilje. 80-120cm. Bladene 30-40cm x 7-20mm. Klasen tættere med 20-25 ikke ensidige blomster på 15-20mm. Blomsterstilken leddet nær grunden. MV.

Simethis planifolia (L.) Gren. Hedestjerne. 12-40cm. 12-40cm. Bladene 15-60cm x 2,5-7mm, ofte vredne, længere end stænglen. Toppen åben og uregelmæssig, med 10-30 blomster på 9-11mm. III-V.

Aphyllanthes monspeliensis L. Blå nellikelilje. 20-30cm. Tættuet, noget blågrøn plante med sivagtige stængler. Blomsterne endestillede, 1-3 sammen, kornblå, 15-20mm. 10-1700m. III-VIII.

Aloe. Rørklokke. Alle arter forvildede. Blomsterne valseformede.

1. Bladoversiden hvidplettet	2.
" ikke plettet	3.
2. Bladene 30-50cm lange, med mørklilla tænder	succotrina
" 25-30cm " , uden "	maculata
3. Blomsterne gule	vera
" røde	4.
4. Bladtænderne mørklilla. Stænglen mest under 1m	succotrina
" grønlig. " mest 1,5-3,5m	arborescens

Aloe vera (L.) Burm.f. Ægte rørklokke. Bladene mest i grundrosetter, 35-60x5-8cm, blågrønne, evt. med rødligt skær. Klaserne 30-50x5-6cm med nikkende blomster på 25-30mm. V-VI.

A. succotrina All. Purpurtandet rørklokke. Stænglen ofte meget kort. Bladene 30-50x7-10cm, mat grågrønne. Blomsterne 3-4cm, lyserøde, i klaser på 25-35cm. Støvdragerne 3-5mm udragende.

A. arborescens Miller Træagtig rørklokke, Semperfi. Bladene 50-60x5-7cm, mat grågrønne, i endestillede rosetter. Blomsterne 3,5-4cm, skarlagensrøde, i klaser på 80cm. XII-III.

A. maculata All. Rosetterne grundstillede eller på en meget kort stængel. Blomsterne orange eller lyserøde, i tætte klaser i en gaffelgrenet stand. IV-VI.

● Androcymbium europaeum (Lange) Richter Spansk svøbstråle. Bladene 2-15 cm x 4-15mm, danner et iøjnfaldende svøb omkring blomsterne. Blomsterbla-

dene 20-25x2-5mm (neglen indbefattet), langt tilspidsede, med lyslilla striber. XII-II. Al: Cabo de Gata.

Colchicum. Tidløs.

1. Med blade under blomstringen		triphyllum	
Uden " " "			2.
2. Skeden omkring blomstens grund	smalt hindekantet		lusitanum
" " " " bredt	"	Gule støvknapper	3.
3. Griffelgrenene hagekrummede foroven. Støvdragerne udgår			
fra 2 forskellige højder, de lange sidder øverst		autumnale	
Griffelgrenene kun let krummede. Støvdragerne udgår fra			
samme højde		neapolitanum	

Colchicum triphyllum G.Kunze Trebladet tidløs. Mest 3 blade, 3-4cm under blomstringen. 1-3 blomster. Blosterbladene 15-30x6-12mm. Støvknapperne 2,5mm, sort- eller grønlilla. II-III. M + S.

C. lusitanum Brot. Fembladet tidløs. Bladene smalt lancetformede. Blosteret 40-60x6-14mm, ofte med lysere rand, undertiden lidt spættet. Støvknapperne 5-8mm, sortlilla, bleggrøde eller gule. IX-XI.

C. autumnale L. Høsttidløs. Blosterbladene mest 40-60x10-15mm. VIII-X.

C. neapolitanum Ten. Bølgeåret tidløs. Blosterbladene mest 30-45x7-12mm.
VIII-IX(X).

Bulbocodium vernum L. Lysblomst. Lyslilla blomster som hos Tidløs, men med blade under blomstringen. Blosterbladene 4-6cm, med spidse øren ved grunden. Bladene indtil 15mm brede. Blomsterne mest enlige. 1400-2300m. III-VI. Pyrenæerne.

Merendera. Tidløs. Bløsterbladene butte.

1. Støvknapperne 3-4,5(5)mm. Vårblomstrende androcymboides
 " 6-12(5,5-17)mm. Høstblomstrende 2.
 2. Bladene over 3mm brede, kommer frem efter blomsterne pyrenaica
 " højst 3mm " , " " med " filifolia

- Merendera androcymboides Valdés Bladene kommer frem med blomsterne, 6-12mm brede, med bred, bruskagtig, ru rand. Blosterbladene 15-25x1,5-2 mm, med udvidet grund. Ma: Serrania de Ronda.

M. pyrenaica (Pourret) Fourn. (M. montana) Kalktidløs. Bladene indtil 22cm x 4-8mm. Blomsterne lyst rødlilla, 3-4,5cm. Støvknapperne mest 8-12 mm. VIII-X.

M. filifolia Camb. Krattidløs. Bladene indtil 15cm x 1,5-2,5mm. Blomsterne 2-3,5cm. Støvknapperne mest 5,5-8mm. IX-XI.

Gagea. Guldstjerne.

1. Stænglen med spredte blade under støttebladene	2.
" uden blade under støttebladene	4.
2. Grundbladene smalle, tydeligt ulig de flade stængelblade	nevadensis
" flade, ret lig stængelbladene	3.

3. Blosterbladene aflangt-linjeformede, butte. Uden yngleknopper
polymorpha
 Blosterbladene lancetformede. Ofte med yngleknopper foliosa
4. Grundbladene hule og halvtrinde fistulosa
 " ikke hule 5.
5. Grundbladet med hætteformet spids, 7-15mm bredt lutea
 " uden " " 6.
6. Blomsterstilkene glatte pratensis
 " i hvert fald hårede forneden 7.
7. Ydre blosterblade glatte til spredt dunede udvendigt arvensis
 " " tæt hviddunede granatilli

Gagea pratensis (Pers.) Dumort. Engguldstjerne. 8-20cm. Planten med 3 løg. Grundbladene 3-6mm brede, lidt blågrønne, grunden ofte rødlilla.

G. lutea (L.) KG. Almindelig guldstjerne.

G. fistulosa (Ram.) KG. Alpeguldstjerne. 10-20cm. Støttebladene bredt lancetformede og glatte. Blomsterstanden skærmformet med (1)3-5 blomster på 13-17(20)mm og med m.m. hårede stilke. 1700-2800m. IV-VIII.

G. arvensis (Pers.) Dum. Agerguldstjerne. 5-20cm. 2 m.m. modsatte støtteblade, der er dunede. 5-12 blomster på 13-15mm med dunede stilke. Blosterbladene m.m. spidse, spidsen ofte nedbøjet. II-V.

G. granatelli (Parl.) Parl. Dunet guldstjerne. Løget omgivet af tætte, opadbøjede rødder. 2 m.m. modsatte, dunede støtteblade. Blosterbladene mest butte, ca. 12mm; spidsen ikke nedbøjet.

G. nevadensis Boiss. Grønlig guldstjerne. 5-15cm. Løghinden rustbrun, uden trævler, omslutter 2 løg. Blosterbladene 10-11x1-1,5mm, grønårede udvendigt. 1-3 blomster, stilkene mest glatte. IV-VII.

G. polymorpha Boiss. Mest med 1-3 blomster, stilkene glatte eller hårede. Blosterbladene 15-20mm. IV-VI.

G. foliosa (Presl) Sch. & Sch.f. Tykbladet guldstjerne. Grundbladene 12-20cm x 2-3mm, længere end blomsterne, disse 12-16x2,5-3,5mm, mest spidse, dunede forneden, stilkene dunede eller glatte. II-IV.

Erythronium dens-canis L. Hundetandslilje. 10-20cm. Bladene 5-9x1,5-4cm, rød- eller blegspættede. Den enlige blomst nikkende, lyserød med tilbagekrummede, 18-30mm lange blosterflige og fremadrettede støvdragere og griffel. 1600-2300m. IV-VI.

Tulipa australis Link Sydlig tulipan. 25-40cm. Blosteret 20-35mm, gult med rødligt anstrøg udvendigt; spidse blosterblade. Gule støvknapper. Støvtrådene med en håret fortykkelse nær grunden. IV-VII. 400-2350m.

T. clusiana DC. Syrentulipan. 20-40cm. Blosteret hvidt med lilla grund indvendigt og m.m. lyserødt udvendigt. Bladene ret smalle, 1-2cm brede. Dyrket og forvildet.

T. gesneriana L. Havetulipan. 30-55cm. Blosteret 45-82mm, orange, rødt, gult eller rødlillat, med eller uden sort grund indvendigt. Bladene ind-

til 30x6,5cm. Dyrket og forvildet.

Fritillaria. Vibeæg.

1. Honningkirtlerne ved kronbladernes grund	4-6x2-4mm		pyrenaica
" " "	" 10-12x2-3mm		2.
2. Nederste blad	1-3mm bredt. Griflen 1/4-1/6 delt		lusitanica
" " 6-12mm " "	1/2-1/3 "		hispanica

Fritillaria pyrenaica L. Pyrenæisk vibeæg. 15-30cm. 5-10 linje-lancetformede blade. Blomsten bredt klokkeformet, udvendigt mørkt brunlilla og mest uden længdebånd, indvendigt grøngul og brunspættet. VI-VII. N.

F. lusitanica Wikström 10-50cm. Nær foregående. Blomsten udvendigt grøn eller brun, ofte med grønt længdebånd. II-V.

F. hispanica Boiss. & Reuter 20-40cm. Blomsten brunlilla, spættet, ofte med grøngule længdebånd. III-V.

Lilium. Lilje.

1. Blomsterne oprette eller udstående, udbøjet	tragtformede, 5,5-8,5cm	2,
" hængende. Blomsterbladene tilbagekrummede fra grunden		3.
2. Blomsterne orange eller røde		bulbiferum
" hvide		candidum
3. Blomsterne vinrøde. Bladene oftest i krans		martagon
" gule. Bladene spredte		pyrenaicum

Lilium martagon L. Kranslilje. 50-150cm. Bladene lancetformede, i krans på 4-8. Blomsterne indtil 3,5cm, ofte plettede. VI-VIII. M + N.

L. candidum L. Hvid lilje. 90-120cm. Bladene spredte og lancetformede. Blomsterne ca. 8cm. Støvknapperne gule. V-VI. Dyrket og lidt forvildet.

L. bulbiferum L. Brandlilje. 40-60cm. Bladene spredte, indtil 7x1,5cm. 1-3 blomster på 5,5-8,5cm, sortplettede. Kan have yngleknopper i bladhjørnerne.

L. pyrenaicum Gouan Pyrenæisk lilje. 40-100cm. Bladene linje-lancetformede. 1-8 hængende, brunplettede blomster på 4-6,5cm. 1500-2100m. VI-VII. N.

Ornithogalum. Fuglemælk.

1. Blomsterstilken højst 10mm		2.
" mest over 10mm		3.
2. 35-100cm høj. 4-6 blade		reverchonii
2-10(25)cm høj. 1 blad		unifolium
3. Blomsterne i en forlænget klase		4.
" " " halvskærm		6.
4. Bladene med en hvid stribe		nutans
" uden nogen hvid stribe		5,
5. Blomsterbladene gulgrønne, 8-10x1,5-2mm, efterhånden indrullede		pyrenaicum
Blomsterbladene hvide, 12-16x2-5mm, flade hele tiden		narbonense
6. Blomsterbladene helt hvide. Bladene uden hvid stribe		arabicum
" med en grøn stribe. Bladene mest hvidstribede		7.

7.	Frugstilkken nedbøjet. 1-5cm op til laveste blomsterstilk	exscapum
	" højst lidt nedadrettet	8.
8.	0-4 op til nederste blomsterstilk. Bladene længere end	
	stænglen, ofte randhårede	collinum
	4-15cm op til nederste blomsterstilk. Bladene glatte	9.
9.	Bladene smalle, 0,5-1,5cm brede, ofte visne i blomst. Støvknappen	
	tit med en rødbrun (sort) plet nær støvtråden	gussonii
	Bladene mest over 2mm brede. Støvknappen ikke mørkpletet	10.
10.	Kapslens ribber jævnt fordelte	umbellatum
	" " parvist tilnærmede	11.
11.	Støttebladene omtrent så lange som blomsterstilkene	baeticum
	" ofte under 1/2 x blomsterstilkene	12.
12.	Blosteret over 20mm. Med småløg inden for løghinden	divergens
	" under 18mm. Løget uden småløg	kochii

Ornithogalum pyrenaicum L. Pyrenæisk fuglemælk. 50-100cm. 5-8 blade, der ofte er visne under blomstringen. Støttebladene kortere end blomsterstilkene, disse 5-20mm. V-VI.

O. narbonense L. Pyramidefuglemælk. 30-70cm. Mest 3-4 blade, der er grønne under blomstringen. Blomsterstilkene udstående, ca. = støtteblade-
ne. Blosteret grønstribet. V-VII.

O. reverchonii Lange Klokkefuglemælk. 35-100cm. Bladene 0,5-1,5cm brede, ikke hvidstribede. Blomsterne hvidblommeagtige, grønne i knop, siden hvide, 15-20mm. Klasen 6-20cm. IV-V. SV.

O. collinum Guss. Bakkefuglemælk. 7-20cm. Bladene 1,5-8mm brede, furede. Støvknappen bleggul eller rødlig nær støvtråden. Blosteret 12-17mm. Frugtknuden æg-valseformet med 6 kanter. IV-V.

O. excsapum Ten. Stængelløs fuglemælk. Bladene trådformede, 0,3-1,5mm brede, med svag hvid stribe, ofte væk under blomstringen. 2-9 blomster på 7-14mm. Kapslen med 6 smalvingede kanter. III-IV.

O. umbellatum L. Kostfuglemælk. Løget omgivet af mange småløg med blade på. Kapslens ribber butte og fortykkede. IV-V.

O. baeticum Boiss. Bladene 4-8mm. Bløsterbladene mest 15-24x3, 5-7mm, de ydre butte, de indre spidse eller butte. Løget uden småløg. II-V.

O. kochii Parl. Smalbladet fuglemælk. 5-20cm. Bladene 2-4mm brede. 3-6 blomster på 14-18mm. Frugtknuden gulliggrøn foroven. Kapslen stærkt for-
dybet i spidsen. Frugtstilkene skråt oprette. III-VI.

O. gussonii Ten. 5-12cm. Løget uden småløg. Bladene trådformede, uden hvid stribe, ofte væk under blomstringen. Blomsterstilkene altid opstigende eller næsten oprette. III-VI.

O. divergens Boreau Stribet fuglemælk. 10-30cm. Kapslens ribber spidse, m.m. jævnt fordelte. Bladene mest 3-5,5mm brede. Støttebladene meget kortere end blomsterstilkene. III-IV.

O. nutans L. Nikkende fuglemælk. III-V.

Ornithogalum arabicum L. Storblomstret fuglemælk. 30-80cm. Bladene 1-3 cm brede. Blosterbladene 20-25x10-12mm, butte. Halvskærmen med 6-25 blomster. IV-V.

O. unifolium (L.) KG. Eenbladet fuglemælk. Bladet 5-15cm x 2-6,5mm, ustribet, med lang, trådformet spids. Klasen smal og aksformet, blomsterstilke 1,5-3mm. 3-5 hvide, ustribede blomster på 10-16mm. II-III. V.

Urginea maritima (L.) Baker Strandløg. Stor knold på 10-15cm med store læderagtige blade på 12-30x3-6cm, der kommer frem efter blomstringen. Stænglen 50-150cm med over 50 tætsiddende blomster på 6-8mm med grøn eller lilla ribbe. IX-X.

Scilla. Vårstjerne.

1. Støttebladene over 4mm	2.
" højst 1,5mm eller manglende	7.
2. Støttebladene 4-7mm. 1 grundblad	monophyllos
" over 7mm. 2-12 grundblade	3.
3. Støttebladene 5-8cm	peruviana
" 4-30mm	4.
4. Bladene 10-25mm brede	lilio-hyacinthus
" 2-10mm "	5.
5. Nedre blomsterstilke 15-50mm	ramburei
" " 5-12mm	6.
6. Bladene ofte længere end stænglen. Blosterbladene butte	odorata
" ca. = stænglen. Blosterbladene halvspidse	verna
7. Høstblomstrende. Ingen støtteblade	8.
Vårblomstrende	9.
8. Bladene 5-15mm brede, kort randhårede, ikke oprette	obtusifolia
" 0,5-2mm " , glatte, mest oprette	autumnalis
9. 30-80cm høj, med 40-150 blomster og 8-12 blade	hyacinthoides
5-20cm " , " 1-5(10) " 2(5) "	bifolia

Scilla bifolia L. Tvebladet vårstjerne. 5-20cm. Bladene 3-12mm brede. Blomsterstilke 10-30mm. Blomsterne oprette. Blosteret 5-10mm, lyseblåt til bleglillat.

S. verna Hudson Norsk vårstjerne. 5-30cm. 2-7 blade, 2-5mm brede. 2-12 blålilla blomster på 5-8mm i en halvskærm, 500-2000m. IV-VI.

S. ramburei Boiss. Sandvårstjerne. 10-50cm. 2-3, 2-8mm brede blade. Klasen 5-12x2,5-4cm med 7-30 blomster på 7-8mm, af blålilla farve. III-IV.S.

S. odorata Link Vellugtende vårstjerne. Nær foregående. Klasen kort, med 4-10 blomster, disse vellugtende. S.

S. monophyllos Link Eenbladet vårstjerne. 5-30cm. Bladet 10-25x0,5-2cm. 4-12 klokkeformede blomster på 5-8mm, blålilla. I-IV. V.

S. hyacinthoides L. Hyacintvårstjerne. 30-80cm. Løget 4-5cm. Bladene 30-50x1-3cm. Blomsterstanden klaseformet med 1-3cm lange stilke. Blosteret 6,5-7,5mm, blålillat. IV-V.

Scilla lilio-hyacinthus L. 10-40cm. 6-10 blade på 15-30cm, ret brat tilsmalnede foroven. Blomsterstilkene opstigende. Støttebladene 10-25mm. Blomsten 9-11mm, klart blå. Klasen kegleformet. IV-VI.

S. peruviana L. Pyramidevårstjerne. 10-40cm. Løget 4-7cm. Bladene store, 30-50x5-8cm. Klasen tæt, pyramideformet; stilkene til sidst 5-9cm. Blomsterne 9-11mm, mørkt blålilla. III-V.

S. autumnalis L. Høstvårstjerne. 5-20cm. 6-20 blomster i en forlænget klase med stilke på 3-4mm. Blosteret 3-5mm, blålillat med brungrøn midterribbe. Bladene udvikles under blomstringen. X-XI.

S. obtusifolia Poir. Butbladet vårstjerne. 10-30cm. Blomsterne 4-4,5mm, bleglilla. Klasen 5-10cm, med 10-25 blomster. Bladene udvikles under blomstringen. X-XI.

Hyacinthoides non-scripta (L.) Chouard Klokkevårstjerne. 3-6 blade på 20-50cm x 7-15mm. Klasen ensidig, nikkende øverst, med 4-16 blå blomster på 14-20mm. Støvknapperne flødefarvede. Blosterspidserne ombøjede

H. hispanica (Miller) Rothm. Spansk vårstjerne. 4-8 blade på 20-50cm x 10-35mm. Klasen næppe ensidig, opret, med 4-16 blå blomster uden ombøjede spidser. Støvknapperne blå.

Brimeura amethystina (L.) Chouard Pyrenæisk vårstjerne. 10-30cm. Bladene ikke over 1mm brede, lidt furede. (3)6-18 blå eller lilla (sj. hvide), m.m. hængende blomster på 10-11mm i en ensidig klase. Blosterrøret længere end fliogene. 800-1960m. V-VII. Pyrenæerne + NØ.

Dipcadi serotinum (L.) Med. Gulbrun klippehyacint. 2-4 blade. Klasen m.m. ensidig med 6-23 rødbrune eller gulgrønne blomster. Støttebladet længere end blomsterstilken. 2 underarter:

ssp. serotinum: 10-40cm. Blosteret 12-15mm. II-V.

ssp. fulvum (Cav.) Maire & Weiller: 50-100cm. Blosteret ca. 18mm. X.

Muscari. Perlehyacint.

1. De modne, frugtbare blomster blegbrune, de golde lyslilla .. comosum	
" " " " blå	2.
2. Blosteret blegblåt. Høstblomstrende	parviflorum
" sortblåt. Vårblomstrende	3.
3. De golde, øvre blomster lyslilla	neglectum
" " " " blå	atlanticum

Muscari neglectum Guss. Druehyacint. Klasen 2-3cm i blomst, tæt, med 10-30 frugtbare og 5-10 golve blomster. De frugtbare blomsters munding under 2mm. II-V.

M. atlanticum Boiss. & Reuter Klasen 3-4cm i blomst, løs, med 10-15 frugtbare blomster med en munding på 2-3,5mm. V-VI.

M. parviflorum Desf. Småblomstret perlehyacint. 10-25cm. Bladene 1-2 (3.5)mm brede, furede. 14(8-20) blomster på 3-5mm med udbøjede tænder med en mørkere plet. IX-XI.

Muscari comosum (L.) Miller Duskhyacint. 20-60cm. Med en endestillet halvskærm af golde, lyslilla blomster på 6-25mm lange, lyslilla stilke. Klasen 15-40cm. 0-1600m. III-VII.

Allium. Løg.

1. Bladene stilkede og elliptiske 2.
- " ikke stilkede, mest linje- eller trådformede 3.
2. Bladene omskeder 1/3-1/2 af stænglen, stilkene 1-2cm ... victorialis
- " " ca. 1/5 " " " 10-20cm ursinum
3. Blomsterstanden kun med yngleknopper 4.
- " med blomster 5.
4. 1 affaldende svøbblad vineale
- 2 blivende svøbblade oleraceum
5. De 3 indre støvtråde tydeligt 3-spidsede 6.
- " " " ikke eller svagt 3-spidsede 14.
6. 2 blivende svøbblade. Bladene hule 7.
- 1 affaldende svøbblad 8.
7. Støvdragerne langt udragende. Blosteret (3)4-6,5mm sphaerocephalon
- " lidt " " 2,5-3,5mm melananthum
8. Bladene hule, 1,5-4mm brede 9.
- " flade 10.
9. Skærmen mest med yngleknopper. Blosterbladene 1,2-1,5mm brede vineale
- " uden yngleknopper. Blosterbladene 1-1,2mm brede guttatum
10. Støvdragerne meget kortere end blosteret scorodoprasum
- " ca. lig eller længere end blosteret 11.
11. Stænglen nikkende i knop. Ydre blosterblade 4,2mm, indre 2,8mm
- " pardoi
- Stænglen ikke nikkende 12.
12. Løghinden trævlet. Kapslen pæreformet. Hvid blomst baeticum
- " ikke trævlet. Kapslen ikke pæreformet 13.
13. Støvknapperne m.m. udragende. Øvre blade med fint ru rand
- " ampeloprasum
- Støvknapperne indesluttede. Øvre blade med jævn rand polyanthum
14. Skærmen siddende i jordhøjde chamaemoly
- " sidder på en lang stængel 15.
15. Blomsterne gule eller gullige 16.
- " ikke gule, eller højst hvidgule 19.
16. Blomsterne gullige. Bladene 1/4-2/5 omskedende, trådformede 17.
- " klart gule. Bladene grundstillede, flade 18.
17. Svøbbladene næsten ens, 6-8mm. Løghinden hindeagtig rouyi
- " uens, 10-15mm. Løghinden trævlet chrysonemum
18. Bladene 15-35mm brede. Frugtknuden ikke tydeligt kantet moly
- " 3-7mm brede. Frugtknuden kantet af 6 kamme scorzonrifolium
19. Bladene m.m. svagt randhårede, undertiden dunede 20.
- " helt glatte 21.
20. Blomsterstilkene højst 3 x blosteret subvillosum
- " 3-5 x blosteret subhirsutum
21. Støvknapperne tydeligt udragende 22.
- " højst lidt udragende 25.

22. Bladene 1/2-3/5 omskedende. Skærmen med yngleknopper *carinatum*
 " højst 1/3 omskedende. Ingen yngleknopper 23.
23. Blomsterne hvide eller gullige. Brunlige støvknaoper ... *ericetorum*
 " lyserøde 24.
24. Bladene 1/3 omskedende *palentinum*
 " lidet omskedende *senescens*
25. Bladene tydeligt hule hele vejen. Blosteret 7-15mm .. *schoenoprasum*
 " højst hule forneden 26.
26. Blosterbladene m.m. udstående i blomst, hængende siden.
 Bladene 2-8cm brede *nigrum*
 Anderledes 27.
27. 1 svøbblad 28.
 2 svøbblade 30.
28. Stænglen trind. Svøbbladet dybt 3-4-delt *roseum*
 " trekantet 29.
29. Stænglen med 3 skarpe kanter. Griflen 3-delt *triquetrum*
 " " 2 " " " udelt *neapolitanum*
30. Skærmen med yngleknopper *oleraceum*
 " uden " 31.
31. Bladene 5-10mm brede, grundstillede *massaessylum*
 " 0,5-5mm " , omskeder 1/4-2/5 af stænglen 32.
32. Begge svøbblade kortere end skærmen *moschatum*
 Det ene svøbblad længere " " 33.
33. Skærmen 3,5-7cm bred, tydeligt uligestilket *paniculatum*
 " 1-3,5cm " , mindre udpræget uligestilket *pallens*

Allium senescens L. Kantet løg. 7-45cm. Stænglen kantet, 2-kantet foroven. Bladene 1,5-2mm brede. Svøbbladet 2-3-delt, blivende, kortere end stilkene. Skærmen 2-5cm bred. Blomsterne 3,5-8mm.

A. ericetorum Thore Hedeløg. 15-35cm. Løgene m.m. valseformede, med en grå, trævlet løghinde. Skærmen tæt, bred, kugleformet. Svøbet 7-12mm med 2 uens lapper. Blomsterne 3,5-4mm. VIII-X. N.

- A. palentinum Losa & Montserrat 25-40cm. Løghinden skinnende brun. 3 smalle blade. Svøbbladet kort og blivende. Skærmen ca. 2cm bred. Blomsterne ca. 6mm. Støvknaverne rødlilla. 1400-2200m. NØ-lige León.

A. schoenoprasum L. Purløg. 1000-2550m.

A. victorialis L. Allemandsharnisk. 30-60cm. Bladpladerne 12-18x2-8cm. Skærmen tæt, 3-5cm bred. Blomsterne 4-5mm, hvide eller gullighvide. Løghinden brun og nettrævlet. 1500-2300m. VI-VIII. N + M.

A. roseum L. Rosenløg. 20-60cm. Løghinden kalkagtig med mange små, sekskantede huller. Bladene med finttandet rand, 1-14mm brede. Blosterbladene 7-12x3-5mm, mest lyserøde, ellers hvide. Gule støvknaver. III-VI.

A. massaessylum Batt. & Trabut Spidsblomstret løg. 15-40cm. 2-3 blade, 5-10mm brede. Svøbbladene 10-15mm. Skærmen 3-5,5cm bred, knippeformet og åben. Blosterbladene 10-12mm, spidse, hvide med rød åre. IV-V. SV.

A. neapolitanum Cyr. Hvidt løg. 20-50cm. Bladene 5-20mm brede. Skærmen 5-8,5cm bred. Blomsterne hvide, 10-12mm. Støvknaverne grønne. svøbbla-

det kort, udelt og blivende. II-V.

Allium subhirsutum L. Randhåret løg. 10-50cm. Løghinden jævn. Svøbbladet mest udelt. Støvdragerne $1/2-2/3$ x blosteret. Støvknapperne mest brune. Blosteret 7-9mm, hvidt. Skærmen åben. IV-V.

A. subvillosum Salzm. Kystløg. 10-50cm. Løghinden grubet. Svøbbladet tit med 3-4 lapper. Støvdragerne ca. = blosteret. Støvknapperne gule. Blosteret 5-9mm. Skærmen mest tæt. IV-V.

A. moly L. Guldløg. 10-40cm. Bladene m.m. lancetformede, blågrønne, mest 2 stykker. 2 korte, blivende svøbblade. Blomsterne 9-12mm. Støvtrådene gule, 5-6mm. V-VII. Ø.

A. scorzonrifolium Desf. 14-30cm. Stænglen kantet foroven. Bladene blågrønne, kølede nedenunder. 1 affaldende svøbblad. Blomsterne 7-10mm. Gule støvtråde på 4-6mm. IV-V. V + M.

A. triquetrum L. Trekantsløg. 15-35cm. Bladene 3-10(17)mm brede. 2 svøbblade på 20-25mm. Skærmen mest ensidig med 3-15 hvide blomster på 10-15mm med grøn åre. II-IV.

A. chamaemoly L. Dvärgløg. 2-8cm. Bladene oftest udbredte på jorden med skærmen midt i; denne med 2-20 hvide blomster på 5-9mm med grøn eller lilla åre. XI-III.

A. ursinum L. Ramsløg.

A. moschatum L. Moskusløg. 10-30cm. Løghinden trævlet. Bladene 0,5mm tykke, trådformede. Skærmen knippeformet med 3-12 blomster på 6-7mm. Stilkene næsten ens. Støvdragerne indesluttende. VII-X.

A. chrysonemum Stearn Guldrådsløg. 30-60cm. Bladene trådformede og hule, ca. 2mm tykke, spredt langhårede. Skærmen 4cm bred, åben og mangeblomstret. Blomsterne 4,5-6mm, lyserødt-gullige med rød ribbe. VI-VII. S.

● A. rouyi Gaut. 19-27cm. Bladene indtil 5cm x 0,4mm, Svøbbladene 6-8mm. Skærmen knippeformet, åben, med 5-14 gullige blomster på 5,5-6mm. Blomsterstilkene 5-15mm, meget uens. Ma: Sierra Bermeja.

A. paniculatum L. Topløg. 25-60cm. Bladene karakteristisk indrullede som tørre. Blomsterne lyserøde eller hvidlige, mest butte. Det længste svøbblad 5-14cm. Blomsterstilkene 1-7cm, meget uens. VII-VIII.

A. pallens L. Blegt løg. 30-45cm. Bladene $1/3-1/2$ omskedende. Skærmen kugle- eller halvkugleformet. Blosteret lyserødt eller hvidligt med lyserød ribbe, 3,5-5mm. V-VII.

A. oleraceum L. Vildt løg.

A. carinatum L. Kølet løg. 30-60cm. Bladene 1-2,5mm brede, lidt furede ovenpå, ribbede nedenunder. Skærmen åben, ydre blomster nikkende. Stilkene uens. Blomsterne kraftigt rødlilla, 4-6mm. Støvknapperne ligeså.

A. ampeloprasum L. Porreløg. 40-130cm. Bladene visne under blomstringen, 5-40mm brede. Skærmen 5-9cm bred, kugleformet, ofte meget tæt. Blomsterne hvide til mørkerøde, 4-5,5mm. IV-VII.

Allium polyanthum Sch.& Sch.f. Mangeblomstret løg. 40-80cm. Bladene 3-20mm brede. Skærmen 4-8cm bred, m.m. kugleformet, mangeblomstret, åben, uligestilket. Blosterbladene 4-5mm, lyserøde. V-VII.

A. pardoi Loscos Nikkende løg. Ca. 90cm. Bladene indtil 12mm brede. 1 svøbblad på ca. 4,5cm, affaldende. Skærmen 3-5cm bred, uligestilket. Blomsterne valseformede, mathvide med grøn åre. NØ: Te + Z.

A. baeticum Boiss. Trævlløg. 30-90cm. Bladene indtil 6mm brede, 1/2 omskedende, oftest visne. 1 affaldende svøbblad på ca. 3cm. Skærmen 3-6cm bred, uligestilket. Blomsten valseformet, 4-5mm. S.

A. scorodoprasum L. ssp. rotundum (L.) Stearn Kugleløg. 20-70cm. Bladene 2-7(10)mm brede. Svøbet kortere end skærmen. Ydre blosterblade mørkt rød-lilla, indre bredt hvidkantede. VI-VIII.

A. sphaerocephalon L. Hovedløg. 30-90cm. Bladene 1-4mm tykke, hule forneden, oftest visnende. Skærmen kugleformet, 1-6cm bred, uligestilket. Blosteret lyserødt eller rødlillat, 3,5-5,5mm. V-VIII.

A. melananthum Coincy 25-80cm. Bladene trinde og hule, 2mm brede. Svøbbladene 0,5-1,5cm. Skærmen 1-2cm bred, tæt. Blosteret mørkt rødlillat, næsten kugleformet. Rødlilla støvknapper. V-VI. SØ.

A. vineale L. Sandløg. VI-VIII.

A. guttatum Steven ssp. sardoum (Moris) Stearn Stribet løg. 15-80cm. Skærmen 2-5x2-4cm, tæt. Blosterbladene 3-4,5mm, hvide med en grøn eller lyserød stribe. V-VII.

A. nigrum L. Bredbladet løg. 45-90cm. Svøbbladet indtil 3cm, bliver 2-4 delt. Skærmen 5-10cm bred, stilkene 25-45mm. Blomsterne stjerneformede i blomst, hvide til bleglilla med grøn åre. III-IV.

Nothoscordum inodorum (Aiton) Nicholson Duftløg. 30-60cm. Skærmen delvist omsluttet af et svøb af 2 nedentil sammenvoksede blade. Blomsterne 10-12mm, tragtformede, hvidlige med lyserød ribber og grønlig grund. Forvildet. IV-VI + IX-XI.

Convallaria majalis L. Liljekonval.

Maianthemum bifolium (L.) F.W.Schmidt Majblomst. N.

Streptopus amplexifolius (L.) DC. Snoaks. 30-80cm. Minder om følgende slægt, men bladene mere tilspidsede og stænglen tydeligt zigzagbøjet. Blomsterne enlige på en knækket stilk, der er bøjet op under bladet. Blosteret 8-9mm. Bærret rødt. 1550-2425m. VII-VIII.

Polygonatum verticillatum (L.) All. Kranskonval. Bladene i krans, smalt lancetformede. 900-2300m. V-VII. N.

P. multiflorum (L.) All. Storkonval. Stænglen trind. Nedre stilke med 2-6 lugtløse blomster.

P. odoratum (Miller) Druce Kantet konval. Stænglen kantet. Alle stilke med 1-3 duftende blomster.

Paris quadrifolia L. Firblad.

Asparagus. Asparges.

1. Grønne og urteagtige stængler med bløde kladodier (blade) 2.
Stænglerne forveddede og planten m.m. tornet 3.
2. Stænglerne længdestribede af bruskagtige småvorter *maritimus*
" jævne *officinalis*
3. Bladene ikke tornede. Stænglen med akseltorne *albus*
" tornede. Stænglen uden tydelige akseltorne 4.
4. Kladodierne (bladene) 1(3) sammen *horridus*
" 3-30 sammen 5.
5. Kladodierne næsten ens, 2-8mm, 10-30 sammen *acutifolius*
" tydeligt uens, 10-20mm, 3-7 sammen *aphyllus*

Asparagus maritimus (L.) Miller Bitter asparges. 40-80cm. Kladodierne 10-30x0,3-0,8mm, 4-7(3-11) sammen, lidt affladede. Blomsterstilkene mest 6-10mm. Mest i klitlavninger. V-VI. S.

A. officinalis L. Almindelig asparges. VI-IX.

A. horridus L. (*A. stipularis*) Tornasparges. -60cm. Stænglerne grønne og fintrillede. Kladodierne 15-55x1-1,5mm. Blomsterne 2-6 sammen. Bærret sort. VII-XII.

A. aphyllus L. Gitterasparges. -1m. Stænglerne grønne. Blomsterne 3-6 sammen. Bærret sort. VII-XI.

A. acutifolius L. Buskasparges. 30-150cm. Stænglerne hvide eller grå, m.m. stribede. Blomsterne gulgrønne, 2-4 sammen. Bærret sort. VII-X.

A. albus L. Hvidgrenet asparges. 30-90cm. De hvide grene bugtede eller zigzagbøjede. Kladodierne 10-20 sammen, 5-25mm, med en stiv torn på 5-12 mm ved grunden. Bærret sort. VII-X.

Ruscus aculeatus L. Musetorn. 30-60cm. Halvbusk med mørkegrønne grene og mørkegrønne, æg-lancetformede, tornspidsede, stive kladodier på 20-30 x 8-14mm med blomst og frugt udgående fra midt på kladodiets overside. Blomsterne 4mm, grønne. Bærret rødt. II-IV.

R. hypophyllum L. Blød musetorn. 30-60cm. Som den foregående, men kladodierne 5-10cm lange og ikke stikkende. Blomsterstilken med et støtteblad på 5x1,5mm. III-IV. S + Ø.

Smilax aspera L. Pigtråd. 1-4m. Stedsegrøn slyngplante med tornede, glatte stængler og spredte, hjerte-pilformede, læderagtige blade på ofte 8-10x4-5cm. Blomsterne hvide, 4-5mm, i skærme eller korte klaser fra de øvre bladhjørner. Med rødt eller sort bær. 0-1400m. IX-XI.

AGAVACEAE

Agave americana L. Sekelplante. Tykbladet rosetplante med langspidsede blade på 80-100cm. Blomstrer en gang med en bred, 2-5m høj top. Dyrket og forvildet. VII-VIII.

AMARYLLIDACEAE

1. Blomsterne med bikrone i form af en indvendig krave	2.
" uden "	3.
2. Støvdragerne rager langt ud over bikronen. Hvid blomst ..	Pancratium
" m.m. indesluttede i bikronen	Narcissus
3. Blomsterne gule. Blosterbladene med sammenvokset grund	Sternbergia
" hvide. " frie	4.
4. Blomsterne oprette og stjerneformede	Lapiedra
" nikkende og klokkeformede	5.
5. Ydre blosterblade m.m. spidse, indre udrandede og kortere	Galanthus
Alle " ens	Leucojum

Sternbergia. Tordenurt. Ligner gule, høstblomstrende krokus, dog med 6 støvdragere.

S. colchiciflora W. & K. Stængelløs tordenurt. 5-10cm. Ingen blade under blomstringen, men først om våren: 4-10cm x 2-5mm. Stænglen mest underjordisk. Blosterrøret så langt som blosterbladene, der er 3-4cm x 2-5mm. IX-X.

S. lutea (L.) KG. Tordenurt. 12-22cm. Med 7-15mm brede blade under blomstringen. Stænglen 4-10cm under blomstringen. Blosterbladene 3,5-6x1-2,5 cm, butte. IX-X.

Leucojum. Hvidblomme.

1. Bladene 5-25mm brede	vernum
" under 3mm brede, tråd- til smalt linjeformede	2.
2. Høstblomstrende. Bladene udvikles under eller lige efter	
blomsterne	autumnale
Vårblomstrende med blade	trichophyllum

Leucojum autumnale L. Høsthvidblomme. 7-15(25)cm. Bladene 1mm tykke, korte under blomstringen, senere 12-16cm. Støttebladet udelt, 10-20mm. Blosteret 9-14mm, ofte lyserødt anløbet forneden. IX-XI. V + M.

L. trichophyllum Schousboe Trådbladet hvidblomme. 8-30cm. Bladene 4-20 cm x 0,5-1mm. Støttebladet tvedelt, 15-30mm. Med 2-4 blomster på 12-20mm, de 3 ydre tilspidsede. II-V. SV + MS.

L. vernum L. Vårhvidblomme, Dorothealilje. 12-35cm. Bladene kommer frem med blomsterne. Støttebladet 25-40mm, udelt. Blomsten mest enlig, 15-25 mm, hvid med en grøn eller gul plet lige under spidsen. Pyrenæerne.

Galanthus nivalis L. Vintergæk. 10-2000m. II-V.

Lapiedra martinezii Lag. 8-20cm. Bladene indtil 25x1cm, kommer efter blomstringen, med et blegt bånd på oversiden. Svøbbladet todelte. En skærm af 4-9 blomster på 8-12mm, hvide med en grøn stribe på ydersiden. S + SØ. VIII-IX.

Narcissus. Narcis.

1. Høstblomstrende. IX-XI	serotinus
Vårblomstrende. I-VI	2.
2. Bladene med 2 tydelige køle på ryggen, 1,5-4,5mm brede	3.
" uden sådanne køle	4.

3. Blomsterstilkene (6)9-12mm cuatrecasasii
 " 0(3)mm rupicola
4. Bladene halvtrinde, 1-4mm brede 5.
 " flade (evt. halvtrinde og 5-8mm brede) 11.
5. 3 støvknapper helt udragende; 3 lange + 3 korte støvtråde triandrus
 Anderledes 6.
6. Bikronen 2,5-7mm lang. Støvtrådene meget kortere end støvknapperne 7.
 " 7-25mm " " " længere " " 9.
7. Blosterrøret stærkt krummet gaditanus
 " ret eller svagt krummet 8.
8. Bikronen (3,5)4-8mm, ca. 1/2 x blosteret eller mere requienii
 " 2,5-4,5mm, ca. 1/3 x " jonquilla
9. Blomsterne hvide cantabricus
 " gule 10.
10. Blomsterstilkene 5-25mm bulbocodium
 Blomsterne siddende hedraeanthus
11. Bikronen så lang som blosterbladene eller længere 12.
 " kortere end " 16.
12. Blosterbladene 7-14mm. Bikronen indsnøret midtpå asturiensis
 " 16-40mm. " ikke indsnøret 13.
13. Hylsterbladet 6-10cm. Blomsterstilkene 4-9cm longispathus
 " højst 6(6,5)cm. Blomsterstilkene højst 3,5cm 14.
14. Blosterrøret 12-25mm pseudonarcissus
 " 8-15mm 15.
15. Bikronen 16-25mm minor
 " 35-40mm bicolor
16. Blosterbladene stærkt tilbagebøjede cyclamineus
 " ikke " 17.
17. Bloster og bikrone hvide 18.
 " eller bikrone gule 19.
18. Bladene 8-15mm brede. Blomsterne 20-40mm brede papyraceus
 " 3-6mm " " 15-20mm " dubius
19. Blosteret gult 20.
 " hvidt 21.
20. Bikronen 13-22mm incomparabilis
 " 3-4mm intermedius
21. Blomsterne enlige. Bikronen med rød eller hindeagtig rand poeticus
 " mest flere sammen. Bikronen ensfarvet og ensartet 22.
22. Blosterrøret 20-25mm. Mest 2 blomster medioluteus
 " 12-18mm. " 3-15 blomster tazetta

Narcissus serotinus L. Høstnarcis. 10-25cm. Blomsterne mest 2-3 sammen, hvide med orange bikrone, duftende. Blosterrøret 12-19mm. Blosterbladene 10-16mm. Svøbbladet 15-35mm, rørformet forneden. IX-XI.

N. tazetta L. Tazet. 20-40cm. Bladene længere end stænglen. Mest 6-10 blomster i skærmen. Svøbbladet brunt. Blosterrøret 12-18mm. Bikronen 5-7,5mm. Stærkt duftende. II-IV.

N. papyraceus KG. Hvid tazet. Nær foregående. Skærmen med indtil 20 blomster. Blosterrøret 10-20mm. Blosterbladene 8-18mm. 2 underarter:

ssp. papyraceus: Bladene blågrønne. Stænglen 2-kantet. Bikronen oftest rundtakket. XII-III.

ssp. polyanthus (Loisel.) A. & Gr.: Bladene ikke blågrønne. Stænglen næsten trind. Bikronen mest helrandet. Dyrket og forvildet.

Narcissus dubius Gouan Fladskaffet tazet. 10-20cm. Bladene 3-5mm brede, blågrønne. Stænglen stærkt fladtrykt. Hylsterbladet 25-40mm. Blomsterstilkene 20-45mm. Blosterrøret ca. 12mm. Blosterbladene 6-8mm. II-IV. NØ.

N. poeticus L. ssp. poeticus Pinselilje. 250-2100m. IV-VI.

N. jonquilla L. Sivnarcis. 20-45cm. Skærmen med 1-3(6) blomster. Hylsterbladet 3,5-5,5cm. Blomsterstilkene 2,5-6cm. Blosterrøret 17-24mm. Blosterbladene 8-13x5-9mm. II-IV. M + S.

N. requienii Roemer (N. assoanus) Småblomstret narcis. 15-30cm. 1-2(6) blomster sammen. Hylsterbladet 20-35(40)mm. Stilken 1,5-3cm. Blosterrøret 12-18mm. Blosterbladene 7-12x3-8mm. Bladene 1-2mm brede. I-III. S+Ø.

N. gaditanus Boiss. & Reuter Krum narcis. 7-20cm. Bladene 0,8-1,5mm brede, ofte liggende. Blosterrøret 12-15mm. Blosterbladene 4-6x2-4,5mm, mest tilbagebøjede. Bikronen 3-6mm. Blomsterne 2-5(8) sammen. II-III. S.

N. rupicola Dufour Bladene 1,5-3mm brede. Hylsterbladet 20-35mm, rørformet på ca. 3/4. Blosterrøret (13)18-25mm. Blosterbladene 7-13x5-10mm. Bikronen 2-5x7-10mm. Alle støvdragere indesluttede. M.

N. cuatrecasasii Casas & al. Kølet narcis. Bladene 2,5-4,5mm brede, oprette. Hylsterbladet 20-25mm, rørformet på ca. 1/4. Blosterrøret mest 12-15mm. Blosterbladene 9-12x7-11mm. II-V. M + S.

N. triandrus L. Orkidenarcis. 12-15cm. Bladene mørkegrønne. Blomsterne nikkende, stilkene 8-40mm. Hylsterbladet 15-40mm. Blosterrøret 10-20mm. Blosterbladene 10-22(30)mm. 2 underarter:

ssp. triandrus: Blomsterne mest 2-3 sammen, hvide til meget blegt gule. Blosterbladene 15-22(30)mm. Bikronen 10-15(25)mm. N.

ssp. pallidulus (Graells) Webb: Blomsterne mest enlige, blegt flødefarvede til klart gule. Blosteret 10-18mm. Bikronen 5-12mm. II-III. S + Ø.

N. bulbocodium L. Gul trompetnarcis. 6-15cm. Blomsten enlig. Hylsterbladet brunt, 2,5-4cm. Blosterrøret 10-20mm, forlænges direkte i den 10-16 mm lange bikrone. Blosterbladene 6-11mm. II-IV. 2 underarter:

ssp. bulbocodium: Bladene 1-3mm brede. Blosterrøret med 6 grønne bånd. Blosterbladene med grøn midterstribe.

ssp. obesus (Salisb.) Maire: Bladene 0,5-1mm brede. Blosterrøret med grøn grund. Blosterbladene næppe stribede. SV.

- N. hedraeanthus (Webb & Heldr.) Colmeiro 1 blad på 6-12cm x 1mm, mørkegrønt. Blomsterne skråt oprette, lysegule. Hylsterbladet 12-20mm. Blosterrøret 10-15mm. Bikronen ca. 10x15mm. SØ + MS.

N. cantabricus DC. Hvid trompetnarcis. 10-25cm. Mest kun 1 blad på 15-30cm x 1-1,5mm. Blomsten vandret. Hylsterbladet 20-30mm. Blomsterstilkene 3-9mm. Blomsten af samme form som bulbocodiums. I-II. S.

● Narcissus longispathus Pugsley 30-175cm. Bladene 10-15mm brede. Hylsterbladet grønt. 1-2 skråt opadrettede blomster. Blosterblade og bikrone 25-32mm. Bikronen lidt mørkere gul. Langs bække. J: S. de Cazorla.

N. pseudonarcissus L. Påskelilje. III-VI. 7 underarter:

1. Bikronen hvid til mellemgul 2.
" mørkt gyldengul 4.
2. Blomsterstilkene 10-25mm. Bikronen hvid til meget blegt gul. Pyrenæerne + Cordilera Cantabrica. Alpepåskelilje *moschatus*
Blomsterstilkene 3-10mm. Bikronen blegt til mellemgul 3.
3. Bikronen 30-40mm, tydeligt udvidet og oftest lappet fortil.
Pyrenæerne + Cordillera Cantabrica. Bleg påskelilje *pallidiflorus*
Bikronen 20-35mm, næppe udvidet fortil og oftest kun svagt lappet. N + M *pseudonarcissus*
4. Blosterbladene under 20mm 5.
" mindst 20mm 6.
5. Blosterbladene snoede. Bikronen udvidet fortil *major*
" ikke snoede. Bikronen ikke udvidet
Sierra Nevada *nevadensis*
6. Blosterbladene lysere end bikronen 7.
" næsten af samme farve som bikronen 8.
7. Blomsterstilkene 8-15(25)mm. Bikronen tydeligt udvidet fortil.
Edel påskelilje MN + NV *nobilis*
Blomsterstilkene 3-12mm. Bikronen næppe udvidet *pseudonarcissus*
8. Bladene højst 15cm. Blosterbladene ikke snoede. NV + M ... *portensis*
" mindst 20cm. " snoede *major*

N. bicolor L. Afstudset påskelilje. 30-40cm. Bladene 10-14mm brede. Hylsterbladet 25-40mm, hindeagtigt. Blomsten enlig, flødefarvet til bleggul med mørkegul bikrone. Stilkene 15-35mm. Bjærgenge. Pyrenæerne.

N. minor L. Liden påskelilje. 8-25cm. Bladene 8-20cm x 3-10mm, blågrønne. Blomsten enlig, bleg- til mørkegul. Bikronen mørkegul. Hylsterbladet 25-40mm. Blomsterstilkene 3-20mm. Bikronens rand lappet eller tandet. N.

N. asturiensis (Jordan) Pugsley 7-10cm. Bladene 5-15cm x 2-6mm, blågrønne. Hylsterbladet 15-22(28)mm, grønligt under blomstringen. Blomsten mest nikkende, mellemgul. Blomsterstilkene 3-10mm. NV + MN.

N. cyclamineus DC. 15-20cm. Bladene 15-30cm x 4-6mm, friskgrønne. Hylsterbladet ca. 20mm, grønt i blomst. Blomsten enlig, mørkegul, ensfarvet. Blosterbladene ca. 20mm. Stilkene 15-25mm. NV.

N. incomparabilis Miller Ægte narcis. 20-40cm. Stænglen tokantet. Blomsten enlig, næppe duftende, bleggul med mørkt orangegul bikrone. Blosteret 25-30mm. Bikronen 13-22x17-20mm, med bølget rand. Dyrket og forvild.

N. medioluteus Miller Tveblomstret narcis. 25-60cm. Stænglen tokantet. Blomsterne mest parvise, duftende, hvide med klart gul bikrone; denne 35-x9-12mm. Blosterbladene 18-22mm rundagtige. Dyrket og forvildet.

N. intermedius Loisel. Furet narcis. 25-40cm. Bladene 5-8mm brede, dybt furede og friskgrønne. Stænglen m.m. trind. 3-6 duftende blomster sammen. Blosterbladene 10-14mm, ægformede. NØ. Ellers forvildet.

Pancratium maritimum L. Strandlilje. 30-50cm. Bladene mørkt blågrønne, op til 50x2cm. 5-10, 10-15cm lange, hvide blomster i skærm med et 6-8cm langt blosterrør. Blomstens øvre del tragtformet med en 12-tandet bikrone. Sandstrand og klitter. V-X. Syd- og nordkysten.

DIOSCOREACEAE

Tamus communis L. Fedtblad. 1-4m. Slingplante med spredte, ret store (5-10x3-8cm), hjærteformede, fedtglinsende blade med 3-9 buekrummede årer med tværgrene. Små 6-fligede, grønne blomster i klaser fra bladhjørnerne. Frugten et rødt bær på 10-12mm. II-VI.

Borderea pyrenaica Miégevillie Pyrenæisk jams. 5-20cm. Knoldplante med hjærteformede, mørkegrønne, ikke gennemskinnelige blade på 2-2,5x2cm med 5-7 buestrengede ribber, ret langstilkede. Tvebo med små, grønne blomster på 2mm i klaser på 3-6cm (de hanlige) eller kun med 1-3 blomster (de hunlige). Stænglen kantet og med mange skæl nederst. 1600-2500m.

VI-X. Midtpyrenæerne.

B. chouardii (Gaussen) Heslot Tyndbladet jams. 10-30cm. Nær foregående, men bladene meget skinnende, gennemskinnelige, tilsmalnede under den brodspidsede spids. 750-850m. VI-IX. Kalksprækker. Hu: Rio Noguera Ribagorçana.

IRIDACEAE

1. Griffelgrenene kronbladsagtige	2.
" ikke kronbladsagtige	3.
2. Uden blosterrør	Gynandriris
Med "	Iris
3. Blomsterne ikke i aks	4.
" i aks	5.
4. Blosterrøret højst 1cm. Frugtknuden overjordisk	Romulea
" over 1,5cm. " underjordisk	Crocus
5. Blosterrøret krumt. Blomsterne røde	Gladiolus
" ret. Blomsterne hvide	Ixia

Iris. Sværdlilje.

1. Bladene sværdformede og toradet stillede	2.
" ikke sværdformede	8.
2. Ydre blosterblade glatte	3.
" med en hårstribе (skæg)	5.
3. Frugtknuden med et næb på 12-40mm. Nedre blade 6-10mm brede	spuria
" uden næb. Nedre blade 1-3cm brede	4.
4. Stænglen noget fladtrykt og med en skarp kant	foetidissima
" næsten trind. Blomsterne helt gule	pseudacorus
5. Stænglen stærkt sammentrykt og tvevinget	graminea
" trind eller svagt sammentrykt, uvinget	6.
6. Stænglen 5-35cm, ugrenet, 1-2-blomstret. 4-20mm brede blade lutescens	7.
" højere, ofte grenet, 3-6-blomstret. Bladene tit bredere	
7. Nedre blomster m.m. siddende, hvide, indesluttende af støtte-	
bladet indtil blomstringen	albicans
Nedre blomster tydeligt stilkede, tydeligt udragende af støt-	
tebladet før blomstringen	germanica

8. Nedre blade flade, 10-30mm brede planifolia
 " " højst 8mm brede 9.
 9. Blosterrøret 12-50mm 10.
 " 1-7mm 11.
 10. Ydre blosterblade lidt hårede. Blomsterstilken højst 15mm boissieri
 " " glatte. Blomsterstilken 20-25mm filifolia
 11. Indre blosterblade 7-10x0,3-0,5mm serotina
 " " mindst 40x15mm 12.
 12. Ydre blosterblades negl 25-30mm bred, højst = pladen latifolia
 " " " 7-10mm " , 1,5-2 x " xiphium

Iris foetidissima L. Stinkende sværdlilje. 30-90cm. Bladene mørkegrønne og stinkende. Blosterrøret grønligt, de ydre flige gullige inderst, ellers mest matlilla. V-VII.

I. pseudacorus L. Gul sværdlilje.

I. spuria L. ssp. maritima P.Fourn. Blå sværdlilje. 30-40cm. 1-4 blomster. De ydre blosterblade hvide med lilla striber, 30-45mm. V-VI.

I. graminea L. Blommesværdlilje. 20-40cm. Bladene 5-15mm brede. Hylsterbladet helt grønt. 1-2 blomster med stærk frugtlugt. Ydre blosterblade noget tungeformede, blålilla med hvide årer.

I. lutescens Lam. Bleggul sværdlilje. Bladene m.m. rette, overvintrende. Blomsterstilkene meget korte. Ydre blosterblade 2-3,5cm brede. 2 ssp.:
ssp. lutescens: Mest under 20cm. Blomsterne mest lilla, med gult skæg. Hylsterbladet 3-6cm. Blosterrøret 2-3,5cm. 0-1325m. III-VI. NØ.
ssp. subbiflora (Brot.) Webb & Chater: Mest over 20cm. Blomsterne mørklilla, skægget lillat yderst. Hylsterbladet 4,5-8cm. Blosterrøret 3,5-5cm. IV-V. SV.

I. germanica L. Havesværdlilje. 50-100cm. Blomsten 10-12mm, lyslilla eller over i det blå (sj. hvid: var florentina Dykes - Violrod). Skægget gult. Svøbbladet 3,5-5,5cm. Blosterrøret 17-25mm. III-VII. Forvildet.

I. albicans Lange Hvid sværdlilje. 40-80cm. Nær foregående. II-VI. Dyrket og forvildet.

I. planifolia (Miller) Fiori & Paol. Fladbladet sværdlilje. 15-40cm. Alle blade grundstillede. Oftest kun 1 blomst med et 10-20cm langt blosterrør, ellers blålilla eller hvid med gul stribe på de 6cm lange, ydre flige. stængelløs. XII-III.

I. latifolia (Miller) Voss Bred sværdlilje. 25-50cm. Bladene 5-8mm brede, den furede overflade hvidlig. 2(3) blålilla blomster. Hylsterbladene 7,5-10cm, opblæste og urteagtige. 1500-2400m. VII-IX. N.

I. xiphium L. Spansk sværdlilje. 25-50cm. Bladene mest 3-5mm brede. Stænglen med 1-2(4) oftest lilla blomster med gul eller orange plet på de ydre blosterblade. Hylsterbladene 6-10cm. IV-VI.

I. filifolia Boiss. Trådsværdlilje. 25-50cm. Bladene 0,5-3mm brede. Stænglen med 1-2 blomster med orange plet på de ydre blosterblade. Blosterrøret 12-20mm. Hylsterbladene 7-10cm. III-V. S.

Iris boissieri Henriq. Nær xiphium, men bladene gulgrønne. Blomsterne mørklilla. Bløsterrøret 30-45mm. Ydre bløsterbladets gule stribe kun svagt behåret. NV.

I. serotina Willk. Høstsværdlilje. 40-60cm. Nedre blade 30-60cm x 2-6 mm, de øvre bredere. 2-3 blålilla blomster med mørkere årer og gullig midte. Blomsterstilkene 5-6cm. VIII-IX. SØ. (f.eks. nordsiden af Cerro de Jabalcuz SV for Jaén).

Gynandriris sisyrinchium L. Toknoldet sværdlilje. 8-12cm. De 2 blade 10-30cm x 1,5-5mm, ofte liggende og halvcirkelformet krummede. Blomsterne 2,5-3cm, himmelblå, tit med gul plet. I-V.

Ixia paniculata Delaroche Hvid kornlilje. 30-100cm. Stænglen ofte grenet. 2-3 grundblade, 3-12mm brede. Blomsterne flødefarvede, med et rør på 4-7cm og flige på 1,5-2,5cm. Dyrket og forvildet.

Crocus. Krokus.

1. Høstblomstrende: IX-XII	2.
Vår- og sommerblomstrende: II-VII	4.
2. Ingen blade under blomstringen	nudiflorus
Bladene udvikles under blomstringen	3.
3. Bladene ikke randhårede. Støvfangene m.m. delte	serotinus
" randhårede. Støvfangene hele	sativus
4. Bladene halvtrinde, med flere svage furer på undersiden	carpetanus
" med 1 dyb grube på hver side af den m.m. flade underside	5.
5. Bladene 3-8mm brede. Griffen mest gul eller orange	vernus
" 1-2,5mm brede. Griffen hvidlig	nevadensis

Crocus vernus (L.) Hill ssp. albiflorus (Kit.) A. & Gr. Hvid krokus. 2-4 blade. 1(2) hvid eller lilla, lillastrøbet blomst. Bløsterbladene 15-35 mm, butte. 3 udvidede, frynsede griffelgrene. 1500-2400m. III-VII.

C. nevadensis Amo Hvidgrifflet krokus. 3-5 blade, 1-2,5mm brede. 1(2) hvid eller bleglilla, mørkåret blomst. Svælget hvidt eller bleggult. Griffen utydeligt delt i 3 udvidede, frynsede grene. II-IV. MØ + SØ.

C. carpetanus Boiss. & Reuter 2-4 blade, 1-2,5mm brede. Blomsten enlig, lyslilla, ofte fint mørkåret. Griffen hvidlig eller bleggul, delt som hos foregående. II-V. M + NV.

C. sativus L. Safran. Bløsteret lillat med lysere svælg, 4-5cm. Griffen orangerød, = bløsterbladene, rager ofte ud af dem. Talrige blade. IX-XI. Undertiden som levn fra tidligere dyrkning.

C. serotinus Salisb. Skedekrokus. 1-2 lilla blomster med hvidt, lillat eller bleggult svælg. Griffen gul til orangerød, mest længere end støvdragerne. 2 underarter:

ssp. clusii (Gay) Mathew: Løghinden fint nettrævlet. X-XI. V.

ssp. salzmännii (Gay) Mathew: Løghinden paralleltrævlet. IX-XII. V+M+S.

C. nudiflorus Sm. Nøgen krokus. Blomsten enlig, smukt lilla. Bløsterbladene 3-6cm, butte. Støvtrådene hvide, støvknapperne gule. Griffen orange med fintgrenede støvfang. 625-2200m. IX-XI. N + Ø + M.

Romulea. Sivstjerne. Små, oftest lilla/hvide blomster. Trådf. blade.

1. Øvre støtteblad overvejende urteagtigt	ramiflora	
" " " hindeagtigt		2.
2. Støvfanget rager op over støvknappernes top	bulbocodium	
" " ikke op over støvknappernes top	columnae	

Romulea bulbocodium (L.) Seb. & Mauri Langgriflet sivstjerne. 5-30cm. Bløsteret (1,5)2-3cm. Nedre støtteblade lillat eller rødbrunt plettet, det øvre brunligt. II-IV.

R. ramiflora Ten. Blå sivstjerne. 10-35cm. Blomsterne lilla til lyserøde, 14-30mm, med gult eller hvidt svælg. II-III. 2 underarter:

ssp. ramiflora: Øvre støtteblade helt eller overvejende urteagtigt. Griflen lidt kortere end støvdragerne.

ssp. gaditana (Kunze) Marais: Øvre støtteblade bredt hindekantet. Griflen lidt længere end støvdragerne. V + S.

R. columnae Seb. & Mauri Mørkåret sivstjerne. 2-15cm. Blomsterne bleglilla med mørkere årer og oftest gult svælg, 8-12,5mm. I-III.

Gladiolus. Jomfrufinger. Sværdformede blade.

1. Støvknapperne 12-17mm, længere end trådene	italicus	
" " 6,5-13mm, kortere " " eller lig dem		2.
2. Det nederste bløsterblad tydeligt større end sine 2 naboer byzantinus		
De 3 nederste bløsterblade nogenlunde lige store		3.
3. Støvknappen kortere end støvtråden. Med 3-10 blomster	illyricus	
" " ca. = støvtråden. Akset med (5)10-20 blomster	communis	

Gladiolus italicus Miller Markjomfrufinger. 35-100cm. Bladene 5-15mm brede. Akset ugrenet, med 9-12 blomster. Øvre bløsterblad 30-45mm, tydeligt større end naboerne. III-VI.

G. communis L. Grenet jomfrufinger. 50-80cm. Nedre skeder oftest grønt eller lyserødt årede. Bladene 30-50cm x 5-15mm. Bløsterbladene 30-40 x 10-20mm, mest lyserøde. IV-VI.

G. byzantinus Miller 50-100cm. Nedre skeder ofte med mørkerøde årer. Bladene 30-70cm x 8-22mm. Bløsterbladene 30-45x15-25mm, røde til rødilla, de øvre ret ens. IV-VI. S.

G. illyricus Koch Illyrisk jomfrufinger. 20-55cm. Bladene 5-9mm brede. Akset ugrenet. Øvre bløsterblad 30-45mm, lidt større end naboerne. Nedre skeder grønne, evt. med rødligt skær. III-VI.

JUNCACEAE

Juncus. Siv.

1. Enårig	2.
Flerårig	10.
2. Den enkelte blomst med 2 forblade under sig	3.
" " " uden " " "	8.
3. Kapslen m.m. kugleformet	4.
" " ægformet til ellipsoidisk	5.

4. Bladskederne uden øren. Kapslen kortere end blosteret sphaerocarpus
 " med " " ca. lig blosteret tenageia
5. Bladene flade, 1-2,5mm brede foliosus
 " trådformede, op til 1mm brede 6.
6. Blomsterne i nøgler på 3-6 hybridus
 " mest enlige 7.
7. Kapslen 2-3mm. Støvknappen 1/4-1/3 x støvtråden minutulus
 " 3-5mm. " ca. 1/2 x " bufonius
8. Blosterbladene 3-4mm, bredt hindekantede. 0 stængelblade capitatus
 " 4-9mm, smalt " . 0-1 stængelblade 9.
9. 1-5 nøgler med 2-5(8) blomster. Blosterbladene ret ens pygmaeus
 2(3) " " 8-16 blomster. Blosterbladene meget uens tingitanus
10. Alle blade grundstillede, trinde og stængelagtige 11.
 Bladene forskellige fra stænglerne 18.
11. Blomsterstanden endestillet, længere end eller lig sit støtteblad 12.
 " trængt til side af det lange, stængellignende 14.
 støtteblad
12. Blosteret gulgrønt, mindst lig kapslen maritimus
 " brunt, 1/2-2/3 x kapslen 13.
13. Kapslen 4-6mm, spidsen kegleformet eller trekantet acutus
 " 2,5-4mm, spidsen but litoralis
14. Krybende jordstængel med spredte skud 15.
 Tæt tueformet 16.
15. Blomsterstanden sidder ved stænglens øvre 1/4 eller højere oppe arcticus
 Blomsterstanden sidder ca. midt på stænglen filiformis
16. Nedre bladskeder sortbrune og skinnende inflexus
 " " gulbrune og matte 17.
17. Nøglet kugleformet sammentrængt. Stænglen rillet conglomeratus
 Blomsternøglet oftest åbent. Stænglen jævn effusus
18. Hver enkelt blomst med 2 forblade under sig 19.
 " " " uden " " 24.
19. Blomsterstanden overrages langt af 2-4 støtteblade 20.
 " uden lange støtteblade 21.
20. Blomsterne 1-5 sammen, sortbrune trifidus
 " 5-40 " , gulgrønne tebuis
21. Mange blade i udbredt roset. 0(1) stængelblad squarrosus
 Hver stængel med 1-4(6) tilknyttede blade 22.
22. Bladene 6-8mm brede, hule og sammentrykkelige subulatus
 " smallere, ikke hule 23.
23. Blosteret 2-3mm, ca. 1/2 x kapslen compressus
 " 4mm, ca. = kapslen gerardi
24. Nedre blade uden eller med svage tværvægge 25.
 Alle " med tydelige tværvægge 27.
25. Stænglen med 1 blegt nøgle med 2-5 blomster triglumis
 " " flere nøgler 26.
26. Øvre og nedre blade tydeligt forskellige heterophyllus
 Alle blade ens bulbosus
27. Ydre stængler liggende og rodslående, op til 2m lange .. fontanesii
 Alle " oprette eller opstigende 28.

28. Blade og stængler længdestribede og ru striatus
 " " " m.m. jævne 29.
 29. Alle blosterblade butte. Grundbladene uden bladplade subnodulosus
 Ydre " spidse. " med " 30.
 30. Indre blosterblade tydeligt længere end de ydre acutiflorus
 Blosterbladene lige lange 31.
 31. Ydre blosterblade spidse: 10-20° articulatus
 " " mindre spidse: ca. 40° 32.
 32. Kapslen længere end blosterbladene, but alpinus
 " omtrent lig " , mest spids anceps

Juncus maritimus Lam. Strandsiv.

J. acutus L. Stikkende siv. 50-150cm. Tæt tueformet og stærkt stikkende. Nedre støtteblad 3-6cm, med kølet grund. Blosteret 2,5mm, dets ydre blade spidse, de indre butte til afskærne. IV-VI.

J. litoralis C.A.Meyer Hindeblomstret siv. 50-150cm. Som foregående, men bladene mindre stikkende og kvasten lidt mere åben. V-VII.

J. filiformis L. Trådsiv. 1350-2400m. VI-VIII.

J. arcticus Willd. Fjældsiv. 10-40cm. Planten blågrøn. Nedre skeder mørkebrune forneden og lysere eller rødlige foroven. Kapslen mørkebrun, but og kort brodspidset. VII-IX. Pyrenæerne. ?

J. inflexus L. Blågråt siv.

J. effusus L. Lysesiv.

J. conglomeratus L. Knopsiv.

J. subulatus Forsskål Mellembrodt siv. 50-100cm. 2-4 slappe stængelblade. Toppen 10-20cm, åben og mangeblomstret. Blosteret spidst, længere end den butte kapsel. Strandenge m.m. V-VI.

J. trifidus L. ssp. trifidus Trekløftsiv. 10-30cm. Meget tætstillede stængler fra en krybende jordstængel. Bladskederne med lange, dybtfligede øren. Blomsterne 3-4mm. 1500-2950m. VI-IX. N + M.

J. squarrosus L. Børstesiv.

J. compressus Jacq. Fladstrået siv.

J. gerardi Loisel. Harril. 2 underarter:

ssp. gerardi: Mindst 1 veludviklet stængelblad. Kvasten mest over 7cm.

● ssp. montanus Snogerup: De fleste stængler uden øvre stængelblad. Kvasten under 5cm, med 5-20 blomster. Bjerge i Te.

J. tenuis Willd. Tuesiv.

J. tenageia L.f. Tyndstænglet siv. 5-30cm. Ofte med 3, 0,5-1mm brede stængelblade. Blosterbladene 2-2,5mm, de ydre spidse, de indre butte. Bladskederne forlængede i 2 afrundede øren. 0-1700m. VI-VIII.

J. sphaerocarpus Nees Kuglesiv. 5-15cm. Bladene 0,5-1,5mm brede. Blosterbladene blege, spidse, 2,5-4,5mm, tydeligt uens, udstående i frugt.

0-1100m. IV-VII.

Juncus foliosus Desf. Stort tudsesiv. 15-50cm. Blomsterstanden optager ofte det meste af stænglen. Blosterbladene 4-6mm, ofte med en mørk streg før hindekanten. Støvknapperne 2-5 x støvtråden. IV-VI.

J. bufonius L. Tudseseiv. 0-1800m.

J. minutulus Albert & Jahandiez Spædt siv.

J. hybridus Brot. Svikkelsiv. 5-20cm. Blosterbladene 4-7mm, de indre kortere og butte til halvspidse. III-VIII.

J. capitatus Weigel Fint siv. 2-12cm. Bladene uden tværvægge. Blosterbladene hvidlige, senere rødbrune, de ydre længst. Hvert nøgle med 2 bladagtige støtteblade. V-VIII.

J. subnodulosus Schrank Butblomstret siv.

J. pygmaeus Richard Dværgeiv. 1-15cm. Bladene med tværvægge. 1-5 hoveder, hvert med 2-15 blomster. Kapslen 2,5-3,5mm. Nøglet overrages ofte af et langt støtteblad. V-X.

J. tingitanus Maire & Weiller Tvehovedet siv. 8-12cm. Bladene med tværvægge. Indre blosterblade 7-9mm, langt tilspidsede. S.

J. heterophyllus Dufour Forskelligbladet siv. 10-40cm. Vandplante. Vandbladene trådformede, slappe, uden skillelægge. Luftbladene trinde, med skillelægge. 5-20 hoveder med 2-6 blomster på 6-8mm. V-IX.

J. bulbosus L. Lidet siv.

J. acutiflorus Ehrh. Spidsblomstret siv. 30-80cm. Med mange hoveder. Blosterbladene tilspidsede, de ydre ofte udbøjede.

J. striatus Schousboe Stribet siv. 30-60cm. Med krybende jordstængel. 2-20 hoveder. Blosterbladene tilspidsede, de indre længst. Kapslen lidt længere end blosteret. V-VII.

J. fontanesii Gay Krybsiv. 10-30cm. Bladskederne med 2 øren. Med krybende stængler. Blosteret 3-4mm, de indre blade lidt længere. Kapslen længere end blosteret. V-VIII.

J. alpinus Vill. (J. alpinoarticulatus) Sodsiv. Indre blosterblade noget butte. Bladets tværsnit rundt (elliptisk hos articulatus). Støvknappen 1/2-2/3 x støvtråden. Nedre topgrene ofte udstående. VII-IX.

J. anceps Laharpe Sandsiv. 20-60cm. Stænglen sammentrykt. Bladene lange og slappe. Topgrenene m.m. oprette. Støvknappen 1-1,5 x støvtråden.

J. articulatus L. Glanskapslet siv.

J. triglumis L. Trillingsiv. 6-15cm. Oftest tueformet. Blosterbladene 4mm, mest bleggule. Kapslen 5-6mm. Nøglet med 3-5 brune, elliptiske, støtteblade. VII-IX. Pyrenæerne.

Luzula. Frytle.

1. Blomsterne 1-3 sammen	2.
" (2)3-flere sammen	5.
2. Blomsterne 1-3 sammen. Bladene glatte til fåhårede	desveauxii
" altid enlige	3.
3. Bladene 5-10mm brede, uden nogen kort brodspids	pilosa
" 1,5-3mm " , med en 0,1-0,2mm lang brodspids	4.
4. Blosteret gulligt med en bred, hvid hindekant	luzulina
" brunt med smal hindekant	forsteri
5. Blomsterstanden aksformet og nikkende	6.
" skærm- eller kvastformet (evt. hovedformet)	8.
6. Grundbladene 3-6(8)mm bred og flade	nutans
" 1-3mm brede, furede eller indrullede	7.
7. Blosteret 1,5-2,5mm	hispanica
" 3,8-4,5mm	caespitosa
8. Blosteret hvidt eller gult	9.
" brunt	11.
9. Blosteret gult. Bladene m.m. glatte og blågrønne	lutea
" hvidt. " tydeligt randhårede	10.
10. Blosterbladene ens, halvbutte eller tilspidsede	lactea
" uens og spidse	nivea
11. Blomsterne i 2-5-blomstrede nøgler, anbragte i en kvast	12.
" i 5-18-blomstrede hoveder, anbragte i en skærm/hoved	13.
12. Bladene glatte eller meget svagt randhårede	alpinopilosa
" randhårede	silvatica
13. Ydre blosterblade tydeligt (0,5mm) længere end de indre ..	sudetica
Alle " m.m. lige lange	14.
14. Støvknappen højst 1,5-2 x støvtråden. Griflen 0,3-0,7mm	multiflora
" 3-6 x støvtråden. Griflen 1-2,5mm	campestris

Luzula campestris (L.) DC. Markfryttele. 10-2200m.

L. multiflora (Retz.) Lej. Mangeblomstret fryttele. 2 underarter:

ssp. congesta (Thuill.) Hyl.: Hovedfryttele. Nøglerne m.m. siddende.

ssp. multiflora: Nøglerne stilkede.

L. sudetica (Willd.) DC. Sort fryttele. 15-30cm. Grundbladene 1,5-3mm brede, græsgrønne. 3-5(8) ægformede til elliptiske, kortstilkede hoveder med sortbrune blomster. Underjordiske udløbere. VI-VIII.

L. hispanica Chrtek & Krisa Spansk aksfryttele. 6-20cm. Bladene lidt randhårede til halvglatte. Akset ægformet. Blomsterne sortbrune. Kapslen ægformet, 1,4-2mm. VI-VIII.

L. nutans (Vill.) Duval-Jouve Stor aksfryttele. 30-50cm. Stængelgrunden trævlet. Akset 2-4(6)cm, kortere end sit støtteblad. Blosterbladene brune og bredt hindekantede. Kapslen 4-4,5mm. Blosteret 4-5mm. VI-VIII.

L. caespitosa Gay 20-30cm. M.m. tueformet, med korte udløbere med blivende bladskeder på. Grundbladene indrullede. Kapslen 3-3,5mm, kugleformet. M + N.

L. silvatica (Hudson) Gaudin Stor fryttele. 2 underarter:

ssp. silvatica: Støttebladene 8-10(15)mm. Blosteret 3-4(4,5)mm. Kapslen (3,5)4-4,5mm. V-VIII.

ssp. henriquesii (Degen) Silva: Støttebladene 4-8(3,5-12)mm. Blosteret 2-3(3,5)mm. Kapslen 2,2-3mm. N + M.

Luzula lutea (All.) DC. Gul frytle. 10-25cm. Grundbladene 3-6mm brede med rødbrune skeder. Blosterbladene 2,5-3mm, ens. VI-VIII. Pyrenæerne.

L. nivea (L.) DC. Snehvid frytle. 40-60cm. Grundbladene 3-4mm brede. 6-20 blomsternøgler på m.m. oprette stilke. Blosterbladene 5-6mm. Kapslen 2-2,5mm, kugleformet. Grundbladene flade. 500-2100m. VI-VIII. NØ.

L. lactea (Link) E.H.F.Meyer Mælkefrytle. 30-60cm. Grundbladene ca. 4mm brede, randen lidt omrullet. Stængelbladene 6-10cm. Blosterbladene 4,5-5mm, gennemskinnelige. Kapslen ca. 2mm, ægformet. VI-VIII. N + M.

L. alpinopliosa (Chaix) Breistr. Fingrenet frytle. 25-40cm. Blomsterne 4-5 sammen, mørkebrune. 1900-3000m. VII-VIII. Pyrenæerne. 2 underarter: ssp. alpinopilosa: Bladene 1-2,5mm brede. Blosterbladene indtil 2,5mm. ssp. candollei (E.H.F.Meyer) Rothm.: Bladene 2,5-3,5mm brede. Blosterbladene højst 2mm.

L. desveauxii Kunth Skælfrytle. 40-60cm. Grundbladene 2,5-6mm brede. Stængelbladene 2-8mm brede. Blomsterstanden stærkt grenet. Blosterbladene mørkebrune, 2-2,5mm, m.m. ens. 1700-2600m. VI-IX. N.

L. pilosa (L.) Willd. Håret frytle.

L. forsteri (Sm.) DC. Smalbladet frytle. 15-30cm. Uden udløbere. Nedre bladskeder rødlig til lilla. Topgrenene ret oprette. Blosterbladene m.m. mørkebrune, smalle og spidse, 3,5-5mm. 50-1500m. III-V.

L. luzulina (Vill.) DT & Sarnth. Gullig frytle. 10-25cm. Med 3-10cm lange og tynde, underjordiske udløbere. Nedre bladskeder gullige til brune. Blosterbladene 3,5-5mm.

COMMELINACEAE

Tradescantia fluminensis Velloso Vandrende jøde. Flerårig med liggende og rodslående stængler. Bladene 3-6cm, bredt ægformede og spidse, buestrengede og toradede. Fåblomstrede kvaste med parrede, bladagtige støtteblade. Kronbladene indtil 12mm, hvide eller bleglilla. Forvildet.

GRAMINEAE

Aksgræsser: Småaksstanden består af et enkelt eller flere aks, hvor de enkelte småaks sidder m.m. lige på aksets akse, eller hvor hvert andet kan være kortstilket.

Duskgræsser: Småaksstanden danner en sammentrængt top, hvor man ved ombøjning kan erkende, at småaksene sidder på korte, gnedne stilke og derfor ikke lige på aksens.

Topgræsser: Småaksstanden en top (eller klase) med for det meste synlige stilke.

Aksgræsser

1. 1 småaks, helt skjult i et stort svøbblad Lygeum
Småaksene ikke sjulte i svøbblade 2.
2. Strået med flere aks 3.
" " 1 aks 21.
3. Småaksene med en lang, knæbøjet stak. Hvert andet småaks stilket 4.
Ingen knæbøjet stak 7.
4. Stakkene sammensnoede Heteropogon
" indbyrdes frie 5.
5. Strået med 3-15 fingerstillede aks Dichanthium
Aksene parvise 6.
6. Strået ugrenet. Aksene 4-14cm Andropogon
" grenet i toppen. Aksene 2-4cm Hyparrhenia
7. Aksene m.m. tydeligt fingerstillede 8.
" klasestillede 13.
8. Skedehinden hindeagtig 9.
" hårformet 10.
9. Småaksene i grupper på 2-3. Aksene ofte mørke, mest over 2 Digitalia
" enkeltvise. Aksene lysegrønne, tit parvise Paspalum
10. Småaksene indsænkede i aksets brede, svampede akse ... Stenotaphrum
Anderledes 11.
11. Småaksene 10-15mm. Kystplante Spartina
" 2-5mm 12.
12. Småaksene med 4-10 blomster Eleusine
" " 1 blomst Cynodon
13. Ingen skedehinde Echinochloa
Hindeagtig eller hårformet skedehinde 14.
14. Skedehinden hårformet 15.
" hindeagtig 18.
15. Småaksene m.m. indsænkede i aksets akse Hemarthria
" ikke " " " " 16.
16. Småaksene m.m. trinde, med 2-5 blomster, 6-10mm Cleistogenes
" kølede til fladtrykte 17.
17. Småaksene 3-4mm, mest med 4-8 blomster Aeluropus
" 10-15mm, med 1(2) blomst Spartina
18. Aksene består af hanblomster. Langstilkede hunblomster ved
aksstilkens grund. 2-5cm brede, lancetformede blade Coix
Småaksene tvekønnede 19.
19. Småaksene med 6-12 blomster. Inderavnen tæt fintknudret Castellia
" " 2-6 " " ikke " 20.
20. Aksene 4-11cm, udstående til hængende Paspalum
" 0,5-2,5cm, oprette Brachiaria
21. Med en knæbøjet stak 22.
Stakken ret eller manglende 23.
22. Småaksene med 1-2 blomster. Stakken 5-8cm Heteropogon
" " 3-11 " " ca. 1cm Gaudinia
23. Småaksene i et kugle- eller ægformet nøgle 24.
" sidder langs en akse 25.
24. Avnerne med stikkende stakke Echinaria
" uden stakke Ammochloa

25.	2-3 småaks ved hvert led	26.
1	" " "	29.
26.	Uden stakke. Flerårig med udløbere	Leymus
Med	"	27.
27.	2 småaks ved hvert led. Stakkene ofte svungne	Taeniatherum
3	" " " " " rette	28.
28.	Yderavnerne med sammenvokset grund. Alle småaks stilkede	Hordelymus
"	indbyrdes frie. Midtersmåakset siddende	Hordeum
29.	Aksets akse 3-5mm bred, flad og svampet	Stenotaphrum
"	" anderledes	30.
30.	Småaksene 1-blomstrede	31.
"	flerblomstrede	35.
31.	Småaksene med 2 yderavner	32.
"	" 1 yderavne (undtagen det i spidsen)	33.
32.	Akset lidt ensidigt. Småaksene ikke indsænkede i aksen	Mibora
"	toradet. Småaksene indsænkede i aksen	Parapholis
33.	Akset ensidigt. Yderavnen meget lille eller væk	Nardus
"	toradet. " tydelig	34.
34.	Blomsten med stak, længere end yderavnen	Psilurus
"	uden " , kortere " "	Hainardia
35.	1 yderavne. Småakset vender kanten mod aksen	Lolium
2	yderavner	36.
36.	Flerårige	37.
Enårige		41.
37.	Akset 5-15mm, ægformet. Småaksene 3-7mm, stakløse	Oreochloa
"	længere og forlænget	38.
38.	Yderavnerne sylformede, med 1 ribe. 2-blomstrede småaks	Secale
"	lancetformede. Flerblomstrede småaks	39.
39.	Småaksene sidder på en kort, ca. 2mm lang stilk	Brachypodium
"	siddende	40.
40.	De enkelte aksled højst 1mm. Småaksene skråt udstående	Agropyron
"	" " " mindst 2mm. " tiltrykte	Elymus
41.	Akset ensidigt. Yderavnerne uens	Vulpia unilateralis
"	toradet til halvtrindt	42.
42.	Yderavnerne afskårne fortil, ofte flertandede/flerstakkede	43.
"	spidse, butte eller afrundede	44.
43.	Yderavnerne hvælvede	Aegilops
"	kølede	Triticum
44.	Stakkene betydeligt længere end avnerne. Sylformet yderavne	Secale
"	højst 1,5 x avnens længde	45.
45.	Yderavnerne længere end det 2-blomstrede småaks	Pholiurus
"	kortere " småakset	46.
46.	2(1-6) sammentrykte småaks på 2-3cm med 6-16 blomster	Brachypodium
Flere og kortere (uden stak) småaks		47.
47.	Inderavnen tæt dækket af små knuder	Castellia
"	ikke " " " "	48.
48.	Småaksene danner en vinkel på 45-90° med aksen. Akset ensidigt	49.
"	mindre udstående, højst 45°	50.

49. Inderavnen uden stak		Wangenheimia
" med "		Ctenopsis
50. Småaksene m.m. indsænkede i fordybninger i aksen		Narduroides
" ikke " " "		51.
51. Yderavnerne meget uens: 2-3mm og 3,5-5mm		Sclerochloa
" ens eller lidt uens		52.
52. Yderavnerne m.m. stærkt kølede		Catapodium
" hvælvede		Micropyrum

Duskgræsser

1. To slags småaks: golde og frugtbare		2.
Småaksene ens		4.
2. De frugtbare småaks brede, vinget-kølede		Phalaris
" " " smalle		3.
3. De golde småaks spidse eller med stak		Cynosurus
" " " butte, uden stak		Lamarckia
4. Dusken lådden af hår eller lange stakke		5.
" ikke lådden		9.
5. Småaksene uden stak		6.
" med "		7.
6. Yderavnerne glatte, inderavnerne lådne		Melica
" lådne		Imperata
7. Bladene glatte. Dusken forlænget		Polypogon
" hårede. " ægformet		8.
8. Småaksene flerblomstrede. Stakkene 3-7mm		Trisetum
" enblomstrede. Stakkene 6-25mm		Lagurus
9. Småaksene omgivne af brunlige børster		Setaria
" ikke omgivne af børster		10.
10. Yderavnen med 0,5-1mm lange krogbørster		Tragus
" uden krogbørster		11.
11. Småakset med 1 frugtbar blomst		12.
" " 2-flere frugtbare blomster		19.
12. Yderavnerne med en knudeformet fortykkelse ved grunden		Gastridium
" uden en knude ved grunden		13.
13. Inderavnen med stak		14.
" uden "		16.
14. Inderavnen med 1 grundstillet, knæbøjet stak og 2 børster		Triplachne
" " 1 rygstillet stak, uden børster i spidsen		15.
15. Yderavnerne lige lange		Alopecurus
" uens		Anthoxanthum
16. Skedehinden hårformet		Crypsis
" hindeagtig		17.
17. Småakset 11-13mm. Dusken 10-25cm		Ammophila
" mindre		18.
18. Yderavnen med en vinget køl		Phalaris
" " " uvinget "		Phleum
19. Inderavnen med en rygstillet, ofte knæbøjet stak		Trisetum
" uden eller med en endestillet stak		20.
20. Dusken toradet, ægformet, 5-15mm lang		Oreochloa
" ensidig eller alsidig		21.

21.	Dusken m.m. ensidig	22.
	" alsidig	24.
22.	Skedehinden hårformet	Aeluropus
	" hindeagtig	23.
23.	Enårig. 2-15cm høj	Sclerochloa
	Flerårig. 20-130cm høj	Dactylis
24.	Inderavnen med 3-5 brodspidsede tænder foroven	Sesleria
	" spids eller stump eller kort tokløvet	25.
25.	Flerårig	Koeleria
	Enårig	Lophochloa

Topgræsser

1. To slags småaks: frugtbare og gølge	Duskgræsser, punkt	3.
Småaksene ens eller temmelig ens		2.
2. Småakset med 1 frugtbar blomst		3.
" " 2-flere frugtbare blomster		22.
3. Skedehinden hårformet		4.
" hindeagtig		6.
4. Med lang, 3-grenet stak	Aristida	
Ingen stak		5.
5. Småakset med 1 frugtbar og 1 gold blomst	Panicum	
" " " " blomst	Sporobolus	
6. Stor, hvidhåret top. Stor plante	Saccharum	
Toppen ikke hvidhåret		7.
7. Småaksene parvise: 1 siddende stakløst + 1 stilket med stak	Sorghum	
" anderledes		8.
8. Mange grupper af 3 siddende småaks	Chaetopogon	
Ingen sådanne grupper		9.
9. Yderavnerne mangler eller meget små		10.
" mindst af inderavnens længde		11.
10. Skedehinden indtil 20mm. Opret enårig	Oryza	
" 1mm. Opstigende flerårig	Leersia	
11. Med en rygstillet, knæbøjet stak på 7-25mm		12.
Anderledes		13.
12. Stakken udgår fra eller over inderavnens midte	Pseudarrhenatherum	
" " " inderavnens nedre 1/3	Arrhenatherum	
13. Småakset indeholder en tydelig gold blomst		14.
" uden nogen gold blomst		15.
14. Med stak, der dog godt kan være skjult inde i yderavnerne	Holcus	
Ingen stak, men med en kølleformet, gold blomst	Melica	
15. Den modne inderavne tykkere end yderavnerne og skinnende		16.
" " " ikke tykkere end yderavnerne		19.
16. Inderavnen uden stak	Milium	
" med "		17.
17. Inderavnen glat	Piptatherum	
" håret		18.
18. Stakken højst 1cm. Inderavnen jævnt langhåret (3-6mm)	Achnatherum	
" mindst 1,5cm	Stipa	
19. Med en stak på 3-5 x inderavnen. Enårig	Apera	
Stakken højst 2 x inderavnen		20.

20.	Blomsten med hår ved inderavnnens grund	Calamagrostis	21.
"	uden " " "		
21.	Småaksene 5-6,5mm, duskagtigt samlede	Phalaris arundinacea	
"	1,5-3,5mm	Agrostis m.m.	
22.	Skedehinden hårformet		23.
"	hindeagtig		30.
23.	Småaksaksen eller inderavnen med lange, hvide hår. Høje græsser		24.
"	og inderavnen uden lange, hvide hår		26.
24.	Bladene skarpt fintakkede. Stortuet	Cortaderia	
"	helrandede. Med udløbere		25.
25.	Småaksaksen håret. Inderavnen glat	Phragmites	
"	glat. " håret	Arundo	
26.	Yderavnerne højst lidt kortere end blomsterne		27.
"	tydeligt kortere end blomsterne		28.
27.	Småakset med 2-5 blomster. Inderavnen med 2 tænder + 1 brod		
		Danthonia	
	Småakset med 5-10 blomster. Inderavnen kløvet	Schismus	
28.	Småaksene med 4-40 taglagte og toradede blomster	Eragrostis	
"	" 2-5 blomster og anderledes		29.
29.	Strået med flere knæ. Småaksene siddende	Cleistogenes	
"	" 1 knæ. Småaksene stilkede	Molinia	
30.	Inderavnen med en ryg- eller grundstillet, ofte knæbøjet stak,		
	der godt kan være skjult bag yderavnerne		31.
	Inderavnen uden eller med en endestillet stak		40.
31.	Småaksene 10-45mm		32.
"	1-8,5mm		35.
32.	Enårige		33.
	Flerårige		34.
33.	Småaksene m.m. oprette	Ventenata	
"	hængende	Avena	
34.	Grundbladsoversiden furet. Stakken trind i nedre 1/2	Helictotrichon	
"	ej furet. Stakken tit flad i nedre 1/2	Avenula	
35.	Stakken leddet, med en ring af korte hår midtpå og en for-		
	tykket spids; grundstillet	Corynephorus	
	Stakken ikke leddet midtpå, ikke tykkere mod spidsen		36.
36.	Flerårig		37.
	Enårig		38.
37.	Mest over 2 blomster i småakset	Trisetum	
"	med 2 " " "	Deschampsia	
38.	Stakken udgår fra under inderavnnens midte. 2-blomstret småaks	Aira	
"	" " over " "		39.
39.	Inderavnen kløvet i spidsen	Trisetum	
"	but	Molinierella	
40.	De nedre 1-3 kranse af topgrene helt eller næsten golde	Periballia	
	Ingen kranse af topgrene uden småaks		41.
41.	Den ene eller begge yderavner af småaksets længde eller længere		42.
	Begge yderavner kortere end småakset		46.
42.	Nedre yderavne 1/4 den øvre	Avellinia	
	Yderavnerne mere ens		43.

43. Småaksene 5-9mm. Flerårig. Med kølleformede golde blomster Melica
 " 1,2-3mm. Ingen golde blomster 44.
44. Småakset næstenskiveformet. Yderavnerne bredt ægformede .. Airopsis
 Yderavnerne smalt ægformede. Åben top 45.
45. Inderavnen afskåret tretandet. Øvre blomst stilket Antinoria
 " kort kløvet. Begge blomster siddende Aira
46. Inderavnen med en stak, der udgår lidt under den kløvede spids Bromus
 Inderavnen uden eller med endestillet stak 47.
47. Inderavnen med hjærteformet grund. Hængende småaks Briza
 " uden " " 48.
48. Enårig 49.
 Flerårig 54.
49. Inderavnen langstakket Vulpia
 " stakløs (eller stakken højst 1,2mm) 50.
50. Stive og trekantede topgrene 51.
 Bøjelige topgrene 52.
51. Inderavnen med 3 ribber. Modne topgrene udspærrede Cutandia
 " " 5 " Catapodium
52. Yderavnerne ret ens. Småakset 2-blomstret, 1-1,5mm ... Molinierella
 " tydeligt uens. Småakset 2-6-blomstret 53.
53. Småakset 2-3mm. Yderavnerne afrundede/udrandede Sphenopus
 " 3-7mm. " spidse Poa
54. Inderavnerne kølede 55.
 " hvælvede 57.
55. Småaksene duskformet samlede i grenenderne. Nedre top-
 grene enlige Dactylis
 Småaksene ikke duskformet samlede. Topgrenene sj. enlige 56.
56. Inderavnen svagt kølet, spids eller med kort stak .. Bellardiochloa
 " tydeligt kølet, uden stak (Bromus catharticus) + Poa
57. Inderavnen afrundet eller afskåret fortil 58.
 " spids eller tvekløvet fortil 60.
58. Småakset 2-blomstret. Yderavnerne omvendt ægformede Catabrosa
 " 2-flerblomstret. Yderavnerne anderledes 59.
59. Inderavnen med 7-9 tydelige ribber, yderavnerne med 1 Glyceria
 " " 5 ribber, øvre yderavne med 3 Puccinellia
60. Topgrenene 5-7 sammen. Småaksene 18-30mm Bromus inermis
 " færre sammen. Småaksene mindre 61.
61. Skedehinden 8-15mm. 1-2m højt, stortuet græs Ampelodesmos
 " kortere 62.
62. Yderavnerne med 1 ribbe, inderavnen med 7 tydelige Glyceria fluitans
 Øvre yderavne med 3 ribber, inderavnen med 5(3) ribber Festuca

Festuca. Svingel.

1. Strågrunden knoldformet fortykket af gamle bladskeder. Høje
 planter på 50-100cm. Bladene flade eller foldede 2.
 Strågrunden ikke knoldformet fortykket 5.
2. De gamle bladskeder meget stærkt trævlede coerulescens
 " " " ikke eller noget trævlede 3.

3. Topgrenene tynde og bugtede triflora 4.
- " ikke bugtede durandii
4. Bladene i hvert fald flade nær spidsen paniculata
- " foldede hele vejen durandii
5. Grundbladene flade, de bredeste over 3mm brede 6.
- " børste-, tråd- eller sivformede (sj. flade), smallere 10.
6. Inderavnen med en stak på 10-18mm gigantea
- " uden eller med en meget kortere stak 7.
7. Skedehinden 1-5mm. Bladskeden ikke øret foroven 8.
- " meget kort. Bladskeden " " 9.
8. Tættuet uden udløbere altissima
- Løsttuet med " boissieri
9. Nederste par topgrene med 1-3 og 4-6 småaks pratensis
- " " " " hver 5-15 " arundinacea
10. Skedehinden 2-7mm lang 11.
- " højst 1mm 16.
11. Bladene ru 12.
- " jævne 13.
12. 60-90cm høj. Skedehinden 2,5-4mm elegans
- 18-32cm " " 2mm reverchonii
13. Inderavnen med en stak på 2-3mm. Gamle skeder m.m. henfaldende
- på tværs burnatii
- Stakken 0-1,5mm. Gamle skeder ikke henfaldende 14.
14. Toppen åben og nikkende. Nyskuddene gennembyrder ikke ske-
- derne. Pyrenæerne eskia
- Toppen smal. Nyskuddene gennembyrder ofte skederne 15.
15. Skedehinden 2-3mm. Inderavnen 3-året. Indtil 40cm høj .. pseudeskia
- " 4-6mm. " 5-året. 60-100cm høj scariosa
16. Med tydelige udløbere 17.
- Tættuet og uden udløbere, eller disse højst 5mm 25.
17. De visne bladskeder ikke trævlede 18.
- " " " tydeligt trævlede 21.
18. Bladene tæt og ret langt hårede. Toppen ret stiv nevadensis
- " glatte eller spredt hårede. Toppen m.m. åben 19.
19. Bladene 0,6-1,1mm tykke, friskgrønne, stærkt kølede rivularis
- " 0,4-0,75mm " 20.
20. Bladskederne lyserøde pseudotrichophylla
- " ikke lyserøde rothmaleri
21. Bladskederne ikke lyserøde rothmaleri
- " lyserøde 22.
22. Bladene 0,3-0,5mm tykke 23.
- " (0,4)0,65-1,5mm tykke 24.
23. Toppen 6-10cm, ret åben. Bladspidsen m.m. ru trichophylla
- " 2-3,5cm, tæt. Bladene jævne pyrenaica
24. Toppen 8,5-18cm, meget åben, bleggrøn. Bladene sivagtige,
- stive og jævne. Klitplante juncifolia
- Toppen åben til ret tæt, friskgrøn til blågrøn rubra
25. Gamle bladskeder trævlede 26.
- " " ikke eller næppe trævlede 31.

26.	Bladskederne lyserøde. Toppen ensidig, kun åben i blomst	nigrescens	27.
"	ikke lyserøde		
27.	Stakken ofte så lang som inderavnen eller længere	plicata	28.
"	kortere end inderavnen		
28.	Bladene stærkt ru		29.
"	jævne til noget ru		30.
29.	Toppen åben. Stakken 1,3-2,7mm	iberica	
"	tæt. " indtil 0,6mm	clementei	
30.	Toppen 1cm. Stakken 1/2 x inderavnen. Sierra Nevada	frigida	
"	1,5-3,5cm. Stakken 1/4-1/3 x inderavnen	hystrix	
31.	Stakken mindst 1/2 x inderavnen		32.
"	overvejende kortere end den halve inderavne		35.
32.	Stråbladene 2-3mm brede og flade; grundbladene trådformede		
		heterophylla	
	Bladene ikke så forskellige		33.
33.	Bladene 0,6-1,2mm tykke	durissima	
"	0,25-0,6mm "		34.
34.	Stakken ofte så lang som inderavnen eller længere	plicata	
"	1/2 x inderavnen. Toppen 1cm. Strået 4-7cm	frigida	
35.	Småaksaksen synlig under blomstringen. Toppen 10-20cm	ampla	
"	ikke synlig		36.
36.	Bladene halvtrinde ved grunden, m.m. flade mod spidsen, korte		
	(1-4(6)cm), stærkt krumme. Skederne sølvhvide og klare	hystrix	
	Bladene anderledes		37.
37.	Skedehinden 0,5-1mm		38.
"	ganske kort		39.
38.	Toppen gulgrøn til stråfarvet, 4,5-7cm	gautieri	
"	stærkt lillabroget, 2-4cm	quadriflora	
39.	Bladskedens frie rand indfoldet		40.
"	" " ikke indfoldet		42.
40.	Toppen aflangt-ægformet, grenene glatte. 10-30cm høj	borderi	
"	linjeformet. 25-60cm høj		41.
41.	Topgrenene korthårede. Inderavnen 5,2-6,2mm	capillifolia	
"	ru. Inderavnen 4,5-5,3mm	querana	
42.	Bladene ru i det mindste mod spidsen		43.
"	helt jævne		46.
43.	Stakken højst 0,7mm		44.
"	mest længere		45.
44.	Bladene 0,2-0,4mm tykke. Strået foroven oftest rut	tenuifolia	
"	0,4-0,8mm " " " " jævnt	valentina	
45.	Bladene slappe, kun lidt ru i spidsen	airoides	
"	hårde, ofte stikkende	indigesta	
46.	Småaksene med 5-8 blomster		47.
"	" 3-5 "		48.
47.	Inderavnen 4-4,6mm. 25-40cm høj. Topgrenene filthårede	hervieri	
"	5,4-6mm. 35-50cm " " glatte	costei	
48.	Bladskederne helt lukkede, brunlige, blivende	glacialis	
"	højst halvt lukkede		49.
49.	Klitplante. Skederne hvidlige. Toppen 5,5-10,5cm	vasconcensis	
	Bjærgplante. Toppen 2-7cm	indigesta	

Festuca triflora Desf. Treblomstret svingel. 50-90cm. Tættuet. Strået 2,5-3mm tykt, dets grund ca. 8mm tyk. Bladene 2-3,5mm brede og flade. Toppen nikkende med parvise grene, ofte med lillat skær. V-VI. S+SØ+M.

F. caerulescens Desf. Knoldsvingel. -70cm. Strågrunden ca. 20mm tyk. Bladene 1-2mm brede, kun foldede ved grunden. Toppen 2-13cm, smal med tætdunede grene og akse. Småaksene 9-13mm. III-VI. S.

F. paniculata (L.) Sch. & Th. Guldsvingel. 40-100cm. Strågrunden 10-20mm bred. Golde skuds skedehinder højst 0,5mm. Bladene 1,5-4mm brede. Toppen åben i blomst, grenene jævne eller ru. 3 underarter:

ssp. baetica (Hackel) MD.: Småaksene bleggrønne, 12-14mm. III-V. S.

ssp. paniculata: Småaksene gyldengule, 9-11mm. Inderavnen 6,5-7,5mm. Bladene 2,2-4mm brede som flade. IV-VIII. N.

ssp. spadicea (L.) Litard.: Småaksene gyldengule, 10-12mm. Inderavnen 8,3-9,4mm. Bladene 1,5-3mm brede som flade.

F. durandii Clauson Nær foregående. Strågrunden ca. 10mm tyk. De golde skuds blade 0,6-0,8mm brede. Toppen 6-14cm, åben. Småaksene 8,5-9,5mm. Inderavnen 5,5-6,5mm, utydeligt ribbet.

F. altissima All. Skovsvingel. Toppen 10-18cm. Småaksene 5-8mm med 2-5 blomster. Øvre yderavne 3-4,1mm. N.

F. boissieri Janka (*F. drymeja* p.p.) -200cm. Nær foregående. Toppen 13-30cm. Småaksene 7-9,5mm med 3-6 blomster. Øvre yderavne 3,7-4,7mm. V-VII. S.

F. gigantea (L.) Vill. Kæmpesvingel.

F. pratensis Hudson Engsvingel.

F. arundinacea Schreber Strandsvingel. 3 underarter:

ssp. arundinacea: Småaksene 10-12mm. Toppen åben.

ssp. atlantigena (St-Yves) Auquier: Småaksene 5-8,5mm. Toppen smal og stiv. Inderavnen med en stak på 1,5-2,5mm. III-VII.

ssp. fenas (Lag.) Arc.: Småaksene 5-7(9)mm. Toppen smal, stiv og mellembrudt. Inderavnen kløvet i spidsen, uden stak.

● F. pseudeskia Boiss. -40cm. Bladene foldede, blågrønne, stive og stikkende. Skederne lilla. Skedehinden 2-3mm, but. Toppen smal, grøn og lillabroget. Yderavnerne hindeagtige og butte. Ingen stak. Bjerge i S.

F. scariosa (Lag.) A. & Gr. Hindesvingel. 60-100cm. Skederne m.m. lilla. Bladene stive, stribede, stråbladene m.m. flade som gamle, ikke stikkende. Toppen 15-55cm, sølvgrøn, smal og mellembrudt. VI-VII. Bjerge i S+Ø.

F. eskia Ramond Stikkende svingel. 32-50cm. Bladene meget stive og stikkende, blågrønne, 0,7-1,6mm tykke, ofte krumme. Toppen 5-9,5cm, mellembrudt og m.m. broget. Stakken 0-1,5mm. 1600-2850m. VII-VIII. Pyrenæerne.

F. elegans Boiss. Strået rut foroven. Bladene 0,4-0,5mm tykke, nedre og øvre lige lange. Skederne meget ru, stråfarvede eller med lillat skær. Toppen 8-14cm, lidt mellembrudt, grenene tæt stivhårede.

- Festuca burnatii St-Yves 15-25cm. Strået rut foroven. Bladene 0,5-0,7mm tykke, jævne, lidt stikkende. Skedehinden 5-7mm. Toppen 4-7cm, åben, skinnende gulgrøn og lillabroget. Bjerge i N.
- F. gautieri (Hackel) K.Richter Kostsvingel. 20-50cm. Bladene 0,4-0,7mm tykke, stikkende, ofte krumme, 5-6 x så korte som strået, ofte kostformet samlede. Toppen tæt, 4,5-7cm. Ingen stak. 800-2650m. V-VIII. NØ.
- F. quadriflora Honckeney Lav svingel. 10-20cm. Bladene hårde, men ikke stikkende, ru i øvre halvdel, 0,6mm tykke; de golde skuds 1cm lange, de øvre 4-6cm. Småaksene rødt, gult og brunt brogede. Pyrenæerne.
- F. ampla Hackel Udbredt svingel. 30-90cm. Skederne gullige. Bladene 0,6-0,9mm brede, ru i spidsen. Toppen grønlig eller noget lilla, m.m. åben. Stakken 0,15-0,2mm. Småaksene med 4-9 blomster. IV-VI. M + S.
- F. querana Litard. 25-40cm. Bladene foldede, lidt stikkende. Skederne næsten helt lukkede. Toppen 6-8,5cm, rugrenet. Inderavnen tilspidset. Le.
- F. capillifolia Dufour Ru svingel. 35-50cm. Skederne med lilla grund. Bladene blågrønne og lidt stikkende, meget tynde, stærkt ru. Toppen 6-10 cm. Småaksene 6,5-8,5mm. Inderavnen langt tilspidset. V-VI. S + SØ.
- F. borderi (Hackel) K.Richter Ensidedig svingel. 10-30cm. De gamle bladskeder taber pladen, men bliver som en muffe. Bladene 0,6-0,85mm brede, stikkende, tit krumme. Toppen ca. 5cm, m.m. ensidedig. VII-VIII. Pyren.
- F. heterophylla Lam. Forskelligbladet svingel. 60-120cm. Grundbladene med påfaldende rudeformet tværsnit, 0,4-0,6mm brede. Bladskederne glatte, helt lukkede, næppe trævlede. Småaksene grønne. Stakken 3-6mm. N.
- F. plicata Hackel Foldsvingel. 12-35cm. Bladene 0,4-0,6mm brede, spidse, blågrønne med trekantet tværsnit. Skederne ru. Toppen 2-4cm, bleggrøn, skinnende, med let lillat skær. VI-VII. Bjerge i S + SØ.
- F. iberica (Hackel) K.Richter Rubladet svingel. 20-50cm. Bladene 0,4-0,6 mm tykke. Skederne helt helt lukkede. Toppen 3-7cm, opret eller lidt nikkende, blågrøn og skidenlilla. Bjerge.
- F. clementei Boiss. Fyrrekvistsvingel. 15-22cm. Bladene 0,5-0,7mm brede, stive, tæt dækkede af ret lange hår. Strået med 1 lavtsiddende knæ, gemt under talrige skeder. Toppen 3-5,5cm, 3200-3460m. Sierra Nevada.
- F. nigrescens Lam. Vejsvingel. 30-90cm. De golde skud gennembyder skederne; derfor ikke helt tættuet. Toppen 4-10cm, ensidedig, kun åben under blomstringen. Stakken 1/2 x inderavnen eller mere. 800-2700m. 2 ssp.:
- ssp. nigrescens: Bladene mørkegrønne, mest jævne, 0,4-0,7mm brede.
- ssp. microphylla (St-Yves) MD.: Bladene mørkegrønne, ru foroven, 0,4-0,5 mm brede. I bjerge.
- F. rubra L. Rød svingel. 5 underarter:
- ssp. asperifolia (St-Yves) MD.: Bladene meget ru hele vejen (eneste ssp.)
- ssp. juncea (Hackel) Soó: Både med korte og lange udløbere og derfor med påfaldende klumpet vækst. Bladene med ret lange, tætte hår.
- ssp. pruinosa (Hackel) Piper: Vækst som foregående, med bladene m.m. glatte. Kystplante.

ssp. rubra: Løsttuet med nogenlunde lige lange udløbere. Indtil 80(110) cm. Toppen 7-14cm, åben. Småaksene 7-10mm ud til 4. blomsts spids. Bladene 0,65-0,85mm brede som foldede.

ssp. litoralis (Meyer) Augier: Vækst som hos rubra. Højst 45cm. Toppen 6-8cm., ret tæt. Småaksene 10-11mm ud til 4. blomsts spids. Bladene 0,5-0,7mm brede som foldede. Kystplante. N.

Festuca pyrenaica Reuter Trådsvingel. 10-32cm. Bladene 0,3-0,45mm brede, ret bløde, noget hårede, butte. Skederne småhårede. Toppen næsten ugrenet, grålilla. Stakken indtil 1,5mm. 2000-2700m. VII-VIII. Midtpyren.

F. trichophylla (Ducros) K.Richter Grågrøn svingel. 30-60cm. Bladene stift oprette, ofte noget blågrønne, m.m. hårede. Toppen 6-10cm, smal med påfaldende tynde grene. Stakken ofte meget kort.

F. pseudotrichophylla Patzke 30-70cm. Med korte udløbere. Bladene 0,4-0,6mm brede, ru, m.m. glatte. Toppen 3-12cm, ret åben, gren med let lillat skær; grenene glatte eller lidt ru. Stakken ca. 1/2 x inderavnen.

F. juncifolia St-Amans Sivbladet svingel. 30-75cm. Løsttuet. Bladene 0,7-1,5mm tykke. Toppen 8,5-18cm, rugrenet. Klitter. N.

F. rivularis Boiss. Bæksvingel. 30-70cm. Bladene tit flade som friske. Bladskederne m.m. dunede. Toppen 10-22cm, meget åben, tyndgrenet, grøn til lilla. Stakken 0,3-2mm. Bjerge. Fugtige steder.

F. rothmaleri (Litard.) MD. 35-50cm. Løsttuet med korte udløbere. Bladene 0,6-0,75mm brede, bløde. Skederne glatte. Toppen 7-12,5cm, grenene glatte og udstående. Småaksene grønne til bleglilla. Bjerge.

F. nevadensis (Hackel) MD. Tæthåret svingel. 40-80cm. Løsttuet. Bladene 0,5-1,4mm brede, meget stive. Toppen 6-17cm, opret, rugrenet, bleg- eller blågrøn, undertiden med lillat skær. Stakken indtil 2,1mm.

F. glacialis (Miégevillé) K.Richter Femåret klippesvingel. 6-15cm. Bladene 0,4-0,7mm brede og blåduggede. Toppen 2-3,5cm, tæt, med kortbørstede grene, lyslilla. Stakken 0-1,3mm. 2000-2850m. VII-IX. Pyrenæerne.

● F. frigida (Hackel) K.Richter 4-7cm. Bladene 0,25-0,5mm, blåduggede. Skederne delvist optrævlede. Toppen ugrenet,, med glatte grene, let blådugget. Stakken 1,7-1,9mm. Ca. 2950m. Sierra Nevada.

F. costei (St-Yves) MD. 35-50cm. Bladene 0,7-1mm tykke. Toppen indtil 9 cm, ret tæt, blådugget, grøn med lillat skær. Stakken 1,3-2mm. 500-2000m. V-VIII. N + M.

F. hervieri Patzke 25-40cm. Bladene 0,7-0,8mm tykke, ofte blåduggede. Toppen 6-9cm, ret tæt, grøn eller med lillat skær, m.m. blådugget. 700-2000m. V-VIII. NØ.

F. hystrix Boiss. Krølsvingel. 8-20cm. Bladene 0,5-0,6mm brede, halvtrinde inderst, m.m. flade mod spidsen, stive, 0,5-2,5cm, tit krumme, blågrønne. Sølvhvide bladskeder. Toppen 1,5-3,5cm. 1250-2300m. M + S.

● F. reverchonii Hackel 18-32cm. Strået jævnt. Bladene 0,4-0,55mm tykke, blågrønne, m.m. blåduggede. Skederne stråfarvede. Skedehinden 2mm. Toppen 2,5-4cm, tæt, grumset lilla-blågrøn. 1900-2000m. S.

Festuca tenuifolia Sibth. (F. filiformis) Finbladet svingel. 20-30cm. Bladene med rundt tværsnit. Toppen 2-4cm, smal og ret tæt, rugnet. Stakken 0-0,4mm.

F. airoides Lam. Violet fåresvingel. 10-30cm. Bladene stive, 0,5-0,6mm tykke, krummede. Toppen tæt, 2,5-5cm, kortgrenet. Inderavnen mest kort-håret. Småakset blågrønt med lillat skær. 1900-1950m. VI-VIII. Pyren.

F. valentina (St-Yves) MD. 32-43cm. Bladene grønne, m.m. svagt blåduggede, svagt ru i spidsen. Toppen 5-9,5cm, ret åben, rugnet, noget blådugget. Bjerge i Ø.

F. vasconensis (MD.) Augier & Kerguelen 24-50cm. Kan have udløbere. Bladene 0,5-0,9mm tykke, sjældent blåduggede, ofte krumme. Toppen ofte mellembrydt, rugnet. Stakken 0,1-1,8mm. Klitter. NV.

F. durissima (Hackel) Kerguelen 25-48cm. Strået jævnt. Bladene jævne, m.m. stikkende og krumme, stive, bleggrønne eller blågrønne. Toppen tæt, indtil 6cm, blågrøn, rugnet. Stakken ca. 1/2 x inderavnen. M-Pyr., M.

F. indigesta Boiss. Tykgrenet svingel. Bladene sjældent blåduggede, korte, krumme, hårde, tit stikkende. 5 underarter:

ssp. molinieri (Litard.) Kerg.: Strået tætdunet foroven. Bladene ru foroven, 0,5-0,8mm brede. Stakken 1,5-2mm. Pyrenæerne.

ssp. alleizettei (Litard.) Kerg.: Strået dunet foroven. Bladene ru hele vejen, 0,45-0,55mm brede. Stakken 1,25-1,45mm. Foden af Midtpyrenæerne.

ssp. aragonensis: Strået næsten jævnt, 10-23cm. Bladene 0,35-0,5mm brede. Øvre yderavne 3-3,8mm, æg-lancetformet. Bjerge.

ssp. indigesta: Strået næsten jævnt, 20-30cm. Bladene 0,6-1,1mm brede. Øvre yderavne lancetformet, 4,8-5,2mm. Inderavnen 6-7,1mm.

ssp. hackeliana (St-Yves) MD.: Som foregående, men øvre yderavne 3,6-4,2mm. Inderavnen 5,2-5,6mm. S.

Lolium. Rajgræs.

1. Inderavnerne højst 3 x så lange som brede, læderagtige og opsvulmede som modne	temulentum
Inderavnerne ca. 5 x så lange som brede, ikke opsvulmede som modne	2.
2. Småaksene med (5)10-22 mest langstakkede blomster	multiflorum
" " 2-11 ofte stakløse blomster	3.
3. Tueformet flerårig. Bladene mest 2-4mm brede	perenne
Enårig. Bladene mest 5-8mm brede	rigidum

Lolium temulentum L. Giftigt rajgræs. 20-70cm. Enårig. Yderavnen mindst 2 x den nærmeste inderavne, 14-21mm, ca. = småakset eller længere. Småakset med 2-15 blomster, mest med en ru stak. IV-VIII.

L. multiflorum Lam. Italiensk rajgræs.

L. perenne L. Almindeligt rajgræs.

L. rigidum Gaudin Rut rajgræs. 18-45cm. Akset ved grunden omgivet af den lidt oppustede øvre bladskede. Inderavnen med en but, hindekantet spids. 0-1675m. V-VIII.

Vulpia. Væselhale.

1. Nedre yderavne under $1/6$ x den øvre 2.
 " " mindst $1/6$ x " " 4.
2. Støvknapperne 2,7-5mm. Inderavnen tit dunet/randhåret ... alopecuros 4.
 " 0,6-2mm. " glat 3.
3. Toppen mest fri af den øvre bladskede. Støvknappen 0,6-0,9mm
 Toppen delvist omsluttet af den øvre bladskede. Støvknappen membranacea
 0,8-2mm fasciculata
4. Toppen med forlængede grene, m.m. pyramideformet. Stakken
 højst af inderavnens længde geniculata
 Toppen uden eller med korte grene, linjeformet. Stakken
 ofte længere end inderavnen 5.
5. Småakset med 3-7 golde blomster øverst. Inderavnen oftest randhåret
 ciliata
 Småakset med 1-2 golde blomster øverst. Inderavnen glat 6.
6. Småaksene i et ensidigt aks (klase) unilateralis
 " i en smal top 7.
7. Toppen 10-20cm, lidt bøjet, rører den øvre bladskede myuros
 " 2-8cm, rank, rører ikke den øverste " 8.
8. Småakset 8-10mm. Stakken ca. = inderavnen bromoides
 " ca. 6mm. " 2-3 x " muralis

Vulpia geniculata (L.) Link Grenet væselhale. 10-60cm. Toppen 5-15cm, åben, stilkene 3,5-6,5mm. Støvknapperne 2,5-3,5mm. Nedre yderavne $2/5$ - $3/5$ x den øvre. Småaksstilkene kileformet foroven. V-VI.

V. alopecuros (Schousboe) Dumort. Stiv væselhale. 10-70cm. Ofte stift opret. Nedre yderavne 0,8-2,7mm, den øvre 9,5-22mm (med stak). Småakset 10-21mm (uden stakke). Mest i klitter. IV-VI. S.

V. fasciculata (Forsskål) Samp. Strandvæselhale. 8-50cm. Nær følgende. Småakset uden avner 10-18mm. Sandjord, især strande.

V. membranacea (L.) Dumort. Løstblomstret væselhale. 10-50cm. Skedehinden 0,1-0,2mm. Toppen 1-11cm, ensidig. Inderavnen med spids fod (callus). Småakset uden avner 9-15mm. IV-V.

V. bromoides (L.) S.F.Gray Langstakket væselhale. 8-40cm. Småaksene 6,5-11,5mm (uden stakke). Nedre yderavne $1/2$ - $3/4$ x den øvre.

V. muralis (Kunth) Nees Murvæselhale. 10-60cm. Yderavnerne 1-3mm og 4-8mm (med stak). IV-VII.

V. myuros (L.) C.C.Gmelin Stor væselhale. 10-60cm. Nedre yderavne højst $1/2$ x den øvre. Yderavnerne 0,4-2,5mm og 2,5-6,5mm (med stak). IV-VII.

V. ciliata Dumort. Randhåret væselhale. 5-40cm. Småaksene med 1-3 nedre frugtbare blomster. Nedre yderavne $1/6$ - $1/4$ x den øvre. Øverste blad omskeder toppens grund. IV-VII.

V. unilateralis (L.) Stace (Nardurus maritimus) Enradet væselhale. 5-35cm. Klasen 1-9cm, ret stiv. Nedre yderavne $1/2$ - $3/4$ x den øvre. Inderavnen 3-5mm, stakken tit lige så lang. IV-VII.

Ctenopsis delicatula (Lag.) Paunero Langstakket kamaks. -40cm. Meget spinkel, flerstænglet. Øvre blades skedehinde 0,1-0,5mm. Akset 1-7cm, ensidigt. Småaksene 5,5-9,5mm (uden stak) med 3-7 blomster. Støvknappen 1,5-2,5mm. Stakken ofte ca. så lang som inderavnen. VI. M + V.

C. gypsophila (Hackel) Paunero Gipskamaks. -35cm. Nær foregående. Øvre blades skedehinde 0,5-1,5mm. Akset 1-5cm. Småaksene 5,5-12mm (uden stak) med 4-14 blomster. Støvknappen 0,5-1,5mm. Stakken ofte 1/2 x inderavnen. M.

Wangenheimia lima (L.) Trin. Bredt kamaks. 5-30cm. Stivstrået, med indrullede blade. Aksene 8-35mm, noget ensidige. Nedre yderavne drejet, så den er parallel med småaksets akse. 75-1000m. V-VI. M + Ø.

Micropyrum tenellum (L.) Link Toradet svingel. 5-25cm. Noget rajgræsli-gnende enårig. Akset tydeligt toradet og stift, 1-20cm. Småaksene 5-9mm, m.m. tiltrykte, med 4-9 blomster, med eller uden stakke. IV-VI.

M. patens (Brot.) Rothm. -1m. Nær foregående. Akset indtil 30cm. Småaksene 11-15mm, m.m. udstående, indtil 45°, med 10-16 blomster uden stak. IV-VI. V + M.

Castellia tuberculosa (Moris) Bor. Knudeavne. 20-75cm. Opret enårig. Aksstanden ofte med sidegrene forneden. Småaksene 7-12mm, stakløse, toradede, ægformede. Yderavnerne 3-4mm og 4-5mm. IV-VI. S.

Narduroides salzmännii (Boiss.) Rouy Fin trådhale. 10-40cm. Opret enårig. Bladene trådformede. Akset 2-20cm, stift og tyndt. Småaksene 4-7mm, tiltrykte og indsenkede i aks, stakløse. 0-1000m. V-VI. S + M.

Catapodium. (Desmazeria). Stivgræs.

1. Småaksene 2-4,5mm brede, med tætstillede, taglagte inderavner		2.
" 1-1,5mm " , " noget adskilte inderavner		3.
2. Småaksene med 5-11 blomster, tiltrykte aks		marinum
" " 11-20 " , tit noget udstående		siculum
3. Toppen tæt med korte grene, der bærer småaks hele vejen		rigidum
" åben. De nedre " kun med småaks i øvre 1/2		hemipoa

Catapodium siculum (Jacq.) Link Skælgræs. 3-13cm. Småaksene i aks, ægformede, 10-22mm. Inderavnen 3,5-4,5mm, stærkt kølet, m.m. hætteformet i spidsen. S.

C. marinum (L.) Hubbard Liggende stivaks. 5-15cm. Småaksene 2,5-8mm, i et toradet aks, der ofte indtager over halvdelen af planten. Akset med bugtet akse og rajgræsagtigt. Kystnær. IV-VII.

C. rigidum (L.) Hubbard Bregnegræs. 5-30cm. Stråene opstigende. Skedehinden 2mm. Toppen sammentrængt, ofte noget ensidig, til sidst med udstående grene, stilkene mest 1-2mm. 0-1450m. III-VII.

C. hemipoa (Delile) Lainz Rustrået stivgræs. 20-35cm. Skedehinden indtil 5mm. Stråene mest oprette, ru foroven. Småaksstilkene mest 0,5-1mm. Mest i klitter. V-VI. SØ + N.

Cutandia. Stivgræs. Alle 3 arter er strandplanter.

1. Småakset med 2-3(4) blomster	memphitica	
" " 5-9(12) "		2.
2. Yderavnen med 3-5 ribber. Inderavnen 5,5-7mm, but til spids	maritima	
" " 1 ribbe. Inderavnen 4,7-5,5mm, but til udrandet		
	divaricata	

Cutandia maritima (L.) W.Barbey Strandstivgræs. 10-35cm. Svingelagtige småaks på 8-16x3-4mm i en jævn og stivgrenet top. 1-2 topgrene sammen. Inderavnen uden stak. V-VI.

C. divaricata (Desf.) Asch. Udspærret stivgræs. Som foregående. S.

C. memphitica (Sprengel) K.Richter Gaffelstivgræs. -35cm. Småaksene 7-10,5mm. Yderavnen med 1 ribbe. Inderavnen 5,8-7,5mm med en stak på 0,5-1,2mm. Toppen ru, grenene enlige. III-IV. Al: Almeria By til Cabo de Gata.

Sphenopus divaricatus (Gouan) Rchb. Kilefodsgræs. 5-25cm. Spinkel, tråd-bladet, opret enårig med tyndgrenet, ægformet top. Småaksstilkene fine, ofte parvise, 2-4mm, kileformet tykkere opad. Yderavnerne stærkt uens. Tit kystnær. IV-VI.

Poa. Rapgræs.

1. Strået tydeligt sammentrykt	2.
" trindt	3.
2. Bladene 6-10mm brede. Toppen 10-15cm	chaixii
" 2-4mm " " 2-7cm	compressa
3. Strågrunden omgivet af fortykkede skeder, kan være løgformet	4.
" uden fortykkede skeder	7.
4. Strågrunden løgformet	bulbosa
" ikke løgformet	5.
5. Grundbladernes skedehinder 3-7mm, meget tydelige	ligulata
" " 1-2mm, lidet "	6.
6. Bladene 2-4mm brede, de nedre med afskåret skedehinde	alpina
" 1-2,5mm brede, skedehinden spids	molineri
7. De nedre topgrene mest 1-2 sammen	8.
" " " " 5(3-10) sammen	15.
8. Yderavnerne ulige lange. Strået mest liggende forneden	9.
" næsten lige lange	11.
9. Støvknapperne 1,5-2,5mm. Flerårig og rodslående nederst	supina
" 0,2-0,8(1,0)mm. Enårig. Ikke rodslående	10.
10. Nedre topgrene udstående eller nedslående efter blomstringen	annua
" " skråt oprette efter blomstringen	infirma
11. Småaksene med 2 blomster. Skedehinden 3,5-6,5mm	feratiana
" " 3-6 blomster	12.
12. Topgrenene jævne	13.
" m.m. ru	14.
13. Øverste knæ dækket af en bladskede. 3-4-blomstrede småaks	laxa
" " frit. Småaksene 4-6-blomstrede	minor
14. Med udløbere. Golde skuds blade toradede	cenisia
Løsttuet. Ingen toradede blade	flaccidula

P. infirma Kunth Spinkelt rapgræs. Ligner foregående meget, men støvknappen 0,2-0,3mm. Småaksene med 5-6 mere fjærntsiddende blomster, så de virker smallere. II-V.

ssp. silvicola (Guss.) H.Lindb.f.: Knuderapgræs. Udløberne 2-3mm tykke og perlesnorsformet knudrede. Bladene klart grønne. Nedre topgrene 3-4 sammen. IV-VII.

P. feratiana Boiss.& Reuter Tveblomstret rapgræs. Nær foregående, men bladene 1-2mm brede. Skedehinden 3,5-6,5mm. Nedre topgrene mest parvise. Vestpyrenæerne, NV.

P. angustifolia L. Smalbladet rapgræs.

P. cenisia All. ssp. sardoa E.Schmid Toradet rapgræs. 12-40cm. De golde skud med toradet stillede, 2-3mm brede blade. Stråbladenes skedehinde 3-9 mm, grundbladenes meget kort. Toppen 3-5cm. VII-IX- Pyrenæerne.

P. laxa Haenke Slapt rapgræs. 10-20cm. Planten søgrøn. Småaksene ægformede. Topgrenene 0,2-0,3mm tykke, kantede og tydeligt længdefurede, m.m. oprette. VII-IX. Sydpå til Sierra Nevada.

P. minor Gaudin Lidet rapgræs. 5-30cm. Planten græsgrøn. Småaksene af-
langt-lancetformede. Topgrenene 0,1mm tykke, trinde, uden længdefure.
Bladene 1-1,5mm brede. VII-IX. Pyrenæerne, Sierra Nevada.

P. compressa L. Fladstrået rapgræs.

P. flaccidula Boiss. & Reuter 30-60cm. Bladene slappe, 1-4,5mm brede, ofte grågrønne. Skedehinden 2-5mm. Toppen 8-12cm, åben. Grenene kun med småaks i øvre halvdel. Småaksene 3,5-4mm, korthårede. V-VII. S + Ø.

P. nemoralis L. Lundrapgræs.

Poa glauca Vahl Blågrønt rapgræs. 15-40cm. Skedehinden 1-1,5mm. Planten med eller uden blågrøn dug. Topgrenene ret korte og tykke. Småaksene 2-4-blomstrede, ofte lilla. 1200-2850m. Pyrenæerne.

P. bulbosa L. Løgrodet rapgræs. IV-VI.

P. ligulata Boiss. Tungerapgræs. 12-20cm. Bladene blågrønne, flade. Skedehinden mælkevid. Toppen 1,5-3cm, aldrig topspirende, m.m. lillaanløben. Inderavnens køl og randribber hårede. VI-VII.

P. molineri Balbis Furet rapgræs. 10-20cm. Bladene ofte furede til stærkt foldede. Nedre skedehinder 0,5-2mm, ofte lasede, øvre 1-3,5mm og spidse. Småaksene ofte med lillat skær. 1600-2800m.

P. alpina L. Fjældrapgræs. 5-30cm. Bladene mest 4-10cm, grønne til lidt grågrønne, flade, bryder af i selve pladen, når man hiver i dem. Øvre skedehinder 3-5mm, nedre 1-2mm. 1500-2900m. VI-VIII.

Bellardiachloa violacea (Bell.) Chlov. Violet rapgræs. 20-50cm. Svingelagtig og tæppedannende. Bladene blågrønne, børsteformede, indtil 0,8mm tykke. Toppen sammentrængt, grøn/lilla. Skedehinden 3-7mm. Inderavnen med en stak på 0-1mm. 1600-2900m. VII-VIII. N.

Puccinellia. Annelgræs.

1. Med rodslående udløbere	maritima
Ingen udløbere	2.
2. Bladene indrullede og sivformede. Småaksene 7-13mm ..	festucaeformis
" flade eller foldede. Småaksene 3-7mm	3.
3. Topgrenene jævne eller svagt ru. Inderavnen 3-3,5mm	rupestris
" tydeligt ru. Inderavnen 1,5-2,8mm	4.
4. Inderavnen med tydelige ribber. Støvknappen 0,4-1,8mm ..	fasciculata
" " utydelige " " 0,8-1mm	distans

Puccinellia distans (L.) Parl. Udspærret annelgræs.

P. fasciculata (Torrey) Bicknell Ensidigt annelgræs. Yderavnerne 0,7-1,5mm og 1,1-2,5mm. Topgrenene 2-4 sammen, nogle med småaks til grunden.

ssp. fasciculata: 10-50cm. Skedehinden 1-2,5mm. Topgrenene udstående. Inderavnen helrandet. Støvknappen 0,4-0,8mm. V-VII.

• ssp. pungens (Pau) Hughes: 6-25cm. Topgrenene m.m. oprette. Inderavnen bugtet-randhåret. Støvknappen 1,25-1,75mm. Z/To: Laguna de Gallocanta.

P. maritima (Hudson) Parl. Strandannelgræs. NV + N.

P. festucaeformis (Host) Parl. Svingelagtigt annelgræs. 15-60cm. Skedehinden 1,5-4,3mm. Toppen indtil 30cm, grenene til sidst nedbøjede. Yderavnerne 2,5-3mm og 2,3-5mm. V-VII. 2 underarter:

ssp. festucaeformis: Toppen ensidig. Bladene børsteformede, ru mod spidsen. Støvknappen 2-2,5mm. Yderavnerne ægformede.

ssp. convoluta (Hornem.) Hughes: Toppen ikke ensidig. Bladene bredere, jævne. Støvknappen 1,2-2,3mm. Yderavnen æg-lancet- til lancetformet.

P. rupestris (With.) Fernald & Weatherby Tæt annelgræs. 4-40cm. 1-2-årig. Skedehinden 2-3mm. Toppen stiv, noget ensidig, tæt til åben. Yderav-

nerne 1,6-2,3mm og 2,5-3,2mm. Støvknappen 0,7-1,1mm. V-VII. N + M.

Sclerochloa dura (L.) Beauv. Hindeaks. 5-15cm. Grågrøn enårig med kølede bladskeder. Aksene noget ensidige. Yderavnerne bredt, hvidt hindekantede. Inderavnerne kølede, bliver hårde. 100-1200m. IV-VI.

Dactylis glomerata L. Hundegræs. 3 underarter:

ssp. glomerata: 30-150cm. Bladene indtil 10mm brede. Nedre topgrene lange, nøgne i nedre 1/3-1/2. 0-2200m.

ssp. hispanica (Roth) Nyman: Sydligt hundegræs. 10-40cm. Bladene smalle, indtil 5mm brede, ofte m.m. indrullede. Nedre topgrene korte og med småaks fra grunden.

• ssp. juncinella (Bory) Stebbins & Zohary (D. juncinella Bory) -70cm. Meget hårdt og tæt tuet. Bladene ru. Toppen tæt, grønlilla. Sierra Nevada.

Cynosurus cristatus L. Almindeligt kamgræs. Flerårig. Dusken smal, 3-5 mm bred hele vejen.

C. echinatus L. Pindsvinekamgræs. 20-60cm. Enårig. Bladene 3-9mm brede. Dusken ægformet, tæt og kortgrenet. De frugtbare blomsters stakke 1-2 x inderavnen. 0-1650m. IV-VII.

C. elegans Desf. Grenet kamgræs. 10-60cm. Enårig. Bladene 1-3mm brede. Dusken ægformet, mere langgrenet og åben. Frugtbare blomsters stakke 4-5 x inderavnen. 300-1575m. V-VII.

Lamarckia aurea (L.) Moench Guldgræs. 7-15cm. Enårig. En løs, oftest ensidig, først bleggrøn, siden gylden top med m.m. hængende grene. Frugtbare småaks med stak, de golde med 6-9 fjærntsiddende, små, butte inderavner. II-V.

Catabrosa aquatica (L.) Beauv. Tæppegræs.

Apera spica-venti (L.) Beauv. Vindaks.

A. interrupta (L.) Beauv. Børstevindaks. 20-50cm. Toppen smal, mest under 10cm, med oprette grene, uregelmæssigt mellembrydt forneden. Småaksene 2-2,5mm. Stakkene 4-10mm. 600-1500m. V-VII.

Psilurus incurvus (Gouan) Sch. & Th. Slangehalegræs. 10-30cm. Stængler, blade og aks trådformede. Akset meget skørt og til sidst m.m. indrullet. Yderavnen reduceret til et skæl på højst 1mm. 1 blomst med stak af inderavnets længde. 0-1000m. IV-VI.

Mibora minima (L.) Desv. Dværggræs. 2-15cm. Tueformet med trådfine strå. Enårig. Bladene indtil 2cm, 0,5-0,7mm tykke. Akset 0,5-2cm med toradet stillede småaks på 1,7-3mm på aksets ene side. Yderavnerne længere end inderavnerne. II-V.

Briza maxima L. Stort hjærtegræs. 20-50cm. Enårig. Toppen med 1-12 meget store, sølvhvide/rødbrune småaks på 14-25mm med 5-20 blomster. Bladene 3-8mm brede. Skedehinden 2-5mm. III-VII.

B. media L. Alm. hjærtegræs. Flerårig. Skedehinden 0,5-1,5mm.

B. minor L. Lidet hjærtegræs. 15-30cm. Enårig. Toppen mangeakset og ret tæt. Småaksene 3-4mm med 5-7 blomster. Skedehinden 3-6mm. IV-VII.

Sesleria argentea (Savi) Savi Sølvhovedgræs. 30-50cm. Øverste blad 3-10 cm. Bladene 3-5mm brede. Dusken mest 35-55x6-8mm, mest hvidlig. Yderavnen med en stak på 1-2,5mm. N + Ø.

S. albicans Kit. Kalkblåaks. 10-45cm. Øverste blad højst 1cm. Bladene mest 2,5-3mm brede. Dusken 10-30x5-7mm, blålig. Yderavnen uden stak. 300-2600m. III-VI.

Oreochloa blanka Deyl Pyrenæisk radeaks. 10-25cm. Tættuet. Stråene med grålige skeder forneden. Bladene 0,6mm brede, foldede, stive. Akset toradet eller ensidigt, blåligt, 9-14x7-9mm, ægformet. Skedehinden 0,2-1mm. 2300-2900m. VII-VIII. Pyrenæerne.

● O. confusa (Coincy) Rouy Rut radeaks. Ikke tueformet, med lange udløbere. Bladene 1-2mm brede, bløde. Øvre blades skedehinder indtil 4mm. Akset 5-15x5-12mm. Bjerge i NV (f.eks. bjærget La Tesla over Encinillas ved Burgos).

Ammochloa palaestina Boiss. Sandaks. 2-5cm. Enårig. Tykstrået med flade blade på indtil 6cm x 3mm. Skederne hvidlige forneden. Nøgler af 2-6 fladtrykte, hvidgrønne aks, ca. 10mm. SØ (f.eks. Cabo de Gata i Al).

Echinaria capitata (L.) Desf. Pindsvinegræs. 5-15cm. Enårig. Akset kuglerundt, ca. 1cm. Yderavnerne med 1 og 2 staklignende tænder; inderavnerne med 5(7) staklignende tænder. 100-1300m. IV-VI.

Melica. Flitteraks.

1. Inderavnen langhåret. Toppen eller dusken hvidlådden	2.
" og toppen glat	4.
2. Inderavnen håret på hele ryggen	cupanii
" med et glat bånd på ryggen	3.
3. Strået med 2-4 knæ under dusken	ciliata
" 1 " " "	magnolii
4. Yderavnerne uens, den nedre hindeagtig i ydre 1/2	5.
" ret ens, den nedre hindeagtig i ydre 1/4	6.
5. Bladene mest indrullede. Skedehinden 4-8mm	minuta
" flade. Skedehinden 2-3mm	arrecta
6. Småaksene oprette, med 1 frugtbar blomst. Åben top	uniflora
" ofte nikkende, med 2 frugtbare blomster	nutans

Melica uniflora Retz Enblomstret flitteraks.

M. nutans L. Nikkende flitteraks.

M. minuta L. Klippeflitteraks. 10-40cm. Skedehinden mest laset. Toppen 5-14cm, dens nedre led mest 3-5cm. 0-1375m. IV-V.

M. arrecta G.Kunze Pyramideflitteraks. 30-80cm. Skedehinden mest hel. Toppen 15-30cm, dens nederste led mest 6-12cm. 10-600m. V-VI.

M. ciliata L. Skægflitteraks. 20-60cm. Bladene ofte sammenrullede og stive. Dusken smal, ofte ensidig, med korte, oprette grene. Småaksene blege. Nedre yderavne 3/4-1 x den øvre. 250-1800m. IV-VII.

M. magnolii G. & G. 50-100cm. Nær foregående, men oftest kraftigere og med flade blade. Dusken mellembredt forneden, 12-25cm. V-VI.

Melica cupanii Guss. Låddent flittergræs. Ligner *M. ciliata*, men dusken højst 8cm, ofte åben. Yderavnerne uens, de nedre ca. 2mm kortere end den øvre. Alle inderavnens ribber langhårede. V-VII. SØ.

Glyceria. Sødgræs.

1. Inderavnen 6-7mm. Støvknappen 1,8-2mm	fluitans	2.
" 3,5-5(5,5)mm. Støvknappen 0,9-1,2mm		
2. Bladribberne tydeligt ru. Toppen åben	plicata	3.
" jævne eller svagt ru. Toppen smal		
3. Inderavnen 3,7-4,5mm, but, m.m. helrandet	spicata	
" 4,5-5,5mm, spids, tydeligt tandet	declinata	

Glyceria fluitans (L.) R.Br. Mannasødgræs.

G. declinata Breb. Tandet sødgræs.

G. spicata Guss. Kortstilket sødgræs. 15-40cm. Skedehinden 4-6mm. Toppen 11-28cm. Nedre topgrene 1-3 sammen, de større med 2-4(6) småaks på 12-22 mm. V.

Bromus. Hejre.

1. Nedre yderavne med 1 ribbe, den øvre med 3		2.
" " " 3-7 ribber, den øvre med 5-9		12.
2. Flerårig		3.
Enårig		6.
3. Inderavnen uden eller med en højst 1,5mm lang stak	inermis	
" med en over 3mm lang stak		4.
4. Topgrenene oprette	erectus	
" udstående eller hængende		5.
5. Alle bladskeder stift langhårede. Topgrenene parvise	ramosus	
Øvre " tæt korthårede. Topgrenene 2-5 sammen	benekenii	
6. Topgrenene m.m. hængende		7.
" m.m. oprette		8.
7. Topgrenene dunede. Strået dunet foroven	tectorum	
" ru. Strået glat foroven	sterilis	
8. Småaksene med stak 2-5cm, næsten siddende i en tæt dusk		9.
" " " 3-9cm, i grenet top		10.
9. Topgrenene med 1-2 småaks. Modne stak tit krum	fasciculatus	
" " 4-5 " " ret	rubens	
10. Inderavnen 15-17mm med en stak på 20-25mm	madritensis	
" 20-30mm " " " 25-75mm		11.
11. Nedre topgrene 1-3 sammen, 1-3cm lange	rigidus	
" " 3-6 " , indtil 8cm lange	diandrus	
12. Småakset stærkt sammentrykt. Inderavnerne kølede	catharticus	
" ikke " hvælvede		13.
13. Inderavnens rand til sidst indrullet og overlapper derfor		
ikke inderavnen ovenover i det modne aks		14.
Inderavnens rand ikke indrullet som moden og derfor overlappende		15.
14. Nedre bladskeder blødhårede. Støvknappen 3-5mm	arvensis	
" " m.m. glatte. " 1-3mm	secalinus	
15. Nedre bladskeder med stive hår på mindst 1mm		16.
" " blødhårede		17.

16. Inderavnen 6,5-8mm, med buekrummet forhjørne racemosus
 " 8-11,5mm, med stumpkantet forhjørne commutatus
 17. Toppen duskformet, med grene på højst 5-8mm scoparius
 " bredere, de nedre grene 1-flere cm 18.
 18. Inderavnen hindeagtig med 7-9 tydelige ribber. Toppen m.m. tæt 19.
 " med lidet fremtrædende ribber. Toppen mere åben 20.
 19. Stakken affladet forneden, m.m. bøjet i frugt molliformis
 " trind forneden, m.m. ret i frugt hordeaceus
 20. Toppen nikkende, ensidig, de fleste stilke længere end småaksene squarrosus
 Toppen opret, de fleste stilke ikke længere end småaksene 21.
 21. Småaksene 1-2cm. Inderavnen 6-9mm. Tynde topgrene intermedius
 " 2-5cm. " 10-20mm. Stive topgrene lanceolatus

Bromus inermis Leysser Stakløs hejre.

B. erectus Hudson Opret hejre.

B. ramosus Hudson Sildig skovhejre.

B. benekenii (Lange) Trimen Tidlig skovhejre.

B. rigidus Roth Stivtoppet hejre. 20-40cm. Toppen 15-20cm, tæt og opret. Småaksene 25-50mm. Inderavnen 24-37mm. Stakken 3-8cm. IV-VI.

B. diandrus Roth Storakset hejre. 35-90cm. Toppen op til 30cm, ofte meget åben, nikkende. Småaksene 4-5cm. Inderavnen 25-30mm. Stakken 3,5-6cm. IV-V.

B. sterilis L. Gold hejre.

B. tectorum L. Taghejre.

B. rubens L. Rød hejre. 10-30cm. Bladene blødhårede. Toppen rødlig, ofte meget tæt. Småaksene ca. 20mm. Inderavnen 11-16mm. Stakken 8-12mm, rødlig. Stænglen foroven med nedadvendte hår. IV-VI.

B. fasciculatus C.Presl Duskhejre. 4-15cm. Toppen 2-5cm, fåakset, med 1-2 småaks/gren. Småaksene 20-25mm. Inderavnen 12-14x1,4-1,8mm. Stakken 11-14mm. Modne inderavne udadbøjet. III-V.

B. madritensis L. Spansk hejre. 10-50cm. Stråene oftest glatte. Bladene blødhårede. Toppen grøn eller lilla, 3-15cm. Småaksene 25-35mm. Inderavnen 15-19mm. Stakken 18-25mm. IV-VII.

B. arvensis L. Agerhejre. 30-90cm. Toppen meget åben. Småaksene til sidst udstående eller hængende, 10-25mm, ofte lilla. Stakken ret.

B. secalinus L. Rughejre. 30-90cm. Toppen 14-18cm, åben, ofte ensidig og nikkende i frugt. Småaksene 12-20mm. VI-VII.

B. hordeaceus L. Blød hejre.

B. molliformis Lloyd 10-30cm. Øvre skede ofte lidt opblæst. Toppen indtil 10cm, meget tæt, ofte rødlig. Grenene meget korte og stive. Blade og småaks fint fildede. II-VI.

Bromus scoparius L. Kosthejre. 6-20cm. Knæene ofte mørke. Toppen æg- og duskformet, 3-5cm. Småaksene 7-18mm, stilkene mest under 2,5mm. Stakken 8-10mm, udstående.

B. racemosus L. Enghejre. 30-70cm. Toppen 6-10cm, smal, til sidst sammentrængt og noget ensidig. Nogle topgrene længere end småaksene, til sidst m.m. hængende. V-VII.

B. commutatus Schrader Mangeblomstret hejre. 30-70cm. Toppen 6-25cm, åben. Grenene indtil 6cm. Toppen snart nikkende. Stakken ret. V-VII.

B. lanceolatus Roth Stakhejre. 30-70cm. De nedre topgrene forlængede, 2-4cm, men stive og oprette. Småaksene 20-50x6-10mm. Stakken 10-17mm, til sidst udspærret. V-VI.

B. intermedius Guss. Smalbladet hejre. 20-50cm. Toppen åben, de nedre grene bugtede. Småaksene dækkede af korte og ofte krusede hår. Stakken 7-7,5mm, sidder 1,5-2,2mm fra spidsen. V-VII.

B. squarrosus L. Udspærret hejre. 20-60cm. Toppen med få, lidt sammentrykte småaks. Inderavnen 8-11x6-8mm, med stumpvinklet rand. Stakken ca. 10mm, stærkt udstående. Toppen meget åben. V-VII.

B. catharticus Vahl (B. willdenowii) Foderhejre. 20-100cm. Flerårig. Toppen åben. Småaksene 2-4cm, lancet- til ægformede. Stakken 0-1mm. Skedehinden indtil 6mm lang. 0-1100m. IV-XI. Dyrket og forvildet.

Brachypodium. Stilkaks.

1. Enårig. Med 2(1-5) sammentrykte småaks	distachyon
Flerårig. Småaksene trinde til halvtrinde	2.
2. Tueformet. Stakken mindst lig inderavnen	silvaticum
Med udløbere. Stakken højst 1/2 x inderavnen	3.
3. Bladene indrullede, med fremtrædende ribber ovenpå	4.
" med flad grund, uden fremtrædende ribber ovenpå	5.
4. Småaksene 3-6(8)cm. Akset 15-20(30)cm	phoenicoides
" 2-3cm. Akset 4-9cm	retusum
5. Bladene indrullede mod spidsen, noget blågrønne	rupestre
" helt flade, grønne	pinnatum

Brachypodium silvaticum (Hudson) Beauv. Skovstilkaks. 2 underarter:
ssp. silvaticum: 50-100cm. Bladene flade, frisk- eller gulgrønne; skederne mest hårede. Akset nikkende. Småaksene 17-25mm med 6-15 blomster.
ssp. glaucovirens Murb.: -200cm. Bladene ofte indrullede, blågrønne og stive. Skederne glatte. Akset opret. Småaksene -55mm med 14-22 blomster.

B. pinnatum (L.) Beauv. Bakkestilkaks. 40-70cm. Småaksene 18-40mm, oftest rette. Inderavnen tit noget korthåret. Stakken 1-6mm.

B. rupestre (Host) R. & Sch. Seglstilkaks. 40-70cm. Småaksene 30-50mm, ofte lidt seglkrummede. Stakken højst 3mm.

B. phoenicoides (L.) R. & Sch. Langbladet stilkaks. 50-80cm. Bladene 10-40mm. Akset med 6-9 noget fjærne, ofte seglkrummede småaks. Stakken 0-2,5mm. V-IX.

Brachypodium retusum (Pers.) Beauv. (B. ramosum) Toradet stilkaks. 20-40 cm. Bladene tydeligt toradede, især på de golde skud. Akset tæt og stift opret med 1-5(7) småaks. 0-1700m. V-VIII.

B. distachyon (L.) Beauv. (Trachynia d.) Enårigt stilkaks. 2-15(30)cm. Bladene glatte til svagt hårede, flade. Småaksene 2-3cm uden stakke, lancetformede. Stakken 7-15mm. 10-1500m. IV-VI.

Leymus arenarius (L.) Hochst. Marehalm. N + NV.

Elymus. Kvik.

1. Yderavnerne med ru ribber. Stakken ofte længere end inderavnen	...	2.
" " jævne ribber, højst med ru køl. Uden eller med		
kortere stak		3.
2. Yderavnen længere end den nederste blomst, 15-20mm		panormitanus
" kortere " " " " , 6-10mm		caninus
3. Bladoversiden tæt og fint dunet. Akset med en jævn akse		farctus
" ru eller spredt dunet. Aksen ofte ru-randhåret		4.
4. Tueformet, med meget korte udløbere		5.
Med lange udløbere		6.
5. Nedre yderavne næsten så lang som den nederste blomst	..	curvifolius
" " højst 3/4 x den nederste blomst		elongatus
6. Bladene ikke stive og stikkende; ribberne ikke fremtrædende.		
Yderavnerne meget spidse		repens
Bladene m.m. stive og stikkende; ribberne fremtrædende		7.
7. Yderavnerne butte eller skråt afskårne		hispidus
" m.m. spidse		pungens

Elymus panormitanus (Parl.) Tzvelev Storakset kvik. 80-100cm. Tueformet. Akset 10-20cm, ret løst. Yderavnen med 7-9 ribber. Inderavnen 12-15mm, med en stak på 20-30mm.

E. caninus (L.) L. Hundekvik.

E. curvifolius (Lange) Meld. Krumbladet kvik. 60-100cm. Strået kraftigt, ofte stivhåret under knæene. Inderavnen kan være spredt håret. Bladene stive, mest indrullede. V-VI. MS.

E. elongatus (Host) Runemark Langakset kvik. 40-100cm. Strået kraftigt, glat. Inderavnen glat. Bladene flade eller indrullede, stive. Akset 10-25 cm, dets nedre led ofte = småaksene. Strandplante. V-VII.

E. repens (L.) Gould ssp. repens Almindelig kvik.

E. pungens (Pers.) Melderis Stikkende kvik. Inderavnen but, med en kort
brod. Yderavnerne med fremtrædende ribber, ofte med brod. 3 underarter:
ssp. fontqueri Melderis: 40-65cm. Strå, akse og småaks tæt korthårede.
(eneste ssp.). S + SØ.

ssp. *pungens*: Bladene mest indrullede, kun ru på oversiden. N + M.

ssp. campestris (G. & G.) Melderis: Markkvik. Bladene mest flade, ru på begge sider. VI-IX.

E. hispidus (Opiz) Melderis (*E. intermedius*) Grågrøn kvik. 30-80cm. Bladene grågrønne, Akset 10-25cm, ret tæt. De nedre småaks kun lidt længere

end aksleddene. Inderavnen undertiden kortstakket. VI-VIII. 2 ssp.:

ssp. hispidus: Småaksene glatte.

ssp. barbatulus (Schur) Melderis: Småaksene hårede.

Elymus farctus (Viv.) Runemark Strandkvik. 2 underarter:

ssp. farctus: Støvknapperne 10-12mm. Akset opret, med 8-12(15) småaks, oftest længere end bladene. Aksen ikke særligt skør. S.

ssp. boreali-atlanticus (Simonet & Guinochet) Melderis: Støvknapperne 6-8mm. Akset ofte lidt krumt, med 4-8(12) småaks, ofte kortere eller lidt længere end bladene. Aksen meget skør. N + NV.

Agropyron cristatum (L.) Gaertner Kamkvik. 30-60cm. Flerårig. Akset 3-5 cm, kamformet toradet. Yder- og inderavner med korte stakke. Yderavnerne med 1 ribbe. VI-VIII.

Aegilops. Bukkekorn.

1. Sidesmåaksenes yderavner med (3)4-5 lange stakke		geniculata	
" " " 1-3 stakke			2.
2. Akset (uden stakke) over 10 x så langt som bredt		ventricosa	
" " " 2-5 x så langt som bredt			3.
3. De øvre 1-2 småaks er golde		neglecta	
" " småaks frugtbare			4.
4. Endesmåaksets stakke længere end sidesmåaksenes		triuncialis	
" " så lange som		biuncialis	

Aegilops ventricosa Tausch Perlebukkehorn. 20-40cm. Akset perlesnorsformet. 5-7 frugtbare småaks. Yderavnerne med 2 tænder, hvoraf den ene ofte bærer en lang stak. V-VII.

A. triuncialis L. Trestakket bukkekorn. 20-45cm. 1-2 golde småaks forneden, 4-6 frugtbare. Yderavnerne med 3 tænder, hvoraf de 2 eller 3 har stakke. V-VII.

A. biuncialis Vis (*A. lorentii*) Langstakket bukkekorn. 15-30cm. 2-3(4) småaks, mest frugtbare allesammen. Akset ægformet, 2-3cm. Bladene randhårrede.

A. geniculata Roth Alm. bukkekorn. 15-30cm. Akset 1,5-2,5cm med 1 goldt småaks forneden + 2-5 frugtbare med 3-6 blomster. Stakkene ru forneden. Inderavnens stakke så lange som yderavnerne. IV-VI.

A. neglecta Req. Goldt bukkekorn. 10-30cm. Akset 1,5-3,5cm, brat indsnævret foroven, idet de 2 øverste småaks er golde. 3(4) frugtbare småaks. Stakkene jævne. V-VII.

Triticum. Hvede. Kun dyrkede arter; omtales kun i nøglen.

1. Yderavnerne 25-35(40)mm, skjuler ofte inderavnen		polonicum	
" " højst 15mm, " ikke "			2.
2. Aksets akse uden hårduske ved småaksgrunden			3.
" " med " "			4.
3. Akset smalt, over 5cm, over 3 x så langt som bredt		aestivum	
" " tykt, indtil 5cm, højst 3 x " " " "		compactum	
4. Akset 7-12cm, linjeformet, næsten kvadratisk i tværsnit	...	turgidum	
" " 4-6cm, ægformet-elliptisk, sammentrykt fra siden		durum	

Secale montanum Guss. Bjærgrug. 30-80cm. Grågrøn, tueformet flerårig. Akset 4-8(11)cm, med randhårede kanter. **Yderavnen** 8-10mm, rukølet, uden eller med kort stak. Inderavnen 8-13mm, dens stak indtil 2,5cm. VI-VII.

S. cereale L. Almindelig rug. Enårig. Dyrket.

Hordeum. Byg. De dyrkede arter omtales kun i nøglen.

1. Flerårig	2.
Enårig	3.
2. Strået med løgformet grund. Akset 5-15cm	bulbosum
" uden " " " 2-5(6)cm	secalinum
3. Vilde arter. 10-50cm. Aksets akse skør, går i stykker som moden ..	4.
Dyrkede arter. 50-150cm. Aksets akse fast, går ikke i stykker ..	6.
4. Midtersmåaksets yderavner randhårede	murinum
" " ikke randhårede	5.
5. Sidesmåaksenes yderavner uens: een bred og een smal	marinum
" " ens	hystrix
6. Akset med 4-6 rækker frugtbare småaks	vulgare
" " 2 " " "	distichon

Hordeum murinum L. Gold byg. 3 underarter:

ssp. glaucum (Steudel) Tzvelev: Bladene blågrønne (eneste ssp.). Mellemste småaksens støvknapper 0,2-0,5mm (0,7-1,4mm hos de andre ssp.).

ssp. murinum: Midtersmåakset med en stilk på 0-0,6mm. Sidesmåaksene ikke længere end midtersmåakset.

ssp. leporinum (Link) Arc.: Midtersmåakset med en stilk på 0,9-1,8mm. Sidesmåaksene længere end midtersmåakset.

H. marinum Hudson Strandbyg. 5-30cm. Strået ofte med blade til akset. Øvre bladskede lidt opblæst, de nedre glatte eller med indtil 1/4mm lange hår. Akset aflangt og opad tilsmalnet. IV-V.

H. hystrix Roth Vejbyg. 10-30cm. Nedre bladskeder med 0,5-1mm lange hår. Akset ikke udvidet som modent. IV-V.

H. bulbosum L. Løgroset byg. 60-150cm. Grøn og tætтуet. Nedre blade lådene. Akset linjeformet.

H. secalinum Schreber Engbyg. 15-70cm. Strået bladløst i hvert fald i øvre 1/3. Alle yderavner reducerede til 12-15mm lange børster. VI-VIII.

Hordelymus europaeus (L.) C.O:Harz Skovbyg. N + C.

Taeniatherum caput-medusae (L.) Nevski Medusahovedbyg. 10-40cm. Enårig med trådformede, 0,2-0,6mm brede blade. Akset ca. 4cm med stakke på 5-12 cm. Yderavnerne sylformede, sammenvoksede ved grunden. V-VII.

Avena. Havre.

1. Inderavnen ender i 2 stakke på 1-13mm	2.
" tvetandet eller kort tvekløvet	4.
2. Småaksaksen knækker ikke som moden. Inderavnen glat eller m.m. håret. Småakset 14-20(22)mm	strigosa
Småaksaksen knækker som moden. Inderavnen lådden i nedre halvdel (eller mere). Småakset 16-43mm	3.

3. Yderavnerne (28) 30-43mm, tydeligt længere end blomsterne longiglumis
" 16-31mm, ca. = blomsterne barbata
4. Nedre blomsts inderavne overvejende glat (kan være tæthåret ved
grunden) 5.
Nedre blomsts inderavne håret i nedre halvdel 6.
5. Stakkens nedre del grønlig, gullig eller lysebrun byzantina
" " " mørkebrun eller sort sativa
6. Øvre blomsts inderavne glat til spredt håret. Kun 1 stak
hausssknechtii
- Begge (alle) blomsters inderavne tæt hårede. Mest 2-stakket 7.
7. Blomsterne adskilles ved modenhed. Toppen mest alsidig.
Småaksene 18-25mm fatua
Blomsterne falder samlede ud af yderavnerne ved modenhed.
Toppen m.m. ensidig. Småaksene (20) 25-45mm sterilis

Avena sativa L. Almindelig havre. Småakset kun med 1(0) stak. 2 ssp.:
ssp. macrantha (Hackel) Rocha Afonso: Småakset 25-30mm. Inderavnen oftest
spredt håret. Dyrket og forvildet.

ssp. sativa: Småakset 17-20mm. Inderavnen glat

A. byzantina C.Koch Rød havre. 60-100cm. Småaksene 21-30mm, med 1-2
stakke. Nedre blomsts inderavne 15-20mm, danner en vinkel på 45° ved
bruddet. Stakken 25-30mm. V-VI. Dyrket og forvildet.

A. hausssknechtii Nevsky (A. sativa x sterilis) -85cm. Småakset 25-30mm.
nedre blomsts inderavne ca. 20mm, dens stak ca. 5cm. IV-V.

A. sterilis L. Gold havre. 50-120cm. Inderavnen mest rusthåret i sin
nedre halvdel. II-VII. 2 underarter:

ssp. sterilis: Yderavnerne 29-42(27-47)mm. Nedre blomsts inderavne 26-32
mm. Stakken 5,5-8,5(9,5)cm.

ssp. ludoviciana (Durieu) Gillet & Magne: Yderavnerne 20-26mm. Nedre
blomsts inderavne 16-23mm. Stakken 3-5cm.

A. fatua L. Flyvehavre. Nedre blomsts inderavne 15-20mm. Stakkene 25-35
mm. V-VI.

A. barbata Pott Skæghavre. 30-100cm. Småaksene 16-31mm. Inderavnerne
14-30mm, oftest hvidgult hårede. II-VI. 2 underarter:

ssp. barbata: Inderavnespidsens stakke 3-5mm; ingen sidebørster.

ssp. atherantha (C.Presl) Rocha Afonso: Inderavnespidsens stakke 6-12mm;
ofte med en kort sidebørste på den ene side.

A. longiglumis Durieu Storakset havre. 30-140cm. Inderavnen 25-37mm,
tæt håret i nedre halvdel, dens spids med 2 stakke på 7-13mm. De rigtige
stakke 45-63mm. IV-VI. SV.

A. strigosa Schreber Pur havre. 35-100cm. Toppen m.m. sammentrængt. In-
deravnen 13-16mm. Stakken 20-35mm. 2 underarter:

ssp. strigosa: Småaksene indtil 20(22)mm. Inderavnen glat eller m.m. hå-
ret. Inderavnespidsens småstakke 5-9mm. Stakken udgår nær inderavnens
midte.

ssp. agraria (Brot.) Tab.Mor.: Småakset højst 16mm. Inderavnen glat. Inderavnespidens småstakke 1-3mm, med 1-2 korte sidebørster. Stakken udgår fra inderavnsens øvre 1/3.

Helictotrichon. Havre.

1. Indre grundbladsskeder altid mørkt brunlilla	2.
" " stråfarvede til grålige (højst med lillat skær som unge)	3.
2. Yderavnerne 13-15mm og 15-20mm. Strået 60-120mm	filifolium
" ca. 10mm og ca. 12mm. Strået 40-60cm	murcicum
3. Grundbladene oprette og stive	4.
" ud- eller nedbøjede	5.
4. Grundbladene dunede nederunder	sarracenorum
" glatte	cantabricum
5. Grundbladene mest 2mm brede, ofte indrullede	sedenense
" " 3-4mm brede, oftest flade	planifolium

Helictotrichon sedenense (DC) J.Holub Løsakset havre. 30-80cm. Grundbladene grågrønne, 0,5-0,9mm brede som indrullede. Småaksene skinnende, grønne med m.m. lillat skær. Toppen 6-15cm. 1000-2900m. VI-VIII.

H. planifolium (Willk.) J.Holub Slapbladet havre. Nær foregående, men kraftigere. Bladene længere og m.m. slappe. Topgrenene mere stive. Småaksene med 3-4 frugtbare blomster (2-3 hos sed.). Midtpyrenæerne.

H. sarracenorum (Gand.) J.Holub 40-90cm. Grundbladene 15-25cm x 2-4mm, stikkende, blivende som visne. Skederne blegbrune. Toppen 6-10cm med 25-35 småaks på 10-14mm. IV-VI. S + SØ.

H. filifolium (Lag.) Henrard Trådbladet havre. 60-120cm. Grundbladene 20-60cm x 1-1,3mm, indrullede, oprette, stikkende. Toppen 12-25cm med 15-40 småaks på 15-20mm. Hårene på inderavnsens fod 4,5-6mm. V-VII. S.

H. murcicum J.Holub Nær foregående, men grundbladene 0,7-0,9mm tykke. Hårene på inderavnsens fod (callus) 3-3,5mm. SØ.

H. cantabricum (Lag.) Gervais 60-125cm. Stråene 3-6mm tykke. Grundbladene 20-50(80)cm x 2-3mm. Skederne ret bløde, stråfarvede. Toppen 13-25cm med 20-60 blege småaks på 11-14mm. V-VII. Pyrenæerne. Kantabrien.

Avenula. Havre.

1. Stakken trind forneden, ensartet tyk set fra siden	pubescens
" flad ", skiftevis tyk og tynd set fra siden	2.
2. Småaksets akse glat eller svagt håret øverst, hårene kortere end de på inderavnsens fod (callus)	3.
Småaksets akse i hvert fald håret i øvre 1/2, hårene mindst så lange som de på inderavnsens fod	8.
3. Grundbladene furede på undersiden	4.
" ikke furede på undersiden	6.
4. Hårene på inderavnsens fod 1,5-2,5mm. Nordspanien	mirandana
" " " 0,5-1mm. Sydspanien	5.
5. Grundbladene ca. 0,6mm brede, grågrønne	gervaisii
" 1,1-1,5mm ", blågrønne	pruinosa

6. Grundbladene 1,5-3mm brede, skruesnoede som visne bromoides
 " 0,3-1mm " , ikke skruesnoede som visne 7.
 7. Yderavnerne 7-8mm og ca. 9mm murcica
 " 10-12mm og 13-14mm gonzaloi
 8. Inderavnen tydeligt furet ved grunden eller i nedre halvdel 9.
 " ikke furet 11.
 9. Øverste skedehinde 2-3,5mm. Småaksene 10-12mm delicatula
 " " 3-10mm. " 10-20mm 10.
 10. Inderavnen glat, tydeligt furet i sin nedre halvdel marginata
 " tit silkehåret i sin nedre del, kun furet ved grunden albinervis
 11. Inderavnen rødbrun i sin nedre halvdel versicolor
 " ikke rødbrun i nedre " 12.
 12. Grundbladene indrullede og stive requienii
 " flade eller foldede 13.
 13. Grundbladene 5-25cm pratensis
 " 3-7cm laevis

Avenula pubescens (Hudson) Dumort. Dunet havre. Grundbladene ofte tæt hårede, men behøver ikke at være det. 75-2500m.

A. versicolor (Vill.) Lainz Broget havre. 15-40cm. Øvre stråblad 2-7cm. Småaksene skinnende brunt og lillat brogede. Grundbladenes skedehinder 1-2mm, stråbladenes 3-5mm. 2100-2800m. VII-IX. Pyrenæerne.

A. marginata (Lowe) J.Holub Furet havre. 15-100cm. Grundbladene flade eller løst foldede. Nedre skedehinder 1-3mm, øvre 4-10mm. Toppen gråt brunlilla eller grønlig. 1100-1900m. V-IX. 2 underarter: Tueformet.

ssp. sulcata: Inderavnen 10-13mm, rødbrun i nedre halvdel.

ssp. pyrenaica J.Holub: Inderavnen 13-16mm, gulgrøn hele vejen. Pyren.

A. albinervis (Boiss.) Lainz Fyrrehavre. 30-60cm. Med udløbere. Grundbladene mest 3-5mm brede, grågrønne, mest flade, snoede som visne. Toppen brunlig, 7-16cm, med 11-40 småaks på mest 12-16mm. III-VII. V + S.

A. delicatula Franco 20-40cm. Tættuet. Stråene 0,5-1mm tykke, meget spinkle. Grundbladene 1,5-4cm, grågrønne, snoede som visne. Øverste blad 1-7mm, tiltrykt. Toppen 2-6cm. Inderavnen gulgrøn. N?

● A. laevis (Hackel) J.Holub 20-50cm. Tættuet. Grundbladene 2-4mm brede, stive, lidt snoede, blågrønne. Toppen 6-13cm, mørke- eller gulgrøn, med 6-8 småaks på mest 14-18mm. Sierra Nevada.

A. mirandana (Sennen) J.Holub 30-60cm. Grundbladene 6-15cm x 0,5-2mm, foldede. Toppen 8-14cm med 3-12 småaks på 15-20mm med 4-6 blomster. Yderavnerne meget spidse. Inderavnen stråfarvet eller halvt brun. N.

A. gonzaloi (Sennen) J.Holub 50-90cm. Grundbladene 10-20cm x 0,8-1mm, mest foldede forneden og flade foroven, ru nedenunder. Inderavnen grønliggul. Toppen 10-20cm med 7-17 småaks. 10-2100m. M + Ø.

A. requienii (Mutel) J.Holub 60-100cm. Grundbladene 30-50cm, med rundt tværsnit. Stråbladsskederne dybt furede. Toppen 15-20cm med 14-17 småaks på 16-23mm med 4-7 blomster. 500-1400m. N + Ø + M.

Avenula pratensis (L.) Dumort. Enghavre. NØ.

A. bromoides (Gouan) H.Scholz Hvidakset havre. 25-50cm. Grundbladene 3-15cm, blåduggede, tydeligt bruskrandede. Øvre stråblad 2-15mm. Toppen 6-15cm med 5-15 småaks på 12-20mm. 10-1575m. V-VII.

A. murcica J.Holub Fåakset havre. 30-45cm. Knæene mørklilla. Grundbladene 2-7cm x 0,3-0,4mm, stærkt ru, 1/10-1/6 x strået. Øvre stråblad 3-9mm. 2-8 m.m. siddende småaks på 14-15mm, fintprikket ru. S.

A. gervaisii J.Holub 50-80cm. Knæene lilla. Grundbladene 10-40cm x ca. 0,6mm, grågrønne. Øverste blad 3-8cm, udstående. Skederne grålilla, ru. Toppen 10-22cm med 13-21(6-27) småaks. 10-1525m. V-VII.

A. pruinosa(Batt.& Trabut) J.Holub Blådugget havre. 50-80cm. Med udløbere. Grundbladene 20-25cm, oftest indrullede, m.m. stive, stærkt ru, tydeligt bruskrandede. Toppen 7-13cm med 10-16 småaks på mest 22-30mm. S.

Arrhenatherum album (Vahl) W.D.Clayton Hvid draphavre. 50-100cm. Den frugtbare blomsts inderavne med hår på 2-3mm. Nedre blomsts stak 15-25mm. Nedre stråled kugleformede. 300-1200m. IV-VI. M + S.

A. elatius (L.) Beauv. Draphavre. Den frugtbare blomsts inderavne med få hår på højst 1mm eller også glat. Nedre blomsts stak 10-20mm. 4 ssp.:
ssp. elatius: Nederste stråled ikke opsvulmede. Bladene 3-8mm brede. Toppen 15-30cm. Småaksene 7-10mm.

ssp. sardoum (E.Schmid) Gamisans: Nedre stråled ikke opsvulmede. Bladene 1-3mm brede. Toppen 3-12cm. Småaksene 6-7mm.

ssp. baeticum Romero Zarco. 25-90cm. Med 1-2 opsvulmede stråled, det tykkeste 4-8mm tykt. Toppen 5-15cm med 10-60 småaks.

ssp. bulbosum (Willd.) Schübler & Martens: 65-200cm. Med 2-6 opsvulmede strålede, de tykkeste 9-15mm tykke. Toppen 15-30cm med 60-200 småaks.

Pseudarrhenatherum longifolium (Thore) Rouy Langbladet draphavre. Nedre stængelled ikke opsvulmede. Småaksene 5-7mm, gulliggrønne eller lillaanløbne. Stakken 7-9mm, udgår fra inderavnenes øvre 1/3. V-VII. S.

Gaudinia fragilis (L.) Beauv. Akshavre. 20-100cm. Enårig med m.m. lådne blade. Akset ganske langt 5-40cm. Småaksene 10-12mm med 3-4 blomster med knæbøjede stakke på 9-17mm. Yderavnerne kortere end småakset. IV-VII.

Ventenata dubia (Leers) Cosson Bunkehavre. 30-60cm. Enårig med åben top med m.m. oprette småaks på 10-15mm med 2-3 blomster, den nedre med en op til 4mm lang, lige stak, de andre med en 10-15mm lang, knæbøjet stak. V-VII.

Koeleria. Kambunke.

1. Grundbladenes skeder stærkt nettrævlede	vallesiana
" " ikke eller svagt netagtigt optrævlede	2.
2. Småaksene 6-8mm. Strågrunden lidt løgformet	splendens
" 3-5(6)mm	3.
3. Strågrunden tydeligt løgformet	crassipes
" næppe løgformet	4.

4. De golde skuds blade blågrønne og tæt sølvagtig ru *glauca*
 " " " " anderledes *macrantha*

Koeleria vallesiana (Honckeney) Gaudin Netkambunke. 10-50cm. Strågrunden løgformet. Grundbladene grågrønne, 3-12cm, ofte indrullede og buede. Dusken 1,5-7cm x 6-12mm. Småaksene 4-6mm. 175-2700m. V-VII. 2 underarter:
ssp. vallesiana: Strå og småaks glatte til spredt hårede.
ssp. castellana (Boiss. & Reuter) Domin: Strå og småaks tæt fintdunede.
 M + SØ.

K. macrantha (Ledeb.) Schultes Spinkel kambunke. 20-50cm. Grundbladene indtil 15cm, 1-2mm brede, flade eller foldede. Dusken m.m. lappet, især forneden, 2-8(10)x1cm. 900-2300m. V-VIII.

K. glauca (Schrader) DC. Klitkambunke. 10-45cm. Strågrunden fortykket. Strået fintdunet foroven. Dusken 2-11cm x ca. 8mm, aksformet, mellembudt forneden. Yderavnerne butte som flade. N.

K. splendens Presl Skinnende kambunke. 20-45cm. Grundbladene 2-5(12)cm x ca. 1mm, med hvidlige ribber og rand. Dusken 3-8cm x ca. 12mm, tæt, undertiden lappet forneden, glat til dunet. 75-1650m. VI-VIII.

K. crassipes Lange Løgrodet kambunke. 10-30cm. Strået glat. Golde skuds blade 2-5(8)cm x 0,5-1mm, stive, randhårede i hvert fald forneden. Dusken mest 25-50x4-8mm, ikke mellembudt. Yderavnerne spidse.

Lophochloa. (Rostraria). Kambunke.

1. Stakken 2-4mm, krum som moden, tykkere forneden	<i>hispida</i>
" 0,3-3mm, ret som moden, ensartet tyk	2.
2. Yderavnerne lige store og ensartet behårede	<i>salzmannii</i>
" uens store og uensartet	3.
3. Den øvre yderavne bredest, glat eller korthåret	<i>cristata</i>
" " smallest, med randhåret køl	<i>pumila</i>

Lophochloa cristata (L.) Hyl. Enårig kambunke. 5-45cm. Dusken oftest aflang, 0,7-8cm x 4-15mm, rugnet. Småaksene 3-6mm, med 3-8 blomster. Yderavnerne glatte eller korthårede. III-V.

L. pumila (Desf.) Bor. Skedekambunke. 2-16cm. Skederne lidt opblæste. Toppen indtil 5cm, lancetformet til elliptiske, tilsmalnet opad; grenene dunede. Småaksene ca. 3mm. III-IV. M + S.

L. salzmannii (Boiss. & Reuter) H. Scholz Håret kambunke. 8-30cm. Dusken 1,5-3cm x ca. 4mm, aflang. Småaksene 3-4mm, med 2-3 blomster. Stakken 2-3mm. IV-V. S.

L. hispida (Savi) Pignatti Stivhåret kambunke. 5-30cm. Dusken 1-3,5 x 0,5-1,5cm, ægformet til elliptisk. Småaksene 3-4mm, med 2-4 blomster. Yderavnerne uens. IV-V.

Trisetum. Guldhavre.

1. Enårig	2.
Flerårig	6.

2. Toppgrenene meget stive. Dusken 0,5-3cm ovatum
" ikke " 3.
3. Inderavnen ender i 2 børster på over 1/2 x dens længde 4.
" kløvet eller med 2 korte børster 5.
4. Støvknappen under 1mm. Inderavnen jævn loeflingianum
" over 1mm. " fint ru macrochaetum
5. Toppen smalt valseformet. Yderavnerne m.m. ens scabriusculum
" bredere. Nedre yderavne smallere paniceum
6. De golde skuds blade samt de nedre stråblade tydeligt toradede ... 7.
Ingen toradede blade 8.
7. Bladene glatte til dunede, med spredte, længere hår distichophyllum
" fløjlsårede, uden længere hår velutinum
8. Strået m.m. filtet 9.
" højst håret ved knæene 10.
9. Skedehinden 2-3mm. Bladene ca. 4mm brede. 30-80cm høj hispidum
" under 1mm. Bladene 1-3mm brede. 5-20(40)cm høj spicatum
10. Tættuet. Gamle bladskeder længe blivende. Stivbladet glaciale
Løsttuet. " " forsvinder 11.
11. Strået med over 2 knæ. Toppen 5-15cm med over 50 småaks flavescens
" " 2 knæ. Toppen 3-7cm med mest under 50 " baregense

Trisetum velutinum Boiss. Fløjlsguldhavre. 25-40cm. Med udløbere. Blade-
ne samlede forneden, udstående. Toppen 5-11x1-3cm, ret åben, skinnende,
valse- til smalt kegleformet. VII-VIII. S.

T. distichophyllum (Vill.) Beauv. Toradet guldhavre. 10-30cm. Med udlø-
bere. Toppen 3-6x1-3cm, ægformet, ret åben, med 20-50 mest sølv-brune
småaks. Bladene blågrønne. Småaksene 5,5-8,5mm. Stakkene 4,5-7mm. NØ ?

● T. glaciale (Bory) Boiss. Isguldhavre. 8-20cm. Skuddene omgivne af et
tæt lag af trævlede skeder. Bladene indtil 5cm x 1,5mm, filtede, især ne-
denunder. Toppen 2,5-3cm x 7-10mm, tæt. Sierra Nevada.

T. hispidum Lange Stivhåret guldhavre. Gamle skeder ret blivende, strå-
farvede med lilla grund, tæt lådne. Bladene indtil 25cm x 5mm, oprette,
filtede til lådne. Toppen 6-12x1-2,5cm, meget tætgrenet. VII. NV.

T. spicatum (L.) Richter ssp. ovatifpaniculatum Hultén Fjældhavre. Med
en ægformet, ofte lilla dusk på 1,5-3x1cm. Småaksene 4,2-7,5mm. Stakken
2,5-4mm, stærkt krummet. VII-VIII. Pyrenæerne.

T. baregense Laffitte & Miégeville Gemsehavre. 10-40cm. Bladene 1-3mm
brede. Toppen ofte broget med gult, grønt og lillat. Yderavnerne næsten
helt hindeagtige. 2000-2300m. VII-IX. Pyrenæerne.

T. flavescens (L.) Beauv. Guldhavre.

T. paniceum (Lam.) Pers. Hvidlig guldhavre. 20-45cm. Toppen 4-10cm, ofte
lappet, m.m. gullig. Småaksene 3-5,5mm. Stakken udgår højst 1/4 fra in-
deravnens spids, m.m. ret. IV-VII.

T. scabriusculum (Lag.) Cosson Valseguldhavre. 10-30cm. Toppen 6-8cm x
6-12mm, 10-15 x så lang som bred, lidt rødlig. Småaksene 3-5mm. Stakken
0,8-2mm, sidder nær inderavnens top. V-VII. NV + M + S.

Trisetum ovatum (Cav.) Pers. Duskguldhavre. 5-20cm. Stråene nedadrettet dunedede. Bladene indtil 4cm x 4mm. Dusken ægformet, meget tæt. Småakset ca. 5mm. Yderavnerne uens. Inderavnens børster 1-3mm. IV-VI. NV + M.

T. loeflingianum (L.) C.Presl Aksguldhavre. 6-25cm. Stråene kort lådne. Skederne opblæste, tæt nedadvendt hårede. Dusken 1,5-4x0,5-1,5cm, æg- til valseformet. Bladene ca. 1mm brede. Stakken 5,5-7,5mm. IV-VI. M + S.

T. macrochaetum Boiss Nær foregående, men stråene glatte og skederne ikke opblæste. Dusken indtil 6cm. Cc: Naval moral de la Mata.

Lagurus ovatus L. Harehale. 8-50cm. Enårig. Bladene blødhårede. Dusken ægformet med 1-blomstrede småaks med lådne yderavner, der får dusken til at virke meget blødhåret. Inderavnen med 2 endestillede børster på 2-6mm og en stak på 8-20mm. IV-VI.

Deschampsia. Bunke.

1. Stakken tydeligt knæbøjet og tydeligt udragende	2.
" ret, højst 1mm længere end inderavnen	3.
2. Toppen åben efter blomstringen. Skedehinden 1-3mm, afrundet flexuosa	
" tæt " " " " 4-5mm, spids setacea	
3. Bladene mest indrullede eller foldede, m.m. blågrønne	media
" flade eller foldede, 2-5mm brede, mørkegrønne	caespitosa

Deschampsia flexuosa (L.) Trin. Bølget bunke. 350-2500m.

D. media (Gouan) R. & Sch. Børstebunke. 10-70cm. Bladene 2-20cm. Toppen mest åben, 5-25cm, grøn eller broget med hvidt og lillat. Inderavnen af-skåret med de yderste tænder tydeligt længst. VI-VIII. 2 underarter:

ssp. media: Bladene indrullede, tynde, 0,4-0,8mm tykke, tæt ru udvendigt, lidet stive. Inderavnens ydre tænder meget længere end de indre.

ssp. hispanica (Viv.) Bolos & al.: Bladene tykkere (0,6-1,5mm) eller m.m. flade, jævne eller lidt ru udvendigt, meget stive og ofte krumme. Inderavnens tænder ikke så uens. 500-1750m.

D. setacea (Hudson) Hackel Fin bunke. 20-70cm. Bladene 5-20cm x indtil 1mm, børsteformede eller sjældent flade, ru ovenpå, jævne nedenunder. Småaksene lilla og gullige. N.

D. caespitosa (L.) Beauv. Mosebunke. 800-2300m.

Aira. Dværgbunke.

1. Toppen tæt og smal med korte, oprette grene	praecox
" åben og bred med m.m. udstående grene	2.
2. Småaksstilkene mest 2-8 x småaksene. Skedehinden 2-3mm	3.
" " 1-2 x " " 3-6mm	4.
3. Småaksstilkene 2-5 x småaksene. Yderavnerne spidse ...	elegantissima
" 5-8 x " " butte	tenorii
4. Yderavnerne noget butte, finttandede mod spidsen	cupaniana
" spidse til tilspidsede. Småaksstilken kileformet øverst	5.
5. Begge blomster med stak. Støvknappen 0,3-0,6mm	caryophyllea
Nedre blomst ofte stakløs. Støvknappen ca. 1,3mm	uniaristata

Aira praecox L. Tidlig dværgbunke. IV-VI.

Aira caryophyllea L. Udspærret dværgbunke. IV-VII. 2 underarter:
ssp. caryophyllea: Oftest 5-35cm. Småaksene 2,5-3,5mm. Længere småaksstilke oftest over 5mm.
ssp. multiculmis (Dumort.) Bonn. & Layens: Oftest 20-50cm. Småaksene 2-2,5mm. Længere småaksstilke oftest under 5mm.

A. uniaristata Lag. & Rodr. Enstakket dværgbunke. 6-30cm. Som foregående, men topgrenene bøjelige og mere udspærrede. Småaksene 2-2,5mm.

A. cupaniana Guss. Tykstilket dværgbunke. 6-30cm. Som caryophy., men stilkene brat fortykkede under småaksene. Inderavnen $1/2-2/3$ x yderavnen ($3/4$ hos car.). Støvknappen 0,2-0,4mm. IV-V.

A. elegantissima Schur Hårdværgbunke. 10-40cm. Stilkene brat udvidede under småaksene. Småakset 1,5-2,5mm. Nedre blomst ofte uden stak. Støvknappen 0,3-0,5mm. IV-VI.

A. tenorii Guss. Langstilket dværgbunke. Nær foregående, men toppen tit bredere end lang. Småaksene 1,5-3mm. Blomsterne med eller uden stak. Støvknappen 0,7-1,7mm. IV-VI.

Molinierella minuta (L.) Rouy Violet dværgbunke. 5-20cm. Som Aira, men yderavnerne kortere end småakset, dette 1,2-1,8mm. Toppen ofte lillaanløben. Inderavnen uden stak eller denne 0,5mm. Stilkene 1-5 x de skinnende småaks. II-V. 2 underarter:

ssp. minuta: 5-15cm. Skedehinden 1-2mm. Toppen 2-4cm. Hårene ved inderavns grund højst $1/6$ x denne.

ssp. australis (Paunero) R. Mart.: 10-45cm. Skedehinden 2-3,5mm. Toppen 2,5-8cm. Hårene ved inderavns grund ca. $1/2$ x inderavnen.

M. laevis (Brot.) Rouy Kortstakket dværgbunke. 7-35cm. Som foregående, men småaksene 1,8-2,5mm. Stakkene 0,7-2mm. Hårene ved inderavns grund ca. 0,3mm. III-V.

Aiopsis tenella (Cav.) A. & Gr. Skivebunke. 5-20cm. Bladene indrullede, 1,5mm brede. Toppen tæt. op til 5x1cm, med hårfine grene og 2-blomstrede småaks på 1,2-1,5mm med næsten halvskiveformede yderavner. Øvre bladske-
 de lidt eller meget opblæst. IV-VI.

Periballia involucrata (Cav.) Janka Gold dværgbunke. 15-40cm. Toppen indtil 15x10cm, åben, næsten uden småaks i de nedre 1-3 grenkranse. Småaksene ca. 3mm, brungrønne. De 2 blomster oftest stakløse. VI. M + V.

Antinoria agrostidea (DC.) Parl. Flerårig kær-bunke. 5-30cm. Som Aira, men flerårig og den øverste blomst tydeligt stilket. Toppen indtil 10x7cm. Småaksene 1,5-2mm, grønne og lilla, skinnende, stakløse. M + NV.

Anthoxanthum. Gulaks.

1. Flerårig	2.
Enårig	3.
2. Småaksene 10-13mm. Øvre blomsts stak langt udragende	amarum
" 7-9mm. Øverste " " lidet " "	odoratum
3. Dusken ægformet, 1,5-2 x så lang som bred, med afskåren grund	ovatum
" ofte over 2 x så lang som bred, med m.m. kileformet grund	aristatum

Anthoxanthum odoratum L. Vellugtende gulaks.

A. amarum Brot. Knoldgulaks. 10-80cm. Tueformet. Strågrunden ofte knoldformet. Bladene 6-15mm brede, glatte, men randhårede. Dusken kort og tæt-fugtige steder. IV-VI. NV.

A. ovatum Lag. Æggegulaks. 10-40cm. De 2 golde inderavner kun lidt længere end den frugtbare. Den ene stak lidt udragende. Småaksene 7-8,5mm. Nedre golde inderavne næsten parallelsidet. V-VI.

A. aristatum Boiss. Enårigt gulaks. 5-60cm. De 2 golde inderavner ca. 2 x den frugtbare. Småaksene 4-7mm. 2 underarter:

ssp. aristatum: Dene ene stak langt udragende. De golde inderavner brede-re i øvre halvdel. IV-VI.

ssp. macranthum Valdés: Stakkene lidet udragende. De golde inderavner bredest omkring midten, dækker den frugtbare helt. SV.

Holcus. Hestegræs.

1. Stråene hårede over det hele	2.
" højest hårede på knæene (NB: bladskederne ofte hårede)	3.
2. Enårig. Øvre yderavne med en stak på 2-4mm	setiglumis
Flerårig. Yderavnerne " " " " 0-1mm	lanatus
3. Stråene med hårede knæ. Med udløbere	mollis
" helt glatte. Ingen "	4.
4. Stakken ca. 5mm udragende. Enårig	gayanus
" " 1mm " . Flerårig	caespitosus

Holcus lanatus L. Fløjlsgræs.

H. setiglumis Boiss. & Reuter Enårigt fløjlsgræs. 20-110cm. Planten fintdunet. Toppen 5-15cm, m.m. åben. Yderavnerne 3-4mm, med stakke på 0,2-1,5 mm og 2-4mm. V-VI.

H. mollis L. Krybende hestegræs. 2 underarter:

ssp. mollis: Strågrunden ikke fortykket og løgformet. Toppen mest ret åben og brunlig og lilla.

ssp. reuteri (Boiss.) Tutin: Strågrunden fortykket og løgformet. Toppen mest smal, hvidlig. Fugtige steder. NV + M.

H. gayanus Boiss. Blegt hestegræs. 10-25cm. Blader og skeder dunede, de sidste lidt opblæste. Toppen 1,5-4x1-2cm, hvidlig. Stakken udgår fra nær inderavnens spids. NV + M.

- H. caespitosus Boiss. Lavt fløjlsgræs. 8-25cm. Tættuet. Bladene ca. 1,5 mm brede, grågrønne, fløjlsårede. Skederne fintdunede til halvglatte. Toppen 1,5-2cm, grøn og lilla. Småaksene 4mm. 2900-3100m. Sierra Nevada.

Corynephorus. Sandskæg.

1. Tættuet og stærkt blågrøn flerårig	canescens
Enårig, ikke eller næppe blågrøn	2.
2. Topgrenene mest grenede under midten	macrantherus
" " " over "	3.

3. Småakset 2,8-3,5mm. Stakken jævnt tykkere opad fasciculatus
 " 3,3-4,2mm. " først tykkere i øvre 1/4-1/3 divaricatus

Corynephorus canescens (L.) Beauv. Sandskæg. 0-1700m.

C. macrantherus Boiss. & Reuter Storhannet sandskæg. 20-60cm. Støvknappen 1-1,3mm. Småaks og stak som hos divaricatus. IV-VI. SV + SØ.

C. divaricatus (Pourret) Breistr. Enårigt sandskæg. 20-60cm. Støvknappen 0,4-0,5mm. Inderavnen ender i 2 korte spidser. Hårene ved inderavnens grund 1/4-1/2 x inderavnen. Stakken kortere end yderavnen. IV-VI.

C. fasciculatus Boiss. & Reuter Småblomstret sandskæg. 20-60cm. Støvknappen 0,3-0,6mm. Inderavnen ender i 2 børsteformede spidser. Hårene ved inderavnens grund 1/6-1/4 x inderavnen. Stakken ca. = yderavnen. V-VI.

Avellinia michelii (Savi) Parl. Svingelbunke. 10-25cm. Enårig. Toppen 2-7cm, tæt og hvidliggrøn. Småaksene 3-5mm. Nedre yderavne 1/4 x den øvre og sylformet. Inderavnen med en kort stak fra spidsen. IV-V.

Triplachne nitens (Guss.) Link Glansaks. 10-40cm. Enårig. Bladene ru. Skederne opblæste. Knæene sortagtige. Dusken 1-5cm, blegggrøn og skinnende. Småaksene 3,5-4mm med spidse, lancetformede yderavner. Stakken m.m. indesluttet. III-V. Sydlige halvdel.

Agrostis. Hvene.

1. Enårig	2.
Flerårig	5.
2. Toppen meget åben. Småaksene 0,6-1,7mm	3.
Småaksene samlede i småduske, 1,8-2,6mm	4.
3. Småaksene ca. 1,5mm, inderavnen 1/4-1/3 x yderavnen	nebulosa
" ca. 0,8mm, " lidt kortere	tenerrima
4. Topgrenene lange. Skedehinden 2-3,5mm	pourretii
" korte. " 0,3-0,5mm	juressii
5. Småaksene uden udragende stak	6.
I hvert fald nogle småaks med en udragende stak	13.
6. De fleste topgrene over 2 x småaksenes længde	7.
" " " under 2 x " "	9.
7. Bladene indrullede, i hvert fald som tørre	delicatula
" flade, selv som tørre	8.
8. Skedehinden forlænget, indtil 10mm lang	reuteri
" ca. så bred som lang	durieui
9. Toppen åben hele tiden	10.
" tæt eller sammentrængt hele tiden eller efter blomstringen	11.
10. Skedehinden længere end bred	gigantea
" bredere " lang	capillaris
11. Skedehinden 0,3-0,5mm	juressii
" 1,5-7mm	12.
12. Toppen sammenkneben før og efter blomstringen, ellers åben	stolonifera
Toppen meget tæt, ligner en lappet dusk	Polypogon viridis
13. Nedre blade mest flade. Med m.m. lange udløbere	14.
" " børsteformede. Uden eller med korte udløbere	15.

14. Småaksene 1,6-2,5mm. Toppen sammenkneben efter blomstringen *canina*
 " 2,5-4mm. Toppen mest åben efter blomstringen *castellana*
 15. Stængelbladene også børsteformede 16.
 " flade 17.
 16. Grundbladene mest under 0,3mm brede. Småaksene 3-4mm *curtisii*
 " " over 0,5mm " " 2-3mm *nevadensis*
 17. Topgrenene helt jævne *rupestris*
 " ru 18.
 18. Toppen sammenkneben hele tiden, bleg *schleicheri*
 " udsparret i blomst, mørkt rødbrun *alpina*

Agrostis canina L. Hundehvene.

A. curtisii Kerguélen Trådhvene. 10-60cm. Stråene m.m. ru. Bladene furede ovenpå, ofte grågrønne, 0,2-0,3mm brede. Skedehinden 2-4mm, spids. Topgrenene korte, oprette før og efter blomstringen. VII-VIII. Heder.

A. alpina Scop. Alpehvene. 10-30cm. Småakset 3-5mm. Inderavnen altid med stak, der udgår nær grunden, ca. 5mm lang. Toppen mørkt rødbrun. Øvre yderavne 2/3 x den nedre. Topgrenene skråt udstående. VII-VIII. N + M.

A. schleicheri Jordan & Verlot Bleg alpehvene. 15-30cm. Toppen gulliggrå til sølvvilla. Ellers som foregående. 1350-2200m. VII-VIII.

A. rupestris All. Klippehvene. 5-10cm. Toppen rødbrun. Småaksene 2,5-3mm. Yderavnerne næsten ens. Ellers som *alpina*. 1800-2900m. VII-VIII.

A. nevadensis Boiss. Stivbladet hvene. -50cm. Tættuet. Stråene ru. Bladene meget stive, blågrønne. Yderavnerne næsten ens. Stakken udgår fra nær inderavns midte. Mest over 2000m. VII-IX. Bjerge i S.

A. pourretii Willd. (*A. pallida*) Bleg hvene. 10-50cm. Bladene flade, indtil 2mm brede, ru. Småaksene 2-2,5mm, oftest grønne. Topgrenene med tætsiddende småaks i yderste del. Stakken ca. 3mm. IV-VII.

A. tenerima Trin. Fin hvene. 10-30cm. Bladene mest flade, 0,5-2mm brede. Topgrenene næsten jævne. Stilkene 2-5 x småaksene. Skedehinden 1-2mm. 2-5 topgrene i hver krans. V.

A. juessii Link Smal hvene. 35-50cm. Flerårig i Fl.Vasc. og enårig i Fl.Eur. Bladene flade, 3-7mm brede. Toppen tæt og lappet. Småaksene 1,8-2,4mm, grønne. VI-VII.

A. nebulosa Boiss. & Reuter Slørhvene. 10-40cm. Bladene flade, 1-3mm brede. 10-flere topgrene i hver krans. Stilkene 2-6 x småaksene. Skedehinden 2-3mm. VI-VII.

A. delicatula Pourret Blågrøn hvene. 20-40cm. Tueformet. Bladene blågrønne, ofte krummede, 1-1,5mm brede. Toppen meget åben, stilkene 2-6 x småaksene, disse ca. 1,2mm. Inderavnen med 5 tænder. VI-VII.

A. durieui Boiss. & Reuter Nær foregående, men skedehinden afskåret (spids hos *delicatula*), småaksene 1,7mm og inderavns 5 spidser 1/4 x inderavnen (højst 1/8 hos del.). Vestpyrenæerne, NV.

A. reuteri Boiss. Kilestilket hvene. -100cm. Nær *delicatula*, men med udløbere. Inderavnen 2/3 x yderavnen (2/5 hos *delicatula*). VI-VII. S.

Agrostis capillaris L. Almindelig hvene.

A. gigantea Roth Stortoppet hvene.

A. stolonifera L. Krybhvene.

A. castellana Boiss. & Reuter Hornhvene. 20-80cm. De fleste topgrene 2-3 x delte og uden småaks i deres nedre 1/2. Bladene flade eller indrullede. Stakken indtil 5mm, udgår fra nær grunden. 150-1475m. V-VII.

Gastridium. Gniddergræs. Enårig med tæt dusk, let kendelig på yderavner-nes hvidlige knude forneden. Småaksene enblomstrede.

G. ventricosum (Gouan) Sch. & Th. Gniddergræs. 10-40cm. Dusken smalt el-lipsoidisk, undertiden lappet. Småakset 3,5-6mm. Stakken 2,5-6mm. Inderavnen med 4 spidser på ca. 0,1mm. IV-VIII.

G. phleoides (Nees & Meyen) Hubbard 12-40cm. Dusken aflang, ikke lappet. Småaksene 5,5-7,5mm. Stakken 6-9mm. Inderavnen med 2 indre spidser på 0,2 mm samt 2 ydre på 0,5mm. VI-VII. M.sj.

Polypogon. Skægaks.

1. Flerårig. Blomsterne uden stak	viridis
Enårig. Yderavnen med stak	2.
2. Yderavnerne udrandede. Inderavnen med stak	monspeliensis
" kløvede. Inderavnen uden "	maritimus

Polypogon monspeliensis (L.) Desf. Skægaks. 10-90cm. Dusken aflangt-el-liptisk, m.m. lappet, silkeagtigt gulgrøn. Småakset 2mm. Yderavnets stak 4-10mm. Skedehinden 5-10mm, spids. III-VII.

P. maritimus Willd. Purpurskægaks. 10-30cm. Nær foregående, men dusken 1-6(10)cm, hvidlig eller med lillat skær. Yderavnerne stift og langt randhårede (dunede og kort randhårede hos monsp.). 2 underarter:

ssp. maritimus: Inderavnets fod 0,1-0,2mm, 1-2 x længere end bred. Yderavnerne udvækster mest kegleformede. III-VII.

ssp. subspathaceus (Req.) Bonn. & Lay.: Inderavnets fod 0,3-0,5mm, ca. 3 x så lang som bred. Yderavnerne udvækster skælformet aflange. På stranden. IV-VII.

P. viridis (Gouan) Breistr. Duskhvene. 20-70cm. Stråene liggende og rod-slående forneden. Minder om en Krybhvene, men toppen ganske tæt, som en lappet dusk. 0-1250m. V-IX.

Ammophila arenaria (L.) Link Hjælme. 2 underarter:

ssp. arenaria: Yderavnerne tydeligt længere end inderavnen. Hårene ved inderavnets grund ca. 2mm. N + NV.

ssp. arundinacea H.Lindb.f.: Yderavnerne ca. = inderavnen. Hårene ved inderavnets grund 4-5mm. S.

Calamagrostis epigejos (L.) Roth Bjærgørhvene. Stakken ikke udragende. Toppen opret.

C. canescens (Weber) Roth Engrørhvene. Stakken ikke udragende. Toppen bugtet eller nikkende efter blomstringen. N.

Calamagrostis arundinacea (L.) Roth Skovrørhvene. 60-130cm. Bladene skinnende nedenunder, græsgrønne. Stakken rager 2-5mm frem. Hårene 1/3 x inderavnen. Tueformet med korte udløbere.

Chaetopogon fasciculatus (Link) Hayek Børstehale. 5-25cm. Enårig. Tæt eller åben top på 1-10cm. Småaksene 2,5-4mm, tit i grupper på 2-3. Yderavnerne af længde med den enlige blomst, den nedre med en ret stak på 3-10mm. Inderavnen uden stak. Sandjord. IV-VI.

Phleum. Rottehale.

1. Flerårig	2.
Enårig	6.
2. Dusken lappet ved ombøjning	phleoides
" ikke lappet ved ombøjning	3.
3. Dusken bredt valseformet til ægformet. Stakken ofte over 2mm	4.
" valseformet. Stakken højst 2mm	5.
4. Dusken mørklilla. Stakken randhåret	rhaeticum
" grøn til bleglilla. Stakken glat	commutatum
5. Skedehinden håret. Småakset 2,5-3,5mm	bertolonii
" glat. " 4,5-5,5mm	pratense
6. Yderavnerne brat afskårne fortil	paniculatum
" jævnt tilspidsede	7.
7. Yderavnerne aflangt-lancetformede, randhårede på kølen ...	arenarium
" bådformede, kølen glat	subulatum

Phleum phleoides (L.) Karsten Glat rottehale.

P. pratense L. Engrottehale.

P. bertolonii DC. Knoldrottehale.

P. rhaeticum (Hump.) Rausch (P. alpinum ssp. r.) Mørk rottehale. Dusken 1-5cm x 8-15mm, ofte blålilla. Øverste bladskede opblæst. VI-VIII.

P. commutatum Gaudin (P. alpinum ssp. alpinum) Fjældrottehale. Som den foregående. 1400-2500m. VI-VIII.

P. arenarium L. Sandrottehale. V-VI.

P. paniculatum Hudson Stenrottehale. 10-30cm. Dusken 5-10cm x 4-7mm, smalt valseformet. Yderavnerne bredt kileformede, med en stak på 0,3-0,6 mm, mest rukølede. V-VII.

P. subulatum (Savi) A. & Gr. Tynd rottehale. 2-30cm. Dusken 1-11cm x 2-7 mm, bleg- eller hvidgrøn. Yderavnerne 2-4mm, med en kort stak.

Alopecurus. Rævehale.

1. Yderavnen brat smallere midtpå. Ægformet aks. Enårig	rendlei
" ikke brat smallere midtpå	2.
2. Dusken 1-2cm, ægformet. Yderavnerne med en stak på 1,5-3,5mm gerardii	
" mest valseformet. " spidse eller butte	3.
3. Strået knæbøjet opstigende. Yderavnerne butte	4.
" opret. Yderavnerne spidse	5.

4.	Stakken knæbøjet, 2 x inderavnen, udragende		geniculatus
"	ret, indesluttet eller lidet udragende		aequalis
5.	Yderavnerne glatte, med smalvinget køl. Enårig		myosuroides
"	hårede, uvingede. Flerårige		6.
6.	Strågrunden løgformet opsvulmet. yderavnerne næsten frie	..	bulbosus
"	ikke fortykket. Yderavnerne 1/4 sammenvoksede		7.
7.	Yderavnerne parallelle eller indbøjede foroven. Inderavnen spids		

Yderavnerne vigende i spidsen. Inderavnen skævt afskåret arundinaceus

Alopecurus rendlei Eig (A. utriculatus (L.) Pers.) Kølrævehale. 10-40cm.
Yderavnerne 1/4-1/3 sammenvoksede, brede og stivhårede forneden, med en
stor trekantet spids. Øvre bladskeder stærkt opblæste.

A. gerardii Vill. Hvid rævehale. 15-30cm. Flerårig. Dusken 7-20x5-10mm. Småaksene 4-6mm. Yderavnerne hvidlådne, især på kølen. Planten stærkt blågrøn. Øvre skede stærkt opblæst. 2300-2800m. VII-VIII. Pyrenæerne.

A. myosuroides Hudson Agerrævehale. Dusken tilsmalnet opad.

A. geniculatus L. Knæbøjlet rævehale.

A. aequalis Sobol. Gul rævehale.

A. bulbosus Gouan Knoldrævehale. 10-80cm. Strågrunden omgivet af rust-brune skeder. Bladene meget smalle, 1-2mm. Dusken meget tynd: 2-6cm x 2-3 mm. Støvknapperne lilla. 0-1600m. V-VII.

A. pratensis L. Engrævehale.

A. arundinaceus Poiret Sort rævehale. 20-100cm. Bladene m.m. blågrønne, 4-12mm brede. Stakken lidt eller ikke udragende. 200-2650m. IV-VIII.

Pholiurus pannonicus (Host) Trin. Ribbespidshale. 5-15cm. Enårig. Akset 5-9cm, ret eller svagt krummet. Småaksene 4-5mm med 2 ens, stærkt ribbede yderavner med hindekant.

Parapholis. Spidshale.

1. Yderavnernes køl tydeligt vinget	filiformis
" " uvinget	2.
2. Støvknapperne under 1mm. Akset ofte stærkt krummet	incurva
" mindst 2mm. " ret eller svagt krummet	3.
3. Støvknapperne 2-2,5mm. Yderavnen 4-6mm	strigosa
" 3,2-4mm. " 6-9mm	pycnantha

Parapholis filiformis (Roth) Hubbard Kølet spidshale. 5-25cm. Bladoversiden lidt ru. Øvre bladskeder lidet opblæste. Akset enlige, 3-15cm med 10-20 småaks. Yderavnens køl smalvinget. IV-VIII.

P. incurva (L.) Hubbard Krum spidshale. 5-30cm. Ofte stærkt grenet. Bladene lidt ru. Øvre bladskede opblæst. Akset stift, med 10-20 småaks, der er lidt længere end leddene. IV-VI.

P. strigosa (Dumort.) Hubbard Almindelig spidshale. 8-40cm. Opret eller opstigende. Bladene m.m. ru. Akset 5-13cm. Småaksene lidt længere end leddene. V-VI.

Parapholis pycnantha (Hackel) Hubbard Langakset spidshale. 5-30cm. Opret eller udstrakt. Aksene 3-18cm med 15-30 småaks, der ofte er tydeligt længere end leddene. IV-VIII.

Hainardia cylindrica (Willd.) Greuter Lang spidshale. 5-30cm. Opret til opstigende enårig med et 5-15cm langt, stift, m.m. trindt aks med indsnækkede småaks på 5-8mm, lidt længere end leddene. V-VI.

Phalaris. Glansfrø.

1. 70-150cm høj flerårig med lappet og ofte åben top		arundinacea	
En tæt dusk, der ikke er lappet			2.
2. Flerårig			3.
Enårig			5.
3. Yderavnnens køl tandet foroven		coerulescens	
" " ikke tandet			4.
4. Kølens vinge jævnt smallere. Strågrunden løgformet		aquatica	
" " brat " "		ikke løgformet	truncata
5. Yderavnen med stak og en tand nær spidsen		paradoxa	
" uden "			6.
6. Dusken nærmest valseformet. Yderavnnens køl tandet		minor	
" ægformet. Yderavnnens køl helrandet			7.
7. De golde inderavner mindst 1/2 x de frugtbare		canariensis	
" " " " " " " " " "		højst 1/5 x " "	brachystachys

Phalaris arundinacea L. Rørgræs.

P. coerulescens Desf. Violet glansfrø. 40-100cm. Strået med løgformet grund. Dusken ofte lillaanløben. Småaksene i grupper på 5-7 med 1 frugtbart og resten golde. IV-VI.

P. aquatica L. (P. bulbosa) Knoldglansfrø. 50-150cm. Dusken forlænget. III-VII.

P. truncata Guss. Afskåret glansfrø. Nær foregående.

P. paradoxa L. Stakglansfrø. 25-65cm. Dusken ofte dækket forneden af den øvre bladskede, ofte lillabroget. Småaksene i grupper på 5-7 med 1 frugtbart og resten golde. Yderavnnens stak tornagtig. IV-VII.

P. minor Retz. Lidet glansfrø. 10-60cm. Bladene 3-6(14)mm brede. Dusken hvidgrøn. IV-VIII.

P. canariensis L. Kanariegræs. 30-50cm. Bløde, indtil 9mm brede blade. Dusken 2-5cm. Yderavnerne blege med en grøn stribe midtpå, så dusken får et spættet udseende. IV-VII.

P. brachystachys Link Kortskællet glansfrø. 30-60cm. Som foregående, men de golde inderavner reducerede til 2 brunlige skæl på 0,5-0,7mm. IV-VI

Milium effusum L. Miliegræs.

M. vernale Bieb. Vårmiliegræs. 10-50cm. Opret enårig. Bladene ru og glatte. Skederne ru, ofte lilla og bredt hindekantede. Toppen 1,5-8cm med opret-udstående grene. Småaksene 2,5-3,5mm. IV-VI.

Piptatherum. (Oryzopsis). Rishirse. Flerårige.

1. Småaksene 2,5-4,5mm. Nedre topgrene 4-50 sammen 2.
- " 6-9mm. Nedre topgrene 1-4 sammen 3.
2. Nedre topgrene 4-10(17) sammen, alle med småaks *miliaceum*
- " kranse med over 20 overvejende golde topgrene *thomasi*
3. Skedehinden 0,2-0,5mm. Stakken 1-2cm, udragende *paradoxum*
- " 2,5-9mm. Stakken 2-3,5mm, indesluttet *coerulescens*

Piptatherum miliaceum (L.) Cosson Alm. rishirse. 50-100cm. Toppen stor, åben og mangeblomstret, op til 30cm. Småaksene med en stak på 3-5mm. Bladoversiden glat. IV-IX.

P. thomasi (Duby) Kunth Gold rishirse. Nær foregående. Bladoversiden dunet. IV-VII.

P. paradoxum (L.) Beauv. Langstakket rishirse. 60-120cm. Toppen 10-20cm; grenene mest 2-3 sammen, m.m. bugtede. Bladene stive, 4-12mm brede. 100-1325m. V-VII.

P. coerulescens (Desf.) Beauv. Blå rishirse. 30-70cm. Bladene tynde og ofte indrullede. Toppen 8-15cm, åben og fåblomstret, med ofte bølgede grene; grenene mest 1-2 sammen. IV-VI.

Stipa. Stakgræs.

1. Stakkens øvre del fjerhåret af 1,5-7mm lange hår 2.
- " " " højst med 1mm lange hår, ikke fjerhåret 7.
2. Stakkens nedre, snoede del tæt og ensartet håret *barbata*
- " " " " glat eller spredt håret 3.
3. Bladspidsen kort håret. Bladene tit flade. Cuenca *apertifolia*
- " ikke " 4.
4. Bladundersiden stærkt ru 5.
- " næppe " 6.
5. Nedre bladskeder tæt korthårede foroven *dasyvaginata*
- " " glatte *iberica*
6. Stakken 30-40cm. Bladene 0,2-0,5mm tykke, altid indrullede ... *tirsa*
- " 21-28cm. " 0,75mm tykke, undertiden flade *eriocaulis*
7. Stakken ikke knæbøjet, 1,5-2,5cm *bromoides*
- " knæbøjet, 4-35cm 8.
8. Øvre blades skedehinder 1,5-2cm. Stakkens nedre del fint ru *capillata*
- " " " meget mindre. Stakkens nedre del håret 9.
9. Inderavnen hindeagtig, dybt kløvet 10.
- " læderagtig, hel eller lidt kløvet 11.
10. Toppen meget åben. Stakkens nedre del glat *gigantea*
- " tæt. Stakkens nedre del langhåret (1-4mm) *tenacissima*
11. Yderavnerne uens: 12-15mm og 7-10mm *parviflora*
- " m.m. ens 12.
12. Grundbladernes skedehinde mindst 3,5mm, spids *offneri*
- " " " højst 3mm, afskåret 13.
13. Inderavnen 6-7mm. Stakken 5-10cm *capensis*
- " 9,5-15mm. Stakken 12-25(29)cm 14.
14. Skederne tæt korthårede *lagascae*
- " glatte *celakovskyi*

Stipa eriocaulis Borbas Klippefjergræs. 30-60cm. Nedre bladskeder mest fintdunede. Skedehinden langt randhåret. Stakkens nedre, snoede del jævn. Bladenes største tykkelse 0,7-0,9mm. IV-VI.

S. dasyvaginata Martinovsky Låddenskedet fjergræs. -50cm. Strået tiltrykt bebørstet under top og knæ. Nedre skedehinder 2,5-5mm, randhårede. Yderavnerne 45-70mm. Inderavnen mest 20-22mm. S.

S. iberica Martinovsky Bladenes største tykkelse 0,4-0,7mm. Skedehinden meget kort randhåret eller glat. Øvre bladskeder randhårede og korthårede på ryggen. Inderavnen mest 18,5-21cm. Stakken ca. 30cm. M + Ø.

● S. apertifolia Martinovsky Fladbladet fjergræs. Bladene hårede i spidsen og på ca. 1cm ved grunden. Bladskederne hårede nær munden. Inderavnen mest 20-21,5mm. Stakken mest 22-24cm. Cu: Nær Cuenca.

S. tirsia Steven Hestehalefjergræs. Bladene med en lang, børsteformet spids. Skederne glatte. Nedre skedehinder næppe synlige. Inderavnen 18-19,5mm. Fjerhårene 5-6mm.

S. capensis Thunb. Snoet stakgræs. 10-30cm. 1(2)-årig. Bladene indrullede og trådformede. Toppen 3-10(15)cm, tæt. Yderavnerne langt tilspidsede, hindeagtige. De modne stakke tæt sammenfiltrede. III-VI.

S. barbata Desf. Seglbladet fjergræs. 30-70cm. Bladene indrullede, ofte krumme. Øverste bladskede omslutter toppens grund. Toppen smal og fåakset. Stakken 14,5-19cm. IV-VI. M + S.

S. capillata L. Hårstakgræs. 20-70cm. Bladene indrullede. Toppen åben med mange småaks. Yderavnerne 25-35mm, langt tilspidsede. Inderavnen 10-12mm. Stakken 12-18(23)cm. 20-1450m. VI-XI.

S. lagascae R. & Sch. Vimpelstakgræs. 30-80cm. Bladskederne randhårede. Toppen tæt, indtil 50cm. Yderavnerne 3-6cm, langt tilspidsede. Inderavnen (8)9,5-11,5mm. Stakken 13,5-18(19,5)cm. IV-VI. M + S.

S. celakovskii Martinovsky Nær foregående. Inderavnen 11,8-15cm. Stakken 20-25(18-29)cm. Cu: Serrania de Cuenca.

S. offneri Breistr. Sivstakgræs. 40-80cm. Bladene 0,5mm tykke, indrullede. Toppen åben. Inderavnen (8,5)10-13mm. Stakken 9-11cm, ru. IV-VI.

S. parviflora Desf. Småblomstret stakgræs. 30-70cm. Toppen åben, indtil 30cm, med mange småaks. Inderavnen 4-7mm. Stakken 5-10cm, utydeligt knæbøjet. III-VI. M + Ø + SØ.

S. tenacissima L. Stortoppet stakgræs. 70-150cm. Stortuet. Bladene 1mm tykke indrullede. Toppen 25-35cm. Yderavnerne 28-36mm. Inderavnen 8-10mm. Stakken 4-6cm. IV-VI. Ø + M + S.

S. gigantea Link Kæmpestakgræs. 120-250cm. Bladene 30-90cm. Toppen 30-50cm, meget stor og åben. Yderavnerne 25-35mm. Inderavnen 14-18mm, med 1-5mm lange hår. Stakken 7-12cm, ru hele vejen. III-V. M + S.

S. bromoides (L.) Dörfler Rankt stakgræs. 50-100cm. Bladene indrullede, under 1mm brede. Toppen 15-30cm, linjeformet. Yderavnerne 8,5-10mm. Inderavnen 6,5-7mm, lådden forneden. 100-950m. VI-IX.

Achnatherum calamagrostis (L.) Beauv. Rugræs. 60-120cm. Tueformet flerårig. Unge strå med skællignende bladskeder forneden. Reduceret skedehinde. Toppen 15-30cm, ret åben. Småaksene 8-9mm. 400-1600m. V-VIII.

Ampelodesmos mauritanica (Poirot) Dur. & Schinz Vingræs. 1-2m. Op til 1m brede tuer. Bladene op til 1m x 7mm, rurandede. Toppen 30-40cm. Småaksene 10-15mm, nærmest svingelagtige, gulgrønne til lillaanløbne. IV-VI.

Arundo donax L. Kæmperør. 2-6m. Strået 1-2cm tykt og bambusagtigt. Bladene 1-8cm brede. Toppen 30-60cm. Småakset mindst 12mm, mest med 3 blomster. Inderavnen med kløven spids. IX-XII.

A. plinii Turra Strandør. Strået 3-7mm tykt. Bladene 1(2)cm brede. Småaksene ikke over 10mm, med 1-2 blomster. Inderavnen ikke kløven. 1-2m. XI-I.

Phragmites australis (Cav.) Trin. Tagrør. VII-IX. 2 underarter:
ssp. australis: 1-3m. Toppen 10-30cm, ret, m.m. brunlilla. Nedre blomsts inderavne 7-11mm, under 2 x den øvre yderavne. 0-1100m.
ssp. altissima (Bentham) Clayton: 3-6m. Toppen indtil 50cm, brungul. Nedre blomsts inderavne 10-14,5mm, over 2 x den øvre yderavne. 0-150m.

Cortaderia selloana (Sch. & Sch.f.) A. & Gr. Pampasgræs. -3m. Stortuet. Bladene 1-3m, blågrønne, bueformet hængende, hårde, med skærende kant. Toppen 50-100cm, hvidlådden. Småaksene ca. 15mm, sølvhvide. Dyrk. og forv.

Danthonia decumbens (L.) DC. Tandbælg. 0-2000m.

D. alpina Vest Klasehavre. 30-60cm. Blade og skeder glatte, 2mm brede. Småaksene 18-22mm, på ret oprette stilke, ca. 5 i alt. Inderavnen med en midterstak på 10-15mm og to sidestakke på 2-3mm.

Schismus barbatus (L.) Thell. Kløftavne. 3-30cm. Mangestrået. Bladene børsteformede med en tot hår ved bladpladens grund. Toppen 1-5cm, hvidgrøn eller lilla. Yderavnerne ret ens, bredt hindekantede. Småaksene 5-7mm. Inderavnerne 2-3mm. Mest enårig (ssp. barbatus). II-V.

Molinia coerulea (L.) Moench Blåtop. 2 underarter:
ssp. coerulea: Bladene 2-6(10)mm brede. Toppen smal med oprette grene. Nederste inderavne 3-4mm, m.m. afrundet foroven. 1400-2300m.
ssp. arundinacea (Schränk) K. Richter: 1-2,5m. Bladene 5-12mm brede. Toppen med lange, noget udstående grene. Nederste inderavne 5-7mm, spids. 0-1900m.

Aristida coerulescens Desf. Purpurmyrgræs. 20-40cm. Flerårig med indrullede blade. Skederne ofte lilla. Toppen smal, 15-20cm, ofte lilla. Småakset 1-blomstret med yderavner på 7-8mm og 9-10mm. Inderavnen 8-9mm. Stakken 15-25mm og 3-grenet. IV-V.

A. adscensionis L. 20-40cm. Nær foregående, men enårig. Toppen kort eller lang, i sidste tilfælde mellembudt. IV-VI.

Nardus stricta L. Kattesæg.

Lygeum spartum L. Espartogræs, Tovgræs. 40-70cm. Jordstænglen og strågrunden med læderagtige skæl. Bladene 1,5mm brede, indrullede og stive.

Blomstersvøbet 3-4cm, æg-lancetformet og spidst. Småakset med 2 blomster med langhåret grund. III-V.

Aeluropus littoralis (Gouan) Parl. Kattefodsgræs. 10-25cm. Lange, liggende strå med stive, udstående, ret korte blade. Dusken en tvesidet klasse af m.m. siddende aks med toradet stillede småaks, 2,5-5cm lang, smalt ægformet og lappet. V-VI.

Cleistogenes serotina (L.) Keng Stivstrå. 30-60cm. Skuddene oprette, de golde med toradet udstående blade. Toppen med udspærrede, akslignende grene, 4-10cm. Småaksene 6-10mm, med 2-5 blomster, lilla. VIII-X.

Eragrostis. Kærlighedsgræs. Smalle og langagtige småaks, hvor yderavnerne er lige så store som de taglagte inderavner, alle butte.

1. Flerårig	2.
Enårig	3.
2. Småaksene kortere end deres stilke. Med udløbere	papposa
" længere " " " . Tættuet	curvula
3. Bladranden med kirtler	4.
" uden "	5.
4. Småaksene 4-12x2,5-4mm. Bladene 4-8mm brede	cilianensis
" 5-10x1,5-2mm. " indtil 3mm brede	minor
5. Øvre yderavne 1,5-2 x den nedre. Småaksene højst 5x1mm	pilosa
" " = den nedre. Småaksene 7-15x1,5-2mm	barrelieri

Eragrostis curvula Nees Børsteblandet kærlighedsgræs. 60-140cm. Bladene indrullede, 0,3-1mm tykke, 15-70cm, buekrummede. Toppen 15-30cm, med hårde grenfæster. Småaksene 4-8mm. VI-VIII. Plantet og forvildet.

E. papposa (Dufour) Steudel Krybende kærlighedsgræs. 10-45cm. Bladene indtil 10cm x 2mm, rurandede. Toppen meget åben, nedre grene mest enlige. Småaksene 3-7mm, med 4-8 blomster. III-VI.

E. cilianensis (All.) Hubbard Stort kærlighedsgræs. 10-50cm. Toppen 6-12 cm. Nedre grene ofte enlige. Inderavnen 2-2,5mm. Småaksene med 6-20 blomster, ofte lilla, længere end stilkene. V-X.

E. minor Host Lidet kærlighedsgræs. 10-20(40)cm. Toppen 3-15cm. De nedre grene 1-2 sammen. Inderavnen 1,5-2mm. Småaksene med 6-12 blomster, grå-grønne til m.m. lilla. 0-1450m. VI-X.

E. barrelieri Daveau Flertoppet kærlighedsgræs. 10-60cm. Toppen 4-8cm. Ofte med småtoppe i de øvre bladhjørner. Småaksene lysegrønne eller lil-
la, 7-15mm, med 10-20 blomster. VI-X.

E. pilosa (L.) Beauv. Slørkærlighedsgræs. 10-50cm. Bladene rurandede, indtil 15cm x 3mm. Småaksene indtil 5mm, med 5-10 blomster. Øvre yderavne 1mm. Inderavnen med svage sideribber. VI-X.

Sporobolus pungens (Schreber) Kunth Ribbensgræs. 20-50cm. Jordstænglen langt krybende i sandet. Golde skud med faste, indrullede, toradede blade. Toppen grållilla, stærktgrenet, tæt og sammentrængt, 2-6cm, ægformet. Sandstrand. VI-X.

S. indicus (L.) R.Br. Trådhal. 60-100cm. Tueformet flerårig. Toppen

stiv og linjeformet, 10-30cm, mørkt grålig, m.m. mellembrydt forneden. Småaksene 1,5-2,5mm. Yderavnerne 0,7-1,5mm. VI-X. Indslæbt.

Crypsis aculeata (L.) Aiton Hovedsumpaks. 3-15cm. Skederne m.m. oppustede. Bladene blågrønne. Dusken pudeformet, bredere end lang, 1,5cm bred, med et svøb af 2(4) udstående, stive blade med en noget tornagtig spids. Klitlavninger. VII-X.

C. schoenoides (L.) Lam. Ægformet sumpaks. 5-25cm. Som foregående, men dusken 2-4 x så lang som bred, ægformet og meget tæt. VII-VIII.

C. alopecuroides (Piller & Mitterp.) Schrader Langakset sumpaks. 10-40 cm. Bladskederne ikke oppustede. Dusken uden svøbblade, valseformet, 4-10 x så lang som bred, ofte mørk, rævehalelignende. VIII-X.

Eleusine indica (L.) Gaertner Enårig fingerrap. 15-85cm. Enårig med ofte hårede blade med bred bruskrand. 2-5 linjeformede aks. Småaksene rapgræsaftige, toradede, med 3-6 blomster uden stak, 2-4mm. VII-X. Indslæbt.

E. tristachya (Lam.) Lam. Flerårig fingerrap. 10-30cm. Flerårig. 2-4 tætte aks på 1,5-3,5cm x 7-15mm. Småaksene med 5-10 blomster. VI-X.

Cynodon dactylon (L.) Pers. Hundetandsgræs. 10-30cm. Flerårig. Ligner Digitaria, Fingeraks, men let kendelig ved sine toradede, blågrønne blade. 0-1100m. VI-X.

Spartina. Vadegræs.

1. Yderavnerne ret tæt hårede af indtil 0,5mm lange hår		maritima	2.
" m.m. glatte			
2. Småaksene 10-15mm		alterniflora	
" 5-7mm		versicolor	

Spartina maritima (Curtis) Fernald Purpurvadegræs. 15-70cm. Bladene ikke over 6mm brede, grønne, ofte med lillat skær. Mest med 2-3 aks. Akse-nes akse forlænget indtil 14mm ud over småaksene. VIII-X. N + S.

S. alterniflora Loisel. Fladbladet vadegræs. 40-100cm. Bladene 5-10mm brede, glade og grønne. Aksstanden 10-25cm med (3)5-13 aks. Aksenes akse forlænget indtil 27mm ud over småaksene. Udplantet i N.

S. versicolor Fabre Sivbladet vadegræs. 60-150cm. Bladene sivformede, 0,8-1,5mm tykke, først lilla. Aksstanden 6-16cm med 2-6 ret fjærne aks. Aksenes akse ikke forlænget ud over småaksene. X-II.

Tragus racemosus (L.) All. Burreaks. 10-30cm. Liggende til opstigende enårig. Bladene med stivhåret rand. Dusken valseformet, 2-7cm, lilla med 1-blomstrede småaks på 4mm. 50-1050m. V-X.

Leersia oryzoides (L.) Swartz Risgræs. 50-100cm. Opret flerårig. Bladene stærkt ru, med hvidlig midterribbe. Toppen med bølgede grene, ofte inde-sluttet i den øvre bladskede. Inderavnen med randhåret køl. VII-IX.

Oryza sativa L. Ris. 70-150cm. Opret enårig. Skedehinden op til 20mm. Småaksene 7-9mm, med en lang stak eller uden stak. Dyrket.

Panicum. Hirse.

1. Flerårig med golde skud og udløbere repens
Enårig 2.
2. Småaksene 4-5,5mm. Den modne top skæv miliaceum
" 2-3mm. Toppen ret capillare

Panicum repens L. Krybhirse. 15-70cm. Bladene 2-8mm brede, toradede, m.m. blågrønne. Toppen 7-15(20)cm. Småaksene 2-3mm. Nedre yderavne $1/4 \times$ småakset, rundagtig. VII-X.

P. miliaceum L. Almindelig hirse. 30-100cm. Bladene 10-20mm brede. Toppen 10-30cm, med stive, til sidst hældende grene. Nedre yderavne $1/2-2/3 \times$ småakset. VII-X. Forvildet.

P. capillare L. Hårfin hirse. 20-80cm. Bladene 5-15mm brede. Toppen 8-40cm, åben. Grenene hårtynede, m.m. udstående til vandrette i frugt. Nedre yderavne $1/2 \times$ småakset. VII-X. Indslæbt.

Echinochloa. Hanespore.

1. Småaksene 2-2,5mm, i 4 regelmæssige rækker colonum
" 3-6,5mm, i 2-flere uregelmæssige rækker 2.
2. Nedre yderavne $2/3 \times$ den øvre og inderavnen oryzoides
" " $1/4-1/3 \times$ den øvre og inderavnen crus-galli

Echinochloa colonum (L.) Link Spinkel hanespore. 10-70cm. Aksene indtil 3cm. Småaksene stakløse. Nedre yderavne $1/2 \times$ inderavnen. Bladene 4-6mm brede, ofte med brunlilla tværbånd. VI-X.

E. crus-galli (L.) Beauv. Alm. hanespore. 25-100cm. De længste aks 2-10cm. Småaksene mest 3-4mm, ofte med stak, i 2-flere uregelmæssige rækker på aksene. 0-1175m. V-X.

E. oryzoides (Ard.) Fritsch Rishanespore. 25-150cm. De længste aks 2-5cm. Småaksene 3,8-6,5mm, ofte med stak, i 2 uregelmæssige rækker på aksene. VIII-X. Indslæbt i rismarker.

Brachiaria erucaeformis (S. & S.) Griseb. Rævehalehanespore. 30-60cm. Enårig. Aksstanden dannet af 2-10 lodrette, tiltrykte klaser på 0,5-2,5cm. Småaksene uden stak. Yderavnerne hårede. VIII-X.

Digitaria. Fingeraks.

1. Småaksene i grupper på 3. Aksets akse flad og båndlignende ischaemum
" " " " 2. " " trekantet 2.
2. Den øvre yderavne $1/3-1/2 \times$ den øverste af inderavnerne sanguinalis
" " " længere end inderavnerne debilis

Digitaria debilis (Desf.) Willd. Spinkelt fingeraks. 20-60cm. Med 3-17 aks på 3-16cm. Småaksene mest 2,4-3,6mm. Øvre yderavne tilspidset. Nedre blomsts inderavne tiltrykt dunet i striber. Fugtige steder. NV.

D. sanguinalis (L.) Scop. Blodhirse. 20-60cm. Med 2-16 klaser på 3-20cm. Småaksene 2,3-3,5mm. Nedre blomsts inderavne utydeligt dunet. VI-X.

D. ischaemum (Schreber) Muhl. Lidet fingeraks. 10-40cm. Med 2-6 klaser på 1,5-11cm. Småaksene 1,8-2,2mm. Øvre yderavne = småakset. VII-X.

Paspalum. Savaks. Flerårige. Småaksene gulgrønne. Indslæbte arter.

1. 3-7 klasestillede aks. Skedehinden 2-6mm spids	dilatatum
2(3) endestillede " " under 2mm, ikke spids	2.
2. Øvre yderavne tiltrykt fintdunet	paspalodes
" " glat	vaginatum

Paspalum dilatatum Poiret Savaks. 40-80cm. Aksene 4-11cm med et smalvinget skaft. Tueformet. Øvre yderavne lådden langs randen. Nedre skeder med håret rand. VII-X.

P. paspalodes (Michx) Scribner Tvillingaks. 6-40cm. Med udløbere. 2(3) hornagtigt endestillede aks på 1,5-7cm. Nedre skeder med håret rand. VII-IX.

P. vaginatum Swartz Klitsavaks. 10-25cm. Med udløbere. 2 endestillede aks, begge stilkede. Nedre skeder med glat rand. VII-IX. Klitlavninger og rismarker.

Stenotaphrum secundatum (Walter) O.Kuntze Kvellergræs. 5-30cm. Med lange, rodslående udløbere. Stråene liggende eller opstigende. Bladene 5-9mm brede. Spredte eller delvist knippestillede, bleggrønne aks. Småaksene 4-5mm og 2-blomstrede. VII-IX. Dyrket og forvildet.

Setaria. Skærmaks.

1. Flerårig	geniculata
Enårig	2.
2. Børsterne med nedadrettede modhager, så de hænger i	3.
" " opadrettede " , hænger ikke i	4.
3. Bladskedernes rand foroven med ca. 1mm lange hår	verticillata
" " glat	adhaerens
4. Øverste inderavne stærkt tværrynket. Småaksene enlige	glaucia
" " glat eller svagt rynket. Småaksene i grupper	5.
5. Dusken 2-3cm bred. Frugtbare blomsts inderavne jævn	italica
" under 1cm bred. Frugtbare blomsts inderavne fint tværrynket	6.
6. Dusken akse delvist synlig og kort stivhåret	decipiens
" " helt dækket, også blødhåret	viridis

Setaria glauca (L.) Beauv. (*S. pumila*) Blågrønt skærmaks. 15-60cm. Planten grågrøn. Under hvert småaks 4-12 børster, der først er gule, siden ræverøde og vinkelret udstående. 0-1100m. VI-IX.

S. viridis (L.) Beauv. Grønt skærmaks. 20-60cm. Dusken ikke mellembudt. Alle børster 5-10mm, tynde og bøjelige. 0-1500m. VI-X.

S. decipiens Schimp. (*S. ambigua*) Kortbørstet skærmaks. 20-50cm. Dusken mellembudt. De fleste børster 3-4mm, tykke og stive. VI-IX.

S. verticillata (L.) Beauv. Kransskærmaks. 20-60cm. Bladene næsten glatte. Dusken ofte noget mellembudt forneden. Øvre yderavne med 5 ribber.

S. adhaerens (Forsskål) Chiov. Burreskærmaks. -60cm. Dusken 1-6cm. Bladene m.m. spredt hårede. Øvre yderavne med 7 grønne ribber. VII-III.

S. italica (L.) Beauv. Kolbehirse. 60-120cm. Strået op til 1cm tykt.

Småaksene 3-3,5mm, falder ikke af som en helhed, idet yderavnerne bliver siddende. VI-IX. Dyrket og sjældent forvildet.

Setaria geniculata (Lam.) Beauv. Smalbladet skærmaks. 20-50cm. Bladene smalle og mest 2-4mm brede, langhårede, især ved grunden. Dusken aksliggende med enlige småaks. Modne børster gullige. VII-XI. Indslæbt.

Imperata cylindrica (L.) Rauschel Sølvgræs. 50-120cm. Bladene indtil 50 cm, indrullede og stift oprette. Dusken 8-15cm, smalt elliptisk, hvidulden af de lådne yderavner. Småaksene 2-blomstrede, 4-6mm. IV-VII.

Saccharum ravennae (L.) Murray (Erianthus r.) Sølvør. 1-3m. Tueformet. Bladene 6-15mm brede, men ofte indrullede, blågrønne, til sidst rødlig med hvide ribber. Toppen 30-50cm, hvidulden og lappet. Inderavnen med stak. Inderavnefodens hvide hår ca. = småakset. VIII-X.

S. officinarum L. Sukerrør. -6m. Bladene indtil 1,5m x 5cm. Med udløbere. Toppen 100cm eller mere. Inderavnen uden stak. Inderavnefodens hvide hår 2-3 x småakset. Dyrket.

Sorghum halepense (L.) Pers. Vild durra. 50-220cm. Opret flerårig med udløbere. Bladene 1-2cm brede, ofte med hvid midterribbe. Toppen stor og rødbrun med udstående grene. Småaksene 4,5-6mm. Stakken 10-16mm eller manglende. 0-975m. V-X.

S. bicolor (L.) Moench Durra, Negerhirse. 1-3m. Dyrket enårig. Toppen tæt og sammentrængt med oprette, mangeblomstrede grene. De siddende småaks 4-6mm. VII-X. Dyrket og lidt forvildet.

Dichanthium ischaemum (L.) Roberty Alm. skæggræs. 15-60cm. Tættuet flerårig. 4-6(3-15) lilla, fingerformet siddende aks på 3-5(2-8)cm. Småaksene 3,5-4,5mm. Stakkene 12-15mm. 0-1400m. VI-XI.

Andropogon distachyos L. Hornet skæggræs. 30-90cm. 2 endestillede aks på 4-14cm. Småaksene 9-12mm. Inderavnens stak 15-30mm. Skedehinden med bundter af lange hår. 10-1100m. V-XI.

Hyparrhenia. Tueformet flerårig. Toppen dannet af mange parvise aks på 3-4cm på fælles stilke fra bladhjørnerne, der omgives delvist af et hylsterbladsagtigt støtteblade.

H. hirta (L.) Stapf Tvillingskæggræs. 50-90cm. Topgrenene med hår på ca. 0,3mm under klaserne. Hylsterbladene glatte. Stakkene 19-34mm. V-XI.

H. podotricha (Hotsch) Andersson Låddent tvillingskæggræs. 50-120cm. Topgrenene med hår på 2-5mm under klaserne. Hylsterbladene randhårede eller spredt lådne. Stakkene 14-23mm.

Heteropogon contortus (L.) Beauv. Snoet skæggræs. 30-100cm. Bladene blågrønne, randhårede ved grunden, ellers glatte. 1(eller få) aks på 3-10cm. Stakkene 5-8cm, sammensnoede. 0-900m. IV-XI.

Hemarthria altissima (Poirot) Stapf Hulaks. 60-150cm. Stråene liggende eller opstigende. Aksene 4-10cm lange, 1-6 sammen i bladhjørnerne. Hvert andet småaks stillet, det siddende indsænket; 4-6mm lange. Øvre bladske-der opblæste. Bladene 2-6mm brede. VII-XII.

Coix lacryma-jobi L. Jobstårer. 40-120cm. Opret, ofte grenet enårig. Bladene lancetformede med bred grund, 2-5cm brede. Aksstandene består af 1 hunblomst forneden, indesluttet i et hårdt, rundt til ægformet hylster på 8-10mm samt et hanaks foroven. IX-X. Dyrket og lidt forvildet.

PALMAE

Chamaerops humilis L. Dværgpalme. 0,5-2m. Stammen oftest kort og knoldformet, sjældnere lidt forlænget. Bladene vifteformede, op til 80cm. Bladstilken med torntandet rand. 0-800m. III-IV.

Phoenix dactylifera L. Daddelpalme. 10-30m. Ofte flerstammet. Bladene fjerdelte og blågrønne med de mellemste finner 30-40cm. Frugten 25-75mm og kødet. III-V. Dyrket og forvildet.

P. canariensis Chabaud Fønikspalme. -20m. Med en kraftig stamme. Bladene fjerdelte og friskgrønne med de mellemste finner 40-50cm. Frugten 1,5-2,3 cm. Dyrket og meget sjældent forvildet.

ARACEAE

1. Bladene lancetformede eller manglende	Biarum
Bladgrunden pil- eller spydformet	2.
2. Bladstilken fæstner lidt inde på selve bladpladen	Colocasia
" " på bladgrunden	3.
3. Hylsterbladet sammenvokset forneden, hætteformet foroven ..	Arisarum
" frit forneden	4.
4. Hylsterbladet lancetformet, rørformet forneden (Se side 290!)	Arum
" tragtformet og snehvidt	Zantedeschia

Zantedeschia aethiopica (L.) Sprengel Hvid kalla. 50-150cm. Bladene pil- til spydformede med butte lapper, 15-40x10-30cm. Hylsterbladet tragt- eller kræmmerhusformet, 10-25cm. Kolben 5-10cm, gul, med blomster over det hele. Dyrket og forvildet.

Colocasia esculenta (L.) Schott Taro. 30-60(150)cm. Bladene spidst æghjærteformede, 10-15x7-10cm. Hylsterbladet 20-45cm med en grøn, rørformet nedre del og en mat orangegul, lancetformet øvre, tilspidset del. Dyrket. Blomstrer kun meget sjældent eller aldrig i Europa.

Biarum. Ormetunge. Bladene linje- til lancetformede. Kolben forneden med hunblomster, øverst med hanblomster, desforuden med arts karakteristiske, trådformede, gølge blomster.

1. Hylsterbladet let indsnøret over hunblomsterne. Kolben længere end hylsterbladet	2.
Hylsterbladet ikke indsnøret over hunblomsterne. Kolben oftest kortere end hylsterbladet	3.
2. Nederste gølge blomster 1-2-delte	arundanum
" " " 2-3-delte	galiani
3. Med 8-20 gølge blomster mellem han- og hunblomsterne	carratracense
" 1-8 " " lige over hunblomsterne	dispar

Biarum galiani Talavera (B. tenuifolium p.p.) Bladene mest smalt linjeformede. Hylsterbladet kraftigt rødt på begge sider. V-VI + X-XI. V.

Arum: Se side 290!

266.

Biarum arundanum Boiss. & Reuter (*B. tenuifolium* p.p.) Bladene omvendt lancetformede til linje-lancetformede. Hylsterbladet mørkerødt indvendigt og rødt med grønne striber udvendigt. V-VI + X-XI. S.

B. carratracense (Haenseler) Font Quer Rørormetunge. Bladene mest aflange. Hylsterbladet rødt på begge sider, sj. grønligt indvendigt, med aflangt krukkeformet underdel. IV-V. Ma Gr J.

B. dispar (Schott) Talavera Opblæst ormetunge. Bladene aflange, randen ofte bølget. Hylsterbladet rødt, med kugleformet underdel. X-I. Ba.

Arisarum vulgare Targ.-Tozz. Munkehætte. 10-30cm. 1-få små arumblade på 4-10cm. Hylsterbladet 3-5cm, grønligt med brunlilla længdestriber. Blomsterstilken ca. = bladstilkene. Hylsterbladet foroven jævnt tilspidset og foroverbøjet. Kolben lidt fortykket foroven. XI-IV. Den almindeligste art i den østlige del.

A. simorrhinum Durieu Stump munkehætte. Nær foregående, men blomsterstilken kortere end bladstilkene. Hylsterbladet foroven kort tilspidset. Kolben kugleformet fortykket i spidsen. Almindeligst mod vest.

LEMNACEAE

Wolffia arrhiza (L.) Horkel Dværgandemad. Mindst europæiske blomsterplante. Bladene 0,5-1mm store, svagt hvælvede på oversiden, halvkugleformede på undersiden, uden rødder eller ribber.

Lemna trisulca L. Korsandemad.

L. gibba L. Tyk andemad.

L. minor L. Liden andemad.

Spirodela polyrhiza (L.) Schleiden Stor andemad.

SPARGANIACEAE

Sparganium. Pindsvineknop.

1. Stænglen stærkt grenet med flere hanklaser	erectum
" ugrenet eller med få grene forneden	2.
2. Over 3 hanhoveder	emersum
Højst 3 "	3.
3. Nederste hunhovedes støtteblad 10-60cm	angustifolium
" " " 1-5(8)cm	minimum

Sparganium erectum L. Grenet pindsvineknop. 2-3 underarter:

ssp. erectum: Frugten mørkebrun med kantet tværsnit, 5-8mm.

ssp. microcarpum (Neuman) Domin: Frugten med trindt tværsnit, gulbrun og indsnøret midtpå. ?

ssp. neglectum (Beeby) Sch. & Th.: Frugten med trindt tværsnit, grågul, ikke indsnøret midtpå.

S. emersum Rehm. Enkelt pindsvineknop.

S. angustifolium Michx Smalbladet pindsvineknop. 10-50cm. Stængler og blade mest flydende eller slapt oprette. 2-3 hunhoveder. N

Sparganium minimum wallr. Spød pindsvineknop. Pyrenæerne.

TYPHACEAE

Typha latifolia L. Bredbladet dunhammer. Hankolben sidder lige over hunkolben. Bladene 8-20mm, bleggrønne.

T. angustifolia L. Smalbladet dunhammer. Han- og hunkolben adskilte fra hinanden. Hunkolben brun. Bladskederne ofte ørede. Hunblomsternes skæl matte og mørkebrune. Bladene 3-6mm brede og mørkegrønne.

T. domingensis Pers. Stor dunhammer. 1-3m. Han- og hunkolben adskilte fra hinanden. Hunkolben lysegrøn. Bladskederne uden øren. Hunblomsternes skæl lysebrune og gennemskinnelige. Bladene 5-12mm brede, bleg- til gulgrønne. V-VIII.

CYPERACEAE

1. Blosterbørsterne iøjnefaldende, hvide, meget længere end avnerne, i det mindste i frugt 2.
- Blosterbørsterne mangler eller kortere end avnerne 3.
2. Grundbladene reducerede til skederne Scirpus hudsonianus
- " veludviklede Eriophorum
3. Blomsterne enkönnede, samlede i særskilte aks eller aksafsnit 4.
- " tvekønnede 5.
4. Frugten indesluttet i et frugthylster Carex
- " omgivet af et skæl Kobresia
5. Strået ugrenet med et enkelt, usammensat aks i spidsen 6.
- " med flere aks, et enkelt sammensat aks eller side- stillede aks 7.
6. I det mindste det øverste stråblad med en 3-15(30)mm lang plade
- Stråets bladskeder uden bladplade Scirpus
7. Aksene flade med toradet stillede avner 8.
- " med skruestillede avner 9.
8. Aksene med 1-4 blomster. Tættuet med trinde strå Schoenus
- " 4-mange blomster. Stråene mest trekantede Cyperus
9. De enkelte småaks med 2-3 blomster 10.
- " " " flere blomster 11.
10. Stor plante med 5-10mm brede, skarpttandede blade Cladium
- Mindre planter med sivagtige blade Rhynchospora
11. Avnerne fintdunede Fuirena
- " ikke dunede, højst hårede i spidsen 12.
12. Griflen med udstående hår. Enårig Fimbristylis
- " uden slige hår Scirpus

Scirpus. Kogleaks.

1. Småaksene samlede i kugleformede hoveder holoschoenus
- " ikke i kugleformede hoveder 2.
2. Strået grenet, flydende eller liggende fluitans
- " ugrenet, opret eller opstigende 3.
3. Blomsterstanden endestillet 4.
- " sidestillet 7.

4. 1 endestillet aks uden støtteblade	5.
Mange aks (sjældent 1) med støtteblade	6.
5. Strået trekantet. Blosterbørsterne vokser ud til en løs uld	
	hudsonianus
Strået trindt. Blosterbørsterne højst 4mm lange	caespitosus
6. Aksene 1-3cm lange, i en ret tæt stand	maritimus
" 3-8mm " , i en stor og åben stand	silvaticus
7. Tueformet	8.
Med udløbere	11.
8. 40-100cm. Flerårig. Strået mindst 2mm tykt	mucronatus
3-30cm. Mest enårig. Strået tyndere	9.
9. Øvre strådel 0,5-1 x den nedre del under aksene	supinus
" " under 1/2 x den nedre del	10.
10. Nødden længderibbet	setaceus
" m.m. jævn	cernuus
11. Strået trindt	12.
" trekantet	13.
12. Strået blågrønt. Avnerne småvortede. 2 støvfang ...	tabernaemontani
" mørkegrønt. Avnerne jævne. 3 støvfang	lacuster
13. Strået med 2-3 veludviklede blade	pungens
" bladløst, eller den øverste skede med en kort plade	14.
14. Aksene 2-5 eller flere sammen	triqueter
" enlige, sjældent 2 sammen	litoralis

Scirpus silvaticus L. Skovkogleaks.

S. maritimus L. Strandkogleaks.

S. lacuster L. Søkogleaks.

S. tabernaemontani Gmelin Blågrønt kogleaks.

S. mucronatus L. Sylkogleaks. 30-100cm. Strået trekantet med bladløse skeder og forlænget støtteblad. Et siddende knippe af 3-8 aks på 5-10mm med hvidlige dækskæl med grøn køl og rød rand.

S. pungens Vahl Stikkende kogleaks. 30-100cm. Stråbladene 3-20cm. Et siddende nøgle af 1-6 5-10mm lange aks. Dækskællene udrandede med 2 spider. 2 støvfang. VII-IX.

S. litoralis Schrader Fjerkogleaks. 30-200cm. Strået mørkegrønt med flade sider. Aksene 5-15mm lange, mest stilkede. Dækskællene brune og hindekantede. Blosterbørsterne spatelformede. V-VIII.

S. triqueter L. Trekantet kogleaks. 50-100cm. Strået med højst eet blad på 2-6cm. Aksene 5-10mm lange, mest stilkede. Dækskællene med butte lapper på hver side af udrandingen.

S. supinus L. Knippe kogleaks. 5-15cm. Strået trindt. Skederne brune, de øvre med kort, furet plade. Aksstanden består af et nøgle af 3-10, 5-7mm lange aks. VII-IX.

S. holoschoenus L. Kuglekogleaks. 30-100cm. Strået trindt. Aksstanden sidestillet, bestående af oftest 1-10 kugleformede, stilkede hoveder på op til 12mm. 0-1200m. III-VIII.

Scirpus setaceus L. Børstekogleaks. 5-20cm. 1-4 småaks sammen. Stråspidsen ofte længere end aksstanden. 0-1700m. VI-IX.

S. cernuus Vahl Damkogleaks. 3-15cm. 1(3) småaks sammen. Stråspidsen ofte omtrent af småaksenes længde. 0-1000m. IV-IX.

S. fluitans L. Flydende kogleaks. V-VII.

S. hudsonianus (Michx.) Fernald Liden kæruld.

S. caespitosus L. Tuekogleaks. N + M.

Eriophorum. Kæruld.

1. Et enkelt aks i toppen af strået	2.
2-12 aks i en skærm, med støtteblade	3.
2. Tæt tueformet. Stråene trekantede foroven	<u>vaginatum</u>
Med udløbere. " trinde i toppen	<u>scheuchzeri</u>
3. Aksstilkene jævne. Strået m.m. trindt undtagen øverst	<u>angustifolium</u>
" ru. Strået trekantet hele vejen (i hvert fald som frisk)	<u>latifolium</u>

Eriophorum angustifolium Honckeny Smalbladet kæruld. 1300-2500m.

E. latifolium Hoppe Bredbladet kæruld. 750-1900m.

E. vaginatum L. Tuekæruld.

E. scheuchzeri Hoppe Snekæruld. 10-30cm. Nedre skeder gulbrune. Stråene stive, 2-3mm tykke, med nogle lidt opblæste bladskeder. Akset kuglerundt. 150-2500m. VI-VIII. Pyrenæerne.

Eleocharis. Sumpstrå.

1. Akset med 2-8 blomster. 3 støvfang	2.
" " 10-30 blomster	4.
2. Strået 0,5-1mm tykt. Akset 4-10mm	<u>quinqueflora</u>
" 0,3-0,5mm tykt. Akset 2-4mm	3.
3. Strået firkantet. Udløberne uden knolde i spidsen	<u>acicularis</u>
" trindt. Udløberne med knolde i spidsen	<u>parvula</u>
4. Tueformet. 3 støvfang	<u>multicaulis</u>
Med udløbere. 2 støvfang	5.
5. Akset med 1 grundstillet dækskæl	<u>uniglumis</u>
" " 2 grundstillede "	6.
6. Strået blødt, lyst grønt, noget gennemskinneligt	<u>austriaca</u>
" stift, mat til grågrønt	<u>palustris</u>

Eleocharis quinqueflora (Hartm.) Schwarz Fåblomstret kogleaks.

E. parvula (R. & Sch.) Link Lavt kogleaks.

E. acicularis (L.) R. & Sch. Nålesumpstrå.

E. palustris (L.) R. & Sch. Almindeligt sumpstrå.

E. austriaca Hayek Skørt sumpstrå. 10-50cm. Strået let sammentrykkeligt, 1-2mm tykt. Nedre bladskeder gulgrune med rødligt skær. Dækskællene rødbrune med smal grøn midterstribe. Pyrenæerne.

Eleocharis uniglumis (Link) Schultes Enskællet sumpstrå.

E. multicaulis (Sm.) Desv. Mangestænglet sumpstrå.

Fuirena pubescens (Poirot) Kunth Knippeaks. 40-70cm. Flerårig med udløbere. Stråene skarpt trekantede, bladede næsten til toppen, blødt dunede ved knæene. Grågrønne, dunede aks i et nøgle på 2-8 på 6-9x3-5mm. VI-VII.

Fimbristylis. Frynseaks. Kogle- eller fladakslignende planter med m.m. trekantede strå og blade forneden. 2 støvfang. Tueformede, blågrønne.

F. bisumbellata (Forsskål) Bubani Alm. frynseaks. 5-30cm. Enårig. Aksene linjeformede til aflange, 1-3mm brede, glatte. Frugterne 0,8mm, længdestribede. VII-X.

F. ferruginea (L.) Vahl Rustbrunt frynseaks. 20-60cm. Flerårig. Aksene aflange til ægformede, 2-5mm brede. Avnerne hårede i spidsen. Frugterne 1-1,5mm, jævne. V-XI.

Cyperus. Fladaks.

1. Ingen blade, kun med bladagtige støtteblade for skærmen alternifolius
Med blade, der evt. kan være reducerede til bladskederne 2.
2. 2-6 aks i et sidestillet knippe laevigatus
Aksstanden endestillet 3.
3. Blade og støtteblade sivagtigt omrullede. Strået trindt .. capitatus
" " " flade 4.
4. 2 grifler. Nødder fladtrykt 5.
3 " " trekantet 9.
5. Avnerne bredt hindekantede. Bladene 4-10mm brede serotinus
" højst meget smalt hindekantede 6.
6. Avnerne tydeligt furede på ryggen mundtii
" ikke furede 7.
7. Nødder vender fladen mod aksen. Aksene ofte mørkebrune fuscus
" " siden " " " gule til rødbrune 8.
8. Avnerne 1-1,5mm brede, gullige flavescens
" 1,5-2mm " , brunlige flavidus
9. Avnerne 0,5-1,5mm lange. Enårige 10.
" 2-3mm lange. Mest flerårige 11.
10. Avnerne 0,5-0,7mm lange. Strået mest 20-75cm difformis
" 1-1,3mm lange. Strået mest 2-35cm fuscus
11. Avnerne gullige eller bleggrønne. Med meget tætte hoveder eragrostis
" " " rødbrune. Med åbne aksstande 12.
12. Aksene stråfarvede til gulbrune. Avnerne konkave esculentus
" rødbrune. Avnerne stærkt kølede 13.
13. 30-150cm høj. Nogle støtteblade over 15cm. Uden rodknolde .. longus
15-40cm " . Støttebladene mest under 15cm. Med knolde rotundus

Cyperus longus L. Langt fladaks. Stråets nederste 20cm dækket af bladløse skeder. Skærmen ofte med 2-4 støtteblade på 7-17cm x 6-8mm. IV-X.

ssp. longus: Skærmstrålerne dels korte (3-6cm) og ugrenede, dels lange og 3-5-grenede (8-12cm).

ssp. badius (Desf.) A. & Gr.: Alle skærmstråler korte og ugrenede, 4-5cm, sjældent med enkelte korte grene.

Cyperus rotundus L. Knoldfladaks. Alle blade grundstillede, blågrønne, skederne ofte rødlig. 2(4) støtteblade på op til 5cm. VI-XI.

C. esculentus L. Spiseligt fladaks. 20-60cm. Bladene friskgrønne, 5-10 mm brede. Aksene 6-12mm med m.m. udstående avner. VII-X.

C. eragrostis Lam. Stjernefladaks. 20-70cm. Bladene friskgrønne, 4-10mm brede. 5-11 støtteblade. 8-10 skærmstråler på indtil 12cm. Aksene 8-13 x 1,8-3mm med 14-30 blomster. VIII-X. Indslæbt.

C. alternifolius L. Skærmfladaks. 60-90cm. Skærmen med 11-25 lange støtteblade samt 20-25 kortere skærmstråler med ret tætte hoveder. Småaksene 6-8x1,5-2mm. V-IX. Dyrket og sjældent forvildet.

C. fuscus L. Brunt fladaks. 2-35cm. Strået trekantet med indadbuede sider. Enårig. Bladene 2-3mm brede, kølede. Aksene 3-6(12)mm lange, i nøgler, hyppigt mørkebrune til sortagtige. Mest 3-8 skærmstråler. V-X.

C. difformis L. Kuglefladaks. 20-75cm. Stråene uregelmæssigt trekantede. Skærmen med 3-8 korte grene, hver med en kugle af aks. Avnerne rødlig eller brunlige med blegere midte. VI-IX.

C. capitatus Vandelli Hovedfladaks. 15-40cm. Grågrøn og med lange udløbere i sandet. Strået ofte krumt. Bladene stive. Aksene samlede i et sidende hovede, 2-3cm bredt, mest rødbrunt. Sandstrand. IV-VII.

C. serotinus Rottb. Sildigt fladaks. 30-100cm. Ligner *C. longus*, men mere blågrøn. Aksstanden ret bred, grenene 3-15cm. Avnerne 2-2,5x1,5-2mm, rødbrune med grøn midte. VII-IX.

C. laevigatus L. ssp. distachyos (All.) Ball Sivfladaks. 20-40cm. Stråene but trekantede, omgivne af skeder forneden. Aksene 5-23mm lange, på 2-15mm lange stilke. Brunlilla til sorte avner. V-X.

C. flavidus Retz 10-65cm. 1-flerårig. Aksstanden består af 1-flere hoveder. Aksene 5-35x2-2,5mm. Avnerne butte, 2-3x1,5-2mm, mørke- eller rødbrune med grønlig køl og smal hindekant. V-X.

C. mundtii (Nees) Kunth Krybende fladaks. 15-50cm. Med lange udløbere og enlige strå. Bladene 3-5mm brede. 3-5 støtteblade, højst lig aksstanden. Avnerne 1,5-2x1-1,5mm, butte, m.m. rødbrune med gulgrøn midte. IV-IX. SV.

C. flavesens L. Gult fladaks. 5-30cm. Stråene trekantede med meget uens sider. Bladene 0,5-3mm brede, uden køl. Aksene 10x2,5mm, i et løst hovede eller i en ugrenet skærm med 1-4 stråler. 200-1150m. VI-IX.

Cladium mariscus (L.) Pohl Avneknippe.

Rhynchospora alba (L.) Vahl Hvidt næbfrø.

R. rugosa (Vahl) S.Gale Rynket næbfrø. 40-65cm. Bladene 20-35cm x 1,5-3 mm, lidt blågrønne. Småaksene ca. 4mm, ægformede, mørkebrune, i en uregelmæssig, åben top. Nødder tværrynket. SV.

Schoenus nigricans L. Sortskæne. 10-40cm. Tættuet flerårig med sortagti-

ge nedre bladskeder. Et hovede på 5-10 sortbrune aks. 2 støtteblade, det nederste forlænger strået lidt. 0-1500m. III-VIII.

Kobresia myosuroides (Vill.) Fiori Børstesivstar. 5-20cm. Staragtig plante med et enkelt, linjeformet, brunt aks bestående af 2-blomstrede småaks med 1 han- og 1 hunblomst. Tættuet med trådformede, furede blade. 1900-2800m. VII-VIII. Pyrenæerne.

K. simpliciuscula (Wahlenb.) Mack. Mosesivstar. 3-20cm. Ligner en lav star af fleraksgruppen. 3-10 aks med hanblomster øverst. Tættuet. Nedre skeder lyst orangebrune. Bladene 0,5-1,5mm brede, m.m. furede, ca. 1/2 x stråets længde. Strået trindt til svagt kantet. 2000-2600m. VII-VIII. Pyr.

Carex. Star. Oversigt over grupperne.

1. Et enkelt aks i spidsen af strået Gruppe I
2-mange aks i et hovede, et aks eller en klase 2.
2. Aksene alle m.m. ens af udseende, topakset ofte helt eller
delvist hunligt Gruppe II
Aksene uens, det øverste oftest helt hanligt 3.
3. 2 støvfang Gruppe III
3 " 4.
4. 2-6 hanaks (se på flere planter) Gruppe IV
1 hanaks (sjældent 2) 5.
5. Frugterne dunede eller fildede Gruppe V
" glatte, højst hårede langs kanterne Gruppe VI

Gruppe I: Et enkelt aks.

1. Med udløbere. 3 støvfang. Frugterne m.m. oprette rupestris
Tueformet 2.
2. Akset med hanblomster foroven og hunblomster forneden 3.
" ensartet opbygget 5.
3. Frugterne 3-4mm lange, 10-30 per aks pyrenaica
" 4,5-6mm lange, 5-13 " " 4.
4. Frugterne tenformede med et langt næb. Tættuet macrostylon
" ægformede med et kort næb. Løsttuet pulicaris
5. Bladene mindst lig stråene. Nedre bladskeder skinnende brungule
Kobresia myosuroides
Bladene kortere end stråene. Nedre skeder matte 6.
6. Tættuet uden udløbere. Stænglen oftest ru foroven davalliana
Løsttuet med " " " " glat dioica

Gruppe II: Flere ens aks.

1. 3 støvfang 2.
2 " 10.
2. Aksene sortagtige 3.
" grønne til brune 6.
3. Aksene spredtsiddende. Nedre skeder blegbrune frigida
" samlede foroven. " " ofte brunlilla/sortbrune 4.
4. Alle aks m.m. siddende, 5-8mm parviflora
De nedre aks stilkede. Aksene større 5.

5. Strået mest 30-60cm, rut foroven. Bladene 5-11mm brede *aterrima*
 " " 15-30cm, jævnt. Bladene 3-5(7)mm brede *atrata*
6. Aksene langt adskilte 7.
 " samlede i spidsen af stråene 8.
7. Nedre aks langstilket og grundstillet *oedipostyla*
 " " kortstilket, ikke grundstillet *distachya*
8. Frugterne 2-3mm *Kobresia simpliciuscula* 9.
 " 5-8mm
9. Hundækskællene blege, ofte gulbrune. Strå og blade rette *rosae*
 " " rødbrune. Strå og blade krumme *curvula*
10. Det nedre aks stilket. Aksene tofarvede *bicolor*
 Alle aksene siddende og ensfarvede 11.
11. Aksstanden hovedformet og sortagtig. Med korte udløbere ... *foetida*
 " " anderledes 12.
12. Med veludviklede udløbere 13.
 Tueformet 17.
13. Frugten u- eller smalvinget 14.
 " tydeligt vinget 15.
14. 3-8 aks. Dækskællene ofte med brod *divisa*
 15-30 aks. Dækskællene uden brod *disticha*
15. Mellemste aks med hanblomsterne øverst *arenaria*
 Alle aks med hunblomsterne øverst 16.
16. Bladene længere end stråene. Modne aks m.m. krumme *brizoides*
 " " kortere " " " Aksene rette *praecox*
17. Hunblomsterne sidder nederst i akset 18.
 " " " øverst i " 24.
18. Frugterne hvælvede på begge sider. Aksene brune i blomst *paniculata*
 Frugtens ene side flad. Aksene grønne i blomst 19.
19. Strået m.m. vinget, tværsnittet med indadbuede sider 20.
 " " ikke " " uden " " 21.
20. Støttebladene med mørkebrun, øreformet omfattende grund ... *vulpina*
 " " " bleggrøn grund *otrubae*
21. Frugten med en tydelig tværfure og svampet underdel *spicata*
 " " uden tværfure 22.
22. Aksene tætsiddende *pairaei*
 De nedre aks med afstande på 1-4cm 23.
23. Frugten 3,5-4mm, blegbrun. Nedre aksmelletrum længere end aksene

divulsa

 Frugten 4,5-5mm, mørkebrun. Nedre aksmelletrum ikke længere
 end aksene *polyphylla*
24. Nedre støtteblade 10-20cm lange og bladlignende *remota*
 " " meget kortere 25.
25. Frugten med en bred vingekant *leporina*
 " " uden vingekant 26.
26. 3-4(2-5) tætsiddende aks *furva*
 Aksene vel adskilte 27.
27. Frugterne udstående *echinata*
 " " tiltrykte *canescens*

Gruppe III: Aksene forskellige. 2 støvfang.

1. Nedre bladskeder netagtigt optrævlede elata
- " " ikke netagtigt optrævlede 2.
2. Mest 1 hanaks. Hunaksene 2-5cm. Bladene 1-3(5)mm brede nigra
- " 2-4 hanaks. Hunaksene 5-10cm. Bladene (3)5-10mm brede acuta

Gruppe IV: Flere hanaks.

1. Frugtens næb meget kort, højst 0,5mm 2.
- " " veludviklet, 0,5-2mm 3.
2. Nedre bladskeder trævlede. Hunaksene 4-12cm x 7-12mm hispida
- " " hele. Hunaksene 2-3(5)cm x 3-7mm flacca
3. Frugterne tæt dunede eller filtede 4.
- " glatte eller svagt hårede 5.
4. Bladene 1-2mm brede og glatte. Frugten 3,5-5mm lasiocarpa
- " 2-5mm " , oftest hårede. Frugten 5-7mm hirta
5. Nedre støtteblad med veludviklet skede 6.
- " " uden skede 10.
6. Frugten 8-12mm. Støttebladene længere end aksstanden hordeistichos
- " 4-7mm. " kortere " " 7.
7. Støttebladene højst lig aksene. Bladene 1-3mm brede ... sempervirens
- " længere end aksene. Bladene mindst 6mm brede 8.
8. Hunaksene meget løse, 3-5mm tykke paui
- " m.m. tætte, 5-8mm " 9.
9. Frugten jævnt tilsmalnet i næbbet. Nedre aksstilke 3-15cm laevigata
- " brat " " " . Hunaksene siddende til
- kortstilkede camposii
10. Frugten lyst gulgrøn, opblæst, længere end avnen 11.
- " grønbrun, ofte kortere end avnen 12.
11. Strået rut foroven, skarpt trekantet vesicaria
- " jævnt, but trekantet rostrata
12. 2(3) hanaks. Frugten 3-4,5mm. Aksene 6-7mm tykke acutiformis
- 3-4 " " 5-7mm. Aksene 8-12mm " riparia

Gruppe V: Dunede frugter. 1 hanaks.

1. Planten med 1-2 grundstillede og mest langstilkede hunaks 2.
- " uden " hunaks 3.
2. Hunlige dækskæl med hindekant, højst lig frugterne hallerana
- " " uden " , længere end frugterne depressa
3. Det nedre støtteblad ikke omskedende 4.
- " " " tydeligt omskedende, mindst 2mm 7.
4. Det nederste støtteblad bladlignende 5.
- " " " hindeagtigt 6.
5. Tættuet, uden udløbere pilulifera
- Løsttuet, med " tomentosa
6. Ingen udløbere. Bladene 1,5-2mm brede. Frugterne 3-4,5mm ... montana
- Med udløbere. Bladene 2-4mm brede. Frugterne 2-2,5(3)mm ericetorum
7. Aksene samlede i spidsen af stråene 8.
- " m.m. fjærntsiddende 11.

8. Hunaksene løse, rager ofte op over hanakset	9.
" tætte, " ikke " " " "	10.
9. Hunaksene noget adskilte, 4-10-blomstrede	digitata
" fingerformet stillede, 2-5-blomstrede	ornithopoda
10. Løsttuet, med udløbere	caryophyllea
Tættuet, uden "	umbrosa
11. Aksene 2-4-blomstrede, fordelte langs hele strået	humilis
Hunaksene sidder i stråets øvre halvdel	12.
12. Bladranden indrullet	lasiocarpa
Bladene flade	13.
13. Frugterne 1,5-2,5mm, næbbet 0,4mm. Hanakset ofte 4-6cm ..	grioletii
" større og " længere. Hanakset mest kortere ..	14.
14. Hanakset 5-10mm tykt. Hunakset 7-10mm tykt	brevicollis
Aksene tyndere	15.
15. Nedre bladskeder trævlede	sempervirens
" " ikke trævlede	ferruginea

Gruppe VI: Glatte frugter. 1 hanaks.

1. Frugterne uden eller med et kort (højst 1mm), afskåret eller
svagt udrandet næb	2.
Frugterne med et tydeligt kløvet eller udrandet næb	14.
2. Hunaksene tofarvede med mørke avner og grønne frugter	3.
" anderledes	5.
3. Bladene 8-20mm brede. Hunaksene 5-26cm lange	pendula
" 2-5mm " " 0,5-3cm "	4.
4. Blågrønne blade. Nedre støtteblad mest længere end akset ..	panicea
Grønne blade. Nederste " kortere end akset	vaginata
5. Bladundersiden korthåret. Frugten helt uden næb	pallescens
" glat. Frugten kortnæbbet	6.
6. Hunaksene 3-5mm, m.m. siddende, 2-5-blomstrede	ornithopodioides
" 5-30(60)mm, det nedre oftest stilket	7.
7. Støttebladene uden plade, kun med skede. Hvidlige dækskæl	alba
Nedretse støtteblad med en kort eller lang bladplade	8.
8. Hunaksene 4-8cm x 2-3mm. Bladene 5-12mm brede	strigosa
" 0,5-4cm	9.
9. Hunaksene tætte. Nedre støtteblad ofte uden eller med kort skede	10.
" løse. " " altid med tydelig skede	12.
10. Hunaksene 20-30mm lange. Frugten ruprikket. Bladene 2-6mm brede	flacca
Hunaksene 6-20mm lange. Frugten jævn. Bladene 1-2,5mm brede	11.
11. Hunaksene m.m. siddende, altid oprette	liparocarpos
" langstilkede, til sidst hængende	limosa
12. Hunaksene hængende på trådfine stilke. Bladene 1-2mm brede	capillaris
Hunaksene højst lidt udbøjede. Bladene 2-8mm brede	13.
13. Hunaksene med 3-12 blomster og hvidlige dækskæl	olbiensis
" " flere " " mørke dækskæl	asturica
14. Hunaksene løse i frugt	15.
" tætte i "	20.
15. Frugterne 7-9mm lange	depauperata
" kortere	16.

16.	Hunaksene med 3-12 blomster og hvidlige dækskæl		olbiensis
	" " flere " " mørkere "		17.
17.	Hanakset stråfarvet		18.
	" rustfarvet		19.
18.	Hunlige dækskæl grønne. Hunaksene 3-5cm		silvatica
	" " rødbrune. " 5-25mm		vaginata
19.	Bladene 0,5-1mm brede. Frugten med et jævnt næb		brachystachys
	" ca. 2mm " " " rukantet næb		ferruginea
20.	Frugterne 8-12mm lange		hordeistichos
	" mindre		21.
21.	Øvre hunaks oftest tætsiddende, kugle- til ægformede		22.
	" " aflangt æg- til valseformede, oftest vel adskilte		28.
22.	Bladene 0,5-1mm brede. Frugten smalvinget. Mest kun 1 hunaks		durieui
	" 1-7mm brede. Frugten uvinget		23.
23.	Næbbet ret eller svagt krummet, højst 1/3 x frugten		24.
	" bøjet eller krummet, 1/3-1/2 x frugten		26.
24.	Frugtens næb finttornet af udstående småtorne, hvoraf nogle		
	er 0,1mm		mairii
	Frugtens næb jævnt eller svagt ru af småtorne på under 0,1mm		25.
25.	Bladene 2,5-3,5mm brede. Nederste hunaks noget skilt fra		
	det/de andre. Frugten 3,5-4mm		demissa
	Bladene 1,5-2,5mm brede. Hunaksene samlede. Frugten 2,5-3mm		serotina
26.	Frugten 5-7mm. Hanakset tit m.m. siddende. Bladene indtil		
	7mm brede		flava
	Frugten 1,5-5mm. Hanakset mest stilket. Bladene 1,5-4mm brede		27.
27.	15-60cm. Frugten (3)3,5-5mm, næbbet 1,5-2mm		lepidocarpa
	" 8-15cm. " 1,5-3(3,5)mm, næbbet 0,5-1,5mm		nevadensis
28.	Bladene mest over 6mm brede. Strået skarpt trekantet		29.
	" " under 6mm " " ikke skarpkantet		31.
29.	Hunaksene knippestilte		pseudocyperus
	" vel adskilte		30.
30.	Frugterne 4-5,5mm, jævnt tilsmalnede i næbbet		laevigata
	" 2,5-3,5mm, næbbet brat afsat		camposii
31.	Hanakset 5-10mm tykt. Nedre støtteblads skede m.m. opblæst		
			brevicollis
	Hanakset højst 5mm tykt. Nedre støtteblads skede ikke opblæst		32.
32.	Frugten m.m. udstående		33.
	" tiltrykt		34.
33.	Frugterne ikke skinnende. Hunlige avner rødbrune		hostiana
	" skinnende. Hunlige avner lyse		punctata
34.	Nederste støtteblad meget længere end aksstanden		extensa
	" " kortere end aksstanden		35.
35.	Støttebladene mest længere end aksene		36.
	" " kortere " "		37.
36.	Hunaksene mørke. Nedre bladskeder orangebrune		binervis
	" lyse. " " brune		distans
37.	Bladene 0,5-1mm brede		brachystachys
	" 1-6mm brede		38.
38.	Hanakset 6-10mm tykt		frigida
	" 2,5-5mm "		39.

39. Strågrunden trævlet sempervirens
 " ikke trævlet ferruginea

Carex davalliana Sm. Rubladet star. 10-25cm. Hunakset løsfrugtet. Frugterne 3,5-4,5mm, som modne udstående til lidt nedadrettede. IV-VIII.

C. dioica L. Tvebo star. Hunakset tætfrugtet. Frugterne 2,5-3,5mm, som modne opadrettede til udstående. Pyrenæerne.

C. rupestris All. Klippestar. 5-15cm. Bladene 1-2mm brede. Avnere mørkebrune, falder senere af frugterne, disse omvendt ægformede, 2,5-3,5mm. Bladspidserne ofte visne. 2000-2750m. VII-VIII. Pyrenæerne.

C. pulicaris L. Loppestar. 1800-2350m. VII-IX. N.

C. macrostylon Lapeyr. Tenstar. 5-25cm. Nær foregående. Bladene meget kortere end stråene. Akset med 8-13 hunblomster. Hunlige dækskæl 4-5mm. frugterne 5-6mm. 1700-2600m. VII-IX. Pyrenæerne + Cordillera Cantabrica.

C. pyrenaica Wahlenb. Udspærret star. 5-25cm. Frugterne kortstilkede, vandret udstående, langnæbbede, 3-4mm. Akset 10-15mm. Bladene 1-2mm brede. 2000-3000m. VII-IX. Pyrenæerne + Cordillera Cantabrica.

C. frigida All. Bækstar. 20-50cm. Hunaksene ret tætsiddende, ret langstilkede og m.m. hængende. Avnerne sortrøde. Frugterne 5-6mm, smalle og sortbrune. 1500-2575m. VI-VIII. N.

C. parviflora Host Lav sortstar. 10-20cm. Aksene kugle- til ægformede, 5-8mm lange, altid oprette, 2-4 i alt. Frugten 3-3,5mm, sort. Avnerne kortere end frugterne. 2100-3100m. VII-VIII. N.

C. atrata L. Sortstar. 3-5 m.m. oprette aks på 1-2cm. Frugten 3-4mm, mat grøn- eller brungul, undertiden plettet med sortlillat. VII-VIII.

C. aterrima Hoppe Høj sortstar. 3-5 m.m. nikkende aks på 1,5-3,5cm. Frugterne 4-5mm, matsorte eller sortlilla. 2000-2500m. VII-VIII.

C. odeipostyla Duval-Jouve Knækstar. 10-30cm. Med udløbere. 2-3 korte og fåblomstrede aks. Det nedre ofte et rent hunaks. Hunblomsterne veladskilte på en zigzagbøjet akse, 2-4 stykker. III-VI.

C. distachya Desf. Pinjestar. 15-45cm. Bladene 0,5-1mm brede, af stråenes længde, flade. 2-4 løse aks med 2-5 hunblomster. Nedre støtteblade 6-15cm. Frugterne 5-6mm. 100-1000m. III-VII.

C. curvula All. Bjærgstar. 5-20cm. Nedre bladskeder lysebrune og blivende. Aksstanden 1-2(3)cm, med 4-6 aks. Nederste støtteblade mest hindeagtigt. Rødderne lysebrune. Bladene furede. 2000-2940m. VII-IX.

C. rosae (Gilomen) Hess & Landolt Mørkrodet bjærgstar. Som curvula, men rødderne mørkebrune. Bladene med halvmåneformet tværsnit, 3-5 x så brede som tykke (7-12 x hos curvula). 2100-2700m. VII-VIII. Pyrenæerne.

C. bicolor All. Tofarvet star. 5-20cm. 1-2mm brede, lysegrønne blade. 2-4 ægformede aks. Lyst blågrønne frugter på 1,5-2,5mm uden næb. Dækskællene mørke- til sortbrune. Midtpyrenæerne.

Carex foetida All. Dværgpilestar. 10-20cm. Strået skarpt trekantet, rut foroven. Nedre bladskeder sort- eller orangebrune. 8-15 hovedagtigt stil- lede, mørke til sortbrune aks. 1700-3050m. VII-VIII. Midtpyrenæerne.

C. divisa Hudson Skænestar. 10-50cm. Stråene m.m. ru. Bladene 1-3mm bre- de. Aksstanden 1,5-2,5cm, ægformet med 3-8 brune, tætsiddende aks med hanblomster foroven. 0-1200m. III-VII. 2 underarter:

ssp. divisa: 20-50(160)cm. Bladene flade. Aksstanden ægformet-aflang, lappet. Frugterne 3-4mm.

ssp. chaetophylla (Steudel) Nyman: 10-30cm. Bladene furede. Aksstanden tæt, ægformet. Frugterne 2-3,5mm.

C. disticha Hudson Toradet star.

C. arenaria L. Sandstar.

C. brizoides L. Bævestar. 30-60cm. Bladene 2-3mm brede. Dækskællene grønne til lysebrune. Frugten vinget over midten, kortnæbbet. Aksstan- den 1,5-3cm. IV-VI. Pyrenæerne.

C. praecox Schreber Tidlig star. 10-30cm. Bladene 1-1,5mm brede, mest længere end stråene. Kastanjebrune avner. Aksstanden 1-2,5cm. IV-VI.

C. paniculata L. Topstar. 2 underarter:

ssp. paniculata: Aksstanden 5-15(20)cm. Hunlige avner brune eller orange- brune, med jævn køl. Frugten 2,5-3mm, svagt ribbet.

ssp. lusitanica (Schkuhr) Maire: Aksstanden 10-20cm. Hunlige avner hvid- lige eller meget lyst brune, de nederste rukølede. Frugten 3-4mm, stærkt ribbet. III-IV. V.

C. vulpina L. Rævestar.

C. otrubae Podp. Syltstar.

C. spicata Hudson Spidskapslet star.

C. pairaei F.W.Schultz (C. muricata) Pigget star.

C. polyphylla Kar.& Kir. (C. leersii) Mellembrodt star. Bladene 3-4mm brede.

C. divulsa Stokes Sydlig mellembrodt star. Bladene 2-3mm brede. 20-60cm.

C. leporina L. (C. ovalis) Harestar.

● C. furva Webb (C. lachenalii p.p.) Bladene 1-2mm brede, grønne, stive. Aksstanden 1-2cm. Dækskællene mørkt rødbrune. Strået butkantet, mest jævnt. Frugterne 2-3mm. VII-VIII. S og M

C. echinata Murray Stjærnestar.

C. canescens L. (C. curta) Grå star. Pyrenæerne.

C. remota L. Akselblomstret star.

C. elata All. Stiv star.

C. acuta L. (C. gracilis) Nikkende star.

Carex nigra (L.) Reichard Almindelig star. (C. intricata Tineo er planter fra Sierra Nevada med 2-5cm høje strå, ret brede, korte blade, lange udløbere og utydeligt ribbede frugter.)

C. hispida Willd. Ru star. 45-100cm. Stråene kraftige, butkantede. Nedre skeder sortbrune og trævlede. Bladene 4-8mm brede, blågrønne. 3-5 hunaks på 4-10cm x 6-8mm. Frugterne lyst gul- til grønbrune. 0-970m. III-VII.

C. flacca Schreber Blågrøn star. 25-2050m. III-VIII. 2 underarter:
ssp. flacca: Hunaksene ofte hængende. Dækskællene med 1 ribbe, næppe længere end den 2-3mm store frugt.

ssp. serrulata (Biv.) Greuter: Hunaksene oprette. Dækskællene med 3 ribber, lig eller længere end den 3-4mm lange frugt.

C. lasiocarpa Ehrh. Trådstar. Pyrenæerne.

C. hirta L. Håret star.

C. hordeistichos Vill. Bygstar. 10-30cm. Bladene 3-5mm brede, meget stive. Nederste hanstøtteblade længere end hanaksene. Hunaksene 2-3cm x 8-10mm, regelmæssigt 4-5-radede. 500-1200m. IV-VII. Ned til S.

C. sempervirens Vill. Trævlstar. 20-40cm. Nederste hunaks 2-8cm langt stilket. Frugten 4-5,5mm, gullig til mørkebrun, langnæbbet. Hunavnerne sort- til rødbrune, hindekantede. VI-VIII. N. 2 underarter:

ssp. sempervirens: Nedre skeder brune til sortagtige. 1(2) hanaks med blege dækskæl. 1800-2750m.

ssp. pseudotristis (Domin) Pawl.: Nedre skeder rødlig. 2-5(1-7) hanaks med mørkebrune dækskæl. 2000-2800m.

C. paui Sennen Stor skovstar. 75-200cm. Ligner Skovstar, men bladene mindst 10mm brede. 2-7 hanaks på 4-4,5cm. Hunaksene 5-7cm, med næppe udragende aksstilke, ofte grenede. NØ.

C. laevigata Sm. Glat star. 50-100cm. Nedre skeder lysebrune og bladløse. 2-4 valseformede, langt adskilte hunaks på 2-6cm x 6-8mm. Skedehinden 7-15mm. Bladene mest 6-12mm brede, kølede. 0-700m. IV-VII.

C. camposii Boiss. & Reuter Nær foregående. Stråene jævne. Hunaksene 5-7mm brede, oprette, aksstilkene ofte næppe udragende. Hunlige avner mørkt brunlig (?) og frugterne mørkebrune (?). Bjerge i S.

C. acutiformis Ehrh. Kærstar. N + C.

C. vesicaria L. Blærestar. NØ.

C. rostrata Stokes Næbstar.

C. riparia Curtis Tykakset star.

C. hallerana Asso Stilkstar. 10-30cm. Grundstillede aks mest 7-20cm langt stilkede. Avnerne brune med grøn køl. Frugten 4-5mm, tydeligt ribbet. 0-1400m. II-VIII.

C. depressa Link Langstilket star. 5-20cm. Bladene ofte længere end stråene. Nedre skeder rustbrune. Mest 2-3 hunaks på 10-20mm. Avnerne brune, længere end de 2-4mm lange, grønbrune frugter. III-VI.

Carex pilulifera L. Pillestar.

C. tomentosa L. Filtstar. Nedre skeder rødlilla til rødbrune. 20-50cm. Bladene grå- til svagt blågrønne. 1-2 m.m. aflange hunaks på 5-15x4-5mm. Nedre støtteblade til sidst vandret udstående. Ø.

C. montana L. Bakkestar. N.

C. ericetorum Pollich Lyngstar.

C. digitata L. Fingerstar. IV-VI.

C. ornithopoda Willd. Fuglestar. 5-15cm. Nedre skeder mest brune. Stråene rette eller svagt krummede. 2-3(4) hunaks på 5-10(15)mm med brune avner. Frugterne 2,5-3mm. 825-2800m. IV-VII.

C. ornithopodioides Hausm. Krum fuglestar. 5-10cm. Nedre skeder mest brune. Stråene mest stærkt krummede. Oftest 2 hunaks på 3-5mm med brun- til sortlilla avner. Frugterne 2-2,5mm. 1975-2600m. VI-VIII.

C. caryophyllea Latourr. Vårstar. 50-2500m.

C. umbrosa Host Skyggestar. Bladene 1,5-4mm brede, lysegrønne. Mest 2-3 hunaks på 5-12mm. Frugterne hvidlig- til gulliggrønne, 2,5-4mm. Avnerne rød- til orangebrune, kortere end frugterne. N. 2 underarter:

ssp. umbrosa: 20-45cm. Bladene mindst lig stråene. Hunaksene 6-12mm. Frugterne kortnæbbede. 300-2150m. V-VIII.

ssp. huetiana (Boiss.) Soó: 5-20cm. Bladene kortere end stråene. Hunaksene 5-8mm. Frugterne langnæbbede. 1600-2700m. V-VIII. Alm. i Pyrenæerne.

C. humilis Leysser Jordstar. 2-10cm. Bladene 1-1,5mm brede, grågrønne, furede, meget længere end stråene. Hunaksenes støtteblade dækskælsagtige med store skeder. 100-2000m. II-VI.

C. grioletii Roemer Pærefrugtet star. 30-60cm. Mest 4-5 hunaks på 5-15 mm, ikke overlappende. Avnerne hvidlige eller blegt grønligbrune. Frugterne tydeligt ribbede. IV-VIII. Ø.

C. brevicollis DC. Giftstar. 20-60cm. 1-3 hunaks på 15-25x7-10mm. Avnerne orangebrune. Frugterne 5-7mm, brunliggrønne, svagt dunede, med et rut tvekløvet næb på 1-1,5mm. 2000-2480m. IV-VIII. N.

C. ferruginea Scop. Kildestar. 20-60cm. Nedre skeder mørkt brunlilla. Hunaksene 1-3cm, valseformede; længste stilke 1,5-10cm. Frugten 3-4mm. Hanlige avner uden hindekant, hunlige med eller uden. I Cordillera Cantabrica som ssp. caudata (Kük.) Pereda & Lainz.

C. pendula Hudson Kæmpestar.

C. panicea L. Hirsestar.

C. vaginata Tausch Lundstar. 15-30cm. Ligner foregående, men bladene gul- til mørkegrønne, 4-6mm brede, dobbelt foldede. Frugten med udrandet næb, = den rustrøde, grønkølede avne. 1800-2100m. Østpyrenæerne.

C. pallescens L. Bleg star.

C. alba Scop. Hvid star. 10-25cm. Med udløbere. Bladene 1-1,5mm brede og

bløde. 1-3, 5-10mm lange, 3-7-frugtede, mest 1-3cm langt stilkede hunaks. Avnerne korte. 500-1000m. IV-VII. Østpyrenæerne.

Carex strigosa Hudson Tyndakset star.

C. liparocarpos Gaudin Glansstar. 10-30cm. Bladene 1-2mm brede. 2-3 mest overlappende, 5-15x5-6mm store aks med 5-15 blomster. Avnerne rødbrune og bredt hindekantede. Skinnende brune frugter. 400-2300m. IV-VII. N.

C. limosa L. Dyndstar. Pyrenæerne.

C. capillaris L. Hårstar. 5-25cm. Tueformet. Hunaksene 5-15mm, mest fingerformet stillede, med 1-2cm lange stilke og affaldende avner. Frugterne 2-4mm, gråbrune og skinnende. VI-VIII. Sydpå til Sierra Nevada.

C. olbiensis Jordan Hvidgrøn star. 20-50cm. Nedre skeder sorte og skinnende. Hunaksene oprette med 3-12 blomster, hvoraf de nedre er m.m. adskilte. Hindeagtige avner. Hvidbrune frugter. IV-VI. NØ.

C. asturica Boiss. Ligner Hirsestar, men nedre bladskeder mørkt brunlilla uden plade. Hunaksene 5-20mm. Frugterne 4-5mm, sortbrune til brunlilla. Nedre støttebladskede m.m. opblæst, 5-20mm. VI. NV.

C. depauperata Curtis Storfrugtet star. 30-60cm. Nedre skeder rustbrune og bladløse. 2-4 hunaks med 2-6 blomster. Avnerne bredt hindekantede. Grønlig, skinnende frugter. 100-1000m. IV-VI.

C. silvatica Hudson Skovstar.

C. brachystachys Schrank Kortakset star. 10-30cm. Bladene med V-formet tværsnit. 2-3, 1-2cm lange, adskilte hunaks. Frugten 3,5-4,5mm, næsten 2 x det rød- til sortbrune dækskæl. 500-2200m. VI-VIII. Midtpyrenæerne.

C. pseudocyperus L. Knippestar. N + M.

C. durieui Steudel 20-70cm. Tueformet. Bladene kortere end stråene, furede, grågrønne. Hunakset 7-10x5-8mm, overlapper hanakset. Frugterne 6-7mm, næppe skinnende, utydeligt ribbede; næbbet ca. 2mm. VII-VIII. NV.

C. mairii Cosson & Germ. Eggestar. 25-65cm. Tættuet. Stråene ru foroven. Bladene bleggrønne, ca. 1/2 x stråene. Frugterne blegt grønbrune, skinnende, udstående, 3-4mm; næbbet 0,5-1mm. V-VII.

C. demissa Hornem. Grøn star.

C. serotina Mérat (*C. oederi*) Dværgstar. 0-2000m. IV-VIII.

C. flava L. Gul star.

C. lepidocarpa Tausch Krognæbstar. N.

C. nevadensis Boiss. & Reuter Bladene 1,5-3mm brede, grønne eller gulgrønne, ca. 1/2 x stråene. Hunaksene 5-10x5-7mm. VI-VII.

C. hostiana DC. Skedestar.

C. punctata Gaudin Prikstar. 20-50cm. Bladene 4-8mm brede, friskgrønne. Støttebladene ofte stråoverragende. Hunaksene valseformede til aflange. Avnerne lysebrune. Frugterne 3-4mm. 0-1300m. IV-IX.

Carex extensa Good. Udspilet star.

C. distans L. Fjærnakset star.

C. binervis Sm. Hedestar. 30-150cm. Tueformet med korte udløbere. Hunak-
sene 15-45x5-8mm, fjærne, det nedre ofte hængende. Frugterne 3,5-5mm,
sortbrune eller brunlilla eller grønne, tydeligt ribbede.

ORCHIDACEAE

1.	Planten uden grønne blade, kun med farvede skælblade		2.
"	med " "		4.
2.	Stænglen og blomsterne lilla		Limodorum
"	" " ikke lilla		3.
3.	Stænglen og blomsterne gulgrønne		Corallorhiza
"	" " brune		Neottia
4.	Læben uden eller med utydelig spore		5.
"	med tydelig spore		14.
5.	Læben tøffelformet og gul. Blosterbladene brune		Cypripedium
"	ikke tøffelformet		6.
6.	Stænglen med 2 næsten midterstillede blade		Listera
"	flerbladet eller med 2 grundblade		7.
7.	Læben delt på tværs i en inder- og yderlæbe		8.
"	ikke tværdelt		10.
8.	Frugtknuden stilket		Epipactis
"	m.m. siddende		9.
9.	Frugtknuden snoet. Hvide eller rødlilla blomster		Cephalanthera
"	ikke snoet. Læben rødbrun		Serapias
10.	Læben med et tydeligt farvet midterfelt (spejl)		Ophrys
"	m.m. ensfarvet		11.
11.	Underlæben firfliget. Blosterbladene hjælmdannende		Aceras
"	ikke firfliget		12.
12.	Læben opadrettet. Blomsten grøn		Liparis
"	nedadrettet. " hvid		13.
13.	Blomsterne tydeligt skruestillede		Spiranthes
"	uregelmæssigt stillede		Goodyera
14.	Læben hel		15.
"	med 3-5 tænder eller lapper		17.
15.	Læben sidder øverst i blomsten. Sporen 1-2mm		Nigritella
"	" underst i " længere		16.
16.	Læben aflangt-linjeformet. Sporen 18-30mm		Platanthera
"	udvidet mod spidsen. " mest kortere		Orchis
17.	Sporen lang (over 1cm) og trådformet (ca. 1mm tyk)		18.
"	kortere eller tykkere		19.
18.	Læben dybt trelappet og med 2 lodrette lameller inderst		Anacamptis
"	svagt " , uden lameller inderst		Gymnadenia
19.	Sporen 1-3mm		20.
"	længere		24.
20.	2 æg-hjærteformede stængelblade, det nedre 2,5-7cm bredt		Gennaria
	Flere og anderledes " " " højst 3cm bredt		21.
21.	Ydre blosterblade ender i en kølleformet spids		Traunsteinera
"	" " uden nogen " "		22.

22. Læben 6-10mm, midtertanden kortere end sidetænderne .. Coeloglossum
 " kortere, " ikke kortest 23.
23. Blosterbladene hjælmdannende. Støttebladene hindeagtige .. Neotinea
 " udstående. Støttebladene urteagtige Leucorchis
24. Blosterbladene og læben 2-3mm Gymnadenia
 " " " større 25.
25. Læbens midterflig smal og båndformet, 4-6cm lang ... Himantoglossum
 " " kortere 26.
26. Underlæben firfliget med krusede sideflige Barlia
 Sidefligene ikke krusede 27.
27. Støttebladene urteagtige Dactylorhiza
 " hindeagtige Orchis

Cypripedium calceolus L. Fruesko. ?

Epipactis. Hullæbe.

1. Læben hvidlig med rødåret inderdel palustris
 " grønlig eller rødlig, inderdelen ustribet 2.
2. Blomsterstilke og frugtknuder tæt dunede 3.
 " " " glatte til svagt dunede 5.
3. 3-6 skruestillede blade, de største 1-3(4)x0,5-1,5cm ... microphylla
 5-10 toradede blade, de største 3-10x1,5-4,5cm 4.
4. Blosterbladene grønlig med lillat skær, 5-6mm parviflora
 " mørkt rødlig, 6-7mm atrorubens
5. Bladene runde eller bredt ægformede, uregelmæssigt toradede,
 oprette til opret-udstående tremolsii
 Bladene elliptiske til ægformede, skruestillede, udstående helleborine

Epipactis palustris (L.) Cr. Sumphullæbe. 0-1400m.

E. atrorubens (Hoffm.) Besser Rød hullæbe. VI-VIII.

E. parviflora (Nieschalk) Klein Småblomstret hullæbe. 20-60cm. Bladene 3-6x1-3,5cm (de største af dem). Yderlæben med 2 knuder og en midterliste. Stængel og blade ofte med lillat skær. V-VI.

E. microphylla (Ehrh.) Swartz Småbladet hullæbe. 15-50cm. Klasen 3-12cm med 4-15 blomster. Bladene ofte skedeformet omfattende. V-VIII.

E. helleborine (L.) Cr. Skovhullæbe.

E. tremolsii Pau Bølget hullæbe. 40-60cm. Bladene ofte med lillat skær som unge. -1500m. IV-VII.

Cephalanthera rubra (L.) Rich Rød skovlilje. Blomsten rødlig. V-VII.

C. longifolia (Hudson) Fritsch Sværdskovlilje. 20-45cm. Blomsterne renhvide. 6-10 blade, der er mindst 6 x så lange som brede. III-VI.

C. damasonium (Miller) Druce Hvidgul skovlilje. Blomsterne flødefarvede. 3-5 blade, der er 2-3 x så lange som brede. IV-VII.

Limodorum abortivum (L.) Swartz Fuglestok. 20-80cm. Stænglen opret med skælblade. 6-20 lilla blomster med en spore på 15-25mm og en indsnøret underlæbe, der er 7-12mm bred på det bredeste sted. IV-VII.

Limodorum trabutianum Batt. Kortsporet fuglestok. 40-80cm. Indtil 20 lilla blomster med en spore på 1-4mm. Underlæben ikke indsnøret, 3-5mm bred. -2000m. IV-VI.

Neottia nidus-avis (L.) Richard Rederod.

Listera cordata (L.) R.Br. Hjærtebladet fliglæbe. Pyrenæerne.

L. ovata (L.) R.Br. Egbladet fliglæbe.

Spiranthes spiralis (L.) Chevall. Skrueaks. 6-20cm. Bladene ægformet-elliptiske, grundstillede. Blomsterne små, 4-7mm, med gulliggrøn læbe med rundtakket forkant. VIII-XI.

S. aestivalis (Poiret) Richard Sommerskrueaks. 12-30cm. Bladene linje-lancetformede, nogle af dem på stænglen. Blomsterne 5-7mm med hvid læbe med rundtakket forkant. 0-1400m. VI-VII.

Goodyera repens (L.) R.Br. Knærod.

Gennaria diphylla (Link) Parl. Knopspore. 15-30cm. Nedre stængelblad 4-7 cm, det øvre mindre. Akset m.m. ensidigt. Blomsterne små, ca. 4mm, gul-grønne. Udbøjede blosterspidser. III-IV. SV.

Platanthera algeriensis Batt.& Trabut Grøn gøgelilje. 25-70cm. Stænglen rund (kantet hos de 2 følgende). Blomsterne grønne. Læben 8-12mm, ofte stærkt tilbagebøjet. -2100m. Fugtige enge. V-VI. Gr: Sierra Nevada.

P. bifolia (L.) Rich. Bakkegøgelilje. Støvknapperne parallelle.

P. chlorantha (Custer) Rchb. Skovgøgelilje. Støvknapperne vigende.

Coeloglossum viride (L.) Hartman Poselæbe. 6-35cm. Akset valseformet, 2-10cm. Blomsterne grønlig. Blosterbladene hjælmdannende. Sporen 2mm, sækformet. Læben bredere fortil, 5-9mm. V-VII. N + M.

Leucorchis albida (L.) Meyer (Pseudorchis a.) Sækspore. 10-30cm. Blomsterne meget små, 2-3mm, grønligvide til bleggule. Læbens 3 lapper lige store. Sporen tykkere i spidsen. VI-VIII. Pyrenæerne.

Gymnadenia conopsea (L.) R.Br. Langakset trådspore. 30-80cm. Sporen 10-20mm, længere end frugtknuden, nedadbøjet. 500-2050m. V-VIII.

G. odoratissima (L.) Richard Vellugtende trådspore. 15-30cm. Sporen 4-6 mm, kortere end frugtknuden, vandret eller svagt nedbøjet. V-VII. N.

Nigritella nigra (L.) Rchb.f. Brunkulle. 10-20cm. Akset kort kegle- til næsten kugleformet. Bladene smalle. Blomsterne mest mørkebrune. Blosterbladene smalle og spidse. 1600-2450m. VI-VIII. N.

Dactylorhiza. Gøgeurt.

1. Blomsterne gule eller mørkerøde med gult svælg	2.
" m.m. rødlilla, ikke gule omkring svælget	4.
2. Sporen ret, 8-10mm	insularis
" bøjet	3.
3. Sporen nedadbøjet	sambucina
" opadbøjet	markusii

4. De fleste støtteblade kortere end blomsterne maculata
 Nedre og mellemste støtteblade længere end blomsterne 5.
 5. Nedre blade m.m. elliptiske, højst 4 x så lange som brede .. majalis
 " " m.m. lancetformede, over 4 x så lange som brede 6.
 6. Læben 5-7,5(9)mm. Blosterbladene 5-6(9)mm. Bladene oprette incarnata
 " 9-16mm. Blosterbladene 8-13mm. Bladene skråt oprette elata

Dactylorhiza sambucina (L.) Soó Hyldegøgeurt. Sporen 10-15 x ca. 3mm, smalt kegleformet. Mest gulblomstret. 950-2200m. IV-VII.

D. insularis (Sommier) Landwehr 20-50cm. Bladene lyst grønne, ikke i grundroset. Blomsterne citrongule. Læben oftest med nogen rød tegning. Sporen mest vandret. V-VI.

D. markusii (Tineo) Baum. & Künk. (*D. sulphurea* ssp. *sicilensis*) 15-45cm. Blomsten hvidliggul uden rød tegning. De sidestillede blosterblade opad- og lidt udadtrejede. III-V.

D. maculata (L.) Soó Plettet gøgeurt.

D. majalis (Rchb.) Hunt & Summerh. Majgøgeurt.

D. incarnata (L.) Soó Kødfarvet gøgeurt.

D. elata (Poiret) Soó Rank gøgeurt. 30-125cm. 5-10 blade, der er over 7 x så lange som brede og bredest på eller under midten. Klasen rigtblomstret. Læben med brudte striber på sin lysere inderdel. IV-VII. -2500m.

Neotinea maculata (Desf.) Stearn Kyseblomst, Aksgøgeurt. 10-30cm. Blade- ne lidt blågrønne, ofte småplettede. Akset 2-6cm, tæt, lidt ensidigt. Blomsterne små, 3-5mm, mat lyserøde eller grønligvide. III-V.

Aceras anthropophorum (L.) Ait.f. Den hængte mand. 10-40cm. Akset smalt valseformet og tæt blomstret. Øvre blosterblade grønne og hjælmdannende. Underlæben okkergul, lang og firfliget, så blomsten ligner en mand med arme og ben. 10-1650m. III-VII.

Traunsteinera globosa (L.) Rchb. Kuglegøgeurt. 20-60cm. Akset meget tæt, kugle- til ægformet. Blomsterne lyst rødlilla. Læben tredelt. Blosterbladene først hjælmdannende, siden udstående. -2500m. N.

Orchis. Gøgeurt.

1. Blomsterne gule provincialis
 " røde 2.
 2. Læben m.m. udelt 3.
 " delt 4.
 3. Blosterbladene m.m. hjælmdannende papilionacea
 " ikke " saccata
 4. I det mindste nogle blosterblade udstående 5.
 Alle 5 blosterblade hjælmdannende 8.
 5. Bladene linje-lancetformede, ingen egentlig roset 6.
 " bredere, med roset 7.
 6. Læbens midterlap kortere end sidelapperne laxiflora
 " " længere " " palustris

7. Sporen nedadrettet. Grønne blosterblade	spitzelii
" opadrettet eller vandret. Røde blosterblade	mascula
8. Støttebladene højst 1/2 x frugtknuden	9.
" lidt kortere eller lidt længere end frugtknuden	12.
9. Blosterbladene brunrøde udvendigt	purpurea
" bleglilla til lyserøde	10.
10. Læbens midterfligs lapper aflange, 2-3mm brede	militaris
" " linjeformede, 1mm brede	11.
11. Læbens flige spidse. Bladranden bølget	italica
" " lidt butte. Bladranden flad	simia
12. Sporen vandret eller lidt opadrettet	13.
" nedadrettet	14.
13. Læben med skarpt afsat, hvidt midterfelt og næsten lodret nedbøjede sidelapper	champagneuxii
Læben med uskarpt midterfelt og skrå sidelapper	morio
14. Læbens midterlap mindre end sidelapperne, udelt	coriophora
" " større " "	15.
15. Blosterbladene 3-3,5mm. Sporen 1-2mm	ustulata
" 9-12mm. " 5-8mm	conica

Orchis coriophora L. Tægegøgeurt. 15-60cm. Blosterbladene tilspidsede. Blomsterne brune, røde, lyserøde eller grønne. Læben med purpurplet og papilløst håret inderdel. III-VII. 2 underarter:

ssp. fragrans (Pollini) Sudre: Sporen mindst lig læben, denne 8-10mm.

Blomsterne vellugtende.

ssp. martrinii (Timb.-Lagr.) Nyman: Sporen ca. 2 x læben, denne 5-6(8)mm.

Blomsterne stinkende.

O. laxiflora Lam. Vandgøgeurt. 20-60cm. Blomsterne mørkt rødlig. Underlæbens midterfelt hvidt og oftest uprikket. Sporen skråt opadrettet, 10-19mm. IV-VII.

O. palustris Jacq. Kærgøgeurt. 15-100cm. Ligner den foregående, men blomsterne ofte lysere. Sporen 7-9mm, opad-, nedadrettet eller vandret. IV-VII.

O. mascula (L.) L. Tyndakset gøgeurt. 3 underarter:

ssp. mascula: Sporen ca. = frugtknuden. Blosterbladene spidse, de sidestillede m.m. oprettede og udad- og nedadrettede. Akset tæt og mangeblomstret.

ssp. olbiensis (Reuter) A. & Gr.: Sporen længere end frugtknuden. Læbens sidelapper nedbøjede. 10-25cm. Akset løst og fåblomstret. Blosterbladene butte.

ssp. hispanica (Nieschalk) Soó (O. langei K. Richter): Sporen højst lig frugtknuden. Blosterbladene butte, de sidestillede udad- og lidt fremadrettede, ikke drejede. -1500m. IV-VI.

O. provincialis Balbis Krumsporet gøgeurt. 15-35cm. Bladene kun lidt udvidede i spidsen, m.m. lancetformede, ofte mørkplettede. Læben med røde prikker og et knæk på 60°. Sporen opadbøjet med udvidet spids. IV-V.

Orchis saccata Ten. (*O. collina*) Sækgøgeurt. 12-35cm. Blosteret grønlig-brunt og læben m.m. vinrød, noget rudeformet, med letbølget rand. Sporen 5-7mm, sæk-kegleformet. III-IV.

O. spitzelii Sauter Alpegøgeurt. 20-40cm. Blosterbladene grønne med rødt anstrøg og røde prikker. Læben lyst rødlilla, mangeprikket og længdefoldet. V-VII.

O. papilionacea L. Sommerfuglegøgeurt. 15-40cm. Blosterbladene ikke helt hjælmdannende, stribede og vinrøde. Læben ofte rudeformet, ofte lys og med brudt stregmønster. III-V.

O. morio L. Salepgøgeurt. IV-VI.

O. champagneuxii Barn. Treknoldet gøgeurt. 10-25cm. Blomsten rødlilla, blosterbladene svagt grønstribede. Sporen 10-15mm, længere end læben, næsten ret. -1500m. IV-VI.

O. conica Willd. (*O. lactea* p.p.) Forklædegøgeurt. 5-30cm. Blosterbladene spidse, hvidlige med grønlig eller rødlilla striber. Læben hvid eller lyserød, ret rødprikket. II-IV.

O. purpurea Hudson Stor gøgeurt. IV-V. N.

O. militaris L. Riddergøgeurt. 25-45cm. Hjælmen purpuråret indvendigt. Læbens midterlapper 2 x så brede som sidefligene ved grunden. Læben rosen- til purpur rød, prikket. IV-VII. N + MN.

O. italica Poiret Flammegøgeurt. 20-40cm. Hjælmlbladene langt tilspidse, blegt rødlilla med mørkere årer. Underlæben med 4 smalle og lange flige. III-IV.

O. simia Lam. Abegøgeurt. 20-45cm. Som foregående, men hjælmlbladene ofte svagt årede. IV-VI.

O. ustulata L. Bakkegøgeurt. 10-30cm. Blosterbladene rød- til sortbrune. Læben 5-8mm, hvid med røde prikker. 50-2000m. IV-VII. N.

Himantoglossum hircinum (L.) Sprengel Bukkeøgletunge. 20-90cm. Blosterbladene hjælmdannende, grønligt til brunligt hvide med rødbrune årer. Læben 3-fliget, sidefligene 5-15mm, linjeformede og spidse; midterfligen ofte skrueformet vreden. V-VII.

Barlia robertiana (Loisel.) Greuter Kruslæbe. 25-60cm. Akset tæt med op til 30 blomster. Blosterbladene hjælmdannende, ikke spidse, af forskellig farve og rødplettede indvendigt. Læben 13-20mm. Sporen kegleformet, 4-6 mm. I-IV.

Anacamptis pyramidalis (L.) Richard Horndrager. 20-60cm. Akset 2-8cm, kegle- til kort valseformet. Blomsterne lyst til mørkt rødlilla. Underlæben med 3 korte, næsten lige store lapper. III-VII.

Serapias. Hønsetunge. Læben med en nedadrettet yderflig og en skjult inderdel inde i blomstens svælg. Blosterbladene spidse og hjælmdannende.

1. Støttebladene meget længere end blomsterne vomeracea
" højst lidt længere end blomsterne 2.

2. Yderlæben hjærteformet, så bred som inderlæben *cordigera*
 " lancet- til æg-lancetformet, smallere end inderlæben 3.
 3. Læben allerinderst med 1 sort vulst. Yderlæben 13-18mm *lingua*
 " " " 2 åse. Yderlæben 7-11,5mm *parviflora*

Serapias vomeracea (Burm.) Briq. Plovskærshønsetunge. 20-50cm. Nedre bladskeder grønne. Blomsterne 15-30mm. Akset lidet tæt. Blosterbladene lyse med brune årer. Yderlæben meget håret. IV-VI.

S. cordigera L. Purpurhønsetunge. 10-40cm. Nedre bladskeder lilla og plettede. Blomsterne 20-35mm, i et kort og tæt aks. Yderlæben meget håret og ofte brunlilla, 20,5-29mm lang. IV-VI.

S. lingua L. 10-30cm. Nedre bladskeder grønne. Blomsterne 15-25mm. Bloster- og støtteblade ofte lilla. Læbens yderflig glat eller dunet. III-VI

S. parviflora Parl. Småblomstret hønsetunge. 10-30cm. Nedre bladskeder grønne og ofte plettede. Blomsterne 15-20mm. Yderlæben glat eller dunet, tilbagebøjede mod frugtknuden. IV-VI.

Ophrys. Flueblomst.

1. Griffelstøtten but 2.
 " spids 10.
 2. Alle blosterblade lyserøde (hvide) *tenthredinifera*
 Ikke alle blosterblade lyserøde 3.
 3. Læben bredt gulrandet, med 3 ret ens lapper *lutea*
 " ikke bredt gulrandet 4.
 4. Læbens midterflig med stærkt nedbøjet rand, halvkugleformet
 og overvejende brun *bombyliflora*
 Læbens midterlap ikke halvkugleformet, flerfarvet 5.
 5. Læben tæthåret langs hele randen. Spejlet oftest skinnende blå .. 6.
 " ikke stærkt randhåret 7.
 6. Læbens lapper flade eller næppe hvælvede *speculum*
 " " stærkt hvælvede *vernixia*
 7. Indre blosterblade tæt hårede og mørke. Læben 9-13mm ... *insectifera*
 " " stort set glatte. Læben 13-25mm 8.
 8. Læben længdefuret inderst *fusca*
 " ikke længdefuret inderst 9.
 9. Læbens spejl med en lys, W-formet rand *omegaifera*
 " " uden nogen særlig rand *atlantica*
 10. Indre blosterblade hårede, ofte under 1/2 x de ydre 11.
 " " m.m. glatte, mindst 1/2 x de ydre 13.
 11. Læben med et nedbøjet (udstrakt) vedhæng i spidsen *apifera*
 " " " opadbøjet vedhæng i spidsen 12.
 12. Læben 3-lappet *scolopax*
 " ulappet *holoserica*
 13. Læben saddelformet: konkav på langs og konveks på tværs *bertolonii*
 " ikke saddelformet 14.
 14. Spejlet med skjoldformet grundstruktur. Læben ret flad,
 m.m. uden knuder *benacensis*
 Spejlet med H-formet grundstruktur 15.

15. Læbens rand stærkt lådden; med tydelige horn i siden incubacea
 " " korthåret til glat 16.
 16. Læben mindst 9mm lang og over 11mm bred sphegodes
 " 6,5-9mm lang og 7,5-11,5mm bred araneola

Ophrys fusca Link Mørk flueblomst. 10-40cm. Læben m.m. flad, lang i det og butlappet, m.m. udrandet fortil, sortagtig, med et bredt, omvendt V-formet, mest gråt, brunt eller lillat spejl. 0-1400m. XI-VI.

O. atlantica Munby (O. fusca ssp. durieui) Purpurflueblomst. 15-30cm. Læben 15-20x12-16mm, sortlilla, kort fløjlsåret, med stilkformet grund; saddelformet hvælvet midtpå, med blålillat spejl. III-VI. Ma.

O. omegaifera Fleischm. ssp. dyris (Maire) Del Prete Blåbugtet flueblomst. 10-25cm. Læben lang i det og butlappet. Spejlet brunt med en tvebugtet, hvid rand; læben ellers mørkebrun. 0-1800m. XII-V.

O. insectifera L. Flueblomst. 20-1450m. IV-VII.

O. lutea Cav. ssp. lutea Gul flueblomst. 10-25cm. Læben ret flad og lang i det, butlappet med let udrandet midterflig, med mørkeblåt spejl og ellers brun eller sort bag den gule rand. III-VI.

O. speculum Link (O. ciliata) Spejlflueblomst. 5-25cm. Læben noget forlænget, butlappet og med en bred midterflig, hvor det skinnende blålilla, gulrandede spejl fylder det meste. II-V.

O. vernixia Brot. (O. speculum ssp. lusitanica) Blæreflueblomst. 15-50 cm. Indre blosterblade gule eller lyst brunrøde (brune hos spec.). Læbens sidelapper linje-lancetformede. III-V. J.

O. bombyliflora Link Humleflueblomst. 5-20cm. Kendelig ved den stærkt hvælvede, hårede, brune underlæbe og de gulgrønne blosterblade. Ret små blomster. 0-950m. III-IV.

O. tenthredinifera Willd. Stor flueblomst. 10-30cm. Læben firkantet til trapezformet, helrandet, med et vedhæng i spidsen og to knuder, ofte m.m. gulrandet, ellers brun. II-V.

O. apifera Hudson Snableflueblomst. 20-50cm. Griffelstøtten af læbens længde og med bølget spids. Blosteret lyserødt til hvidligt. Læben stærkt hvælvet, ofte brun, med skjoldformet mærke. 0-1200m. IV-VII.

O. scolopax Cav. ssp. scolopax Sneppeflueblomst. 15-45cm. Blosterbladene ofte røde. Læben med et blått eller brunt, hvidrandet, m.m. H-formet spejl der ofte breder sig stærkt. Sidelapperne med horn. IV-VII.

O. holoserica (Burm.f.) Greuter (O. fuciflora) Dødningeflueblomst. 10-30 cm. Blosterbladene mest røde/hvide. Læben brun med indtil 3mm høje knuder i siderne. Spejlet ofte med øjer til siderne. V-VI.

O. sphegodes Miller Edderkoppeflueblomst. 10-40cm. Blosterbladene grønne, de indre ofte bølgede. Læben brun, lådden, med svage knuder, udelt, 10-12x8-12mm. 0-1400m. III-VI.

O. araneola Rchb. (O. litigiosa) 20-45cm. Nær foregående. Blosterbladene grønne. Læben lyshåret, især mod grunden, ofte gulrandet. III-VI.

Orchis incubacea Bianca (O. atrata) Langstribet flueblomst. 20-40cm. Læben mørkt kastanje- til sortbrun med indtil 3,5mm høje knuder, ud-randet fortil, ofte med et lillat vedhæng. 50-1400m. III-V.

O. bertolonii Moretti Saddelflueblomst. 10-35cm. Blosterbladene mest lyserøde. Læben sortbrun med bred, lådden rand og et ofte lavtsiddende mørkebrunt mærke. III-IV.

O. benacensis (Reisigl) Danesch Nær foregående, men læben svagt opadbøjet eller ret. 100-1100m. IV-VI.

Corallorhiza trifida Chatel. Koralrod. VI-VIII. Pyrenæerne.

Liparis loeselii (L.) Richard Mygblomst. 5-25cm. Løgformet stængelgrund. Stænglen 3(5)kantet foroven. 2 blade. Blosterbladene 4,5-5,5mm. Læben seglformet indoverbøjet. V-VII.

TILFØJELSE:

Arum italicum Miller Hvidåret lygteemand. Kolben gul, tydeligt afsat. Blomsterstandsstilken kortere end bladstilkene. Rodknolden forlænget og skrå. Bladene tit, men ikke altid hvidårede. II-VI. Alle provinser.

A. maculatum L. Plettet lygteemand. Kolben lilla, tydeligt afsat. Blomsterstandsstilken kortere end bladstilkene. Rodknolden forlænget og skrå. Bladene ofte sortplettede. IV-VI. N og NØ.

A. alpinum Schott & Kotschy (A. cylindraceum) Skovlygteemand. Kolben lilla, uskarpt afsat. Rodknolden afladet kugleformet. Blomsterstandsstilken længere end bladstilkene. IV-VII. 850-2000m. Udbredt.

SLÆGTSOVERSIGT

Acanthus 75	Artemisia 133	Caralluma 7
Aceras 285	Arum 290	Carduncellus 160
Achillea 127	Arundo 259	Carduus 143
Achnatherum 259	Asarina 57	Carex 272
Acinos 38	Asclepias 7	Carlina 140
Adenostyles 135	Asparagus 203	Carpesium 123
Aegilops 240	Asperugo 16	Carthamus 160
Aeluropus 260	Asperula 82	Castellia 230
Aetheorhiza 168	Asphodelus 191	Catabrosa 234
Agave 203	Aster 114	Catananche 161
Agropyron 240	Asteriscus 123	Catapodium 230
Agrostis 251	Atractylis 141	Centaurea 152
Aira 248	Atropa 47	Centaurium 2
Airopsis 249	Avellinia 251	Centranthus 96
Ajuga 23	Avena 241	Cephalanthera 283
Alisma 185	Avenula 243	Cephalaria 97
Alkanna 13	Baccharis 117	Cerinth 13
Allium 199	Bacopa 51	Cestrum 49
Aloe 192	Baldellia 185	Chaenorhinum 57
Alopecuros 254	Ballota 33	Chaetopogon 254
Althenia 188	Balsamita 130	Chamaemelum 128
Ambrosia 124	Barlia 287	Chamaerops 265
Ammochloa 235	Bartsia 73	Chamomilla 128
Ammophila 253	Bellardia 73	Chondrilla 171
Ampelodesmos 259	Bellardiochloa 233	Chrysanthemum 129
Anacamptis 287	Bellis 114	Cicendia 2
Anacyclus 129	Biarum 265	Cicerbita 170
Anarrhinum 55	Bidens 123	Cichorium 161
Anchusa 15	Blackstonia 2	Cirsium 145
Androcymbium 192	Bombycilaena 119	Cistanche 76
Andropogon 264	Borago 16	Cladanthus 128
Andryala 174	Borderea 208	Cladium 271
Antennaria 121	Brachiaria 262	Cleistogenes 260
Anthemis 126	Brachypodium 238	Cleonia 37
Anthericum 191	Brimeura 198	Clinopodium 39
Anthoxanthum 249	Briza 234	Cnicus 160
Antinoria 249	Bromus 235	Coeloglossum 284
Antirrhinum 55	Buddleja 49	Coix 265
Apera 234	Bulbocodium 193	Colchicum 193
Aphyllanthes 192	Butomus 186	Coleostephus 131
Araujia 7	Calamagrostis 253	Colocasia 265
Arctium 142	Calamintha 38	Convallaria 202
Arctotheca 140	Calendula 139	Convolvulus 9
Arisarum 266	Callipeltis 88	Conyza 116
Aristida 259	Callitriche 21	Corallorhiza 290
Arnica 135	Calystegia 9	Cortaderia 259
Arnoseris 162	Campanula 100	Corynephorus 250
Arrhenatherum 245		Cotula 132

- Crepis 172
 Cressa 8
 Crocus 210
 Crucianella 81
 Cruciata 88
 Crupina 160
 Crypsis 261
 Ctenopsis 230
 Cuscuta 7
 Cutandia 231
 Cyanopsis 152
 Cymbalaria 64
 Cymodocea 189
 Cynanchum 7
 Cynara 150
 Cynodon 261
 Cynoglossum 19
 Cynosurus 234
 Cyperus 270
 Cypripedium 283
 Dactylis 234
 Dactylorhiza 284
 Damasonium 185
 Danthonia 259
 Datura 49
 Deschampsia 248
 Desmazeria 230
 Dichanthium 264
 Digitalis 65
 Digitaria 262
 Dipcadi 198
 Dipsacus 97
 Doronicum 135
 Echinaria 235
 Echinochloa 262
 Echinops 142
 Echium 13
 Eclipta 124
 Eleocharis 269
 Eleusine 261
 Elodea 186
 Elymus 239
 Epipactis 283
 Eragrostis 260
 Erianthus 264
 Erigeron 115
 Erinus 66
 Eriophorum 269
 Erythronium 194
 Eupatorium 114
 Euphrasia 70
 Evax 119
 Exaculum 2
 Fedia 95
 Festuca 222
 Filago 117
 Fimbristylis 270
 Flaveria 125
 Fraxinus 1
 Fritillaria 195
 Fuirena 270
 Gagea 193
 Galactites 148
 Galanthus 204
 Galeopsis 32
 Galinsoga 125
 Galium 83
 Gastridium 253
 Gaudinia 245
 Gazania 140
 Gennera 284
 Gentiana 4
 Gentianella 5
 Gladiolus 211
 Glechoma 36
 Globularia 74
 Glossopappus 131
 Glyceria 236
 Gnaphalium 119
 Gomphocarpus 7
 Goodyera 284
 Gratiola 51
 Guizotia 123
 Gymnadenia 284
 Gymnostyles 132
 Gynandriris 210
 Hainardia 256
 Hedypnois 162
 Helianthus 124
 Helichrysum 120
 Helictotrichon 243
 Heliotropium 11
 Hemarthria 264
 Heteropogon 264
 Hieracium 175
 Himantoglossum 287
 Hispidella 174
 Holcus 250
 Homogyne 134
 Hordelymus 241
 Hordeum 241
 Horminium 45
 Hyacinthoides 198
 Hydrocharis 186
 Hymenostemma 131
 Hyoscyamus 48
 Hyoseris 162
 Hyparrhenia 264
 Hypochoeris
 Hyssopus 39
 Imperata 264
 Inula 121
 Ipomoea 10
 Iris 208
 Ixia 210
 Jasione 105
 Jasminum 1
 Jasonia 123
 Juncus 211
 Jurinea 143
 Kickxia 64
 Knautia 98
 Kobresia 272
 Koeleria 245
 Lactuca 169
 Lafuentea 70
 Lagurus 248
 Lamarckia 234
 Lamiastrum 33
 Lamium 32
 Lantana 20
 Lapidra 204
 Lappula 18
 Lapsana 172
 Lasiopogon 121
 Lathraea 74
 Launaea 167
 Laurentia 106
 Lavandula 44
 Leersia 261
 Legousia 104
 Lemna 266
 Leontodon 163
 Leontopodium 121

- Leonurus 33
 Lepidophorum 131
 Leucanthemopsis 130
 Leucanthemum 131
 Leucojum 204
 Leucorchis 284
 Leuzea 151
 Leymus 239
 Leysera 121
 Ligustrum 1
 Lilium 195
 Limodorum 283
 Limosella 51
 Linaria 58
 Lindernia 51
 Liparis 290
 Lippia 20
 Listera 284
 Lithodora 12
 Lithospermum 12
 Littorella 92
 Lobelia 106
 Lolium 228
 Lonicera 92
 Lophochloa 246
 Luronium 185
 Luzula 214
 Lycium 47
 Lycopersicon 49
 Lycopus 43
 Lygeum 259
 Maianthemum 202
 Mandragora 49
 Mantisalca 152
 Marrubium 28
 Matricaria 128
 Melampyrum 70
 Melica 235
 Melissa 37
 Melittis 31
 Mentha 43
 Menyanthes 6
 Merendera 193
 Mibora 234
 Micromeria 37,38
 Micropus 119
 Micropyrum 230
 Milium 256
 Misopates 57
 Molinia 259
 Molinierella 249
 Muscari 198
 Mycelis 170
 Myosotis 16
 Najas 189
 Narcissus 204
 Narduroides 230
 Nardurus 229
 Nardus 259
 Narthecium 191
 Neotinea 285
 Neottia 284
 Nepeta 35
 Nerium 6
 Nicotiana 49
 Nigritella 284
 Nolletia 117
 Nonea 15
 Nothoscordum 202
 Notobasis 148
 Nymphoides 6
 Odontites 72
 Olea 1
 Omphalodes 19
 Onopordum 149
 Onosma 12
 Ophrys 288
 Orchis 285
 Oreochloa 235
 Origanum 39
 Ornithogalum 195
 Orobanche 76
 Oryza 261
 Oryzopsis 256
 Otanthus 129
 Otospermum 130
 Pallenis 123
 Pancratium 208
 Panicum 261
 Paradisea 192
 Parapholis 255
 Parentucellia 73
 Paris 203
 Paspalum 263
 Pedicularis 73
 Pentaglottis 16
 Periballia 249
 Periploca 7
 Petasites 134
 Phagnalon 121
 Phalacrocarpum 130
 Phalaris 256
 Phillyrea 1
 Phleum 254
 Phlomis 31
 Phoenix 265
 Pholiurus 255
 Phragmites 259
 Physalis 48
 Phyteuma 104
 Picnocomon 148
 Picris 165
 Pinguicula 79
 Piptatherum 256
 Plantago 89
 Platanthera 284
 Poa 231
 Polygonatum 202
 Polypogon 253
 Posidonia 188
 Potamogeton 187
 Prasium 28
 Prenanthes 170
 Prolongoa 131
 Prunella 36
 Pseudarrhenatherum 235
 Pseudorchis 284
 Psilurus 234
 Pterocephalus 98
 Ptilostemon 148
 Puccinellia 233
 Pulicaria 122
 Pulmonaria 15
 Putoria 81
 Pycnocomon 100
 Ramonda 76
 Reichardia 167
 Rhagadiolus 162
 Rhinanthus 74
 Rhynchospora 271
 Rochelia 16
 Romulea 211
 Rosmarinus 43

- Rothmaleria 162
 Rubia 89
 Ruppia 188
 Ruscus 203

 Saccharum 264
 Sagittaria 185
 Salpichroa 48
 Salvia 45
 Sambucus 92
 Santolina 125
 Satureja 37
 Saussurea 143
 Scabiosa 99
 Schismus 259
 Schoenus 270
 Scilla 197
 Scirpus 267
 Sclerochloa 234
 Scolymus 161
 Scorzonera 165
 Scrophularia 53
 Scutellaria 27
 Secale 241
 Senecio 135
 Serapias 287
 Serratula 150
 Sesamum 76
 Setaria 263
 Sherardia 81
 Sibthorpia 70
 Sideritis 28
 Silybum 150
 Simethis 192
 Smilax 203
 Solanum 48
 Solenanthus 20
 Solenopsis 106
 Solidago 114

 Soliva 132
 Sonchus 168
 Sorghum 264
 Sparganium 266
 Spartina 261
 Sphenopus 231
 Spiranthes 284
 Spirodela 266
 Sporobolus 260
 Stachys 33
 Staehelina 143
 Stenotaphrum 263
 Sternbergia 204
 Stipa 257
 Stratiotes 186
 Streptopus 202
 Succisa 97
 Succisella 98
 Swertia 6
 Symphytum 15

 Taeniatherum 241
 Tagetes 125
 Tamus 208
 Tanacetum 129
 Taraxacum 170
 Teucrium 23
 Thymus 40
 Tofieldia 191
 Tolpis 162
 Trachelium 104
 Trachynia 239
 Tradescantia 216
 Tragopogon 166
 Tragus 261
 Traunsteinera 285
 Triglochin 186
 Triguera 49
 Triplachne 251

 Tripleurospermum 128
 Trisetum 246
 Triticum 240
 Tulipa 194
 Tussilago 134
 Typha 267
 Tyrimnus 149

 Urginea 197
 Urospermum 162
 Utricularia 80

 Valantia 88
 Valeriana 95
 Valerianella 94
 Vallisneria 186
 Ventenata 245
 Veratrum 191
 Verbascum 51
 Verbena 20
 Veronica 66
 Viburnum 92
 Vinca 6
 Vincetoxicum 7
 Vitex 20
 Volutaria 152
 Vulpia 228

 Wahlenbergia 100,105
 Wangenheimia 230
 Withania 48
 Wolffia 266

 Xanthium 124
 Xeranthemum 142

 Zannichellia 189
 Zantedeschia 265
 Ziziphora 37
 Zostera 188

Asphodelus. Skarnlilje. Efter Flora Iberica bind XX.

1. Bladene m.m. trinde og hule, 1-6mm brede 2.
" flade, 1-4cm brede 4.
2. Bløsteret 5,5-7,5x2-4mm. Kapslen 3-4mm. Stængelgrunden meget ru
tenuifolius
Bløsteret 8-16,5x3-8mm. Kapslen 4,5-6mm. Stængelgrunden jævn
eller kun lidt ru 3.
3. Bløsteret 8-12,5x3-6mm. Griflen af støvdragernes længde .. fistulosus
" 13-16,5x4-8mm. " > støvdragerne ayardii
4. Kapslen indtrykt og 3-lappet foroven. Av Cc Sa bento-rainhae
" anderledes 5.
5. Støttebladene ensfarvet mørke 6.
" lyse eller lysrandede 8.
6. Kapslen 10-18x12-18mm, m.m. kugleformet. Bladene noget blågrønne
macrocarpus
Kapslen 6,5-13x6-13mm, ofte ægformet til ellipsoidisk. Grønne blade 7.
7. Øvre frugtstilksled næppe fortykket i spidsen lusitanicus
" " tydeligt tykkere øverst albus
8. Kapslen 10-20x10-20mm, m.m. kugleformet cerasiferus
" 5-12x4,5-9mm, mest længere end bred 9.
9. Frugtstilken 0,8-1,3mm tyk. Med gamle bladrester forneden ... ramosus
" 0,5-0,7mm " . Ingen gamle bladrestes 10.
10. Kapslen indsnævret forneden, klæbrig serotinus
" ikke indsnævret forneden, ikke klæbrig aestivus

Asphodelus fistulosus L. Trind skarnlilje. 30-50cm. Blomsterne i en smalt kegleformet top. Bladene ru på rand og ribber. Rødderne indtil 2mm tykke, bugtede. I-VI. Mest i syd og øst.

A. ayardii Jah. & Maire 30-70cm. Toppen med 2-7 sidegrene. Bladene med ru rand, ribberne sjældent ru. Rødderne indtil 4mm tykke og m.m. rette. II-VI. Syd, midt og øst.

A. tenuifolius Cav. Tyndbladet skarnlilje. 10-40cm. Bladene < 1/2 x stænglen (= eller > hos de 2 foregående), med tydeligt ru ribber, 1-3mm tykke. I-IV. Sydpå.

* A. bento-rainhae P. Silva ssp. salmanticus Diaz & Valdés Trelappet skarnlilje. 50-150cm. Toppen med 1-4 oprette grene. Støttebladene mørke. Bløsteret 13-19mm. Kapslen 7-9,5mm. 760-1400m. V-VI. Av Cc Sa

A. macrocarpus Parl. 60-185cm. Toppen oftest ugrenet. Frugtstilkene skråt udstående, lidt krumme ved grunden. III-VI. 2 underarter:

ssp. macrocarpus: Indre bløsterblade 3-4,5mm brede, ofte blivende. Støttebladene sortbrune til sorte. Lavbladene brune.

ssp. rubescens Diaz & Valdés: Indre bløsterblade 4-8mm brede, hurtigt affaldende. Støttebladene mørkebrune. Lavbladene med lillat skær. Sydlig.

A. lusitanicus Cout. 70-140cm. Bløsteret 13-21mm. Kapslen 8-13x6-13mm. IV-IX. Av Ba Cc CR To

A. albus Miller 60-150cm. Toppen u- eller fågrenet. 4 underarter:

ssp. albus: Kapslen mørkegrøn og skinnende (eneste ssp.) IV-VI. Nordlig.

ssp. occidentalis (Jordan) Diaz & Valdés: Bløsteret hurtigt affal-

faldende. Kapslen mat. IV-V. C Le O S SS

ssp. delphinensis (Gren.& Godron) Diaz & Valdés: Blosteret bliver længe på kapslen, denne lidt bredere end lang Hu Na

* ssp. carpetanus Diaz & Valdés: Blosteret bliver længe på kapslen, denne klart længere end bred. V-VII. 800-1400m. M Sa Sg So

Asphodelus cerasiferus J.Gay 80-200cm. Toppen enkel eller med 1-5 sidegrene. Frugtstilken 9-21mm. II-VI. Østlige halvdel.

A. ramosus L. 50-160cm. Blomsterne i grenet stand, med 3-10 sidegrene. 2 underarter:

ssp. ramosus: Kapslen 5,5-7x4-6,5mm. Østspanien. III-V.

ssp. distalis Diaz & Valdés: Kapslen 8,5-12x7-9mm. I-IV. Sydvest.

A. serotinus Wolley-Dod Klæbrig skarnlilje. 80-180cm. Blomsterne i grenet stand, 7-16 sidegrene. Blosteret 11-16mm. III-VI. Mest i midt og vest.

A. aestivus Brot. Sildig skarnlilje. 70-180cm. Blomsterne i grenet stand med 5-13 sidegrene. Blosteret 14-19mm. Kapslen 5-6x5-6,5mm. IV-IX. Av Ba Cc CR To